

การวิเคราะห์ตัวละครเอกฝ่ายชายในนวนิยายของประภัสสร เสวิกุล

ปริญญานิพนธ์

ของ

สุวรรณา นาคवाद

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย

พฤษภาคม 2541

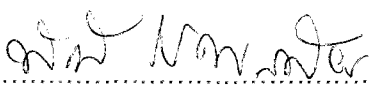
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

402236

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

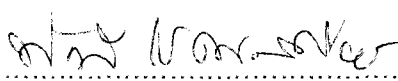
คณะกรรมการควบคุม

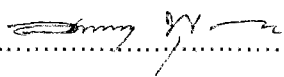
.....ประธาน
(อาจารย์พัทธยา จิตต์เมตตา)

.....กรรมการ
(อาจารย์พัชนี ไชติกเสถียร)

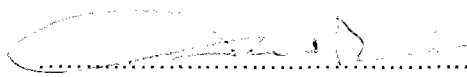
คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
(อาจารย์พัทธยา จิตต์เมตตา)

.....กรรมการ
(อาจารย์พัชนี ไชติกเสถียร)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์จินตนา พุทธเมตตา)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลัก
สูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลภรณ์)

วันที่ 15 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2541

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เพราะได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์พัทธยา จิตต์เมตตา ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ อาจารย์พัชนี โชติกลีภัย กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้แนวคิด คำแนะนำ ตลอดจนสละเวลาเอาใจใส่ตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง จนปริญญานิพนธ์นี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ในโอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์จินตนา พุทธิเมตตา ที่ให้ความกรุณาเป็นกรรมการเพิ่มเติม ในการสอบปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ที่ตรวจแก้ไขและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ คูทวีกุล ที่กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์แก่งานวิจัยนี้

ขอขอบพระคุณผู้มีพระคุณอีกหลายท่าน ที่ไม่ได้กล่าวนามในที่นี้ ซึ่งมีส่วนช่วยในการทำ ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ ที่ได้เลี้ยงดูและประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัยจนประสบความสำเร็จ ในการศึกษา

สุวรรณา นาคवाद

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	5
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
2 วิเคราะห์ตัวละครเอกฝ่ายชายฝ่ายชายในนวนิยายของประภัสสร เสวิกุล:.....	21
๑. ช่วงเวลาที่วิจัย (เรื่องย่อ)	
๒. ลักษณะของ.....	
๑. ลักษณะทั่วไป	
๒. ลักษณะเฉพาะ	
๓. ลักษณะนิสัย	
๓. ลักษณะของตัวละครเอกฝ่ายชายในเรื่องอำนาจ	
๑. โคโลมโบ.....	22
๒. รอสซิโน.....	27
๔. ลักษณะของตัวละครเอกฝ่ายชายในเรื่องมเปิลแดง	
๑. ทินกร.....	32
๕. ลักษณะของตัวละครเอกฝ่ายชายในเรื่องลับสุดยอด	
๑. ตฤณ.....	36
๒. ศรีสุวรรณ.....	40
๖. ลักษณะของตัวละครเอกฝ่ายชายในเรื่องอาควิโน	
๑. อาควิโน.....	48
๒. อังตวน.....	54
๗. ลักษณะของตัวละครเอกฝ่ายชายในนวนิยายเรื่องเวลาในขวดแก้ว	
๑. นัต.....	57
๒. พ่อของนัต.....	61
๘. ลักษณะของตัวละครเอกฝ่ายชายในนวนิยายเรื่องช่อปาริชาติ	
๑. ถิ่นวา.....	66

บทที่	หน้า
ลักษณะของตัวละครเอกฝ่ายชายในนวนิยายเรื่องเด็กชายมะลิวัลย์	
มะลิวัลย์.....	69
ลักษณะของตัวละครเอกฝ่ายชายในนวนิยายเรื่องซึก	
ดาวิช.....	72
ฟายัด.....	79
ไฟซาล.....	84
ลักษณะของตัวละครเอกฝ่ายชายในนวนิยายเรื่องไฟ	
ซัยซัย.....	87
หมอมีน.....	90
ลักษณะของตัวละครเอกฝ่ายชายในเรื่องลวดลายมังกร	
เหลียง.....	92
ชาญชัย.....	97
ลักษณะของตัวละครเอกฝ่ายชายในนวนิยายเรื่องสวนผีเสื้อ	
ศารทูล.....	100
อาชา.....	102
ลักษณะของตัวละครเอกฝ่ายชายในนวนิยายเรื่องขอหมอนใบนั้นที่เธอฝันยามหนุน	
ล่องจูน.....	104
พ่อของล่องจูน.....	108
ลักษณะของตัวละครเอกฝ่ายชายในนวนิยายเรื่องขึ้นอยู่กับดินฟ้าอากาศ	
มาห์มุต.....	112
สุลด่านโมฮัมเหม็ด.....	115
ลักษณะตัวละครเอกฝ่ายชายในนวนิยายเรื่องขอให้รักเรานั้นนิรันดร	
ศรัย.....	118
หมอบระเสริฐ.....	123
ลักษณะของตัวละครเอกฝ่ายชายในนวนิยายเรื่องหิมาลัยอัน	
ชิมโป.....	127
ดั่งซี.....	133
ลักษณะตัวละครเอกฝ่ายชายในนวนิยายเรื่องชั่ววินิจนิจันดร	
รุจิราภา.....	137

บท	หน้า
คน.....	140
ลักษณะของตัวละครเอกฝ่ายชายในนวนิยายเรื่องรายาแห่งทะเล	
มาโก.....	145
แม็กซิม.....	149
ลักษณะนิสัยของตัวละครเอกฝ่ายชายในนวนิยายเรื่องทางสายพระจันทร์เดียว	
ลวงค์.....	150
ลักษณะของตัวละครเอกฝ่ายชายในนวนิยายเรื่องเพื่อน	
ชาตรี.....	153
3 วิเคราะห์ภาพลักษณ์ของตัวละครเอกฝ่ายชายในนวนิยายของประภัสสร เสวิกุล..	156
ภาพลักษณ์ของผู้ชายในครอบครัว.....	156
ภาพลักษณ์ของพ่อที่พึงประสงค์.....	157
ภาพลักษณ์ของพ่อที่ไม่พึงประสงค์.....	167
ภาพลักษณ์ของสามีที่พึงประสงค์.....	177
ภาพลักษณ์ของสามีที่ไม่พึงประสงค์.....	187
ภาพลักษณ์ของลูกที่พึงประสงค์.....	200
ภาพลักษณ์ของผู้ชายในสังคม.....	215
ภาพลักษณ์ของผู้หน้าที่พึงประสงค์.....	215
ภาพลักษณ์ของผู้หน้าที่ไม่พึงประสงค์.....	238
4 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	247
บรรณานุกรม.....	252
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	255

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ตัวละครเป็นองค์ประกอบสำคัญของนวนิยายทุกเรื่อง เพราะตัวละครเป็นผู้ดำเนินเรื่องราวของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้ผู้อ่านได้รับทราบ ตัวละครเป็นผู้ทำให้ผู้อ่านสนุกสนานกับเนื้อเรื่อง เกิดอารมณ์และเกิดอารมณ์ร่วมคล้อยตามได้ ฉะนั้นบทบาทและลักษณะนิสัยของตัวละครจึงเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่ง ดังที่ ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2518 : 28) อธิบายว่า “นวนิยายที่เนื้อเรื่องดำเนินไปโดยไม่อาศัยลักษณะนิสัยของตัวละคร หรืออาศัยแต่เพียงเหตุการณ์นอกเหนือลักษณะนิสัยตัวละครแล้ว นับเป็นนวนิยายไม่ได้” นอกจากนี้ ตัวละครโดยเฉพาะตัวละครเอก ยังเป็นศูนย์กลางที่ทำให้องค์ประกอบต่าง ๆ ของนวนิยาย ได้แก่ โครงเรื่อง เนื้อเรื่อง จาก บทสนทนา แก่นเรื่อง ความขัดแย้ง ดำเนินประสานสัมพันธ์จนเกิดเป็นเรื่องขึ้น ดังนั้นถ้าปราศจากตัวละครเรื่องก็ดำเนินไปไม่ได้ การกระทำและผลของการกระทำของตัวละครทำให้เรื่องดำเนินไปตั้งแต่ต้นจนจบ

เลาลักษณะ อนันตศานต์ (2517 : 73) กล่าวว่า

ในการพิจารณาวรรณคดีแต่ละเรื่อง นอกจากจะพิจารณา แก่นเรื่อง โครงเรื่อง วิธีการแต่ง คำประพันธ์ ฯลฯ แล้ว สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะต้องพิจารณา คือ ลักษณะของตัวละคร โดยเฉพาะอย่างยิ่งตัวละครเอก การศึกษาตัวละครทำให้เข้าใจแก่นเรื่อง และมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างโครงเรื่องกับตัวละครว่ามีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันอย่างไร การสร้างลักษณะนิสัยของตัวละครนั้นมีความสำคัญมาก ความกลมกลืนของตัวละครเป็นสิ่งที่จะทำให้คุณค่าของวรรณคดีแต่ละเรื่องเด่นชัดขึ้นหรือลดลงได้ ผู้อ่านมักจะจำตัวละครที่มีลักษณะนิสัยหรือพฤติกรรมเด่นจากตัวอื่น ๆ ได้ดี และทำให้จำวรรณคดีเรื่องนั้น ๆ ไปด้วย

ผู้แต่งจะต้องคำนึงถึงความสมจริงของตัวละคร เพื่อให้เรื่องมีเหตุผลเพียงพอที่จะเป็นไปได้ ถ้าหากผู้แต่งไม่สามารถทำให้เกิดความสมดุลระหว่างเนื้อเรื่องกับตัวละคร เรื่องนั้นอาจขาดความสมจริง อันมีผลทำให้คุณค่าลดน้อยลง เพราะคุณสมบัติประการหนึ่งของวรรณคดีคือผู้ที่สามารถทำให้ผู้อ่านเห็นว่า เรื่องนั้นหรือเหตุการณ์นั้นๆ อาจเป็นไปได้ แม้ว่าเรื่องนั้นอาจไม่มีโอกาสเกิดขึ้นจริง ๆ แต่ก็ต้องทำให้ผู้อ่านรู้สึกว่าจะเกิดขึ้นได้ มีเหตุผลเพียงพอที่จะเป็นไปได้

ตามที่คุณแต่งบรรยาย ดังนั้นตัวละครโดยเฉพาะตัวละครเอกจึงเป็นส่วนประกอบสำคัญที่จะดึงดูดให้ผู้อ่านสนใจหรือนิยมชมชอบวรรณคดีเรื่องหนึ่งเรื่องใดเป็นพิเศษได้

ตัวละครที่นักเขียนแต่ละคนสร้างมักจะสะท้อนมาจากคนในสังคมที่นักเขียนเหล่านั้นได้คลุกคลีหรือได้พบเห็นมาในสังคมของเขา กล่าวได้ว่าตัวละครในนวนิยายเปรียบเสมือนภาพจำลองของมนุษย์ ดังที่จิตรลดา สุวัติกุล (2518 : 3) กล่าวว่า "นวนิยายเป็นเรื่องที่สมมุติขึ้นโดยอาศัยพฤติกรรมของมนุษย์ในสังคมเป็นพื้นฐาน แล้วนำมาปรุงแต่งให้มีความสมจริงยิ่งขึ้น ด้วยเหตุนี้พฤติกรรมต่าง ๆ ที่ตัวละครแสดงออกจึงย่อมสะท้อนมาจากพฤติกรรมของมนุษย์นี้เอง" ซึ่งตรงกับที่รณฤทัย สัจจพันธุ์ (2526 : 49) ได้กล่าวว่า "แม้ว่าบุคคลและพฤติกรรมในนวนิยายจะไม่ได้เกิดขึ้นจริง แต่ตัวละครในนวนิยายก็เป็นที่ยอมรับว่าเป็นแบบฉบับของบุคคลที่มีชีวิตจริงและพฤติกรรมของตัวละครก็สอดคล้องกับลักษณะความเป็นไปที่ปรากฏขึ้นจริงในสมัยนั้น ๆ" และ "ตัวละครที่กำใจผู้อ่านย่อมต้องมีความซับซ้อนในบุคลิกภาพ ความคิด อารมณ์ ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมและทำให้พฤติกรรมของตัวละครเหล่านั้นสมเหตุสมผล ในขณะที่ตัวละครพึงมีลักษณะเป็นสากลอันมนุษย์ที่เป็นจริงอาจทำได้ ย่อมต้องมีลักษณะเฉพาะตัวอันโดดเด่นเพียงพอที่จะทำให้ความมีชีวิตจิตใจของตัวละครนั้นตราตรึงอยู่ในความทรงจำของผู้อ่านนานเท่านาน" (ดวงมน จิตรจำนงค์. 2528 : 158)

ดังนั้นตัวละครจึงมีส่วนสำคัญและเป็นหัวใจของเรื่อง นวนิยายที่จะได้รับความสนใจจากผู้อ่านมากหรือน้อยนั้น ขึ้นอยู่กับผู้แต่งว่ากำหนดตัวละครในเรื่องได้เหมาะสมหรือไม่เพียงใด ถ้าสร้างบุคลิกลักษณะและอุปนิสัยใจคอของตัวละครได้สมจริงก็จะทำให้นวนิยายเรื่องนั้นมีคุณค่าแก่การอ่าน และผู้อ่านจะจดจำขึ้นใจหรือพูดถึงไปนาน

ในบรรดานักเขียนนวนิยายที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับของผู้อ่านในยุคปัจจุบัน ประภัสสร เสวิกุล เป็นหนึ่งในจำนวนนักเขียนเหล่านั้น ที่มีผลงานออกมาอย่างต่อเนื่อง ผลงานของเขาหลายเรื่องได้รับรางวัลจากคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ เมื่อมีผู้นำเอาผลงานของเขาไปสร้างเป็นบทละครโทรทัศน์และภาพยนตร์ ก็ได้รับความนิยมและเป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะตัวละครเอกของประภัสสร เสวิกุล ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาย จะได้รับความสนใจและเป็นที่พูดถึงของผู้ชมและผู้อ่านมากกว่าความสนใจเนื้อเรื่องหรือโครงเรื่อง เช่น ล่องจันทน์ จากเรื่องขอมอนใบนั้นที่เธอฝันยามหนุน โคลัมโบจากเรื่องอำนาจ เหลียงจากเรื่องลอดลายมังกร ดาวิชจากเรื่องซัด ฯลฯ

"ประภัสสร เสวิกุล เป็นนักเขียนรุ่นใหม่ที่ได้สร้างผลงานที่มีคุณภาพ มีแนวการเขียนต่าง ๆ หลายแนวไม่ซ้ำซาก ประกอบด้วยความคิดที่หลากหลาย ด้านศิลปะการใช้ภาษาที่ละเมียดละไม" (ปรารภนา บัวเขย. 2535 : 4) ประภัสสร เสวิกุล เป็นนักเขียนที่ตั้งมั่นอยู่ใน

อุดมการณ์ที่แน่วแน่ มีจิตสำนึกของความเป็นนักเขียนที่ดี มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความปรารถนาที่จะปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และสร้างสรรค์สังคมให้ดีขึ้น ดังที่เขาได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อในฐานะของนักประพันธ์ที่มีต่อการสร้างวรรณกรรมไว้ว่า "...ผมเป็นคนที่ชอบการเปลี่ยนแปลงอะไรใหม่ ๆ อยู่เสมอ แต่สิ่งหนึ่งที่อยู่ในใจตลอดเวลาก็คือ จะไม่ทำให้คนอ่านผิดหวัง ต้องได้รับของที่ดีที่สุด และคุณภาพของวรรณกรรมก็อยู่ที่หนังสือที่เขียนว่าคนอ่านได้รับประโยชน์ต่อเขามากเพียงใด ถ้าเขาอ่านแล้วมีประโยชน์ ได้แง่คิดไปใช้ในการแก้ปัญหาบ้าง ในการดำรงชีวิตบ้าง อันนี้คือสิ่งที่เราต้องการ..." (มติชนรายวัน. 2535 : 19)

ประภัสสร เสวิกุล เป็นนักเขียนนวนิยายแนวสมจริงที่มีความพิถีพิถันในการใช้ภาษาและแสดงแนวคิดได้ลึกซึ้งคมคาย นอกจากนั้นเขายังมีความพิถีพิถันในเรื่องการสร้างตัวละครอีกด้วย โดยเฉพาะตัวละครชาย นวนิยายของเขาแทบทุกเรื่องจะมีตัวละครเอกเป็นชาย และตัวละครของประภัสสร เสวิกุล ส่วนใหญ่จะเน้นลักษณะนิสัย ความคิด ค่านิยม และคุณธรรมที่แสดงออกทางพฤติกรรม ดังเช่น เหลียงจากนวนิยายเรื่อง "ลอลลายมังกร" ซึ่งผู้เขียนได้จำลองลักษณะของชาวจีนที่ยึดมั่นในหลักคุณธรรมเป็นแกนในการดำเนินชีวิต ดังบทสนทนาของเหลียงว่า "...ปู่ให้ความสำคัญกับคุณธรรมเหนืออื่นใด ถ้าไม่มีคุณธรรมเป็นสิ่งจรรโลงจิตใจ คนเราก็ไม่ต่างไปจากสัตว์ป่า" (ประภัสสร เสวิกุล. 2533 : 44) หรือการสร้างตัวละครเอกในเรื่อง "ซัด" คือ "ดาวิช" ให้เป็นผู้ที่มีอุดมการณ์เต็มเปี่ยมอยู่ในหัวใจ เขาทำทุกอย่างเพื่อที่จะบรรลุสู่ความไม่ฝืนของเขา แม้ว่าอุปสรรคขวากหนามจะทำให้เขาท้อแท้หรือสิ่งหวังบ้าง แต่เขาก็มีกำลังใจ โดยเฉพาะศักดิ์ศรีและเกียรติยศของลูกผู้ชายเบดูอินเป็นสิ่งที่ส่งเสริมบุคลิกของเขาให้ดูเด่นยิ่งขึ้น "ปรัชญาชีวิตของดาวิชเด่นชัดตลอดเรื่อง เพราะเป็นตัวดำเนินเรื่องที่มีแนวคิดหลัก คือ การต่อสู้เพื่อมาตุภูมิอันเป็นหน้าที่ของมนุษย์" (กุสุมา รัชมณี. 2534 : 41)

ด้วยเหตุที่ ประภัสสร เสวิกุล สร้างตัวละครได้อย่างมีชีวิตชีวา ตัวละครได้แสดงความคิด อารมณ์ และความรู้สึกได้อย่างเต็มที่และแนบเนียน ตัวละครทุกตัวของ ประภัสสร เสวิกุล เป็นตัวละครที่สามารถพบเห็นได้ในโลกแห่งความจริง จึงน่าสนใจศึกษาว่า ประภัสสร เสวิกุล สร้างตัวละครขึ้นมาเพื่อสะท้อนความคิดที่ผู้เขียนต้องการเสนอคุณลักษณะที่สำคัญของผู้ชายในทัศนะของประภัสสร เสวิกุล ประการใดบ้าง และการสร้างตัวละครดังกล่าวนี้สะท้อนให้เห็นภาพลักษณ์ของผู้ชายในสังคมอย่างไร ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาตัวละครเอกฝ่ายชายในนวนิยายของ ประภัสสร เสวิกุล ทั้งนี้เพื่อทำให้ทราบถึงลักษณะของผู้ชายในนวนิยายของประภัสสร เสวิกุล ซึ่งอาจเป็นภาพสะท้อนของผู้ชายในสังคม

การศึกษาตัวละครเอกฝ่ายชายของประภัสสร เสวิกุล จะช่วยให้เข้าใจการสื่อสารความคิดผ่านวรรณกรรมได้เด่นชัด ตลอดจนทำให้ตระหนักคุณค่าของนวนิยายของประภัสสร เสวิกุล

ที่ไม่เพียงเป็นบันทึกคดี แต่ยังเป็นภาพสะท้อนและเป็นตัวชี้นำความเป็นไปของสังคม อันอาจจะใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ชีวิตและสังคมให้ดีขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อวิเคราะห์ลักษณะตัวละครเอกฝ่ายชายในนวนิยายของ ประภัสสร เสวิกุล
2. เพื่อวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของผู้ชายในทัศนะของ ประภัสสร เสวิกุล

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะทำให้มองเห็นลักษณะตัวละครเอกฝ่ายชายตามแนวคิดและจินตนาการของผู้ประพันธ์ อันทำให้ทราบทัศนคติของผู้ประพันธ์เกี่ยวกับภาพลักษณ์ของผู้ชาย ซึ่งอาจจะเป็นภาพสะท้อนของผู้ชายในสังคมที่เป็นจริง หรือภาพสะท้อนของผู้ชายในสังคมที่ผู้เขียนต้องการให้เป็น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยจะศึกษานวนิยายของ ประภัสสร เสวิกุล ที่พิมพ์รวมเล่มแล้วตั้งแต่ต้น คือ พ.ศ. 2526 ถึง พ.ศ. 2539 โดยเลือกศึกษาตัวละครฝ่ายชายเด่น ๆ ในนวนิยายแต่ละเรื่องซึ่งอาจมีมากกว่าหนึ่งตัว จากนวนิยายทั้งหมด 19 เรื่อง ดังนี้

1. อำนาจ (2526)	ตัวละครเด่นคือ	โคลัมโบ , รอดชีโน
2. เมเปิ้ลแดง (2527)	"	ทินกร
3. ลับลุดยอด (2527)	"	ตฤณ , เจ้าศรีสวรรค์
4. อาควิโน (2527)	"	อาควิโน , อังตวน
5. เวลาในขวดแก้ว (2528)	"	นัต , พ่อของนัต
6. ซอปาริชาติ (2530)	"	ฉันทา
7. เด็กชายมะลิวัลย์ (2530)	"	มะลิวัลย์
8. ชีค (2531)	"	ดาวีซ , กษัตริย์ฟาฮัด
เจ้าชายไฟซาล
9. ไฟ (2532)	"	มิน , ชัชชัย

10. ลอดลายมังกร (2533)	ตัวละครเด่นคือ	อาเหลียง , ชาญชัย
11. สวนผีเสื้อ (2534)	"	ศารทูล , อาชา
12. ขอมอนโบนันที่เธอฝันยามหนุน (2535)	"	ล่องจัน , พ่อของล่องจัน
13. ขอให้รักเรานั้นนิรันดร (2535)	"	ตริย , หมอประเสริฐ
14. ขึ้นอยู่กับดินฟ้าอากาศ (2537)	"	มาห์มุต , สุลต่านที่5
15. หิมาลายัน (2537)	"	ชิมโป , ดังซี
16. ชวนจินนิรันดร (2538)	"	หม่อมเจ้าจิราภา , ดนู
17. รាយแห่งทะเล (2539)	"	มาโก , แม็กชิม
18. ทางสายพระจันทร์เสี้ยว (2539)	"	ลวงค์
19. เพื่อน (2539)	"	ชาตรี

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

ตัวละครเอก หมายถึง ตัวละครสำคัญ ตัวละครหลักที่มีบทบาทเด่นชัดในเรื่อง เป็นตัวละครที่เป็นศูนย์กลางแห่งจุดรวมความสนใจของผู้อ่าน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเอกสาร โดยดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับชั้น ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎีและเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวกับตัวละครและบุคลิกภาพของผู้ชาย เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษา
2. วิเคราะห์ตัวละครเอกฝ่ายชายของ ประภัสสร เสวิกุล ดังนี้
 - 2.1 ลักษณะทางกาย เช่น รูปร่างลักษณะ หน้าตา อายุ การศึกษา
 - 2.2 ลักษณะนิสัยที่แสดงออกทางพฤติกรรม เช่น ความคิด ความรู้สึก อารมณ์
3. วิเคราะห์ภาพลักษณ์ของตัวละครเอกฝ่ายชายของประภัสสร เสวิกุล
 - 3.1 ภาพลักษณ์ของตัวละครชายในครอบครัว
 - 3.2 ภาพลักษณ์ของตัวละครชายในสังคม
4. เสนอผลการศึกษาค้นคว้าแบบพรรณนาวิเคราะห์

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ตัวละครเอกฝ่ายชายในนวนิยายของประภัสสร เสวิกุล ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร งานวิจัย ที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ตัวละคร
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพและพฤติกรรม
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวละครในนวนิยายของประภัสสร เสวิกุล

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ตัวละคร

ตัวละครเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญของนวนิยาย ทั้งนี้ นักเขียนแต่ละคนจะมีกลวิธีในการเสนอตัวละคร และการสร้างลักษณะนิสัยของตัวละครที่แตกต่างกันไป การศึกษางานเขียนของนักเขียนคนใดคนหนึ่งจำเป็นต้องศึกษาตัวละครด้วยเพราะจะทำให้ทราบแนวคิด ความรู้สึกของนักเขียนที่มีต่อสภาพสังคม ตลอดจนประสบการณ์ของนักเขียนซึ่งแสดงออกมาทางตัวละครในงานเขียนนั้น ๆ นักวิจารณ์วรรณกรรมได้ให้ความหมายของตัวละครไว้ดังนี้

พิศมัย ศรีอนุพันธ์ (2526 : 26) กล่าวว่า ตัวละคร หมายถึง ผู้ประกอบพฤติกรรมตามเหตุการณ์ในเรื่อง หรือ เป็นผู้ที่ได้รับผลจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามโครงเรื่องที่ผู้ประพันธ์กำหนด ตัวละครที่ดีต้องมีชีวิตจิตใจ แสดงบทบาท พูด คิด ทำกิริยา และมีปฏิกิริยาเช่นเดียวกับคนจริงๆ ส่วนลักษณะนิสัยของตัวละครนั้นผู้เขียนอาจนำมาจากบุคคลจริงๆ หรือจากจินตนาการ แต่ต้องพรรณนาให้ผู้อ่านมองเห็นรูปร่าง ลักษณะ และเข้าใจอุปนิสัยของตัวละครที่สร้างขึ้นอย่างชัดเจนและสมจริง

สายทิพย์ นุกุลกิจ (2534 : 207 - 208) ให้ความหมายไว้ว่า ตัวละครคือผู้ทำให้เกิดเหตุการณ์ในเรื่อง หรือเป็นผู้ที่แสดงพฤติกรรมในเรื่อง ตัวละครนับเป็นองค์ประกอบสำคัญส่วนหนึ่งของนวนิยาย เพราะถ้าไม่มีตัวละครแล้วเรื่องราวต่างๆ ในนวนิยายก็ย่อมจะเกิดขึ้นไม่ได้

กุหลาบ มัลลิกะมาส (2529 : 111 - 112) ได้กล่าวถึงตัวละครไว้ว่า ตัวละครคือผู้มีบทบาทในเรื่อง อาจเป็นคนหรือเทียบเท่าคนก็ได้ ในศิลปะการแต่งตัวละครในเรื่องมีความสัมพันธ์กับผู้แต่งอย่างยิ่ง คือผู้แต่งเป็น “ผู้สร้าง” ตัวละครในเรื่องขึ้นโดยกำหนดชื่อ รูปร่าง หน้าตา เพศ วัย กำหนดนิสัยใจคอ บุคลิกภาพ และกำหนดบทบาทตลอดจนโชคชะตาของตัวละครนั้นๆ จึงเท่ากับผู้แต่งทำให้ตัวละครมีตัวตน มีชีวิตอย่างแท้จริง การสร้างตัวละครให้มีชีวิตชีวาเป็นกลวิธียั่วยุให้ผู้อ่านสนใจในตัวละคร และสิ่งที่ช่วยให้ตัวละครมีลักษณะที่น่าสนใจ

อีกประการหนึ่งคือลักษณะที่ตัวละครนั้นต่างไปจากตัวละครตัวอื่นๆ ในเรื่อง ผู้อ่านจะสนใจในความแปลกของตัวละคร ไม่ว่าจะเป็นความแปลกทางด้านร่างกาย จิตใจ หรือพฤติกรรม ดังนั้นในการสร้างตัวละครผู้แต่งมักจะคำนึงถึงลักษณะดังกล่าวนี้

ลักษณะนิสัยของตัวละครในนวนิยายเป็นส่วนสำคัญประการหนึ่งที่สร้างความสนใจในเนื้อเรื่องให้กับคนอ่าน ดังที่ บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2511 : 61) กล่าวว่า นวนิยายทั่วไปอาศัยลักษณะนิสัยของตัวละครเป็นเนื้อหาสำคัญที่สุดอันดับหนึ่งของหนังสือ และความสนใจของผู้อ่านส่วนใหญ่ที่มีความนึกคิดพอสมควร ก็มักจะขึ้นต่ออุปนิสัยของตัวละคร ถ้าลักษณะนิสัยไม่เหมาะสมใจผู้อ่าน หนังสือนั้นก็ไม่ได้ดึงดูดความเอาใจใส่ไปได้นาน ถึงจะได้รับความสนใจด้วยเหตุว่าเนื้อเรื่องดีหรือด้วยเหตุอื่น

นอกจากนี้บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2517 : 10) ได้ให้ความหมายลักษณะนิสัยของตัวละครไว้ในวิเคราะห์วรรณคดีว่า หมายถึง ภาวะเชิงกายภาพและจิตภาพที่รวมกันเข้าแล้วทำให้บุคคล คิด พูด และทำตามที่บุคคลนั้น ๆ มักทำ

กุหลาบ มลลิกะมาส (2529 : 112 - 114) ได้กล่าวถึงการสร้างลักษณะนิสัยของตัวละครไว้ว่า

1. นักเขียนที่ยังไม่ล้นทักมักสร้างตัวละครซึ่งมีลักษณะนิสัยประจำเป็นประเภท ๆ ไป เช่น ประเภทสดโลว์เรจ ประเภทเงื่องหยอยเฉื่อยชา ประเภทขี้โกรธ และประเภทเศร้า เหี่ยวแห้ง ตัวละครจึงมีลักษณะนิสัยอย่างเดียว หรือน้อยอย่าง (Flat Character) เช่น ตำรวจร่างใหญ่หน้าดุ แต่มีมุขอ่อนโยนในหัวใจ เศรษฐีขี้เหนียว คนใช้ขี้บ่น เป็นต้น โดยนัยตรงข้ามนักเขียนที่มีฝีมือจะสร้างตัวละครที่มีลักษณะนิสัยหลายอย่าง (Round Character) ซึ่งเป็นตัวละครที่ประกอบด้วยลักษณะต่าง ๆ คล้ายชีวิตจริง เพราะบุคคลในชีวิตจริงจะประกอบด้วยลักษณะนิสัยที่สลับซับซ้อน ไม่มีบุคคลใดมีลักษณะอย่างเดียว ฉะนั้นการใช้ตัวละครแบบนี้จึงทำให้ตัวละครในนวนิยายนั้นสมจริงและน่าสนใจ

2. ผู้แต่งที่เข้าใจธรรมชาติของมนุษย์ จะใช้ความต้องการจำเป็นของมนุษย์เป็นแนวทางการสร้างตัวละครในเรื่อง ตัวละครจึงมีลักษณะสมจริง คือมีความคิด ความต้องการอย่างมนุษย์จริง เช่น ต้องการความรัก ต้องการความสนใจจากผู้อื่น ต้องการเสรีภาพ ต้องการอำนาจ เป็นต้น ตัวละครที่สัจจริงจึงเป็นที่น่าสนใจเป็นบุคคลที่ก่อให้เกิดความเข้าใจธรรมชาติจิตใจของมนุษย์ เกิดความหยั่งเห็น (Insight) หรือให้ความคิดตระหนักว่าเป็นความรู้สึกนึกคิดและจิตใจมนุษย์ทั่วไป

3. เมื่อผู้แต่งสร้างตัวละครใดให้มีลักษณะนิสัยอย่างไรแล้วก็คงไว้เช่นนั้น การเปลี่ยนแปลงนิสัยต้องเป็นไปอย่างสมเหตุสมผลคือ ตัวละครนั้นจะต้องมีประสบการณ์ผ่านพบเรื่องต่าง ๆ

ที่มีอิทธิพลพอที่จะเปลี่ยนแปลงนิสัยและบุคลิกภาพของตัวละครนั้นๆ มิใช่ผู้แต่งจะให้เปลี่ยนไปได้ตามใจชอบของตน ตัวละครจึงมีทั้งที่เป็นประเภทสถิตหรืออุปนิสัยคงที่ (Static Character) และประเภทพลวัตหรืออุปนิสัยเปลี่ยนแปลง (Dynamic Character) ตัวละครประเภทสถิตจะไม่เปลี่ยนแปลงนิสัย ตอนต้นเรื่องมีลักษณะนิสัยอย่างไรตอนจบเรื่องก็ยังคงมีลักษณะนิสัยอย่างนั้น ส่วนตัวละครประเภทพลวัตเป็นตัวละครที่เปลี่ยนแปลงอุปนิสัยและพฤติกรรมไปตามเหตุการณ์ ประสบการณ์ และกาลเวลา การเปลี่ยนแปลงจึงเป็นไปอย่างสมเหตุสมผล

นพ ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา (2519 : 9 - 10) กล่าวว่า ตัวละครในนวนิยายที่มีการเปลี่ยนแปลงมักจะเป็นตัวเงื่อนไขของเรื่อง และการเปลี่ยนแปลงที่สมเหตุสมผลควรจะมีเงื่อนไข 3 ประการดังนี้

1. อยู่ในข่ายที่เป็นไปได้ที่บุคลิกภาพของตัวละครจะทำได้
2. ต้องได้รับแรงจูงใจพอเหมาะจากสภาวะที่แต่ละบุคคลเข้าร่วมอยู่ในภาวนั้น
3. มีระยะเวลาเพื่อการเปลี่ยนแปลงนี้

รัญจวน อินทรกำแหง (2537 : 72) กล่าวว่า ตัวละครที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

1. มีลักษณะนิสัยหลายอย่าง ไม่ใช่ดีจนหาที่ติไม่ได้ หรือเลวจนหาที่ชื่นชมไม่ได้
2. มีความคิด มีความต้องการเช่นเดียวกับคนธรรมดา เช่น ต้องการความรัก ต้องการ

เสรีภาพ ต้องการความสนใจจากผู้อื่น เป็นต้น

3. มีการกระทำที่สอดคล้องกับลักษณะนิสัยของตน ไม่ประพฤติปฏิบัติในที่หนึ่งอย่างหนึ่ง และอีกที่หนึ่งอย่างหนึ่ง เว้นแต่จะมีเหตุผลอันสมควร

4. การเปลี่ยนลักษณะนิสัยของตัวละครต้องเป็นไปอย่างสมเหตุสมผล และจะต้องให้ผู้อ่านเข้าใจเหตุผลของการเปลี่ยนแปลงนั้น อาจจะไม่ใช้ทันทีทันใดแต่อย่างน้อยต้องให้เข้าใจในตอนจบเรื่อง

เจือ สตะเวทิน (2510 : 89) กล่าวว่า ตัวละครที่ดีต้องมีลักษณะสมจริง ต้องแสดงบทบาท ต้องพูด ต้องคิด ต้องทำ ต้องมีนิสัยและปฏิกิริยาเหมือนคนธรรมดาสามัญในชีวิตจริง

การสร้างตัวละครให้มีชีวิตชีวา ตัวละครที่สร้างขึ้นจะต้องแสดงบทบาท การให้บทบาทตัวละคร หมายถึงกลวิธีต่าง ๆ ที่ผู้แต่งทำให้ผู้อ่านรู้จักตัวละครในแง่มุมต่าง ๆ ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ หรือชี้ให้เห็นลักษณะนิสัยของตัวละครนั่นเอง ในการให้บทบาทตัวละครนั้นผู้แต่งต้องคำนึงถึงความสมจริงนั่นคือ การให้ตัวละครพูด คิด กระทำ มีกิริยาและปฏิกิริยาคล้ายคลึงกับบุคคลในชีวิตจริง นักเขียนจะให้บทบาทตัวละครอย่างสมจริงหรือไม่ขึ้นอยู่กับความรู้จักตัวละครของนักเขียน ถ้านักเขียนรู้จักตัวละครของเขาอย่างดี รู้ประวัติความเป็นมา รู้สถานที่เกิด เวลาที่เกิด และปฏิกิริยาได้ตอบทุกสถานการณ์ นักเขียนก็สามารถทำให้ตัวละครของเขาคล้ายบุคคลในชีวิต

จริงได้ ตัวละครที่นักเขียนรู้จักมีมากมาย นักเขียนจะต้องเลือกและแยกตัวละครนั้นให้แตกต่างกับตัวละครอื่น ไม่เช่นนั้นจะกลายเป็นตัวละครที่มีพิมพ์เดียวกันหมดและทำให้ขาดความสมจริงได้

วิภา กงกะนันท์ (2522 : 103) ให้ทัศนะเกี่ยวกับการสร้างตัวละครไว้ว่า ผู้แต่งจะต้องสร้างตัวละครให้สมจริง คือจะต้องแลเห็นลักษณะและธรรมชาติของตัวละครว่ามีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกาย อารมณ์ และปัญญา เมื่อเวลาและสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนไป นอกจากนั้นตัวละครที่จะดูเป็นคนสมจริงก็ต้องเมื่อแสดงธรรมชาติของบุคลิกลักษณะ คือ เป็นที่อาศัยของกิเลส

การอ่านลักษณะนิสัยของตัวละครยากกว่าการอ่านโครงเรื่อง ผู้เขียนอาจจะไม่ใช้วิธีบอกตรง ๆ แต่ผู้อ่านจะทราบได้จากการสังเกตสิ่งต่อไปนี้

1. รูปร่างลักษณะและความรู้สึกของตัวละครนั้น
2. พฤติกรรมของตัวละครนั้น
3. ลักษณะการพูดจาและบทบาทของตัวละครนั้น
4. ตัวละครอื่น ๆ พูดหรือคิดเกี่ยวกับตัวละครนั้น

วิพุธ โสภวงศ์ (2510 : 63 - 65) เสนอแนวคิดว่า หลักการพิจารณาความเหมาะสมของตัวละครว่าควรพิจารณาดังนี้คือ

1. ผู้แต่งแสดงภาพของตัวละครให้ผู้อ่านเห็นบทบาท บุคลิกลักษณะ นิสัยใจคออย่างชัดเจน ใช้กลวิธีหลายอย่าง เช่น สังเกตจากพฤติกรรมของตัวละครและจากบทสนทนา
2. ตัวละครทุกตัวมีบทบาทมากน้อยแล้วแต่ความสำคัญของแต่ละตัว
3. ตัวละครมีลักษณะสมจริง กล่าวคือ มีความคิดความต้องการเหมือนมนุษย์จริง ๆ เพราะมนุษย์ที่ตีพร้อมนั้นหาได้ยาก ย่อมมีความบกพร่องมากบ้างน้อยบ้าง การพิจารณาลักษณะนิสัยใจคอตัวละครจึงต้องคำนึงถึงความสมจริง ในข้อนี้พิจารณาได้จากการกระทำ การพูด การคิดของตัวละครว่าสมจริงหรือไม่ ผู้แต่งที่เข้าใจธรรมชาติและความต้องการของมนุษย์จะแสดงภาพตัวละครได้สมจริงตามฐานะ ตำแหน่ง เพศและวัยของตัวละคร

4. ลักษณะนิสัยของตัวละครในเรื่องควรมีลักษณะนิสัยคงที่ การเปลี่ยนแปลงนิสัยนั้นเปลี่ยนได้ แต่ควรมีเหตุผลเพียงพอที่จะทำให้เปลี่ยนนิสัยได้ เหมือนนิสัยจริง ๆ อาจเปลี่ยนไปตามเหตุการณ์ ประสบการณ์ และเวลาได้

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2511 : 9 - 10) ได้กล่าวถึงแนวการพิจารณาลักษณะนิสัยตัวละครไว้ดังนี้ ตัวละครตัวไหนสำคัญแก่นเนื้อเรื่องหรือแก่ความคิดเห็นและปรัชญาของผู้ประพันธ์ มีตัวละครตัวไหนในเรื่องนั้นที่ทำให้เนื้อเรื่องมีรสขึ้นในทางใด ตัวใดควรถือเป็นตัวเอกเกี่ยวเนื่องกับชื่อเรื่องหรือไม่ เกี่ยวเนื่องกับปรัชญาของผู้ประพันธ์มากกว่าหรือน้อยกว่าตัวที่ไม่ถือว่าเป็นตัวเอก

นอกจากนี้วิชา กงกะนันท (2522 : 67) ได้ให้แนวคิดในการศึกษาตัวละครไว้ว่า การศึกษาตัวละครก็เช่นเดียวกับการศึกษาสรรพสิ่งต่าง ๆ นั่นคือ เราต้องรู้ธรรมชาติของมัน หากตัวละครที่เราศึกษาเป็นคน เราก็ต้องรู้จักชื่อ สกุล เพศ วัย เชื้อชาติ สัญชาติ บุคลิกภาพ ฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา อุปนิสัย ความคิด ความสัมพันธ์กับตัวละครอื่น พฤติกรรมและสาเหตุของพฤติกรรมเหล่านั้น กล่าวโดยสรุปก็คือ เราต้องศึกษาตัวละครที่เป็นคนเช่นเดียวกับเราศึกษามนุษย์จริง

จากคำอธิบายของนักวิจารณ์วรรณกรรมในเอกสารดังกล่าว พอสรุปได้ว่า ตัวละครจะเป็นใครก็ได้แต่ต้องเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่ทำให้เกิดเรื่องขึ้น และทำให้เรื่องราวดำเนินไปจนจบ บรรลุจุดมุ่งหมายที่นักประพันธ์ตั้งไว้ ซึ่งตัวละครที่ดีและมีลักษณะสมจริงนั้นจะต้องมีชีวิตจิตใจ ความรู้สึกนึกคิด ความต้องการและมีพฤติกรรมการกระทำคล้ายกับบุคคลที่มีชีวิตจริง

ดังนั้นในการวิเคราะห์ลักษณะตัวละครภายในนวนิยายของประภัสสร เสวิกุล ผู้วิจัยจะใช้แนวทางการศึกษาดังนี้คือศึกษาจากรูปร่าง หน้าตา วัย กิริยาท่าทาง คำพูด อารมณ์ ความคิด พฤติกรรมที่แสดงออก ฯลฯ

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีบุคลิกภาพและพฤติกรรม

บุคลิกภาพและพฤติกรรมของบุคคล ได้แก่ การกระทำ การแสดงออก ความรู้สึกนึกคิด และปฏิกิริยาต่อสิ่งแวดล้อมของบุคคล

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีด้านบุคลิกภาพ

บุคลิกภาพเป็นสิ่งที่ปรากฏให้เห็นพฤติกรรมของมนุษย์ เพราะทุกคนมีลักษณะเฉพาะที่ปรากฏให้เห็นและรู้สึกได้ในภาวะที่แตกต่างกัน เช่น มีลักษณะทางกาย ได้แก่ การจำ การลืม การคิด เป็นต้น ซึ่ง อัจฉรา สุขารมณ (2524 : 90 - 120) ได้ให้ความหมายของบุคลิกภาพไว้ว่า ลักษณะส่วนรวมของบุคคล โดยเฉพาะลักษณะที่ว่านี้รวมลักษณะเฉพาะของคนๆ นั้น เช่น รูปร่างหน้าตา ท่าทาง การแต่งกาย คำพูด ความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ ทักษะต่างๆ ที่มีความสำคัญต่อการปรับตัวของบุคคล ซึ่งในการศึกษาความรู้ด้านบุคลิกภาพนั้น บุคลิกภาพประกอบด้วยลักษณะต่างๆ ดังนี้

1. ลักษณะทางกาย หมายถึง ขนาดรูปร่าง หน้าตา ผิวพรรณ อันเป็นลักษณะประจำตัวของบุคคล

2. ลักษณะทางใจ หมายถึง ทศนคติต่อสิ่งต่างๆ เช่น การตัดสินใจ อุปนิสัย ความจำ ความคิด เป็นต้น

3. ลักษณะทางสังคม หมายถึง ท่าที การปฏิบัติต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ลักษณะทางอารมณ์ หมายถึง ความสามารถในการควบคุมความรู้สึก และการกระทำต่างๆ ของบุคคล

นอกจากนี้ ในการศึกษาบุคลิกภาพเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์นั้น อิลการ์ด (พรรัตน์ สุวรรณรัตน์. 2539 : 17 ; อ้างอิงมาจาก อัจฉรา สุชารมณ. 2524) นักจิตวิทยาผู้มีชื่อเสียงได้รวบรวมและสรุปเป็นทฤษฎีบุคลิกภาพ ดังนี้

1. ความต้องการขั้นปฐมภูมิหรือความต้องการทางกาย (Primary or Viscerogenic needs) เป็นความต้องการทางกายโดยตรง เช่น ความต้องการอากาศ น้ำ อาหาร เพศ การพักผ่อน เป็นต้น
 2. ความต้องการขั้นทุติยภูมิหรือความต้องการทางจิต (Secondary of psychologic needs) จะเกิดขึ้นเมื่อร่างกายไม่ได้รับความพึงพอใจหรือขบวนการอินทรีย์ไม่สมดุล ได้แก่
 - 2.1 ความต้องการที่เกี่ยวกับสิ่งไม่มีชีวิต ได้แก่ ความต้องการสะสม จัดระเบียบ สิ่งต่างๆ ให้เรียบร้อย รู้จักประหยัด มัธยัสถ์ ประดิษฐ์ และสร้างสิ่งใหม่
 - 2.2 ความต้องการที่แสดงถึงความทะเยอทะยาน มีอำนาจ ปรารถนาความสำเร็จ และความมีชื่อเสียง ได้แก่ ความต้องการอยากเด่นอยากดัง เอาชนะอุปสรรคต่างๆ ต้องการยกย่องชมเชย หลีกเลี่ยงความล้มเหลว การถูกตำหนิ
 - 2.3 ความต้องการที่จะทำในสิ่งที่เกี่ยวกับอำนาจของตน ได้แก่ ความต้องการมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น การต่อสู้เพื่ออิสรภาพ การทำให้ตนมีเอกลักษณ์ต่างจากผู้อื่น
 - 2.4 ความต้องการที่จะก้าวร้าวบุคคลอื่นๆ ได้แก่ ความต้องการรุกรานผู้อื่น หลีกเลี่ยงการตำหนิหรือประพฤติดามระเบียบกฎเกณฑ์
 - 2.5 ความต้องการเป็นมิตรกับผู้อื่น ได้แก่ ความต้องการที่จะคบหาสมาคมกับบุคคลต่างๆ ช่วยเหลือบุคคลด้อยกว่า ชอบให้ความร่วมมือ
 - 2.6 ความต้องการที่เกี่ยวข้องทางสังคม ได้แก่ ความต้องการที่จะให้ตนได้สนุกสนาน แสวงหาความรู้ อยากรู้ อยากเห็น ต้องการที่จะชี้แจงให้คำอธิบาย ตีความหมายต่างๆ ที่ตนรู้ให้กับผู้อื่นได้รู้ตาม

บรีสซอพ (พรรัตน์ สุวรรณรัตน์. 2539 : 18 ; อ้างอิงมาจาก อัจฉรา สุชารมณ. 2524) ได้จำแนกความต้องการของมนุษย์ในทฤษฎีบุคลิกภาพว่า เกิดมาจากการกระตุ้นโดยแรงจูงใจในการที่จะสร้างสรรค์ให้เกิดเป็นบุคลิกภาพของบุคคล สรุปได้ดังนี้ คือ

1. ด้านการถ่อมตน มีลักษณะต่อพละภายนอก ยอมรับความเจ็บปวด ยอมรับว่าตนเองด้อย อ่อนแอ หมดหวัง ยอมรับคำตำหนิติเตียน

2. ด้านสัมฤทธิ์ผล คือ การทำสิ่งที่ยาก ต้องการเป็นผู้นำ ชอบเอาชนะบุคคลอื่น
อยากเห็นว่าตนเองมีคุณค่า มีความคิดเป็นเลิศ มีการแสดงออกว่าตนเองสามารถที่จะประสบ
ความสำเร็จ
3. ด้านการมีมิตรสัมพันธ์ คือ ชอบให้ความร่วมมือ ชอบให้คนอื่นรัก ชอบติดสอย
ห้อยตามเพื่อนฝูง สนุกสนานร่าเริง และเป็นกันเองกับผู้อื่น
4. ด้านการก้าวร้าว คือ ชอบเอาชนะสิ่งที่บังคับ ชอบแก้แค้น
5. ด้านการพึ่งตนเอง คือ ชอบเป็นอิสระ หนีการบังคับ ไม่รับผิดชอบต่อการรวมกลุ่ม
เลี่ยงการใช้อำนาจบังคับ ไม่ยอมพึ่งพาผู้อื่น
6. ด้านการเอาชนะ คือ ชอบแสวงหาความลำบากและอุปสรรคเพื่อเอาชนะ
ความล้มเหลวโดยการหันหน้าเข้าต่อสู้
7. ด้านการป้องกันตนเอง คือ ต้องการป้องกันตนเองจากการถูกทำร้ายหรือการถูก
วิพากษ์วิจารณ์ ตีเตียน
8. ด้านการเป็นผู้ตาม คือ ชอบที่จะสรรเสริญ สนับสนุนผู้ที่เหนือกว่า
9. ด้านการมีอำนาจเหนือผู้อื่น คือ ชอบควบคุม มีอิทธิพลเหนือผู้อื่น ชักชวน ล้าง หรือ
บีบบังคับปราบปรามคนอื่น
10. ด้านการแสดงออก คือ ชอบแสดงออกให้ผู้อื่นเห็น ชอบความตื่นเต้น ทำให้คนอื่น
พอใจ
11. ด้านการหลีกเลี่ยงอันตราย คือ หลีกเลี่ยงความเจ็บปวด ความตาย มักชอบ
คาดการณ์ล่วงหน้า
12. ด้านการหลีกเลี่ยงความอับอาย คือ การหลีกเลี่ยงการเสียชื่อเสียงถูก
เหยียดหยามเย้ยหยัน
13. ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น คือ มีความต้องการ เห็นใจ และพึงพอใจจะช่วยเหลือ
บุคคลอื่นที่อ่อนแอกว่าตนเอง
14. ด้านความเป็นระเบียบ คือ ชอบทำสิ่งต่างๆ ให้เป็นระเบียบอยู่เป็นที่ วางแผน
ก่อนลงมือทำงาน ทำชีวิตของตนเองให้เป็นไปอย่างมีแบบแผนต่อเนื่องสม่ำเสมอ
15. ด้านการร่าเริงสนุกสนาน คือ ชอบที่จะสนุกสนาน แสวงหาความเบิกบาน
พักผ่อนคลายจากความเครียด
16. ด้านการกล่าวโทษขัดทอดผู้อื่น คือ การที่จะกล่าวหา กีดกันบุคคลที่ด้อยกว่า
17. ด้านการมีประสาทสัมผัส คือ นิยมชมชอบในการแสวงหาการแสดงออก
ซึ่งประสาทสัมผัสทั้งห้า

18. ด้านเพศตรงข้าม คือ การสร้างสัมผัสแบบความรักและมีเพศสัมพันธ์กับเพศตรงข้าม

19. ด้านการขอความช่วยเหลือ คือ การให้ผู้อื่นแสดงการปลอบใจอยู่ใกล้ๆ ตนเอง

20. ด้านการขอความเข้าใจในสิ่งต่างๆ คือ ขอบถามคำถามอยู่เสมอ ต้องการเป็นผู้คิดค้น ประดิษฐ์ วิเคราะห์

2.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีด้านพฤติกรรม

พฤติกรรมเป็นการกระทำ หรือกิจกรรมทางกาย วาจา ใจ ที่มนุษย์แสดงออกมาและสามารถสังเกตได้ นักจิตวิทยาได้แบ่งพฤติกรรมออกเป็น 2 ประเภท (สุชาติ สุธรรมรักษ์. 2531 : 7 - 9) ดังนี้

1. พฤติกรรมภายนอก (External or Overt Behavior)

2. พฤติกรรมภายใน (Internal or Overt Behavior)

1. พฤติกรรมภายนอก (External or Overt Behavior) เป็นพฤติกรรมที่เมื่อกระทำแล้วผู้อื่นสามารถสังเกตเห็นได้ เช่น การพูด การร้องไห้ การรับประทานอาหาร การถอนหายใจ เป็นต้น มักเป็นพฤติกรรมที่ผู้กระทำมักจะกระทำไปด้วยความรู้สึกตัว กระทำไปโดยเจตนา โดยมีความต้องการของผู้กระทำพฤติกรรมเป็นตัวกำหนดพฤติกรรม

2. พฤติกรรมภายใน (Internal or Overt Behavior) เป็นพฤติกรรมภายในใจของมนุษย์ ที่เมื่อเกิดขึ้นแล้วบุคคลอื่นไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยตรงจะรู้เฉพาะเจ้าตัวเท่านั้น คนอื่นจะล่วงรู้ไม่ได้ พฤติกรรมภายในได้แก่ การรับรู้ ความรู้สึก การคิด การจำ และการตัดสินใจ เป็นต้น ซึ่งในการศึกษาพฤติกรรมนั้นจะเห็นว่า พฤติกรรมภายในเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมภายนอกนั่นเอง

มาสโลว์ (พรรัตน์ สุวรรณรัตน์. 2539 : อ้างอิงมาจาก อัจฉรา สุชาธมณ. 2524) ได้ศึกษาและเชื่อว่าพฤติกรรมของมนุษย์สามารถอธิบายได้หากมนุษย์ได้รับสิ่งที่มีความหมายต่อตน ซึ่งความปรารถนาความต้องการนั้นอาจติดตัวมาแต่กำเนิดและจะสูงขึ้นเป็นลำดับ มาสโลว์เรียงลำดับความต้องการของมนุษย์จากขั้นต้นไปสู่ความต้องการ ขั้นต่อไปได้ดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs)
2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs)
3. ความต้องการความรัก และความเป็นเจ้าของ (Belongingness and Love Needs)
4. ความต้องการได้รับยกย่องนับถือ (Esteem Needs)
5. ความต้องการที่จะเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง (Self -actuali - Zation Needs)

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานที่มีอำนาจมากที่สุด และเห็นได้ชัดที่สุดจากความต้องการทั้งหมด เป็นความต้องการที่ช่วยการดำรงชีวิต ความพึงพอใจที่ได้รับในขั้นนี้จะกระตุ้นให้เกิดความต้องการในขั้นที่สูงกว่า และถ้าบุคคลใดประสบความล้มเหลวที่จะสนองความต้องการพื้นฐานนี้ก็จะไม่ได้รับการกระตุ้นให้เกิดความต้องการในระดับที่สูงขึ้น

2. ความต้องการความปลอดภัย เป็นความต้องการทางด้านร่างกายได้รับความพึงพอใจแล้วบุคคลก็จะพัฒนาการไปสู่ขั้นใหม่ต่อไป ซึ่งขั้นนี้เรียกว่า ความต้องการความปลอดภัย หรือความรู้สึกมั่นคง (Safety of Security)

3. ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ ความต้องการนี้จะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการทางด้านร่างกายและความต้องการความปลอดภัย ได้รับความตอบสนองแล้ว บุคคลต้องการได้รับความรักและความเป็นเจ้าของโดยการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวหรือกับผู้อื่น สมาชิกภายในกลุ่มจะเป็นเป้าหมายสำคัญสำหรับบุคคล กล่าวคือ บุคคลจะรู้สึกเจ็บปวดมากเมื่อถูกทอดทิ้ง ไม่มีใครยอมรับ หรือถูกตัดออกจากสังคม ไม่มีเพื่อน

4. ความต้องการได้รับความยกย่องนับถือ เมื่อความต้องการได้รับความรักและการให้ความรักแก่ผู้อื่นเป็นไปอย่างมีเหตุผล และทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจแล้วความต้องการในขั้นที่ 3 ก็จะลดลงและมีความต้องการในขั้นต่อไปมาแทนที่ กล่าวคือ มนุษย์ต้องการที่จะได้รับความยกย่องนับถือออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรกเป็นความต้องการนับถือตนเอง (Self - respect) ส่วนลักษณะที่สอง เป็นความต้องการได้รับการยกย่องนับถือจากผู้อื่น (Esteem from Others)

4.1 ความต้องการนับถือตนเอง คือ ความต้องการมีอำนาจ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความแข็งแรง มีความสามารถในตนเอง มีผลสัมฤทธิ์ ไม่ต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่น มีความเป็นอิสระ และมีความสามารถที่จะประสบความสำเร็จในงานภารกิจต่างๆ มีชีวิตที่เด่นดัง

4.2 ความต้องการได้รับการยกย่องนับถือจากผู้อื่น คือ ความต้องการมีเกียรติยศ การได้รับการยกย่อง ได้รับการยอมรับ ได้รับความสนใจ มีสถานภาพ มีชื่อเสียง เป็นที่กล่าวขานและเป็นที่ชื่นชมยินดี มีความต้องการที่จะได้รับความยกย่องชมเชยในสิ่งที่กระทำ ซึ่งจะทำให้รู้สึกว่าคุณค่าความสามารถของตนได้รับการยอมรับจากผู้อื่น

5. ความต้องการที่จะเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง ถ้าความต้องการลำดับขั้นก่อนๆ ทำให้เกิดความพึงพอใจอย่างมีประสิทธิภาพ ความต้องการเข้าใจตนเองอย่างแท้จริงก็จะเกิดขึ้น เพราะเป็นความปรารถนาในทุกสิ่งทุกอย่าง ซึ่งบุคคลสามารถจะได้รับอย่างเหมาะสม บุคคลซึ่ง

ประสบผลสำเร็จในขั้นสูงสุดนี้จะใช้พลังงานอย่างเต็มที่ ในสิ่งที่ท้าทายความสามารถ และมีความปรารถนาที่จะปรับปรุงตนเอง จะกระทำพฤติกรรมตรงกับความสามารถของตน กล่าวคือ การเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง เป็นความต้องการอย่างหนึ่งของบุคคลที่จะบรรลุถึงจุดสุดยอดสูงสุดตามศักยภาพของตน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพและพฤติกรรมนี้ ผู้วิจัยสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ลักษณะของตัวละครเอกชายของ ประภัสสร เสวิกุล โดยศึกษาลักษณะของตัวละครเอกชาย ดังต่อไปนี้

1. ประวัติชีวิตของตัวละคร
2. ลักษณะของตัวละคร
 - 2.1 ลักษณะทางกาย
 - 2.2 ลักษณะนิสัยและพฤติกรรมที่แสดงออก

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวละครในนวนิยายของ ประภัสสร เสวิกุล

นวนิยายของประภัสสร เสวิกุล นั้นได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง ดังนั้นจึงมีผู้สนใจแสดงทัศนะ วิพากษ์วิจารณ์นวนิยายของประภัสสร เสวิกุล ไว้เป็นจำนวนมาก ดังนี้

ปรารภณา บัวเขย (2523) ได้วิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการเมืองของประภัสสร เสวิกุล ไว้ว่า ประภัสสร เสวิกุล ให้ความสำคัญในเรื่องศักดิ์ศรีและลักษณะของผู้ นำว่า จะต้องเป็นผู้ที่มีวินัยเข้มแข็ง กล้าหาญ เด็ดเดี่ยว สุขุมรอบคอบ หนักแน่น เสียสละเพื่อส่วนรวม และเคารพในเกียรติยศศักดิ์ศรีของตนเอง แนวคิดเกี่ยวกับปรัชญาการทำงานและการดำเนินชีวิต ประภัสสร เสวิกุล เสนอว่ามนุษย์ควรรู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน จึงจะทำให้ประเทศชาติเจริญก้าวหน้า สำหรับปรัชญาในการดำเนินชีวิตนั้นประภัสสร เสวิกุล เสนอว่า มนุษย์นั้นควรมีเหตุผล เชื้อมั่นในตนเอง มีความมานะอดทน รู้จักพึ่งตนเอง มีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ และแผ่นดินเกิด มีความกล้าที่จะต่อสู้ชีวิตและความจริง และประภัสสร เสวิกุล มักจะเสนอแนวคิดเหล่านี้โดยผ่านทางตัวละครมากกว่าทางอื่น

สัมฤทธิ์ ทองลิมา (2536) ได้ศึกษาภาพทางสังคมและวัฒนธรรมอาหรับในนวนิยายของ ประภัสสร เสวิกุล พบว่าตามทัศนะของผู้เขียนนั้นดินแดนอาหรับมีความลึกลับแฝงเร้นอยู่ สภาพทางภูมิศาสตร์เป็นตัวแปรที่สำคัญต่อการดำเนินชีวิตของชาวอาหรับ เช่น การแต่งกาย หรือจารีตประเพณีบางอย่าง ส่วนลักษณะอุปนิสัยของชาวอาหรับนั้น เป็นผู้มีอารมณ์รุนแรง และมีความทรหดอดทน

พัชรี วราศรัย (2537) ได้ศึกษานวนิยายไทยที่เสนอภาพสังคมชาวจีนในเมืองไทย โดยศึกษานวนิยายเรื่อง "ล่อลลายมังกร" ของ ประภัสสร เสวิกุล และของนักประพันธ์คนอื่นๆ อีก พบว่านวนิยายประเภทนี้แสดงให้เห็นภาพลักษณ์ที่ดีของชาวจีน เช่น การขยันขันแข็ง ความมีมานะ อุตสาหะ ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก ซึ่งทำให้ผู้อ่านได้เข้าใจวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียม ประเพณีและสภาพสังคมของชาวจีนในเมืองไทย

พิทยา ว่องกุล (2527 : 212 - 217) ได้วิจารณ์เรื่อง "อำนาจ" ไว้ว่า เนื้อหาลำคัญ และจุดมุ่งหมายของนิยายเรื่องนี้ มุ่งสะท้อนทัศนะของผู้ประพันธ์เกี่ยวกับอำนาจทางการเมือง ดังนั้น คุณค่าของหนังสือเล่มนี้จึงอยู่ที่กระบวนการลำดับพฤติกรรมของตัวละครอย่างต่อเนื่อง มีเหตุผล สมจริงและงาม พฤติกรรมและคำพูดของตัวละครในแต่ละเงื่อนไขสื่อความหมาย ที่รวมศูนย์สู่คำว่า "อำนาจ" ประภัสสร เสวิกุล กำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครได้อย่าง สอดคล้องมีชีวิตชีวาและเป็นผลสำเร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตัวเอกของเรื่องได้แก่ พันโทคลัมโบ นายทหารที่ฉลาด ความคิดคมลึก และเข้าใจในการใช้สถานการณ์ให้เป็นประโยชน์ ความฉลาดของเขาแตกต่างกับตัวละครอื่นๆ ตรงที่มีความแนบคายต่ออำนาจทางการเมือง มองสภาพความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองนั้นอย่างมีขั้นตอนและจังหวะ เข้าใจความคิดของคนอื่นที่อยู่แวดล้อม เขา ทนคน ทนเหตุการณ์ บทบาทของเขาล้วนเกี่ยวพันกับอำนาจและผลประโยชน์ตั้งแต่ต้นจนจบ นอกจากนี้ ประภัสสร เสวิกุล ยังได้ถ่ายทอดทัศนะของตนผ่านตัวละครเด่นอีกตัวหนึ่งคือ ผู้พันซีโร่ ซึ่งแสดงบทบาทของนักอุดมการณ์ที่มีชีวิตความเป็นอยู่อย่างง่าย ๆ มีความจริงใจต่อเพื่อน จิตใจของเขาละเอียดอ่อน มีความใฝ่ฝัน ซึ่งทำให้บุคลิกภาพของเขาน่าเชื่อถือ เป็นภาพแห่งความดีงาม ประภัสสร เสวิกุล สามารถหยิบเอาความเป็นจริงของสภาพชีวิตของบุคคลที่อยู่ในแวดวงของ อำนาจมาตีแผ่ได้อย่างงดงาม

จรรยาพร ปรปักษ์ประลัย (2535 : 43 - 44) กล่าวถึงการสร้างตัวละครและการดำเนินเรื่อง ของ ประภัสสร เสวิกุล ไว้ว่า ประภัสสร เสวิกุล สร้างตัวละครทุกตัวได้อย่างมีชีวิตชีวา โดยเฉพาะ "ล่องจัน" ตัวเอกของเรื่อง การเขียนโดยใช้มุมมองแบบบุรุษที่หนึ่ง เปิดโอกาสให้ตัวละครตัวนี้ได้ แสดงความคิดและอารมณ์ความรู้สึกได้อย่างเต็มที่และแนบเนียน และตัวละครตัวอื่นๆ ต่างไม่ได้ ถูกสร้างขึ้นมาอย่างลอยๆ บุคลิกนิสัยใจคอต่างๆ ล้วนมีที่มาที่ไป ซึ่งทำให้แต่ละคนมีลักษณะ เฉพาะตัวที่แตกต่างกัน ประภัสสร เสวิกุล ไม่ละเมิดความคิดของตัวละครโดยเอาความคิดของ ตัวเองเข้าไปใส่ แสดงให้เห็นถึงความพิถีพิถันของประภัสสร เสวิกุล ในการคงบุคลิกของตัวละคร ให้มีเอกภาพมากที่สุด นอกจากนี้การเล่าเรื่องโดยใช้มุมมองของตัวละคร ยังเป็นการบีบบังคับ

ให้เรื่องดำเนินไปพร้อมๆ กับตัวละครนั้น จะกระโดดไปกระโดดมาไม่ได้ และจุดเด่นของนวนิยายเรื่องนี้คือ การใช้มุมมองที่อ่อนโยนต่อตัวละครทุกตัว โดยไม่โทษว่าปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นความผิดของใคร ประภัสสร เสวิกุล ได้ชื่อว่าเป็นนักเขียนที่ดำเนินเรื่องได้อย่างกระชับชวนให้ติดตาม โดยการนำวิธีการตัดต่อแบบภาพยนตร์มาใช้ ดังจะเห็นได้จากหลายเรื่องเช่น "ซิค" ที่ตัดฉากหนึ่งมาอีกฉากหนึ่งภายในเวลาอันรวดเร็วจับใจ แต่สำหรับเรื่อง "ขอหมอนใบนั้นที่เธอฝันยามหนุน" เขาเลือกดำเนินเรื่องโดยเน้นความต่อเนื่องแทนที่จะตัดต่ออย่างรวดเร็ว เพราะนวนิยายเรื่องนี้ต้องการความนุ่มนวลและละเมียดละไมเพื่อสร้างอารมณ์ร่วมและทำให้ผู้อ่านเกิดความสะเทือนใจอย่างมาก

บัวแพน นันทพิสัย (2536 : 44 - 45) ได้วิจารณ์ตัวละครเอกในเรื่อง "เด็กชายมะลิวัลย์" ไว้ว่า ตัวละครเอกของเรื่องไม่ได้ปรากฏตัวในฐานะลูกของเจ้าของคฤหาสน์ใหญ่โตหรือเป็นลูกผู้ดีมีเงิน แต่กลับปรากฏตัวในฐานะลูกของสามัญชนประเภทอยู่บ้านหลังเล็กในท่ามกลางใจกลางกรุงเทพฯ และด้วยเหตุที่ตัวละครเป็นสามัญชนนี่เองที่ทำให้เรื่องราวนี้กินใจและขยายไปสู่ผู้อ่านได้ในวงกว้าง และยิ่งกว้างมากขึ้นเมื่อผู้เขียนมิได้รู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจในสภาพของตนเอง หากแต่ชี้ให้เห็นความเป็นสุขที่เกิดจากการพอ มีน้อยกินน้อยและพึงพาอาศัยซึ่งกันและกัน และจุดที่น่าสนใจคือไม่ปรากฏเรื่องราวใดที่แสดงการแก่งแย่งแข่งขันกันในเรื่องวัตถุนิยมเกินกว่าเหตุเหมือนอย่างเช่นที่สังคมปัจจุบันเป็น

ดวงมน จิตรจันงค์ (2526 : 39 - 44) ได้วิจารณ์ตัวละครในเรื่องสั้นร่วมสมัยของ ประภัสสร เสวิกุล ไว้ว่า ประภัสสร เสวิกุล ประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง เมื่อถ่ายทอดความรู้สึกเศร้าหมอง เหงาหงอย หนอยเหงาและอับยศ โดยเฉพาะในหมู่ชนชั้นกลางไปจนถึงคนระดับล่าง ซึ่งดูเหมือนถูกบีบคั้นจากสังคมเมือง ประภัสสร เสวิกุล สามารถแจกแจงความน่าเอ๋ยหยันและความตกต่ำของคนที่สวนทางกับความเจริญทางวัตถุที่พุ่งพรวดจนไม่สัมพันธ์กับชีวิตจิตใจของคนจำนวนมาก ที่ดิ้นรนไขว่คว้าหาโอกาสสู่การลืมตาอ้าปากและยกระดับฐานะของแต่ละคน ความอ่อนล้าและไร้อิสรภาพของตัวละครหลากหลายเป็นจุดเด่นของรวมเรื่องสั้นชุด "คนบนยอดดึก" ตัวละครของ ประภัสสร เสวิกุล ส่วนมากมีความระลึกรู้และสำนึกอันปรุโปร่งเกินกว่าคนอื่นๆ ในสภาพเดียวกัน เช่นในเรื่อง "อีกวันหนึ่งของจรัล" ตัวละครมีพลังมุ่งมั่นและมีความเป็นตัวของตัวเอง ซึ่งเห็นได้ว่า ประภัสสร เสวิกุล มีศรัทธาในความรักซึ่งจะทำให้ซึ่งจะทำให้มนุษย์ทุ่มเทและเสียสละพลังในตัวของเขาต่อคนที่รักแผ่นดินและการทำงาน เขาทำได้ค่อนข้างดีเมื่อแสดงความรู้สึกอันละเอียดอ่อนระหว่างคนต่อคน

ยุรฉัตร บุญสินทิ (2532 : 46) ได้วิจารณ์เรื่อง "ไฟ" ว่าเป็นเรื่องราวชีวิตของตัวละครทุกตัว เป็นชีวิตของคนที่ไม่ลงตัว ผิดหวัง เหนว ว่าเหว แปลกแยก ไม่ต้องรู้ที่มาที่ไป อดีตเป็นเรื่องที่

พยายามลืม ชีวิตปัจจุบันเป็นชีวิตที่ไม่มีค่า ไม่มีความนับถือตนเอง แต่ละชีวิตเวียนไปมา เป็นเรื่องราวของการประชดอารมณ์ใคร่ กิเลสตัณหา เหมือนกับ ประภัสสร เสวิกุล ต้องการจะบอกถึงชีวิตของคนสมัยใหม่ที่แก้ปัญหาโดยใช้อารมณ์ ความใคร่ เพื่อปลดปล่อยความเหงาและความผิดหวัง

กุสุมา รักษมณี (2534 : 41) ได้วิจารณ์ "ดาวิซ" ตัวละครเอกของเรื่องชื่อว่า ดาวิซถือว่า บทบาทของตนในสังคมล้วนเป็นหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติให้ลุล่วง แม้จะต้องเผชิญกับอุปสรรคนับไม่ถ้วนก็ตาม ความท้อแท้อาจเกิดบ้างเป็นครั้งคราวตามธรรมชาติของมนุษย์ แต่ความท้อถอยจนวางมือเสียกลางคันไม่ควรมี เพราะมนุษย์มี "พลังปัญญา" ที่เป็นอาวุธติดตัวมาแต่กำเนิดทั้งนั้น ประภัสสร เสวิกุล สร้างดาวิซขึ้นมาในกรอบของผู้ที่ทำทุกอย่าง "ด้วยจิตใจที่ศรัทธาต่อพระผู้เป็นเจ้า" และยอมรับสิ่งที่เกิดขึ้นเมื่อพ้นจากความพยายามของคนแล้วว่าเป็นเพราะ "พระประสงค์ของพระผู้เป็นเจ้า" และเหตุการณ์ในเรื่องที่เกิดจากการตัดสินใจของดาวิซก็สอดคล้องกันได้แนบเนียนในกรอบนั้น คำพูดที่ติดปากดาวิซและอิบรอฮีมผู้เป็นตาว่า "เป็นพระประสงค์ของพระผู้เป็นเจ้า" ไม่ได้หมายความว่ามนุษย์จะต้องยอมแพ้เมื่อมีอุปสรรค หากไม่ทุกคนคงได้แต่ถ่มมืออหังง มีชีวิตอยู่เหมือนฝุ่นผงธุลีหรือใบไม้ที่สุดแต่ลมจะพัดพาไป แต่คำกล่าวนั้นหมายถึงว่า มนุษย์จะต้องยอมรับวิสัย "ศักดิ์" ของตน ชีวิตในวัยต้นของดาวิซได้รับการปลูกฝังอย่างฝังรากแน่นหนาในเรื่องความสามารถของมนุษย์และอำนาจของพระผู้เป็นเจ้า ดาวิซจึงเติบโตขึ้นมาอย่างนักรู้ที่รู้หน้าที่และรู้กำลังของตน ปรัชญาชีวิตของดาวิซเด่นชัดตลอดเรื่อง เพราะเป็นตัวเดินเรื่องที่มีแนวความคิดหลักคือการต่อสู้เพื่อมาตุภูมิอันเป็นหน้าที่ของมนุษย์

เสาวนีย์ วรพฤกษ์พิสุทธิ (2533 : 75 - 90) ก็ได้วิจารณ์ "ซิด" ว่าเป็นนวนิยายที่แสดงถึงอุดมการณ์การแสวงหา ความไฝ่ฝันและความทรงแห่งศักดิ์ศรีของความเป็นลูกผู้ชาย ประภัสสร เสวิกุล สามารถวางตัวละครได้อย่างดีเยี่ยมเพราะตัวละครทุกตัวที่ปรากฏในเรื่องซิดนี้ เป็นตัวละครที่เราสามารถพบเห็นได้ในโลกแห่งความเป็นจริง มิใช่แต่เพียงในนวนิยายเท่านั้น ผู้เขียนได้ทำให้ทราบถึงลักษณะนิสัยใจคอของตัวละครผ่านทางความรู้สึกนึกคิด การกระทำ และบทสนทนาอันเฉียบคมของตัวละคร ตัวละครทุกตัวต่างก็มีเอกลักษณ์เป็นตัวของตัวเอง ราวกับตัวละครเหล่านั้นได้มาแสดงบทบาทอยู่ในชีวิตจริง

สรวรยา เลาหกรรณวนิช (2535 : 91 - 98) ได้วิจารณ์ตัวละครเอกในเรื่อง "ลอลลาย มังกร" ไว้ว่าผู้เขียนไม่ได้ให้รายละเอียดทางลักษณะรูปร่างของตัวละครมากนัก ส่วนใหญ่ผู้เขียนจะเน้นลักษณะนิสัย ความคิด ความเชื่อ ค่านิยม ที่แสดงออกจากพฤติกรรมมากกว่า ตัวละครที่สำคัญที่สุดในเรื่องก็คือปู ผู้เขียนได้จำลองลักษณะของชาวจีนที่ยึดมั่นในหลักคุณธรรมเป็นแกน

ในการดำเนินชีวิต และคุณธรรมที่เด่นชัดข้อหนึ่งก็คือความกตัญญูที่ปฐาสนลูกหลานและยึดมั่นในใจตลอดมา ไม่ว่าจะเป็นความกตัญญูต่อพ่อแม่ ต่อผู้มีพระคุณเช่นแผ่นดินไทย คุณธรรมที่ปฐายึดถือล้วนแต่เป็นสัจธรรมที่หาข้อแย้งไม่ได้ ผู้เขียนได้สอดแทรกข้อคิด สัจธรรม ค่านิยม ฯลฯ ลงในคำพูดและพฤติกรรมของตัวละคร ซึ่งส่วนใหญ่ก็มีเนื้อหาเกี่ยวกับมนุษย์โดยตรง ซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัวจึงเข้าใจได้ง่าย "ลอลลายมังกร" จึงนับว่าเป็นวรรณกรรมทรงคุณค่า เพราะให้ผลทางปัญญาแก่ผู้อ่านมากมายในแง่คิดต่างๆ ที่เป็นสัจธรรม

เทวทัต (2536 : 46 - 47) ได้วิเคราะห์สาระสำคัญของเรื่อง "ขอให้รักเรานั้นนิรันดร" ว่าอยู่ที่การพยายามนำเสนอว่าแท้จริงความรักก็คือการเสียสละ การให้โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ดังที่ "ตรัย" แสดงต่อ "ลันธริมา" และรวมไปถึงรักของเพื่อน สิ่งที่ตรัยได้ทำลงไปเพื่อลันธรินั้น แน่นนอนที่ด้านหนึ่งเป็นการเสียสละอย่างแท้จริง เพราะสิ่งที่เขาต่อสู้กันเขารู้ว่ามันจะลงเอยอย่างไร และที่ต้องรับมาหลังจากนั้นมันคืออะไร ตรัยต่อสู้กับการสูญเสียคนรัก ต่อสู้กับความหวาดกลัวอย่างยิ่ง และที่สุดเขาต้องต่อสู้กับตัวเองแม้ว่ามันจะยากแต่เขาก็ชนะ สาระรองลงมาคือการพยายามนำเสนอความรักในความหมายของการเป็นเพื่อนมนุษย์ นี่เป็นอีกรูปแบบหนึ่งของความรัก เป็นรักแท้ที่เพื่อนมิให้แก่กัน ความคิดของตรัยเป็นความคิดที่เป็นอุดมคติและเป็นอุดมคติแบบไทย ๆ ที่ค่อนข้างเก่าล้าหน่อยกับคำว่า "เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่" เป็นคำที่ฟังแปลกหูมากในยุคปัจจุบัน ตรัยมีความกตัญญูอยู่ลึกๆ ว่าเขาเป็นคนจน ทำให้เขามีพลังในการต่อสู้เพื่อความสำเร็จในชีวิต

ลำนำ (1991 : 4) ได้กล่าวถึง "ลอลลายมังกร" ไว้ว่าได้สะท้อนเอาสัจจะและปรัชญาแห่งชีวิตไว้อย่างน่าประทับใจ ทั้งการต่อสู้เพื่อให้ถึงจุดหมาย การยืนหยัดอย่างมีศักดิ์ศรี คุณธรรมแห่งชีวิต และพลังอันแข็งแกร่งของจิตใจมนุษย์โดยผ่านทางตัวละครหลายๆ ตัว โดยเฉพาะอาเหลียง ซึ่งเป็นตัวเอกของเรื่อง ยิ่งไปกว่านั้นได้แสดงให้เห็นว่าไม่มีใครได้ในสิ่งที่ตนปรารถนาเสมอไป ไม่มีชีวิตใดที่จะไม่เคยผ่านมรสุม หากชีวิตเป็นตำราอันยิ่งใหญ่ นอกเหนือจากตำราในสถาบันการศึกษา หนังสือเล่มนี้ก็เป็นตำรานอกหลักสูตรอีกเล่มหนึ่งที่ผู้เฝ้าศึกษาชีวิตน่าจะได้สัมผัสและบางทีหากนักการเมืองผู้เพ่งผลมรสุมมาหมาดๆ ได้อ่าน อาจจะทำให้เข้าใจกับชีวิตได้มากขึ้น

นิตยสารแพรว (2535 : 176 - 180) กล่าวถึงงานเขียนของประภัสสร เสวิกุล ไว้ว่า สะท้อนภาพทางการเมือง ผู้คน สงคราม ขณะเดียวกัน ประภัสสร เสวิกุล ก็มีนวนิยายที่ให้ภาพวัยรุ่นร่วมสมัยผ่านสถาบันครอบครัว โรงเรียน และหมู่เพื่อนวัยรุ่นด้วยกัน "เวลาในขวดแก้ว" คือนวนิยายที่ให้ภาพดังกล่าวและโดดเด่นอยู่ทุกวันนี้

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์วิจารณ์ตัวละครในนวนิยายของ ประภัสสร
เลวิกุล เหล่านี้ ได้แสดงให้เห็นทัศนะและความสนใจของประภัสสร เลวิกุล ในการเสนอภาพของ
ผู้ชายในแง่มุมที่แตกต่างกันไปตามบุคลิภาพและบทบาทที่ตัวละครชายเหล่านั้นได้รับ

บทที่ 2

การวิเคราะห์ตัวละครเอกฝ่ายชายในนวนิยายของประภัสสร เสวิกุล

ตัวละคร (Character) หมายถึงผู้ทำให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ตามเหตุการณ์ในเรื่อง หรือผู้ที่ได้รับผลจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามโครงเรื่องที่ผู้ประพันธ์กำหนดขึ้น ตัวละครที่ถูกสร้างขึ้นมาจะมีบทบาทไม่เท่ากัน ตัวละครที่มีบทบาทสำคัญในการดำเนินเรื่องหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ เกือบทุกตอนเรียกว่า ตัวละครเอก ส่วนตัวละครที่มีบทบาทรอง ๆ ลงมา หรือมีบทบาทในฐานะตัวประกอบในการดำเนินเรื่องเท่านั้นเรียกว่า ตัวประกอบ

ในการพิจารณาตัวละคร สามารถพิจารณาได้หลายลักษณะ แต่ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ตัวละครใน 2 ลักษณะ คือ ลักษณะทางกาย และลักษณะนิสัย

ลักษณะทางกาย เป็นลักษณะภายนอกที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน เช่น เพศ วัย รูปร่างหน้าตา ผิวพรรณ การแต่งกาย ฯลฯ

ลักษณะนิสัยหรือลักษณะทางพฤติกรรม เป็นการกระทำที่ตัวละครแสดงออกมาในเรื่อง และการกระทำนั้นจะแตกต่างกันไป เช่น เจ้าชู้ เด็ดสะละ กล้าหาญ เอาแต่ใจตนเอง เห็นแก่ตัว ชอบช่วยเหลือผู้อื่น ฯลฯ

ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์และศึกษาตัวละครทีละตัว ตามลำดับในด้านต่อไปนี้

1. ประวัติชีวิตของตัวละคร
2. ลักษณะทางกาย
3. ลักษณะนิสัย

เรื่อง อำนาจ

1. โคลัมโบ

1.1 ประวัติชีวิต

โคลัมโบเกิดในชนบทที่ทุรกันดารและห่างไกลจากจากนครซานตามาเรียเมืองหลวงของประเทศเอลเคอญญา เขามีชีวิตวัยเด็กที่ลำบากยากแค้น และเคยได้รู้เห็นการกระทำของนายสิบทหารผู้หนึ่งที่เข้ามาในหมู่บ้านแล้วรังแกผู้หญิง บังคับขู่脅เอาเงินจากชาวบ้าน ทำให้เขารู้สึกฝังใจว่าคนที่มีความอำนาจจะทำอะไรก็ได้ตามความต้องการ เขาจึงอยากมีอำนาจ เมื่อโตขึ้นเขาจึงเข้าเรียนโรงเรียนนายร้อยทหาร โคลัมโบเป็นนายทหารที่กล้าหาญ เข้มแข็งเด็ดขาด จนเป็นที่ชื่นชมและไว้วางใจของนายพลรามอนนายกรัฐมนตรีนางเอลเคอญญา เขาได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้บังคับการกรมทหารรักษานครหลวง ซึ่งเป็นกรมที่มีอำนาจอยู่ในมือมากที่สุด โคลัมโบเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดพลเอกรามอน เขามองเห็นการทำงานของคณะรัฐบาลชุดนี้ว่าเขาเปรียบประชาชน หาแต่ผลประโยชน์ใส่ตัว สร้างความเดือดร้อนให้แก่ประชาชน โดยเฉพาะประชาชนที่อยู่ในชนบทไม่เคยได้รับความสนใจเหลียวแลจากรัฐบาลของนายพลรามอนเลย ในที่สุดพันโทโคลัมโบก็ทำการปฏิวัติ โดยได้รับการสนับสนุนด้านการเงินจากพวกมหาเศรษฐีเจ้าของที่ดิน โดยเฉพาะจากออสซิโนที่เริ่มรู้สึกว่าตนเองกำลังจะเสียผลประโยชน์จากการทำงานของคณะรัฐบาลชุดเดิม

เมื่อโคลัมโบปฏิวัติได้สำเร็จ เขาให้สัญญาแก่ประชาชนว่าเขาจะคืนอำนาจประชาธิปไตยให้กับประชาชนโดยเร็วที่สุด หรือเมื่อเห็นว่าประชาชนพร้อมที่จะปกครองตนเองได้ โคลัมโบเริ่มลงมือพัฒนาประเทศโดยมี ดร.เฟอร์ดินาน เป็นที่ปรึกษา โคลัมโบเห็นว่าพวกมหาเศรษฐีในเอลเคอญญาล้วนแต่ร่ำรวยมาจากน้ำพักน้ำแรงของคนจน จึงควรนำเงินของพวกเศรษฐีเหล่านั้นมาพัฒนาประเทศบ้าง โคลัมโบจึงเริ่มจัดการกับออสซิโนเป็นคนแรก โดยการสร้างสถานการณ์ให้ออสซิโนต้องถูกจับในข้อหากักตุนสินค้า ซึ่งเป็นข้อหาที่รุนแรงเพราะอยู่ในช่วงปฏิวัติ เมื่อออสซิโนทนไม่ได้มีปฏิกิริยาโต้ตอบที่รุนแรง เขาก็โดนข้อหาทำลายประเทศชาติ ซึ่งมีโทษหนักถึงประหารชีวิต แต่ชลาลันนักข่าวสาวผู้หนึ่งซึ่งรู้ความจริงเกี่ยวกับเรื่องนี้ได้เข้าพบพันโทโคลัมโบและบอกว่าเธอจะนำเรื่องราวทั้งหมดเปิดเผยให้แก่ประเทศที่ให้ความช่วยเหลือเอลเคอญญาได้รู้ความจริง ทำให้โคลัมโบยอมปล่อยตัวออสซิโน แต่มีข้อแม้ว่าออสซิโนต้องออกไปอยู่นอกประเทศและห้ามกลับเข้ามาอีก

โคลัมโบลงมือทำงานอย่างจริงจังและแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเองแทบทุกเรื่อง แต่เนื่องจากประเทศไม่มีเงินพอที่จะมาพัฒนา และโคลัมโบก็ไม่ชอบวิธีที่จะยืมเงินจากต่างประเทศ เพราะเห็นว่ามีแต่เสียเปรียบ จึงคิดหาเงินจากภายในประเทศเอง โดยการเรียกเก็บเงินภาษีจากประชาชนให้เร็วขึ้น ซึ่งเรื่องนี้ ดร.เฟอร์ดินานโดไม่เห็นด้วย แต่โคลัมโบก็เชื่อในความคิดของตนเอง จึงนำเรื่องนี้เข้าสภาการปกครองเพื่อพิจารณา แต่ผลปรากฏว่าเรื่องนี้ไม่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสภา ซึ่งมีผลทำให้รัฐบาลของโคลัมโบต้องถูกยุบ เพื่อให้มีการเลือกตั้งคณะรัฐบาลชุดใหม่

รอสซิโนได้แอบกลับเข้าประเทศและรวมตัวกับพวกนักธุรกิจและพวกเจ้าของที่ดิน ที่เห็นแก่ตัว กลัวจะได้รับความสะดวกสบายจากโคลัมโบ ทำลายแผนพัฒนาชนบทของเขา เพื่อให้เกิดความวุ่นวาย ต่อมาเมื่อมีการเดินขบวนขับไล่โคลัมโบ โคลัมโบจึงคิดที่จะทำการปฏิวัติตนเองซ้ำอีกครั้งเพื่อแก้ไขปัญหานี้ แต่ยังไม่ทันได้ลงมือเขาก็ถูกฆ่าตายเสียก่อน ด้วยฝีมือของร้อยเอกซานโตสลูกน้องคนสนิทของเขาเองที่หลงเชื่อคำยุยงจากรอสซิโน

1.2 ลักษณะทางกาย

โคลัมโบเป็นชายหนุ่มที่มีรูปร่างบึกบึนแข็งแรงจนเพื่อน ๆ นักเรียนโรงเรียนนายร้อยตั้งฉายาเขาว่า “หมีป่า” เขาเป็นคนที่รูปร่างค่อนข้างสูง บุคลิกท่าทีเด่นเป็นสง่า หน้าเกรงขาม ดังคำบรรยายว่า

“ร่างค่อนข้างสูงของเขาเด่นเป็นสง่ากลางพรมสีแดงเข้ม ผู้คนที่นั่งรออยู่ในห้องนั้นก่อนแล้วต่างลุกขึ้นแสดงความเคารพ สายตาที่มองมายังเขาเปี่ยมไปด้วยแววศรัทธาและชื่นชม”

(อำนาจ. 2533 :13)

ในขณะที่เขายืนไม่ว่าจะอยู่ต่อหน้าผู้คนจำนวนมากหรืออยู่ในที่ส่วนตัว เขาก็มักจะยืนตรง แผ่นหลังเหยียดตรงผึ่งผายอย่างผู้ที่ถูกฝึกมาจนเคยชิน และในขณะที่เขาก้าวเดินแต่ละฝีเท้าก็หนักแน่นมั่นคง แสดงถึงความเชื่อมั่นในตนเอง

พันโทโคลัมโบไม่ค่อยพิถีพิถันในเรื่องเครื่องแต่งกาย ชุดที่เขาใส่อยู่เป็นประจำคือชุดฝึก ดังคำบรรยายว่า

“ร่างค่อนข้างสูงของเขาอยู่ในชุดผืนเก่า ๆ ที่ไม่มีเครื่องหมายบอกยศหรือสังกัด แขนเสื้อทั้งสองข้างพับมาถึงต้นแขน ซึ่งทำให้เขาดูองอาจและเข้มแข็งเอาจริงเอาจัง หมวกเบเรตส์สีแดงเข้มที่สวมไฟล์อยู่ข้างศีรษะช่วยขับให้ใบหน้าสีทองแดงของเขาเข้มขึ้น พันโทหนุ่มโปกมีรับการต้อนรับด้วยท่าทีภาคภูมิใจ”

(อำนาจ. 2533 : 33)

อาจกล่าวได้ว่าพันโทโคลัมโบมีบุคลิกของผู้มีอำนาจอยู่ในตัวครบถ้วน ไม่ว่าจะเป็นรูปร่างที่องอาจผึ่งผาย ใบหน้าที่เชิดขึ้นเล็กน้อย มือทั้งสองที่มักจะไขว่กันอยู่ด้านหลังด้วยความเคยชิน เสียงดังฟังชัด น้ำเสียงที่ก้องกังวานน่าเกรงขาม ดวงตาคมวาวที่ฉายแววเด็ดเดี่ยวมีประกายรุ่งโรจน์ เป็นประกายแห่งความมุ่งหวังและมาดมั่นอยู่เป็นนิจ

1.3 ลักษณะนิสัย

มีความมุ่งมั่นตั้งใจจริงในการทำงาน โคลัมโบมุ่งมั่นและตั้งใจที่จะทำให้ประชาชนหลุดพ้นจากอำนาจของนายกรัฐมนตรืพลเอกรามอน ที่เอาแต่โกงกินบ้านเมือง โคลัมโบอยากเห็นชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนที่ดีกว่าเดิม เขาจึงทำงานอย่างหามรุ่งหามค่ำโดยไม่คำนึงถึงเวลาพักผ่อน และเวลารับประทานอาหาร หลังจากที่เขาปฏิบัติได้สำเร็จเพียงไม่กี่วัน รูปร่างหน้าตาเขาก็เปลี่ยนไปมาก ดังคำบรรยายว่า

“ท่าทางของเขาเหน็ดเหนื่อยและอ่อนเพลียลงไปกว่าเมื่อไม่กี่วันก่อนอย่างเห็นได้ชัด ขอบตาดำคล้ำ แก้มตอบ และผิวหน้าแห้งขาดน้ำหล่อเลี้ยง มีแต่ท่าทางเท่านั้นที่ยังคงแฝงไว้ด้วยความทะนงเด็ดเดี่ยว”

(อำนาจ. 2533 : 85)

จากคำบรรยายลักษณะของโคลัมโบนี้แสดงให้เห็นว่าเขาทำงานโดยไม่ยอมหยุดพักผ่อน บางครั้งแม้จะเลยเวลาเที่ยงคืนไปแล้วเขายังคงนั่งปรึกษางานอยู่กับ ดรเฟอร์ดินาน ซึ่งเป็นที่ปรึกษาของเขา และบางครั้งเขาก็ไปทำงานที่ทำเนียบหินขาวกลางดึกจนหาวดกใจ ดังคำบรรยายว่า

“ผมยังไม่ขาดเม็ตเมื่อพันโทโคลัมโบ โกเมซ และ ดร.เฟอร์ดินาน ก้าวลงจากรถจี๊ปและวิ่งขึ้นไปบนบันไดทำเนียบหินขาว ทหารยามที่เฝ้าอยู่รีบแสดงความเคารพอย่างคาดไม่ถึงว่าจะได้พบบุคคลทั้งสองในเวลาสองนาฬิกาของวันใหม่”

(อำนาจ. 2533 : 262)

สาเหตุที่ทหารยามต่างพากันตกใจและแปลกใจ เพราะตั้งแต่พวกเขาเป็นทหารมา ยังไม่เคยเห็นผู้นำคนไหนที่ทำงานหามรุ่งหามค่ำเช่นผู้นำคนนี้มาก่อนเลย

มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง ถึงแม้โคลัมโบจะเชื่อใจ มั่นใจในความสามารถและความตั้งใจจริงของที่ปรึกษา คือ ดร.เฟอร์ดินาน แต่เมื่อใดที่มีความคิดเห็นไม่ตรงกัน โคลัมโบก็จะถือเอาความคิดเห็นของตนเป็นหลัก ในรายงานที่ ดร.เฟอร์ดินาน ร่างมาส่งทุกฉบับ โคลัมโบจะอ่านอย่างล้าระจตรจระจกอีกครั้ง และถ้าพบข้อความใดที่เขาคิดว่าไม่ถูกต้อง ไม่ตรงกับความต้องการ เขาก็จะให้แก้ไขทันที ดังคำพูดของเขาเมื่อได้อ่านรายงานของ ดร.เฟอร์ดินานว่า

“ผมไม่ค่อยชอบบรรณนี้เลยครับอาจารย์...ผมอยากจะให้ใช้ว่าสถานการณ์ภายนอก ไม่เป็นที่น่าไว้วางใจ เนื่องจากมีการบุกรุกดินแดนด้วยกำลังอาวุธจากประเทศข้างเคียง”

(อำนาจ. 2533 : 17)

ทั้ง ๆ ที่ดร.เฟอร์ดินานไม่เห็นด้วย และเตือนว่าถ้าเขียนไปเช่นนั้นอาจจะเป็นการผิดกฎหมายระหว่างประเทศ แต่โคลัมโบกลับตอบอย่างเชื่อมั่นในความคิดของตนว่า

“ตอนนี้ไม่ใช่เวลาที่จะมาคำนึงถึงเรื่องนั้น เรากำลังร่างประกาศคณะปฏิวัติจะครับ อาจารย์ ไม่ใช่เขียนตำราหรือคำแถลงการณ์ร่วม ผมคิดว่าคำพูดของเราในประกาศควรจะตรงไปตรงมา ชัดเจนและปลุกเร้าอารมณ์ร่วมของประชาชน ผมไม่ชอบศัพท์แสงทางวิชาการ...การใช้ภาษาที่สูงเกินความเข้าใจจะทำให้พลังความสนใจที่เขาจะให้แกเราอ่อนลง”

(อำนาจ. 2533 : 18)

แม้ดร.เฟอร์ดินานจะไม่เห็นด้วย แต่เมื่อโคลัมโบมีเหตุผลและเป็นเหตุผลที่แสดงถึงความมั่นใจในความคิดของตนเองเช่นนั้น ดร.เฟอร์ดินานก็ไม่สามารถคัดค้านได้

มีความเข้มแข็งเด็ดขาด เมื่อเขาทำการปฏิวัติรัฐบาลของนายพลรามอน และได้รับรายงานว่ายังมีทหารจำนวนหนึ่งซึ่งจงรักภักดีต่อนายพลรามอนยังคงรวมตัวกันอยู่ โคลัมโบได้ออกคำสั่งอย่างเด็ดขาดให้ผู้กองปาสคาลไปดำเนินการว่า

“ขอให้คุณออกประกาศทางวิทยุกระจายเสียงว่า ผมจะให้โอกาสพวกนั้นอีก 1 ชั่วโมง เมื่อถึงบ่ายสามโมงเย็นวันนี้ ใครก็ตามที่ไม่ยอมวางอาวุธ หรือเข้าร่วมกับกองทัพปฏิวัติของเรา ผู้กองปาสคาลจะช่วยออกคำสั่งในนามของผมให้ผู้บงกชทั้งระบือเปิดออกกล่มให้ราบเป็นหน้ากลอง และถ้าจับตัวได้ก็ให้ยิงเป้า ณ สถานที่นั้นทันที”

(อำนาจ. 2533 : 14 - 15)

จากคำสั่งนี้มีผลทำให้ทั่วทั้งห้องประชุมเงียบกริบ แม้แต่จนกระทั่งผู้ออกคำสั่งเงียบขาดลุกขึ้นเดินตรงไปที่ประตูแล้ว ก็ไม่มีใครสักคนกล้าเอ่ยอะไรออกมา

ไม่ชอบการประจบสอพลอ โคลัมโบไม่ชอบการทำงานเอาหน้าหรือการทำงานที่หวังผลตอบแทน เมื่อเขาจะเดินทางไปทำพิธีรับมอบอาวุธที่ทางรัฐบาลอังกฤษส่งมาให้ ผู้ว่าราชการจังหวัดเตรียมทำพิธีจัดเลี้ยงใหญ่โต เมื่อโคลัมโบไปถึงเขาให้ยกเลิกการกินเลี้ยง ให้นำอาหารที่เตรียมไว้ไปให้เด็กนักเรียนที่ถูกเกณฑ์มาคอยต้อนรับเขากินทั้งหมด และเมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดพาเดินชมสถานที่และผลงานที่ตนทำขึ้นและคอยอธิบายชี้แจงให้ฟัง พันโทโคลัมโบรู้สึกเบื่อขั้นตอนและวิธีการเหล่านี้ เขาทนฟังได้สักครู่จึงบอกให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทำเรื่องราวที่จะอธิบายยืดยาวนี้เป็นเอกสารไว้ให้เขา แล้วเขาจะอ่านเองเมื่อมีเวลา

เมื่อครั้งที่นายทหารผู้หนึ่งได้กระทำความดีความชอบด้วยการยึดดินแดนส่วนหนึ่งของประเทศ ที่ถูกต่างชาติครอบครองอยู่ได้สำเร็จ โคลัมโบไม่ได้แสดงอาการยกย่องชมเชยเพื่อเป็นการให้ขวัญและกำลังใจต่อนายทหารผู้นั้น โคลัมโบกล่าวว่า

“นี่เป็นงานในหน้าที่ที่เขาจะต้องทำให้สำเร็จ และเขาก็ไม่ใช่เด็กที่จะต้องมาอดอดนอน เหารางวัลทุกครั้งที่ทำอะไรเสร็จสิ้นลง”

(อำนาจ. 2533 : 264)

สาเหตุที่โคลัมโบพูดเช่นนี้เพราะเขาคิดอยู่เสมอว่าเป็นหน้าที่โดยตรงของทหารและของประชาชนทุกคนที่จะต้องปกป้องประเทศชาติของตน ไม่ใช่การทำความดีความชอบอะไรเลย

2. รอสซิโน

2.1 ประวัติชีวิต

รอสซิโนเป็นมหาเศรษฐี เป็นเจ้าของที่ดินหลายพันไร่ เป็นเจ้าของไร่่อ้อย และเป็นเจ้าของโรงงานผลิตน้ำตาลซึ่งเป็นสินค้าหลักของประเทศเอลเคอญญา เขาเกิดมาในตระกูลเก่าแก่ของผู้ยิ่งใหญ่และมีอำนาจในประเทศนี้ รอสซิโนได้รับการอบรมสั่งสอนมาตั้งแต่เด็กว่า คนในตระกูลของเขาทุกคนเกิดมาเพื่อเป็นเจ้านาย เป็นผู้ที่ย่อยากจะทำอะไรต้องทำให้สำเร็จ ย่อยากจะได้อะไรแล้วต้องได้ จึงทำให้เขาแพ้ไม่เป็น เขาสามารถจะดลบันดาลให้ใครก็ได้ที่เขาพอใจขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรี เขาเคยสนับสนุนในด้านการเงินให้นายพลรามอนเพื่อทำการโค่นอำนาจจากรัฐบาลชุดเก่า และขณะนี้เขาก็ให้การสนับสนุนพันโทโคลัมโบยึดอำนาจมาจากนายพลรามอน เพราะเขาเห็นว่านายพลรามอนไม่มีประโยชน์สำหรับเขาอีกต่อไปแล้ว แต่รอสซิโนก็เป็นบุคคลแรกที่โคลัมโบคิดจะกำจัดเมื่อเขาทำการปฏิวัติสำเร็จ เพราะรอสซิโนและตระกูลของเขาร่ำรวยขึ้นมาได้เพราะน้ำพักน้ำแรงและความเหนื่อยยากของคนจนและคนงานในไร่่อ้อย แต่เขากลับปฏิบัติต่อข้าทาสบริวารของเขาเหมือนกับคนเหล่านั้นไม่ใช่คน เขาไม่เคยสงสารหรือเห็นใจเพราะเขาคิดว่าคนเหล่านั้นเกิดมาเพื่อเป็นทาส และถ้าไม่มีเขาหรือตระกูลของเขาคนเหล่านั้นจะต้องอดตาย ฉะนั้นคนพวกนี้ต้องสำนึกในพระคุณและซื่อสัตย์จงรักภักดีต่อเขา

เมื่อเขาถูกพันโทโคลัมโบยึดยึดข้อหากักตุนสินค้า จึงเข้าไปเจรจากดลกกับโคลัมโบแต่ไม่สำเร็จ หน้าซ้ายยังถูกบีบบังคับให้ขายโรงงานผลิตน้ำตาล ซึ่งเป็นกิจการที่ทำรายได้มหาศาล รอสซิโนโกรธมากจึงสั่งให้คนงานเผาไร่่อ้อยทั้งหมดเพื่อเป็นการแก้แค้นโคลัมโบที่จะต้องประสบกับปัญหาการส่งน้ำตาลไปขายยังต่างประเทศ เพราะน้ำตาลเป็นสินค้าที่ทำรายได้ให้แก่ประเทศเอลเคอญญา รอสซิโนถูกตั้งข้อหาทำลายชาติซึ่งมีโทษถึงประหารชีวิต แต่ทลาลัยซึ่งเป็นผู้หญิงที่เขาารู้สึกพึงพอใจได้เข้าไปพบโคลัมโบ เพื่อบอกว่าเธอรู้ว่าเหตุการณ์นี้เกิดขึ้นเพราะโคลัมโบโลภ รอสซิโน และเธอนำเรื่องนี้ไปเปิดเผยให้ประเทศต่าง ๆ รับรู้ รอสซิโนจึงได้รับการปล่อยตัว แต่มีข้อแม้ว่าเขาจะต้องออกไปอยู่นอกประเทศและห้ามกลับเข้ามาอีก แต่รอสซิโนก็แอบกลับเข้ามาในสภาพของผู้ที่ติดยาเสพติดอย่างรุนแรง ในช่วงนี้เขาได้รับความช่วยเหลือจากทาส

ผู้ซื้อสัตย์ทำให้เขาเลิกยาเสพติดได้ รอสซิโนจึงคิดแก้แค้นโคล์มโบ ด้วยการพุดชั๊กชวนพวกพ่อค้า นักธุรกิจ ที่กลัวตนเองจะสูญเสียผลประโยชน์ร่วมมือกันทำลายโครงการต่าง ๆ ของโคล์มโบ โดยเฉพาะโครงการพัฒนาชนบท ด้วยการเข้าไปซื้อผลผลิตจากชาวไร่ชาวนามากักตุนไว้ เพื่อทำให้เกิดความเดือดร้อน รอสซิโนสามารถทำได้สำเร็จ เพราะมีการเดินขบวนขับไล่พันโทโคล์มโบ เกิดการจลาจลขึ้นในเมืองหลวง และพันโทโคล์มโบก็ถูกฆ่าตายด้วยฝีมือของร้อยเอกซานโตส นายทหารคนสนิท ซึ่งหลงเชื่อคำยุยงของรอสซิโน รอสซิโนจึงได้กลับมาครอบครองความยิ่งใหญ่ในอาณาจักรของตนเองอีกครั้ง

2.2 ลักษณะทางกาย

รอสซิโนเป็นชายหนุ่มที่เกิดมาในตระกูลที่เก่าแก่และร่ำรวยที่สุดในประเทศเอลเซเวญญา นอกจากจะร่ำรวยแล้วรอสซิโนยังมีอำนาจอีกด้วย จากความภาคภูมิใจในชาติตระกูลและจากการพร่ำสอนของพ่อที่สอนให้เขารู้ว่าเขาเกิดมาเพื่อเป็นนายคน จึงทำให้รอสซิโนมีท่าทางที่หยิ่งและถือตัว แต่ก็ดูน่าเกรงขาม ดังที่ คาร์ล ไฮม์ นักข่าวชาวเยอรมันได้นึกถึงหน้าตาท่าทางของเขาว่า

“ดวงหน้าเข้มคมที่แฝงไว้ด้วยความทะนงองอาจ และดวงตาสีเข้มที่เจิดจ้าด้วยทิวี่มานะ และไม่ยอมสยบต่อใครง่าย ๆ...”

(อำนาจ. 2533 : 131)

แม้เมื่อถึงคราวที่ชีวิตเขาต้องพบกับเรื่องที่เลวร้ายที่สุดจนเกือบจะเอาชีวิตไม่รอด แต่บุคลิกท่าทางที่หยิ่งทะนงยังคงมีอยู่เดิม ดังคำบรรยายเมื่อตอนที่เขาต้องหลบซ่อนโคล์มโบและแอบประชุมลับกับพวกพ่อค้า นักธุรกิจ เพื่อหาทางกำจัดโคล์มโบว่า

“รอสซิโนนั่งเด่นอยู่ที่หัวโต๊ะ ท่าทางของเขาแม้จะไม่สู้แจ่มใสเช่นปกติ แต่ก็ยังคงงามสง่าอย่างคนที่ได้รับการฝึกฝนมาเพื่อการเป็นผู้นำ”

(อำนาจ. 2533 :165)

จากพฤติกรรมดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า แม้รอสซิโนจะอยู่ในสถานการณ์เช่นใด บุคลิกท่าทางของเขาก็คงดูดี งามสง่า น่าเกรงขามอยู่ตลอดเวลา

2.3 ลักษณะนิสัย

หยิ่งและถือตัว แม้เขาจะรู้สึกพอใจชลาสัยมากกว่าผู้หญิงคนอื่น ๆ แต่เขาก็ไม่เคยแสดงอะไรออกมาให้เธอรู้ นอกจากการแสดงมารยาททางสังคมที่สุภาพบุรุษควรกระทำต่อสุภาพสตรีเมื่อคนรับใช้มาบอกว่าชลาสัยมาถึงแล้ว ทั้ง ๆ ที่เขาก็รู้เพราะเขาใช้กล้องส่องทางไกลดูอยู่ แต่เขากลับให้คนรับใช้ลงไปบอกเธอว่าเขากำลังพักผ่อน ให้เธอคอยสักครู่ ดังคำบรรยายว่า

“รอชชินเดินไปทอดตัวลงบนเก้าอี้ نرمุมห้อง เอื้อมมือหยิบแมกกาซีนเกี่ยวกับเศรษฐกิจมาอ่านอย่างไม่จริงจัง ดูเหมือนว่าเขาเพียงแต่ต้องการจะถ่วงเวลาเพื่อให้แขกเกิดความรู้สึกถึงความสำคัญของเจ้าของบ้านยิ่งกว่าความประสงค์อื่นใด”

(อำนาจ. 2533 : 74)

จากกิริยาอาการดังกล่าวนี้แสดงว่าเขาหยิ่งในศักดิ์ศรี และความเป็นคนในตระกูลที่ยิ่งใหญ่ของเขามาก เขาเห็นความสำคัญของตนเองมากกว่าใคร ๆ มากกว่าแม้กระทั่งคนที่เขารัก เขาเคยพูดให้ชลาสัยและคาร์ล ไฮม์ เพื่อนของชลาสัยฟังเรื่องเกี่ยวกับตระกูลของเขาว่า

“บ้านหลังนี้มีอายุพอ ๆ กับรอยเท้าก้าวแรกของชาวสเปนที่เหยียบลงบนพื้นทรายของแผ่นดินนี้ และตระกูลของเราเป็นตระกูลที่เก่าแก่ที่สุดของชาวยุโรปในดินแดนแถบนี้”

(ประภัสสร เสวิกุล. 2533 : 76 - 77)

จากคำพูดที่เขาพูดถึงตระกูลของเขานั้นเต็มไปด้วยความภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่ง

ดูถูกคนอื่น เขาเห็นคนงานในไร่เหมือนทาสที่เกิดมาเพื่อคอยรับคำสั่งจากเขา เขาจะทำอะไรอย่างใดกับคนพวกนี้ก็ได้ และคนพวกนี้ก็ไม่มีสิทธิ์เรียกร้องใด ๆ ทั้งสิ้น ดังคำพูดที่เขาพูดถึงคนงานของเขาให้ชลาสัยฟังว่า

“คนพวกนั้นมีชีวิตอยู่และสืบลูกสืบหลานมาจนถึงปัจจุบันนี้ได้ก็เพราะบารมีของตระกูลโชพินา ถ้าไม่มีเรา คนเหล่านั้นจะว่างเปล่าและมีชีวิตเหมือนซากศพที่ปราศจากวิญญาณ พวกเขามีใจที่ได้เป็นคนของเราและพร้อมที่จะตายไปอย่างมีความสุขเพื่อเรา...มนุษย์ในโลกนี้มี

อยู่ 2 จำพวก พวกหนึ่งเกิดมาเพื่อเป็นผู้ถือแค้น และอีกพวกหนึ่งเกิดมาเพื่อโดนบีบตี และ ความสัมพันธ์ในหมู่มนุษย์ขึ้นอยู่กับการณ์ชั่งชั่งโอกาสว่าใครจะเป็นผู้ถือแค้นหรือผู้รับปลายแค้น สำหรับผม ผมเรียนรู้การใช้แค้นมาตลอดชีวิตและผมคิดว่าผมใช้มันเป็น"

(อำนาจ. 2533 : 78)

เมื่อ คาร์ล ไฮม์ ถามว่า "เราจะเดินเคียงกันไปโดยไม่ต้องมีการทำร้ายหรือชมชู้กันไม่ได้ หรือ เขาตอบว่า

"ไม่ได้เด็ดขาด...คุณไม่เคยสัมผัสกับผู้คนเหล่านั้น คนซึ่งต้องถูกสั่งให้คิด สั่งให้ทำ สั่งให้เป็น หรือสั่งให้ตาย ในสายตาของคนยุโรปอาจคิดว่าเราทารุณ แต่ในสายตาของคนพวกนั้นสิ่งเหล่านี้คือความกรุณาของเรา"

(อำนาจ. 2533 : 77 - 78)

แม้ขาล้ายจะพูดให้เขามองเห็นความเป็นมนุษย์ของคนงานเหล่านั้น เขากลับตอบเธอ ว่า

"คนงานพวกนั้นหรือ เปล่าเลย พวกนั้นต้องการขนมปัง เขามีได้คิดถึงมนุษยชาติอย่างที่ คุณพูดถึง พวกนั้นต้องการเหล้าองุ่น ไม่ใช่สิทธิเสรีภาพที่เขาไม่รู้จัก องค์การระหว่างประเทศ อย่างนั้นหรือ ก็เปล่าเลยอีกนั่นแหละ คนพวกนั้นอาจให้ผ้าห่มสักผืน นมสักกระป๋องหนึ่ง แต่ผมเป็นผู้ให้ชีวิต เลือดเนื้อ และทุกสิ่งทุกอย่างแก่คนงานของผมทุกคน..."

(อำนาจ. 2533 : 81)

จะเห็นว่าเขาไม่มองเห็นพวกคนงานของเขาว่าเป็นมนุษย์เช่นเดียวกับเขา แต่เขามองว่า คนเหล่านั้นเป็นทาสเขา ฉะนั้นเขามีสิทธิ์จะทำอะไรแก่คนเหล่านั้นแม้กระทั่งการหยิบยื่นความตาย และคนเหล่านั้นต้องยินดียอมรับ โดยไม่มีสิทธิ์หรือโอกาสจะได้แย้ง

เอาแต่ใจตนเอง เนื่องจากรอซซิโนเป็นลูกชายคนเดียว เขาเกิดมาท่ามกลางเงินทอง และอำนาจ เขาจึงเป็นหนึ่งและเป็นผู้ชนะมาตลอด เมื่อเขาต้องตกอยู่ในสภาพเป็นรองของ โคลัมโบจึงทำให้เขาอึดอัดใจมาก เขาได้เรียกทนายความประจำตระกูลให้มาจัดการกับเรื่องนี้

ทนายก็ซักถามเขาด้วยความเกรงใจ และถามความเห็นเขาจากเขา เขาโกรธมากส่งเสียงดังตำหนายว่า

“ที่ผมเรียกคุณมาก็เพื่อให้คุณตอบคำถามนี้ ไม่ใช่ให้คุณมาตั้งปัญหาถามผม นี่เป็นหน้าที่ของคุณ ผมเสียเงินจ้างคุณไว้ก็เพื่อให้คุณทำงานจัดการยังงี้ก็ได้ ให้รับการลงข่าวโกหกพกลมแบบนี้ ยื่นฟ้องต่อศาล หรือแจ้งข้อหาอะไรก็ตามแต่วิธีการของคุณ...”

(อำนาจ. 2533 : 99)

เขาโกรธแค้นพันโทโคลัมโบที่ใช้วิธีบีบบังคับให้เขาต้องขายโรงงานผลิตน้ำตาล แต่เขายังทำอะไรโคลัมโบไม่ได้ในตอนนั้น เขากลับมาที่บ้านนั่งดื่มเหล้าอย่างหนักแล้ว จนกระทั่ง“นิโคลัส”ซึ่งเป็นคนรับใช้ประจำตัวไม่กล้าดื่มเหล้าให้อีก เขาโกรธนิโคลัสและร้องด่าว่า

“แกกล้าขัดคำสั่งฉันรึ” ผู้เป็นนายขำกว้างแกวในมือใส่คนใช้ ส่วนหนาของกันด้วยแก้ว กระแทกกับโหนกแก้มชายผู้ที่ยืนตัวลั่นอยู่บวมปูดขึ้นมาทันตา น้ำเหล้าเปื้อนใบหน้าและเสื้อผ้าที่สวมอยู่ แต่เขาก็ยังคงไม่กล้าขยับตัว แม้แต่จะยกมือขึ้นคลำบาดแผล”

(อำนาจ. 2533 : 177)

จากคำพูดและการกระทำของรอสซิโนแสดงว่าเขาเป็นคนเอาแต่ใจตนเอง เจ้าอารมณ์ นึกอยากจะได้อะไรต้องได้ทันที ถ้าใครขัดใจหรือทำให้เขาไม่พอใจเขาจะดุด่าหรือทำร้ายผู้นั้นทันที

เห็นแก่ตัว เขาเป็นนายทุนให้พลเอกรามอนปฏิบัติล้มล้างประธานาธิบดีไฮโซ เพราะออกกฎหมายภาษีที่ดิน ซึ่งจะทำให้เขาเดือดร้อนเพราะเขาเป็นราชาที่ดิน และต่อมาเขาก็เป็นผู้สนับสนุนด้านการเงินให้แก่พันโทโคลัมโบเพื่อปฏิบัติพลเอกรามอน เพียงเพราะพลเอกรามอนไม่มีประโยชน์อะไรสำหรับเขาก็ดูแล้ว ซึ่งการกระทำของเขาแสดงว่าเขาไม่ได้เป็นแก่ประเทศชาติและประชาชนเลยที่ต้องได้รับความเดือดร้อนจากการปฏิบัติในแต่ละครั้ง และเมื่อเขาถูกโคลัมโบบีบบังคับให้เขาต้องขายน้ำตาลในราคาถูก เพราะเนื่องจากประเทศชาติกำลังเดือดร้อน เขาโกรธแค้นโคลัมโบมาก แม้ทนายความประจำตัวของเขาจะอธิบายให้ฟังว่า สิ่งที่คุณพันโคลัมโบขอเพื่อแจกจ่ายแบ่งปันให้แก่ประชาชน ไม่ได้นำไปเข้าพกเข้าห่อตัวเอง แต่รอสซิโนไม่ยอมเข้าใจและยังตอบกลับมาด้วยคำพูดที่แสดงถึงความเห็นแก่ตัวว่า

“ถ้าคุณแก้ลังโง่ ผมก็จะสอนให้คุณฉลาดขึ้นว่า เงินที่ผมเสียให้แก่นายพลรามอนและบริวาร ผมมีทางที่จะเรียกคืนจากประชาชนด้วยการตั้งราคาสินค้าให้สูงกว่าความเป็นจริง หรือด้วยวิธีทางการค้าอื่น ๆ แต่สำหรับโคลัมโบ การที่เขาเข้ามาสั่งให้ผมลดราคาผลผลิตลง ผมไม่มีทางที่จะหาเงินส่วนอื่นมาชดเชยกับจำนวนที่ต้องสูญเสียไปได้...”

(อำนาจ. 2533 : 130)

เมื่อเขาทำอะไรโคลัมโบไม่ได้ เขาจึงคิดแก้แค้นด้วยการเผาไร่อ้อยทั้งหมด เพื่อจะให้เกิดความเดือดร้อนแก่โคลัมโบและเพื่อความสะใจของเขา โดยไม่คำนึงเลยว่าการกระทำเช่นนั้น นอกจากจะทำให้โคลัมโบเดือดร้อนแล้ว ยังสร้างความเดือดร้อนแก่เศรษฐกิจของประเทศด้วย

จากพฤติกรรมของรอสซิโนดังกล่าวข้างต้น เมื่อนำทฤษฎีบุคลิกภาพของบิสซอพมาวิเคราะห์พบว่า รอสซิโนมีความต้องการด้านการมีอำนาจเหนือผู้อื่น คือ ชอบควบคุม มีอิทธิพลเหนือผู้อื่น ชักชวน สั่ง หรือบีบบังคับปราบปรามคนอื่น เนื่องจากเขาเกิดมาในตระกูลที่ยิ่งใหญ่ มีเงินทอง และมีอำนาจมากที่สุดในประเทศเอลเควญญา และเมื่อเขายังเด็กเขาก็ถูกพ่อสอนให้รักและภาคภูมิใจในชาติกำเนิดของตน ต้องการให้ผู้อื่นเห็นความสำคัญของตน แต่เมื่อเขาต้องตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบโคลัมโบ จึงทำให้เขาทนไม่ได้ เขาโกรธแค้นโคลัมโบมากถึงกับขาดสติ ทำในสิ่งที่ทุกคนคาดไม่ถึงแม้สิ่งที่เขาทำจะเกิดผลเสียแก่ตัวเขาเองด้วย แต่เขาก็ทำเพราะหวังเพียงได้แก้แค้น และเพื่อเอาชนะโคลัมโบ และในที่สุดเขาก็แก้แค้นโคลัมโบได้สำเร็จ

เรื่อง เมเปิลแดง

1. ทินกร

1.1 ประวัติชีวิต

ทินกรเกิดในครอบครัวที่มีฐานะปานกลาง มีสภาพครอบครัวที่อบอุ่น เขาเป็นลูกชายคนเล็กซึ่งมีพี่สาวสองคน จึงทำให้พ่อแม่และพี่ ๆ รักและเป็นห่วงเขามาก ทินกรเรียนจบปริญญาโททางด้านรัฐศาสตร์ ได้เข้าทำงานในสถานทูตไทยและถูกส่งตัวไปประจำอยู่ที่เมืองบอนด์ บาต โกเตสแบร์ก ประเทศเยอรมัน ในตำแหน่งเลขานุการตรี เมื่อเดินทางมาถึงเยอรมันเขาได้รับการต้อนรับเป็นอย่างดีจากเพื่อนรุ่นพี่ที่ชื่อสะอาต ซึ่งเป็นผู้มาคอยดูแลและจัดการเรื่องต่าง ๆ ให้

ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการทำงานหรือเรื่องส่วนตัว ทำให้ทินกรรู้สึกซาบซึ้งใจและเคารพนับถือสะอาดเหมือนพี่

ต่อมาทินกรได้รู้จักกับลลิตาซึ่งเป็นน้องภรรยาของกิตติเพื่อนรุ่นพี่ที่ทำงานในสถานทูตด้วยกัน กิตติและภรรยาพอใจที่ทินกรจึงสนับสนุนและเป็นใจให้ทินกรกับลลิตาไปไหนมาไหนด้วยกันบ่อย ๆ จนทำให้คนทั้งสองรักกัน ในระยะนี้ทินกรสังเกตเห็นว่าสะอาดมีท่าทีเศร้าซึม ต่อมาจึงรู้ว่า เป็นเพราะสะอาดหลงรักลลิตาอยู่ ทินกรสงสารและเห็นใจสะอาดเพราะสะอาดเป็นเพื่อนที่ดีของเขาตลอดมา และที่สำคัญคือสะอาดเป็นผู้มาก่อน จึงทำให้ทินกรคิดจะตัดใจจากลลิตา และกับังเอิญมีเหตุที่เขาจะต้องเดินทางไปเมืองแฟรงก์เฟิร์ตตามคำสั่งของท่านอุปทูต เพื่อไปดูแลหญิงไทยคนหนึ่งที่จะมาแต่งงานด้วยการกระโดดตึกแต่ไม่ตายและนอนรักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาล เขาต้องเดินทางไปมาระหว่างเมืองแฟรงก์เฟิร์ตกับเมืองบอนด์บาค จึงทำให้เขาและลลิตาห่างเหินกัน และในช่วงนี้ทินกรได้รู้จักกับอัลยาซึ่งเป็นพยาบาลที่ดูแลหญิงไทยคนนั้น

เมื่อได้กลับมากรุงบอนด์ ทินกรรู้ข่าวว่าสะอาดและลลิตาประสบอุบัติเหตุนอนรักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาล เขารีบไปเยี่ยมสะอาดทันทีและได้ยื่นสะอาดแพ้อิงลลิตา ยิ่งทำให้ทินกรตัดสินใจได้ว่า จะเลิกยุ่งเกี่ยวกับลลิตา เขาจึงไม่ไปเยี่ยมเธอ เมื่อกลับไปแฟรงก์เฟิร์ตอีกครั้งเขาเล่าเรื่องนี้ให้อัลยาฟัง อัลยาแนะนำว่าถ้าเขากับลลิตารักกันจริงก็ไม่ควรคำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น เมื่อกลับไปกรุงบอนด์เขาจึงไปเยี่ยมลลิตา และเมื่อมีโอกาสเขาจึงบอกกับลลิตาที่เขาไม่มาเยี่ยมเพราะเขาต้องการหลีกเลี่ยงให้สะอาด และบอกให้ลลิตารับรักสะอาด ลลิตาโกรธทินกรมากและตั้งแต่นั้นนั้นเธอก็ไม่ยอมพบหน้าเขาอีกเลย ต่อมาทินกรรู้ข่าวว่าเธอกำลังจะแต่งงานกับนักศึกษาหนุ่มชาวเยอรมัน ทินกรเสียใจมากจึงกลับไปแฟรงก์เฟิร์ตเพื่อไปหาอัลยาให้ช่วยปลอบใจ เพราะความใกล้ชิดกับความรู้สึกพึงพอใจกันทำให้ทั้งคู่มีความสัมพันธ์กัน

ทินกรมีความสุขมากเขาพาอัลยามากรุงบอนด์เพื่อแนะนำให้เพื่อน ๆ รู้ว่าอัลยาคือคนที่เขาจะแต่งงานด้วย แต่ผู้ใหญ่และทางสถานทูตไทยไม่เห็นด้วย เพราะทั้งคู่มีลัทธิการเมืองที่แตกต่างกันจึงเกรงว่าอาจจะเกิดปัญหา ซึ่งทินกรและอัลยาก็ตัดสินใจว่า ในที่สุดเขาก็ตกลงใจแต่งงานกับเธอ แต่ยังไม่ทันได้ทำพิธีอัลยาก็ก่อนตายในวันแต่งงานนั่นเอง

1.2 ลักษณะทางกาย

ทินกรจบการศึกษาระดับปริญญาโททางด้านรัฐศาสตร์ เขาเรียนดีจนได้รับเกียรตินิยม ทินกรไม่สูบบุหรี่ เหล้าก็ดื่มบ้างเป็นบางครั้งเฉพาะมีงานเลี้ยงเท่านั้น เนื่องจากทินกรเป็น

ลูกชายคนเดียวในบ้าน ทำให้เขาเป็นที่รักและเอ็นดูของพ่อแม่และพี่ ๆ เขาจึงมีบุคลิกท่าทางที่เป็นมิตรกับคนทุกคน มองดูแล้วรู้ว่าเป็นคนอารมณ์ดี ช่างพูด จึงทำให้เขารู้จักและสนิทสนมกับคนง่าย ใครที่ได้พูดคุยกับเขาก็มักจะพอใจในบุคลิกลักษณะของเขา เขาพบกับลลิตาไม่กี่ครั้งก็สนิทสนมกันจนถึงขั้นรักกัน แม้แต่สะอาตซึ่งหลงรักลลิตาอยู่ก็ยังไม่ได้รังเกียจเขาหน้าซ้ำยังชอบเขาเสียอีก และเพราะท่าทางที่ดูเป็นคนอารมณ์ดี เป็นมิตรกับทุกคน และช่างพูดนี้เอง อุบัติเหตุจึงส่งตัวเขาให้ไปที่เมืองแฟรงก์เฟิร์ตโดยด่วนเพื่อไปช่วยพูดให้ผู้หญิงไทยคนหนึ่งหยุดคิดที่จะฆ่าตัวตาย และเพื่อประวิงเวลาให้ตำรวจมาช่วยทัน เขาก็ทำเกือบสำเร็จแต่ผู้หญิงคนนั้นเกิดเหยียบพลาตตกลงมาเสียก่อน แต่ไม่เป็นอะไรมากเพราะข้างล่างได้ชิงตาข่ายช่วยไว้ได้ทัน

1.3 ลักษณะนิสัย

เป็นคนเปิดเผย เนื่องจากครอบครัวเขามีฐานะปานกลาง รู้จักใช้จ่ายอย่างประหยัด จึงมีชีวิตอยู่อย่างเป็นสุข เมื่อมาอยู่ที่กรุงบอนด์เพื่อน ๆ เขาใช้ระยี่ห้อดี ราคาแพง เมื่อเพื่อนถามเรื่องรถของเขาที่จะซื้อใช้ที่นี่ เขาก็ไม่อายที่จะตอบว่า

“ยังไม่รู้เลยอะ คงต้องรอเก็บเงินอีกสักพักใหญ่ ดู ๆ แล้วยังมีรายจ่ายอีกเยอะเหลือเกิน เงินที่เตรียมทำทำจะไม่พอด้วยซ้ำ...”

(เมเปิลแดง. 2538 : 16)

และเมื่อเขาพอจะเก็บเงินได้ก้อนหนึ่งเขาก็ไปดาวน์รถมือสองมาใช้ เมื่อคนขับรถของสถานทูตที่เขาพาไปช่วยเลือกกรด้วยบอกว่า เขาน่าจะซื้อรถสี่ประตู เขาก็บอกอย่างไม่อายว่าแค่นี้เขาก็ผ่อนจนไหวได้แล้ว

เมื่อเขาชวนลลิตาไปซื้อเสื้อผ้า ทั้ง ๆ ที่เขาเพิ่งจะรู้จักกันได้ไม่นานและเริ่มที่จะสนใจซึ่งกันและกันแล้ว เขาก็ไม่อายที่จะบอกกับเธอว่า

“...ผมไม่ได้เตรียมเสื้อผ้ามามากนักเพราะคิดว่าจะมาซื้อเอาที่นี่ แต่พอเห็นราคาแล้วจับไม่ลง ได้แต่จด ๆ จ้อง ๆ มาพักใหญ่แล้ว”

เมื่อลลิตาได้ยินเขาพูดเช่นนั้นก็วิจารณ์ลักษณะนิสัยของเขาว่า

“ถ้าเป็นล้านวนกำลังภายใน เขาก็ต้องว่าคุณต้องเป็นคนเปิดเผย”

(เมเปิลแดง. 2538 : 46)

จากคำพูดของลลิตาและของทินกรแสดงว่าเขาเป็นคนที่มีความละเอียดเปิดเผย เขาไม่เคยโกหก และไม่เคยอายุที่จะพูดความจริง

เมื่อเขามีเรื่องกลุ้มใจเขาก็เก็บความรู้สึกไม่ได้ เขาจะแสดงออกทั้งทางสีหน้าและอารมณ์จนแม้อัลยาพยาบาลสาวก็สังเกตเห็น เมื่อเธอถามเขาก็เล่าเรื่องราวทั้งหมดที่เกี่ยวกับปัญหาหัวใจให้เธอฟัง ทั้ง ๆ ที่เขากับอัลยาเพิ่งรู้จักกันได้ไม่นานและพบกันเพียงไม่กี่ครั้ง

มีความกตัญญู แม้เขาจะรักลลิตา แต่เมื่อเขามารู้ภายหลังว่าลลิตาคือคนที่พี่สะอาดรัก และพี่สะอาดก็เป็นผู้ที่มีพระคุณต่อเขา คอยดูแลช่วยเหลือเขาเป็นอย่างดีในช่วงที่เขามายอยู่ที่นี้ใหม่ ๆ เขาก็ยอมเป็นฝ่ายหลีกทางให้ ยอมให้ลลิตาเข้าใจเขาผิด ยอมเป็นผู้เจ็บปวดเสียเอง เพราะเขาไม่สามารถทำร้ายน้ำใจของผู้ที่มีบุญคุณต่อเขาได้

มีจิตใจโลเลไม่มั่นคง เมื่อเขาอยู่ใกล้ชิดใครเขาก็จะรักคนนั้น เขายอมตัดใจจากลลิตาเมื่อรู้ว่าสะอาดหลงรักเธออยู่ แต่พอเขาได้มาฟังคำแนะนำจากอัลยาเขาก็บอกกับอัลยาว่าเขายังไม่ค่อยแน่ใจตัวเองดีว่าความรู้สึกของเขามีต่อลลิตานั้นใช่ความรักหรือเปล่า มันอาจจะเป็นเพียงความใกล้ชิด แต่เขาก็กลับไปหาลลิตาอีกและเมื่อรู้ว่าลลิตาไม่ได้รักสะอาดเขาก็ดีใจและจะกลับไปคืนดีกับเธอ แต่สายไปแล้วเพราะลลิตากำลังจะแต่งงาน หัวใจเขาแทบจะแตกสลายเพราะเขาเพิ่งตระหนักว่าเขารักเธอ เขาไม่มีเรี่ยวแรงที่จะทนทำงานอยู่ต่อไปจึงลาพักงานแล้วกลับไปหาอัลยาที่แฟรงก์เฟิร์ต เขาไปอยู่กับอัลยาแต่พำนักเพื่อถึงลลิตาจนไม่สบาย อัลยาเฝ้าดูแลเขาอยู่อย่างใกล้ชิด และเพราะความผิดหวังกับความใกล้ชิดจึงทำให้เขาทั้งคู่มีความสัมพันธ์กัน ในช่วงเวลานี้ทินกรไม่ได้นึกถึงลลิตาอีกเลย เพราะเขากำลังรักอัลยา ดังคำพูดของเขาว่า

“...ผมรู้ว่าตัวเองออกจะแหย่เอามาก ๆ ที่เดียว โลเล ไม่เคยรักจริง...เมื่อก่อนอาจจะใช่ แต่เดี๋ยวนี้มันเปลี่ยนไปแล้ว...อัลยา ถ้าผมจะบอกว่าคุณเป็นคนที่ผมรักมากที่สุดคุณเชื่อไหม”

(เมเปิลแดง. 2538 : 126)

จากคำพูดนี้แสดงให้เห็นว่า แม้แต่ตัวเขาเองเขาก็ยังรู้ว่าเขาเป็นคนที่จิตใจโลเลไม่มั่นคง

เรื่องลับสุดยอด

1. ตฤณ อัครี

1.1 ประวัติชีวิต

ตฤณเป็นชายหนุ่มที่มีนิสัยรักสนุก คับหนึ่งเขาได้เข้าไปเที่ยวในร้านอาหารที่เขาเป็นลูกค้าประจำอยู่ และได้พบกับสาวสวยผู้หนึ่ง เขาเข้าไปทำความรู้จักกับเธอแต่ก็ได้รับการปฏิเสธ เมื่อออกมาจากร้านอาหารขณะขับรถกลับบ้าน ตฤณได้พบกับเหตุการณ์ที่น่าตื่นเต้น คือ มีรถ 2 คันขับไล่กันมาอย่างเอาเป็นเอาตาย เขาจึงขับรถตามไปดู และเมื่อเห็นรถคันแรกถูกชนเสียหลัก ตฤณก็ขับรถของตนเข้าชนท้ายรถคันหลัง จนรถคันนั้นเสียหลักพลิกคว่ำ แล้วเขาก็ขับรถกลับบ้านเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น ก่อนถึงบ้านเขาได้แวะซื้ออาหารจึงได้พบกับผู้หญิงคนที่เขาพบในร้านอาหารนั้นอีก แต่คราวนี้เขาได้รู้จักเธอว่าชื่อสิริมา และได้นัดพบกับเธอที่ร้านอาหารแห่งหนึ่ง แต่กว่าที่คนทั้งคู่จะได้พบกัน ก็เกิดเหตุการณ์ที่ทำให้เขาเกือบเอาชีวิตไม่รอด ทำให้เขาสงสัยว่าสิริมาคงไม่ใช่ผู้หญิงสาวสวยธรรมดา ๆ เมื่อเขาถาม เธอจึงบอกว่าเธอเป็นชาวเวียดนามพวน บ้านเมืองเธอกำลังเกิดศึกภายใน เธอมาทำธุระอะไรบางอย่างแล้วกำลังจะกลับไปต่อสู้เพื่อบ้านเมืองของเธอ ตฤณเห็นว่าเธอกำลังถูกตามล่าจึงอาสาจะพาเธอไปส่ง แต่เมื่อไปถึงเวียดนามตฤณกับสิริมาถูกแยกจากกัน ตฤณถูกส่งไปอยู่ที่โรงพยาบาลซึ่งอยู่ในความดูแลของหลวงจื๋น หลงจื๋นห้ามไม่ให้เขาเดินออกไปนอกบริเวณเขตที่กำหนด ทำให้ตฤณรู้สึกวุ่นวายและมีความต้องการให้เขารู้ เมื่อเขาฝ่าฝืนคำสั่งจึงถูกหลวงจื๋นส่งตัวมาอยู่ที่คุ้มของนายพลคำตื้อ ผู้กองวงศาคนของนายพล คำตื้อได้ให้คนพาเขาไปเที่ยวในตลาดเวียดนาม เขาได้พบกับผู้หญิงคนหนึ่งหน้าตาเหมือนสิริมา มากแต่ตัวเล็กกว่า ต่อมาเขาจึงได้รู้ว่าเธอคือเจ้าดวงดอกไม้ลูกสาวของเจ้าพ่อขุนเหล็กผู้นำของขบวนการปลดแอก และสิริมาก็คือเจ้าสร้อยสิริมาลูกสาวของเจ้าขุนแก้วผู้มีบทบาทในการเรียกร้องเอกราชของเวียดนามคืนจากฝรั่งเศสได้สำเร็จ

ตฤณได้รับมอบหมายจากผู้กองวงศา ให้เป็นผู้ขับรถพาเสด็จเจ้าศรีสวรรค์องค์มกุฎราชกุมารแห่งเวียดนามออกจากงานเลี้ยงเพื่อแอบไปประชุมลับเรื่องการจัดการกับขบวนการปลดแอก ตฤณได้เข้าไปพัวพันกับเรื่องราวทางการเมืองของเวียดนามโดยไม่รู้ตัว และเขาก็กลายมาเป็นบุคคลที่เสด็จเจ้าศรีสวรรค์และเจ้าสร้อยสิริมาไว้วางใจมากที่สุดคนหนึ่ง เวียดนามแบ่งเป็นหลายกลุ่มหลายฝ่ายแต่ฝ่ายที่แข็งแกร่งและน่ากลัวที่สุดคือฝ่ายขบวนการปลดแอกที่มีเจ้าขุนเหล็กเป็นผู้นำ ตฤณถูกฝ่ายขบวนการปลดแอกจับตัวไปและถูกทรมานอย่างแสนสาหัส เพื่อจะให้บอก

ความลับของฝ่ายรัฐบาล แต่เจ้าดวงดอกไม้ไปช่วยไม่ได้ทันและพาเขาไปพบกับเจ้าสร้อยสิริมาทางเวียนพานกำลังเกิดเหตุการณ์แย่งชิงอำนาจกัน ตฤณได้รับคำขอร้องจากเจ้าสร้อยสิริมาให้พาเสด็จเจ้าศรีสวรรค์หนีมาประทับอยู่ที่เมืองไทย

1.2 ลักษณะทางกาย

ตฤณเป็นชายหนุ่มที่มีหน้าตาดี เพราะเป็นที่สนใจของสาว ๆ และแม้แต่แม่หม้ายเจ้าของร้านอาหารก็ยังพอใจ เขาเป็นคนมีบุคลิกคล่องแคล่วว่องไว และมักจะทำอะไรรวดเร็วว่องไวตามความคิดเสมอ บางครั้งความว่องไวและการตัดสินใจที่รวดเร็วของเขาสามารถช่วยให้เขารอดพ้นจากการถูกตามฆ่าได้ เขามีบุคลิกท่าทางที่แสดงถึงความเป็นคนมีอารมณ์อยู่เสมอ แม้เขาจะเพิ่งผ่านเหตุการณ์ที่ร้ายแรงจนเกือบเอาชีวิตไม่รอด เขายังมีแก๊ใจยิ้มให้สาว ๆ ได้ ดังคำบรรยายว่า

“เพื่อความปลอดภัย ผมแวะเข้าดูเชิงที่ร้านบัวทิพย์อีกครั้ง คราวนี้ที่บัวทิพย์ไม่ได้อยู่ที่เคาน์เตอร์แล้ว มีคุณน้องหน้าแจ่มมาทำหน้าที่แทน ผมยกคิ้วให้นิดหนึ่งก่อนเดินเลยไปยังห้องน้ำ...”

(ลับสุดยอด. 2533 : 27)

จากคำบรรยายนี้แสดงให้เห็นว่าเขาเป็นชายหนุ่มที่มีบุคลิกคล่องแคล่วว่องไว

1.3 ลักษณะนิสัย

เป็นคนรักสนุกชอบความตื่นเต้น ตฤณใช้ชีวิตในวันหนึ่ง ๆ ด้วยการดื่มเหล้า เข้าไนต์คลับจนเป็นลูกค้าขาประจำ สนทนากับเจ้าของร้านเป็นอย่างดี เขาเห็นเรื่องต่าง ๆ เป็นเรื่องง่าย ๆ สบาย ๆ ไปเสียทุกอย่าง แม้บางเรื่องจะมีชีวิตของเขาเป็นเดิมพัน เขาเคยเห็นรถยนต์ 2 คันขับไล่กันมาอย่างกระชั้นชิด เขาจึงขับตามไปดูแล้วขับรถพุ่งเข้าชนท้ายรถคันที่กำลังเป็นฝ่ายไล่ล่า เพราะเขาเห็นว่ารถอีกคันกำลังเป็นฝ่ายเสียเปรียบ เขามีความคิดว่า

“ฟ้าอาจจงใจส่งผมมาเกิดเพื่อร่วมรายการมหรรมยามดึกนี้ด้วยก็ได้ จึงสิ้นความเสียดายเงินที่อุตสาหกรรมเจ้ารถกระป๋องมาตั้งหลายปี ตัดสินใจพุ่งเข้าชนท้ายเจ้ารถอันธพาลตูมแป๊วเร่อ”

(ลับสุดยอด. 2533 : 14)

เขาช่วยรถคันที่กำลังเป็นฝ่ายเสียเปรียบโดยที่เขายังไม่ได้เห็นหน้าคนที่เขาจะช่วยด้วยซ้ำ เพราะเขาไม่ได้คิดว่าเขากำลังทำตัวเป็นพลเมืองดี แต่ที่เขาทำไปเพราะเขาอยากจะร่วมสนุก ร่วม ตื่นเต้นด้วย ด้วยเหตุนี้เองที่ทำให้เขามีโอกาสเข้าไปพัวพันกับเรื่องราวทางการเมืองของเวียนพาน จนเขาเองเกือบเอาชีวิตไม่รอด แต่เพราะความเป็นคนชอบความตื่นเต้นอีกเช่นเดียวกันที่ทำให้เขา สามารถขบถกระโดดข้ามแม่น้ำและเครื่องกั้นมายังแพขนานยนต์ที่กำลังเคลื่อนออกจากฝั่ง เขา สามารถช่วยให้ทุกคนในรถรอดตายได้อย่างหวุดหวิด

เป็นคนรักศักดิ์ศรี ตฤณเคยไปอยู่กับหลงจู๋บนซึ่งความจริงแล้วคือนายพลลี จาง ผู้ นำก๊กมินตั๋งที่มีนิสัยดุร้าย และเข้ามาหาผลประโยชน์ในเวียนพาน หลงจู๋สั่งไม่ให้ตฤณออกไป ไกลกว่าบริเวณที่พัก แต่ตฤณกลับฝ่าฝืนเพราะเขาไม่ชอบให้ใครมาวางอำนาจ หรือมาบังคับข่มขู่ เขาจะต่อต้านทันที ทั้ง ๆ ที่ยังไม่รู้ว่าอะไรจะเกิดขึ้น เมื่อเขาถูกหลงจู๋ตำหนิเขาจึงบอกว่าเขาไม่ใช่ เซลยหรือข้าทาส เขาก็ควรมีสิทธิเสรีภาพในการที่จะทำอะไรก็ได้หลงจู๋จึงคิดจะส่งเขากลับ เมืองไทย หรือถ้าจะอยู่ในเวียนพานก็ต้องอยู่แบบคนที่ตายไปแล้วครึ่งตัว ตฤณตอบอย่าง เด็ดเดี่ยวว่า

“ดูขอเลือกประการหลัง” “ไม่รู้ว่าเพราะนิสัยไม่ชอบให้ใครมาวางก้ามข่มขู่หรือเปล่า ทำให้ผมตอบออกไปอย่างหนักแน่น

“ดูจะพิสูจน์ให้ดูเห็นว่าทุกคนมีหนทางของตัวเอง บิไซมีเท่าที่คนอื่นกำหนดให้”

(ลับสุดยอด. 2533 : 72)

จากคำพูดและการกระทำของตฤณแสดงว่าเขาจะไม่ยอมให้ใครมาออกคำสั่ง บังคับ หรือข่มขู่เขาเป็นอันขาดเพราะเขาถือว่ามนุษย์ทุกคนย่อมมีศักดิ์ศรีของตัวเอง แม้แต่เรื่องลัทธิทาง การเมือง เขาก็เห็นว่าลัทธิใดจะดีหรือไม่ดีไม่ได้ขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของผู้นำทางการเมือง หรือ ของผู้ที่คิดว่าตนหวังดีต่อบ้านเมือง ต้องการจะเปลี่ยนแปลงล้มล้างลัทธิเดิม เพื่อให้ราษฎรมีชีวิต ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น แต่ขึ้นอยู่กับความเห็นของราษฎรซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ และเป็นเจ้าของ ประเทศที่แท้จริง ดังคำพูดของเขาที่พูดกับผู้ที่คิดจะล้มล้างลัทธิเดิมแล้วเปลี่ยนเป็นสังคมนิยมว่า

“เป็นหยั่งเมื่อสุบลูกคนให้ตื่นจากความฝันอันหนึ่งแล้ว จึงเอาความฝันอีกอันหนึ่งใส่ไป แทน ทำไมสุไม่ปล่อยให้เขาตื่นขึ้นมาเต็มที่สักทีหนึ่ง”

“สังคมนิยมบ่มแหม่นความฝัน” หนูน่านักปลดแอกด้านเสียงสั้น “เฮาคือแนวทางสู่

อุดมภาพ”

“บ่จริง” ผมปฏิเสธ “ลัทธิการเมืองทุกอย่างแม่นยำความฝัน เพราะคนเราเกิดมาเพื่อความ
เป็นอิสระ บ่ใช่เกิดมาเพื่ออยู่ภายใต้แนวทางใด...”

(ลับสุดยอด. 2533 : 174)

จากบทในท่อนี้แสดงว่าตฤณเชื่อในความคิดดีศรีของตนเองและของคนทุกคน เขาไม่
ชอบให้ใครมาบังคับเขาและเขาก็ไม่ชอบการบังคับใคร เขาเชื่อว่าคนทุกคนมีปัญญาและสมองที่
จะคิดเองได้ ไม่ต้องให้ใครมาช่วยคิดให้

เป็นคนมีมนุษยธรรม เมื่อเขาเห็นเด็กคนหนึ่งต้องมาตายเพราะรับเคราะห์แทนเขา
เขาถึงกับร้องไห้ และจะเศร้าซึมทุกครั้งที่คิดถึงเรื่องนี้

เมื่อรู้ว่าสิริมาผู้หญิงตัวเล็ก ๆ คนหนึ่งถูกตามล่าชีวิตเขาก็รู้สึกสงสารเธอขึ้นมาอย่าง
จับใจ ทั้ง ๆ ที่เธอเป็นต้นเหตุที่ทำให้เขาเกือบเอาชีวิตไม่รอด แต่เขาก็อาสาพาเธอไปส่งถึงบ้าน
เมืองของเธอ และก็อยู่ช่วยเหลือเธอและคนร่วมอุดมการณ์เดียวกับเธออีกหลายครั้ง

เขาเคยได้รับการต้อนรับจากหลวงปู่ด้วยการส่งหญิงสาวคนหนึ่งมาคอยปรนนิบัติรับใช้
และเป็นคู่นอนให้แก่เขา เขากลับสงสารเธอและรู้สึกว่าการกระทำแบบนี้ไม่ถูกต้อง ดังคำบรรยาย
ความคิดของเขาว่า

“...เป็นธรรมเนียมบ้านอะไรของมนุษย์ผู้ชายก็ไม่รู้ ที่ต้องต้อนรับขับสู้กันด้วยเรือนร่าง
ของเพศตรงข้าม ผู้หญิงส่วนหนึ่งยังเป็นเพียงสิ่งบำบัด เหมือนเสาไฟฟ้าที่ใครไปไหนมาก็ฉีดย
ผมไม่เข้าใจว่าทำไมเจ้าของบ้านเจ้าของเรือนจึงได้เห็นแขกหน้ามืดมากันทุกคน และที่ไม่เข้าใจ
กว่านั้นก็คือผู้หลักผู้ใหญ่เวลาไปตรวจราชการที่ไหน ถึงต้องมีคนสรรหาอีหนูมาประเคนทำ
ราวกับราชการงานเมืองมันอยู่ในตัวผู้หญิง และต้องนอนตรวจกันบนเตียง”

(ลับสุดยอด. 2533 : 57)

จากบทบรรยายความคิดความรู้สึกของตฤณนี้ แสดงว่าเขาเป็นผู้มีจิตใจเมตตา เป็นผู้
มีมนุษยธรรม

ในขณะที่เขากำลังต่อสู้กับฝ่ายตรงข้ามซึ่งมีรูปร่างใหญ่กว่าเขามาก เขาเป็นฝ่ายเสียที่

คู่ต่อสู้กำลังจะพุ่งเหล็กแหลมหมายปลิดชีวิตเขา ขณะนั้นเองร้อยเอกวงศา ก็มาช่วยเขาไว้ได้ทัน ด้วยการเอามีดแทงเข้าข้างหลังทะลุอกชายคนนั้นตายคาที่ แทนที่จะขอบคุณ เขากลับตำหนิผู้กองวงศาว่าแทงคนข้างหลัง ซึ่งในความรู้สึกของเขาการทำร้ายคนข้างหลัง โดยคนผู้นั้นไม่มีโอกาสรู้ตัวหรือไม่มีโอกาสได้ต่อสู้ เป็นการกระทำที่น่าละอายที่สุด

เป็นคนเข้มแข็งเด็ดเดี่ยว เมื่อเขาถูกฝ่ายขบวนการปลดแอกจับตัวไปทำทารุณกรรมต่าง ๆ ชนิดที่เรียกว่าคนที่ไม่เข้มแข็งพอคงจะทนไม่ได้ หรือไม่ก็คงจะยอมบอกความจริงเพื่อแลกกับอิสรภาพ แต่เขากลับไม่ยอมปริปากพูดอะไรเลย จนฝ่ายตรงข้ามหมดหนทางที่จะทำให้เขายอมบอกความจริงได้ ในที่สุดจึงใช้วิธีการขั้นสุดท้ายคือจะควักลูกตาทั้งสองข้างของเขา ในขณะที่กำลังถูกจับมัดตรึงอยู่บนเตียง แทนที่เขาจะยอมบอกความจริงเพื่อเอาตัวรอด เขากลับคิดว่า

“ผมหลับตาแน่น อุดใจหายไม่ได้ว่าต่อไปนี่ผมคงจะหมดโอกาสเห็นโลกอันสวยงามอีกแล้ว ทุกอย่างคงจะมีแต่ความมืดสนิทเหมือนเวลากลางคืน”

(ลับสุดยอด. 2533 : 238)

ถ้าเขายอมบอกความจริงเขาก็อาจจะได้รับอิสรภาพ แต่เขายอมถูกทรมาน ยอมแม้กระทั่งการจะถูกควักลูกตา ย่อมแสดงว่าเขาเป็นคนเข้มแข็งเด็ดเดี่ยวมาก

2. เสด็จเจ้าศรีสวรรค์

2.1 ประวัติชีวิต

เสด็จเจ้าศรีสวรรค์เป็นองค์มกุฎราชกุมารแห่งเมืองเวียงพาน ตั้งแต่มีการปฏิวัติการปกครองซึ่งทำให้เวียงพานมีรัฐบาลผสม ฝ่ายของพระองค์ก็เป็นฝ่ายเสียเปรียบมาตลอดทั้งในด้านการทหาร การเมือง พระองค์ต้องยอมให้คนของขบวนการปลดแอกของเจ้าขุนเหล็กเข้ามาคุมกระทรวงสำคัญ ๆ และคณะรัฐบาลฝ่ายขวาก็ถูกบีบบังคับ จนทำให้นายทหารหลายคนเริ่มรู้สึกทนต่อไปไม่ได้ จึงนัดแนะแอบประชุมปรึกษากันโดยกราบทูลเชิญให้เสด็จเจ้าศรีสวรรค์เป็นองค์ประธาน โดยมีตฤณเป็นผู้ขับรถส่งเสด็จ ในขณะที่นั่งคุยกันมาในรถแม้เพียงระยะเวลาลั้น ๆ เสด็จเจ้าศรีสวรรค์ทรงขออภัยราชัยของตฤณมากทั้ง ๆ ที่เพิ่งจะพบกันเป็นครั้งแรก เมื่อไปถึงพระองค์ทรงพาตฤณเข้าไปในห้องประชุมด้วย ในที่ประชุมเสนอว่าควรจะมีการปฏิวัติเพื่อกำจัด

พวกขบวนการปลดแอก เสด็จเจ้าศรีสวรรค์ไม่ทรงเห็นด้วยเพราะทรงห่วงใยประเทศชาติและประชาชนที่จะต้องมาพลอยเดือดร้อน เมื่อประชุมเสร็จระหว่างเสด็จกลับ พระองค์และตฤณถูกพวกขบวนการปลดแอกลอบทำร้าย แต่ก็ทรงรอดชีวิตมาได้อย่างหวุดหวิด ในช่วงเวลาที่พระองค์ถูกฝ่ายขบวนการปลดแอกไล่รื้อนั่น เสด็จเจ้าศรีสวรรค์มิได้ทรงแสดงพระอาการหวาดกลัวเลย แต่กลับทรงรู้สึกเบื่อหน่ายและเศร้าสลดใจ เพราะพระองค์ไม่ทรงต้องการเห็นความรุนแรง ไม่ต้องการให้เกิดการรบราฆ่าฟันกัน ท่านทรงคิดหาวิธีที่จะทำให้บ้านเมืองสงบสุข เพราะทรงเห็นว่าไม่ว่าจะเป็นฝ่ายใด ทุกคนก็เป็นชาวเวียนพานด้วยกันทั้งสิ้น แต่เหตุการณ์กลับไม่เป็นอย่างที่พระองค์ทรงต้องการ เพราะยิ่งเกิดเหตุการณ์รุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ จนทุกคนลงความเห็นว่าเป็นการปลดปล่อยสำหรับพระองค์ที่จะยังคงประทับอยู่ในเวียนพาน จึงกราบทูลเชิญพระองค์ให้ไปประทับอยู่ที่ประเทศไทยก่อน โดยให้ตฤณเป็นผู้ขับรถพาเสด็จ เสด็จเจ้าศรีสวรรค์มิได้ทรงปฏิเสธความจงรักภักดีของคนเหล่านั้น แต่ในที่สุดพระองค์ก็ไม่ได้เสด็จมากับตฤณแต่ส่งคนที่มีหน้าตาเหมือนพระองค์มาแทน เพราะพระองค์ไม่สามารถทอดทิ้งประชาชนของพระองค์ให้เผชิญชะตากรรมแต่เพียงลำพังได้

2.2 ลักษณะทางกาย

ลักษณะโดยทั่วไปของพระองค์เหมือนเจ้านายสมัยโบราณ พระวรกายอ้วนท้วนสมบูรณ์ แต่พระอิริยาบถคล่องแคล่วว่องไว ทรงเป็นองค์มกุฎราชกุมารแห่งเมืองเวียนพานที่ยังหนุ่มและยังไม่มีพระชายา

เสด็จเจ้าศรีสวรรค์ทรงมีบุคลิกท่าทางสง่างามสมกับเป็นเจ้า แม้จะอยู่ในช่วงเวลาที่ทรงวิตกกังวลกับเหตุการณ์อันร้ายแรงที่อาจจะเกิดขึ้น แต่พระองค์ก็ยังคงบุคลิกได้งามสง่าเหมือนไม่มีเรื่องกังวลอยู่ในพระทัย ดังคำบรรยายว่า

"เสด็จเจ้าศรีสวรรค์ทรงเสด็จพระราชดำเนินตามผู้บังคับหมวดผ่านแถวกองเกียรติยศ ด้วยพระอิริยาบถที่สง่างาม เยี่ยงคนที่ได้รับการฝึกฝนมาเป็นอย่างดี"

(ลับสุดยอด. 2533 : 125)

เสด็จเจ้าศรีสวรรค์มีพระพักตร์ที่ยิ้มแย้มอยู่ตลอดเวลา แม้ในยามทุกข์ทรมานก็ยังยิ้มได้ซึ่งทำให้ผู้ที่อยู่ใกล้ชิดเกิดความอบอุ่นใจ

2.3 ลักษณะนิสัย

ไม่ถือพระองค์ แม้จะเป็นเจ้าแต่ท่านก็ไม่ถือพระองค์ ท่านกล่าวทักทายประชาชน คนธรรมดาก่อนได้ ดังเช่นท่านกล่าวทักทายและแสดงความเป็นกันเองกับตฤณผู้ที่ถูกส่งให้มา เป็นคนขับรถให้ท่าน ว่า

“นี่แม่นคุณตฤณ ที่ช้าน้อยทูลให้ทราบ” ร้อยเอกวงศากราบทูลอย่างนอบน้อม

“สวัสดิ์คุณตฤณ” องค์มกุฎราชกุมารรับสั่งเป็นภาษาไทยด้วยสำเนียงคำหลวง พลาญ ประทานพระหัตถ์โดยไม่ถือพระองค์ “คุณมาช้าจนฉันเป็นห่วง”

(ลับสุดยอด. 2533 : 104)

แม้กับคนที่มีหน้าที่มารับใช้พระองค์โดยการเป็นคนขับรถ พระองค์ก็ไม่รังเกียจที่จะพูด หรือทักทายกับเขา

เมื่อตฤณสามารถขับรถพาพระองค์มาได้ที่ประชุมได้โดยปลอดภัย พระองค์ก็แนะนำให้ทุกคนที่มาคอยต้อนรับซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นคนในระดับผู้ใหญ่ พระองค์แนะนำตฤณกับบุคคล เหล่านั้นว่า

“อยากให้ท่านทั้งหลายรู้จักกับคุณตฤณ...” องค์มกุฎราชกุมารโอบไหล่ผมไว้ราวกับ เพื่อนสนิท

“...คุณตฤณขับสุดเก่งหลาย จากวังมาฮอดนี่เป็นบ่ได้ตำไผ่จักเทื่อ”

(ลับสุดยอด. 2533 : 109)

การกระทำของเสด็จเจ้าศรีสวรรค์เช่นนี้ทำให้ตฤณรู้สึกประทับใจพระองค์มาก ดังคำบรรยายความคิดของเขาว่า

“ชั่วเวลาสั้น ๆ ที่มีโอกาสรับใช้อย่างใกล้ชิด ผมเกิดความรู้สึกประทับใจใน องค์มกุฎราชกุมารอย่างบอกไม่ถูก ทั้งในด้านความไม่ถือพระองค์ ความโอบอ้อมอารี และพระจริยวัตรที่แสดงออกมา”

(ลับสุดยอด. 2533 110)

เสด็จเจ้าศรีสวรรค์ไม่เคยถือพระองค์ว่าเป็นเจ้า แม้แต่ตฤณซึ่งเพิ่งจะรู้จักกับท่านก็ยังขึ้น
ขอบในความเป็นผู้ไม่ถือพระองค์ของท่าน

มีความกล้าหาญ แม้เมื่อพระองค์กำลังถูกตามไล่ล่าจากฝ่ายตรงข้าม และอยู่ใน
ระหว่างความเป็นกับความตาย แต่เสด็จเจ้าศรีสวรรค์ก็สามารถควบคุมสติอารมณ์ได้ ไม่ได้แสดง
อาการตกใจหรือหวาดกลัวเลยแม้แต่หน่อย ดังความคิดความรู้สึกที่ตฤณมีต่อพระองค์ว่า

“เสด็จเจ้าศรีสวรรค์ทรงประทับนั่ง ลายพระเนตรที่มองมาทางผมแม้จะมีแววจนสนเท่ห์
แต่ก็มิได้แสดงออกถึงความหวาดกลัวแม้แต่หน่อย”

(ลัปสฤตยอด. 2533 : 116)

และเมื่อถูกฝ่ายตรงข้ามยิงเข้าใส่รถที่พระองค์ประทับอยู่ รถคันนี้เป็นรถอัตโนมัติที่มีปุม
พิเศษสามารถกดเรียกอาวุธออกมาต่อสู้กับฝ่ายศัตรูได้ ตฤณต้องการจะกดปุ่มเรียกหาอาวุธแต่เขา
กดผิดกลายเป็นปุมระเบิดเวลาเพื่อที่จะทำลายตนเอง ระเบิดเวลาจึงเริ่มทำงานนับถอยหลัง เสด็จ
เจ้าศรีสวรรค์เห็นดังนั้นแทนที่จะตกใจกลัวท่านกลับรับสั่งด้วยเสียงเบา ๆ ว่า

“คุณตฤณ...ฉันสงสัยว่าปุมที่คุณกดเมื่อกี้จะเป็นปุมระเบิดเพื่อทำลายตัวเอง
ฉันกระแสรีบสั่ง ผมก็บังเกิดอาการมืออ่อนตื้ออ่อนขึ้นมาทันที เหงื่อกาฬแตกพลักราว
ท่านบ๊ว

“เร็ว...ทำอะไรเข้าสักอย่างเถอะ” เสด็จเจ้าศรีสวรรค์คุมพระสติไว้มั่นคงกว่าผม”

(ลัปสฤตยอด. 2533 :117 - 118)

แม้ในยามคับขันพระองค์ก็ทรงมีสติ มิได้แสดงความตกใจหรือหวาดกลัวออกมา
จึงพลอยทำให้ตฤณมีสติกลับคืนมาและทำให้คนทั้งสองปลอดภัย

มีจิตใจเมตตา เมื่อพระองค์ได้เห็นหรือได้รับฟังเรื่องราวที่เกี่ยวกับความทุกข์หรือ
ความตายจะรู้สึกเศร้าสลดใจทันที พระองค์ไม่ยากเห็นไม่ยากฟังและไม่ยากให้เกิดขึ้นแก่ผู้ใด
ก็ตาม หรือแม้แต่ฝ่ายศัตรูที่กำลังหมายปองชีวิตท่าน

เมื่อรถของฝ่ายศัตรูที่ขับไล่ตามพระองค์ถูกต้อนใช้ความสามารถในการขับรถของเขาจัดการกับรถคันนั้นจนพลิกคว่ำและระเบิด คนในรถคันนั้นตายหมด เสด็จเจ้าศรีสวรรค์แทนที่จะพอพระทัย พระองค์กลับรู้สึกเศร้าใจ ดังคำพูดและคำบรรยายกิริยาอาการของพระองค์ว่า

“ฉันดูจะหนีเรื่องเกี่ยวข้องกับความตายไม่พ้น” เสด็จเจ้าศรีสวรรค์รับสั่งด้วยท่าที่เคร่งขรึม เมื่อทรงผินพระพักตร์กลับมาจากภาพที่น่าสยดสยองนั้น”

(ลับสุดยอด. 2533 : 119)

แม้กระทั่งผู้ที่ตายคือฝ่ายศัตรูที่กำลังตามมาพระองค์ พระองค์ก็รู้สึกเศร้าใจกับความตายของคนเหล่านั้น

หรือเมื่อผู้พันสุกประสิทธิ์ซึ่งเป็นคนของฝ่ายขบวนการปลดแอก ได้เล่าถึงเหตุการณ์ตอนที่ตนถูกดักทำร้ายว่า

“มันฮ้ายโหด ยิ่งพวกเขาในฮตหมดทุกคน ดีที่วิ่งศาตามไปป้องกันฝ่าบาทได้ทันการ ถ้าบ่เช่นนั้น...”

“เขา ๆ “ เสด็จเจ้าศรีสวรรค์โบกพระหัตถ์ สี่พระพักตร์เฝื่อดลง พระเนตรฉายแววหม่นหมอง “เมื่อใดจะยุติเรื่องฆ่าฟันกันเสียที”

(ลับสุดยอด. 2533 : 131)

พันโทสุกประสิทธิ์รู้สึกไม่พอใจที่เสด็จเจ้าศรีสวรรค์พูดชมความงามแต่เมืองคำหลวง เพราะสุกประสิทธิ์และพวกขบวนการของฝ่ายตนมีฐานที่มั่นอยู่ที่เมืองเชียงแมน จึงได้เล่าว่า เชียงแมนเคยเป็นเมืองเก่าแก่และสวยงามมาก่อน แต่ถูกอเมริกามาทิ้งระเบิดทำให้ผู้คนล้มตายเกลื่อนกลาด เมืองทั้งเมืองราบเป็นหน้ากลอง ในขณะที่พันโทสุกประสิทธิ์เล่านั้นตฤณได้ลอบสังเกตเสด็จเจ้าศรีสวรรค์เห็นว่า

“...แม้จะไม่ได้ทรงรับสั่งอะไรออกมา แต่แววพระเนตรที่ซึมเศร้าก็แทนคำพูดได้เป็นอย่างดี”

(ลับสุดยอด. 2533 : 135)

แม้เรื่องที่สุกประสิทธิ์เล่ามานี้จะผ่านมาเป็นเวลาหลายสิบปีแล้วก็ตาม แต่เสด็จเจ้าศรีสวรรค์ก็ทรงรู้สึกเศร้าสลดใจทุกครั้งที่ได้ฟังเรื่องทำนองนี้

มีความรักชาติและประชาชน เมื่อที่ประชุมจะลงความเห็นว่าจะสมควรจะทำการปฏิวัติ เพราะขณะนี้รัฐบาลฝ่ายขวาและเสด็จเจ้าศรีสวรรค์ถูกพวกขบวนการปลดแอกที่เป็นรัฐบาลร่วมบีบบังคับและคิดจะรวบอำนาจไว้ทั้งหมด แต่พระองค์ไม่เห็นด้วยที่จะปฏิวัติเพราะเกรงว่าประเทศชาติและประชาชนจะเดือดร้อน ดังพระดำรัสของพระองค์ว่า

“ตวยยังบ่เห็นด้วยในเฮื่องการปฏิวัติ...ชาวเวียงพานรบราฆ่าฟันกันมาโดนเดิบแล้ว เฮาปฏิวัติกันซ้ำแล้วซ้ำเล่า แต่กับเคยมียังเปลี่ยนไปจากเดิม...ตวยยากเห็นแผ่นดินเวียงพาน ร่มเย็นลักเทื่อหนึ่ง”

(ลับสุดยอด. 2533 : 113 - 114)

และตรัสกับตฤณถึงเรื่องนี้ว่า

“ฉันไม่ต้องการที่จะเห็นเด็ก ๆ ชาวเวียงพานเดิบโตขึ้นมาบนซากศพและควาเลือด ของพ่อแม่ญาติพี่น้องอีกต่อไป เรารบกันมาพอแล้ว และสูญเสียไปกับการต่อสู้ที่ไม่มี ผู้ชนะเช่นนี้มากมายเกินไปแล้ว”

(ลับสุดยอด. 2533 : 115)

เมื่อตฤณบอกว่าสาเหตุของการเกิดสงครามมาจากเรื่องของผลประโยชน์ อำนาจ และการเมือง พระองค์ก็เห็นด้วยและกล่าวสนับสนุนว่า

“จริงของคุณ...ประวัติศาสตร์หลายหน้าของเวียงพานเขียนขึ้นด้วยเลือดและน้ำตา เพราะสาเหตุจากสิ่งเหล่านี้...ฉันถามตัวเองเสมอว่า มีหนทางใดที่จะยุติวัฏจักรอุบาทว์นี้ เสียทีเพื่อประชาชนจะได้พบกับความสันติสุขบ้าง”

(ลับสุดยอด. 2533 : 119 - 120)

เมื่อจะเกิดเหตุการณ์รุนแรงขึ้นที่เวียงพาน เจ้าสร้อยสิริมาและผู้มีความหวังดีต่อแผ่นดิน จึงได้ตกลงวางแผนกันว่าจะพาเสด็จเจ้าศรีสวรรค์หลบไปอยู่เมืองไทยก่อน เพื่อความปลอดภัยของพระองค์ เสด็จเจ้าศรีสวรรค์ทรงเข้าใจในความหวังดีของคนเหล่านั้น แต่พระองค์ก็ไม่สามารถ

ทอดทิ้งประชาชนให้เผชิญชะตากรรมแต่เพียงลำพังได้ ดังข้อความในจดหมายที่มีถึง
เจ้าสร้อยสิริมาและเพื่อนผู้หวังดีต่อพระองค์ว่า

“นั่นได้ทราบความปรารถนาดีที่เธอฝากมากับก๊อแลแล้ว แต่เสียใจที่ฉันไม่อาจรับ
ความปรารถนาดีนั้นไว้ได้ ฉันรู้ว่าการที่จะอยู่ในเวียนพานต่อไปมีอันตรายใหญ่หลวงต่อ
ตัวฉัน แต่การที่ฉันจะคิดหลบหนีเอาตัวรอดออกไปเพียงลำพัง ก็เป็นอันตรายที่ยิ่งใหญ่ต่อ
ประชาชน และประเทศเวียนพานโดยส่วนรวม ประชาชนจะเสียขวัญและชาติที่พึ่งที่ยึดเหนี่ยว
อย่างน้อยที่สุดการที่ฉันยังอยู่ที่นี้ก็ยังพอที่จะเป็นหลักประกันสิทธิและเสรีภาพของประชาชน
ฉันขอสัญญาว่าทราบเท่าที่ฉันยังมีชีวิตอยู่จะไม่ยอมให้ใครมาแตะต้องสิ่งเหล่านี้โดยง่าย
สิ่งที่ฉันอยากขอร้องเพื่อนรักทุกคนเป็นครั้งสุดท้ายก็คือ ช่วยกันอวยพรให้ประเทศของเรา
ดำรงคงอยู่ตลอดไป และผ่านพ้นวิกฤติการณ์ต่าง ๆ โดยปลอดภัยจนกว่าจะถึงวันที่ประชาชน
ชาวเวียนพานทุกคนมีชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข”

(ลับสุดยอด. 2533 : 266 - 267)

พระองค์ไม่ได้ทรงเป็นห่วงตัวเองเลย แม้จะรู้ว่าอาจมีภัยถึงชีวิตถ้าพระองค์ยังคงประทับ
อยู่ที่เวียนพาน เพราะพระองค์ก็เลือกที่จะอยู่กับประชาชนของพระองค์ดีกว่าการหนีเอาตัวรอดแต่
เพียงลำพัง

ทรงเป็นกษัตริย์ที่กอบกู้ด้วยทศพิธราชธรรม จากลักษณะนิสัยดังกล่าวข้างต้นจะ
เห็นได้ว่าเสด็จเจ้าศรีสวรรค์เป็นกษัตริย์ที่ทรงกอบกู้ด้วยทศพิธราชธรรม ทรงพระราชทานพระบรม
ราโชวาทอันเป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหา และกล่าวเตือนสติแก่พวกนายทหารของรัฐบาลฝ่าย
ขวาในเรื่องการทำงานและการปฏิบัติตนว่า

“ดูอยากเห็นแผ่นดินเวียนพานร่มเย็นสักทีหนึ่ง...แต่ตูปีบับบังคับไผให้เอาชีวิตเช่น
สิ่งเวศความสงบสุข ผู้ใดยังบ่วงใจในสัญญา ต้องการเฝ้าการใดเพื่อปกป้องคุ้มครองตน
ตูกีบห้าม ขอเพียงเมื่อสุกมกำลังอยู่ในมือแล้ว จงกุมสติให้มั่นคงด้วย อย่าหุเบาใจเบาเป็น
กระต่ายตื่นตูม”

(ลับสุดยอด. 2533 : 114)

จากพระราชดำริและพระบรมราชาวาทีนี้แสดงให้เห็นว่าเสด็จเจ้าศรีสวรรค์พระราชทานความกรุณาแก่ราษฎรของพระองค์ เพื่อหวังให้ราษฎรของพระองค์มีความสุข

เสด็จเจ้าศรีสวรรค์ทรงมีพระจริยวัตรเรียบง่าย ไม่เคยทรงแสดงอำนาจข่มขู่หรือเอาแต่พระทัยตนเอง ทรงอารมณ์ดี แยมพระสรวลอยู่เป็นนิตย์ ทำให้ผู้พบเห็นพลอยรู้สึกสบายใจอบอุ่นใจ ทรงมีความบริสุทธิ์ใจกับคนทุกคน ไม่เคยคิดทำร้ายใครแม้บางคนจะอยู่ฝ่ายตรงข้ามกับพระองค์ เช่นทรงมีความบริสุทธิ์ใจต่อเจ้าขุนเหล็ก ซึ่งเป็นหัวหน้าของพวกรัฐบาลฝ่ายซ้ายที่เรียกตัวเองว่าพวกขบวนการปลดแอก ซึ่งคิดที่จะโค่นล้มสถาบันกษัตริย์ พระองค์ตรัสให้พวกรัฐบาลฝ่ายขวาซึ่งเป็นฝ่ายของพระองค์เข้าใจและเห็นใจพวกขบวนการปลดแอก ดังพระราชดำรัสของพระองค์ว่า

“ดูเชื่อว่าทั้งเจ้าขุนคำและเจ้าขุนเหล็ก เป็นก๊องเง้งเห็น้อยจากการสู้รบ และปรารถนาที่จะเห็นความสันติสุขเกิดขึ้นในเวียดนามสักที... ตูมั่นใจว่าถึงอย่างไรเจ้าลุงทั้งสองเป็นก๊องเง้ง ซักแผ่นดินบ่น้อยไปกว่าเฮา แต่ถ้าพวกลุงยังบ่ไว้วางใจ และตั้งแง่ถืออันใส่กันอยู่เช่นนี้ สันติภาพและความปรองดองชาติที่แท้จริงก็คงบ่สามารถปรากฏขึ้นได้ในเวียดนาม”

(ลับสุดยอด. 2533 : 113)

จากพระราชดำรินี้แสดงว่าเสด็จเจ้าศรีสวรรค์นอกจากจะมีพระจริยวัตรที่งดงามแล้ว พระองค์ยังมีจิตใจที่บริสุทธิ์งดงามอีกด้วย

เสด็จเจ้าศรีสวรรค์ทรงอยู่ในฐานะองค์กษัตริย์แห่งเวียดนาม ที่จะต้องสืบราชสมบัติและรับภาระในการปกครองดูแลประชาชนให้มีความสุข แม้พระองค์รู้ว่าเกิดเหตุร้ายแรงขึ้นในเวียดนาม คือฝ่ายขบวนการปลดแอกจะเปลี่ยนแปลงการปกครองและจะโค่นล้มสถาบันกษัตริย์ ผู้ที่มีความจงรักภักดีต่อพระองค์ทูลเชิญให้เสด็จไปอยู่เมืองไทยก่อน แต่พระองค์กลับเลือกที่จะอยู่ท่ามกลางประชาชน ดังข้อความในจดหมายที่มีถึงผู้ที่หวังดีต่อพระองค์ว่า

“...นั่นรู้ว่าการที่จะอยู่ในเวียดนามต่อไปมีอันตรายใหญ่หลวงต่อตัวฉัน แต่การที่ฉันจะคิดหลบหนีเอาตัวรอดไปเพียงลำพัง ก็เป็นอันตรายที่ยิ่งใหญ่ต่อประชาชนและประเทศเวียดนามโดยส่วนรวม ประชาชนจะเสียขวัญชาติที่พึ่งที่ยึดเหนี่ยว อย่างน้อยที่สุดการที่ฉันยังอยู่ที่นี้ ก็ยังพอที่จะเป็นหลักประกันสิทธิและเสรีภาพของประชาชน...”

(ลับสุดยอด. 2533 : 266 - 267)

จากข้อความนี้แสดงให้เห็นว่าเสด็จเจ้าศรีสวรรค์เลือกที่จะปฏิบัติราชการกิจของพระองค์ แทนที่จะเลือกการหนีเอาชีวิตรอด

เสด็จเจ้าศรีสวรรค์ทรงมีความอดทน แม้จะได้รับการบีบคั้นทางด้านจิตใจจากพวก ขบวนการปลดแอก แต่พระองค์ก็ทนเพราะเกรงว่าจะเกิดเหตุการณ์รุนแรง ราษฎรจะต้อง เดือดร้อน พวกนายทหารและคณะรัฐบาลฝ่ายขวาประชุมปรึกษากันแล้วตกลงว่าจะทำการปฏิวัติ แต่เสด็จเจ้าศรีสวรรค์ไม่ทรงเห็นด้วย ทำให้คณะรัฐบาลบางคนเห็นว่าพระองค์อาจจะยังไม่เข้าใจ เหตุผลของการจะปฏิวัติครั้งนี้ พระองค์จึงทรงตอบคนเหล่านั้นให้เข้าใจพระองค์ว่า

“เป็นห่วงจะอยู่เฮื่องฮาวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในเวียตนาม พวกฮูนึกว่าสมเด็จเจ้หนือหัวกับ ตูบได้รับการบีบคั้นอย่างซ้นหว่า ตรงกันข้ามเฮาได้ฮับหลายกว่าพวกฮูนึก แต่เฮาได้ตั้งใจที่จะ อดทนและอดกลั้นเพื่อสันติภาพ และความปรองดองของชาติของชาวเวียตนาม”

(ลับสุดยอด. 2533 : 113)

จากคำกล่าวของเสด็จเจ้าศรีสวรรค์นี้ แสดงว่าพระองค์ทรงมีความอดทนเพื่อผล ประโยชน์ของประเทศชาติ แม้จะต้องทนทุกข์ทรมานก็ตาม

เรื่อง อาควิโน

1. อาควิโน

1.1 ประวัติชีวิต

อาควิโนเมื่อสมัยยังหนุ่มเขาเป็นนักหนังสือพิมพ์ที่มีอุดมคติสูง กล้าหาญ เคยเสี่ยงภัยเข้าไปขอสัมภาษณ์ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์และเจรจากับคนพวกนั้นจนยอมมอบตัวกับทางราชการ ต่อมาเขาได้เป็นนายกเทศมนตรี ซึ่งเป็นก้าวแรกของการเข้าสู่วิถีทางการเมืองด้วยวัยเพียง 20 กว่า ต่อมาก็ได้เป็นวุฒิสมาชิกและสมัครเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และเคยได้เป็นถึงผู้นำพรรคฝ่าย คำน แต่ด้วยความรักชาติบ้านเมืองเขาทนเห็นการปกครองแบบเผด็จการ หาแต่ผลประโยชน์ส่วนตัว และความมัวเมาในอำนาจของประธานาธิบดีอังตอนต่อไปไม่ได้ เขาจึงเป็นผู้นำประชาชนชาว ฟิลลีนโนลุกขึ้นต่อต้านและเดินขบวนประท้วงรัฐบาลให้คืนประชาธิปไตยให้แก่ประชาชน แต่ผลก็คือ

ที่ถูกเนรเทศไปอยู่อเมริกาอีก 5 ปี แต่เขาก็ยังไม่ล้มเลิกความตั้งใจและยังมีความหวังอยู่ว่าถ้าเขาได้กลับไปฟิลิปปินเขาก็จะเรียกร้องเอาประชาธิปไตยคืนมาจากประธานาธิบดีอังตอนให้ได้ ชาวฟิลิปปินรอการกลับมาของเขาอยู่ทุกขณะ เพราะเขาคือความหวังของประชาชนชาวฟิลิปปิน เขาเป็นสัญลักษณ์แห่งการต่อต้านอำนาจเผด็จการ เป็นเครื่องหมายแห่งการต่อสู้เพื่อสิทธิและเสรีภาพของชาวฟิลิปปิน

เมื่อประธานาธิบดีอังตอนทนกระแสการเรียกร้องของประชาชนที่ต้องการให้อาคิโนกลับมาไม่ไหว และที่สำคัญคืออังตอนต้องการจะหันเหความสนใจของประชาชนในเรื่องเศรษฐกิจของประเทศที่กำลังตกต่ำให้ไปสนใจในเรื่องการกลับมาของอาคิโนแทน อังตอนจึงยอมให้อาคิโนกลับเข้าประเทศได้ อาคิโนดีใจมากเพราะเขาดังใจว่าเขาจะกลับมาต่อสู้เรียกร้องจนกว่าประธานาธิบดีอังตอนจะยอมคืนอำนาจให้ประชาชน ซึ่งอาคิโนก็รู้ว่ามันอาจจะเป็นไปได้ เพราะเขารู้จักนิสัยของอังตอนดี การต่อสู้ครั้งนี้เขาใช้วิธีฮิงสาเพราะไม่ต้องการให้เกิดความรุนแรงและไม่ต้องการให้ประชาชนเดือดร้อน ทั้ง ๆ ที่อาคิโนไม่แน่ใจในความปลอดภัยของตนเอง แต่เขาก็ใช้ชีวิตของตนเองเป็นเดิมพันเพราะคิดว่าถ้าเขาตาย การตายของเขาจะต้องมีส่วนผลักดันให้อำนาจเผด็จการในฟิลิปปินต้องถึงวาระสุดท้าย

วันที่อาคิโนเดินทางมาถึงมีประชาชนนับหมื่นคนไปเฝ้ารอรับเขาที่สนามบิน แต่ไม่มีใครได้มีโอกาสเห็นหน้าเขา เพราะเมื่อเครื่องบินจอด พันโทโรซาลเลนากิจการทหารสูงสุด และเป็นผู้ที่มีความจงรักภักดีต่อประธานาธิบดีอังตอน พร้อมด้วยทหารอีกจำนวนหนึ่งได้ขึ้นไปบนเครื่องบิน และทหารคนหนึ่งในจำนวนนั้นก็เอาปืนจ่อยิงที่ศีรษะของอาคิโน อาคิโนถึงแก่ความตายโดยไม่มีโอกาสเหยียบลงบนแผ่นดินฟิลิปปินและไม่มีโอกาสได้ทำในสิ่งที่เขาดังใจ

1.2 ลักษณะทางกาย

อาคิโนมีรูปร่างสันทัดเหมือนชาวเอเชียทั่วไป แต่ลักษณะท่าทางของเขาก็เป็นที่สนใจแก่ผู้ที่ได้พบเห็น ดังคำบรรยายลักษณะของเขาว่า

"รูปร่างของเขาแม้จะไม่สูงเด่นสะดุดตา แต่ท่าทางภาคภูมิและท่วงทีของอาจทำให้เขาเป็นจุดสนใจของทุกคน ฝ่าเท้าแต่ละก้าวของเขามุ่งคงอย่างคนที่เชื่อมั่นในสิ่งที่ตนกำลังกระทำ"

(อาคิโน. 2536 :15)

เขามีบุคลิกท่าทางที่สุภาพนุ่มนวลดูเป็นมิตรกับทุกคน ใครได้อยู่ใกล้และได้สนทนาด้วย จะรู้สึกอบอุ่น เมื่อหัวเราะจะหัวเราะเสียงดังก้องกังวาน ซึ่งหลายคนเคยบอกว่าเป็นลักษณะของผู้มีอำนาจ ดังเช่นดวงเดือนหญิงสาวชาวไทยที่ต่อมาได้แต่งงานกับอาควิโน เธอมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องการดูลักษณะของคน อย่างที่คนจีนเรียกว่าการดูโหงวเฮ้งได้บอกกับเขาว่า

“หน้าผากคุณกว้างนูนอย่างที่เรียกว่าหน้าผากเสือ แสดงถึงความเป็นผู้นำที่เด็ดเดี่ยว เข้มแข็ง... คิ้วคดหนาเป็นคนเจ้าปัญญา แต่จมูกที่เขียดจนเห็นรูจมูกชี้หมายความว่า คุณเป็นคนที่ไม่เก็บเงินไม่ค่อยอยู่”

(อาควิโน. 2536 : 24)

จากลักษณะที่กล่าวมานี้แสดงว่าอาควิโนเป็นคนที่มีความสามารถดีและคงมีหน้าตาดีด้วย ไม่เช่นนั้นคงไม่สามารถพิชิตใจของนารีตัวสาวสวยลูกครึ่งชาวสเปนผู้มั่งคั่งร่ำรวยเป็นที่ยอมรับของหนุ่ม ๆ ค่อนเมืองจนยอมแต่งงานกับเขา

1.3 ลักษณะนิสัย

เป็นผู้มีความเชื่อมั่นในอุดมการณ์ อาควิโนเป็นผู้ที่ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศรัก ศรัทธา และรอคอยการกลับมาของเขาเพื่อมาเป็นผู้นำในการต่อสู้เรียกร้องประชาธิปไตยคืนมาจากประธานาธิบดีอังตอน ประชาชนชาวฟิลิปปินส์พูดถึงเขาว่า

“เพราะอาควิโนเป็นสัญลักษณ์แห่งการต่อต้านอำนาจเผด็จการ เป็นเครื่องหมายแห่งการต่อสู้เพื่อสิทธิและเสรีภาพของชาวฟิลิปปินส์”

(อาควิโน. 2536 : 143)

ทั้ง ๆ ที่เขารู้ว่าการที่ประธานาธิบดีอังตอนยอมให้มีการอภัยโทษและยอมให้เขากลับประเทศได้นั้นคงมีแผนการอะไรบางอย่างซ่อนอยู่ และการกลับมาครั้งนี้อาจจะหมายถึงการจบสิ้นชีวิตของเขาด้วย เขาก็ยินดีและดีใจที่จะได้กลับมาเพื่อทำประโยชน์ให้แก่ชาติบ้านเมืองกลับมาเพื่อที่จะรักษาความสัตย์สุจริตที่ให้ไว้กับประชาชน แม้ดวงเดือนหญิงคนรักจะทวงถามว่าเขาเคยให้สัตย์สุรากับเธอว่าจะไม่ยุ่งเกี่ยวกับเรื่องการเมืองอีก แต่เขากลับตอบเธอว่า

"แต่ผมก็ได้ให้สัญญาแก่ประชาชนไว้ก่อนหน้านี้แล้วว่าผมจะต่อสู้เพื่อพวกเขา...ผมจำเป็นที่จะต้องเสียสัญญาอันหนึ่ง เพื่อรักษาอีกอันหนึ่งไว้ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งผมเสียคำพูดกับประชาชนไม่ได้"

(อาควิโน. 2536 : 15)

คำตอบของเขาแสดงว่าเขาเป็นผู้มีความยึดมั่นในอุดมการณ์ เห็นแก่ประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนมากกว่าประโยชน์ของตนเอง

เป็นนักต่อสู้เพื่อความถูกต้อง เขากล้าแสดงตัวอย่างเปิดเผยว่าเขาจะกลับมาเพื่อต่อสู้กับประธานาธิบดีอังตอนต่อไป ไม่ใช่เพราะความแค้นส่วนตัว แต่เขาทำเพื่อประเทศชาติและประชาชน เป็นการต่อสู้ทางความคิดและทางลัทธิการเมือง เขาไม่เคยใช้วิธีลอบกัดหรือวิธีรุนแรงอย่างที่อังตอนใช้ แต่เขาใช้วิธีอหิงสา และเมื่อใดที่มีโอกาสขึ้นปราศรัยต่อหน้าประชาชนหรือนักข่าว เขาจะประกาศตัวเสมอว่าเขาจะต่อสู้กับประธานาธิบดีอังตอนจนถึงที่สุด ดังคำสัมภาษณ์ที่เขาให้กับนักข่าวว่า

"ขอเรียนให้ทราบว่าผมไม่มีอคติหรือความขัดแย้งส่วนตัวกับประธานาธิบดีอังตอน แต่ผมทนไม่ได้ต่อการเลือกตั้งที่สกปรกในครั้งนั้น การทุจริตคอร์รัปชัน การปราบปรามนักศึกษาด้วยวิธีรุนแรง"

(อาควิโน. 2536 : 19)

เมื่อถูกถามว่าเขาจะทำอะไรเป็นอันดับแรกเมื่อเดินทางมาถึงฟิลิปปินส์ เขาตอบว่า

"ผมก็จะต่อสู้กับประธานาธิบดีอังตอนต่อไป จนกว่าประชาชนชาวฟิลิปปินส์จะมีสิทธิและเสรีภาพโดยแท้จริง หรือจนกว่าลมหายใจสุดท้ายของผม"

(อาควิโน. 2536 : 20)

และเมื่อนักข่าวถามว่าเขามั่นใจในความปลอดภัยของตนเองเพียงใดในการกลับมาครั้งนี้ เขากลับตอบว่า

“ไม่เลย...ในเงื้อมมือของอัศวิน ไฮเช่ และบริวารแล้ว ชีวิตของชาวฟีลันโนมีค่าแค่เพียง กรวดทราย”

(อาควิโน. 2536 : 114)

อาควิโนกล้าเปิดเผยตัวว่าจะยังคงเป็นศัตรูกับประณานิบัติอัศวิน กล้าเสี่ยงโดยยอม เอาชีวิตเป็นเดิมพัน ย่อมแสดงว่าเขาเป็นนักต่อสู้โดยเพื่อความถูกต้องโดยแท้

เป็นผู้มีความสุขเยือกเย็น เขาไม่เคยแสดงที่ทำโกรธเกลียดหรืออาฆาตแค้น ประณานิบัติอัศวินกับบริวาร รวมทั้งผู้ที่ใส่ร้ายให้เขาต้องกลายมาเป็นคนผิด ต้องติดคุก ต้องเสียลูกเสียเมีย ต้องถูกเนรเทศออกจากแผ่นดิน เขาไม่เคยเอาอารมณ์และความรู้สึกส่วนตัว มาอยู่เหนือเหตุผล เพราะเขาคิดอยู่เสมอว่าทุกคนมีเหตุผลของตนเอง เพียงแต่เหตุผลและความ คิดของแต่ละคนอาจจะไม่ตรงกัน เมื่อนักหนังสือพิมพ์ผู้หนึ่งได้ไปเป็นพยานให้แก่ฝ่ายรัฐบาลของ อัศวิน พุดโกหกสร้างเรื่องให้เขาเป็นผู้ผิด ในวันพิจารณาคดีเขานั่งฟังชายผู้นั้นสร้างเรื่องใส่ร้าย เขาอย่างสงบ ดังคำบรรยายกิริยาอาการของเขาดังนี้

“จำเลยในคดียังคงนั่งนิ่งอย่างสงบ ไม่แสดงอาการโกรธหรือไม่พอใจกับคำให้การที่ พาดพิงถึงตน นาน ๆ จึงหันไปมองเด็กผู้ชายวัยห้าถึงหกขวบที่นั่งหลับอยู่ในอ้อมแขนของ หญิงสาวที่สวยแบบลูกครึ่งสเปน ซึ่งนั่งอยู่ในกลุ่มผู้เข้าฟังการพิพากษาด้วยแวตที่อาทร”

(อาควิโน. 2536 : 32)

เมื่อมีผู้เตือนว่าการที่ประณานิบัติอัศวินยอมให้เขากลับประเทศครั้งนี้คงมีแผนจัดการ กับเขา แต่อาควิโนไม่ได้แสดงอาการกลัวหรือโกรธประณานิบัติอัศวินกับพวกเลย เขากลับ กล่าวอย่างคนมีสติคิดไตร่ตรองมาอย่างดีแล้วว่า

“...คนกล้าตายเพียงครั้งเดียว...ผมยินดีที่จะตายอย่างคนกล้า ดีกว่าที่จะมีชีวิตอยู่ เยี่ยงคนขลาด...การต่อสู้ของผมครั้งนี้ ไม่ใช่เป็นการต่อสู้เพื่อชาวฟีลันโนเท่านั้น หากแต่เป็น การต่อสู้กับอำนาจเผด็จการทั้งมวล ผมขอเอาชีวิตเป็นเดิมพันในการต่อสู้ครั้งนี้ เพราะไม่ว่า ผมจะอยู่หรือตาย จะชนะหรือพ่ายแพ้ มันจะมีส่วนในการผลักดันให้อำนาจเผด็จการใน ฟีลันโนและในโลกต้องประสบกับวาระสุดท้ายและประชาชนจะได้พบกับประชาธิปไตย ที่แท้จริงเสียที”

(อาควิโน. 2536 : 98 - 99)

จะเห็นว่าทั้งคำพูดและการกระทำไม่ได้เป็นไปอย่างที่จะเรียกร้องความสนใจ คนที่ต้องการจะเป็นใหญ่ คนที่พูดให้คนอื่นฟังเพื่อชื่นชมตนเอง แต่เป็นคำพูดและการกระทำที่ได้พิจารณาไตร่ตรองมาอย่างรอบคอบแล้วทั้งสิ้น

เป็นคนใจกว้าง เขามักจะเปิดโอกาสให้ผู้อื่นเสมอแม้ผู้นั้นจะเป็นศัตรู เขาพูดและประกาศทุกครั้งเมื่อมีโอกาสว่า เขาจะต่อสู้กับประธานาธิบดีด้วยวิถีทางการเมืองที่ถูกต้อง เหตุผลหนึ่งก็คือ เพื่อให้ประธานาธิบดีทบทวนการปกครองของตนเองเสียใหม่ เขายังเคยกล่าวชื่นชมในความเก่งกล้าสามารถ ความตั้งใจจริงในการทำงานของประธานาธิบดีอัสตวน แต่เพราะความมัวเมาลุ่มหลงในอำนาจจึงทำให้คนที่เคยติดกลับเป็นเช่นนี้ แต่ถ้าประธานาธิบดีอัสตวนทบทวนการทำงานของตนเองเสียใหม่ อาควิโนก็ยอมรับได้ และก็คงเป็นมิตรกันเหมือนเดิม

เมื่อมีนักข่าวมือใหม่ผู้หนึ่งมาสัมภาษณ์เขา ด้วยความที่เพิ่งจะทำงานเป็นครั้งแรก ทำให้นักข่าวผู้นั้นเกิดอาการประหม่าตื่นเต้น อาควิโนเห็นอาการของนักข่าวผู้นั้น เขาเกิดความรู้สึกเห็นใจ เข้าใจ จึงชวนคุยทำให้นักขาวนั้นคลายความประหม่าตื่นเต้น อาควิโนพูดว่า

“นั่นก็เป็นแบบนี้มาก่อนเมื่อลงมือทำอะไรที่ไม่เคยทำมาก่อน...อันที่จริงมันแก้ไขได้ง่าย ๆ เพียงแต่เรามั่นใจในตัวเอง และทำความรู้จักกับสิ่งที่เราจะทำให้ดีพอเสียก่อน”

(อาควิโน. 2533 : 47)

ดวงเดือนนักศึกษาสาวที่ทำวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับเรื่องการปกครองในประเทศฟิลิปปินส์ ซึ่งต่อมากลายเป็นคนรักของอาควิโนพูดว่า เธอเคยนึกว่าเธอรู้อะไรเกี่ยวกับฟิลิปปินส์เป็นอย่างดี แต่เมื่อเธอได้มาฟังอาควิโนพูดถึงชาวฟิลิปปินส์ เธอจึงได้รู้ว่ายังมีอะไรอีกหลายอย่างที่เธอต้องเรียนรู้อีกมาก อาควิโนจึงพูดปลอบใจและให้กำลังใจเธอว่า

“ไม่เคยมีใครที่รู้อะไรไปหมดทุกอย่าง ทุกคนล้วนแต่ค่อยเรียนรู้เอาทั้งนั้น...เป็นโชคดีของผมที่เกิดมามาก่อน และมีโอกาสได้เรียนรู้เรื่องต่าง ๆ ก่อนคุณ แต่อีกไม่นานคุณก็จะตามทันผมได้โดยไม่ยาก”

(อาควิโน. 2536 : 47)

เขาให้โอกาสผู้อื่นเสมอ ไม่ตำหนิ ไม่ต่อว่า ไม่ดูถูก เพื่อให้คนเหล่านั้นได้พัฒนาตนเอง

2. ประธานาธิบดีอังกวน

2.1 ประวัติชีวิต

ประธานาธิบดีอังกวนเคยเป็นเพื่อนกับอาควิโน อังกวนเคยเป็นผู้มีอุดมการณ์ทางการเมือง แต่เมื่อเขาได้รับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีแห่งฟิลิปปินส์ เขากลับปกครองประเทศแบบเผด็จการ อำนาจทั้งหมดอยู่ที่เขาและครอบครัว คนในครอบครัวของเขาต่างก็มีตำแหน่งสำคัญ ๆ ทางการเมืองการปกครองด้วย เมื่ออาควิโนนำประชาชนเดินขบวนประท้วง อังกวนจึงกำจัดอาควิโนศัตรูทางการเมืองคนสำคัญ ด้วยการตั้งข้อหาที่รุนแรงและเนรเทศอาควิโนออกนอกประเทศ ส่วนตนเองก็ยังคงใช้อำนาจผลประโยชน์จากประเทศชาติและประชาชนอย่างไม่รู้จัก โดยมีพลโทโรซาล จูริโอ เสนาธิการทหารสูงสุดซึ่งซื่อสัตย์จงรักภักดีและมีหน้าที่คอยคุ้มครองป้องกันประธานาธิบดีอังกวนและครอบครัวเป็นอย่างดี เมื่อเศรษฐกิจของประเทศตกต่ำ ประจวบกับประชาชนเรียกร้องให้นิรโทษกรรมอาควิโน ประธานาธิบดีอังกวนจึงเห็นเป็นโอกาสดีที่จะยอมให้อาควิโนกลับมา เพื่อเบนความสนใจของประชาชนจากปัญหาเศรษฐกิจที่กำลังรุนแรงอยู่ในขณะนี้ และยังเท่ากับเป็นการแสดงความบริสุทธิ์ใจของตนเองว่ายินดีให้มีการเลือกตั้งใหม่ แต่ในความเป็นจริงแล้วอังกวนติดใจแล้วว่า เขาจะทำทุกอย่างเพื่อให้เขาเป็นฝ่ายชนะในการเลือกตั้งครั้งนี้ หรือไม่เช่นนั้นก็จะไม่ยอมให้มีการเลือกตั้งเกิดขึ้นอย่างแน่นอน

วันที่อาควิโนเดินทางกลับประเทศ พันโทโรซาลได้เข้ามาพบประธานาธิบดีอังกวนเพื่อปรึกษาหารือกันถึงวิธีการที่จะกำจัดอาควิโน เมื่อเครื่องบินลำที่อาควิโนโดยสารมาเข้าจอดที่สนามบิน พันโทโรซาลกับทหารจำนวนหนึ่งได้ขึ้นไปบนเครื่องบิน และทหารคนหนึ่งในจำนวนนั้นก็ควักปืนออกมาจ่อยิงที่ศีรษะของอาควิโน อาควิโนถึงแก่ความตายทันที การตายของอาควิโนทำให้ประชาชนที่เฝ้ารอคอยการกลับมาของเขาลุกฮือขึ้นประท้วงต่อการกระทำอันโหดเหี้ยมและไร้มนุษยธรรมนี้ หนังสือพิมพ์พากันลงข่าวการกระทำอันไม่ถูกต้องของฝ่ายรัฐบาลและลงความเห็นว่าเป็นฝีมือของอังกวน ประธานาธิบดีอังกวนออกมาแก้ข่าวทางโทรทัศน์ว่าเขาไม่ได้มีส่วนรู้เห็นเรื่องการฆาตกรรมอาควิโน เพราะเขาไม่ได้มีความโกรธแค้นกันถึงกับจะฆ่ากัน และอังกวนยังแสดงความบริสุทธิ์ใจโดยให้สัญญาแก่ประชาชนว่าจะพยายามหาตัวคนผิดมาลงโทษให้ได้

มีผู้ที่เห็นเหตุการณ์ที่พันโทโรซาลพาทหารขึ้นไปยิงอาควิโน เรื่องนี้จึงถูกเผยแพร่ไปทั่ว ประธานาธิบดีอังกวนจึงต้องป้องกันตนเองด้วยการสั่งให้สอบสวนพันโทโรซาลและสั่งพักราชการ แต่เหตุการณ์รุนแรงในฟิลิปปินส์ก็ยังไม่ยุติลง

2.2 ลักษณะทางกาย

ประธานาธิบดีอังตวนเป็นคนที่มึนคลิกดี ท่าทางและการวางตัวดูสุภาพนุ่มนวลและเป็นกันเอง มีน้ำเสียงก้องกังวาน แต่ภายใต้ลักษณะท่าทางที่สุภาพนุ่มนวลนั้นก็แฝงไว้ด้วยความมีอำนาจ ความน่าเกรงขามอยู่ในที ดังคำบรรยายลักษณะของเขาว่า

“อังตวน ไฮเซ่ ไคแอต กราดสายตาคมกริบที่ซ่อนอยู่ภายใต้สีหน้าที่ฉาบไว้ด้วยรอยยิ้มไปรอบ ๆ ห่อง ก่อนเอ่ยขึ้นด้วยน้ำเสียงที่มีกังวานแห่งอำนาจ”

(อาควิโน. 2536 : 105)

แม้ประธานาธิบดีอังตวนจะมีใบหน้าที่เปลี่ยนไปด้วยรอยยิ้มในเวลาพูดจา และท่าทางที่ดูสุภาพอ่อนโยน แต่ผู้ที่ได้พบเห็นหรือสัมผัสก็สามารถบอกได้ว่าเป็นรอยยิ้มและท่าทางที่ได้รับการฝึกฝนมา ไม่ใช่เกิดจากความจริงใจ

2.3 ลักษณะนิสัย

เป็นคนฉลาด อังตวนเป็นคนมีความรู้ เป็นคนฉลาด แต่เป็นความฉลาดแกมโกงและนำความฉลาดนี้มาใช้เป็นเครื่องมือแสวงหาผลประโยชน์ให้ตนเอง เขาชนะการเลือกตั้งด้วยการโกงซึ่งในที่สุดเขาก็ได้เป็นประธานาธิบดี เมื่อเกิดปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำ ประชาชนไม่พอใจกับการทำงานของรัฐบาล ประธานาธิบดีอังตวนจึงฉวยโอกาสเมื่อประชาชนเรียกร้องให้อาควิโนกลับประเทศอังตวนจึงอนุญาต เพื่อเบนความสนใจของประชาชนให้ไปอยู่ที่เรื่องการกลับมาของอาควิโน และเขายังยอมให้มีการเลือกตั้งใหม่เพื่อจะได้เป็นการพิสูจน์ว่าเขามีความบริสุทธิ์ใจ แต่ความจริงเขาแน่ใจอยู่แล้วว่าเขาต้องชนะ เพราะเขาคิดจะกำจัดอาควิโนเมื่อเดินทางกลับมาถึงประเทศ ซึ่งนอกจากจะเป็นการกำจัดศัตรูคนสำคัญของเขาได้อย่างราบคาบแล้ว ยังเป็นการข่มขวัญคนอื่นที่คิดจะล้มล้างอำนาจเขา ว่าจะต้องประสบชะตากรรมเช่นเดียวกับอาควิโน

เป็นคนเห็นแก่ตัว อังตวนไม่เคยนึกถึงคนอื่นนอกจากตนเอง ถึงแม้พลโทไรชอลซึ่งมีความจงรักภักดีและซื่อสัตย์ต่อเขามาโดยตลอด และยังเป็นผู้ที่รับอาสาไปกำจัดอาควิโน แต่เมื่อสถานการณ์พลิกผัน เพราะการตายของอาควิโนทำให้ประชาชนลุกฮือขึ้นต่อต้านอำนาจเผด็จการของเขา มีการเรียกร้องให้พิจารณาคดีนี้อย่างเร่งด่วนและจับคนผิดมาลงโทษ พลโทไรชอลจึง

เข้าพบประธานาธิบดีเพื่อขอความช่วยเหลือ แต่ประธานาธิบดีคงจะไม่กล้าให้ความช่วยเหลือ เพราะต้องกันตนเองออกมาเพื่อให้ประชาชนเข้าใจว่าตนบริสุทธิ์ ไม่ได้รู้เห็นกับเรื่องราวที่เกิดขึ้น เขาปล่อยให้พันโทไรซาลรับชะตากรรมแต่เพียงผู้เดียว ทั้ง ๆ ที่พันโทไรซาลทำเพื่อเขา และได้รับความเห็นดีเห็นชอบจากเขา

ไม่มีความซื่อสัตย์ เขาเป็นคนโกหกหลอกลวงพยายามสร้างเรื่องด้วยการพูดให้ประชาชนเข้าใจอาควิโนผิดว่าเป็นคนบ่อนทำลายชาติและทำลายความสงบสุขของประชาชน ดังนั้นเขาก็มีความจำเป็นที่จะต้องจัดการขั้นรุนแรงกับคนบ่อนทำลายประเทศชาติ เขาพูดกับประชาชนว่า

“...ทุกวันนี้มีคำนำหน้าซึ่งเป็นแฟชั่นในการเรียกข้าพเจ้า นั่นคือคำว่า”ผู้เผด็จการ” หรือกล่าวหาว่าข้าพเจ้าเป็นผู้ทำลายระบอบประชาธิปไตย แต่คำพูดดังกล่าวเป็นคำพูดที่เกินเลยความเป็นจริง เพราะหากเราตรองกันโดยรอบคอบแล้วจะเห็นว่าเสรีภาพของประชาชนจะมีได้เช่นไร หากบ้านเมืองยังเต็มไปด้วยการก่อการร้ายและการขาดระเบียบวินัย ผู้ที่เรียกร้องประชาธิปไตยในฟิลิปปินส์ใช้วิธีการลอบสังหาร วางระเบิดและก่อความวุ่นวาย แม้กระทั่งการทำร้ายชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน สิ่งเหล่านี้ไม่ใช่การไม่พอใจรัฐบาลเสียแล้ว หากแต่เป็นการจงใจทำลายบ้านเมืองโดยใช้คำว่าทำเพื่อประชาธิปไตยมาบังหน้า”

(อาควิโน. 2536 : 119)

ทั้ง ๆ ที่เขารู้ว่าสิ่งที่เขาพูดมานั้นไม่เป็นความจริงเลยแม้แต่นิดเดียว เขาพูดออกมาโดยไม่ละอายใจ ไม่ละอายปาก เขาโกหกประชาชนและโกหกอาควิโนว่าเขายินดีในการกลับมาของอาควิโน เพื่อจะได้ให้มีการลงเลือกตั้งใหม่ ทั้งที่เขาเองและอาควิโนก็รู้ว่าสิ่งที่เขาพูดนี้จะไม่มีโอกาสเป็นความจริงขึ้นมาได้เลย ดังคำพูดของเขาที่กล่าวแก่นายทหารคนสนิทในวันที่อาควิโนจะเดินทางมาถึงฟิลิปปินส์ว่า

“...อาควิโนรู้เท่า ๆ กับผมว่าจะไม่มีการเลือกตั้งเกิดขึ้นที่นี่ ผมไม่มีวันที่จะยอมเอาตัวเองเข้าไปเสี่ยงกับอะไรใด ๆ แบบนั้นแน่นอน คุณก็รู้ดีว่าทั้งพวกนักการเมืองและพวกก่อการร้ายจ้องคอยที่จะใช้การเลือกตั้งเป็นเครื่องมือในการก่อวินาศกรรมและบ่อนทำลายเรามาโดยตลอด”

(อาควิโน. 2536 : 119)

นอกจากเขาจะรู้ตัวเองว่าเขาเป็นคนไม่ซื่อสัตย์ โทกหกหลอกลวงผู้อื่นแล้ว เขายังรู้ด้วยว่า อาคิโนก็รู้ว่าเขาเป็นคนเช่นนั้น แต่เขาก็ไม่ละอายใจ

เมื่อเขาสามารถกำจัดอาคิโนได้สำเร็จ เขาให้สัมภาษณ์แก่นักข่าวทั้งหนังสือพิมพ์และโทรทัศน์ เพื่อแสดงความบริสุทธิ์ใจของเขา ประชาชนจะได้ทราบว่าเขาไม่ได้มีส่วนร่วมในเหตุการณ์ครั้งนี้เลย ดังคำพูดและกิริยาอาการที่เขาแสดงให้ประชาชนดูทางจอโทรทัศน์ดังนี้

“ข้าพเจ้าตกใจและเศร้าสลดใจในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นที่สนามบินคอร์นีเลียเมื่อวันที่อาทิตย์”
ภาพของประธานาธิบดีอังตวน ไฮเซ ไคแอล ที่ปรากฏบนจอโทรทัศน์มีสีหน้ายุ่งเหยิง
เคร่งเครียด “...อย่างไรก็ตาม ข้าพเจ้าขอปฏิเสธคำใส่ร้ายป้ายสีที่ว่าข้าพเจ้าหรือภรรยา
ตลอดจนรัฐบาลฟิลิปปินส์มีส่วนเกี่ยวข้องกับการฆาตกรรมในครั้งนี้ คำกล่าวหาดังกล่าว
เป็นการขวยโอกาสเพื่อสร้างภาพพจน์อันชั่วร้ายให้แก่ข้าพเจ้าและรัฐบาลฟิลิปปินส์”

(อาคิโน. 2536 : 132)

อังตวนสามารถพูดได้อย่างไม่อายปาก และไม่ละอายแก่ใจ เพราะเขารู้ว่าสิ่งที่เขาพูด
นั้นโกหกทั้งสิ้น

เรื่อง เวลาในขวดแก้ว

1. นัต

1.1 ประวัติชีวิต

ครอบครัวของนัตเป็นครอบครัวที่มีฐานะปานกลาง และเคยมีสภาพครอบครัวที่อบอุ่น
พ่อทำงานนอกบ้านส่วนแม่เป็นแม่บ้านคอยดูแลเลี้ยงลูกอยู่กับบ้าน ต่อมาพ่อเริ่มกลับบ้านไม่ตรง
เวลาและบางวันก็ไม่กลับ นัตสังเกตว่าแม่กลายเป็นคนอารมณ์ร้าย บางครั้งก็หงุดหงิดโดยไม่มี
เหตุผล ทำให้นัตรู้สึกเบื่อบ้าน ทั้ง ๆ ที่นัตสงสารแม่ที่พ่อเปลี่ยนไป แต่เขาก็ไม่อยากกลับไปพบ
หน้าแม่ เมื่อโรงเรียนเลิกนัตจะอ้อยอิ่งเดินเล่นกับเพื่อนบ้าง ไปดูเพื่อน ๆ ซ้อมฟุตบอลบ้าง และ
บางวันก็ไปเดินตามห้างสรรพสินค้า ถ้าวันใดกลับถึงบ้านเร็วและได้พบกับแม่ แม่ก็จะบ่นว่าเขา
โดยกระแทกกระทืบไปถึงพ่อ หลังจากที่เขากลับบ้านบ้างไม่กลับบ้านบ้าง ในที่สุดพ่อก็ไม่กลับมา

บ้านอีกเลย เพราะพ่อไปมีภรรยาใหม่ แม่เสียใจมากและไม่ยอมให้ลูก ๆ ไปอยู่กับพ่อ แม้นัดจะรู้สึกรักพ่อมากกว่าแม่ แต่นัดก็ไม่อยากไปอยู่กับพ่อเพราะนัดสงสารแม่

หลังจากที่พ่อเลิกกับแม่ แม่ก็ได้สามีใหม่คือลุงอมรซึ่งมีภรรยาอยู่แล้ว นัดไม่ชอบที่เป็นเช่นนั้นแต่เขาก็ไม่กล้าขัดขวางแม่เพราะเห็นว่าแม่มีความสุข เมื่อนัดเรียนจบ ม.6 และไม่สามารถสอบเข้าเรียนในคณะจิตรกรรมมหาวิทยาลัยศิลปากรได้ แม่จึงให้เขาเรียนทางด้านกฎหมายที่มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง ทั้ง ๆ ที่เขาไม่ชอบ แต่เขาก็สงสารและเห็นใจแม่จึงยอมเรียน

ในช่วงที่นัดเรียนอยู่มหาวิทยาลัย เขาได้พบกับเหตุการณ์หลายอย่างที่ทำให้เขาเกือบหมดกำลังใจเรียน เช่น ป้อมเพื่อนสนิทต้องตายจากไปเพราะการต่อสู้เรียกร้องความเป็นธรรมให้แก่คนที่ด้อยโอกาสทางสังคม จอมเพื่อนสาวที่นัดคิดว่าเขารักเธอต้องประสบกับปัญหาครอบครัวจนต้องหนีออกจากบ้าน หนึ่งน้องสาวคนเดียวของเขาตั้งท้องทั้ง ๆ ที่อยู่ในวัยเรียน เพื่อนรักต้องมาตายในเหตุการณ์เดินขบวนเรียกร้องประชาธิปไตย และที่สำคัญพ่อป่วยหนักจนต้องเข้าโรงพยาบาล แต่นัดก็ฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ นั้นมาได้ ในที่สุดนัดก็เรียนจบ วันที่นัดรับปริญญาเป็นวันที่ครอบครัวของนัดได้กลับมาพร้อมมีความสุขด้วยกันอีกครั้งหนึ่ง

1.2 ลักษณะทางกาย

นัดเป็นเด็กผู้ชายที่กำลังอยู่ในช่วงวัยรุ่น คืออายุประมาณ 14 - 15 เขาเป็นเด็กที่มีร่างกายสมบูรณ์อ้วนท้วน จนตัวนัดเองรู้สึกว่าเป็นปมด้อย เพราะเพื่อน ๆ ในกลุ่มมักเรียกเขาว่า "อ้วน" และไม่ยอมให้เขาอยู่ในทีมฟุตบอลด้วย หาวว่าเขาอ่อนแอ อ้วนอ้วน นัดจึงหาทางออกด้วยการหันไปสนใจดนตรี โดยการเลือกเรียนไวโอลิน

นัดเป็นลูกคนโตเขามีน้องสาวคนเดียว เมื่อพ่อกับแม่แยกทางกัน นัดรู้สึกว่าเขาจะต้องดูแลน้อง ทั้งที่เขาอายุมากกว่าน้องเพียงปีเดียว ความรู้สึกนี้ทำให้เขากลายเป็นเด็กที่มีท่าทางหยอเย้า ไม่ค่อยพูด จึงดูเหมือนเด็กแก่เกินอายุ แม้ตัวเขาเองยังคงมองดูตัวเองในกระจกแล้ววิจารณ์ตัวเองว่า

"เงาของเด็กผู้ชายที่อยู่ในวัยเจริญเติบโต แต่ขาดความสดใสไร้เร่ใจเช่นที่ควรจะเป็น รูปร่างแม้จะสมบูรณ์ แต่ไหล่ที่ค่อมลงแสดงให้เห็นถึงสภาพอ่อนแอภายในจิตใจ..."

(เวลาในขวดแก้ว. 2536 : 6)

จากคำบรรยายจะเห็นว่านัดเป็นเด็กที่มีร่างกายสมบูรณ์แต่จิตใจอ่อนแอ

1.3 ลักษณะนิสัย

เป็นคนรักพ่อแม่ นัตเป็นเด็กที่มีนิสัยรักพ่อแม่มาก ทั้งๆ ที่เขารู้สึกว่าการที่ครอบครัวต้องแตกแยกครั้งนี้ทั้งพ่อและแม่เป็นฝ่ายผิดทั้งคู่ เพราะพ่อเริ่มกลับบ้านผิดเวลา แม่พาเขาและน้องออกไปรอรับพ่อจนเด็กตื่นแทบทุกวันและบางวันพ่อก็ไม่กลับมา เขาได้เห็นได้รับรู้ความเศร้าโศกเสียใจของแม่จนในที่สุดแม่ผู้อ่อนหวานนุ่มนวลก็กลายเป็นแม่ที่จู้จี้ขี้บ่นหน้าบึ้งตึงอารมณ์เสียอยู่ตลอดเวลา เมื่อพ่อก็ไม่กลับมาอีกเลยเพราะไปมีผู้หญิงคนใหม่ แม่ต้องทนทุกข์ทรมานอยู่เป็นสิบปีแล้วแม่อีกมีสามีใหม่ นัตไม่ได้ตำหนิหรือต่อว่าแม่เลยเพราะมันทำให้แม่มีความสุข ถึงแม้ว่านัตจะไม่ได้ชอบสามีใหม่ของแม่แต่นัตก็ไม่ได้เกลียด นัตพูดกับเขา ร่วมโต๊ะกินข้าวและช่วยกิจการร้านอาหารในบ้านของแม่และสามีใหม่

เมื่อนัตไปอยู่กับพ่อบ้าง นัตก็ไม่ได้แสดงปฏิกิริยาไม่พอใจรยาใหม่ของพ่อ ถึงแม้ว่านัตจะไม่ค่อยได้พูดกับเธอแต่นัตก็ไม่เคยแสดงท่าทีรังเกียจ นัตได้เห็นความรักที่ผู้หญิงคนนั้นมีต่อพ่อคอยดูแลปรนนิบัติพ่อ เขายังรู้สึกชื่นชมและบางครั้งสงสารเธอด้วยซ้ำ

เป็นคนเชื่อฟังพ่อแม่ นัตเป็นเด็กที่เชื่อฟังพ่อแม่มาตลอด เขาไม่เคยขัดคำสั่งพ่อแม่ แม้บางครั้งเขาเกิดความขัดแย้งในใจ เช่น เมื่อพ่อกับแม่แยกทางกันพ่อบอกให้เขารักน้อง คอยดูแลน้องเขาก็ทำตามทีพ่อบอก ทั้งๆ ที่เขาไม่เห็นด้วยกับคำพูดของพ่อว่า

“...คำพูดของพ่อที่พ่อบอกให้ผมรักน้องและห่วงใยน้อง...จนถึงเดี๋ยวนี้ผมก็ยังคงไม่เข้าใจว่าทำไมพ่อถึงโยนหน้าที่นี้มาให้กับผม ทำไมพ่อก็ไม่รับมันไว้เสียเองแทนที่จะคอยถอยห่างและปฏิเสธความรับผิดชอบต่างๆ จนตลอดชีวิต”

(เวลาในขวดแก้ว. 2536 :101)

เขาไม่เคยเถียงหรือพูดออกมาให้พ่อได้ยิน เขาเพียงแค่คิดและรู้สึกเท่านั้นแต่เขาก็รักน้องและทำตามทีพ่อบอก

ครั้งหนึ่งแม่ชวนเขาให้ไปตามลุงอมรสามีใหม่ของแม่ที่บ้านภรรยาเขาที่อยู่ทางภาคใต้ เขาไม่ออกไปเพราะรู้สึกอับอายที่แม่จะไปแย่งสามีของผู้อื่น แต่เขาก็ไม่กล้าปฏิเสธแม่ ยอมไปแต่โดยดีและเมื่อไปถึงเขาก็รู้สึกสงสารแม่เหลือเกินที่ถูกทางฝ่ายภรรยาของลุงอมรพากันด่าแม่อย่างเสีย ๆ หาย ๆ

เมื่อเรียนจบ ม.6 เขาสอบคัดเลือกเข้าคณะจิตรกรรมอนงมหาวิทยาลัยศิลปากร แต่เขาสอบไม่ได้ เขารู้สึกเสียใจมากและไม่อยากจะเรียนอะไร เขาขอเวลาตัดสินใจแต่แม่ไม่ยอมจะให้เขาเรียนกฎหมาย ถึงแม้เขาจะบอกว่าเรียนไปก็อาจจะไม่จบเพราะเขาไม่ชอบ แต่เมื่อแม่ต้องการ เขาก็ยอมทำตามความต้องการของแม่ ดังคำบรรยายว่า

“ทุกครั้งที่มีการต่อรองอะไร ไม่ตายที่แม่ยกมาอ้างเสมอก็คือพูดให้เรารู้สึกว่า แม่ต้องทนตรากตรำยากลำบากในทุกวันนี้ก็เพราะลูก ซึ่งก็มักจะได้ผลเสมอเพราะทำให้ผมหรือหนึ่งหุบปากลงได้ทันที แต่แม่ไม่รู้หรือกว่าพร้อมๆ กับที่รู้สึกเห็นอกเห็นใจแม่ นี่ถึงบุญคุณของแม่ ผมก็เกลียดชังตัวเองที่เกิดมาทำให้แม่ต้องลำบากทุกข์ยาก...”

(เวลาในขวดแก้ว. 2536 : 213 - 214)

แม้ว่าเขาจะไม่ชอบเรียนกฎหมาย แต่เพราะความรักและความเชื่อฟังแม่เขาก็พยายามเรียนจนจบปริญญาตรีตามความตั้งใจของแม่

เป็นเด็กรักดี เรื่องทางครอบครัวทำให้ตกกลายเป็นเด็กช่างคิด ไม่มีความสุข เขาเห็นบ้านเป็นสถานที่ที่น่าเบื่อ เขาไม่อยากจะกลับไปพบหน้าแม่ที่เอาแต่บ่น คำว่ากระแทก แดกดันไปถึงพ่ออยู่เสมอ แต่นัดก็ไม่เคยทำตัวเป็นเด็กเกเร เด็กมีปัญหา เขากลับบ้านคำเพราะไม่อยากได้ยินเสียงแม่บ่นคำว่า เมื่อเลิกเรียนถ้าไม่ไปนั่งฟังเพลงกับคอม เขาก็จะไปนั่งรอเพื่อน ๆ ฝึกซ้อมฟุตบอล และวันไหนที่เพื่อนนั่งดูเพื่อน เขาก็จะไปเดินตามศูนย์การค้า ดูโน่นดูนี่ไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะได้เวลาเขากลับบ้าน

ครั้งหนึ่งเพื่อนเคยชวนเขาไปสูบบุหรี่เขาก็ไป และหลังจากวันนั้นเขาก็ไปอีก 2 - 3 ครั้ง แล้วก็ไม่ได้ไปอีกเลย เพราะเขารู้ว่ามันเป็นสิ่งไม่ดี ดังคำพูดของเขาว่า

“ควันบุหรี่ทำให้แสบคออย่างร้ายเมื่อสูดดมเข้า ทั้งเนื้อที่ซึมออกมาก็เหม็นชวนคลื่นไส้ผมไปที่บ้านกลางสวนสองหรือสามครั้งแล้วก็ไม่ได้ไปอีก เพราะกลัวว่าสักวันหนึ่งอาจโดนหน้าต่างลงมา...และผมเชื่อว่าฤทธิ์ของบุหรี่ทำให้ชัยเปลี่ยนแปลงไปมาก ในระยะหลังนอกจากไม่ได้เป็นทหารดังหวังแล้ว มันก็ไม่เคยได้เป็นอะไรในชีวิต”

(เวลาในขวดแก้ว. 2536 : 59)

นัตไม่นำปัญหาของพ่อแม่มาคิดว่าตัวเองเป็นเด็กมีปมด้อย และหาทางออกอย่างที่เด็กอื่น ๆ มักจะทำกัน เขารู้ว่ากฎขานอกจากจะทำลายสุขภาพแล้วมันอาจจะทำให้เขาถึงตายได้ เขาก็เลิกมันเองโดยที่ไม่มีใครมาบอกหรือมาห้ามเพราะความที่เขาเป็นเด็กรักดีนั่นเอง

เป็นคนมีความรับผิดชอบ เมื่อพ่อกับแม่แยกทางกัน เขารู้ว่าหน้าที่ของเขาคือต้องคอยดูแลน้องซึ่งเป็นผู้หญิงแทนพ่อ ครั้งหนึ่งเมื่อเขาไปอยู่กับพ่อแต่พอรู้ว่าแม่มีสามีใหม่ เขาก็คิดว่าเขาควรจะกลับมาอยู่กับแม่เพื่อดูแลน้องอย่างใกล้ชิด ทั้งๆ ที่เขาอยู่กับพ่อก็คงสบายพอสมควร เพราะภรรยาใหม่ของพ่อก็คือคนดี มีน้ำใจ ดูแลเอาใจใส่เขาเป็นอย่างดีด้วยความจริงใจ

เมื่อกลับมาอยู่กับแม่ แม่และลุงอมรสามีใหม่ของแม่ก็ทำบ้านเป็นร้านอาหารและกิจการก็ไปได้ดี เมื่อนัตกลับมาจากโรงเรียน เขาก็จะรีบทำการบ้านแล้วลงมาช่วยเสิร์ฟอาหาร บริการลูกค้า และช่วยงานต่าง ๆ ภายในร้านโดยที่ไม่มีใครมาบอกให้เขาทำ

เป็นคนมีจิตใจเมตตาแก่ผู้อื่น ทั้งๆ ที่ตัวเขาเองก็มีชีวิตที่น่าสงสารอยู่แล้ว แต่เมื่อเขาพบใครที่มีความทุกข์ เขาก็รู้สึกเห็นใจและสงสารคนเหล่านั้น ไม่ว่าจะเป็นจ๋อมเพื่อนสาวที่พ่อไปมีภรรยาใหม่ ป้อมเพื่อนที่เป็นทอมซึ่งต้องย้ายไปอยู่โรงเรียนใหม่ที่เป็นโรงเรียนสตรีเพราะแม่ของเธอต้องการให้เธอเป็นผู้หญิงจริงๆ ป้าหงบพี่สาวของแม่ที่มาอยู่ด้วยและช่วยทำอาหารซึ่งมักจะถูกแม่บ่นว่าอยู่เสมอ แกเป็นโรคเบาหวานนัตต้องคอยเตือนแกให้กินยาอยู่เป็นประจำ หรือแม้แต่แห้วภรรยาใหม่ของพ่อ นัตก็สงสารเธอที่เธอรักพ่อของเขาจริง ๆ คอยปรนนิบัติดูแลพ่ออย่างดี ทั้งเวลาปกติและเวลาเจ็บป่วย ทั้งๆ ที่ไม่มีเงินเธอก็พยายามไปหามาเพื่อเป็นค่ารักษาพยาบาลพ่อของเขา

2. พ่อของนัต

2.1 ประวัติชีวิต

พ่อกับแม่ของนัตแต่งงานอยู่กินกันมานานมีลูกชายหนึ่งคน หญิงหนึ่งคน แรก ๆ พ่อก็รักครอบครัว แม้จะมีเรื่องทะเลาะกับแม่บ้างก็เป็นเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ แต่ต่อมาพ่อเริ่มกลับบ้านไม่ตรงเวลา บางวันก็ไม่กลับ แล้ววันหนึ่งพ่อก็พาภรรยาใหม่มาที่บ้าน แม่คิดว่าพ่อและภรรยาใหม่ของพ่อ พ่อโกรธแม่มากหาว่าไปล่วงเกินเธอและตั้งแต่นั้นพ่อก็ไม่กลับมาบ้านอีกเลย ปล่อยให้แม่ นัตและน้องอยู่กันตามลำพัง

เมื่อพ่อมาเยี่ยมญาติที่บ้านหรือเมื่อออกไปพบกันข้างนอก พ่อจะบอกให้รักน้องคอยดูแลน้อง แต่พ่อไม่เคยบอกให้นัดดูแลแม่ ทั้ง ๆ ที่แม่รักพ่อมากและเสียใจที่พ่อทิ้งแม่ไป พ่อไปมีความสุขอยู่กับผู้หญิงคนใหม่ซึ่งเด็กกว่าพ่อ พ่อรักเธอมากจึงทิ้งแม่และลูก ๆ ไปอยู่กับเธอโดยที่แม่ไม่มีความผิดอะไรเลย พ่อมักจะบอกให้ลูก ๆ รู้เสมอว่าพ่อยังคงรักลูก แต่พ่อก็ต้องไปอยู่กับคนที่เขารัก พ่อและพ่อก็รักเขา พ่อพยายามพูดให้นัดเข้าใจพ่อ ทั้ง ๆ ที่พ่อไม่เคยยอมเข้าใจความคิดของลูก ๆ พ่อเคยขอให้นัดและน้องไปอยู่ด้วย แต่ไม่มีใครยอมไปเพราะลูก ๆ รักและสงสารแม่มากกว่า

พ่อออกทำงานเพียงคนเดียว ไม่ยอมให้ภรรยาใหม่ออกไปทำงาน เพราะพ่อบอกว่าเป็นหน้าที่ของลูกผู้ชายที่จะต้องรับผิดชอบเรื่องนี้ ต่อมาพ่อมีปัญหาเกี่ยวกับทางบริษัทจึงออกจากงาน พ่อกลุ่มใจดื่มเหล้าจัดจนล้มป่วย ภรรยาใหม่เฝ้าดูแลพ่ออย่างใกล้ชิด ทั้งพ่อและแม่ต่างก็มีเส้นทางชีวิตของตนเอง ซึ่งไม่มีโอกาสจะกลับมาเป็นอย่างเดิมได้

2.2 ลักษณะทางกาย

พ่อเป็นผู้ชายไทยที่มีรูปร่างสันทัด เป็นคนลำอาจชอบแต่งตัว ต้องดูดีเสมอเมื่ออยู่ข้างนอก เมื่อมีเงินพ่อก็จะกินอาหารหรูๆ ดูหนังดูละครไม่หยุด และชอบไปเที่ยวชายทะเลแทบทุกสัปดาห์ แต่บางครั้งเมื่อเงินหมดต้องซื้อข้าวสารที่ละลิตร ซื้อเหล้าช้างขุนที่ละกึ่งถังค้างคาวบรรยาย และคำบอกเล่าของแม่ว่า

“...ถึงจะจนแสนจนพ่อก็ไม่เคยที่จะทำตัวขมขื่อให้ใครเห็น เวลาอยู่นอกบ้านพ่อยังคงสวมเสื้อผ้าอย่างดี รองเท้าหนังมันปลาบ และหัวเราะเสียงดังราวกับไม่เคยรู้จักความทุกข์ยากเดือดร้อนมาเลยในชีวิต นั่นเป็นลักษณะของผู้ชายราศีสิงห์...ผู้ชายที่หึงหวง รักสวยรักงาม ชอบความสะอาดสบาย หลงตัว และไม่สนอกสนใจครอบครัว”

(เวลาในขวดแก้ว. 2536 : 54 - 55)

2.3 ลักษณะนิสัย

ไม่มีความรับผิดชอบ ถึงแม้พ่อจะแสดงออกทั้งคำพูดและการกระทำว่าเป็นพ่อที่รักลูก แต่พ่อก็เป็นผู้ชายที่ขาดความรับผิดชอบทั้งในหน้าที่พ่อและสามี พ่อมักจะกลับบ้านไม่ตรงเวลาโดยไม่คำนึงว่าลูกและเมียจะเป็นห่วง บางวันแม่ก็พาลูกๆ ออกไปนั่งรอพ่อจนตีก้นพ่อก็ยังไม่กลับ ดังคำบรรยายว่า

“ตกเย็นแม่มักจะพาเราสองคนไปนั่งที่นอกชาน แม่จะค่อยๆ หวีผมให้น้องราวกับเป็นงานที่มีความสลักสำคัญ ทั้งๆ ที่สายตาของแม่เฝ้ามองไปทางทำนน้ำอยู่ตลอดเวลา...บางวันเราจะนั่งกันอยู่เช่นนั้น จนกระทั่งหึ่งห้อยตามต้นลำพูชาน้ำเปล่งแสงเรืองๆ พรึบพราย และยุงผ่องใหญ่ส่งเสียงหึ่งๆ อยู่รอบตัว”

(เวลาในขวดแก้ว. 2536 : 5)

หลังจากที่พ่อทิ้งแม่ไปอยู่กับภรรยาใหม่หลายปี แม่ก็มีสามีใหม่ซึ่งนัตก็ไม่ชอบใจนักแต่แม่ก็ได้อธิบายให้นัตเข้าใจและเห็นใจแม่ที่ต้องขาดคนคอยดูแล และชี้ให้เห็นถึงการขาดความรับผิดชอบของพ่อว่า

“นัต...ถ้าลูกมองเรื่องที่เกิดขึ้นตั้งแต่ต้นด้วยใจเป็นธรรม ลูกควรจะเข้าใจแม่มากกว่านี้...จำบ้านเก่าใกล้แม่น้ำที่เราสามคนแม่ลูกเฝ้าคอยพ่อจนมืดจนค่ำแทบทุกวันได้ไหม จำที่พ่อทิ้งให้เราอยู่กันตามลำพังเป็นเดือนๆ ได้ไหม พ่อปล่อยให้เรามีชีวิตอยู่กับการรอคอยความไม่แน่นอน และความหวาดวิตกต่างๆ นานา ในขณะที่เขาใช้ชีวิตสำราญอยู่นอกบ้านกับผู้หญิงคนแล้วคนเล่า...แต่เพราะความที่เขาเป็นผู้ชายจึงทำให้มองกันว่าการกระทำของเขาเป็นเรื่องธรรมดาสามัญ”

(เวลาในขวดแก้ว. 2536 : 90)

นัตเองก็รู้สึกว่พ่อขาดความรับผิดชอบ เขาคิดเสมอว่าพ่อได้แต่บอกว่ารักเขาและน้อง แต่พ่อก็ไม่เคยมีเวลาที่จะให้ความรักความอบอุ่นแก่ลูก พ่อมักจะสอนเขาให้รักน้องคอยดูแลน้องแทนพ่อ ทั้ง ๆ ที่เขาก็อรักน้องแต่เขาก็เกิดความรู้สึกขัดแย้งในใจต่อการกระทำของพ่อ ดังคำบรรยายความรู้สึกของนัตที่มีต่อพ่อ ว่า

“ผมถอนหายใจลึกๆ นึกถึงคำพูดของพ่อที่พร่ำบอกให้ผมรักน้องและห่วงใยน้อง...จนถึงเดี๋ยวนี้ผมก็ยังไม่เข้าใจว่า ทำไมพ่อถึงโยนหน้าที่นี้มาให้ผม ทำไมพ่อไม่รับมันไว้เสียเอง แทนที่จะคอยถอยห่างและปฏิเสธความรับผิดชอบต่างๆ จนตลอดชีวิต”

(เวลาในขวดแก้ว. 2536 : 101)

เป็นคนเห็นแก่ตัว พ่อมักจะเรียกร้องให้คนอื่นเห็นใจพ่อ เข้าใจพ่อ แต่พ่อไม่เคยเห็นใจคนอื่นเลย แม้กระทั่งเรื่องการมีภรรยาใหม่ พ่อก็ไม่ยอมรับว่ามันเป็นความผิดของพ่อ ดังคำพูดของพ่อกับแม่ว่า

“คุณไม่เคยเข้าใจผม ไม่เข้าใจมาตั้งแต่ต้นจนเดี๋ยวนี้”

“อ้อ ถ้าจะให้เข้าใจคุณ ก็ต้องให้ฉันรับรองแม่นั่นอย่างนั้นสิ”

“ไม่ถึงอย่างนั้นหรอกน่า เพียงแต่คุณจะมีอะไรให้มันกว้างกว่านี้คิดถึงความรู้สึกคนอื่นบ้าง”

(เวลาในขวดแก้ว. 2536 : 18)

หรือเมื่อตอนที่พ่อพยายามพูดให้หมดเข้าใจพ่อในเรื่องที่พ่อมีภรรยาใหม่ว่า

“ในโลกนี้มีเรื่องราวมากมายที่เกินกว่าเราจะเข้าใจได้ในเวลาอันสั้นหรือด้วยเหตุผลด้วยความเชื่อส่วนตัว และเมื่อถึงจุดหนึ่งที่เราจะต้องตัดสินใจด้วยตัวของเราเอง มันก็อาจจะไม่มีอะไรที่จะอธิบายให้คนอื่นเข้าใจได้เลย...พ่อยอมรับว่าพ่อเองก็มีความบกพร่อง แม้มักเช่นเดียวกัน พ่ออยากให้ลูกรู้ไว้อย่างหนึ่งว่าพ่อไม่เคยนำแม่ของลูกไปเปรียบเทียบกับผู้หญิงคนไหน แต่พ่อรู้ว่าพ่อต้องการอะไร และพ่อเลือกสิ่งที่พ่อต้องการ...สำหรับพ่อแล้ว ลูกทั้งสองคนไม่เคยมีอะไรบกพร่องไม่ว่าจะเดี๋ยวนี้หรือเมื่อไหร่และพ่อปรารถนาลูกยิ่งกว่าสิ่งใด พ่อเพียงแค่ขอเวลาของตัวเองบ้าง ขอเวลาให้กับคนที่รักและเข้าใจพ่อ”

(เวลาในขวดแก้ว. 2536 : 39 - 40)

จากการกระทำและคำพูดดังกล่าว แสดงว่าพ่อเห็นแก่ตัวรักตัวเองมากกว่าใคร

เป็นคนส่างและฟุ่มเฟือย พ่อเป็นคนพิถีพิถันในเรื่องการแต่งตัว แม้บางครั้งจะไม่มีเงิน แต่เวลาออกนอกบ้านพ่อจะแต่งตัวดี ดังคำพูดที่แม่พูดถึงพ่อว่า

“บางครั้งเราก็อยู่กันแบบกระเป๋ยดกระเลียร์ ชื้อข้าวสารทีละลิตรมารอกหม้อหรือเหล้า เชียงซุนทีละกิงมายาไส้พ่อ แต่ถึงจะจนแสนจนพ่อก็ไม่เคยที่จะทำตัวซอมซ่อให้ใครเห็น เวลา

อยู่นอกบ้านพ่อยังคงสวมเสื้อผ้าอย่างดี รองเท้าหนังมันปลาบ และหัวเราะเสียงดังราวกับไม่
เคยรู้จักความทุกข์ยากเดือดร้อนมาเลยในชีวิต"

(เวลาในขวดแก้ว. 2536 : 54)

แต่ในบางครั้งเมื่อมีเงินพ่อก็จะใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย ไม่รู้จักประหยัดและเมื่อเงินเอาไว้มัน
เมื่อถึงคราวจำเป็น และไม่นึกถึงสภาพเมื่อเวลาตกยาก แต่พ่อก็จะใช้เงินหาความสุขอย่างเต็มที่
ดังเช่นที่นั่นพูดถึงพ่อว่า

"บางครั้งเราอยู่กันอย่างมหาราชฯ กินข้าวนอกบ้านตามภัตตาคารดีๆ ดูนั่งดูละครไม่
หยุดหย่อน และไปเที่ยวต่างจังหวัดหรือชายทะเลแทบทุกสุดสัปดาห์"

(เวลาในขวดแก้ว. 2536 : 54)

เหตุที่พ่อไม่รู้จักใช้เงินและไม่ประหยัดนี้เอง ดังนั้นเมื่อถึงคราวที่พ่อเจ็บป่วยพ่อจึง
ไม่มีเงินที่จะรักษา ต้องนอนพักรักษาตัวที่ห้องคนไข้อนาถา นัดไปเยี่ยมพ่อแล้วรู้สึกเศร้าใจที่เห็น
พ่ออยู่ในสภาพเช่นนั้น แต่นัดรู้ดีว่าเป็นเพราะอะไร ดังที่นั่นรำพึงกับตัวเองว่า

"ผมรู้จักพ่อดีพ่อก็ไม่ใช่คนช่างเก็บเงิน ได้มาเท่าไรพ่อก็จะไปจมนมดกับการกินอาหาร
ดีๆ และเที่ยวเตร่ ต่อเงินขาดมือเมื่อไหร่พ่อก็จะออกวิ่งค้นหาใหม่"

(เวลาในขวดแก้ว. 2536 : 132)

จากพฤติกรรมดังกล่าวของพ่อของนัด เมื่อนำทฤษฎีบุคลิกภาพของบรีสของพมา
วิเคราะห์พบว่า พ่อของนัดมีความต้องการด้านการป้องกันตนเองจากการถูกวิพากษ์วิจารณ์
ติเตียน เนื่องจากพ่อของนัดไปมีภรรยาใหม่ ทั้งให้ลูกและภรรยาต้องอยู่กันตามลำพัง ทั้งที่ภรรยา
และลูกไม่มีความผิด แต่เป็นเพราะความเห็นแก่ตัวของเขาเองที่ต้องการจะไปมีความสุขกับผู้หญิง
คนใหม่ เมื่อเขาพบหน้าลูก ๆ คราวใด เขาก็มักจะบอกให้ลูก ๆ รู้อยู่เสมอว่าเขาไม่ผิด เขายังรัก
ลูกอยู่ แต่มีเหตุที่เขาต้องไปอยู่กับผู้หญิงคนใหม่เพราะผู้หญิงคนนั้นเขารักพ่อ พ่อของนัดสอนให้
นัดรักน้อง แต่ไม่เคยสอนให้ลูก ๆ รักแม่ ซึ่งก็เป็นเพราะต้องการจะป้องกันตนเองว่าแม่อีกคงไม่ใช่
คนดีนัก พ่อจึงไม่สอนให้ลูกรักแม่

เรื่อง ช่อปาริชาติ

1. ถิ่นวา

1.1 ประวัติชีวิต

ถิ่นวาทำงานด้านการโฆษณาอยู่กับบริษัทเมอร์เมด เขาได้รับว่าจ้างให้ทำโฆษณาโรงแรมที่กำลังจะสร้างคือโรงแรม อีสต์ อีเดน ก่อนลงมือทำงานถิ่นวาต้องศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับโรงแรมแห่งนี้ จึงได้รู้ว่าสถานที่ที่จะสร้างโรงแรมนี้เดิมเป็นบ้านขุนนางเก่าในสมัยรัชกาลที่ 5

ในช่วงที่รับงานโฆษณาชิ้นนี้เขาเกิดความรู้สึกแปลก ๆ เขามักจะฝันถึงผู้หญิงผมยาว หน้าตาสวยมองดูเขาด้วยสายตาที่เศร้าหมองแต่บางครั้งก็แฝงไว้ด้วยความน่ากลัว และภาพเหล่านั้นตามมาหลอกหลอนเขาแม้ในเวลาตื่น ทำให้เขากลายเป็นคนเคร่งขรึม พูดน้อยลงและหน้าตาทำทางเหมือนคนไม่สบาย เขาจึงเล่าเรื่องนี้ให้นพพรและจักรซึ่งเป็นเพื่อนสนิท รวมทั้งวิลันดาเพื่อนสาวที่รู้ใจฟัง

คืนหนึ่งหลังจากที่ส่งวิลันดากลับบ้านแล้ว ถิ่นวากลับไปยังสถานที่ที่จะสร้างโรงแรม อีกครั้ง เพื่อมาเก็บข้อมูลในการเขียนคำโฆษณา เขารู้สึกแปลก ๆ เมื่อมาอยู่ในสถานที่แห่งนี้ และยังได้กลิ่นหอมของดอกไม้ไทยอบอวลไปทั่วบริเวณ เขาเดินไปที่ลานดอกไม้สีแดงเข้มและเหมือนมีอะไรบางอย่างมาผลักเขาให้เดินลึกเข้าไปในสวนที่ร่มครึ้มวังเวง และรู้สึกเหมือนถูกผลักลงสู่หวลลึก รอบกายมีแต่ความมืดและมีกลิ่นหอมประหลาด แล้วถิ่นวาก็เห็นผู้หญิงผมยาวใส่ชุดสีม่วงคนที่เขาเห็นในความฝัน เขาได้รู้ว่าเธอชื่อเอียดกำลังนั่งรำพันถึงพี่เยี่ยมชายคนรักที่เดินทางไปเรียนต่อที่อเมริกา แต่ตอนนี้พี่เยี่ยมกำลังจะแต่งงานกับธิดาท่านราชทูต เอียดร้องไห้ละอีกสักอย่างน่าสงสารที่คนรักผิดสัญญา

รุ่งเช้ามีคนมาพบถิ่นวานอนสลบอยู่ที่สวนของโรงแรมจึงพาไปโรงพยาบาล เมื่อถิ่นวาฟื้นขึ้นมาเขาจำเหตุการณ์เมื่อคืนได้ดีและรู้ว่าไม่ใช่ความฝัน เขารู้สึกสงสารเอียดขึ้นมาอย่างจับใจ จึงหนีออกจากโรงพยาบาลไปหาเธอ จักรและนพพรตามไปพบเขานอนสลบอยู่ที่ลานดอกไม้สีแดง แต่หัวใจของถิ่นวาเต้นอ่อนเต็มทีจึงรีบนำเขาส่งโรงพยาบาล และเมื่อได้รู้เรื่องราวของเอียดจากจักรและนพพรซึ่งไปสืบประวัติความเป็นมาของบริเวณที่จะสร้างโรงแรมนี้ว่า ผู้หญิงที่เขาฝันเห็นเป็นประจำคือคุณเอียดธิดาของพระยาอรรณดิธิ์นติกการ คุณเอียดรักอยู่กับพ่อเยี่ยมและสัญญากันว่าจะแต่งงานกันหลังจากที่พ่อเยี่ยมเรียนจบกลับมาจากประเทศอังกฤษ แต่พ่อเยี่ยมได้แต่งงานกับผู้หญิงคนหนึ่งเพราะคำขอร้องของผู้มีพระคุณ เอียดได้รู้ข่าวเธอเศร้าโศกเสียใจมาก เมื่อพ่อเยี่ยม

กลับมาเขาอธิบายเรื่องต่าง ๆ ให้เธอฟังและยืนยันว่าเขายังรักเธอ เจ้าคุณพ่อของเอ็ดเวิร์ดขวางไม่ยอมให้พบกัน แต่ด้วยความรักทั้งสองก็หาโอกาสพบกันจนได้ ท่านเจ้าคุณโกรธมากจึงคว่ำดาบฟันพ่อเอ็ดเวิร์ดจนถึงแก่ความตาย

ธันวาคมอนริชอาศัยอยู่ที่โรงพยาบาลแต่อาการทรุดลงเรื่อย ๆ เขาสงสารเอ็ดเวิร์ดมากและคิดว่า พ่อเอ็ดเวิร์ดที่วิญญาณของเอ็ดเวิร์ดคอยจนไม่ไปผุดไปเกิดคือเขานั่นเอง เขาจึงยินดีที่จะไปหาเธอ ไปอยู่กับเธอ รุ่งเช้าก็มีคนพบธันวาคมอนตายอยู่ในบริเวณสวนของโรงแรมอีสต์ อีเดน

1.2 ลักษณะทางกาย

ธันวาคมเป็นชายหนุ่มรูปงาม เวลายี่สิบจะมีรอยยิ้มที่ค้างจนเพื่อนสาวเรียกเขาว่า "เคิร์กดักลาส" ซึ่งเป็นชื่อของพระเอกคนดังของฮอลลีวู้ด ท่าทางเขาเป็นคนอารมณ์ดี คุยสนุกรูปลักษณ์ภายนอกแบบโฆษณาที่มีความคิดแปลกใหม่

เมื่อสมัยเป็นเด็กนักเรียน ธันวาก็ก็น่าเหมือนเด็กผู้ชายตัว ๆ ไปที่เริ่มจะแตกเนื้อหนุ่ม ตัดผมทรงลานบิน ใบหน้าเต็มไปด้วยผิวเมดิเตอร์เรเนียน สดใสแวววาวและแวววาว และนั่งกางเกงขาสั้นคับตัว เป็นนักฟุตบอลของโรงเรียนแต่ชื่อยาวเมื่ออยู่ต่อหน้าสาว

1.3 ลักษณะนิสัย

มีความรับผิดชอบในการทำงาน เมื่อเขาทำงานโฆษณาของโรงแรมอีสต์ อีเดนไว้แล้ว เขาก็ไปศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับโรงแรมเพื่อจะให้ผลงานออกมาดีสมกับลูกค้าจ้าง เมื่อไปส่งเพื่อนสาวที่บ้านของเธอแล้ว แม้จะเป็นเวลามืดค่ำแทนที่เขาจะพักผ่อน เขากลับขับรถไปยังที่จะก่อสร้างโรงแรมเพื่อจะเข้าไปศึกษาและทำความรู้จักกับโรงแรมให้มากยิ่งขึ้น จนผู้จัดการต้องออกบัตรผ่านเป็นพิเศษให้เขาเข้ามายังสถานที่ก่อสร้างโรงแรมนี้เมื่อไรก็ได้ตามที่เขาต้องการ ทำให้เขารู้สึกพอใจ ดังคำบรรยายว่า

"ธันวากลับมาขึ้นยืน เขารู้สึกปลดปล่อยหลังจากที่ได้พูดคุยกับผู้จัดการโรงแรม และมีกำลังใจที่จะทำงานชิ้นนี้ให้ดีที่สุด "

(ข้อปาริชาต. 2534 : 43)

เมื่อธันวากลับมาถึงบริษัทหลังจากที่คุยกับผู้จัดการโรงแรมแล้วก็เป็นเวลาใกล้เที่ยง

แทนที่เขาจะไปรับประทานอาหาร เขากลับลงมือร่างหัวข้อที่จะใช้เป็นจุดโฆษณาเท่าที่นึกขึ้นมาได้ขณะที่ขับรถกลับมามีบริษัท จนพนักงานของบริษัททยอยกันออกไปรับประทานอาหารกลางวันกันหมดเหลือแต่เขาเพียงผู้เดียวในสำนักงาน

ถึงแม้ธันวาคมจะประสบกับเหตุการณ์แปลกประหลาดจนเขาล้มเจ็บ และเกือบเอาชีวิตไม่รอดหลายครั้ง แต่ในที่สุดก่อนที่จะตายเขาก็ทำงานชิ้นที่รับมาได้สำเร็จ และเป็นผลงานที่ดีดังคำพูดของวิลันดาที่คุยกับจักรซึ่งเป็นเพื่อนรักของธันวาคว่า

“โฆษณาโรงแรมชุดที่ลงในหนังสือพิมพ์นี้ ใครเห็นใครชอบทั้งนั้น เล่นเอาคุณองอาจหน้าบานตั้งเยอะ...แต่น่าเสียดายที่เจ้าของความคิดไม่มีโอกาสได้เห็นผลงานของตัวเอง”

(ข้อปาริชาต. 2534 : 116 - 117)

เขามีความรับผิดชอบสูงมาก ตั้งใจทำงานทุกขณะเพื่อที่จะให้ผลงานออกมาดี แม้จะตายเขาก็สามารถทำงานได้สำเร็จก่อนตาย

มิจิตใจละเอียดอ่อน มีความเมตตาสงสารผู้อื่น เมื่อเขารู้เรื่องราวในอดีตของเอียด ผู้หญิงที่เขาฝันเห็นบ่อย ๆ เขาสงสารเธอมากและอยากกลับไปหาเธอ ทั้งที่เขาเองก็ไม่แน่ใจว่าเขาคือคุณเยี่ยมผู้ชายที่เอียดรักและรอคอยอยู่หรือไม่ แม้หมอวิทยาจะบอกว่าการกลับไปหาเธอนั้นหมายถึงเขาจะไม่มีโอกาสได้กลับมาอีกเลย เขาก็มองหาหนทางใดช่วยเธอได้บ้าง เมื่อหมอลถามเขาว่าเขาพูดในฐานะที่เป็นเยี่ยมหรือเป็นธันวา เขาตอบหมอลว่า

“ผมพูดในฐานะที่เป็นมนุษย์ซึ่งยืนหยัดในเรื่องความถูกต้อง...ผมจะกลับไปหาเธอถ้าผมเผชิญเป็นนายเยี่ยมเมื่อชาติก่อน ผมจะกลับไปชดใช้หนี้ของความรักที่ผมมีต่อเอียดหรือถึงแม้ว่าผมจะเป็นนายธันวา ผมก็จะกลับไปอย่างคนที่รู้ค่าของความรักของผู้หญิงคนหนึ่ง และหาทางช่วยให้เธอพ้นจากห่วงแห่งวิบากกรรมและคิเลสโลกของความเป็นจริงให้ได้...ผมยอมรับทุกสิ่งทุกอย่างที่มันจะเกิดขึ้น ผมเพียงแต่ต้องการที่จะกลับไปหาผู้หญิงคนหนึ่ง ผู้หญิงซึ่งมีชีวิตอยู่เพื่อรัก ซึ่งแม้แต่ความตายหรือกาลเวลาก็ไม่สามารถจะเอาชนะหัวใจที่มั่นคงของเธอได้”

(ข้อปาริชาต. 2534 : 113 - 114)

ถ้าไม่ใช่คนที่จิตใจละเอียดอ่อน มีความสงสารและเมตตาผู้อื่นด้วยความจริงใจแล้ว คงไม่สามารถทำอย่างนั้นมาได้ จะมีใครสักกี่คนที่ยอมสละชีวิตของเขาเพียงเพราะความสงสารผู้อื่นคนหนึ่งเท่านั้น

เรื่อง เด็กชายมะลิวัลย์

1. เด็กชายมะลิวัลย์

1.1 ประวัติชีวิต

มะลิวัลย์เป็นลูกของนายลักและนางจวีซึ่งเคยมีฐานะดี แต่เพราะผลของสงครามทำให้ครอบครัวเขาต้องยากจนลง มะลิเป็นลูกคนสุดท้อง เกิดเมื่อสงครามโลกครั้งที่ 2 ยุติลงไม่กี่ปี บ้านของเขาเป็นบ้านเช่าหลังเล็ก ๆ อยู่ในซอยแถวเสาชิงช้า เนื่องจากมะลิเป็นเด็กที่มีผิวขาว ผิดกับพี่ ๆ พ่อจึงตั้งชื่อเขาว่ามะลิ แต่เพื่อน ๆ ชอบเรียกว่ามะลิวัลย์ มะลิเป็นเด็กอ่อนแอและป่วยเป็นประจำ ซึ่งอาจจะเป็นเพราะแม่มีมะลิเมื่ออายุมากแล้วประกอบกับความยากจนไม่มีอาหารดี ๆ มีประโยชน์กิน มะลิไม่สบายมากเมื่อเขาเรียนอยู่ชั้นประถมปีที่ 4 พ่อแม่นึกว่าเป็นไข้หวัดธรรมดาจึงซื้อยาแก้ปวดลดไข้มาให้กินแต่อาการก็ไม่ดีขึ้น พ่อแม่พาเขาไปโรงพยาบาล หมอบอกว่ามะลิเป็นโปลิโอ

เมื่อออกจากโรงพยาบาลมะลิต้องใช้ไม้สอดได้รั้งไว้พยุงตัวอยู่ระยะหนึ่ง จึงสามารถเดินได้โดยไม่ต้องมีอะไรช่วย พ่อกับแม่เสียใจที่เขากลายเป็นคนไม่สมบูรณ์ แต่ทุกคนในบ้านก็ไม่ได้แสดงท่าทีสมเพชเวทนาหรือเอาอกเอาใจเขาเป็นพิเศษ หน้าที่พ่อยังให้เขาให้เดินไปซื้อเหล้าให้กินแทบทุกวัน แรก ๆ มะลิต้องตกอยู่ในความหวาดกลัวและอับอายที่ถูกเพื่อน ๆ ล้อ แต่เพราะการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ และคำเตือนสติของเพื่อนที่ซื่อสัตย์จึงทำให้มะลิมีกำลังใจ และตั้งแต่นั้นมามะลิก็ไม่เคยคิดว่าตนเองมีปมด้อยอีกเลย

ถึงแม้ครอบครัวของมะลิจะยากจนแต่ก็เป็นครอบครัวที่อบอุ่นมีความสุข พ่อกินเหล้าทุกวัน แต่พ่อแม่ของมะลิไม่เคยทะเลาะกัน พ่อเคยตั้งความหวังไว้ว่าจะให้มะลิเป็นตำรวจ แต่หลังจากที่มะลิเป็นโปลิโอพ่อไม่เคยตั้งความหวังอะไรอีกเลย เมื่อมะลิโตขึ้นเรียนจบและได้งานทำ มะลิตื่นเต้นกับเงินเดือนเดือนแรกมาก จึงไปฉลองกับเพื่อน ๆ ค่ำนั้นมะลิเมามากแต่เขาก็

พยายามตั้งสติประคองตัวเองจนถึงบ้าน เพราะรู้ว่าแม่กำลังคอยเขาอยู่ด้วยความเป็นห่วง เมื่อถึงบ้านก็อาเจียนและเพ็ญจนหลับไป ครั้นตื่นขึ้นมาพบว่าพ่อเป็นผู้คอยดูแลเขา พ่อบอกว่าแม่เสียใจจนร้องไห้ ตั้งแต่นั้นมามะลิไม่เคยแตะต้องเหล้าอีกเลย

1.2 ลักษณะทางกาย

มะลิเป็นเด็กที่มีร่างกายอ่อนแอ ป่วยเป็นประจำ เนื่องจากแม่คลอดมะลิเมื่อมีอายุมากแล้ว และครอบครัวของมะลิก็กินยากจนไม่ค่อยได้กินอาหารดี ๆ มีประโยชน์ มะลิจึงเป็นโรคขาดอาหาร และต่อมามะลิก็ก็นเป็นโรคโปลิโอ ต้องกลายเป็นเด็กพิการไปตลอดชีวิต

มะลิเป็นเด็กที่มีผิวขาวละเอียดมากผิวกับพี่ ๆ ที่ตัวดำเป็นเหนียง แต่พ่อไม่ชอบเพราะพ่อชอบให้ผู้ชายมีผิวคล้ำเพราะแสดงถึงความเข้มแข็ง บึกบึนและแสดงถึงความเป็นผู้ชาย พ่อจึงตั้งชื่อเขาว่ามะลิ และอีกเหตุผลหนึ่งคือพ่อเชื่อว่าผู้ชายที่มีชื่อเหมือนผู้หญิงมักจะฉ้อฉลคนเกเร พ่อไม่ได้อยากให้มะลิเป็นเด็กเกเรแต่อยากให้มะลิเข้มแข็งเหมือนเด็กผู้ชาย และเพราะความที่มะลิมีผิวพรรณผุดผ่องจึงทำให้เพื่อนๆ ล้อว่า "ตัวเมีย" บ้าง "กระเทย" บ้าง จนในที่สุดเพื่อนๆ ก็พากันเรียกเขาว่า "มะลิวัลย์"

1.3 ลักษณะนิสัย

เป็นคนมองโลกในแง่ดี ครอบครัวของมะลิก็กินยากจนอดมื้อกินมื้อ จนทำให้มะลิและพี่ ๆ เป็นโรคขาดอาหาร ต้องอยู่บ้านเช่าหลังเล็ก ๆ พอกินเหล้าเมาทุกวัน แต่มะลิไม่เคยคิดหรือรู้สึกว่าเรื่องเหล่านี้เป็นเรื่องร้ายแรง เป็นสิ่งที่บ่อนทำลายความสุข มีครั้งหนึ่งหิวจนถึงกับแย่งไขจากปากแมว ดังคำบรรยายว่า

"...แมวตัวหนึ่งกระโดดผลุงเข้ามาทางหน้าต่าง ถูกกระดาศที่กองไว้กระจายระจาย ทุกคนทั้งแมวต่างหยุดนิ่งอยู่กับที่ด้วยความตกใจ และผมเพิ่งสังเกตเห็นว่าเจ้าแมวลายตัวนั้น คาบไข่ต้มไว้ในปาก...เราต่างจ้องมองกันอย่างคุมเชิง...ความโมโหในตอนแรกของผมเปลี่ยนเป็นความต้องการที่จะช่วงชิงไข่ไบนั้นจากแมว ผมจึงตามมันขณะที่ค่อย ๆ เอื้อมมือไปคว้าถูกกระดาศใบหนึ่งขึ้นมา กางปากงูให้ลมเข้า หุบปากงูซ้ำ ๆ และก่อนที่แมวจะทันรู้ตัว ผมก็ตบถูกกระดาศดังปัง...แมวคายไข่ และแผ่นแผลงอกไปจากท้องในพริบตา...แม่แกะไข่ขาวทิ้งเหลือไข่แดงเรลยถูกกลมสีแดงสดไว้คลุกข้าวสอยเหาะน้ำปลาเยาะ ๆ ให้เรา

กินในมือนั้น...มันช่างอร่อยอย่างวิเศษ เราแย่งกันตักใส่ปากคนละช้อนละช้อน พี่มณฑากับพี่
โมกหัวเราะคิกคัก ขณะที่ผมนึกถึงบทกลอนในเรื่องระเด่นลันไดขึ้นมาลอย ๆ”

(เด็กชายมะลิวัลย์. 2531 : 20 - 21)

หรือเมื่อพ่อกินเหล้าเมากลับบ้านแทบทุกวัน มะลิไม่เห็นว่าเป็นเรื่องเสียหายร้ายแรง
อะไร แต่กลับรู้สึกว่พ่อเมาแล้วน่ารัก ดังคำบรรยายความคิดของมะลิว่า

“ความจริงแล้วเวลาที่พ่อก็น่ารักไปอีกแบบหนึ่ง เพราะพ่อไม่ใช่คนที่เมาอะอะ
อาละวาดหรือหาเรื่องหาราวกับใคร นอกจากจะใจใหญ่ควักกระเป๋าสั่งเหล้าชาวบ้านไป
ตามเรื่อง”

(เด็กชายมะลิวัลย์. 2531 : 120)

จากเหตุการณ์ที่มะลิเล่า สังเกตได้จากน้ำเสียงว่ามะลิไม่ได้มีความรู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจ
ที่มีครอบครัวยากจน มีพ่อที่ขี้เหล้า แต่เขากลับเห็นเป็นเรื่องปกติธรรมดาและบางครั้งก็เห็นเป็น
เรื่องสนุก

เป็นคนเข้มแข็ง ถึงแม้มะลิจะเสียใจที่เขาต้องกลายเป็นโปลิโอ เมื่อออกจาก
โรงพยาบาลใหม่ ๆ เขาต้องใช้ไม้ค้ำรักแร้ ตลอดระยะเวลาเป็นเดือน ๆ ที่มะลิตกอยู่ในความ
หวาดกลัว หวั่นวิตก ถูกเพื่อนล้อเลียนกลั่นแกล้ง แต่จากวิธีการเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่ฝึกให้เขาเข้ม
แข็งอดทนและจากคำพูดเตือนสติของเพื่อน ตั้งแต่นั้นมามะลิไม่เคยทำตัวให้เป็นเด็กมีปัญหา
ไม่เคยคิดถึงเรื่องปมด้อยของตัวเอง เขาสามารถเข้ากับเพื่อน ๆ ได้ เล่นกับเพื่อน ๆ จนเพื่อนยอม
รับว่าเขาเหมือนเด็กปกติธรรมดาคนหนึ่ง ดังคำบอกเล่าของมะลิว่า

“ผมต้องใช้ความพยายามอยู่เป็นปี กว่าจะทำให้ยอมรับสภาพของตัวเองได้ ต้องใช้
ความอดทนอย่างมากในการหัดเดินโดยไม่ต้องใช้ไม้ค้ำ จนกระทั่งวิ่งแฉก ๆ ได้ ผมต้องทำ
ทุกสิ่งทุกอย่างเหมือนกับเด็กปกติคนอื่น ๆ...”

(เด็กชายมะลิวัลย์. 2531 : 25)

จะเห็นว่ามะลิต้องใช้ความเข้มแข็ง และความอดทนอย่างมากที่จะชนะใจตนเอง และชนะใจเพื่อน ๆ จนทำให้ทุกคนยอมรับเขาได้

เป็นคนมีจิตใจเมตตา แม้มะลิจะยังเป็นเด็กแต่เขาที่มีจิตใจเมตตาสงสารผู้อื่นเสมอ เช่น มีคนแก่คนหนึ่งที่อยู่ในซอยเดียวกันกับมะลิ แก่เป็นคนเงิบๆ ไม่พูดกับใคร เด็กๆ ในซอยชอบล้อแก และว่าแกเป็นคนบ้าบ่าง เป็นปอบบ่าง มะลิไม่เคยล้อแกแต่กลับรู้สึกสงสารด้วยซ้ำ มะลิเป็นเด็กคนเดียวที่พูดกับแกและไปบ้านแก เมื่อมะลิไปเที่ยวก็คิดถึงแกดังคำบรรยายว่า

“กลับจากศรียาผมมีเปลือกหอยสีสวยๆ มาฝากตารอง ผมเฝ้าคอยแก แต่ตารองก็ไม่ออกมากินกาแฟ เวลาผ่านไปหลายวันผมจึงตัดสินใจไปหาแกที่บ้านเป็นครั้งแรก บ้านที่เหมือนกระท่อมแม่มดในเทพนิยาย...ผมค่อย ๆ วางเปลือกหอยลงบนมือที่เหยียวน ตารองบีบมือผมไว้นั่น รวากับจะไม่ยอมให้หลุดไป เรามองดูกันเงิบ ๆ และเป็นครั้งแรกที่ผมรู้ว่าคนเราสามารถพูดกันได้โดยไม่ต้องใช้ถ้อยคำ”

(เด็กชายมะลิวัลย์. 2531 : 97)

ถึงแม้บางครั้งมะลิจะรู้สึกกลัวตารองอยู่บ้าง และยังได้มาเห็นบ้านของตารองดังที่มะลิบอกว่าเหมือนกระท่อมแม่มด แต่เพราะความสงสารที่มีมากกว่าความกลัว ทำให้มะลิกล้าเข้าไปเยี่ยมแกซึ่งนอนไม่สบายอยู่ในบ้านเพียงลำพัง

เรื่อง ชีค

1. ดาวิซ

1.1 ประวัติชีวิต

ดาวิซเป็นลูกชายของ ชีค ฮาบาซ ผู้นำชาวทะเลทรายในโบเดอร์ฮาบัด ที่พยายามรวบรวมชาวเบดูอินที่เร่ร่อนตามทะเลทรายให้อยู่รวมกันเป็นหมู่เป็นพวกและหยุดการเร่ร่อน แต่ยังไม่ทันที่ ชีค ฮาบาซจะทำสำเร็จเขาก็ถูกฆ่าตายเสียก่อน ดาวิซเห็นเหตุการณ์ตอนที่พ่อถูกฆ่าขณะนั้นดาวิซอายุเพียง 13 ปี เขาสามารถตามฆ่าคนที่ฆ่าพ่อเขาได้ทั้งหมดในวันนั้น

ดาวิซและตาต้องจากถิ่นฐานเดิมมาเพราะเขาเชื่อว่าไม่มีใครเป็นผู้นำได้ดีเท่าพ่อ เขาไม่สามารถรับฟังคำสั่งจากผู้นำคนใหม่ได้ ดาวิซมีอุดมการณ์และความตั้งใจอย่างแน่วแน่ว่าเขา

จะต้องกลับมาเป็นผู้นำแทนพ่อให้ได้ และจะทำในสิ่งที่พ่อต้องการจะทำให้สำเร็จ ดาวิช
เร่ร่อนอยู่ในทะเลทรายจนมาพบกับ อัมมาร์ ฮัตจาเนียร์ จอมโจรแห่งทะเลทราย ดาวิชอยู่กับ
อัมมาร์ 2 ปีกว่า เขาได้เรียนรู้อะไรหลายอย่างจากจอมโจรผู้นี้ วันหนึ่งดาวิชได้พบกับลิเดียเด็ก
สาวที่เขาเคยช่วยเธอให้รอดพ้นการถูกรังแก เมื่อมาพบกันครั้งนี้ทั้งสองซึ่งมีความพึงพอใจกันอยู่
แล้วก็แอบมีความสัมพันธ์กัน รุ่งเช้าดาวิชต้องเดินทางต่อไปแต่เขาก็ให้สัญญาว่าจะกลับมาหาเธอ

เมื่ออิตาลีซึ่งครอบครองดินแดนไบเคอร์ฮาบัตแพ่งสงคราม ทางกรุงโรมจึงมีคำสั่งให้กอง
กำลังทหารทั้งหมดกลับประเทศ แต่ก่อนจะกลับนายพลฟรานเชสโก จูเลียต้า ได้ออกคำสั่งให้
ทหารจัดการกับกองโจรทะเลทรายให้ราบคาบ ดาวิชถูกจับและต่อมาก็ได้รับการปล่อยตัวเพราะ
กองกำลังอังกฤษได้เข้ามาครอบครองไบเคอร์ฮาบัตต่อจากอิตาลี หลังจากที่เขาตายดาวิชก็เร่ร่อน
ในทะเลทรายตามลำพัง วันหนึ่งได้พบกับสาธุคุณเบอร์นาร์โด โฮล์ม ดาวิชได้ช่วยพาบาทหลวงไป
ส่งที่สถานีรถไฟโดยแลกกับของทั้งหมดของบาทหลวงที่อยู่ในรถ แต่ดาวิชก็ได้เอาของมีค่าชิ้นหนึ่ง
ไปคืน บาทหลวงพอใจในนิสัยและบุคลิกท่าทางของเขาจึงชวนให้อยู่ด้วยเพื่อจะให้เรียนหนังสือ
ดาวิชไม่ยอมและกำลังจะป็นหน้าต่างลงมา บังเอิญพันโทอาร์ลนายทหารอังกฤษประจำกรุง
ไบเคอร์ฮาบัตมาพบเข้าจึงจับตัวมาส่ง บาทหลวงได้โอกาสจึงบอกว่าดาวิชเป็นเด็กของท่าน และ
กำลังอยากจะทำการศึกษาพันโทอาร์ลเพื่อให้เขาได้เรียนหนังสือ พันโทอาร์ลแนะนำให้เรียนที่
โรงเรียนนายสิบซึ่งกำลังจะเปิดหลักสูตรเร่งรัด ดาวิชจึงจำเป็นต้องเรียน แต่เมื่อเป็นนักเรียนนาย
สิบดาวิชก็ขยันและตั้งใจเรียน มีความอดทนต่อการฝึกซ้อม ก่อนจบหลักสูตรต้องมีการฝึกภาค
ปฏิบัติ ดาวิชถูกส่งไปยังถิ่นเดิมของ ซิค ฮาบาซ ระยะแรกเบดูอินพวกนั้นไม่ยอมรับเขาเป็นผู้นำ
แต่ดาวิชก็แสดงความสามารถ ความฉลาดและความจริงใจจนคนเหล่านั้นเชื่อถือ และที่นี้
ดาวิชได้แต่งงานกับฮัสซา ลูกสาวของอับบาต ยีเมียร์ ซึ่งเป็นผู้นำเบดูอินต่อจากพ่อของเขา เพื่อ
ยุติความบาดหมางที่จะเกิดขึ้น

เมื่อครบกำหนดฝึกภาคสนาม ดาวิชต้อง เดินทางกลับไปฟาร์วาททำพิธีประดับยศ
กษัตริย์ฟาลัดผู้เป็นประธานในพิธีพอใจในความกล้าหาญและความภาคภูมิใจในความเป็น
เบดูอินของดาวิชจึงขอให้เขามาเป็นทหารรักษาพระองค์

วันหนึ่งเลดี้แอนดริวสาวชาวอังกฤษซึ่งเป็นคู่หมั้นของเจ้าชายไฟซาล ขอให้ดาวิชพา
เธอไปเที่ยวชมทะเลทราย แต่วันนั้นเกิดพายุหนักทำให้ทั้งสองออกจากทะเลทรายไม่ได้จนถึงอีก
วันหนึ่ง เจ้าชายไฟซาลโกรธดาวิชมาก กษัตริย์ฟาลัดจึงแก้ปัญหาด้วยการส่งดาวิชไปเรียน
นายร้อยที่เบงกาซีประเทศลิเบียซึ่งเป็นโรงเรียนนายร้อยของอังกฤษ ดาวิชยอมไปเรียนเพราะหวัง
จะนำความรู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่บ้านเมือง 3 ปีต่อมาดาวิชก็สำเร็จการศึกษา พันโทอาร์ล

จะส่งเขาไปอยู่ในถิ่นที่พ่อเขาเคยอยู่ เพื่อคอยป้องกันแนวชายแดน แต่ดาวีซปฏิเสธโดยให้เหตุผลว่าเขาควรจะอยู่ป้องกันประเทศที่พาร์วามีมากกว่า ที่พาร์วามีดาวีซได้พบกับนางเบซาร์แม่ของลิเดีย แต่นางไม่ยอมให้ดาวีซกับลิเดียพบกัน เพราะนางรู้ว่าดาวีซกับลิเดียเป็นพี่น้องพ่อเดียวกัน เมื่อลิเดียรู้ความจริงเธอเสียใจมากจึงผูกคอตาย แต่ดาวีซไม่รู้และคิดว่าลิเดียมีผู้ขายคนใหม่

ต่อมาดาวีซได้เป็นผู้นำในการเรียกร้องให้อังกฤษคืนเอกราชให้แก่โบเดอร์ฮาบด์ พันโทชาร์ลสั่งให้ทหารยิงกลุ่มผู้ประท้วง จึงทำให้เกิดเหตุการณ์รุนแรง พันโทชาร์ลขอให้ดาวีซช่วยระงับเหตุการณ์นี้ โดยมีข้อเสนอว่าจะยอมคืนเอกราชให้แก่โบเดอร์ฮาบด์ เมื่อเหตุการณ์สงบอังกฤษกลับให้ส่งเจ้าชายไฟซาลเป็นผู้ไปเจรจายังกรุงลอนดอน ช่วงนี้ดาวีซได้กลับไปยังถิ่นฐานเดิมอีกครั้งและได้รู้ข่าวว่าฮัสซามภรรยาของตนถูกโจรมุสตาฟาจับตัวไป เขาตามไปจนพบและฆ่ามุสตาฟาตายแต่ฮัสซาก็ตกเป็นเมียของมุสตาฟาแล้ว ดาวีซสงสารเธอมากและยินดียอมรับเธอเป็นภรรยาเหมือนเดิม แต่ฮัสซาปฏิเสธเพราะเธอไม่ต้องการให้ดาวีซเดือดร้อนใจภายหลัง

กษัตริย์ฟาฮัดเรียกให้ดาวีซกลับมาและทรงแต่งตั้งให้เขาเป็นนายพันตรีเพื่อจัดตั้งกองทหารในรูปแบบของอังกฤษตามที่ดาวีซได้ไปจำเรียนมา เพื่อเตรียมรับช่วงที่จะได้เอกราชคืนจากอังกฤษ ก่อนที่อังกฤษจะคืนเอกราชได้กำหนดให้เจ้าชายไฟซาลเป็นนายกรัฐมนตรีคนแรกของโบเดอร์ฮาบด์ จูเลียน ฟานเดนเบิร์ก ตัวแทนของบริษัทชูดเจาะน้ำมันอิสทิสรอนอยล์ แห่งเนเธอร์แลนด์ได้เข้าพบกษัตริย์ฟาฮัดเพื่อเสนอข้อตกลงในการขอสัมปทานแต่ไม่สำเร็จ จึงเข้าพบเจ้าชายไฟซาล และเสนอผลประโยชน์ด้วยเงินจำนวนมหาศาลให้แก่ไฟซาล ซึ่งเงินจำนวนนั้นไม่ได้ตกถึงประเทศชาติและประชาชนเลย ดาวีซให้ไฟซาลทบทวนการทำงานครั้งนี้แต่ผลก็คือเขาถูกไล่ออกจากราชการ ดาวีซกลับไปอยู่ถิ่นเดิมและก็ได้มีคณะเอกอัครราชทูตจากอเมริกามาขอพบเขาเพื่อยื่นข้อเสนอเรื่องการทำสัมปทานน้ำมันกับบริษัทชูดเจาะน้ำมันดาร์ดอยล์ เพราะสหรัฐเริ่มจะเข้ามามีบทบาทในโบเดอร์ฮาบด์และสหรัฐคาดเดาไว้นายคนใหม่น่าจะเป็นดาวีซ เพราะเหตุการณ์ของโบเดอร์ฮาบด์ในขณะนี้เริ่มเลวร้ายลงทุกที ความเจริญและความร่ำรวยมีอยู่กับคนเพียงไม่กี่กลุ่ม กษัตริย์ฟาฮัดทรงรู้สึกลังเลและเห็นความล้มเหลวในการทำงานของไฟซาลจึงทรงสละราชสมบัติ เจ้าชายไฟซาลได้ขึ้นครองราชย์แทน ฟาฮัดทรงแต่งตั้งดาวีซเป็นนายกรัฐมนตรีคนใหม่ บริษัทชูดเจาะน้ำมันชูดดาร์ดอยล์ได้ยื่นข้อเสนอต่อดาวีซหลายครั้งแต่ก็ยังไม่เป็นข้อตกลง เพราะดาวีซจะพยายามรักษาผลประโยชน์ของประเทศให้มากที่สุด จึงทำให้เอกอัครราชทูตแห่งอเมริกาดำเนินแผนใหม่โดยเสนอผลประโยชน์ให้แก่กษัตริย์ไฟซาลและรัฐมนตรี

บางคน ดาวิซได้ทำงานและต่อสู้เพื่อประเทศชาติมามากพอสมควรแล้วและเห็นความเห็นแก่ตัวของรัฐมนตรีบางคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเห็นแก่ตัวของกษัตริย์ฟาล ดาวิซจึงเขียนหนังสือลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี แล้วเขาก็กลับไปยังทะเลทรายถิ่นฐานเดิมพร้อมกับลีย้อนด์ ซึ่งหย่าขาดจากฟาลแล้ว และทั้งสองก็ดำเนินชีวิตอยู่ในทะเลทรายอย่างมีความสุขด้วยความรักและความเข้าใจกัน

1.2 ลักษณะทางกาย

ดาวิซมีลักษณะของความเป็นผู้นำมาตั้งแต่เด็กๆ เขาจะเป็นคนพูดน้อย แต่มีท่าทีและดวงตาที่มุ่งมั่น เอาจริง และในยามโกรธดวงตาคู่นี้ก็จะเปลี่ยนเป็นเด็ดเดี่ยว แข็งกร้าวจนเป็นที่ครั่นคร้ามต่อฝ่ายตรงข้ามได้ ดังคำบรรยายลักษณะของเขาในตอนที่ได้ไปช่วยชีวิตจากพวกเด็กชายที่รุมรังแกเธอดังนี้

“หยุดเดี๋ยวนี้” ดาวิซตะโกนห้ามและวิ่งถลันเข้าไปกลางกลุ่มยืนประจันหน้ากับภาเซ็ม สายตาที่เด็ดเดี่ยวและแข็งแกร่งของเขามีอำนาจพอที่จะทำให้อีกฝ่ายหนึ่งปล่อยมือจากเด็กหญิง”

(ซีค. 2537 : 34)

เมื่อเป็นหนุ่มดาวิซก็เป็นชายหนุ่มที่มีหน้าตาดี บุคลิกโดดเด่น มีท่าทีที่แสดงถึงความเชื่อมั่นในตัวเอง แม้แต่นางเบซาร์นางระบำที่เป็นที่หมายปองของชายทั้งหนุ่มและแก่เมื่อเห็นบุคลิกท่าทีของเขาเธอยังนึกชมเขาว่า

“ชายหนุ่มในเครื่องแบบนายทหารอังกฤษดูผิวงาม เรือนร่างล่ำสันสูงใหญ่ คำนหน้าคมสัน จมูกโด่งเป็นสันรับกับดวงตาสีน้ำตาลเข้มที่ฉายแววองอาจเด็ดเดี่ยว ริมฝีปากบางเข้มเป็นเส้นตรงอย่างคนที่เอาแต่ใจตัว และกรามใหญ่แข็งแรง ซึ่งทำให้ใบหน้าเกือบเป็นรูปสี่เหลี่ยมนั้นบอกลักษณะของความบึกบึนทรหด”

(ซีค. 2537 : 260)

อาจกล่าวได้ว่าดาวีชมีบุคลิกท่าทางดีมาตั้งแต่เด็ก และยังได้มารับการฝึกฝนจากการเรียนที่โรงเรียนนายร้อย ยิ่งทำให้บุคลิกท่าทางของเขອງอาจฝังผายสมกับการเป็นผู้นำอย่างยิ่ง และอีกประการหนึ่งเขาเป็นผู้ชายที่หล่อมากคนหนึ่ง

1.3 ลักษณะนิสัย

มีความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว ดาวีชได้เห็นเหตุการณ์ที่พ่อถูกฆ่าต่อหน้าต่อตาและตัวเขาเองก็เกือบจะโดนฆ่าเช่นกัน ดาวีชรีบวิ่งออกจากกระโจมที่ปักเพื่อไปดักหน้ารอเวลาที่คนพวกนั้นจะเดินทางกลับ เขารอดด้วยความอดทนและด้วยหัวใจที่กล้าหาญเด็ดเดี่ยวท่ามกลางทะเลทรายที่ร้อนระอุจนแทบจะเผาเขาให้ไหม้เกรียม ดังคำบรรยายว่า

“ดาวีชยังคงนอนแนบร่างกับพื้นทราย ไร่ร้อนระอุขึ้นมาถึงแผ่นอกและหน้าท้อง จนเด็กชายมีความรู้สึกว่ามีหนังแถบนั้นคงไหม้เกรียมเหมือนหนังแกะที่ถูกย่างไฟ ลมหอบทรายมาปะทะผิวหนังจนแทบไปหมด ทรายบางเม็ดกระเซ็นเข้าตาและระคายจนน้ำตาไหลพราก แต่เด็กชายก็ไม่ยอมที่จะหลับตาลงแม้เพียงเสี้ยววินาที สายตาของดาวีชทอดไกลไปเบื้องหน้าอย่างรอคอย ข้อศอกจมอยู่ในพื้นทรายเพื่อประคองปืนยาวที่ร้อนผ่าวไว้ในอุ้งมือ”

(ซีค. 2537 : 20)

ดาวีชสามารถฆ่าคนที่ฆ่าพ่อเขาได้สำเร็จ มีคนเดียวที่รอดชีวิตไปได้เพราะคนผู้นั้นเคยช่วยชีวิตดาวีช ดาวีชจึงปล่อยเขาไป

มีความรักและภาคภูมิใจในตัวพ่อ ดาวีชเกิดมาก็มีพ่อเป็นผู้ให้ความอบอุ่น ดูแลเอาใจใส่ พ่อเขารู้ความเขาก็เห็นความมุ่งมั่นพยายามของพ่อที่จะทำให้ชาวเบดูอินรวมตัวเป็นปึกแผ่น ยุติการร่ำรอน นอกจากเขาจะรักพ่อในฐานะที่เป็นพ่อแล้ว เขายังศรัทธาซีค ฮาบาซ ในฐานะที่เป็นหัวหน้าเผ่าอีกด้วย ดังคำบรรยายว่า

“เมื่อเดิบบโต ดาวีชก็ตระหนักว่าสายตาของตนที่มองดู ซีค ฮาบาซ นั้นนอกจากจะเปี่ยมไปด้วยความเคารพจนบุตรต่อบิดาแล้ว ยังแสดงออกเต็มที่ถึงความศรัทธาและจงรักภักดีเยี่ยงบริวารที่มีต่อผู้เป็นนาย”

(ซีค. 2537 : 32)

เมื่อซิค ฮาบาซตาย ดาวีซจึงทนเห็นใครที่จะมาเป็นซิค แทนพ่อไม่ได้ เขาและตาจึงออกจากชนกลุ่มนั้นมา และหากมีคนถามว่าเขาเป็นใคร เขาจะตอบอย่างมั่นใจและภาคภูมิใจทุกครั้งว่า เขาคือลูกชายของซิค ฮาบาซ

ยัดมันและศรัทธาต่อองค์พระเป็นเจ้า เนื่องจากพ่อและตาของดาวีซเป็นผู้ที่เคารพยึดมั่นต่อองค์อัลเลาะห์ ทำให้ดาวีซได้ซึมซับความยึดมั่นและความศรัทธาอย่างเต็มเปี่ยมนี้ด้วย ทุกครั้งที่เขาเกิดข้อสงสัยไม่สบายใจเขาก็จะนึกถึงพระเป็นเจ้า และเมื่อเกิดเหตุการณ์ใดกับชนเผ่าของเขาเขาจะพยายามแก้ไขทุกวิถี แต่เมื่อสุดความสามารถแล้วเขาก็คิดว่าคงเป็นพระประสงค์ของพระเป็นเจ้า ไม่ใช่เพราะเขาลี้หลังหรือข้อสงสัยว่าเขาคิดว่าพระเป็นเจ้าคงต้องการจะสอนมนุษย์ให้รู้จักอดทน

แม้เขาจะอยู่ในคุก แต่เมื่อได้เวลาทำพิธีละหมาดเขาก็ขอให้ผู้คุมจัดหาน้ำมาให้เพื่อเขาจะได้ทำพิธีละหมาดในคุกนั่นเอง

มีความภาคภูมิใจในชาติกำเนิดและเผ่าพันธุ์ แม้ดาวีซจะได้รับการศึกษาจากโรงเรียนนายสิบของอังกฤษที่มาตั้งอยู่ในโบเดอร์ฮาร์ดและจบโรงเรียนนายร้อยเบงกาซีของอังกฤษเช่นกัน แต่เขาไม่เคยคิดที่จะทำตัวหรือแต่งตัวแบบชาวตะวันตก เขาไม่ยอมรับวัฒนธรรมใด ๆ ของชาวตะวันตก เมื่ออยู่ในโรงเรียนเขาจำเป็นต้องแต่งกายชุดนายทหารแบบอังกฤษตามระเบียบของโรงเรียน แต่เมื่อเขาจบการศึกษาแล้วได้เป็นนายทหารยศร้อยเอก พันเอก เขาก็ไม่เคยแต่งตัวแบบนายทหารอังกฤษเลย เขาจะใส่แค่ชุดของชาวเบดูอิน แม้ผู้บังคับบัญชาจะเรียกเขามาเตือนและให้เขาแต่งชุดนายทหารให้ได้ ไม่เช่นนั้นจะลงโทษทางวินัยแก่เขา แต่เขาก็ยอมถูกลงโทษ

มีความซื่อสัตย์และไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว เมื่อดาวีซเรียนจบจากโรงเรียนนายร้อยด้วยคะแนนที่ยอดเยี่ยมทั้งภาคปฏิบัติและภาคทฤษฎีแล้ว ผู้บังคับบัญชาเห็นสมควรให้เขาไปประจำอยู่ที่ชายแดนอันเป็นถิ่นบ้านเกิดของเขา ทั้งๆ ที่เขาก็คิดอยากจะไปอยู่ที่นั่น แต่ในขณะนี้เขาเห็นว่ายังไม่สมควรที่จะไปเพราะถ้าเขาอยู่ในฟาร์ว้าจะมีประโยชน์กว่า แม้พันโทชาร์ลจะพูดให้เขาเล็งเห็นประโยชน์อันจะเกิดแก่ตัวเขาเองว่า

“ถ้าเราจะไม่พูดถึงประโยชน์ของกองทัพ แต่มาพูดถึงประโยชน์ของตัวเอง เธอคงเคยได้ยินสุภาษิตที่ว่า เป็นหนึ่งในกระท่อมดีกว่าเป็นสองในกรุงโรม นั่นเชื่อว่ามีโอกาสตามที่

เธอกลับไปสู่ทะเลทราย เธอจะเป็นสิ่งที่ย้ายที่ผู้คนทั้งทะเลทรายให้การเคารพยำเกรง ไม่ผิดจากชื่อ ฮาบาซ พ่อของเธอ"

(ซีค. 2537 : 259)

เมื่อบริษัทเอกชนได้สัมปทานในการขุดเจาะน้ำมันในบาเคอร์ฮาบัต และได้แอบรู้เห็นกับผู้มีอำนาจทางการเมืองบางคนโกนกินเงินสัมปทานนี้ ทำให้ดาวิซคิดที่จะเปลี่ยนบริษัทใหม่เป็นบริษัทแดนดาร์ตออยล์ ผู้จัดการบริษัทได้มาคุยตกลงกับดาวิซและพูดในทำนองจะให้ผลประโยชน์เป็นการส่วนตัวแก่เขา แต่ดาวิซตอบคนพวกนั้นไปอย่างไม่แยแสต่อผลประโยชน์ที่จะได้ว่า

"น้ำมันดิบเป็นความกรุณาของอัลเลาะห์ที่ประทานแก่ชาวมุสลิมผู้มีศรัทธามั่นคงต่อพระองค์ ผมไม่มีอำนาจสิทธิขาดอันใดที่จะฉกฉวยประโยชน์ต่อสิ่งนั้น...ผมต้องการเพียงแต่ให้มีการจัดสรรปันส่วนอย่างถูกต้องทำนองคลองธรรม ให้ประเทศชาติและประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกอย่างทั่วถึง ไม่ใช่ตกอยู่ในมือของคนเพียงไม่กี่คนอย่างที่เคยเป็นมาและกำลังเป็นอยู่ในขณะนี้"

(ซีค. 2537 : 392)

เขาบอกปฏิเสธเงินจำนวนมากมายมหาศาลที่เขาจะได้รับแต่เพียงผู้เดียว แต่เขายินดีที่จะให้เงินนั้นเป็นของประเทศชาติและประชาชน

มีความมุ่งมั่นตั้งใจจริง แม้สิ่งที่เขาต้องการจะทำจะเต็มไปด้วยอุปสรรค เขาก็ไม่เคยหมดความพยายามที่จะทำ เพื่อให้ความฝันของพ่อที่จะรวบรวมชนเผ่าเบดูอินที่เร่ร่อนให้อยู่เป็นหลักแหล่งเป็นความจริงขึ้นมา แม้แต่จอมโจรแห่งทะเลทรายยังเคยพูดถึงเขาว่า

"ลูกชายชื่อฮาบาซผิดแผกจากเด็กคนอื่นๆ ที่ข้าเคยเลี้ยงดูมา รักรู้ รักเรียน มีความตั้งใจมั่นคงยิ่งกว่าหินผา และเก็บงำทุกสิ่งทุกอย่างไว้ในใจตนอย่างมิดชิด"

(ซีค. 2537 : 225)

เมื่อเรียนที่โรงเรียนนายสิบดาซึ่งถูกครูฝึกทดสอบความแข็งแกร่งอดทนด้วยการฝึกอย่างหนัก ทั้งๆที่เขาไม่ได้อยากจะมาเรียนแต่เมื่อเขาได้เข้ามาเรียนแล้ว เขาก็ตั้งใจจะทำให้ได้และทำให้ดีที่สุด ดังนั้นดาวิชจึงไม่เคยย่อท้อ เขาแสดงให้เห็นความมุ่งมั่น ไม่ย่อท้อของเขา ดังคำบรรยายว่า

"ดาวิชมองตอบด้วยสายตาที่เด็ดเดี่ยว ดวงตาสีน้ำตาลเข้มที่บ่งบอกลักษณะของความเป็นคนสู้คนแข็งแกร่ง แต่ไม่มีคำอุทธรณ์ใดๆ หลุดจากริมฝีปาก..."
(ซีค. 2537 : 100)

อุปนิสัยเช่นนี้ทำให้ครูฝึกชาวภูตาคณานที่ว่าแข็งแกร่งที่สุดยังอดชมเชยเขาไม่ได้ เมื่อเขาเรียนจบหลักสูตรโรงเรียนนายสิบเขาถูกส่งตัวไปฝึกภาคสนามยังดินแดนบ้านเกิด เขากล่าวกับผู้บังคับบัญชาว่า

"ตลอดระยะเวลา 4 ปี นับแต่การตายของพ่อ ผมเฝ้ารอเพียงเพื่อที่จะกลับมาที่นี่อีกครั้ง กลับมาทำในสิ่งที่พ่อทำค้างเอาไว้ กลับมาเพื่อทำให้ความปรารถนาของพ่อปรากฏเป็นจริงขึ้นมา"
(ซีค. 2537 : 122)

แสดงว่าระยะเวลา และความยากลำบากต่าง ๆ นานา ไม่สามารถบั่นทอนความมุ่งมั่นและความตั้งใจจริงของเขาได้เลย

2. กษัตริย์ฟาฮัด

2.2 ประวัติชีวิต

ฟาฮัดเป็นกษัตริย์แห่งนครไบเดอร์ฮาบัต ซึ่งเป็นดินแดนที่มีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นทะเลทราย มีพวกเบดูอินซึ่งเป็นชนพื้นเมืองอยู่หลายกลุ่ม ฟาฮัดปกครองไบเดอร์ฮาบัตด้วยความลำบากใจ เนื่องจากชาวเบดูอินไม่ชอบอยู่เป็นหลักแหล่ง ไม่ค่อยเคารพในกฎหมายต่างคนต่างอยู่ไม่ชอบการรวมกลุ่ม ซึ่งทำให้ไบเดอร์ฮาบัตขาดความแข็งแกร่งที่จะรวมตัวกันต่อสู้กับประเทศมหาอำนาจที่ชอบล่าอาณานิคม ไบเดอร์ฮาบัตจึงมักจะถูกประเทศตะวันตกผลักดันมา

ครอบครองอยู่เสมอ และขณะนี้ฮิดาลีส่งผู้แทนมาปกครองดูแลและคนพวกนี้มักจะแสดงอำนาจทำอะไรตามความพอใจ อีกทั้งชมเชยพระองค์อยู่ในที่

กษัตริย์ฟาอ์ดต้องการจะหลุดพ้นจากการเป็นอาณานิคม จึงพยายามให้พวกเบดูอินรวมตัวกันเพื่อป้องกันประเทศ และส่งเจ้าชายไฟซาลพระอนุชาไปเรียนวิทยาการใหม่ๆ ของชาวตะวันตก เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงพัฒนาประเทศ แต่ความหวังของพระองค์ต้องล้มเหลว เพราะเจ้าชายไฟซาลกลับไปนิยมชมชื่นวัฒนธรรมของชาวตะวันตก ฟาอ์ดจึงหนักใจมาก แต่เมื่อพระองค์ได้พบดาวิซผู้มีความรักความภาคภูมิใจในประเทศชาติและเผ่าพันธุ์ของตน พระองค์จึงตั้งความหวังว่าดาวิซจะเป็นผู้ช่วยพระองค์นำพาประเทศชาติให้หลุดพ้นจากอำนาจการปกครองของพวกชาวตะวันตก พระองค์ทรงแต่งตั้งให้ดาวิซเป็นนายกรัฐมนตรี เพราะหวังว่าดาวิซจะมีสิทธิ์และมีอำนาจที่จะทำอะไรได้มากขึ้น และเพราะความรักน้องพระองค์จึงทรงพระราชสมบัติให้เจ้าชายไฟซาล แต่การกระทำของพระองค์ยิ่งสร้างปัญหาให้กับดาวิซ เพราะถึงแม้พระองค์จะกำหนดให้สมาชิกผู้แทนเลือกกระบอกการปกครองใหม่ได้ ถ้าเจ้าชายไฟซาลไม่ทำตามเงื่อนไข แต่ดาวิซก็เป็นผู้ที่มีความจงรักภักดีต่อสถาบันกษัตริย์ ดาวิซจึงไม่สามารถทำอะไรได้เต็มที่เพราะมีเจ้าชายไฟซาลผู้เห็นแก่ตัวคอยขัดขวางอยู่

2.2 ลักษณะทางกาย

กษัตริย์ฟาอ์ดมีบุคลิกลักษณะเป็นคนสุ่ม ไม่ค่อยพูด แต่มักจะฟังอย่างพินิจพิจารณาและรู้เท่าทันคน ดังคำบรรยายว่า

"...กษัตริย์หนุ่มใหญ่ไว้พระมัสสุเรียว โปรดที่จะสดับการสนทนามากกว่าจะรับสั่งหรือแสดงพระราชดำริ แต่ดวงพระเนตรที่คมวาวนั้นคอยจับอิริยาบถและท่าทีของคู่สนทนาและบุคคลอื่นที่ร่วมโต๊ะเสวยอยู่ตลอดเวลา"

(ซีค. 2537 : 26)

2.3 ลักษณะนิสัย

เป็นผู้มีความรักประเทศชาติและประชาชน พระองค์ทรงรู้สึกเศร้าใจที่

ไบเดอร์ฮาบัตต้องอยู่ภายใต้อำนาจของประเทศนั้นบ้างประเทศนี้บ้าง พระองค์อยากให้ชาวเบดูอินรวมตัวกันเพื่อสร้างความแข็งแกร่ง เพื่อต่อต้านและเรียกร้องเอกราชคืน ทรงทำทุกวิธีที่จะให้ประเทศได้รับอิสรภาพ พระองค์ส่งพระอนุชาไปศึกษาที่ประเทศอังกฤษ เพื่อให้ไปนำความรู้มาพัฒนาประเทศชาติ ทรงสนับสนุนดาวิชให้ได้มีตำแหน่งสำคัญและมีอำนาจทางการเมือง ซึ่งเป็นการเสี่ยงต่อเสถียรภาพของพระองค์ เพราะดาวิชเป็นคนฉลาดและเป็นที่ยอมรับของคนส่วนมากรวมทั้งชาวต่างประเทศที่มาปกครองไบเดอร์ฮาบัตด้วย แม้เจ้าชายไฟซาลจะเคยเตือนพระองค์ว่าทรงเล็งถูกเล็งถูกรบแต่พระองค์ก็ทรงรู้ว่าพระองค์ทรงทำอะไร

เมื่อข้าหลวงใหญ่ของอิตาลีรู้ว่าพระองค์แอบส่งพระอนุชาไปเรียนต่อที่ประเทศอังกฤษ เพื่อหวังผลภายหลัง คือรู้ว่าพระองค์เอาใจออกห่างอิตาลีเพื่อไปพึ่งบารมีอังกฤษ แต่นายพลฟรานเชสโกก็เข้าใจเหตุผลนี้ ดังคำพูดว่า

“...ฟาอ์ดได้ทำหน้าที่ของตนอย่างดีที่สุดในการรักษาปิตุภูมิของเขาไว้ เขาไม่ใช่ผู้ทรยศ เพราะเราต่างหากที่เข้ามายึดครองผืนแผ่นดินของพวกเขา”

(ซัค. 2537 : 66)

เมื่อบริษัทขุดน้ำมันอิสิทรีนออยส์เข้ามาขอสัมปทานขุดเจาะน้ำมันในไบเดอร์ฮาบัต ในช่วงที่อังกฤษกำลังจะคืนเอกราชให้แก่ไบเดอร์ฮาบัต ฟาอ์ดทรงเรียกค่าสัมปทานเป็นจำนวนเงินที่สูง จนผู้ขอสัมปทานต้องกลับไปทบทวนดูก่อน ไฟซาลไม่เข้าใจที่กษัตริย์ฟาอ์ดทำเช่นนั้น พระองค์จึงทรงอธิบายให้ไฟซาลเข้าใจว่า

“ข้ายอมรับว่าข้อเสนอของชาวต่างชาติคนนั้นเป็นสิ่งที่น่าสนใจ แต่อิสรภาพของไบเดอร์ฮาบัตก็เป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่งกว่า ดังนั้นข้าถึงได้เรียกร้องค่าสัมปทานในจำนวนเงินซึ่งบริษัทอิสิทรีนออยส์ไม่มีปัญญาจะหามาให้ได้ในขณะนี้”

(ซัค. 2537 : 234)

กษัตริย์ฟาอ์ดทรงเรียกค่าสัมปทานสูง ก็เพราะไม่ต้องการให้มีการขุดเจาะน้ำมัน เนื่องจากถ้าอังกฤษได้รู้ว่าไบเดอร์ฮาบัตมีแหล่งน้ำมันที่สามารถทำเงินได้อย่างมหาศาลอังกฤษคงไม่ยอมปล่อยไบเดอร์ฮาบัตให้หลุดมือไปได้ง่าย ๆ

เป็นผู้มีความฉลาดและสุขุมรอบคอบ ทรงคาดการณ์ว่าสงครามโลกคราวนี้ฝ่ายอังกฤษน่าจะเป็นฝ่ายชนะและถ้าเป็นเช่นนั้นจริงอังกฤษก็ควรจะเข้ามามีบทบาทในประเทศตะวันออกกลางซึ่งหมายถึงไบเดอร์ฮาบัตด้วย ฉะนั้นจึงทรงคิดที่จะส่งไฟซาลไปศึกษาที่ประเทศอังกฤษเพื่อไปเรียนรู้วิทยาการต่างๆ และเพื่อเป็นการเชื่อมสัมพันธ์ไมตรีกับอังกฤษด้วย แต่ถ้าฝ่ายอักษะซึ่งมีอิตาลีรวมอยู่ด้วยชนะ ไบเดอร์ฮาบัตก็ไม่เดือดร้อนอะไรเพราะตลอดเวลาสงครามพระองค์ก็ได้ให้ความร่วมมือกับกรุงโรมด้วยดีเสมอมา

เมื่อไฟซาลโกรธดาวิชและเลดี้แอนดรีซึ่งเป็นคู่หมั้นและกำลังจะแต่งงานหายไปโนทะเลทรายด้วยกันทั้งคืน จึงคิดที่จะถอนหมั้นไม่ยอมแต่งงานกับเลดี้แอนดรี ฟาฮัดทรงพูดเตือนสติน้องว่า

“...เจ้าไม่มีทางที่จะล้มเลิกอะไรได้ เพราะทันทีที่เจ้าทำทำจะผลจากเด็กผู้หญิงคนนั้น ผู้การคลิฟฟอร์ดก็จะรีบจวนางไปส่งให้ดาวิช และเมื่อถึงตอนนั้นอังกฤษก็จะเบนความสนใจจากตัวเจ้าไปอยู่ที่ลูกชายชัคฮาบาซ และนั่นจะทำให้ไอ้เด็กเบดูอินคนนั้นกลายเป็นเสือใหญ่หรือจะเข้ร้ายขึ้นมาจริงๆ...จำคำพูดของข้าไว้ให้ดีจะอย่างไรก็ตาม ถ้าเจ้ายังอยากเป็นคนที่มีค่าในสายตาของอังกฤษ เจ้าก็ได้แต่ต้องทำดีกับเด็กผู้หญิงคนนั้นต่อไป”

(ซีค. 2537 : 211 - 214)

ฟาฮัดทรงส่งดาวิชไปเรียนนายร้อยทหารที่เบงกาซี เพื่อจะแยกให้ดาวิชอยู่ห่างจากเลดี้แอนดรีช่วงนั้น และยังจะมีผลในช่วงต่อไปคือเมื่อดาวิชเรียนจบกลับมาก็จะได้นำเอาวิชาความรู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติ

มีความรักน้อง เมื่อฟาฮัดเอยถึงน้องมักจะมีน้ำเสียงที่แสดงความรักและเอ็นดูน้องเสมอ เช่น

“ไซ่ นันมีน้องชายอยู่เพียงคนเดียว และก็หวังว่ามหาวิทยาลัยในอังกฤษคงอบรมให้เขาเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ขึ้น”

(ซีค. 2537 : 102)

เมื่อเจ้าชายไฟซาลกลับมาจากอังกฤษ กษัตริย์ฟาฮัดดีพระทัยมากเพราะหวังจะให้

ไฟชาลนำความรู้ที่ได้ไปร่ำเรียนมาเพื่อมาช่วยกันพัฒนาประเทศชาติ แต่เจ้าชายไฟชาลกลับไม่ได้เป็นอย่างที่พระองค์ทรงตั้งความหวังไว้ เพราะไฟชาลกลับไปนิยมชมชอบวัฒนธรรมตะวันตก และศรัทธาวัฒนธรรมของประเทศตนเอง กษัตริย์ไฟชาลไม่เคยกล่าวตำหนิน้องชายเลย แต่กลับรู้สึกว่าเป็นความผิดของพระองค์ที่ส่งให้ไฟชาลไปเรียนต่างประเทศ ได้แต่รำพึงกับตนเอง แต่ก็มีบางครั้งที่ทรงระบายความอัดอัดพระทัยเกี่ยวกับเรื่องของไฟชาลให้ดาชิฟังบ้าง ดังเช่นข้อความตอนหนึ่งว่า

“...สร้างวังใหญ่โตมโหฬาร ทำตัวเป็นอังกฤษเต็มที...” ประมุขแห่งโบเดอร์ฮาบด์ ทรงพระสรวลด้วยน้ำพระเสียงขมขื่น “ก็ไม่ว่าเมื่อไหร่เขาจะรำรังอยากได้รถไฟได้ดินหรือ บัคกิ่งแฮมขึ้นมา”

(ซีค. 2537 : 216)

เหตุที่กษัตริย์ไฟชาลต้องขมขื่นพระทัยเช่นนี้ ก็เพราะพระองค์รักและตามใจเจ้าชายไฟชาลมากเกินไปจนไม่กล้าที่จะต่อว่า หรือตำหนิเจ้าชายไฟชาล

นายพลอับดุล รอฮีม ปฏิวัติกษัตริย์ไฟชาล โดยมีเจ้าชายไฟชาลเป็นผู้อยู่เบื้องหลัง แต่เขาทำไม่สำเร็จเพราะดาวิชได้กลับมาบัญชาการรบ และนายพลอับดุล รอฮีมโดนสะเทิดระเบิดบาดเจ็บสาหัส ในช่วงที่เกิดเรื่องไฟชาลเป็นห่วงน้องมากพอมีผู้ทูลว่าเจ้าชายไฟชาลปลดอภัยพระองค์ก็สบายใจ พระองค์ไม่เคยคิดและไม่เคยระแวงพระทัยเลยว่าเจ้าชายไฟชาลจะรู้เห็นเกี่ยวกับการปฏิวัติครั้งนี้ แต่เมื่อได้ทราบความจริงแทนที่พระองค์จะโกรธ พระองค์กลับเป็นห่วงเจ้าชายไฟชาล เพราะทรงรู้ว่าโทษของการปฏิวัติคือการประหารชีวิต แม้คนผู้นั้นจะมีตำแหน่งเป็นรัชทายาท มีอยู่หนทางเดียวที่พระองค์จะสามารถช่วยน้องชายไว้ได้ คือ พระองค์จะทรงสละราชสมบัติ ให้เจ้าชายไฟชาลได้ขึ้นเป็นกษัตริย์แทน เพื่อเจ้าชายไฟชาลจะได้ปลดอภัย และทั้งที่พระองค์ก็รู้ว่าไฟชาลไม่มีความสามารถ และยังเป็นคนเห็นแก่ตัว เมื่อได้เป็นกษัตริย์อาจจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่โบเดอร์ฮาบด์ได้ แต่ด้วยความที่พระองค์รักน้องจึงแต่งตั้งให้ไฟชาลขึ้นเป็นกษัตริย์ แต่ก็มีเงื่อนไขให้เจ้าชายไฟชาลถือปฏิบัติตามและหากไม่ปฏิบัติตามก็ให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาหาระบอบการปกครองที่เหมาะสมมาใช้แทนระบอบปัจจุบัน

3. เจ้าชายไฟซาล

3.1 ประวัติชีวิต

เจ้าชายไฟซาลเป็นพระอนุชาต่างมารดาของกษัตริย์ฟาฮัด กษัตริย์ฟาฮัดรักพระองค์มากและหวังจะให้เป็นผู้สืบราชสมบัติ จึงส่งพระองค์ไปศึกษาที่มหาวิทยาลัยออกฟอร์ดประเทศอังกฤษ เพื่อจะได้นำความรู้มาพัฒนาชาติบ้านเมือง และต้องการให้พระองค์นำพาประเทศให้รอดพ้นจากการเป็นอาณานิคมของพวกตะวันตก แต่หลังจากเจ้าชายไฟซาลเรียนสำเร็จกลับมา พระองค์กลับหลงใหลวัฒนธรรมตะวันตก ทำตัวเป็นชาวตะวันตก ดูถูกวัฒนธรรมของชาติตนเอง และยังพาเลดี้แอนดริดาของท่านอิรกลับมาเพื่อจะแต่งงานกับเธอ ซึ่งสร้างความผิดหวังและเสียใจให้แก่กษัตริย์ฟาฮัดเป็นอย่างยิ่ง

เจ้าชายไฟซาลไม่ชอบลักษณะท่าทีที่แข็งกร้าวของดาวิซ และยิ่งโกรธเกลียดดาวิซมากขึ้นเมื่อวันหนึ่ง เลดี้แอนดริได้ให้ดาวิซพาเธอไปเที่ยวชมทะเลทราย แต่เกิดพายุทำให้ออกมาไม่ได้จนถึงอีกวันหนึ่ง เจ้าชายไฟซาลไม่ยอมฟังเหตุผลใด ๆ ทั้งสิ้น และจะล้มเลิกการแต่งงาน แต่เมื่อกษัตริย์ฟาฮัดอธิบายถึงผลเสียที่จะเกิดแก่ตัวเขาเองถ้าไม่ยอมแต่งงานกับเลดี้แอนดริ เจ้าชายไฟซาลจึงจำเป็นต้องยอม แต่เมื่อเกิดความไม่แน่ใจในความบริสุทธิ์ของเลดี้แอนดริเสียแล้ว จึงทำให้ชีวิตคู่ไม่มีความสุข ตั้งแต่แต่งงานไฟซาลไม่เคยให้เกียรติยกย่องเธอ และในที่สุดไฟซาลก็ใช้เลดี้แอนดริเป็นเครื่องมือในการเรียกร้องความนิยมให้แก่พระองค์ ในช่วงที่มีการเรียกร้องเอกราชคืน และมีการเดินขบวนขับไล่ชาวตะวันตก ด้วยขอหย่ากับเลดี้แอนดริ เพื่อแสดงให้เห็นว่าพระองค์ไม่ได้นิยมชาวตะวันตก

เมื่อยังเป็นรัชทายาทเจ้าชายไฟซาลก็รู้เห็นกับพวกบริษัทขูดเจาะน้ำมันนำผลประโยชน์ของประเทศชาติมาเป็นของตน เมื่อได้เป็นกษัตริย์พระองค์ก็ไม่หยุดพฤติกรรมโกงกินชาติบ้านเมือง และพยายามหาทางกำจัดดาวิซอยู่ตลอดเวลา เพราะดาวิซเป็นผู้ที่รู้พฤติกรรมของพระองค์และคอยขัดขวางพระองค์ และในที่สุดเจ้าชายไฟซาลก็กำจัดดาวิซออกไปจากเส้นทางของพระองค์ได้สำเร็จ

3.2 ลักษณะทางกาย

ไฟซาลเป็นเจ้าชายหนุ่มที่มีหน้าตาหล่อ มีบุคลิกที่แสดงถึงความเชื่อมั่นในตัวเอง ดังคำบรรยายลักษณะของเขาไว้ว่า

“เจ้าชายหนุ่มมีท่าทางที่คล่องแคล่วและค่อนข้างไปทางตะวันตกมากกว่าพระเชษฐา พระพัทตร์คมคายเกลี้ยกล่อม ทรงพระสรวลเสียดังเมื่อเวลาถูกพระทัย และทรงโต้เถียงอย่าง เอาจริงเอาจังในเรื่องที่ไม่ทรงเห็นด้วย เจ้าชายไฟซาลทรงโปรดการการเล่นโปโล ไพบริดจ์ ลีลาศ และคบค้าสมาคมกับสตรียุโรป”

(ซี.ค. 2537 : 26)

3.3 ลักษณะนิสัย

เป็นหนุ่มเจ้าสำราญ ชอบเข้าสังคม ชอบการพบปะสังสรรค์และความสนุกสนาน บันเทิง ซึ่งทำให้กษัตริย์ฟาอ์ดทรงวิตกเป็นอย่างยิ่งเพราะไฟซาลคือองค์รัชทายาทซึ่งจะต้อง ปกครองแผ่นดินไบเคอร์ฮาบัดต่อจากพระองค์ แต่ทรงเล็งเห็นแล้วว่าไฟซาลไม่พร้อมที่จะทำ หน้าที่นี้จึงทำให้พระองค์หนักพระทัย ดังคำพูดที่พระองค์พูดถึงไฟซาลให้ดาวีซฟังว่า

“...สร้างวังใหม่ใหญ่โตมโหฬาร ทำตัวเป็นอังกฤษเต็มที จัดงานราตรีสโมสรไม่เว้นแต่ ละวัน รื้อฟื้นโครงการโรงละครโอเปร่าของคานีจิโอวานนีขึ้นมาใหม่ เพื่อจัดแสดงละคร เชกสเปียร์ นี่ยังไม่นับรวมถึงการจะทำสนามแข่งม้าบอตานิคัล การเดินกับสวนสัตว์...ก็ไม่ว่า เมื่อไหร่เขาจะรำร้องอยากได้รถไฟใต้ดินหรืออัคคีภัยแฮมขึ้นมา”

(ซี.ค. 2537 : 216)

ทั้ง ๆ ที่ไฟซาลเป็นองค์รัชทายาท ซึ่งจะต้องเป็นผู้ปกครองแผ่นดินต่อไป แต่พระองค์ ไม่เคยคำนึงถึงภารกิจของพระองค์ในขณะนี้เลย ชอบแต่ความสนุกสนาน ความบันเทิง และถึงแม้ จะแต่งงานกับเลดี้แอนดแล้ว พระองค์ก็ยังคงไปเที่ยวที่บาร์พินหนึ่งราตรีอยู่เป็นประจำ

เป็นคนเห็นแก่ตัว เมื่อกษัตริย์ฟาอ์ดทรงเรียกคำลั้มปทานในการขูดเจาะน้ำมันจาก บริษัทฮิสเทิร์นออยล์ด้วยราคาที่สูงมาก เพราะทรงเห็นผลประโยชน์ของประเทศชาติเป็นหลัก แต่ เจ้าชายไฟซาลไม่เห็นด้วยกับพี่ชาย และจุเลียดผู้จัดการบริษัทกิดูที่ท่าของไฟซาลขอเงินนับล้าน กับพระองค์ไปตกลงเรื่องนี้กันใหม่ โดยจะยอมจ่ายให้เจ้าชายไฟซาล ถ้าพูดให้กษัตริย์ฟาอ์ดยอม ตกลงให้ขูดเจาะน้ำมันได้ โดยจะยอมจ่ายเงินจำนวนหนึ่งให้ไฟซาล แต่ไฟซาลก็ฉลาดพอที่จะ เรียกราคาให้สูงกว่านั้น โดยกล่าวว่า

“นั่นไม่ค่อยมีความรู้เรื่องธุรกิจหรือบัญชี...เขาเป็นว่าคิดกันง่าย ๆ แค่อัตรา 2 ของ ปริมาณน้ำมันที่ซื้อมาได้ คุณด้วยราคาในตลาดน้ำมันขณะนั้นก็แล้วกัน”

(ซี.ศ. 2537 : 232)

จูเลียนถึงกับถอนหายใจ แต่ก็ยอมตกลงเพราะจะอย่างไรก็ยังน้อยกว่าที่กษัตริย์ฟ้าฮัดตั้งราคาค่าสัมปทานไว้

เมื่อไฟซาลขึ้นครองราชย์แทนกษัตริย์ฟ้าฮัด เป็นช่วงที่ดาวิซได้ประชุมทบทวนเรื่องบริษัทชุดเจาะน้ำมันใหม่ เพราะเขาเห็นว่าผลประโยชน์ไม่ได้ตกอยู่กับประเทศชาติและประชาชน แต่ไปตกอยู่กับคนบางกลุ่มบางพวก ซึ่งก็หมายถึงพวกของไฟซาลนั่นเอง ดาวิซจึงจะเปลี่ยนบริษัทใหม่เป็นบริษัทแดนดาร์คอยล์ซึ่งเป็นของอเมริกา แต่ก็ยังตกลงเรื่องราคากันไม่ได้ ทางบริษัทแดนดาร์คอยล์ก็รู้ว่าเป็นเพราะดาวิซฉลาดพอที่จะทบทวนเรื่องนี้อย่างละเอียด ทางบริษัทจึงคิดจะติดต่อเรื่องนี้โดยการให้สินบนแก่พวกสภาผู้แทนราษฎรและบุคคลที่จะเป็นศูนย์กลางช่วยในการติดต่อให้สินบนแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็คือ กษัตริย์ไฟซาลนั่นเอง ซึ่งพระองค์ทำได้โดยไม่ละอายใจและไม่ได้นึกถึงประเทศชาติและประชาชนเลย

เป็นคนอกตัญญู ถึงแม้กษัตริย์ฟ้าฮัดจะเป็นพี่ชายต่างมารดาของไฟซาลแต่พระองค์ก็ทรงรักไฟซาลเหมือนน้องแท้ ๆ พยายามสั่งสอน แนะนำในสิ่งที่ดีๆและจะเป็นประโยชน์แก่ตัวไฟซาลเองที่จะต้องเป็นกษัตริย์ต่อไป แต่ไฟซาลกลับหลงเชื่อคำยุยงจากนายพลอับดุล รอฮีม ที่จะให้เขาปฏิวัติ แต่ไฟซาลยังไม่กล้าพอที่จะแสดงตัว เขาให้นายพลอับดุล รอฮีม เป็นผู้ดำเนินการเรื่องนี้ ส่วนตัวเขาก็เป็นผู้อยู่เบื้องหลัง ดังคำสนทนาของคนทั้งสองว่า

“ถึงอย่างไรพระองค์ก็ยังทรงเป็นรัชทายาทอยู่” อดีตรัฐมนตรีกระทรวงภายในเสริมขึ้น

“หากสถานการณ์จะชักนำไปสู่ความยุ่งยากวุ่นวาย พระองค์ก็สามารถจะประกาศตัวขึ้นครองราชย์สืบแทนพระเชษฐาได้”

“สถานการณ์ขณะนี้ยังสับสนมาก คนที่จงรักภักดีต่อเสด็จพี่ก็ยังมีอยู่น้อย หากข้าคว่นทำอะไรลงไปจึงแต่จะเป็นผลร้ายเสียมากกว่า...”

(ซี.ศ. 2537 : 367)

พลเอกอับดุล รอฮีม คงสังเกตเห็นแล้วว่าเจ้าชายไฟซาลเป็นคนขกตัญญู จึงได้กล่าว

ชักชวนให้พระองค์ทำการปฏิวัติที่ชายที่รักและเลี้ยงดูพระองค์มาเป็นอย่างดี

ไม่มีความเป็นสุภาพบุรุษ เมื่อเจ้าชายไฟซาลไปเรียนต่อที่อังกฤษและพบกับ เลดี้แอนน์ ไฟซาลพาเลดี้แอนน์กลับมาไบเดอร์ฮาร์ดเพื่อจะแต่งงานกับเธอ เพราะความรักเลดี้แอนน์จึงยอมจากบิดาและจากบ้านเมืองของเธอมาเพียงผู้เดียว แต่เมื่อมาเกิดเหตุสุดวิสัยคือเธอกับดาวิซอยู่ในทะเลทรายเพราะติดพายุทำให้ออกมาไม่ได้จนถึงอีกวันหนึ่ง ไฟซาลโกรธคนทั้งสองมาก แม้ดาวิซจะสาบานต่ออัลเลาะห์ว่าไม่ได้เกิดอะไรขึ้นระหว่างเขากับเลดี้แอนน์ไฟซาลไม่ยอมเชื่อและไม่ยอมแต่งงานกับเลดี้แอนน์ แต่เมื่อกษัตริย์ฟาอิดพูดเตือนสติให้เขาเห็นถึงผลเสียที่จะเกิดแก่ตัวเขาเอง เขาจึงยอมแต่งงานกับเธอเพราะกลัวเสียผลประโยชน์ และเมื่อมีโอกาสเขาก็ขอหย่าเธอ เลดี้แอนน์รู้เหตุผลของการขอยาี้ว่าเป็นเพราะเหตุใด ดังคำบอกเล่าของเธอที่เล่าให้ดาวิซฟังว่า

"...นั่นฉันรู้ว่าการที่ข้าหย่าจากฉัน นอกจากจะด้วยความแคลงใจเรื่องที่เราหายไปทะเลทรายด้วยกันคืนนั้นแล้ว เขายังถือโอกาสหาคะแนนเสียงจากประชาชนในยามที่กระแสแห่งความเป็นชาตินิยมกำลังเชี่ยวกราก ด้วยการแสดงตัวให้ทุกคนเห็นว่าเขาไม่มีความผูกพันใดๆ กับอังกฤษอีกต่อไป แม้แต่เมียชาวอังกฤษเขาก็ยังกล้าตัดขาดได้"

(ซี.ค. 2537 : 327)

เมื่อเขาไม่แน่ใจในความบริสุทธิ์ของเธอ เขาก็ไม่น่าจะแต่งงานกับเธอ แต่ในเมื่อเขายอมแต่งงานจะเนื่องจากสาเหตุใดก็ตาม เขาก็ควรที่จะให้เกียรติเธอ และทำหน้าที่สามีที่ดี เพราะครั้งหนึ่งเขาก็เคยรักเธอมาก่อน แต่เขากลับไม่ทำเช่นนั้น และยังแสดงให้เห็นความไม่เป็นสุภาพบุรุษของเขา ด้วยการใช้เธอเป็นเครื่องมือในการเรียกร้องความชื่นชมจากประชาชน

เรื่อง ไฟ

1. ชัชชัย

1.1 ประวัติชีวิต

ไลบีเรีย

ซัชชัยมีชีวิตวัยเด็กที่เรียบง่ายเปล่าเปลี่ยว เขาอยู่กับพ่อเพียงสองคนที่บ้านพักคนงานรถไฟ พ่อเป็นคนเงียบมากจนเขาจำไม่ได้ว่าพ่อเคยพูดอะไรกับเขาบ้างหรือไม่ เมื่อยังเด็ก ใคร ๆ คิดว่าเขาเป็นใบ้ เพราะเขาไม่ร้องไม่พูดเหมือนเด็กอื่น เมื่อโตขึ้นเขามีโอกาสได้เรียนดนตรีกับสตรีชาวต่างประเทศผู้หนึ่ง เขารู้สึกมีความสุขและอบอุ่นเมื่ออยู่ใกล้ครู เขาชอบให้ครูมาสัมผัสจับตัวเขายังเมื่อได้กลืนเหงื่อ กลืนลมหายใจของครูเขาจะมีความสุขอย่างบอกไม่ถูก

ซัชชัยได้รับว่าจ้างจากภริยานักสาวใหญ่ผู้ให้ไปสอนเปียโนแก่ลูกสาวของเธอ แม้ภริยานักสาวจะอายุ 30 กว่าแล้ว แต่เธอก็เป็นคนมีรูปร่างหน้าตาดี เพราะความใกล้ชิดและเพราะความไม่ถือว่าการมีเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องจริงจัง จึงทำให้คนทั้งคู่แอบมีความสัมพันธ์กันบ่อย ๆ โดยไม่ให้ลูกสาวของเธอรู้ แต่เมื่อภริยานักสาวสังเกตเห็นว่าลูกสาวของเธอรักซัชชัยมากกว่ารักเธอ ภริยานักสาวจึงบอกเลิกจ้างไม่ให้เขามาสอนอีกต่อไป ซัชชัยอ่อนวอนขอรั้งว่าเขาขาดเธอไม่ได้เพราะเขารักและหลงเธอมาก จนเธอใจอ่อนยอมมีความสัมพันธ์กับเขากลับแต่ให้เขาสัญญาว่าจะเป็นครั้งสุดท้าย และในคืนนั้นเองลูกสาวของเธอเข้ามาเห็น ตั้งแต่นั้นภริยานักสาวก็ไม่ยอมให้ซัชชัยมาบ้านเธออีกเลย แต่ซัชชัยก็ยังคงวนเวียนมาแอบดูเธอแทบทุกวัน

ซัชชัยมีอาการหงอยเหงาเศร้าซึม ไม่มีกำลังใจที่จะทำงาน และในช่วงนี้เขาได้พบกับซารีซึ่งเป็นเด็กมีปัญหาครอบครัว ซัชชัยได้ฟังเรื่องราวชีวิตของเธอรู้สึกสงสารจึงชวนซารีมาที่บ้านเขา และในคืนนั้นทั้งคู่ก็มีความสัมพันธ์กัน ในขณะที่ยุ่งเกี่ยวกับซารีแต่จิตใจของซัชชัยกลับคิดถึงแต่ภริยานักสาว แล้ววันหนึ่งเมื่อภริยานักสาวไม่อยู่เขาก็ขึ้นไปบนห้องพักของเธอ และในขณะที่เขากำลังสอนเปียโนให้แก่ลูกสาวภริยานักสาวผู้นั้นเธอก็กลับมาพอดี ภริยานักสาวโกรธที่เขาไม่เป็นลูกผู้ชายและไม่รักษาสัญญา แต่เขาก็บอกว่าเพราะเขารักเธอ ภริยานักสาวโกรธมากถึงกับยิงซัชชัย แต่พลาดไปโดนลูกสาวของเธอเอง ซัชชัยจึงพาตัวเธอไปส่งโรงพยาบาล

1.2 ลักษณะทางกาย

ซัชชัยมีรูปร่างผอมสูงแต่ก็ยังพอมียอดอกกลมแห่งวัยหนุ่ม เป็นคนสายตาสั้นจึงต้องสวมแว่นตาอยู่เสมอ และเขาคงจะมีหน้าตาดีพอสมควร สังเกตได้จากการที่มีผู้หญิงถึง 3 คนที่มาชอบเขา คือ ดาวลูกสาววัย 14 ปีของภริยานักสาวที่แอบหลงรักเขา ภริยานักสาวซึ่งจัดว่าเป็นคนสวยคนหนึ่งก็ยอมมีเพศสัมพันธ์กับเขา และซารีเด็กสาวลูกครึ่งหน้าตาดีจนได้เป็นนางแบบก็ยอมมีเพศสัมพันธ์กับเขา ทั้ง ๆ ที่เพิ่งพบกันเป็นครั้งแรก

1.3 ลักษณะนิสัย

มีความมัวเมาลุ่มหลงในกิเลสตัณหา เมื่อซัชชียมีความสัมพันธ์กับภริยานัหรือซารีนันในแต่ละครั้งจะเห็นว่าเขาไม่ได้พูดถึงความรักแต่ความต้องการ เขาสอนดนตรีให้กับดาวลูกสาวของภริยานัก็เพราะเขาต้องการเสพยาสุกับเธอ แม้ตอนหลังภริยานัจะบอกเลิกจ้างไม่ให้เขามาสอนอีกแล้ว แต่เขาก็ไม่ยอมไปจนเธอให้เขาสัญญาว่าเธอจะยอมให้เขามีเพศสัมพันธ์กับเธออีกครั้งหนึ่งเขาจึงยอม

เมื่อเขาได้มาพบเด็กสาวคนหนึ่งชื่อซารีนันในร้านอาหาร เขาสังเกตเห็นเธอมีท่าทางหงอยเหงาเศร้าซึมเหมือนกับเขาในเวลานี้ เขาจึงเข้าไปชวนเธอให้นั่งที่โต๊ะและพูดคุยเรื่องต่าง ๆ จนได้รู้ว่าเธอเป็นเด็กที่น่าสงสาร และในคืนนั้นก็ลงเอยด้วยการพาเธอไปนอนกับเขาที่บ้าน และเมื่อพบกันแต่ละครั้งก็มักจะไม่พ้นเรื่องบนเตียง

ไม่มีความเป็นสุภาพบุรุษ เมื่อภริยานับอกเลิกจ้างไม่ให้เขามาสอนดนตรีแก่ลูกสาวเธออีกต่อไป เขาโกรธเธอมากถึงกับใช้คำพูดที่ไม่น่าฟัง และไม่น่าจะออกมาจากปากของลูกผู้ชายว่า

“เมื่อคุณตีค่าทุกสิ่งทุกอย่างเป็นเรื่องของค่าจ้างค่าอน ผมก็ต้องการรู้ว่าคุณคิดค่าตัวของคุณเมื่อรู้สึกเท่าไร ผมจะได้จ่ายให้คุณได้ถูก” ภริยานัโกรธเขามากที่เขาพูดจาตู่ถูกเธอเช่นนี้ เธอจึงไล่ให้เขาออกไปจากบ้านก่อนที่เธอจะทนไม่ไหวแล้วเรียกตำรวจมาจับเขา เรียกตำรวจ เขากลับพูดว่า “คุณจะแบล็กเมลล์ผมเหมือนกับที่เคยทำกับเศรษฐีเมืองแร่หน้าโง่เมื่อ 10 กว่าปีก่อนอย่างนั้นหรือ...”

(ไฟ. 2533 : 21)

เรื่องที่ภริยานัเคยมีความสัมพันธ์เสียตัวให้กับเศรษฐีผู้หนึ่งจนเธอตั้งท้อง แต่เศรษฐีผู้นั้นไม่ยอมรับว่าเด็กในท้องเป็นลูกของเขา และหาว่าเธอจะหักหลังเขานั้น ภริยานัได้เล่าเรื่องนี้ให้ซัชชียฟัง แต่พอซัชชียโกรธเธอ เขาก็เอาเรื่องนี้ขึ้นมาพูดและหาว่าเธอคงจะคิดทำกับเขาเหมือนกับที่ทำกับเศรษฐีคนนั้น ทั้งๆ ที่เขารู้ว่าภริยานัไม่ได้คิดที่จะทำเช่นนั้น แต่ด้วยความโกรธและความไม่มีน้ำใจเป็นลูกผู้ชายจึงทำให้เขาพูดเย้ยหยันและทิ่มแทงจิตใจเธอ

เป็นคนไม่รักษาคำพูด เขาเคยให้สัญญากับฉันทันท์ว่าเขาจะไม่มายุ่งเกี่ยวกับเธอ อีกถ้าเธอยอมเป็นของเขาอีกครั้ง แต่เขากลับไม่รักษาคำพูด เขาพยายามมาป่วนเปื้อนแถวบ้าน พักเธอและคอยหาโอกาสที่จะขึ้นมาพบเธอแต่เธอไม่ยอมพบเขา และวันหนึ่งเมื่อฉันทันท์ยังไม่ กลับจากทำงานเขาก็ขึ้นมาจนได้ ฉันทันท์เห็นเขาเธอโกรธมาก ต่ำเขาว่าไม่มีความเป็นลูกผู้ชาย และไม่รักษาสัญญาแล้วคว่าป็นมายิงเขา แต่กลับไปถูกลูกของเธอเอง

จากพฤติกรรมดังกล่าวของชัชชัย เมื่อนำทัศนคติภาพของบริสซอพมาวิเคราะห์ พบว่า ชัชชัยมีความต้องการด้านเพศตรงข้าม เนื่องจากชีวิตวัยเด็กของเขาขาดความรัก ความอบอุ่น ความใกล้ชิดจากผู้เป็นแม่ เกิดมาเขาก็พบแต่หน้าพ่อ พ่อของชัชชัยเป็นคนไม่ค่อยพูด ไม่เคยให้ความอบอุ่น ไม่เคยสัมผัส ไม่เคยแสดงความรักต่อเขา ทำให้ชัชชัยโหยหาสิ่งเหล่านี้ เมื่อ ได้มีโอกาสใกล้ชิดกับผู้หญิงที่มีอายุสูงกว่า ได้สัมผัสและต้องร่างกาย จึงทำให้เขารู้สึกอบอุ่น และมีความสุขมาก และต้องการอยู่ใกล้ชิดด้วยตลอดเวลา แม้ชัชชัยจะมีความสัมพันธ์กับเด็กสาวคนหนึ่ง แต่เขาก็ไม่รู้สึกมีความสุข จิตใจเขาโหยหาแต่ฉันทันท์

2. หมอมีน

2.1 ประวัติชีวิต

มีนเป็นหมอผ่าตัดที่มีชื่อเสียงมากคนหนึ่ง เขาพบกับมณีนุชที่ร้านอาหารในโรงแรม มีชื่อแห่งหนึ่ง ต่อมาทั้งสองก็รักและแต่งงานกัน มณีนุชมีฐานะร่ำรวยมากเธอซื้อโรงแรมแห่งหนึ่ง แล้วปรับปรุงเป็นโรงพยาบาลเพื่อหมอมีนดูแลกิจการ หมอมีนมีตำแหน่งใหญ่ในโรงพยาบาลแห่งนี้ แต่เขากลับรู้สึกเป็นปมด้อยที่เขาฐานะด้อยกว่าภรรยา จึงทำให้เขาคิดมากและเริ่มเปลี่ยนไป แต่ก่อนหมอมีนเป็นคนอารมณ์ดี สนุกสนานร่าเริง ขำพูด แต่หลังจากแต่งงานกับมณีนุชไม่นานเขาก็กลายเป็นคนเงิบขรึม ไม่ค่อยพูด ทำทางเหมือนคนมีความทุกข์อยู่ตลอดเวลา

ต่อมาหมอมีนแอบมีความสัมพันธ์กับนางพยาบาล เธอชื่อมาย หมอมีนรักเธอมาก ทั้งคู่มาเช่าบ้านอยู่ด้วยกันและแอบมาหาความสุขกันอยู่เสมอ จนมณีนุชสังเกตเห็นความเปลี่ยนแปลงไปของสามีแต่เธอไม่พูด เพราะเธอรักและให้เกียรติเขาเสมอ แต่หมอมีนกลับรู้สึกหงุดหงิดและมี ทำทางเบื่อหน่ายภรรยา มายได้ขอให้หมอมีนหย่ากับภรรยา เพื่อจะได้มาอยู่กับเธออย่างเปิดเผย หมอมีนคิดหนักเพราะถึงแม้เขาจะเบื่อมณีนุชภรรยาของเขา แต่เธอก็ไม่มีความผิด และที่สำคัญเธอรักและให้เกียรติเขาเสมอมา แต่ในที่สุดเขาก็พูดเรื่องหย่ากับภรรยา มณีนุชเสียใจมาก แต่เธอก็ยอมหย่าให้เขาโดยดี โดยไม่บอกว่าขณะนี้เธอกำลังตั้งครรภ์ มณีนุชไปหาเพื่อนเพื่อ

ปรึกษาเรื่องนี้ แต่ระหว่างทางกลับบ้านเกิดอุบัติเหตุ มณีนุชต้องได้รับการผ่าตัดโดยด่วน หมอมินขอเป็นผู้ผ่าตัดเองโดยมีมายเข้าไปเป็นพยาบาลผู้ช่วย ในห้องผ่าตัดมายบอกกับหมอว่ามณีนุชกำลังตั้งท้อง หมอมินตกใจมาก เขามองมายเหมือนกับจะขอความเห็นใจ มายจึงยอมเป็นฝ่ายไปจากหมอ

2.2 ลักษณะทางกาย

หมอมินเป็นศัลยแพทย์หนุ่มที่มีชื่อเสียงทางด้านการผ่าตัดเปลี่ยนไต มีหน้าตาอ่อนกว่าวัย บุคลิกท่าทีของหมอเหมือนเด็กหนุ่มที่มองโลกในแง่ดี มีอารมณ์แจ่มใส ช่างพูด เวลาหัวเราะก็มีกังวานแจ่มใสเหมือนผู้ที่ไม่เคยรู้จักกับความทุกข์ หมอมินพบมณีนุชในร้านอาหารของโรงแรมที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่ง เขาเห็นเธอนั่งอยู่คนเดียว จึงเข้าไปทักทายแสดงความรู้จักกับเธอ เพราะท่าทีที่มีลักษณะเป็นมิตร และไม่ได้แสดงความเกะกะ เจ้าชู้ ของหมอมินทำให้มณีนุชยอมพูดกับเขา ต่อมาทั้งคู่รักกันและแต่งงานกัน แต่หลังจากแต่งงานหมอมินก็เปลี่ยนไป เขากลายมาเป็นคนหงุดหงิดง่าย อารมณ์เสียอยู่เป็นประจำ และมีหน้าตาทำทางที่เคร่งเครียด เหมือนคนไม่มีความสุข

2.3 ลักษณะนิสัย

เป็นคนคิดมาก หมอมินมีความรู้สึกว่าเขามีปมด้อย เพราะภรรยาเขาจำรายมาก โรงพยาบาลที่เขาทำงานอยู่ก็เป็นโรงพยาบาลของเธอ ทั้งๆ ที่มณีนุชก็ไม่ได้แสดงอาการข่มขู่หรือวางอำนาจ เธอกลับเป็นฝ่ายเอาอกเอาใจสามี ไม่เคยเข้าไปก้าวก่ายในหน้าที่การงานของเขา ไม่ได้แสดงตัวว่าเธอเป็นเจ้าของโรงพยาบาลแห่งนี้ และยังพยายามพูดให้หมอเข้าใจว่าโรงพยาบาลนี้เป็นของหมอด้วย แต่หมอมินเป็นฝ่ายอึดอัดไม่สบายใจไปเอง เขามักจะพูดให้เธอฟังบ่อย ๆ ว่าเธอเป็นเศรษฐี เธอไม่ให้เกียรติเขา ที่เป็นดังนั้นก็เพราะหมอมินเป็นคนคิดมากจนทำให้เขารู้สึกว่าเขาเป็นคนมีปมด้อย

ไม่มีความซื่อสัตย์ หมอมินมีภรรยาอยู่แล้ว แต่เขาก็ยังแอบไปมีสัมพันธ์กับนางพยาบาลชื่อมาย ซึ่งเป็นพยาบาลในโรงพยาบาลนั่นเอง เขาไม่เคยคิดเลยว่ามันเป็นการกระทำที่ไม่สมควรอย่างยิ่ง เป็นการทำลายเกียรติของภรรยา หมอมินและพยาบาลสาวมักจะหาเวลาแอบไปมีความสุขกันบ่อยๆ โดยอ้างว่าไปประชุมที่ต่างจังหวัด มณีนุชเคยจับได้ว่าเขาไม่ได้

พูดความจริง แต่เธอก็ไม่ได้ต่อว่าอะไรเขา เขากลับเป็นฝ่ายร้อนตัวและหาว่าเธอไม่ให้เกียรติเขา คอยจับตาดูเขา

เรื่อง ลอดลายมังกร

1. เหลียง

1.1 ประวัติชีวิต

เหลียง ลือพานิชย์ เป็นคนจีนที่เข้ามาทำมาหากินในแผ่นดินไทย เขาอพยพมาจาก เมืองซัวเถา หลังจากแต่งงานกับหมยหลิงแล้วมีลูกสองคน คือ เทียนกับแอนดี้ เขาตั้งความหวังไว้ว่าถ้ามีฐานะดีจะมารับหมยหลิงและลูกไปอยู่ด้วยกันที่เมืองไทย เหลียงเริ่มต้นด้วยการเป็น จ้างรับจ้างแบกกระสอบข้าวสารที่ทำนํ้าราชวงศ์ จนเก็บเงินได้จำนวนหนึ่ง จึงเปลี่ยนอาชีพมา ขายกาแฟ เมื่อเห็นลู่ทางดีจึงเป็นตัวแทนส่งสินค้าจากต่างประเทศ คือ ชา กาแฟ มาขายในประเทศไทย ก็กิจการก็เริ่มจะไปได้ดีแต่เกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 ทำให้มีปัญหาในการส่งสินค้า และในที่สุดเหลียงก็ขาดทุน

เมื่อสงครามสงบเหลียงเริ่มต้นใหม่ โดยการรับจ้างขนผักชนปลาแถวเยาวราช เพื่อ เก็บสะสมเงินอีกครั้งหนึ่ง และเมื่อเก็บเงินได้จำนวนหนึ่งเหลียงจึงคิดลงทุนกับชาวไต้หวันตั้ง โรงงานทอผ้า แต่เนื่องจากเขาเป็นชาวต่างชาติไม่มีสิทธิ์ซื้อที่ดิน เหลียงจึงขอแต่งงานกับนิยม สลาวไทยคนหนึ่ง เพื่อจะได้ซื้อที่ดินแถวตรอกจันทน์ ยานนาวา ตั้งโรงงานทอผ้าชื่อ "นัฐกิจการทอ" กิจการก็เจริญขึ้น เหลียงจึงให้นิยมจัดการหาหนทางพาหมยหลิงและลูก ๆ มา อยู่เมืองไทยได้สำเร็จ

เหลียงสนับสนุนให้ลูกทุกคนมีความรู้ โดยการส่งเทียนและแอนดี้ไปเรียนที่ฮ่องกง และลูกคนโตอยากไปเรียนต่างประเทศเหลียงก็ให้ไป เมื่อเรียนจบกลับมาเหลียงก็จะให้ทำงาน ในตำแหน่งผู้บริหาร ผู้ที่เรียนไม่จบเหลียงก็จะให้ทำงานตามความเหมาะสม หลังจากนั้นกิจการ ของเหลียงก็เจริญขึ้นเรื่อย ๆ มีบริษัทใหญ่ ๆ ถึง 3 บริษัท คือ นัฐกิจหลักทรัพย์ นัฐกิจการทอ และสหนัฐกิจ นอกจากนี้ยังมีบริษัทในเครืออีกมากมาย เหลียงกลายเป็นมหาเศรษฐีของเมือง ไทย มีเงินนับพันล้าน แต่กว่าจะมาถึงระดับนี้ได้ เหลียงต้องผ่านอุปสรรคมามากมาย บางครั้ง ต้องหนีภัยการเมืองไปอยู่ต่างประเทศหลายปี บางครั้งก็เกือบล้มละลาย บางครั้งเกิดปัญหาใน ครอบครัว เพราะครอบครัวเหลียงเป็นครอบครัวใหญ่ เหลียงมีภรรยา 3 คน ลูก 8 คน แต่ด้วย

ความอดทนมุมานะ ความขยันขันแข็ง และความเป็นคนสู้ชีวิต ทำให้เหลียงผ่านอุปสรรคต่าง ๆ มาได้

ถึงแม้เหลียงจะมีอายุมาก ร่างกายทรุดโทรมไปตามกาลเวลา แต่เหลียงก็ยังไม่ยอมหยุดทำงาน เหลียงล้มป่วยไม่ใช่สาเหตุของความชราเพียงอย่างเดียว แต่เป็นเพราะเหลียงเสียใจที่ชาญชัยหลานชายที่เหลียงรักและเป็นห่วงมากที่สุด ทำกิจการล้มละลายแล้วไม่รับผิดชอบสร้างความเสื่อมเสียให้กับวงศ์ตระกูล ต้องหลบซ่อนตัวอยู่ต่างประเทศ เหลียงรอคอยอย่างมีความหวังว่าจะได้มีโอกาสพบหน้าชาญชัยเป็นครั้งสุดท้ายก่อนตาย และเมื่อชาญชัยยอมกลับมาพบเหลียง เหลียงดีใจมากและบอกให้เขายอมรับความผิดพลาดของตนเอง เหลียงสั่งสอนให้ลูกหลานรักกัน ช่วยเหลือกัน แล้วเหลียงก็จากไปอย่างคนที่หมดความกังวลแล้ว

1.1 ลักษณะทางกาย

เหลียง สือพานิชย์ เป็นคนจีนที่มีรูปร่างเล็กผอม เวลาถอดเสื้อจะมองเห็นซี่โครงเรียงรายกันเหมือนรั้วไม้ระแนงผุ ๆ เนื้อหนังที่เรียกว่าติดกระดูกเหี่ยวย่นและรวบลู่ ใบหน้าเต็มไปด้วยกระหลาของเหลียงเคยกล่าวถึงรูปร่างของเหลียงว่า

"ส่วนที่สะดุดตาที่สุดคือ หน้าผากที่กว้างและโหนกนูน เหมือนหน้าผากเสือโคร่ง คิ้วที่ตึกดำตัดกับเส้นผมสีดำดอกเลา ซึ่งตัดเกรียนหนังหัว ดวงตาที่แจ่มใสเหมือนแสงไฟจากประกายรุ้ง ซึ่งแม้จะเป็นคืนแรมที่มีมืดมิดหรือวันที่ทะเลคลื่นด้วยลมมรสุม ก็ยังยืนหยัดสดใส แสงเกือกกุลขาวเรือให้รอดพ้นจากหมู่หินโสโครกหรือแนวปะการัง"

(ไฟ. 2533 : 131-132)

จากคำบรรยายรูปร่างดังกล่าว แสดงว่าเหลียงได้ผ่านความลำบากมาอย่างโชกโชน แต่ด้วยความตั้งใจมั่นไม่ประมาทในชีวิต ทำให้เหลียงเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ มาได้จบจนวาระสุดท้ายของชีวิต

เหลียงเป็นคนพูดน้อย ถ้ามีเรื่องให้คิดยิ่งพูดน้อยลง วิธีคิดของเหลียงสังเกตได้จากท่าทางและการนั่งหันหลังให้น้ำค้าง ทอดสายตาไปที่ประตู วางข้อศอกทั้งสองข้างลงบนโต๊ะ ชีวิตของเหลียงทำท่าทางดังกล่าวเพียงสองครั้ง คือ เรื่องนั้นหนาและการล้มละลายของ "บริษัทยูเนียนชาเตอร์คอมมิตี" ด้วยฝีมือของหลานชายคนโปรด คือ ชาญชัย

เวลาที่เหลียงอยู่บ้านและโรงงาน เหลียงจะสวมกางเกงหนวดชาสันสีน้ำเงินลายทาง เสื้อยืดคอกกลมสีขาวมัวๆ เดินลากเกียะโกรกกรากดูความเรียบร้อยของโรงงาน ซึ่งเขาจะทำงาน จิปาถะทุกอย่าง ตั้งแต่เช็กเครื่องจักร คมสต็อก จนถึงวิ่งเดินขายผ้า ซึ่งการแต่งตัวของเหลียง เป็นการแต่งตัวธรรมดาของชาวจีนทั่วไป ไปไม่มีการแต่งแบบพิถีพิถัน

ลูกหลานมักจะกล่าวถึงการแต่งกายของเหลียงว่า

“ปู่เป็นคนเรียบ ๆ ง่าย ๆ มาแต่ไหนแต่ไร สมัยก่อนเคยเป็นช่างไรสมัยนี้ก็เป็นช่างนั้น ตั้งแต่ฉันจำความได้ ก็เห็นปู่แต่งตัวด้วยเสื้อแขนสั้นหลวมๆ สีขาวสะอาด กางเกงสีครีม ริดเรียบกริบต่อไปงานสำคัญปู่จึงจะผูกไทใส่เสื้อนอกสีเทาตัวโปรด

(ลวดลายมังกร. 2533 : 90)

แสดงว่าเหลียงแต่งกายตามสภาพและเหตุการณ์ ตลอดจนถึงถึงความสำคัญของงานที่เขาได้รับเชิญทุกครั้ง

1.3 ลักษณะนิสัย

มีความขยันขันแข็งและอดทนต่อความยากลำบาก เหลียงเป็นคนที่ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก มีความขยันและอดทนเป็นอย่างยิ่ง เขาสามารถทำงานได้ทุกชนิดโดยไม่เลือกงาน ไม่ว่าจะเป็นงานหนักเช่นเป็นจับกังแบกกระสอบข้าวสาร งานไม่มีเกียรติเช่นรับจ้างเช็นผัก และบางครั้งเหลียงก็นอนตามแผงขายของในตลาด เพื่อจะได้ตื่นมาตอนตี 3 ตี 4 รับจ้างเช็นผัก เมื่อเก็บเงินได้มากพอสมควรเหลียงก็จะลงทุนทำกิจการ และเมื่อใดที่กิจการต้องประสบปัญหาขาดทุน บางครั้งเกือบจะถึงขั้นล้มละลาย แต่เหลียงก็ไม่เคยย่อท้อต่ออุปสรรค เขาจะลุกขึ้นต่อสู้และเริ่มต้นใหม่ได้ทุกครั้ง

แม้เหลียงจะเป็นเจ้าของกิจการ แต่เขายังคงลงมือทำงานเองเพราะความเป็นคนขยันอยู่เฉย ๆ ไม่เป็น ดังเช่นหลานคนหนึ่งได้พูดถึงเหลียงว่า

“ปู่จะตื่นแต่เช้ามีดทุกวัน...เดินลากเกียะโกรกกรากดูความเรียบร้อยของโรงงาน ปู่ทำงานจิปาถะทุกอย่างในโรงงานตั้งแต่เช็กเครื่องจักร คมสต็อก จนถึงวิ่งเดินขายผ้า...”

(ลวดลายมังกร. 2534 : 27)

นอกจากเหลียงจะเป็นคนขยันและอดทนแล้ว เขายังสั่งสอนให้ลูกหลานเขาเป็นเช่นนั้นด้วย เขาจะให้ลูกหลานที่เพิ่งเรียนจบมาต้องเข้าฝึกงานในโรงงาน โดยปฏิบัติตัวเช่นเดียวกับคนงานทั่ว ๆ ไป ไม่มีสิทธิพิเศษ เหลียงมีภาพเขียนเป็นรูปมดตัวใหญ่ตัวหนึ่งประดับไว้ที่ห้องโถงเพื่อให้เป็นเครื่องเตือนใจสำหรับตัวเองและคนในครอบครัวเรื่องความขยันขันแข็ง ดังคำพูดที่เหลียงบอกกับลูกหลานว่า

“มดเป็นสัตว์ที่ขยันขันแข็ง มานะอดทน และบากบั่นพากเพียร ต่อให้ฝนตกแดดออก หรือไกลแสนไกลแค่ไหนมดก็ไม่ย่อท้อ หรือเหนื่อยหน่ายกับการออกไปหาอาหาร...”

(ลวดลายมังกร. 2534 : 43)

เหลียงขยันขันแข็งในการทำงาน จนลูกหลานพากันพูดถึงเหลียงว่า

“ปู่เป็นคนที่ใช้ชีวิตอยู่กับงาน...ว่ากันว่าปู่ทำงานวันละ 25 ชั่วโมง สัปดาห์ละ 8 วัน และปีละ 13 เดือน ซึ่งเมื่อได้ยินคำล้อเลียนเช่นนี้ ปู่ก็มักจะตอบด้วยสีหน้าเคร่งขรึมว่านั่นยังถือว่าเราทำงานน้อยไปด้วยซ้ำ”

(ลวดลายมังกร. 2534 : 93)

แม้เหลียงจะเป็นคนขยันขันแข็ง แต่ก็ไม่ใช่เป็นสิ่งที่ทำให้เขาประสบความสำเร็จถ้าเขาไม่มีความอดทน เพราะหลายครั้งที่เหลียงต้องประสบกับอุปสรรคและปัญหาต่าง ๆ บางครั้งรุนแรงจนทำให้ต้องเลิกกิจการบางอย่าง บางครั้งเกือบหมดตัว และบางครั้งถึงกับต้องหนีภัยทางการเมืองไปอยู่ต่างประเทศ แต่เหลียงก็อดทนและฟันฝ่ากับอุปสรรคเหล่านั้นมาได้

มีความรับผิดชอบ เหลียงเป็นผู้มีความรับผิดชอบ เมื่อเกิดความผิดพลาดเหลียงก็ยอมรับผิดชอบต่อเหตุการณ์นั้น ซึ่งบางครั้งเหลียงไม่ได้เป็นผู้ทำแต่ลูกหลานเป็นผู้ทำ เพราะเหลียงถือว่า ลูกหลานก็คือคนในตระกูลของเขา เมื่อลูกหลานทำผิดก็เหมือนเขาทำผิด ดังเช่น เหตุการณ์ที่เทียนลูกชายคนโตซึ่งเหลียงให้ดูแลบริษัทหลักทรัพย์ที่ฮ่องกง แต่เทียนไม่ค่อยมีความรับผิดชอบ ทำงานผิดพลาดจนบริษัทจะล้มละลาย เหลียงเดินทางมาจัดการกับเรื่องนี้ทันที โดยการโอนเงินจำนวน 100 ล้านบาท จากบริษัทธุรกิจหลักทรัพย์” ซึ่งอยู่ในประเทศไทยไปเข้าบัญชีบริษัท“เนชั่นแนล ทรัสต์” ในฮ่องกง เพื่อพยุงความมั่นคง และให้ลูกค้ายังคงเชื่อ

ถือบริษัทขึ้นชั้นแลทรีสต์ต่อไป โดยที่ความผิดพลาดครั้งนี้เหลียงไม่ได้ตำหนิหรือกล่าวโทษเพียน แต่เพียงผู้เดียว ดังคำพูดของเหลียงว่า

“เราเป็นผู้ใหญ่ เมื่อใช้เด็กทำงานแล้วเกิดความเสียหายขึ้นมาจะไปกล่าวโทษ หรือโยนความผิดให้เด็กเสียที่เดียวก็ไม่ถูก เปรียบเหมือนกับว่าเราเป็นเจ้าของฝูงม้า ย่อมต้องรู้กำลัง และนิสัยใจคอของม้าแต่ละตัวให้อ่องแท้ เมื่อขึ้นควบขี่ไม่ได้ตั้งใจ สมควรที่จะเยียนตีม้า หรือตัวเรามากกว่ากัน”

(ลอลลายมังกร. 2534 : 64)

เป็นคนผู้มีความมัยยัสต์ เมื่อเหลียงยังยากจนอยู่เหลียงก็ใช้จ่ายอย่างประหยัด แต่เมื่อเหลียงมีฐานะร่ำรวยขึ้นมาถึงขั้นมหาเศรษฐี แทนที่เหลียงจะใช้จ่ายเงินเพื่อหาความสุขได้ตัวให้สมกับที่เคยอดอยากยากจนมา แต่เหลียงก็ไม่ทำเช่นนั้น เหลียงยังคงใช้จ่ายอย่างประหยัด ดังคำพูดของหลานคนหนึ่งี่พูดถึงเรื่องนี้ว่า

“นั่นไม่เคยเห็นปู่พักผ่อนเป็นเรื่องเป็นราว หรือหาความสำราญใส่ตัวอย่างเพื่อนรุ่นราวคราวเดียวกัน ที่มักจะเล่นกอล์ฟ ตกปลา เล่นไพ่นกกระจอก หรือไปเที่ยวไหนต่อไหน สำหรับปู่แล้วสิ่งเหล่านั้นดูจะเป็นของฟุ่มเฟือยในชีวิตไปเสียด้วยซ้ำ”

(ลอลลายมังกร. 2534 : 93)

นอกจากนี้เหลียงยังสอนให้ลูกหลานรู้จักใช้จ่ายอย่างประหยัด และใครที่ไม่เชื่อฟังยังคงใช้ฟุ่มเฟือยสุรุ่ยสุร่าย เหลียงก็จะว่าลูกหลานคนนั้นเป็นคนอกตัญญู ดังคำพูดหลานที่พูดถึงเหลียงว่า

“ปู่มักจะเน้นเสมอว่า ความสุขสบายที่พวกเราได้รับกันอยู่ในทุกวันนี้ ล้วนเริ่มต้นมาจากการที่ปู่อาบเหงื่อต่างน้ำรับจ้างเป็นจับกังขนของ ซึ่งกว่าจะได้เงินสักสตางค์ สองสตางค์ก็ต้องเอาแรงงานเข้าแลกเหนื่อยยากแทบสายตัวจะขาด ดังนั้นหากลูกหลานใช้จ่ายเงินทองอย่างสุรุ่ยสุร่าย โดยไม่คำนึงถึงความยากลำบากลำบากของปู่แต่หนหลัง ก็เปรียบเสมือนกับคนอกตัญญู”

(ลอลลายมังกร. 2534 : 99)

ความเป็นคนประหยัต์มัธยัสถ์นี้เอง จึงทำให้เหลียงซึ่งเคยเป็นจับกังรับจ้างแบกหาม กลายเป็นเจ้าสัวที่มีกิจการมากมาย และเป็นมหาเศรษฐีคนหนึ่งของประเทศไทย

มีความรักลูกหลาน แม้เหลียงจะมีลูกหลายคนเพราะเหลียงมีภรรยาถึง 3 คน แต่เหลียงก็รักและเลี้ยงดูลูกทุกคนอย่างดี ให้การเอาใจใส่ดูแล และให้การศึกษาแก่ทุกคนเท่าที่สติปัญญาของเขาจะรับได้ ลูกบางคนก็เรียนจบปริญญาเอก แต่บางคนก็เรียนไม่จบ แต่เหลียงก็ไม่เคยว่าลูก ใครมีความสามารถด้านใดเหลียงก็ให้เขาได้ทำงานตามความสามารถของเขา

2. ชาญชัย

2.1 ประวัติชีวิต

ชาญชัยเป็นหลานของเหลียง ที่เกิดจากแอนต์ลูกชายของเหลียงกับเป็กกี้ เขาเกิดมาท่ามกลางความร่ำรวย ชาญชัยจบการศึกษาทางด้านการจัดการอุตสาหกรรมที่วิทยาลัย มีชื่อเสียงแห่งหนึ่งเมืองลิเวอร์พูล ประเทศอังกฤษ หลังจากที่เขาเรียนสำเร็จแล้วเหลียงให้ทำงานในบริษัทธุรกิจ โดยให้เขาฝึกงานตั้งแต่ชั้นเสมียนก่อน เพื่อให้รู้งานทุกขั้นตอนก่อนที่จะอยู่ในตำแหน่งผู้บริหาร ซึ่งสร้างความไม่พอใจให้แก่เป็กกี้แม่ของชาญชัย และตัวชาญชัยเป็นอย่างมาก ชาญชัยมักจะเอาแต่ใจตัวเองเพราะมีแม่คอยปกป้องและตามใจ

ชาญชัยมีความสัมพันธ์กับผู้หญิงคนหนึ่งจนเธอตั้งครรภ์ แต่ไม่เขาไม่ยอมรับผิดชอบและพาเธอไปทำแท้ง เมื่อเธอไม่ยอมเขาจึงทุบตีจนเธอตกเลือดตาย เหตุการณ์นี้สร้างความอับอายต่อลูมาสู่ตระกูล"สื่อพาณิชย์" เป็นอย่างมาก ชาญชัยถูกจับแต่ก็พ้นคดีความ ด้วยอำนาจเงินของเป็กกี้ เหลียงโกรธมากจึงปลดชาญชัยออกจากตำแหน่งใหญ่ของบริษัท อะ-ลา-ไมด ให้เป็นเพียงกรรมการบริษัทธุรกิจเท่านั้น ซึ่งเป็นตำแหน่งที่ไม่ค่อยมีความสำคัญ

ชาญชัยยื่นใบลาออก แล้วไปตั้งบริษัทใหม่ชื่อ สีนทอจขอเปอร์เรชั่น ดำเนินธุรกิจผลิตเครื่องกีฬา เสื้อผ้าสำเร็จรูปจากต่างประเทศ และทำตัวเป็นคู่แข่งทางการค้ากับบริษัทธุรกิจในที่สุดก็สู้ไม่ได้กิจการซบเซา เมื่อเหลียงช่วยเหลือชาญชัยกลับได้ใจขายหุ้นของบริษัทและเปิดบริษัทใหม่ คือยูเนี่ยนชาเตอร์และคอมอดี ทำกิจการเกี่ยวกับการเงินนอกระบบ กิจการดีขึ้นเพราะมีการนำเงินไปซื้อทองและบ้านหรูที่ฮ่องกงด้วย ในช่วงนี้ชาญชัยใช้ชีวิตอย่างสุขสำราญเต็มที่ ไปเล่นการพนันที่มาเก๊าเสียเงินคราวละเป็นล้าน ๆ เหยียวย่องกง และในที่สุดกิจการก็ล้มละลายอีก มีผู้ไปขอดอนหุ้นคืนมากมายจนชาญชัยหาเงินไม่ทัน จึงหลบหนีไปอยู่ต่างประเทศ

ผู้คนพากันล่าปล้ำแข่ง ชาญชัยโดนข้อหา"อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ" เป็นบุคคลที่ตำรวจต้องการตัว ไม่สามารถกลับเข้าประเทศได้ แต่เมื่อเหตุการณ์สงบลงชาญชัยก็กลับมาเยี่ยมเหลียงเป็นครั้งสุดท้าย ก่อนที่จะถูกตำรวจจับตัวไปดำเนินคดี

2.2 ลักษณะทางกาย

ชาญชัยเมื่อสมัยยังเด็ก เขาเป็นเด็กหน้าตาดี ขำพูด ทำทางฉลาด จึงทำให้ปู่และตาหลงใหลไปตาม ๆ กัน และเมื่อโตเป็นหนุ่มเขาก็เป็นหนุ่มรูปงามคนหนึ่งในตระกูลสื่อพานิชย์ หลายต่อหลายคนที่พบเห็นชาญชัยมักจะพูดเป็นเสียงเดียวกันว่า

"ชาญชัยมีความหล่อเหนือกว่าพ่อของเขา เพราะได้ความสวยจากแม่ โดยเฉพาะนัยน์ตาที่ดำลึบคมวาว จมูกโด่งเป็นสันและริมฝีปากบางมีรอยหยักได้รูปทรง ทำให้มองดูเหมือนกับเป็นคนที่มีรอยยิ้มอยู่ในสีหน้า"

(ลอตลายมังกร. 2534 : 101)

ถ้าดูภายนอกชาญชัยจะเป็นคนมีท่าทางเจ้าสำราญ หยิบหย่อง และค่อนข้างเข้าใจยากเป็นอันตารายสำหรับคนรอบข้าง สาเหตุเพราะเขาเกิดมาท่ามกลางความร่ำรวย และการตามใจของปู่และตา

2.3 ลักษณะนิสัย

เป็นคนฉลาดแกมโกง พี่น้องในตระกูลสื่อพานิชย์ที่อาวุ่นเดียวกับชาญชัย ไม่ค่อยมีใครชอบเขาเลย เพราะความเป็นคนฉลาดแบบแกมโกงและไม่ยอมเป็นฝ่ายเสียเปรียบของเขา แม้แต่อาคนหนึ่งของเขายังพูดถึงเขาว่า

"ชาญชัยเหมือนมิดคัมเล่มหนึ่ง ใครจะหยิบใช้หยิบสอยก็ควรที่จะต้องรู้จักระมัดระวัง หากพลาดพลั้งเกิดบาดไม้บาดมือเข้า จะไปกล่าวโทษว่ามีดมันผิดแต่ฝ่ายเดียวก็ไม่ถูก

(ลอตลายมังกร. 2534 : 102)

เมื่อลูกหลานรุ่นหลัง ๆ ของเหลียงที่กำลังอยู่ในวัยรุ่นรวมกลุ่มกันเรียกร้องให้เหลียง ยอมรับฟัง และยอมทำอะไรตามความต้องการของพวกเขาบ้าง ซึ่งการกระทำเช่นนี้พวกเขา ลูก รุ่นแรก ๆ ไม่มีใครกล้าทำ และผู้ที่อยู่เบื้องหลังและเป็นผู้วางแผนการประท้วงครั้งนี้ คือ ชาญชัย ดังคำบรรยายว่า

"แต่ในบรรดาสมาชิกร่วมแก๊งทั้งหมด คนที่ได้ชื่อว่าเป็นเลขาธิการวางแผนการ เรียกร้อง รวมทั้งสรรหาถ้อยคำให้อาณูชนใช้ได้ตอบกับปูอย่างคมคาย ทั้งอังกฤษและจีนนั่นก็ คือพี่ชาญชัย ซึ่งแม้จะเป็นรู้กันเป็นนัย ๆ ในภายหลังว่า ที่แท้แล้วคนที่อยู่เบื้องหลังการ เคลื่อนไหวของพวกเขาเด็ก ๆ ในครั้งนั้นก็คือป้าเป็กก็ แต่คนที่ลงมือทำให้แผนยืมมือเด็ก วิตรอนอำนาจคนแก่ของป้าเป็กก็ประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง ก็คือพี่ชาญชัยอีกเช่นกัน"

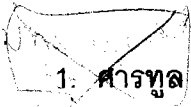
(ลัดดาแลนด์ม้งกร. 2534 : 104)

ถ้างานนี้ไม่ประสบผลสำเร็จชาญชัยก็ไม่ถูกปฏิเสธทั้ง ๆ ที่เขาเป็นต้นคิดและเป็นผู้วางแผน แต่ถ้าสำเร็จชาญชัยก็เป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ด้วย ย่อมแสดงว่าชาญชัยมีความฉลาด แต่ เป็นความฉลาดแกมโกงนั่นเอง

หรือแม้แต่การล่มสลายของบริษัท"ยูเนียน ซิตอร์" ซึ่งเป็นสถาบันการเงินนอกระบบ ของชาญชัยเอง ก็มีบางคนคิดว่าเป็นเพราะแผนการณ์ของเขาเอง เนื่องจากเขาตัดทวงผลกำไร มาเพียงพอแล้ว หรือไม่ก็อาจจะจะเป็นการหมุนเงินไม่ทัน จึงให้หนังสือพิมพ์ประโคมข่าวเรื่องความ ไม่น่าไว้วางใจเรื่องการเงินของทางบริษัทเพื่อเร่งเวลาให้ถึงการล่มสลายของบริษัทเร็วขึ้น แล้วเขาก็หนีไปอยู่ต่างประเทศโดยไม่รับผิดชอบเรื่องใด ๆ ทั้งสิ้น

เป็นผู้ไร้มนุษยธรรม เขาสามารถฆ่าคนได้เมื่อเขาโกรธ เขาเคยได้ผู้หญิงคนหนึ่งจน ผู้หญิงคนนั้นตั้งท้อง เธอมาเรียกร้องให้เขารับผิดชอบ เขากลับไร้มนุษยธรรมส่งเงินให้เธอไปทำ แท้ง เมื่อเธอไม่ยอมเขาก็พาเธอไปโรงแรมและซ้อมเธอจนเธอตกเลือดตาย แล้วเขาก็ไม่ได้สำนึก ผิด ต่อมาเขาก็ได้เสียกับนันทนาอาสาวของเขาที่มีอายุไล่เรี่ยกัน เมื่อเธอตั้งท้องและถูกคนใน บ้านตำหนิต่อเธอก็ไม่ยอมบอกว่าเธอท้องกับใคร ต่อมาเธอไปทำแท้งแต่ด้วยความที่เธอเสียใจจึง ทำให้เธอถึงกับเสียชีวิต แต่ชาญชัยกลับไม่ได้รู้สึกสงสารเห็นใจเขาออกเทียวเตร่หาความสุขใส่ ตัวอย่างสนุกสนานเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น

เรื่อง 80 สวนผีเสื้อ

1. ศาสดา

1.1 ประวัติชีวิต

ศาสดาแต่งงานกับนางกยูงโดยที่ทั้งคู่เพิ่งจะเริ่มเข้าวัยหนุ่มสาว อยู่กินกันจนมีลูกชายหนึ่งคน ต่อมาชีวิตคู่เริ่มมีปัญหาเพราะนิสัยที่แตกต่างกันและต่างฝ่ายต่างก็ไม่ยอมลงให้กัน ในที่สุดทั้งคู่ก็ตกลงแยกกันอยู่ระยะหนึ่ง โดยศาสดาไปทำไร่อยู่ที่เพชรบูรณ์ เขาไปได้ประมาณ 5-6 เดือนนกยูงก็มีผู้ชายคนใหม่แต่ยังไม่ได้อยู่ด้วยกันอย่างเปิดเผย

ศาสดากลับเข้ามากรุงเทพฯ เพราะคิดถึงลูกชาย แต่ก่อนถึงบ้านได้แวะถอนพันที่ร้านหมอนิด ศาสดาพอใจรูปร่างหน้าตา น้ำเสียงและอัธยาศัยของหมอนิด เขารู้สึกชอบเธอขึ้นมาทันที เมื่อกลับไปบ้านพบภรรยาที่กำลังนั่งคุยอยู่กับผู้ชายคนหนึ่ง ศาสดาไม่หึงหวงแต่รู้สึกเหมือนคนที่กำลังจะถูกแย่งของที่เคยเป็นของตนไป แม้คืนนั้นนางกยูงจะแสดงท่าทางให้รู้ว่าเธอยังมีเชื้อไขต่อเขา แต่ศาสดาไม่สนใจกลับหนีเธอออกไปเดินวนเวียนอยู่หน้าร้านหมอนิด และได้เห็นหมอนิดกับอาซาแฟนของเธอกำลังทะเลาะกัน ศาสดาเข้าไปแสดงท่าทางปกป้องหมอนิด ทำให้อาซาโกรธมากถึงกับชกต่อยกัน ศาสดาเป็นฝ่ายเจ็บเพราะตัวเล็กกว่า หมอนิดไล่ให้แฟนเธอกลับไปแล้วปฐมพยาบาลให้ศาสดา หลังจากนั้นศาสดาก็มาหาหมอนิดเป็นประจำ

ศาสดารู้ว่านางกยูงแอบไปหาหัดสินที่เธอแนะนำว่าเป็นเพื่อนเก่าอยู่เสมอ แล้ววันหนึ่งนกยูงก็พูดเรื่องหย่า ศาสดานึกสงสารลุกขึ้นมาอย่างจับใจ แต่ก็รู้สึกโล่งใจที่เขาจะได้เป็นอิสระจึงไปหาหมอนิดเพื่อบอกรักเธอและขอแต่งงานกับเธอ หมอนิดให้เขากลับไปคิดทบทวนดูใหม่เพราะเพิ่งจะรู้จักกันได้ 4 - 5 วัน ศาสดาจึงเดินทางกลับเพชรบูรณ์โดยแอบพาลูกชายกลับไปด้วย

1.2 ลักษณะทางกาย

ศาสดาเป็นชายหนุ่มรูปร่างเล็ก แต่บุคลิกออกไปทางนักเลง ไม่ว่าจะเป็นกิริยาท่าทางการเดิน การแต่งกาย ลักษณะการพูด ทำให้หมอนิดอดที่จะรำไม่ได้ ดังคำบรรยายความรู้สึกของหมอนิดเมื่อนึกถึงศาสดาว่า

"เมื่อนึกถึงภาพคนใช้หนุ่มร่างเล็กที่เดินขากาง ๆ เหมือนพระเอกหนังควบอยสมัยก่อน และท่าทางติดจะเขี้ยว ๆ เหมือนเด็กที่เอาแต่ใจตัวเอง ทั้ง ๆ ที่ใจเสาะเป็นปลาชิว"

(สวนผีเสื้อ. 2536 : 28)

หรือตอนที่หมอนิดเปิดประตูลिनคอกออกไปก็พบกับเขา เธออดที่จะยิ้มกับหน้าตาท่าทางของเขาไม่ได้ เพราะเขาหัวผมเรียบแปล้ สวมเสื้อเชิ้ตาสก๊อตใหม่เอี่ยม กัดกระดุมแขนและกระดุมคอเรียบร้อย ยัดชายเสื้อลงกางเกงยีนส์ตัวเก่าหลวม ๆ กับรองเท้าหนังกลับหุ้มข้อม่อลอก ม่อแลกยีนขาโก่ง ๆ รอเธออยู่

1.3 ลักษณะนิสัย

เป็นคนเอาแต่ใจตัวเอง ศรทุลไม่ค่อยคำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น อยากจะทำอะไรเมื่อใดก็ทำ คืบหนึ่งเขานอนไม่หลับจึงเปิดประตูออกไปเดินเล่นนอกบ้านโดยที่ไม่ได้ใส่รองเท้า พอเดินมาเห็นว่าคลินิของหมอนิดยังเปิดไฟอยู่แสดงว่าเธอยังไม่นอน เขาจึงขอยืมเหรียญจากยามซึ่งอยู่แถวนั้นโทรศัพท์สาธารณะคุยกับเธอ โดยไม่คำนึงว่าเวลานี้เป็นเวลาพักผ่อน

หรือเมื่อนกยูงภรรยาของเขาชวนไปทานอาหารที่ร้านอาหารมีระดับแห่งหนึ่ง เธอแต่งตัวสวยหรู แต่เขาใส่เสื้อยืด นุ่งกางเกงยีนส์ สวมรองเท้าแตะ ภรรยาขอให้เขาไปเปลี่ยนใหม่ เขาไม่ยอมเปลี่ยนบอกว่าจะไปชุดนั้น ต่างคนต่างไม่ยอมในที่สุดก็ไม่ได้ไป!

ไม่มีความรับผิดชอบ ศรทุลเป็นคนที่ไม่มีความรับผิดชอบ เมื่อสมัยที่ยังเป็นหนุ่ม เขาเคยมีนิสัยอย่างไร ทำตัวอย่างไร เมื่อมีครอบครัวแล้วเขาก็ยังคงเป็นอย่างนั้น ไม่พยายามปรับปรุงตนเองให้สมกับที่อยู่ในฐานะสามีหรือฐานะพ่อที่ดี ทั้ง ๆ ที่พ่อแม่ของนกยูงเคยห้ามไม่ให้ลูกสาวมาแต่งงานกับเขา เพราะเห็นแล้วว่าเขาคงไม่สามารถเลี้ยงลูกของตนได้ แต่ทั้งคู่ก็ไปอยู่ด้วยกันจนได้ แทนที่เขาจะปรับปรุงตัวเองเสียใหม่เพื่อให้สมกับที่นกยูงยอมทิ้งพ่อแม่มาอยู่กับเขา เขาก็ยังคงทำตัวเป็นหนุ่ม ทำอะไรตามใจตัวเอง แต่งตัวจิกโก๋ขายกระเป๋าหนังที่สวนจตุจักร ไม่คิดหางานที่มั่นคงทำเพื่อลูกและครอบครัว และทั้งคู่มีเรื่องทะเลาะกันได้ทุกวัน แม้แต่เรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น การเรียกชื่อเล่นของลูก จนพ่อแม่ของนกยูงทนเห็นสภาพลูกและหลานไม่ได้ จึงหางานบริษัทให้เขาทำ แต่ทำได้ไม่นานเขาก็ออกเพราะเขาไม่มีความอดทนและไม่มีความรับผิดชอบนั่นเอง

2. อาซา

2.1 ประวัติชีวิต

อาซาเป็นลูกครึ่งจิไอ มีฐานะยากจน เข้ามาหากินในกรุงเทพฯ เริ่มต้นด้วยการเป็นลูกมือช่างฟิต เป็นกระเป๋ารถสองแถว จนมาถึงยุคที่นิยมลูกครึ่งอาซาก็ถูกแมวมองพาไปซัดสี่จั่ววรรณ แล้วอุปโลกให้เขาเป็นลูกเศรษฐี เป็นนักเรียนนอก เพราะความที่เขามีหน้าตาหล่อ หน่อดี เขาจึงได้เป็นนายแบบที่มีชื่อเสียง มีสาว ๆ มาติดพันมากมาย ทำให้ความเป็นอยู่และนิสัยของเขาเปลี่ยนไป

อาซาได้พบกับหมอนิดซึ่งเป็นหมอพื้นสาวสวย เขาพอใจในความน่ารัก ความสดใส บริสุทธิเหมือนเด็ก ๆ และความอ่อนหวานของเธอ ทั้งคู่จึงติดต่อกันเรื่อยมาจนกลายเป็นความรัก แต่เนื่องจากอาซาเป็นคนที่รักสนุก ชอบความหรูหราฟุ้งเฟ้อ และที่สำคัญคือเจ้าชู้ ทำให้ทะเลาะกันเป็นประจำ หมอนิดเริ่มไม่แน่ใจในตัวเขา แต่อาซารู้ใจตัวเองดีว่าเขารักหมอนิด

อาซามีความสัมพันธ์ลึกซึ้งกับมัศยานักร้องสาวซึ่งกำลังมีชื่อเสียง ทำให้ช่วงนี้เขาห่างหมอนิดไปบ้าง แต่เมื่อรู้ว่าสารทูลมาสนิทสนมกับหมอนิดเขาก็รีบมาปรับความเข้าใจกับเธอจนเกือบจะคืนดีกันอยู่แล้ว แต่สารทูลก็เข้ามาขัดจังหวะจึงทำให้ทะเลาะกันอีก และในช่วงนี้เองมัศยานักร้องก็ได้ติดต่อกับผู้กว้างขวางในวงการเพลงและวงการนายแบบให้อาซาไปเดินแบบที่ปารีสถึง 3 เดือน อาซาดีใจมากเพราะเขาไม่คิดว่าเขาจะมาถึงระดับนี้ได้ แต่เขาก็วิตกกังวลว่าถ้าเขาไปปารีส ก็หมายถึงเขากับหมอนิดก็คงไม่มีโอกาสคืนดีกัน และในที่สุดเขาก็คิดว่าเขารักหมอนิดเกินกว่าที่จะปล่อยให้เธอหลุดมือไป เขาจึงบอกเลิกการไปปารีสและกลับไปหาหมอนิด

2.2 ลักษณะทางกาย

อาซาเป็นชายหนุ่มที่มีหน้าตาดี รูปร่างใหญ่ จัดอยู่ในประเภทหล่อล่ำกล้ามใหญ่ เขาเป็นลูกครึ่งจิไอ ซึ่งพอดีกับสมัยนั้นเป็นยุคที่กำลังนิยมลูกครึ่ง ลูกครึ่งกำลังเฟื่องฟู บังเอิญแมวมองผู้หนึ่งมาพบเข้าจึงพาเขาเข้าวงการทำให้เขากลายเป็นนายแบบที่มีชื่อเสียง ดังคำบรรยายถึงรูปร่างลักษณะของเขาว่า

"...แมวมองนายแบบคนหนึ่งไปพบอาซาเข้าโดยบังเอิญ แล้วนำตัวมาซัดสี่จั่ววรรณ อบรมกิริยามารยาทเป็นการใหญ่ กับติชมภาษาอังกฤษอยู่พักหนึ่ง ก่อนจะปล่อยออกโรงในฐานะทายาทเศรษฐีฝรั่ง และนักเรียนนอกหมาด ๆ ที่เรียกเสียงกรี๊ดกันได้ทั้งวงการ"

(สวนผีเสื้อ. 2536 : 32)

เพราะความหล่อของเขาทำให้มีผู้หญิงมาติดพันมากมาย ทั้งนางแบบ ทั้งดารา จนทำให้เป็นชาวลงคอดัมมีบ้านเทิงอยู่เป็นประจำ เขาไม่ได้รู้สึกเดือดร้อนอะไรกับชาวพวกนั้น ยังคงพาผู้หญิงมาอนงค์อ้าแงที่บ้านได้ไม่เว้นแต่ละคืน อาซาพึงพอใจในรูปร่างหน้าตาของตนเอง เพราะมันทำให้เขามีชีวิตที่ดีขึ้น

2.3 ลักษณะนิสัย

เป็นคนเจ้าชู้ อาซาชอบรับว่าเขารักและจริงใจกับหมอนิด จนคิดที่จะแต่งงานกับเธอ แต่เขาก็ยังคงควงผู้หญิงไม่ซ้ำหน้า ทั้งดารา ทั้งนักร้อง และพามาอนงค์ที่บ้านบ่อย ๆ จนหมอนิดแฟนสาวจับได้ แต่เขาก็ยังไม่เลิกพฤติกรรมนี้ บางครั้งก็ออกดอ์นยอมรับผิด แต่บางครั้งก็แก้ตัวอย่างพิ้งไม่ขึ้น ดังตัวอย่างคำพูดของเขาว่า

“...คุณก็รู้ว่าผู้หญิงพวกนั้นไม่ได้มีความหมายต่อผมมากมายเหมือนคุณ คุณก็รู้ว่าผมไม่เคยจริงจังกับใครเท่าคุณ ผมอาจจะยุ่งเกี่ยวกับใครบ้าง นั่นก็เพียงชั่วครู่ชั่วยาม ที่คุณไม่ควรเอามาเป็นอารมณ์”

(สวนผีเสื้อ. 2536 : 34)

และเมื่อคืนดีกับหมอนิดได้ไม่นาน เขาก็ทำตัวเจ้าชู้เช่นเคยและครั้งหลังสุด เขาไปมีความสัมพันธ์กับมัศยานักร้องสาวผู้หนึ่งซึ่งกำลังดังมาก และเขาก็รู้สึกว่าเขาพอใจเธอมากกว่าคู่ควงคนอื่น ๆ

เป็นคนที่รักสนุกชอบความสะดวกสบาย เมื่อเขาเป็นนายแบบมีชื่อเสียง มีเงินทองใช้จ่ายอย่างไม่ขาดมือ เขาก็กลายเป็นคนฟุ้งเฟ้อ ใช้ของดีมีราคา กินเหล้าแพง ๆ รักสนุกไปวัน ๆ โดยไม่ได้นึกถึงอนาคตว่าอาชีพนายแบบนี้ไม่ได้เป็นอาชีพที่จะหาเลี้ยงตัวอยู่ได้ตลอดไป เมื่อเขาเห็นมัศยานักร้องสาวชื่อดังซึ่งก็เป็นคู่นอนคนหนึ่งของเขาทำธุรกิจที่ดินและบ้านจัดสรร เขากลับเห็นว่าเธอไม่น่าจะทำตัวให้ลำบาก ดังตัวอย่างคำพูดของเขาว่า

“ความจริงลำพังแค่ร้องเพลงคุณก็รวยไม่รู้เรื่องอยู่แล้ว จะต้องมาตากแดดตากลม ทำไม...เทปใหม่ของคุณออกดังระเบิด”

(สวนผีเสื้อ. 2536 : 52)

ทั้ง ๆ ที่ชีวิตเขาก็เคยได้รู้รสของความยากลำบากมาแล้ว เขาน่าจะใช้เงินเป็นและรู้ค่าของเงิน รู้จักเก็บออมและหามาเพิ่มในขณะที่เขายังมีโอกาสอยู่ แต่เขากลับไม่เป็นเช่นนั้น

เรื่อง ขอมอนใบนั้นที่เธอฝันยามหนุน

1. ล่องจัน

1.1 ประวัติชีวิต

ล่องจันเป็นลูกคนกลางของครอบครัว เขาเกิดมาในช่วงที่ครอบครัวตกอับกิจการขาดทุนย่อยยับ พ่อคิดว่าเป็นความผิดของเขาที่เกิดขึ้นแล้วทำให้ครอบครัวต้องประสบปัญหา พ่อจึงเกลียดเขามาก ไม่เคยให้ความรักความดูแลเอาใจใส่เหมือนกับที่พ่อให้กับพี่ถ่มและนายก็ซึ่งเป็นพี่ชายและน้องชายของเขา ล่องจันต้องพบกับความขมขื่นของพ่อเสมอมา แม้ทำได้ก็เพียงแค่ส่งสารและให้ความรักความใกล้ชิด เขาจึงรักแม่มาก ล่องจันมีภาระหน้าที่และมีความรับผิดชอบตั้งแต่เล็ก ๆ เพราะเขาต้องช่วยแม่ทำงานในบ้านให้เสร็จก่อนแล้วจึงเดินไปโรงเรียน ส่วนพี่และน้องของเขาพ่อให้นั่งรถสามล้อไป ต่อมากิจการบริษัทของพ่อเจริญขึ้นพ่อจึงซื้อรถคันใหม่ไปรับส่งพี่ถ่มและนายก็ ล่องจันไม่เคยได้นั่งรถคันนี้เลย แต่พ่อก็ให้เขามีหน้าที่ล้างรถด้วย เมื่อรวยขึ้นพ่อเริ่มเปลี่ยนแปลงวันหนึ่งพ่อก็พาผู้หญิงคนใหม่เข้ามาอยู่ในบ้าน แม่ทนไม่ได้จึงออกจากบ้านและพาล่องจันไปขออาศัยอยู่กับบ้านเพื่อนที่จังหวัดนครปฐม ล่องจันดีใจที่แม่เลิกกับพ่อเพราะต่อไปนี้เขาก็จะไม่ถูกใครเข้มแข็งแกอีกแล้ว เมื่อล่องจันมาอยู่กับครอบครัวของเพื่อนแม่ก็เกิดเหตุการณ์ไม่ดีกับครอบครัวนี้จนล่องจันคิดว่าเป็นเพราะเขา แม่จึงบอกว่าจะเปลี่ยนชื่อให้ แต่ล่องจันไม่ยอมเปลี่ยน และยังบอกแม่ด้วยความรู้สึกขมขื่นว่าเขาจะใช้ชื่อนี้ตลอดไป

ต่อมาแม่ได้ออกมาเช่าบ้านอยู่เองและทำข้าวแกงขาย แม่มีสามีใหม่ชื่อนายทองแสงเป็นช่างตัดผม ล่องจันไม่ชอบเขาแต่ก็ไม่ได้ขัดขวางเพราะถือว่าเป็นความสุขของแม่ ล่องจันเคยได้พบพ่อครั้งหนึ่งที่นครปฐม พ่อพูดจาตู่ถูกเขากับแม่ว่าทำให้ชื่อเสียงวงศ์ตระกูลของพ่อต้องเสียหาย ล่องจันเจ็บใจพ่อมากถึงกับร้องไห้

วันหนึ่งล่องจันกลับมาบ้านพบนายทองแสงกำลังทำร้ายแม่ เขากระโดดเข้าขวางนายทองแสงจนล้มฟูบ แม่ตกใจมากรีบให้เขาหนีไปอยู่เข้ากรุงเทพฯ แล้วให้เงินมาจำนวนหนึ่งเพื่อให้มาเรียนหนังสือ แต่ยังไม่ทันได้เรียนก็เกิดเรื่องเข้าใจผิด ล่องจันถูกตำรวจจับในข้อหาทำให้เด็กผู้หญิงคนหนึ่งท้อง แต่ในที่สุดล่องจันก็พ้นข้อหาเพราะไม่เป็นความจริง ก่อนจะปล่อยตัวตำรวจให้ล่องจัน

พาผู้ปกครองมารับรองเพราะเขายังเป็นเยาวชน ล่องจิ้นจำเป็นต้องบอกว่าเขาเป็นลูกใคร ทั้งๆ ที่ไม่แน่ใจว่าพ่อจะยอมรับเขาเป็นลูกหรือไม่ พ่อมาเป็นผู้ปกครองรับเขาเพราะกลัวชื่อเสียงของวงศ์ตระกูลเสียหาย และเมื่อเห็นว่าเขายังไม่มีที่ไปจึงชวนให้เขาไปอยู่บ้าน แต่ไม่ได้แนะนำกับคนในบ้านซึ่งเปิดเป็นบริษัทก่อสร้างว่าเขาเป็นลูก ล่องจิ้นจึงอยู่ในบ้านนี้เหมือนผู้อาศัย

ล่องจิ้นไปเรียนที่โรงเรียนพาณิชย์แห่งหนึ่ง แต่เกิดเรื่องทะเลาะวิวาทกับนักเรียนเก่าที่ทำตัวเป็นเจ้าถิ่น ล่องจิ้นตอยเด็กคนนั้นจนได้รับบาดเจ็บ เขาจึงถูกไล่ออก ล่องจิ้นเสียใจมากเพราะเขาคิดว่าเขาทำให้แม่ต้องผิดหวัง เขาจึงไม่บอกเรื่องนี้แก่ใคร พอดีกับพ่อเกิดอุบัติเหตุต้องนอนรักษาตัวอยู่โรงพยาบาลจึงให้ล่องจิ้นเป็นผู้ดูแลงานทางบริษัทแทน เนื่องจากถมและก็ต้องเรียนหนังสือ แรก ๆ พวกคนงานแสดงท่าทีไม่เชื่อถือว่าเขาจะทำงานเช่นนี้ได้ แต่ล่องจิ้นก็แสดงความสามารถจนพวกคนงานยอมรับ

วันหนึ่งล่องจิ้นไปพบกั๊กาลังมีเรื่องชกต่อยกับนักเลงหน้าโรงหนัง ล่องจิ้นไปช่วยไว้ได้ทันก่อนที่จะถูกแทง ตำรวจเข้ามาระงับเหตุการณ์และจับตัวกั๊กาลังไป ล่องจิ้นกลัวว่าจะมีผลต่อการเข้าเรียนเตรียมทหารของกั๊กาลัง เขาจึงจะยอมติดคุกแทนน้อง แต่พ่อไม่ยอมให้กั๊กาลังหรือล่องจิ้นต้องติดคุกตั้งแต่นั้นมาล่องจิ้นกับพ่อก็เริ่มเกิดความรู้สึกที่ดีต่อกัน มีคนโทรเลขมาบอกว่าแม่ป่วยเขาจึงจะไปเยี่ยม พี่ถมและนายก็ขอตามไปด้วย ถึงแม้ว่าพ่อและแม่จะไม่ได้กลับมาคืนดีเป็นครอบครัวเดียวกันเหมือนเดิม แต่ทุกคนก็อยู่อย่างมีความสุข

1.2 ลักษณะทางกาย

ล่องจิ้นคงจะเป็นคนที่มีรูปร่างใหญ่ แข็งแกร่งบึกบึน เพราะเขาเป็นคนที่ทำงานหนักมาตั้งแต่เด็ก สังเกตได้จากคนที่ล่องจิ้นมีเรื่องทะเลาะวิวาทจนถึงขั้นชกต่อยกันนั้น ไม่ว่าจะเป็นเหยี่ยวเสือซึ่งเคยเป็นนักเลงเก่า นายทองเส็งสามี่ใหม่ของแม่ ไล่ป๊อกนังเลงซี้คุก ไล่หน่คนงานในบริษัทของพ่อ ทุกคนมีรูปร่างใหญ่โตแข็งแรงบึกบึนทั้งสิ้น แต่ล่องจิ้นสามารถต่อสู้กับคนพวกนั้นได้ และบางคนก็ถูกล่องจิ้นเล่นงานจนลุกไม่ขึ้น

นอกจากรูปร่างใหญ่โต แข็งแกร่งบึกบึนแล้ว ล่องจิ้นคงเป็นคนที่หน้าตาหล่อด้วย เพราะเมื่อเขาพาคนงานในบริษัทคนหนึ่งชื่อคง ไปซื้อเสื้อผ้า ขณะที่เขาลองใส่อยู่ เจ้าคงทักขึ้นว่า

“คุณจิ้น “มะ” ไปเลย ยิ่งกับกะต๊ิบแนะะ” คงมองเลยไปที่รูปสติฟ แม็คควีน ซึ่งติดอยู่บนฝาผนังในร้าน” เจ้าของร้านขายเสื้อผ้ายังแนะนำเขาว่า

“วันไหนมีเวลาแวะไปร้าน “เทพนิมม” ให้เขาแต่งผมให้หน่อย ซี้คร้านสาว ๆ ติดกรอ”

(ขอหมอนใบนั้นที่เขอนิยามพูน. 2535 : 362)

1.3 ลักษณะนิสัย

มีความรับผิดชอบ เนื่องจากล่องจิ้นเป็นลูกที่พ่อไม่รัก เขาจึงรักแม่และใกล้ชิดกับแม่ มากเขาจะช่วยเหลืองานแม่ทุกอย่างเท่าที่วัยเด็กอย่างเขาจะทำได้ ไม่ว่าจะเป็นการหุงข้าว ล้างจาน เสร็จเรียบร้อยแล้วจึงจะเดินไปโรงเรียนได้ เมื่อพ่อซื้อรถเก๋งมาใหม่ก็ให้เขามีหน้าที่คอยเช็ดล้างทำความสะอาดทั้ง ๆ ที่เขาไม่เคยมีโอกาสนั่งเลยแต่เมื่อพ่อใช้เขาก็ทำ และเมื่อแม่ต้องออกจากบ้านมาอยู่บ้านเพื่อนที่นครปฐม บ้านนั้นเลี้ยงหมูขาย ล่องจิ้นมีหน้าที่คอยดูแลให้อาหารหมู แม่ตอนหลังแม่จะแยกตัวออกมาเช่าบ้านอยู่เองแล้ว หลังจากกลับจากโรงเรียนมาช่วยแม่ขายข้าวแกง ล้างจาน และเก็บของจนเรียบร้อยแล้ว เขายังถีบจักรยานไปบ้านหลังที่เคยอาศัยอยู่เพื่อไปช่วยเขาให้ข้าวหมูเหมือนเช่นเคย โดยที่แม่ไม่ต้องบอก

เมื่อพ่อให้เขามาช่วยดูแลงานก่อสร้างและควบคุมคนงานนับสิบคน ขณะนั้นเขามีอายุเพียง 16 - 17 ปี แต่เมื่อเขาได้รับปากกับพี่ถ่มแล้ว ล่องจิ้นก็ทำได้ เขาอนพักที่บ้านพักคนงานนานถึงสามอาทิตย์ เพื่อไม่ต้องกลับไปกลับมาจนกว่างานจะสำเร็จ

เป็นผู้มีความกตัญญู เมื่อเป็นเด็กเขาไม่เคยให้แม่ต้องเรียก ต้องใช้ เขารู้ตัวว่าเขาจะต้องทำอะไร บางครั้งเขาอยากจะได้ของเล่นเหมือนพี่น้องแต่เขาก็ไม่เคยขอให้แม่ซื้อ เพราะเขารู้ว่าแม่ไม่ค่อยมีเงินมีเพียงครั้งแรกและครั้งเดียวที่เขาเคยขอให้แม่ซื้อว่าให้ เมื่อล่องจิ้นโตขึ้นเขาบอกกับแม่ว่าเขาจะเปลี่ยนนามสกุลมาใช้นามสกุลแม่ แม่ไม่ยอมและบอกกับเขาว่าถ้าทำเช่นนั้นแม่จะเสียใจไปตลอดชีวิต ที่แม่กลัวพูดเช่นนั้นเพราะแม่รู้ว่าล่องจิ้นจะไม่มีวันทำให้แม่เสียใจเป็นอันขาด

เมื่อล่องจิ้นได้พบพ่อที่นครปฐมพ่อพูดจาตูดถูกแม่ เขาน้อยใจที่พ่อด่าว่าเขา แต่เขาโกรธมากเมื่อพ่อด่าไปถึงแม่อย่างเสีย ๆ หาย ๆ เขาเกือบจะระงับอารมณ์ไม่อยู่ ดังคำบรรยายกิริยาอาการของล่องจิ้นว่า

“ผมกำหัดแน่นและทำท่าจะโผนเข้าไปหา แต่เมื่อถูกคิดขึ้นมาได้ผมก็สับัดหน้าผลุนผลุนออกมาจากที่นั่น...ผมทุดตัวลงนั่งริมคูน้ำ พลงยกมือขึ้นปิดหน้าพร้อมกับสะอื้นอีก ๆ ด้วย ความเคืองแค้นและอัดอั้นตันใจ ถ้าเพียงแต่ไม่ใช่พ่อผมคงไม่ปล่อยให้มายืนตีฝีปากก้าวร้าวแม่ได้ถึงขนาดนี้”

(ขอหมอนใบนั้นที่เธอฝันยามหนุน. 2535 : 70)

เมื่อเขามีเรื่องกับพี่ชายของ নিজซึ่งเป็นนักเลงและมีรูปร่างใหญ่กว่าเขามาก แต่เขาไม่ได้กลัวตรงเข้าชกต่อยกับเสียเสียเพราะเขาทนไม่ได้ที่เสียเสียค่าไปถึงแม่ของเขาด้วย วันหนึ่งเมื่อกลับไปบ้านเห็นนายทองเล็งสามี่ใหม่ของแม่กำลังทำร้ายแม่ ล่องจันกระโดดเข้าขวางนายทองเล็งทันที แล้วหนีมาอยู่กรุงเทพฯ มาเรียนต่อแต่ก็มีเหตุที่ทำให้เขาต้องถูกไล่ออกจากโรงเรียนเขาเสียใจมากรำพันในใจว่า

“การที่ผมถูกลงโทษด้วยวิธีการเยี่ยงนี้ นอกจากจะเป็นการทำลายอนาคตผมลงอย่างสิ้นเชิงแล้ว ยังเป็นการทำลายหัวใจของผู้หญิงที่น่าสงสารอีกคนหนึ่งให้แหลกละเอียด ทำลายความหวังเพียงสิ่งเดียวที่ผู้หญิงคนนั้นมีเหลืออยู่ในชีวิตให้พังทลายลงชั่วพริบตา แม้จะผิดหวังจะตอกชกตัวด้วยความเสียใจเพียงใดเมื่อรู้ว่าผมสูญเสียทุกสิ่งทุกอย่างไปจนหมดสิ้น ไม่มีทางที่จะไปสู่จุดหมายที่แม่ฝันและทุ่มเทชีวิตจิตใจให้นับเป็นปี ๆ ”

(ขอหมอนใบนั้นที่เธอฝันยามหนุน. 2535 : 53)

แสดงว่าล่องจันเสียใจที่เขาถูกไล่ออกน้อยกว่าเสียใจที่ทำให้แม่ต้องเสียใจ

มีความกล้าหาญ ล่องจันเป็นคนที่มีความใจเด็ดเดี่ยวกล้าหาญ เขาไม่เคยกลัวใคร เมื่อล่องจันมาอยู่บ้านพ่อ เขาไปทำคนงานคนหนึ่งที่มีรูปร่างแข็งแรงบึกบึน แต่ชอบข่มเหงรังแกคนงานที่อ่อนแอกว่า ตัวเล็กกว่า ล่องจันเดินเข้าไปในกลุ่มคนพวกนั้นอย่างไม่เกรงกลัว ทั้ง ๆ ที่พวกนั้นนั่งกันอยู่หลายคน ล่องจันร้องท้าวว่า

“พวกมึงเป็นหมาหรือเป็นคน” ผมถามด้วยเสียงเรียบ ๆ

“คนซิเว้ย” เหน่ตะโกนตอบ

“ถ้าคนจริงก็ลงไปเดี๋ยวนี้นะ... แต่ถ้าเป็นหมาหมูก็นั่งเข้ามาเลย”

(ขอหมอนใบนั้นที่เธอฝันประภัสสร เสวิกุล. 2535 : 185)

แล้วล่องจันก็จัดการกับเสนห์คนงานร่างใหญ่คนนั้นถึงกับล้มทั้งยืน

เมื่อล่องจันมาเรียนที่โรงเรียนพาณิชย์เศรษฐสยาม” ในวันแรก เขาก็ถูกนายบุงนักเลงเก่าเจ้าถิ่นลงตี ด้วยการจ้องโต๊ะที่อยู่ใกล้ประตูทั้งประตูหน้าห้องและประตูหลังห้อง ล่องจันพูดด้วยสีหน้าปกติอย่างไม่เกรงกลัวว่า

"เอาละ...นายจะนั่งตัวไหนก็เลือกเอาสักตัว ที่เหลือเราจะได้นั่ง"

"อ้าวพูดอย่างนี้มันต้องจั่งกันหน่อยแล้ว...เอาเลยบึ่งปล่อยไว้ก็ไยเย็นแล้ว"

ลูกคู่สองสามคนรีบยุ

"ได้เสมอ นายพร้อมเมื่อไหร่บอกเราด้วยแล้วกัน"

(ประภัสสร เสวิกุล. 2535 : 232)

ล่องจันไม่เคยกลัวใคร อะไร ถ้าเขาเห็นว่าสิ่งที่เขากำลังทำนั้นไม่ผิด

เป็นคนไผ่ดี ถึงแม้จะได้รับความยุติธรรมจากพ่อ ก็ไม่ได้เคยคิดอิจฉาหรือเกลียดที่เกลียดน้อง ได้แต่รู้สึกโกรธและน้อยใจพ่อ ไม่เคยทำตัวให้มีปัญหาเมื่ออยู่โรงเรียนก็เป็นนักกีฬาของโรงเรียน เมื่อมาเรียนพาชีที่กรุงเทพฯ ได้รู้จักกับเพื่อนคนหนึ่งซึ่งมีปัญหาและหาทางออกด้วยการหนีเรียนบ้าง เล่นการพนันบ้าง เพื่อนคนนี้เคยพาจันเข้าไปในแหล่งอบายมุขแห่งหนึ่งและชวนให้เขาเล่นเขาก็เล่นและยังบอกเขาว่าเขาคงมีดวงทางนี้เพราะเล่นอะไรก็ได้เงินไม่เคยเสีย แต่เขาบอกเพื่อนว่าเขาไม่ชอบสิ่งเหล่านี้และสถานที่แห่งนี้ เขาเปรียบว่าสถานที่แห่งนี้ไม่ใช่สถานที่ที่คุ้มครองป้องกันอย่างที่เพื่อนของเขาว่า แต่เหมือนสถานที่กักกันเขาจากโลกภายนอกมากกว่า และยังขอร้องเพื่อนไม่ให้มามั่วสุมและทำตัวเช่นนั้นอีก

2. พ่อของล่องจัน

2.1 ประวัติชีวิต

พ่อของล่องจันชื่อวัชร ภูบาลบริรักษ์ เป็นลูกของพระยาภูบาลบริรักษ์ ถึงแม้จะเป็นลูกที่เกิดจากภรรยาน้อย แต่เขาก็ภาคภูมิใจในเชื้อสายวงศ์ตระกูลมาก เขาเรียนจบระดับอนุปริญญา แต่งงานกับนางอนงค์ จันแจ้ง ผู้มีอาชีพค้าขาย และมีลูกด้วยกัน 3 คน คือ ถม ล่องจัน และก๊ี้ พ่อรักถมและก๊ี้เพราะเกิดมาแล้วทำให้ครอบครัวร่ำรวย แต่ล่องจันเกิดมาในขณะที่ครอบครัวต้องตกอับ กิจกรรมที่ทำขาดทุนจนหมดตัวพ่อจึงเกลียดล่องจันลูกชายคนกลางมาก และทำกับล่องจันเหมือนไม่ใช่ลูก ไม่รัก ไม่เคยเอาใจใส่ดูแล ไม่เคยซื้อข้าวของ เสื้อผ้า ของเล่นให้ แต่ซื้อให้ถมและก๊ี้แทบจะทุกอย่างและล้วนแต่เป็นของดี ๆ มีราคา หน้าซำยังคอยกลั่นแกล้ง ดุด่า ปฏิบัติต่อล่องจันเหมือนไม่ใช่ลูก นอกจากตนเองจะไม่รักและไม่คิดว่าล่องจันเป็นลูกแล้ว ยังสอนให้ถมและก๊ี้ไม่คิด

ว่าเป็นพี่น้องกับล่องจิ้นด้วย นอกจากเขาจะไม่รักลูกแล้ว เขายังไม่รักภรรยาของเขาด้วย เพราะเขามักจะพูดจาตู่ถูกเธอว่าเคยเป็นแม่ค้า ไม่มีความรู้ เขามีภรรยาเหมือนมีทาสคอยรับใช้

พ่อของล่องจิ้นทำธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ต่อมาเมื่อกิจการเจริญขึ้นพ่อก็พาผู้หญิงคนใหม่ เขามาอยู่ในบ้าน โดยไม่นึกถึงความรู้สึกของแม่ พ่ออ้างว่าพ่อเป็นคนหาเลี้ยงครอบครัวฉะนั้นย่อมจะหาความสุขใส่ตัวได้ เมื่อแม่ทนไม่ได้จึงเป็นฝ่ายออกจากบ้านโดยพาล่องจิ้นไปด้วย พ่อบอกกับลูกสองคนที่เหลือว่าแม่ทิ้งพ่อไปมีสามีใหม่ ทำให้ลูกเข้าใจแม่ผิด

เมื่อพ่อไปรับงานที่นครปฐมและได้พบล่องจิ้น เขามองอย่างเฉยเมย หน้าซ้ำยังพูดจาตู่ถูกว่าล่องจิ้นและแม่ทำให้ชื่อเสียงวงศ์ตระกูลของเขาเสียไปด้วย ครั้งหนึ่งเมื่อล่องจิ้นเข้ามากรุงเทพฯ เพื่อจะมาเรียนต่อ แต่เกิดเรื่องจนต้องขึ้นโรงพักพ่อต้องมายอมรับว่าเป็นผู้ปกครองของล่องจิ้นเพื่อตำรวจจะได้ปล่อยตัว ที่เขาทำเช่นนั้นไม่ใช่เพราะกลัวจะเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล เขาชวนล่องจิ้นให้ไปอยู่ที่บ้านอย่างเสียไม่ได้ และเขาทำเหมือนล่องจิ้นเป็นเพียงผู้อาศัยคนหนึ่งเท่านั้น พ่อพยายามสนับสนุนจะให้ถ่มเรียนแพทย์ และให้ก็เรียนโรงเรียนเตรียมทหาร แต่เมื่อเขาได้รับอุบัติเหตุทำงานไม่ได้จึงให้ล่องจิ้นมาทำงานแทน โดยไม่ถามความสมัครใจหรือความต้องการของล่องจิ้นเลย

พ่อมีผู้หญิงคนใหม่อีกหลายคน คนปัจจุบันก็อายุคราวลูก พ่อรักและหลงเธอมากแต่ภายหลังล่องจิ้นจับได้ว่าเธอยังแอบติดต่อกับสามีเก่า เมื่อพ่อรู้เรื่องนี้พ่อผิดหวังและเสียใจมาก ตั้งแต่นั้นมาแม้จะยังไม่เลิกนิสัยเจ้าชู้ แต่พ่อก็ไม่เคยพาผู้หญิงคนไหนเข้ามาอยู่ในบ้านอีกเลย เมื่อพ่อกับล่องจิ้นเริ่มยอมรับและเข้าใจกัน พ่อก็เคยตามลูก ๆ ไปเยี่ยมแม่ที่นครปฐม

2.2 ลักษณะทางกาย

เป็นคนที่มึนคลุกทำทางภูมิฐาน แม้แต่ล่องจิ้นซึ่งไม่ชอบพ่อแต่เมื่อได้มีโอกาสพบพ่อหลังจากที่ไม่ได้พบกันมานานล่องจิ้นยังนึกชมบุคลิกของพ่อว่า

“พ่อดูเหมือนจะไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมากนัก นอกจากความภูมิฐานที่เพิ่มขึ้นตามฐานะ จอนและดินผมแม่จะเริ่มมีสีขาวยิ้ม แต่สีหน้าก็ยังคงแจ่มใสอึมเอบ เว้นแต่สายตาที่คงจะยาวขึ้นจนต้องสวมแว่น”

(ขอหมอนใบนั้นที่เธอฝันยามหนุน. 2535 : 69)

2.3 ลักษณะนิสัย

เป็นคนเจ้าชู้ เขามีภรรยาชื่อ อนุช จันแฉ่ ซึ่งเป็นแม่ของลูกทั้งสามคนของเขา แต่เมื่อมีฐานะดีขึ้นเขาก็มีผู้หญิงคนใหม่และพาเข้ามาอยู่ในบ้านด้วยชื่อ เพ็ญ ผู้หญิงคนนี้ทำงานบาร์ต่อมาก็เลิกกับเพ็ญ เพราะผู้หญิงคนล่าสุดที่ล่องจิ้นพบที่บ้านเธอชื่อตุ๊กตา พ่อรักและหลงเธอมากไม่ว่าจะอดอดอะไรพ่อก็จะตามใจเสมอ ซึ่งในขณะที่อยู่กับพ่อของล่องจิ้น ตุ๊กตาก็ยังติดต่อกับแฟนเก่าของเธออยู่ ล่องจิ้นรู้เรื่องนี้แต่เขาไม่กล้าบอกพ่อ เพราะเขารู้ว่าพ่อรักตุ๊กตามากอาจจะไม่เชื่อเขา หรือถ้าเชื่อพ่อก็คงเสียใจ และหลังจากที่ตุ๊กตาหนีพ่อไปกับแฟนเก่าของเธอ พ่อก็ยังมีผู้หญิงคนใหม่อีกหลายคนแต่ก็ไม่ได้พาใครเข้ามาอยู่ในบ้านอีก

เป็นคนเห็นแก่ตัว เมื่อมีฐานะดีขึ้น เขาก็มีผู้หญิงคนใหม่โดยที่ไม่สนใจความรู้สึกของภรรยาที่ร่วมทุกข์ร่วมสุขกันมา โดยอ้างว่าเขาเป็นคนเหนื่อยยากที่ต้องหาเลี้ยงครอบครัวฉะนั้นเมื่อมีเงินเขาก็ต้องหาความสุขใส่ตัว ดังคำพูดว่า

“จำใส่กะโหลกไว้บ้างซิ ว่าฉันเป็นคนหาเลี้ยงทุก ๆ คนในบ้านนี้ ตอนที่ลำบากลำบากก็มีมันตีนถีบปากกัดงก ๆ อยู่คนเดียววัน ครั้นพอมีกินขึ้นมาจะหาความสุขส่วนตัวบ้าง ทำไมเธอถึงต้องมาเอะอะโวยวาย”

(ขอหมอนใบนั้นที่เธอฝันยามหนุน.2535 : 29)

นอกจากนี้ยังอ้างว่าพ่อของเขาคือเจ้าคุณอุปบาลบริษัทก็มีภรรยาเป็นร้อย เพราะเป็นเรื่องธรรมดาของผู้ชาย

ไม่ยอมรับความจริง เนื่องจากเขาถูกแม่สอนให้เป็นคนที่รักศักดิ์ศรีและภาคภูมิใจในชาติกำเนิดของตน และยังเขาว่าตัวเองว่าเขาเป็นลูกภรรยาน้อย จึงทำให้เขาเป็นคนที่ทำอะไรต้องดีต้องถูกเสมอ เขาจะไม่ยอมทำอะไรให้ผิดพลาด แต่เมื่อกิจการที่เขาทำเกิดประสบปัญหาต้องขาดทุนจนเกือบหมดตัว ซึ่งก็อาจจะมาจากการดำเนินงานของตนเองด้วย แต่เขากลับโยนความผิดนี้ให้แก่ลูกซึ่งยังไม่ได้เกิดมาลืมตาดูโลก โทษลูกว่าเป็นตัวช่วยที่เกิดขึ้นแล้วทำให้กิจการเขาต้องล้มจม จึงตั้งชื่อลูกคนนี้ว่า “ล่องจิ้น” และเมื่อล่องจิ้นโตขึ้นไม่ว่าทางบ้านจะเกิดเหตุการณ์อะไรเกิดปัญหาอะไรก็มักจะโทษว่าเป็นความผิดของล่องจิ้นเสมอ

เมื่อคราวที่เกิดอุบัติเหตุเขาขับรถไปชนกับรถอีกคันหนึ่งที่พระประแดงจนบาดเจ็บสาหัส ต้องเข้าโรงพยาบาล เมื่อล่องจันไปเยี่ยมเขามองล่องจันด้วยสายตาที่เฉยเมยแล้วพูดว่า

“ไม่นึกเลยว่าจะชวยอย่างนี้” แล้วเงิบไปนิดหนึ่ง ซึ่งถึงแม้จะไม่ได้พูดออกมา ผมก็รู้ว่าพ่อ ต้องปักใจเชื่อว่าเพราะผม...เพราะไอ้ “ล่องจัน” ตัวนี้ที่ทำให้พ่อต้องประสบเคราะห์กรรมร้ายแรงครั้งนี้”

(ขอหมอนใบนั้นที่เธอฝันยามหนุน. 2535 : 347-348)

แม้แต่ความไม่ระมัดระวังในการขับของตัวเองจนเกิดอุบัติเหตุ เขาก็ยังโยนความผิดนี้ให้กับล่องจันซึ่งไม่ได้รู้เห็นอะไรด้วยเลย

เป็นคนฟุ้งเฟ้อ อาจจะเป็นเพราะเขาเป็นลูกภรรยาหน้าย จึงทำให้เขารู้สึกว่าเขาต้องเด่นต้องดีหรือต้องรวยกว่าพวกลูก ๆ ของภรรยาหลวงให้ได้ จึงทำให้เขาติดนิสัยที่ฟุ้งเฟ้อ ชอบใช้ของดี ๆ กินอาหารดี ๆ ราคาแพง อาหารร้านใดมีชื่อเสียงพ่อจะรู้จักไปหมด ไม่ว่าจะเป็นไก่ย่างจากร้าน “ชายทะเลวันเพ็ญ” ก๋วยเตี๋ยวราดหน้าจากร้าน “ห้อยเทียนเหลา” เกี้ยว-บะหมี่ จากเยาวราช ของเล่นก็ต้องเป็นของที่ดี ๆ ราคาแพง ๆ ไม่ให้ลูกเดินไปโรงเรียนต้องจ้างสามล้อไปส่งทั้ง ๆ ที่บ้านก็ไม่ไกลจากโรงเรียนนัก เพราะล่องจันยังเดินไปเดินกลับได้ เมื่อกิจการของบริษัทดีขึ้นก็เปลี่ยนรถคันใหม่ที่มียี่ห้อดีราคาแพง

หลงตัวเอง นอกจากพ่อของล่องจันจะภาคภูมิใจในความเป็น “ภูบาลบริรักษ์” โดยไม่คำนึงถึงความเป็นจริงและความถูกต้องแล้ว เขายังสอนให้ลูกและภรรยาภาคภูมิใจด้วย เมื่อรู้าลูกและภรรยาเก่าต้องมาตกกระกำลำบากหาเลี้ยงตัวเองด้วยการรับจ้าง และขายข้าวแกง ถึงแม้จะเป็นอาชีพที่สุจริตแต่ก็ต่ำต้อยในความคิดของเขา แทนที่เขาจะรู้สึกสงสารเห็นใจ เขากลับรู้สึกโกรธมากที่ทำให้ตระกูลของเขาต้องเสื่อมเสีย และตอนที่จะต้องไปประกันตัวลูกชายออกจากห้องขังทั้ง ๆ ที่ตัวเขาและตำรวจก็ทราบวล่องจันเป็นผู้บริสุทธิ์ แต่การจะให้เด็กออกจากห้องขังจะต้องมีผู้ปกครองมารับ เขายอมไปรับล่องจันเพราะเกรงว่าชื่อเสียงของตระกูลจะมัวหมอง

จากพฤติกรรมดังกล่าวเมื่อนำทฤษฎีบุคลิกภาพของฮิลการ์ดมาวิเคราะห์พฤติกรรมของ พ่อของล่งจิ้นพบว่า มีความต้องการที่แสดงถึงความทะเยอทะยาน มีอำนาจ ปรารถนาความสำเร็จ และความมีชื่อเสียง ได้แก่ความต้องการอยากเด่นอยากดัง เอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ ต้องการ ยกย่องชมเชย หลีกเลียงความล้มเหลว และการถูกตำหนิ เนื่องจากพ่อของล่งจิ้นเป็นลูกที่เกิด จากภรรยาหน้าย ซึ่งไม่ได้รับความเหลียวแลจากพ่อเท่าไร มีแต่แม่เท่านั้นที่คอยดูแล อบรมสั่งสอน และให้การศึกษา โดยพยายามเน้นให้ลูกรู้อยู่เสมอว่า ต้องเอาชนะ ต้องดีกว่า ต้องเด่นกว่า ต้อง ประสบความสำเร็จ จะแพ้ลูก ๆ ของภรรยาหลวงไม่ได้ จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้พ่อของล่งจิ้น ไม่ยอมรับความพ่ายแพ้ใด ๆ ทั้งสิ้น เมื่อกิจการที่กำลังทำอยู่ประสบกับปัญหาขาดทุนจนเกือบหมด ตัว พ่อของล่งจิ้นไม่ยอมรับว่าเป็นความผิดพลาดของตน แต่โทษว่าเป็นเพราะลูกคนกลางที่เกิด มาแล้วทำให้ครอบครัวเป็นเช่นนี้ จึงตั้งชื่อลูกว่า “ล่งจิ้น”

แต่เมื่อกิจการดีขึ้น ร่ำรวยขึ้น ก็เกิดความภาคภูมิใจว่าเป็นเพราะฝีมือของตน จนนั้นจึง หาความสุขกับเงินที่หามาได้เต็มที่ พาผู้หญิงคนใหม่เข้ามาอยู่ในบ้านโดยไม่นึกถึงความรู้สึก ของภรรยา ซึ่งไม่เคยมีปากเสียงอะไรเลย เป็นฝ่ายยอมพ่อของล่งจิ้นมาตลอด แต่เมื่อสามีนำผู้หญิง คนอื่นเข้ามาอยู่ร่วมบ้าน เธอยอมไม่ได้จึงเป็นฝ่ายออกจากบ้าน พ่อของล่งจิ้นรู้สึกเสียหน้าและ อับอาย เพราะภรรยากลายเป็นคนก่ล้าหาญ พ่อของล่งจิ้นจึงพยายามพูดให้ลูก ๆ รู้ว่าภรรยาของ เขาเป็นผู้กระทำผิด

เรื่อง ขึ้นอยู่กับดินฟ้าอากาศ

1. มารู้จัก

1.1 ประวัติชีวิต

พันเอกมหารัษฎเป็นนายทหารที่มีความเก่งกล้าสามารถ เขากับนายทหารกลุ่มหนึ่งได้รวม ตัวกันเป็นกลุ่ม“ยังเติร์ก” เพื่อโค่นล้มการปกครองของสุลต่านอับดุลฮามิด เมื่อกลุ่มยังเติร์กทำการ ปฏิวัติสำเร็จ ได้ทูลเชิญโมฮัมหมัดที่ 5 ขึ้นเป็นสุลต่าน โดยมีนายพลเอนเวอร์กับนายพลทาลัตเป็น ผู้นำคณะรัฐบาล แรก ๆ สถานการณ์บ้านเมืองก็คลี่คลายไปในทางที่ดี แต่ต่อมาผู้นำทั้งสองกลับมี ความเห็นแก่ตัว พวกกันกอบโกยผลประโยชน์ใส่ตน ซึ่งสร้างความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนมาก

พันเอกมหารัษฎเป็นบุคคลสำคัญที่มีส่วนทำให้กลุ่ม “ยังเติร์ก” ปฏิวัติได้สำเร็จ เขาเป็น บุคคลที่ประชาชนและทหารส่วนใหญ่ชื่นชอบ แต่เขากลับถูกนายพลเอนเวอร์และนายพลทาลัต กำจัด ด้วยการส่งตัวเขาไปอยู่ที่เมืองซาราเจโว ซึ่งเป็นเมืองชายแดนที่อยู่ห่างไกลความเจริญ

มาห่มพุทฺฐเจตนาของคนพวกนี้ดี เนื่องจากเขาเป็นคนที่ไม่คิดมากและไม่ได้คิดจะเป็นใหญ่เป็นโตจึงไม่รู้สึกลึกเคียดร้อน แต่เมื่อเขาได้รับรู้ความเป็นไปของบ้านเมืองในขณะนี้เขาจึงยอมไม่ได้ เพราะเขารู้สึกว่าเป็นความผิดของเขาด้วยที่ทำให้นายพลทั้งสองขึ้นมามีอำนาจ พันเอกมาห่มพุทฺฐกับพวคนายทหารที่รักชาติได้แอบรวมตัวกัน เพื่อหาหนทางที่จะโค่นอำนาจรัฐบาลชุดนี้ โดยใช้มีสยิดแห่งหนึ่งในกรุงอิสตันบูลเป็นที่นัดพบและวางแผน ผู้ช่วยคนสำคัญของพันเอกมาห่มพุทฺฐและเป็นผู้วางแผนพัฒนาเศรษฐกิจคือ อิสมาแอล

เนื่องจากกองกำลังของพันเอกมาห่มพุทฺฐขณะนี้ยังมีไม่เพียงพอที่จะทำการปฏิวัติได้ เขาจึงไปชักชวนชิมรานาหัวหน้ากองทหารรักษาพระองค์ให้ร่วมมือด้วย เพราะเขารู้ว่าชิมรานาและสุลต่านโมฮัมหมัดก็ไม่พอใจนายพลทั้งสอง แต่ชิมรานาไม่ยอมร่วมมือด้วยเพราะชิมรานาเองก็คิดจะปฏิวัติอยู่แล้วโดยร่วมมือกับนายทหารนอกราชการคนหนึ่ง เมื่อเหตุการณ์เป็นเช่นนี้ พันเอกมาห่มพุทฺฐจึงเปลี่ยนแผนใหม่ โดยหันมาร่วมมือกับกลุ่มยังเติร์กของนายพลเอนแวนอร์และนายพลทาลัต เพราะมาห่มพุทฺฐมีเหตุผลว่านายพลทั้งสองเคยเป็นผู้มีเจตนาดีต่อประเทศชาติมาก่อน และเคยเป็นกลุ่มยังเติร์กด้วยกัน คงจะตกลงกันได้ และในที่สุดฝ่ายของพันเอกมาห่มพุทฺฐก็สามารถปราบฝ่ายกบฏของชิมรานาได้สำเร็จ นายพลเอนแวนอร์และนายพลทาลัตก็ได้สติกลับมาทบทวนการทำงานของตนเองอีกครั้ง

1.2 ลักษณะทางกาย

พันเอกมาห่มพุทฺฐเป็นชายหนุ่มที่มีรูปร่างสูงใหญ่สมเป็นทหาร ทำทางองอาจมีอำนาจ และมีรอยยิ้มเก๋อยู่บนใบหน้าตลอดเวลา จึงดูทำทางเป็นคนอารมณ์ดี เวลาหัวเราะก็หัวเราะเสียงดัง น้ำเสียงมีอำนาจ

พันเอกมาห่มพุทฺฐมีดวงตาสีสนิมเหล็กที่มักจะฉายแววเด็ดเดี่ยว เมื่อบวกกับรูปร่างที่สูงใหญ่ ทำทางองอาจ ใบหน้าที่มีรอยยิ้มอยู่เป็นนิจ คงจะเป็นเสน่ห์ที่ดึงดูดความสนใจต่อเพศตรงข้ามได้เป็นอย่างดี ไม่นานนั้นนางละครชื่อดังแห่งอิสตันบูลที่ทั้งสาวและสวายนคนติดกันทั่วเมือง คงไม่มาหลงรักเขาแต่เพียงผู้เดียว

1.3 ลักษณะนิสัย

เป็นผู้มีความสมถะ พันเอกมาห่มพุทฺฐเป็นบุคคลสำคัญคนหนึ่งของกลุ่มยังเติร์กที่ทำให้การโค่นล้มรัฐบาลประสบความสำเร็จ แต่เขากลับไม่ได้รับผลตอบแทนอะไรเลย เขาถูกส่งไปอยู่

เมืองซาราเจโวซึ่งเป็นเมืองชายแดนที่ทุรกันดาร เพราะนายพลทาลัตและนายพลเอนเวอร์เห็นว่าเขาเป็นคนเก่งและเป็นที่ชื่นชอบของประชาชน จึงเกรงว่าเขาอาจจะคิดโค่นอำนาจตน เพื่อนๆ และลูกน้องหลายคนพากันเจ็บร้อนแทน แต่เขากลับไม่คิดอะไรมาก หน้าที่ยังคิดไปในทางที่ดีด้วยว่า นายพลทั้งสองคนคงเห็นว่าเขาไปอยู่ที่เมืองชายแดนนั้น เขาคงจะมีโอกาสทำประโยชน์ให้ประเทศชาติได้มากกว่าที่อยู่ในเมืองหลวง ดังเช่นที่เขาพูดให้คนพวกนั้นฟังว่า

“ที่จริงการที่เอนเวอร์ส่งผมไปอยู่ที่ซาราเจโวก็นับว่าเป็นการดีอย่างหนึ่ง เพราะทำให้ผมมีโอกาสติดตามสถานการณ์ในบอลข่านอย่างใกล้ชิด”

(ขึ้นอยู่กับดินฟ้าอากาศ. 2533 :118)

เขาชอบใจทุกคนและมองดูเพื่อนๆ ด้วยใบหน้าที่ยิ้มแย้ม แล้วกล่าวว่า

“ผมชอบใจคุณเจ็บร้อนแทน แต่ก็อยากจะบอกอะไรคุณอย่างหนึ่งว่า สิ่งที่คุณอื่นเขาทำกับผมมันเจ็บปวดพอแล้ว และผมไม่อยากทำร้ายตัวเองให้มันเจ็บยิ่งขึ้นไปอีก”

(ขึ้นอยู่กับดินฟ้าอากาศ. 2533 : 118)

จากพฤติกรรมที่กล่าวมานี้แสดงว่าพันเอกมาห์มูทมีความพอใจในสิ่งที่เขากำลังทำอยู่ เขาทำงานโดยไม่ได้หวังลาภยศ ตำแหน่ง หรืออำนาจใด ๆ

เป็นคนกล้าหาญ เมื่อเพื่อนๆ บอกว่าประชาชนพากันเรียกเขาว่า “ผู้ที่หายไป” ซึ่งตีความหมายได้ 2 อย่าง คือ เขาถูกเอนเวอร์และสมุนกำจัดไปให้พ้นจากเส้นทาง หรืออาจหมายถึงผู้ที่หลบซ่อนตัวเองหรือผู้ที่ซบถคนนั้นเอง ผู้การมาห์มูทกล่าวว่าคนอย่างเขาหลบซ่อนใครไม่เป็น

เมื่อเขาคิดว่าเขาควรจะเข้าร่วมมือกับขบวนการจัดการกับพวกกลุ่มยังเติร์ก เพื่อประเทศชาติและประชาชน และจะได้โอกาสขอความเป็นอิสระให้แก่อิสมาแอลเพื่อนรุ่นน้องของเขา รวมทั้งไอเซ่คนรักของอิสมาแอลด้วย จึงเข้าไปพบกับขบวนการและองค์กรผู้ต่อต้านเพื่อบอกแผนการณ์ของตน เขาไปเพียงผู้เดียว ซึ่งเขาก็รู้ว่าองค์กรผู้ต่อต้านหลงรักไอเซ่อยู่และเกลียดอิสมาแอลมาก แต่เขาก็กล้าที่จะเข้าไปเจรจาเรื่องนี้ ทั้งๆ ที่ยังไม่รู้ว่าอะไรจะเกิดขึ้น และผลก็คือองค์กรผู้ต่อต้านโกรธมากไล่เขาให้ออกไป ซึ่งการกล้าเสี่ยงบอกความคิดของตนเองครั้งนี้ย่อมไม่ใช่เรื่องดีสำหรับตนเองและพวกพ้อง ซึ่งผลที่จะเกิดขึ้นต่อไปนั้นอาจหมายถึงความไม่ปลอดภัยและชีวิตของเขาเอง

มีความรับผิดชอบ เมื่อประเทศชาติและประชาชนต้องเดือดร้อนจากการปกครองขององค์สตุลต่านและรัฐบาลชุดก่อน ดังนั้นเขากับพวกกลุ่มนันทหารที่เรียกตัวเองว่ากลุ่ม"ยังเติร์ก" จึงปฏิวัติโค่นล้มรัฐบาล เมื่อทำสำเร็จนายพลทาลัตกับนายพลเอนเวอร์ก็ขึ้นเป็นหัวหน้าคณะรัฐบาลแรก ๆ ทุกคนก็มีอุดมการณ์ที่จะทำเพื่อชาติบ้านเมือง แต่ต่อมาความบ้าอำนาจ ความมัวเมาในยศศักดิ์ และความโลภ ก็ทำให้ 2 นายพลหัวหน้ากลุ่มยังเติร์ก กลับเป็นผู้ที่ทำความเดือดร้อนให้กับประชาชนเหมือนกับที่ประชาชนเคยได้รับมาแล้ว พันเอกมาห์มุตรู้สึกเสียใจต่อการกระทำของกลุ่มยังเติร์ก และคิดว่าเป็นความผิดของเขาด้วยที่ทำให้ประชาชนและประเทศชาติเดือดร้อน

มีความจริงใจ มาห์มุตให้อิสมาเอลผู้มีความรักชาติบ้านเมือง ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ แต่พอเขารู้ว่าอิสมาเอลกำลังมีเรื่องกลุ่มใจเพราะคนรักหายตัวไป ทั้งๆ ที่ตอนนั้นเขากำลังประชุมลับกันอยู่ เขาก็ให้เลิกการประชุมก่อน อิสมาเอลไม่ให้หยุดเพราะเกรงใจเห็นว่าเป็นเรื่องส่วนตัว แต่ผู้การมาห์มุตเข้าใจความรู้สึกของเขาดีจึงกล่าวว่า

"เรายังมีเวลาอีกมากมาย เวลานี้ไอเซ่เป็นเรื่องที่สำคัญกว่าเรื่องอื่นๆ ทั้งหมด"

(ขึ้นอยู่กับดินฟ้าอากาศ. 2533 :158)

แล้วเขาก็ขอตัวเพื่อออกไปตามหาไอเซ่กับอิสมาเอล เขากล่าวว่าเขาไม่เคยคิดหาประโยชน์จากเพื่อน มีแต่คิดอยู่ว่าตัวเองว่าจะเป็นประโยชน์อะไรให้เพื่อนได้บ้าง

ทุกครั้งที่เขากลับมาจากซาราเจโวก็จะถามถึงทุกข์สุขของเพื่อน ๆ โดยเฉพาะเรื่องราวของอิสมาเอลกับไอเซ่เสมอ เพราะสองคนนี้ก็กำลังมีปัญหา เขาบอกกับเพื่อน ๆ ว่า

"ปัญหาของเพื่อนมีความสำคัญเหนือกว่าธุระใดๆ ทั้งสิ้น"

(ขึ้นอยู่กับดินฟ้าอากาศ. 2533 : 177)

2. สตุลต่านโมฮัมเหม็ดที่ 5

2.1 ประวัติชีวิต

สุลต่านโมฮัมหมัดที่ 5 เป็นพระอนุชาของสุลต่านอับดุลฮามิด เมื่อพระเชษฐาถูกกลุ่มยังเติร์กโค่นอำนาจ พระองค์ได้รับการทูลเชิญให้ขึ้นครองราชย์ เพราะพวกนั้นเห็นว่าพระองค์เป็นคนอ่อนแอ ไม่มีความรู้ความสามารถ สุลต่านโมฮัมหมัดจึงเป็นกษัตริย์ที่ไม่มีบทบาทอะไรในการปกครองบ้านเมือง และพระองค์ก็ไม่ชอบที่จะแบกรับภาระอันยิ่งใหญ่ด้วย ซึ่งอาจเนื่องมาจากเมื่อยังทรงพระเยาว์ พระองค์ถูกพระเชษฐากักให้อยู่แต่ภายในพระตำหนัก ไม่ให้รับรู้เรื่องราวใด ๆ ทั้งสิ้น เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้พระองค์แย่งอำนาจ พระองค์จึงโปรดแต่ความสะดักสะบายนอกสถานที่ โดยเฉพาะสุราและนารี พระองค์มีหญิงสาวอยู่ในฮาเร็มมากมายแต่ก็ยังไม่พอ จึงมีรานาหัวหน้ากองทหารรักษาพระองค์รู้พระทัยและคอยเอาอกเอาใจด้วยการหาหญิงสาวมาปรนเปรอพระองค์อยู่เสมอ สุลต่านพอพระทัยนางระบำคนหนึ่งชื่อไอเซ่ แต่นางมีคนรักอยู่แล้วจึงไม่ยอมรับไมตรีจากพระองค์และหนีไป สุลต่านโกรธมากให้มีรานาจับคนรักของเธอคืออิสมาแอลมาเป็นตัวประกัน และทรงमानอิสมาแอลต่าง ๆ จนไอเซ่ต้องยอมเป็นของพระองค์

มีรานาเคยขอให้พระองค์เจรจากับคณะรัฐบาล เพื่อขอเพิ่มกำลังทหารรักษาพระองค์ ซึ่งมีรานาเป็นหัวหน้า แต่สุลต่านไม่กล้าเจรจาเพราะพระองค์เกรงว่าจะพลอยเดือดร้อนไปด้วย พระองค์ทรงพอใจกับสภาพความเป็นอยู่ของพระองค์ในขณะนี้อยู่แล้ว ถึงแม้ว่าจะอยู่ภายใต้อำนาจการปกครองของกลุ่มยังเติร์กก็ตาม และเมื่อพันเอกมาห์มุตมาเข้าเฝ้าเพื่อทูลขอคำปรึกษาเรื่องที่จะปฏิวัติรัฐบาลชุดนี้ เพื่อประเทศชาติและเพื่อพระองค์ สุลต่านโมฮัมหมัดทรงโกรธและหาว่าพันเอกมาห์มุตจะนำความเดือดร้อนมาให้พระองค์ จึงไม่ทรงยอมร่วมมือด้วย

2.2 ลักษณะทางกาย

สุลต่านโมฮัมหมัดมีบุคลิกไม่ดี นอกจากหลังจะค่อมแล้วยังมีท่าทางที่ไม่น่าเชื่อถือ ดังคำบรรยายรูปลักษณะของพระองค์ ดังนี้

“พระองค์มีพระวรกายเล็กบอบบางและพระขนองค่อม ดวงเนตรหลุกหลิกซ่อนอยู่ในบ่า พระเนตรที่ลึกและหมองคล้ำ พระสุรเสียงแผ่วเบาขาดอำนาจ...”

(ขึ้นอยู่กับดินฟ้าอากาศ. 2537 : 135)

จะเห็นว่ารูปร่างลักษณะของพระองค์ไม่เหมาะที่จะเป็นผู้นำ

2.3 ลักษณะนิสัย

ไม่มีความรับผิดชอบ พระองค์เป็นกษัตริย์ซึ่งจะต้องมีหน้าที่ปกครองดูแลราษฎรให้อยู่เย็นเป็นสุข ทั้ง ๆ ที่พระองค์ก็รู้ว่าประชาชนได้รับความเดือดร้อนจากการปกครองของรัฐบาล นายพลเอนเวอร์และนายพลทาลัต ที่ต่างพากันกอบโกยผลประโยชน์ใส่ตัว โกงกินชาติบ้านเมือง แต่พระองค์ก็ไม่ทรงสนพระทัยที่จะรับผิดชอบหรือหาทางแก้ปัญหา เพราะพระองค์ไม่ทรงเดือดร้อน ทรงมีชีวิตที่เต็มไปด้วยความสุข มีที่ประทับที่สง่างาม มีอาหารดี ๆ มีสาวสวยให้ชมเชย แม้พันเอกมาห์มุตเข้ามาทูลปรึกษาเรื่องจะทำการปฏิวัติ เพื่อประเทศชาติ ประชาชน และเพื่อพระองค์ แต่พระองค์กลับไม่ทรงเห็นด้วย ไม่ยอมเจรจากับมาห์มุต เพราะเกรงว่าพระองค์จะเดือดร้อน

เป็นผู้มีวเมาลุ่มหลงในกิเลสตัณหา ทรงพอพระทัยอยู่แต่เรื่องอิสตรี สุรา และการได้ทอดพระเนตรระบำ แม้จะมีผู้หญิงอยู่ในฮาเร็มมากมายแล้ว แต่ก็ยังชอบที่จะให้ซิมรานาเสาะหาหญิงสาวสวยมาปรนเปรอพระองค์อยู่เสมอ เมื่อพระองค์ได้พบไอเซ่ซึ่งขณะนั้นเธอเป็นภรรยาของขุนนางผู้ใหญ่คนหนึ่ง ไอเซ่เคยเป็นนางระบำมาก่อน ซิมรานารู้ว่าพระองค์ทรงพอพระทัยในรูปโฉมของนาง จึงขอร้องขุนนางผู้นั้นอนุญาตให้ไอเซ่เต้นระบำเพื่อให้สุลต่านทอดพระเนตร เมื่อสุลต่านได้ทอดพระเนตรการเต้นระบำของเธอ พระองค์ทรงตะลึงลานทอดพระเนตรดูเธออย่างไม่กระพริบพระเนตร และเมื่อเธอเต้นระบำเสร็จ พระองค์ทรงถอดพระอ้ามรงค์ให้ซิมรานาไปประทานแก่เธอ และทรงชักชวนให้มาอยู่กับพระองค์ โดยไม่คำนึงถึงศีลธรรม และจิตใจของนางและสามีเลย ดังคำพูดของซิมรานาว่า

“พระองค์มีรับสั่งฝากข้ามาว่า ทรงพึงพอพระทัยในตัวเจ้าเป็นอย่างยิ่ง หากเจ้าน้อมรับพระกรุณาของพระองค์ เจ้าจะได้รับความสุขสำราญไปตลอดชั่วชีวิต”

(ขึ้นอยู่กับดินฟ้าอากาศ. 2537 : 140)

แต่นางไม่ยินยอมและได้หนีไป เมื่อพระองค์มารู้ภายหลังว่านางรักอยู่กับชายหนุ่มผู้หนึ่ง พระองค์จึงให้chimranaจับชายหนุ่มผู้นั้นมาทรมาน และเพื่อมาเป็นตัวประกันให้นางกลับมาหาพระองค์

มีจิตใจอ่อนแอและขาดกลัว เมื่อchimranaหัวหน้ากองทหารรักษาพระองค์ที่เคยมีอำนาจและมีบทบาทมากในสมัยราชวงศ์ออตโตมานเรื่องอำนาจ แต่ตั้งแต่กลุ่มยังติรกีทำการปฏิวัติได้สำเร็จ อำนาจของกองทหารรักษาพระองค์ก็ลดน้อยลง ซึ่งทำให้chimranaไม่พอใจเป็นอย่างยิ่ง จึงกราบทูลเพื่อขอประทานความคิดเห็น เพราะเนื่องจากchimranาก็เห็นว่าพระองค์ก็ถูก. ริดรอนพระราชอำนาจเช่นกัน แต่องค์สุดท้ายไม่กล้าแม้แต่จะแสดงความคิดเห็นหรือให้ความร่วมมือ ดังบทสนทนาระหว่างพระองค์กับchimranaว่า

"สำหรับเรื่องนี้ข้าไม่อยากเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย ถึงตัวเจ้าเองก็เถอะจะทำอะไรก็ต้องระมัดระวังให้ดี อย่าให้พลอยเดือดร้อนมาถึงข้าเป็นอันขาด...ทุกวันนี้ข้าก็มีความสุขดีอยู่แล้ว และข้าไม่อยากถูกเนรเทศเหมือนเช่นอับดุลฮามิดโดนมาแล้ว...พี่ชายข้าเก่งกล้าสามารถกว่าข้าอย่างมากมาย ยังถูกเอนเวอร์กับทาลัตข่มขู่และถอดถอนจากตำแหน่งสุดท้ายได้ ถ้าพึ่งคนอย่างข้าจะไปสู้รบตบมืออะไรกับพวกมันได้"

(ขึ้นอยู่กับดินฟ้าอากาศ. 2537 : 143 - 144)

และทุกครั้งที่chimranากราบทูลเรื่องนี้อีก พระองค์ก็จะมีพระอาการอึดอัดพระทัย แสดงให้เห็นว่าพระองค์ไม่ทรงยินดีที่จะรับฟังเรื่องนี้อีก

เรื่องขอให้รักเรานั้นนิรันดร์

1.1 ประวัติชีวิต

ตริย นวตรงค์ เป็นเด็กต่างจังหวัดที่มีฐานะยากจน เขาได้เข้ามาศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยที่ในกรุงเทพฯ และได้มีโอกาสสอบชิงทุนไปเรียนต่อมหาวิทยาลัยแมกเคนซีแห่งประเทศไทยออสเตรเลียได้ ที่มหาวิทยาลัยแมกเคนซีเขาได้พบ เจเนฟ เป็นนักศึกษาสาวอยู่คณะเศรษฐศาสตร์ปี 2 คอยเป็นพี่เลี้ยงให้ในช่วงที่เขามาอยู่ที่ใหม่ ๆ เพราะความเหงาของเขา ความมีน้ำใจและความสวยของเจเนฟ ทำให้ตริยคิดว่าเขารักเธอ แต่เจเนฟมีชายคนรักอยู่แล้วซึ่งตริยก็รู้ดี ครั้งหนึ่งเจเนฟมีปัญหากับคนรักจึงได้มาหาตริยที่หอพักและทั้งสองก็มีความสัมพันธ์กัน ทำให้ตริยรักเธอมากยิ่งขึ้น เขายินดีจะรับผิดชอบเรื่องที่เกิดขึ้นแต่เจเนฟไม่ยอม และเมื่อเธอคืนดีกับแฟนเธอก็ห่างเหินกับตริย

ต่อมาตริยได้รู้จักกับ ลันธริมา ลูกสาวของคุณสมบุญมหาเศรษฐีของเมืองไทย ตริยพบกับเธอสองสามครั้ง ทั้งคู่ชอบอวยยศัยกันและเริ่มสนิทสนมกัน วันหนึ่งลันธริมาชวนตริยไปเที่ยวงานเดินรำที่เธอและเพื่อน ๆ จัดขึ้น ตริยถูกเพื่อน ๆ ของลันธริมาแสดงท่าทีรังเกียจ ตริยจึงขอตัวกลับ ลันธริมาตามมาพูดปลอบใจและให้กำลังใจเขาแล้วชวนเขาขับรถออกไปข้างนอก ระหว่างที่ทั้งสองคุยกันอยู่ในรถมีรถสิบล้อคันหนึ่งเสียหลักพุ่งเข้าชนรถของลันธริมา ทั้งคู่ได้รับบาดเจ็บสาหัส แต่อาการของลันธริมานหนักกว่าเพราะหมอบพบว่ามีเลือดคั่งในสมอง พ่อของลันธริมาโกรธตริยมากกว่าเขาเป็นต้นเหตุของเรื่องนี้ จึงไม่ยอมให้ตริยพบกับลันธริมาทั้ง ๆ ที่เขายินดีรับผิดชอบต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

หมอประเสริฐซึ่งเป็นเพื่อนของคุณสมบุญ และเป็นผู้ที่รักษาลันธริมาเหมือนลูกสาว ได้พยายามบอกกับตริยว่าเขาไม่ได้เป็นผู้ผิดในเรื่องนี้ เพราะมันเป็นอุบัติเหตุ และอาการเลือดคั่งในสมองของลันธริมานั้นหมอก็คตรวจพบว่าไม่ได้เกิดจากอุบัติเหตุครั้งนี้ ก่อนเลือดที่พบนั้นมีมาก่อนหน้านี้แล้ว แต่เพิ่งจะมาแสดงอาการเมื่อได้รับความกระทบกระเทือน และบอกกับตริยว่าไม่จำเป็นที่เขาจะมารับผิดชอบต่อเรื่องนี้ ตริยไม่ยอมเขาขอให้หมอประเสริฐช่วยพูดกับคุณสมบุญให้เขาเป็นผู้คอยดูแลลันธริมา ซึ่งหมายถึงเขาจะต้องหยุดพักการเรียนเพื่อมาดูแลเธออย่างใกล้ชิด เพราะอาการของลันธริมานหนักมากและบางครั้งจะมีเลือดไหลออกมาจากปากและจมูกคราวละมาก ๆ ถ้าไม่มีผู้ดูแลช่วยเหลืออย่างทันท่วงทีเธออาจจะตายได้

หมอประเสริฐเห็นความรักความรับผิดชอบของตริยที่มีต่อลันธริมาจึงช่วยพูดจนคุณสมบุญยอมให้ตริยและลันธริมาแต่งงานกัน เพื่อให้ตริยได้ดูแลลันธริมาอย่างใกล้ชิด ช่วงเวลานี้

ตรัยต้องทนอยู่กับความทุกข์ทรมานเพราะเนื่องจากเขาเองก็ยังไม่หายดี และเขาก็รู้ว่าลันธริมาจะมีชีวิตอยู่กับเขาอีกไม่นาน และวันนั้นก็มาถึงลันธริมาตายในอ้อมแขนของตรัย ก่อนที่เธอจะตายเธอขอให้ตรัยกลับไปเรียนให้จบ ตรัยต้องทนเรียนทั้ง ๆ ที่ไม่มีกำลังใจหลงเหลืออยู่เลย แต่เขาก็เรียนจนสำเร็จเพื่อรักษาสัญญาที่ให้ไว้กับลันธริมา

1.2 ลักษณะทางกาย

ตรัยเป็นชายหนุ่มที่มีรูปร่างค่อนข้างสูง ใบหน้าคมเข้ม ผิวค่อนข้างคล้ำ ซึ่งเป็นลักษณะของคนส่วนใหญ่ที่มีพื้นเพอยู่ทางภาคใต้ของประเทศไทย

ตรัยมีบุคลิกทำทีสุภาพเรียบร้อย เจียม ๆ ไม่ค่อยพูด ไม่ค่อยแสดงอารมณ์ให้ผู้อื่นได้รับรู้

1.3 ลักษณะนิสัย

เป็นคนกลัวพูดความจริง เขาไม่เคยโกหก ไม่เคยอายที่จะพูดความจริง แม้บางครั้งการพูดความจริงอาจจะนำความเสียหายมาให้เขา หรือผู้ฟังอาจจะรังเกียจเขา ดังเช่นตอนที่เขาไปสมัครสอบชิงทุนเขาให้เพื่อนเขียนใบสมัครซึ่งเป็นภาษาอังกฤษให้ทางเจ้าหน้าที่ชมว่าภาษาอังกฤษเขาดีมาก เขาตอบไปตามตรงว่าเขาวานให้เพื่อนเขียนให้ เมื่อเจ้าหน้าที่ถามว่าคิดอย่างไรถึงได้มาสมัคร เขาตอบว่า

“ผมเป็นคนจน ถ้าไม่ค้นหาทางสอบชิงทุน ชาตินี้ก็คงไม่มีโอกาสได้เรียนต่อเมืองนอก”

“ทำไมถึงอยากไปเรียนเมืองนอก”

“โถพี่ ใครบ้างจะไม่อยากไปเรียนเมืองนอก...ปีหนึ่ง ๆ มีบัณฑิตตกงานเป็นพัน ๆ คน ยิ่งผมไม่มีเส้นสาย ไม่มีเงินทองที่จะยัดให้ใครเขา จบรามฯมาก็คงต้องเดินเตะฝุ่นเท่านั้นเอง”

“ไม่ได้มีอุดมคติง อุดมคติอะไรเลยหรือ” อีกฝ่ายซัก

"ตอนนี้คิดแต่จะทำยังไงจะเอาตัวเองรอดก่อนก็แทบจะกระอักเลือดตายแล้ว" ตริยหัวเราะ
ขึ้น ๆ

(ขอให้รักเรานั้นนิรันดร. 2536 :15 -16)

คำพูดข้อ ๆ ของเขาทำให้เจ้าหน้าที่รับสมัครสอบชิงทุนรู้สึกชื่นชมพร้อมกับกล่าวชมเชยว่า
เขาเป็นคนตรงไปตรงมา

หรือเมื่อครั้งที่นายสมบุญรุ่งเป็นนักธุรกิจรายของเมืองไทย เป็นพ่อของจันทร์มาหญิง
สาวที่เขารัก ถามเขาว่าเมื่อเรียนจบแล้วจะไปทำอะไร เขาตอบว่าเขาจะเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย
หรือไม่ก็รับราชการ ทำให้นายสมบุญมองเขาด้วยสายตาทำทางที่ยิ้มเยาะ ตริยจึงชี้แจงว่า

"ก็เพราะทุกคนมันแต่คิดกันอย่างนั้นสิครับ ราชการไทยถึงได้ขาดแคลนคนทำงาน...และ
ถ้าราชการอ่อนแอแล้ว ภาคเอกชนก็คงจะพลอยเดือดร้อนไปด้วย"

(ขอให้รักเรานั้นนิรันดร. 2536 : 347)

ซึ่งมีผลทำให้นายสมบุญถึงกับอึ้งเพราะคิดไม่ถึงว่าเขาจะตอบเช่นนี้ และยังเป็นความ
จริงที่เขาเถียงไม่ได้

เป็นคนมีอารมณ์อ่อนไหว เมื่ออยู่ใกล้หญิงสาวคนใดก็คิดว่าตัวเองรักคนนั้น เช่น เมื่อ
อยู่ใกล้จิตเจเนฟนักศึกษาสาวซึ่งเป็นรุ่นพี่ที่มากอดดูแลให้ความช่วยเหลือในช่วงที่เขามาอยู่ใหม่ ๆ
เขาก็รักเธอและเมื่อเธอเป็นของเขา เขาก็ยิ่งหลงใหลเธอและอยากจะได้เธอมาครอบครองเพียงผู้
เดียว แต่เธอไม่ยอมเพราะเธอมีคนรักอยู่แล้ว เขาจึงเสียใจมากคิณ้อยใจว่าเจเนฟเห็นเขาเป็นเพียง
แค่ของเล่นของเธอ แต่เมื่ออยู่ใกล้จันทร์มาเขาก็รู้สึกว่าเป็นความสุข เป็นความสว่างแห่งชีวิต
เขา ที่เขาจะขาดไม่ได้ เมื่อจันทร์มาประสบอุบัติเหตุเขาเห็นสภาพเธอแล้วเขาสงสารเธอมากถึงกับ
ร้องไห้และขอเป็นผู้ดูแลเธอ เมื่อหมอบอกว่าเธออาจจะมียายุอยู่อีกไม่นานเขาก็ร้องไห้ด้วยความ
สงสารเธออย่างจับใจ

เป็นคนมองโลกในแง่ดี เขาเป็นเด็กต่างจังหวัด เป็นคนยากจน แต่เขาไม่เคยคิดว่าสิ่งเหล่านี้คือปมด้อย แต่เขาคิดว่าเป็นสิ่งที่ทำให้เขาต้องยืนหยัดต่อสู้ ไม่เอาอดีตมาเป็นเครื่องบั่นทอนจิตใจ เขาจะยืนหยัดต่อสู้กับอุปสรรค ดังข้อความที่เขาพูดกับเจ้าหน้าที่สัมภาษณ์ว่า

"ผมต่อสู้ด้วยตัวเองมาตลอด จะได้หรือไม่ได้มันเป็นเรื่องข้างหน้า แต่ตอนนี้ผมขอให้ตัวเองได้มีโอกาสสู้ก่อนเป็นพอ"

(ขอให้อ่านหน้านั้นในวรรค. 2536 : 16)

เมื่อเขาได้รับรู้เรื่องราวชีวิตของเพื่อนนักศึกษาชาวเวียดนาม ที่ต้องต่อสู้กับความโหดร้ายทั้งจากภัยธรรมชาติและจากมนุษย์ด้วยกันจนเดินทางมาถึงออสเตรเลียได้ เขารู้สึกสงสารและเห็นใจฮวงมาก ถึงกับนอนไม่หลับเมื่อนึกถึงเรื่องราวชีวิตของเพื่อนคนนี้เขาคิดว่า

"ทำไมคนที่มีโอกาสดีกว่าถึงต้องมาเจอภัยอันตรายและตั้งหน้าตั้งตาคิดกันคนที่ด้อยโอกาสกว่าตน ควรที่จะให้ความช่วยเหลือเห็นอกเห็นใจแทนที่จะมาตามราวออย่างไม่รู้จักเลิกลา"

(ขอให้อ่านหน้านั้นในวรรค. 2536 : 86)

แต่ก็มีหลายครั้งที่เขาไม่พอใจในการกระทำของฮวง ฮวงจะพูดกับเขาด้วยน้ำเสียงแค้นตันอารมณ์ซึ่งเครียด และมองคนในแง่ร้ายอยู่ตลอดเวลา แต่เขาก็ให้อภัยเพราะเขารู้ว่าฮวงเป็นเช่นนี้เพราะอะไร เขาเคยเห็นส่วนที่ดีของฮวงเพราะฮวงเคยช่วยเขาในขณะที่ถูกคนกลุ่มหนึ่งทำร้ายโดยที่เขาและฮวงยังไม่รู้จักกัน เขาคิดว่าเขาจะพยายามเปลี่ยนทัศนคติในการมองโลกและนิสัยใจคอเดิมของฮวงให้ได้

เป็นคนมีความรับผิดชอบสูง เขายอมรับผิดชอบในสิ่งที่เขาไม่ได้เป็นผู้ก่อขึ้นเลย แต่เพราะเขารู้สึกว่าถ้าเขาไม่มางานตามคำเชิญชวนของลันธริมา และเขาไม่เกิดอาการน้อยใจจนอยากจะกลับจากงาน อุบัติเหตุครั้งนี้ก็คงไม่เกิด และยังได้มาเห็นอาการของลันธริมาเขาก็ยิ่งสงสารเธอ เขาก็ยอมเอาอนาคตของเขาเข้าแลก โดยขอเป็นผู้ดูแลรักษาพยาบาลลันธริมาก่อนที่เธอจะจากไป

จากโลกนี้ โดยที่เขาไม่ได้หวังผลตอบแทนอะไรเลย ถึงแม้หมอบอกว่าก้อนเลือดที่ตรวจพบในสมองของลันธริมาไม่ได้เกิดจากอุบัติเหตุครั้งนั้น แต่ก้อนเลือดนั้นอาจมีมาตั้งแต่กำเนิดแต่เพียงจะมาแสดงอาการ ซึ่งเขาไม่จำเป็นที่จะต้องมารับผิดชอบแต่เขาก็กังหันกับหมอบประเสริฐว่าเขาที่มีส่วนผิดเพราะถ้าลันธริมาไม่ออกมาสังเขา อุบัติเหตุครั้งนี้ก็คงไม่เกิดขึ้น และเขายังบอกกับหมอบอกว่า

“เพราะมันไม่ใช่เพียงแค่ความรับผิดชอบ ความรู้สึกพิเศษ หรือความผูกพันที่ผมมีต่อเธอ...เราทุกคนล้วนเกิดมาเพื่อใครคนใดคนหนึ่ง และถึงตอนนี้ผมก็รู้ว่าผมเกิดมาเพื่อลันดี้...ผมพร้อมที่จะอยู่ดูแลลันดี้ไปจนลมหายใจสุดท้ายของเธอ”

(ขอให้รักเรานั้นนิรันดร. 2536 : 325)

ทั้ง ๆ ที่หมอบได้เตือนสติเขาว่า มันไม่ใช่เวลาที่จะมาแสดงตนว่าเป็นผู้เสียสละ เพราะเขาต้องรับภาระหน้าที่อันใหญ่หลวง ไหนจะต้องดูแลเธอซึ่งเกือบจะอยู่ในอาการที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้เลย ไหนจะต้องตั้งใจศึกษาเล่าเรียนให้จบให้ทันกับเวลาที่ได้รับทุนมา และยังต้องดูแลตัวเองอีก แต่เขาก็กังหันกับลันธริมาว่า

“...ถ้าจะมีใครสักคนที่รับผิดชอบเรื่องนี้ คนคนนั้นก็ควรจะเป็นผมไม่ใช่คุณ เพราะหากผมไม่ผลุนผลันออกมาจากงานคีนัน ลันดี้ก็คงไม่ต้องพลอยมารับเคราะห์กรรมไปด้วยแบบนี้”

(ขอให้รักเรานั้นนิรันดร. 2536 : 319)

2. หมอบประเสริฐ

2.2 ประวัติชีวิต

หมอบประเสริฐเป็นคนไทยที่ไปทำงานอยู่ที่ประเทศออสเตรเลีย เขามีภรรยาเป็นชาวฟิลิปปินส์ แต่ภรรยาได้ตายจากหมอบไปนานกว่าสิบปีแล้ว หมอบประเสริฐใช้เวลาให้หมดไปกับการ

ทำงาน และคอยดูแลช่วยเหลือคนไทยที่อยู่ในออสเตรเลีย หมอจึงเป็นที่รักและนับถือของคนไทย ที่อยู่ที่นั่น หมอประเสริฐรักและเอ็นดูลันธริมาเป็นพิเศษเพราะเธอเป็นลูกสาวของคุณสมบูรณ์ซึ่งเป็นเพื่อนกับหมอ เมื่อลันธริมาพาดรียมาให้หมอตระกูลการบาดเจ็บที่แขน ทั้ง ๆ ที่ดริยบอกว่าเกิดจากอุบัติเหตุ แต่หมอดูจากบาดแผลก็รู้ว่าเขาถูกทำร้ายมา หมอประเสริฐพูดในทำนองเตือนสติให้ดริยพยายามเรียนให้จบเพื่อตัวของเขาเอง และเพื่อชื่อเสียงของประเทศชาติ ทำให้ดริยซาบซึ้งในน้ำใจของหมอประเสริฐมาก

เมื่อลันธริมาประสบอุบัติเหตุ หมอประเสริฐเป็นผู้มาคอยดูแลลันธริมาอย่างใกล้ชิด และเมื่อรู้ว่าอุบัติเหตุครั้งนี้ไม่ใช่ความผิดของดริย แต่ดริยจะยอมรับผิดชอบด้วยการขอเป็นผู้เฝ้าดูแลอาการของลันธริมา แม้หมอประเสริฐจะรักและเป็นห่วงลันธริมามาก แต่ก็ไม่เห็นด้วยกับการที่ดริยจะเอาอนาคตของตัวเองมาทิ้งไว้ที่นี่ เพียงเพื่อคอยดูแลลันธริมาซึ่งไม่ว่าจะมีชีวิตอยู่ต่อไปอีกได้นานเท่าไร หมอประเสริฐจึงพูดเตือนสติเขาให้คิดถึงอนาคตของตนเอง แต่ดริยไม่ยอมยั้งคยยืนยงความตั้งใจของตน หมอประเสริฐซาบซึ้งใจต่อความรักและความรับผิดชอบที่ดริยมีให้แก่ลันธริมา จึงไปพูดให้คุณสมบูรณ์ยอมให้ดริยแต่งงานและดูแลลันธริมาอย่างใกล้ชิด และหมอประเสริฐได้ยอมถอดถอนแต่งงานที่เขาสวมมาตลอดชีวิต ให้แก่ดริยเพื่อสวมให้แก่ลันธริมา

2.2 ลักษณะทางกาย

หมอประเสริฐเป็นคนที่บุคลิกท่าทางใจดี แม้บางครั้งจะเครียดแต่แววตาก็ยังฉายแววปรานีอยู่เสมอ จึงเป็นที่รักนับถือของคนไทยในออสเตรเลียโดยเฉพาะที่เมืองเมลเบิร์น ดังคำบรรยายว่า

“หมอประเสริฐเป็นคนไทยที่เข้ามาทำงานอยู่ในออสเตรเลียร่วมสิบปี ตามปกติจะอยู่ที่ซิดนีย์ ต่อนาน ๆ จึงจะขึ้นมาเมลเบิร์นสักครั้งเพื่อพักผ่อนเียบ ๆ ในอพาร์เมนท์ที่ซื้อทิ้งเอาไว้ แต่ทุกครั้งที่ขึ้นมาก็ราวกับเป็นหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ในท้องถิ่นทุรกันดาร ที่นักเรียนและคนไทยในเมลเบิร์น จิลอง และเมืองใกล้เคียง เทียวกันมาหาไม่ว่างเว้น แต่ก็ดูเหมือนว่าหมอจะถือเป็นหน้าที่และมีความสุขกับการรักษาพยาบาลโรคภัยไข้เจ็บของเพื่อนร่วมชาติในต่างแดน”

(ขอให้รักเรานั้นนิรันดร . 2536 : 67-68)

2.3 ลักษณะนิสัย

เป็นผู้ที่มีจิตใจเมตตาอารี ถึงแม้จรรยาบรรณของหมอทุกคนคือ เป็นผู้ที่มีความเมตตา กรุณา แต่หมอประเสริฐก็นับได้ว่าเป็นผู้ที่มีจิตใจเมตตา เพราะหมอประเสริฐยอมสละเวลาและความสุขส่วนตัวให้แก่คนทุกคนที่เดือดร้อน แม้คนคนนั้นจะไม่ใช้คนไข้ของหมอ เมื่อหมอรู้ว่าลักษณะของบาดแผลของตรัยไม่ได้เกิดจากอุบัติเหตุ แต่เกิดจากการถูกทำร้ายมา หมอก็รู้สึกเป็นห่วงและสั่งสอนเขาในฐานะที่เป็นผู้ใหญ่คนหนึ่งว่า

“ผมไม่ชอบที่จะเห็นนักเรียนไทยหรือคนไทยก่อเรื่องก่อราวอะไรที่นี้...ยังคงเป็นนักเรียน
 คุณ อุตส่าห์สอบชิงทุนมาได้ เสร็จแล้วก็จะมาทพลาโยนาคตของตัวเองและชื่อเสียงของ
 ประเทศชาติไปเปล่า ๆ ปลื้ ๆ ทำไม”

(ขอให้รักเรานั้นนิรันดร. 2536 : 68)

หมอประเสริฐให้ความรักและความเอ็นดูกับลันธริมาและเพื่อน ๆ ของลันธริมาเหมือนหมอเป็นญาติผู้ใหญ่ของเด็กเหล่านั้น ซึ่งแต่ละคนมีฐานะร่ำรวย บางคนเป็นลูกมหาเศรษฐีของเมืองไทย และเมื่อหมอรู้ว่าตรัยเพื่อนใหม่ของลันธริมาคนนี้ได้มีฐานะร่ำรวย อาจจะจัดว่ายากจนด้วยซ้ำ แต่หมอก็ไม่ได้รังเกียจกลับให้ความรักความเมตตาสงสาร คอยดูแลเอาใจใส่ และ
 ตักเตือนเขาอยู่เป็นประจำ

เป็นคนมีเหตุผล ถึงแม้หมอประเสริฐจะรู้จักและสนิทสนมกับคุณสมบูรณ์พ่อของลันธริมาดี และรักลันธริมาเหมือนลูกสาว แต่เมื่อมีเหตุเกิดขึ้นกับเธอ ทุกคนโดยเฉพาะคุณสมบูรณ์ลงความเห็นว่าตรัยเป็นผู้ผิด มีแต่หมอประเสริฐเท่านั้นที่รับฟังเรื่องราวจากตรัยแล้วก็บอกกับตรัยว่าเขาไม่ผิด และเมื่อตรัยจะยอมรับผิดขอเรื่องทั้งหมดนี้ ซึ่งหมายถึงตรัยจะยอมทิ้งอนาคตของตัวเองเพื่อมาคอยดูแลลันธริมา หมอประเสริฐจึงพูดเตือนสติเขาว่า

"นี่ไม่ใช่เวลาที่ คุณจะมาแสดงตัวเป็นผู้กล้าหาญ หรือเสียสละบ้าง ๆ บอ ๆ ...เรื่องอะไรที่ คุณจะเอาอนาคตของตัวเองมาทิ้งเพราะเด็กผู้หญิงที่กำลังจะตายเพียงคนเดียว เรื่องอะไรที่ คุณจะเอาความไฝ่ฝันซึ่งคุณฝันมาตลอดชีวิต กับความมุ่งมั่นที่ใครต่อใครฝากไว้กับ คุณมาฝังลงไปพร้อม ๆ กับชีวิตของคุณดี"

(ขอให้อ่านหน้านั้นในวรรค. 2536 : 324 - 325)

เมื่อตรัยโกรธและรู้สึกเสียใจที่คุณสมบุญถูกและต่อว่าเขา ว่าเป็นต้นเหตุให้ลันธริมา ต้องประสบอุบัติเหตุร้ายแรงนี้ หมอประเสริฐได้ชี้แจงให้ตรัยเข้าใจความรู้สึกของคนที่เป็นพ่อว่า

"ผมเชื่อว่าเมื่อตอนที่ คุณยังเล็ก ๆ คุณคงเคยถูกมีดบาดหรือไฟลวกบ้าง บางที่คุณอาจ จะยังพอจำความรู้สึกเจ็บปวดในตอนนั้นได้...แต่สิ่งที่คุณไม่เคยรู้สึกก็คือ ความรู้สึกเจ็บปวด ของพ่อหรือของแม่คุณในเวลาที่เห็นคุณเจ็บปวด"

(ขอให้อ่านหน้านั้นในวรรค. 2536 : 273 - 274)

เมื่อหมอประเสริฐพยายามพูดให้คุณสมบุญเข้าใจตรัยและยอมให้ตรัยแต่งงานกับ ลันธริมา คุณสมบุญโกรธหมอมที่มาพูดเรื่องนี้ แต่เมื่อหมอประเสริฐอธิบายถึงเหตุผล คุณ สมบุญก็ยอมรับ ดังคำอธิบายของหมอประเสริฐว่า

"...และหากจะพูดถึงเรื่องอุบัติเหตุครั้งนั้นที่ทำให้ลันธริมาบาดเจ็บ คุณสมบุญก็รู้ดีเท่า ๆ กับผมว่า ไ้โรคหลอดเลือดขาดในสมองที่มันอาจจะเป็นกับลันธริมาตั้งแต่เกิดก็ได้...สิ่งที่ผม จะพูดกับคุณสมบุญก็คือ เรื่องที่เราจะอย่างไรให้ลันธริมาได้รับความสุข และได้รับการดูแล ด้วยความรักและเอาใจใส่อย่างดีที่สุด ในช่วงเวลาที่ลันธริมาเข้ามาทุกขณะนี้"

(ขอให้อ่านหน้านั้นในวรรค. 2536 : 332)

ถึงแม้คุณสมบูรณ์จะไม่ได้คลายความโกรธเกลียดตรัยลงเลย แต่ด้วยเหตุผลที่หมอประเสริฐยกมาอธิบายก็ทำให้เขาต้องยอมให้ตรัยแต่งงานกับลันธริมา

เป็นผู้มีความรักและซื่อสัตย์ต่อภรรยา ด้วยจิตใจที่อ่อนโยนมีเมตตาและมีความรักต่อภรรยา ทำให้หมอประเสริฐเข้าใจความรักระหว่างตรัยกับลันธริมา จึงพยายามช่วยเหลือคนทั้งสองให้สมหวังก่อนที่จะตายจากกัน เมื่อได้เห็นความรักของตรัยกับลันธริมาทำให้หมอคิดถึงภรรยาและคิดถึงเรื่องราวในอดีตที่เธอยังมีชีวิตอยู่ว่า

“...หากภรรยายังอยู่หล่อนคงจะปลุกเขาให้ลุกขึ้นดูว่ามันเห่าอะไร หมอประเสริฐสุดที่จะยิ้มออกมาไม่ได้กับการที่ต้องลุกขึ้นมากลางดึก เพื่อเปิดหน้าต่างออกไปในความมืดเบื้องนอก ทั้ง ๆ ที่โดยมากแล้วเขาแทบจะไม่ได้ลืมตาขึ้นด้วยซ้ำ”

(ขอให้รักเรานั้นนิรันดร์. 2536 : 327)

แทนที่หมอจะโกรธหรือรำคาญที่ถูกภรรยาปลุกขึ้นมากลางดึกบ่อย ๆ เนื่องจากความเป็นคนซีกซ้ายของภรรยา แต่หมอลกลับมองว่าเป็นเรื่องน่าเอ็นดู ซึ่งแสดงถึงความรักของหมอที่มีต่อภรรยา

เรื่อง หิมาลายัน

1. ชิมโป จักลอง

1.1 ประวัติชีวิต

ชิมโปเด็กหนุ่มผู้มีเชื้อสายนักรบ ลูกของเขาเป็นขุนนางผู้อภิบาลนครทปปุระ ชิมโป

มีฝีมือในการยิงธนูและการขี่ม้า ดังซี ซึ่งเป็นอนุชาของเจ้าผู้ครองนครมักจะมาชวนเขาออกไปแข่งขันกันอยู่เสมอ และทุกครั้งซิมโปก็จะเป็นฝ่ายชนะ ทำให้ดังซีโกรธและเกลียดซิมโปมาก และในที่สุดซิมโปก็ถูกดังซีหลอกให้เข้าไปในอุทยานเพื่อพบกับโชนัมซึ่งเป็นคนรัก และเป็นน้องสาวของดังซี โดยซิมโปไม่รู้ว่าดังซีได้บอกให้ตุลปะหัวหน้านองครักษ์คอยดักเล่นงานเขาอยู่ ซิมโปถูกตุลปะใช้เคล็ดวิชาฝ่ามือทำร้ายจนแทบจะเอาชีวิตไม่รอด แต่ริมโปชนักบวชผู้หนึ่งได้มาช่วยชีวิตเขาไว้ แล้วพาซิมโปไปให้เพื่อนของท่านที่ชื่อราหูเป็นผู้ดูแลรักษา

ซิมโปบอบช้ำมาก ราหูต้องใช้ทั้งยาและการถ่ายพลังของตัวเองให้ซิมโป เพื่อรักษาเขา โดยมีผู้ช่วยคือกมลาลูกสาวคนสวยของราหูเอง ขณะที่ซิมโปอยู่กับราหูเขาเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งของราหูอย่างเคร่งครัด ก่อนที่ริมโปเซจะกลับเขาได้ฝากให้ซิมโปดูแลของสิ่งหนึ่งคือกงล้อแห่งพระธรรม ต่อมากมลาเป็นผู้ค้นพบว่าภายในกงล้อแห่งพระธรรมนั้นมีแถบผ้าผืนซึ่งเป็นภาพวาดกระบวนท่าเคล็ดวิชาวายุ ซึ่งมีอำนาจรุนแรงไม่มีใครสามารถสู้ได้ ทั้งราหูและกมลาลอกให้เขาฝึกวิชานี้ แต่ซิมโปไม่ยอมเพราะเขาคิดว่าเป็นการขโมยวิชาซึ่งเจ้าของไม่ได้อนุญาต แต่ราหูได้ชี้แจงให้ฟังว่าถ้าเคล็ดวิชานี้ตกไปอยู่กับผู้ที่ไม่มีความดีธรรม ก็จะทำให้เกิดความเดือดร้อน และซิมโปก็ไม่สามารถนำเคล็ดวิชานี้ไปคืนให้แก่ริมโปเซได้ ซิมโปเห็นด้วยจึงยอมเรียน ในขณะที่ซิมโปอยู่กับราหูนี้ดังซีได้ส่งนักบวชชั่วร้ายคนหนึ่งมากำจิกซิมโป แต่กมลาเข้าช่วยเธอจึงถูกนักบวชผู้นั้นตบหน้าด้วยความแรงทำให้หน้าของเธอไหม้ไปทั้งแถบ กมลาก็กลายเป็นหญิงอัปลักษณ์ ซิมโปซาบซึ่งในน้ำใจของเธอและคิดว่าเขาจะต้องรับผิดชอบและดูแลไปตลอดชีวิต

หลังจากฝึกวิชาวายุสำเร็จซิมโปก็กลับบ้านที่นครเทพปุระโดยมีราหูและกมลามาตามด้วย เขาได้มาพบแม่ซึ่งเสียใจที่เขาเป็นต้นเหตุให้ลุงต้องตาย แม่อยู่รอพบเขาเพื่อบอกเล่าเรื่องนี้แล้วแม่ก็ฆ่าตัวตาย ส่วนป้าสะไก้และลูกสาวคือฉัตรราชได้พาเขาไปอยู่ในวัง ซิมโปจึงแอบเข้าไปพบโดยไม่รู้ว่าขณะนี้ดังซีเป็นเจ้าผู้ครองนครแล้ว ซิมโปถูก ปาน คันเซน ชุนนางผู้อภิบาลนครคนใหม่ทำร้ายบาดเจ็บสาหัส จึงบอกให้ฉัตรราชไปตามราหูมารักษา

ซิมโปได้พบกับดังซีผู้ที่ทำให้เขาเกือบจะเอาชีวิตไม่รอด แต่เมื่อดังซีเป็นเจ้าผู้ครองนครแล้ว ซิมโปก็ไม่ได้โกรธแค้นกลับมีความจงรักภักดีและซื่อสัตย์ต่อดังซี

ราหูถูกปาน คันเซนฆ่าตาย ซิมโปโกรธมากและจะไปฆ่าคนผู้นั้น แต่ริมโปเซห้ามไว้ และพอดีกับมีชาวต่างชาติซึ่งมีอาวุธที่ทันสมัย บุกเข้ามายึดครองนครจุปาดาวา ซิมโปอาสาจะต่อสู้กับคนพวกนี้ แต่ริมโปเซห้ามไว้เพราะเกรงว่าถ้าเกิดการสู้รบกันนครจุปาดาวาต้องย่อยยับแน่นอน พลเอกอเล็กซานเดรียได้เคยเห็นความรุนแรงของเคล็ดวิชาวายุและเห็นความองอาจเข้มแข็ง

ของชิมโป จึงจะให้ชิมโปเป็นนายทหารผู้คอยติดตามรับใช้เขา ชิมโปโกรธมากและจะไม่ยอมเป็นข้ารับใช้ชาวต่างชาติ แต่ชิมโปเซได้พูดเตือนสติให้เขาคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่นครจุปาดาวา ชิมโปจึงยอมทำตาม ในที่สุดอเล็กซานเดรียก็โค่นล้มสถาบันกษัตริย์และแต่งตั้งให้ชิมโปเป็นนายกรัฐมนตรีแห่งแคว้นจุปาดาวา ตั้งแต่นั้นมาชิมโปก็มีภาระอันใหญ่หลวงที่จะประคับประคองแคว้นจุปาดาวา ซึ่งเป็นแคว้นเล็กๆ ที่อยู่ทางเทือกเขาหิมาลัย ให้รอดพ้นเงื้อมมือของชาวต่างชาติ

1.2 ลักษณะทางกาย

ชิมโปเป็นชายหนุ่มรูปงาม ร่างกายแม้จะไม่ใหญ่โตแต่ก็กำยำสมส่วน จึงเป็นที่หมายปองของสาวสวยแห่งแคว้นจุปาดาวาถึง 3 คน แต่เขาไม่ได้ใช้ความงามของรูปร่างหาประโยชน์ส่วนตน ชิมโปไม่ใช่คนช่างพูด และมีท่าทีเอาจริงเอาจัง เนื่องจากยังอยู่ในวัยหนุ่มเขาก็มีอารมณ์ฉุนเฉียว จนขาดความยับยั้งคิดทำให้เกิดเรื่องราวใหญ่โต

1.3 ลักษณะนิสัย

เป็นผู้ที่มีความจงรักภักดี เนื่องจากเขาเกิดมาในตระกูลนักรบมีลุงเป็นถึงดาโชผู้อภิบาลนครเขาจึงถูกสั่งสอนมาให้มีความจงรักภักดีต่อองค์เบร่าห์และพระราชวงศ์ทุกพระองค์ ถึงแม้ว่าเขาจะเป็นเพื่อนกับดิงซีซึ่งเป็นน้องชายของเบร่าห์มาตั้งแต่ยังเด็ก ดิงซีชอบชวนเขาไปแข่งม้าและยิงธนูเสมอ ทุกครั้งชิมโปจะเป็นฝ่ายชนะทั้ง ๆ ที่ถูกดิงซีโกงและเอาเปรียบ เขาไม่เคยโกรธดิงซีและไม่เคยหยิ่งทะนงว่าตนเป็นฝ่ายชนะ และเมื่อแข่งขันชนะเขาก็มักจะพูดว่าเป็นเพราะดิงซีเมตตาอ่อนข้อให้

เมื่อดิงซีโกรธจึงคิดจะฆ่าเขา เขาสามารถรอดชีวิตกลับมาได้และไม่เคยคิดจะแก้แค้น และเมื่อได้รู้ว่างดิงซีได้ขึ้นเป็นเจ้าผู้ครองนครชิมโปกลับคิดว่า เขาจะต้องจงรักภักดีต่อดิงซี ดังที่ริมโปเชกราบทูลดิง ซี เรื่องความจงรักภักดีของคนในตระกูลชิมโปและตัวชิมโป ให้ดิงซีฟัง

"แต่ถึงอย่างไรตระกูลของ ชิมโป จักหลง ก็ล้วนแล้วแต่จงรักภักดีแต่ราชวงศ์ทุโล และสละชีวิตของตนเพื่อแผ่นดินมานับไม่ถ้วน และชิมโปก็หาได้มีจิตใจแตกต่างไปจากพวกพ้อง

ของมันไม่...ก็หากมันไม่จงรักภักดีต่อฝ่าบาท มันคงไม่ยินยอมให้ฝ่าบาทกลั่นแกล้งเล่นเป็น
แน"

(หิมาลายัน. 2538 : 149)

เมื่อดังซีได้ขึ้นเป็นเจ้าผู้ครองแคว้น ดังซีเอาแต่เสพย์สุราเรียกหานารี ไม่สนใจการ
ปกครองบ้านเมือง โดยมีข้าราชการที่ประจบสอพลอคอยตามใจไม่มีใครกล้าพูดทัดทาน มีแต่ชิ
มไปเท่านั้นที่กล้าพูดเตือนสติดังซี ดังข้อความว่า

"แต่วิสัยชายชาตรีนั้น ต้องยึดถือในความจงรักภักดี และมีจิตใจเด็ดเดี่ยวมันคงไม่น้อม
ตามไปในทางที่ไม่ถูกต้อง"

(หิมาลายัน. 2538 : 555)

ดังซีโกรธมากหาว่าชิมไปบังอาจกล้ามาด่าว่าตน แต่ด้วยความจงรักภักดีอย่างจริงใจทำ
ให้ชิมไปกล้าที่จะชี้แจงต่อไปเพื่อให้ดังซีได้เข้าใจ ดังคำพูดของเขาว่า

"ผู้รู้ทางแต่ไม่บอกทางหนึ่ง ผู้รู้ธรรมแต่ไม่บอกธรรมอีกหนึ่ง สองสิ่งนี้คนที่รู้แต่ยังไม่ยอม
ปลະให้ผู้อื่นหลงวิถิทางและหลงวิถิธรรม ย่อมเลวร้ายกว่าโจรที่ปล้นคนเสียใจ"

(หิมาลายัน. 2538 : 556)

ซึ่งจากคำพูดนี้มีผลทำให้ดังซีได้คิดว่าผู้ที่จงรักภักดีต่อตนจริงนั้น ไม่ใช่ผู้ที่คอยแต่
ประจบสอพลอเอาใจ แต่ต้องเป็นผู้ที่กล้าเตือนสติในยามที่ท่านหลงผิดได้ด้วย

เมื่อสมัยที่ชิมไปยังเป็นเด็กหนุ่มเขารักกับไชนัมซึ่งเป็นน้องสาวของดังซี ด้วยความรัก
และด้วยวัยคะนองเขายอมเสี่ยงชีวิตลอบเข้าไปหาเธอในวัง แต่เมื่อเขาเป็นหนุ่มใหญ่ขึ้นความรักที่
เขามีต่อไชนัมก็ไม่ได้ลดน้อยลงไปเลยกลับจะเพิ่มมากขึ้น แต่ด้วยความคิดที่เป็นผู้ใหญ่ขึ้นและด้วย
ความจงรักภักดีต่อเบรหาดังซีและต่อราชวงศ์ เขาจึงเห็นว่าไม่สมควรที่เขาจะรักเธอต่อไป เพราะ

เธอสูงศักดิ์ เขาไม่คู่ควรกับ เขาจึงบอกเหตุผลนี้แก่เธอ เธอไม่ยอมจะให้เขาพาเธอหนีไปอยู่ด้วยกัน แต่ชิมโปไม่ยอมทำเช่นนั้นเด็ดขาด

เป็นผู้มีความเคารพเชื่อฟังผู้มีพระคุณ ถึงแม้เขาจะเป็นคนใจร้อนวู่วาม แต่เมื่อใดที่มีพระคุณพูดแนะนำตักเตือน เขาก็จะเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำแต่โดยดี เมื่อเขาได้ลอบเข้าไปหาโชนัมในอุทยานแล้วถูกตุลปะทำร้ายจนเกือบเอาชีวิตไม่รอด แต่ริมโปชนักบวชผู้เคร่งในศีลมาช่วยชีวิตไว้ทัน และพาเขาไปรักษายังสถานที่แห่งหนึ่ง โดยให้เพื่อนชื่อราหูช่วยรักษาพยาบาลให้ ก่อนที่ริมโปเซจะกลับได้ให้วงล้อพระธรรมแก่เขา และสั่งให้เขานั่งสมาธิภาวนา และแกว่งวงล้อพระธรรมไปด้วยเพื่อทำสมาธิควบคู่ไปกับการรักษา ถึงแม้ริมโปเซจะกลับไปแล้ว ชิมโปก็ทำทุกอย่างตามที่ริมโปเซสั่ง และราหูก็สั่งให้เขาหลับตาด้วยห้ามลืมตาจนกว่าจะสั่งให้ลืม เพราะราหูไม่ต้องการให้ชิมโปมองเห็นลูกสาวแสนสวยของตน เมื่อกมลามาดูพ่อรักษาชิมโปจะเห็นว่าเขาหลับตาอยู่ทุกครั้ง จึงสงสัยว่าทำไมเป็นเช่นนั้น ราหูจึงบอกกับลูกสาวว่า

“...และที่มันไม่ลืมตาหรือเลิกแกว่งกระบองนี้ ก็เพราะว่าข้ายังมีได้ออกปากสั่งมัน”

(หิมาลายัน. 2538 : 128)

เมื่อราหูออกไปหาสมุนไพรเพื่อมารักษาเขา ราหูสั่งให้เขาหลับตาแล้วตั้งจิตภาวนาให้มันคง อย่าได้พูดคุยกับกมลาลูกสาวของราหูโดยไม่จำเป็น เขารับคำแต่โดยดี เมื่อราหูไปแล้ว กมลามาชวนเขาคู่ ชิมโปได้ยินเสียงอันไพเราะของเธอ เขาคิดว่าเธอต้องเป็นผู้หญิงที่สวยงาม แม้เขาจะอยากเห็นหน้าเธอ แต่เขาก็ไม่กล้าลืมตามองเธอ เพราะเขายึดมั่นในคำสั่งของราหูผู้มีพระคุณ แม้เมื่อกมลามากกว่าราหูออกไปแล้ว ให้เขาลืมตาได้ เขาก็ไม่ลืมและบอกกับเธอว่า

“หากแต่ข้าได้รับปากกับพ่อของเจ้าไว้แล้ว และข้าจะไม่มีวันผิดคำพูดเป็นอันขาด”

(หิมาลายัน. 2538 : 166)

ในวงล้อพระธรรมที่ริมโปเซฝากให้ชิมโปดูแลนั้น เมื่อลมลาตึงออกมาจึงได้รู้ว่าเป็นภาพเขียนท่าเคล็ดวิชาวาโยซึ่งมีอาณาภาพมาก พอดีกับที่นักบวชชั่วร้ายที่ตั้งชั่งให้มาชมชิมโปได้ยินเรื่องนี้ จึงตรงเข้าทำร้ายชิมโปเพื่อจะแย่งผ้าผืนนั้น แต่ราหูมาช่วยไว้ทัน จึงบอกให้ชิมโปรีบเรียนรูวิชาจากผ้าผืนนั้น ชิมโปไม่ยอมเรียนเพราะเขาคิดว่าเป็นการขโมยวิชา แต่เมื่อราหูอธิบายให้เขาฟังเขาจึงเชื่อและยอมเรียน ราหูพูดว่า

"เจ้าว่าเจ้าไม่ประสงค์จะเรียนวิชาของผู้อื่น แต่หากมีผู้ใดผู้หนึ่งจุ่มใจเข้าแย่งชิงตำรานี้ดังเช่นลามะเจ้าเล่ห์เมื่อยามสาย เจ้าจะมีปัญญารักษาดำรานี้มอดคืบแก่ริมโปเซหรือไม่ และหากผู้ที่ไร้คุณธรรมได้ครอบครองเคล็ดวิชาวาโยนี้ไว้แล้ว เจ้าคิดบ้างหรือไม่ว่า มันอาจใช้เคล็ดวิชาวาโยนี้ไปก่อความเดือดร้อนวุ่นวายขึ้นได้"

(หิมาลายัน. 2538 : 196)

ครั้งหนึ่งผู้อภิบาลนครเทพปุระคนใหม่ที่มีสันดานชั่วร้าย ได้พูดจาล่วงเกินบรรพบุรุษของชิมโป เขาโมโหมากจึงบันดาลโทสะจะทำร้ายคนผู้นั้น เพียงแค่ริมโปเซนักบวชผู้มีพระคุณต่อเขาเรียกชื่อเขาเบาๆ เท่านั้นชิมโปก็สามารถระงับสติอารมณ์ได้ ดังคำบรรยายว่า

"เจ้าอารามหลวงลุกขึ้นยืนโดยมี ชิมโป จักลอง คลานตามไปอย่างว่าง่าย คล้ายเณรน้อยที่ล้ารวมยิ่งรูปหนึ่ง ปราศจากวีแววของคนหนุ่มที่พระนางและเจ้าโทสะเช่นเมื่อครู่ปรากฏอยู่แม้แต่น้อย"

(หิมาลายัน. 2538 : 605)

เป็นผู้มีความกตัญญู ชิมโปรู้ตัวว่าเขาเป็นผู้นำความเดือดร้อนมาสู่ลุงและป้า และเขายังไม่ได้ตอบแทนบุญคุณลุงก็ตายไปแล้วเสียก่อน เขาจึงถือเป็นหน้าที่ที่สำคัญยิ่งในการเป็นผู้ดูแลป้าไปจนกว่าชีวิตเขาจะหาไม่ เมื่อเขาได้รับบาดเจ็บสาหัสจนเขาไม่แน่ใจว่าจะมีชีวิตอยู่ต่อไปได้หรือไม่ ขณะนั้นเขาไม่ได้กลัวตาย แต่เขากลัวว่าเขาจะไม่ได้ตอบแทนบุญคุณป้า ดังคำพูดของเขาว่า

“หากชาตินี้หลานชั่วช้าคนนี้ไม่สามารถทดแทนพระคุณของท่าน หลานจะขอตั้งจิต
มรณะให้ตัวเองติดตามไปเกิดเป็นบ่าวคอยล้างเท้าให้ท่านป่าตลอดไปทุกชาติ ตราบจนกว่า
ทั้งสองบรรลุนิพพาน”

(หิมาลายัน. 2538 : 418)

เบรหาดังซีได้ให้นัลราห์และแม่ของเธอเข้าไปอยู่ในวัง เพราะเขาหลงรักนัลราห์และต้อง
การอยู่ใกล้ชิดกับเธอ แต่เมื่อชิมโปได้กลับมาบ้านเขาก็คง เขาขออนุญาตให้ตั้งชีพาป่าของเขา
และนัลราห์กลับมาอยู่ที่บ้านตามเดิม เพื่อเขาจะได้ดูแลป่าและนัลราห์ได้อย่างสะดวกและใกล้ชิด
เบรหาดังซีโกรธมากจะลงโทษเขา แต่เขาไม่กลัวและยังพูดให้ดังซีเข้าใจเจตนาและความรู้สึกของ
เขา ดังนี้

“ในชีวิตข้าพระองค์มีสิ่งที่ยึดมั่นอย่างยิ่งคือความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ ถึงพระองค์จะ
ลงโทษทัณฑ์รุนแรงเพียงไร ก็ไม่อาจทำให้ข้าพระองค์ละทิ้งนัลราห์และท่านป่าได้”

(หิมาลายัน. 2538 : 489)

เมื่อราหูผู้มีพระคุณถูกฆ่าตาย ชิมโปถึงกับร้องไห้หน้าตานองหน้า และขอเป็นผู้แก้แค้น
แทนราหูซึ่งเปรียบเสมือนบิดาของเขา และหน้าที่ที่จะต้องตอบแทนราหูอีกประการหนึ่งก็คือดูแล
รับผิดชอบต่อกมลลาอย่างดีที่สุด เพราะราหูรักลูกสาวมาก ฉะนั้นชิมโปจะต้องเลือกระหว่างไทม์
หญิงสาวที่เขารักมากที่สุดในชีวิต กับกมลาลูกสาวของผู้มีพระคุณ และในที่สุดเขาก็เลือกเอาความ
กตัญญูที่จะต้องดูแลรับผิดชอบต่อกมลลา ซึ่งทำให้ไทม์เสียใจมากและจากเขาไปในที่ที่ชาตินี้เขา
และเธอจะไม่มีโอกาสพบหน้ากันอีกเลย

2. เบรหาดังซี เลจู

2.1 ประวัติชีวิต

ดั่งซีเป็นพระอนุชาต่างมารดาของเบรหาไม่ตามเจ้าผู้ครองแคว้นจุฬาตาวา ดั่งซีมีเพื่อนสนิทคือชิมโป และมักจะชวนชิมโปไปแข่งยิงธนู แข่งม้าอยู่เสมอ และแทบทุกครั้งดั่งซีจะเป็นฝ่ายแพ้ทั้ง ๆ ที่เขาเอาเปรียบ ดั่งซีจึงโกรธชิมโปมากและคิดหาทางที่จะกำจัดเขาอยู่เสมอ และวันหนึ่งดั่งซีก็ให้อุบายหลอกให้ชิมโปแอบเข้าไปในอุทยาน แล้วดั่งซีก็ให้ตุลปะนายทหารองครักษ์มาจัดการกับชิมโปจนได้รับบาดเจ็บสาหัส แต่ก็มีคนมาช่วยชิมโปไว้ได้ ดั่งซียังไม่พอใจจึงใช้ให้วังไป กองกา นักบวชผู้มีนิสัยชั่วร้ายตามไปฆ่าชิมโป

ดั่งซีมีแผนชั่วร้ายที่จะฆ่าพี่ชายของตนเองเพื่อจะแย่งชิงราชสมบัติ โดยคบคิดกับวังไป กองกา แต่ยังไม่ทันได้ลงมือ เบรหาไม่ตามก็สิ้นพระชนม์เสียก่อน ดั่งซีจึงได้ขึ้นเป็นเจ้าผู้ครองนคร แต่ด้วยความกลัวว่าจะมีผู้มาแย่งชิงราชสมบัติ ดั่งซีจึงคบคิดกับ ปาน คันเซน ซึ่งเป็นชาวนปาลผู้มีนิสัยชั่วร้าย จัดการฆ่าพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ที่เป็นชาย โดยไม่มีการยกเว้นว่าจะอยู่ในวัยชราหรือวัยทารก ดั่งซีได้เป็นกษัตริย์ท่ามกลางเสียงสาปแช่งของทุกคน

เมื่อดั่งซีได้เป็นกษัตริย์เขาได้แต่งตั้งให้ ปาน คันเซน เป็นขุนนางผู้อภิบาลนครทะเล ซึ่งเป็นตำแหน่งที่สำคัญและควรจะเป็นของชาวจุฬาตาวาที่มีความซื่อสัตย์เท่านั้น ดั่งซีไม่ชอบเรื่องการบ้านการเมือง ชอบแต่ความสนุกสนาน และชอบเสพสุรานารี เมื่อมีประชาชนผู้เดือดร้อนมาร้องเรียน ดั่งซีก็จะไม่พอใจขับไล่คนผู้นั้นออกไป และสั่งไม่ให้ทุกคนนำไม่สบายใจมาทูลให้ท่านทราบอีก ดั่งซีหลงรักนักรหาญาติผู้น้องของชิมโป เมื่อชิมโปรอดชีวิตกลับมา ดั่งซีทำเหมือนไม่รู้ไม่เห็นกับเหตุการณ์ทั้งหมด และขอร้องให้ชิมโปช่วยพูดให้นักรหาญยอมแต่งงานกับท่าน และตั้งแต่แต่งงานกับนักรหาญดั่งซีก็ทั้งรักและหลงเธอมากจนไม่ยอมออกกว่าราชการ จึงไม่ทราบว่าขณะนี้มีชาวต่างชาติบุกเข้ามาในนครจุฬาตาวา และชาวต่างชาติพวกนี้ได้เข้ามาข่มเหงรังแก ปล้นฆ่า และกระทำต่อชาวจุฬาตาวาตามอำเภอใจ แต่ดั่งซีกลับไม่คิดที่จะต่อสู้เพราะกลัวจะเกิดเหตุร้ายแรงแก่ตน จึงเอาแต่เสพสุราและเรียกหานางระบำ จนกลายเป็นคนขี้เหล้า ชาวต่างชาติกำเริบหนักด้วยการจับคนที่ซื่อสัตย์จงรักภักดีต่อดั่งซีไปฆ่า แล้วเผาพระราชวังดุทยานที่สวยงาม ซึ่งเป็นที่ประทับของกษัตริย์แห่งจุฬาตาวามาทุกยุคทุกสมัย ส่วนดั่งซีก็หายสาบสูญไปตั้งแต่นั้น

2.2 ลักษณะทางกาย

ดั่งซีเป็นเจ้าชายหนุ่มที่มีลักษณะท่าทางของผู้มีอำนาจ เวลาพูดน้ำเสียงก็จะมักแสดงอำนาจอยู่ในที หัวเราะเสียงดัง และเมื่อโกรธหรือพอใจก็จะแสดงออกทันที ทั้งสีหน้า น้ำเสียง และกิริยาท่าทาง ไม่เก็บความรู้สึก ฉะนั้นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดจึงมักสังเกตเห็นได้

2.3 ลักษณะนิสัย

เป็นคนเอาแต่ใจตนเอง เนื่องจากดังซีเป็นลูกที่พ่อรักและตามใจ ต้องการอะไรเขาต้องได้ เมื่อเขาชวนชิมโปไปแข่งม้าหรือยิงธนูที่ไร เขามักจะเป็นฝ่ายแพ้ ทั้ง ๆ ที่ในการแข่งขันทุกครั้งเขามักจะเอาเปรียบตั้งกติกามาตามความพอใจ ดังตอนที่แข่งยิงธนู ดังซีเอาเปรียบชิมโปเพราะเขามีลูกธนูมากกว่า เมื่อชิมโปถามขึ้นมารู้ทัน ดังซีจึงตอบอย่างคนที่เอาแต่ใจตัวเอง ดังบทสนทนาของคนทั้งสองว่า

“เราจะผลัดกันยิงเป้าทั้งสองที่อยู่ข้างหน้าโน่นสลับกันคนละครั้ง จนกว่าลูกธนูจะหมดจากกระบอก”

“ฝ่าบาทหมายถึงคนละ 10 ดอก” ชิมโป จักลอง ถามซ้ำ

“ไม่ใช่” อีกฝ่ายปฏิเสธ “ข้าพุดว่าจนกว่าลูกธนูจะหมดกระบอก

“แต่ลูกธนูของข้าพระองค์มีเพียง 10 ส่วนของฝ่าบาทมี 12” ชิมโปแย้งเบา ๆ เมื่อละสายตาจากซอง ซึ่งบรรจุลูกธนู

“ข้าไม่ทราบจำนวน และไม่เสียเวลาจะนับมัน”

(หิมาลายัน. 2538 : 11)

ดังซีโกรธชิมโปและคิดแค้นโดยไม่คำนึงว่าใครบ้างจะต้องเดือดร้อน จากการกระทำของเขาบ้าง ดังซีไปกราบทูลเบราห์ไบตาน ซึ่งเป็นเจ้าผู้ครองแคว้นและเป็นพี่ชายของตนว่า ชิมโปแอบลักลอบพบกับเซนมัมในอุทยาน เซนมัมต้องถูกลงโทษรุนแรงด้วยการถูกส่งไปอยู่ในสถานที่แห่งหนึ่งที่ใครเข้าไปแล้วจะไม่ได้กลับออกมา แต่ดังซีไม่ได้สนใจว่าใครจะเป็นเซนมัม แม้คนคนนั้นจะเป็นน้องของตัวเองแท้ ๆ

และเมื่อได้รู้จากตุลปะหวัหน้าองครักษ์ว่า ชิมโปโดนเคล็ดวิชาฝ่ามือจนได้รับบาดเจ็บสาหัส หรืออาจจะตายไปแล้วก็ได้ ชิมโปรู้สึกสลดใจอย่างยิ่ง ดังคำกล่าวของดังซีว่า

“คราวนี้ไอ้ชิมโปคงจะได้รู้สึกเสียที่ว่า คนอย่างดังซีเลว ไม่มีวันที่จะพ่ายแพ้ใครง่าย ๆ เป็นอันขาด”

(หิมาลายัน. 2538 : 62)

มีจิตโลเลไม่มั่นคง ดังซีเป็นคนที่มีจิตโลเล ใครจะชักจูงไปทางไหนก็เชื่อ ขอเพียงให้คนผู้นั้นพูดยกย่อง ประจบเอาใจ คนผู้นั้นก็จะสามารถหลอกใช้ดังซีได้ เหมือนที่ปาน คัมเชน ครูชาวเนปาลที่จงเกลียดชังชาวจุปาดาวา ได้ร่วมวางแผนให้ดังซีมาพระราชวงศ์ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ เพื่อป้องกันไม่ให้คิดโค่นล้มพระองค์ต่อไปในภายหน้า

นัลราห์ได้พูดถึงความเป็นคนใจคอโลเลไม่มั่นคงของดังซี ว่า

“...ดังซีเองมีนิสัยเหลวไหลเหมือนเมฆเบา ที่สุดแต่ลมจะพัดพาไปทางหนึ่งทางใด หากได้ขึ้นครองแผ่นดินจุปาดาวาก็คงจะระส่ำระสายเสียกว่าตอนสมัยของ ไป-ตาน เบลุก ด้วยซ้ำ”

(หิมาลายัน. 2538 : 303)

และก็เป็นดังที่เธอพูดเมื่อดังซีได้ครองแผ่นดินบ้านเมืองก็เกิดความระส่ำระสาย ประชาชนล้มตายทั้งภัยที่เกิดจากภายใน และภัยที่เกิดจากภายนอก

เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว เมื่อดังซีได้ขึ้นเป็นเจ้าผู้ครองนคร ก็พอใจอยู่แต่การหาความสุขใส่ตน แทนที่จะดูแลทุกข์สุขของราษฎร กลับไม่พอใจเมื่อขุนนางข้าราชการนำเรื่องราวเดือดร้อน หรือเรื่องร้องทุกข์ของประชาชนขึ้นปรึกษา กลับโมโหดุจด่า หว่าเอาแต่เรื่องร้อนใจมาให้ไม่ยอมฟังให้ไต่ออกไปแล้วก็หาความสุขสำราญด้วยการดื่มสุรา เรียกนางระบำออกมาพ้อนให้ดู เป็นที่สำราญใจ โยนหน้าที่ดูแลทุกข์สุขของราษฎรให้แก่ขุนนางผู้เฒ่าคนหนึ่ง และยังพูดด้วยน้ำเสียงไม่พอใจว่า

“พวกเจ้าล้วนรับราชการมาหลายแผ่นดินจนมียศศักดิ์สูงส่ง เหตุไฉนจึงไม่รู้จักคิดอ่านแก้ไขให้เรื่องราวลุล่วงเรียบร้อยลงเล่า” เมื่อขุนนางผู้เฒ่าทูลว่าเป็นเรื่องที่พระองค์รับฟังเรื่องราวความเป็นไปของบ้านเมือง และประทานพระราชวินิจฉัย เบราห์ตอบว่า

“สำหรับข้าต้องการฟังเพียงเรื่องราวที่รื่นรมย์”

(หิมาลายัน. 2538 : 539)

เรื่อง ชั่วฉันทิรันดร

1. หม่อมเจ้าจุริธภา สิริยัณ

1.1 ประวัติชีวิต

หม่อมเจ้าจุริธภา ทรงเป็นหนุ่มโสดมีพระชนม์ 35 ปี เป็นที่หมายปองของสาว ๆ ทั่วกรุง แต่ท่านยังไม่สนใจใคร ท่านมีเพื่อนสนิทที่เป็นสามัญชนหลายคน หลายคนเพราะท่านไม่ถือพระองค์ ทรงโปรดปรานการขี่ม้าและชอบเลี้ยงม้าแข่ง วันหนึ่งหลังจากกลับจากไปทานอาหาร ท่านพบคุณพระวิเทศกรรมาลย์ช่อมรดก จึงให้คนขับรถลงไปช่วย แต่ก็ยังซ่อมไม่เสร็จและเป็นเวลาติดมากแล้ว ท่านจึงให้พระวิเทศฯ นั่งรถมากับท่านแล้วพามาส่งบ้าน จึงได้พบกับเวฟิกา ลูกสาวของคุณพระซึ่งเพิ่งกลับมาจากต่างประเทศ หม่อมเจ้าจุริธภาทรงพอพระทัยเธอตั้งแต่แรกเห็น หลังจากวันนั้นท่านก็ต้องการจะพบเธออีก ท่านจึงส่งบัตรเชิญให้เวฟิกามางานวันเกิดหม่อมเจ้านิรมล ศุภมิตร ซึ่งมีศักดิ์เป็นน้องสาวของท่าน และหลังจากวันนั้นท่านก็ติดต่อให้เวฟิกามาสอนพิเศษภาษาอังกฤษให้แก่หม่อมเจ้านิรมล และเมื่อนายจาง หมั่นคำ ญาติห่าง ๆ ของเวฟิกาได้จัดงานเลี้ยงฉลองการกลับมาจากต่างประเทศของเวฟิกา จึงเชิญท่านชายให้มาในงานนี้ด้วย ยิ่งพบยิ่งใกล้ชิดกันทำให้ท่านชายรักเวฟิกามากยิ่งขึ้น วันหนึ่งท่านจึงไปขออนุญาตคุณพระวิเทศฯ พาเวฟิกาไปเที่ยวเชียงใหม่ และที่เชียงใหม่ร้อยโทคุณหลานชายของเจ้าของบ้านที่ท่านชายและคณะพากันมาพัก แสดงท่าทางสนใจเวฟิกา ทำให้ท่านชายทรงวิตกกังวลเพราะท่านก็ยังไม่รู้ว่าเวฟิกามีความรู้สึกอย่างไรต่อท่าน และเมื่อกลับจากเชียงใหม่ท่านจึงขอหมั้นเวฟิกา ซึ่งเวฟิกาก็ไม่ได้ปฏิเสธ เพราะเธอชื่นชมในความเป็นคนดีและความเป็นสุภาพบุรุษของท่าน

วันหนึ่งท่านชวนเวฟิกาไปขี่ม้า แต่เวฟิกาตกม้าได้รับบาดเจ็บ หม่อมแนะนำให้ไปตรวจที่โรงพยาบาลที่ทันสมัยในปิ่นัง เพราะที่นี่มีหมอที่เชี่ยวชาญทางด้านสมอง และเพื่อไม่ให้เป็นการนำเกลียดและเสื่อมเสียชื่อเสียงที่ท่านจะพาเวฟิกาไปสองต่อสอง ท่านจึงขอให้เวฟิกาแต่งงานกับท่านก่อนเดินทางไปปิ่นัง

เมื่อประเทศไทยเกิดการปฏิวัติโค่นล้มระบบการปกครอง มีข้าราชการผู้ใหญ่และนายทหารบางคนที่ถูกไล่อดพวกเจ้านาย จึงหาทางกลั่นแกล้งและทำลายพวกเจ้านายและพระบรมวงศานุวงศ์ ซึ่งทำให้หม่อมเจ้าจุริธภาต้องได้รับความเดือดร้อน ถูกยึดทรัพย์สมบัติ ถูกยึดวัง ท่านชายจึงคิดจะหนีไปอยู่ต่างจังหวัด และจะขอให้เวฟิกาเพื่อเธอจะไม่ต้องพลอยเดือดร้อนไปกับ

ท่าน แต่เวฟิกาไม่ยอมเพราะเธอรักและซาบซึ้งในน้ำพระทัยของท่าน เธอจึงยอมลำบากร่วมกับท่าน

1.2 ลักษณะทางกาย

ท่านชายรุจิระอาภา มีพระชนม์ประมาณ 35 พรรษา พระวรกายสูงโปร่ง พระฉวีสะอาด พระพักตร์ได้รูปแต่สิ่งที่ทำให้แลดูสะดุดตา คือ พระขนงที่คมเข้มและพระมัสสุเรียวงามเหนือ พระโอษฐ์ที่บางเจีบ มีพระสุรเสียงที่อ่อนโยน กิริยาที่สุภาพนุ่มนวลแต่ก็แฝงไว้ด้วยท่วงท่าที่สง่างาม

รสนิยมในการแต่งกาย และขาวของเครื่องใช้ก็บ่งบอกถึงฐานะได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นกางเกงแพรเชี่ยงไฮ้สีดำเนื้อดีกับเสื้อราชปะแตนสีขาว หมวกไหมพนานามา กลักยากจนรดทำด้วยทองเกลี้ยงตรงกลางฝังทับทิมเม็ดเล็ก ๆ เป็นรูปพระอาทิตย์ทอรัศมีโดยรอบ ฯลฯ

ท่านมีคุณตาเป็นนายอากรที่มีฐานะร่ำรวยมาก และท่านเป็นหลานเพียงผู้เดียวจึงได้รับมรดกมากมายมหาศาล ดังนั้นท่านจึงเป็นเจ้านายที่มีฐานะร่ำรวยที่สุดในสมัยนั้น

ท่านเป็นผู้ที่มีบุคลิกดี ท่าทางสุภาพ กิริยามารยาทเรียบร้อย แม้จะไม่ค่อยพูดแต่หน้าตาก็ยิ้มแย้มแจ่มใสอยู่เสมอ ทำให้ท่านเป็นคนมีเพื่อนมาก

1.3 ลักษณะนิสัย

ไม่ถือพระองค์ เพื่อน ๆ ท่านล้วนแล้วแต่เป็นบุคคลธรรมดา ๆ ไม่ได้มียศฐาบรรดาศักดิ์หรือร่ำรวย บางคนเป็นนักหนังสือพิมพ์ บางคนทำงานการรถไฟ แต่ท่านก็ได้รังเกียจให้ความสนิทสนมกับคนเหล่านั้นด้วยความจริงใจ ดังมีผู้กล่าวถึงท่านว่า

“เป็นแค่ไฉนเสียรำลึกกันว่าท่านงามนัก และมีน้ำพระทัยกว้างขวาง ทั้งยังไม่สู้จะถือพระองค์”

(ชีวฉนิฉนตร. 2538 : 378-379)

มีน้ำใจดงาม ท่านทรงเป็นห่วงเป็นใยเพื่อน ๆ ทุกคน กระทั่งคนขับรถ หรือแม้แต่นคนที่ไม่เคยรู้จักเลยก็ตาม เมื่อรู้ว่าเพื่อนทำงานจนไม่มีเวลาไปเยี่ยมเยียนแฟนท่านก็พูดเตือนสติให้เขาให้เวลากับแฟนบ้าง เมื่อไปเที่ยวกันมาซากลับก็แวะกินบะหมี่กัน ก่อนจะลงจากรถท่านก็ถามคน

ข้าบรกว่าจะกินอะไร ระหว่างทางที่จะข้าบรถกลับบ้านพบรถคันหนึ่งจอดอยู่ทั้ง ๆ ที่เป็นเวลาตีแล้ว ท่านก็ให้คนข้าบจอดรถแล้วลงไปช่วยเขา

เมื่อท่านขุนผู้รักษามรดกได้มาพูดถึงเรื่องการขึ้นค่าเช่าตึกแถวซึ่งเป็นของท่านท่านถึงกับนิ่งอึ้งเพราะคิดถึงความเดือดร้อนของผู้เช่าในที่สุดท่านก็ไม่ให้ขึ้น โดยท่านให้เหตุผลว่า

“เศรษฐกิจเวลานี้กำลังตกต่ำ การที่จะไปเรียกเก็บค่าเช่าเพิ่ม จะไม่เป็นการทำให้ผู้เช่าเดือดร้อนเหมือนผีซ้ำด้าพลอยหรือ...ถึงไม่มีรายได้จากตึกแถวเพิ่มขึ้นเราก็คงไม่เดือดร้อนอะไรนักหรอก แต่หากเราขึ้นค่าเช่าตึก คงทำให้ราษฎรเดือดร้อนกันนับร้อย ๆ ครัวเรือน”

(ขั้วนิจนิรันดร. 2538 : 446)

เมื่อผู้จัดการมรดกได้ชี้แจงให้ท่านฟังเรื่องค่าใช้จ่ายต่าง ๆ สูงขึ้น ในขณะที่รายรับที่ได้จากค่าตึกแถวลดลงเรื่อย ๆ ท่านก็ทางออกโดยจะลดค่าใช้จ่ายในวัง ถ้าขาดเหลือก็จะไปเบิกเงินมรดกที่ฝากไว้ในธนาคารมาใช้จ่าย ท่านยอมเป็นฝ่ายเดือดร้อนเองมากกว่าที่จะยอมให้คนจน ๆ อยู่แล้วต้องมาเดือดร้อน

เป็นผู้มีเหตุผล พระองค์ไม่เคยตำหนิติเตียนใครเพราะคิดว่าทุกคนมีเหตุผลของตนเสมอ เมื่อเพื่อน ๆ พูดถึงท่านว่ามีทุกอย่างพร้อมเมื่อท่านพอใจผู้หญิงคนใดก็คงไม่มีใครกล้าปฏิเสธ ท่านจึงพูดว่า

“ฉันไม่เห็นด้วยกับการดูหมิ่นสุภาพสตรีเช่นนั้น...เพราะเกียรติและเงินไม่ใช่เป็นเหตุให้สตรีมาทอดใจให้ฉัน...ต่างคนก็ต่างจิตใจ สุภาพสตรีบางคนอาจจะไม่สนใจในคุณสมบัติของฉัน หรือบางคนก็อาจจะมิช้ายในดวงใจอยู่แล้วก็เป็นได้”

(ขั้วนิจนิรันดร. 2538 : 346 - 347)

เมื่อเพื่อน ๆ ตำหนิพวกข้าราชการบางคน ท่านก็ไม่เห็นด้วยโดยกล่าวว่า
“ฉันมีเพียงแต่อยากจะให้เธอมองอะไรให้รอบคอบก่อนจะเอ่ยปากตำหนิติเตียนอะไร อย่างน้อยก็พึงให้ความยุติธรรมแก่ผู้ที่ถูกตำหนินั้นบ้าง”

แม้เมื่อท่านถูกคนมาหลอกหลวงและโกงเอาเงินไป ท่านก็ไม่ได้คิดเสียใจหรือต่อว่าคนผู้นั้น กลับพูดให้ภรรยาหายเสียใจว่า

“ไม่เป็นไรหรอก...คนเราลงถึงคราวที่จะต้องเสียทรัพย์ มันก็ต้องให้มีเหตุไม่ทางใดก็ทางหนึ่งจนได้ เป็นความผิดของฉันทเองที่หวังลาภทางไกล...บางทีชาติก่อนฉันอาจจะเคยยืมเงินของเขาแล้วไม่ใช้คืนเขาจึงตามมาทวงเอาในชาตินี้กระมัง”

(ชาวนิจนันทร. 2538 : 1147-1148)

เป็นคนที่เก็บความรู้สึก จะพอใจหรือไม่พอใจไม่เคยแสดงให้ใครเห็น เพราะท่านจะมีกิริยาทำที่ที่สุภาพอยู่เป็นนิจ และยังเป็นคนไม่ค่อยพูดอยู่แล้ว เพื่อน ๆ รู้ว่าท่านพอใจเวทีกาจึงถามท่านว่าจะบอกให้เธอทราบไหม ท่านตอบเพื่อน ๆ ว่า

“ความรู้สึกบางอย่างเมื่ออยู่ลำพังแต่ในจิตใจของเรา มันก็เป็นสิ่งซึ่งงดงามและเปี่ยมไปด้วยคุณค่า แต่หากเสนอไปสู่ผู้อื่นแล้ว บางครั้งมันก็อาจจะกลายเป็นสิ่งที่น่าชวนหัว น่าดูหมิ่น ดูแคลน และอาจจะไม่ได้รับการสนองตอบในทางที่ดีก็เป็นได้”

(ชาวนิจนันทร. 2538 : 345)

ท่านเคยโกรธเวทีกาที่นัดกันอย่างดีกับท่านแล้วว่า จะกลับมาให้ทันดูม้าตัวที่ท่านชื่นชอบลงแข่ง แต่พอถึงเวลาเธอก็ยังไม่มาจนม้าแข่งเสร็จไปเรียบร้อยแล้วเธอเพิ่งมาถึง ท่านก็ไม่ได้กล่าวตำหนิหรือแสดงสีหน้าไม่พอใจ เพียงแต่ท่านบอกว่าท่านจะต้องรีบเดินทางกลับกรุงเทพฯ เพราะมีธุระสำคัญ

2. ดนู ดุลยพันธ์

2.1 ประวัติชีวิต

ดนู ดุลยพันธ์ เรียนจบทางด้านการบินจากประเทศฝรั่งเศส เมื่อกลับมาเมืองไทย จึงได้ ติดยศร้อยโทแห่งกรมอากาศยาน ดนูเคยแสดงการบินผาดโผนให้พระองค์เจ้าบรมเดชทอดพระเนตร จึงมีรับสั่งให้เขามาทำหน้าที่นายทหารติดตาม เขาเป็นชายหนุ่มที่มีหน้าตาดี เจ้าชู้ ชอบดื่ม

เหล่า และเป็นคนที่ทำอะไรตามใจตัวเอง ยามว่างเขามักจะชวนเพื่อนคือ หลวงราญอริมลายไปกินเหล้าเคล้านารีเสมอ ๆ แต่เมื่อหนูได้พบเวพิกาครั้งแรกที่สนามแข่งม้า เขาก็บอกตัวเองว่าเขารักเธอและจะพยายามทำให้เธอรักเขาให้ได้ โดยไม่สนใจว่าเธอกำลังจะเป็นคู่หมั้นหมายของหม่อมเจ้ารุจิราภา หลังจากนั้นหนูก็ทำทุกวิถีทางที่จะได้พบและได้พูดคุยกับเธอ และยอมแต่งงานกับหม่อมเจ้านิรมลเพราะเวพิกาขอร้อง และเพราะต้องการจะอยู่ใกล้ชิดเธอ ซึ่งเวพิกาก็รู้และไม่ค่อยชอบการกระทำของเธอ แต่บางครั้งเธอก็รู้สึกอ่อนไหว ทำให้หนูทักท้วงเธอว่าเวพิกาก็รักเขา

เมื่อหลวงราญอริมลายเพื่อนของหนูมาขอให้เขาเข้าร่วมปฎิวัติ เขาไม่เห็นด้วยเพราะเขาเป็นทหารมีหน้าที่รักษาความสงบสุขให้แก่ประเทศชาติ แต่เขาก็ให้สัญญากับเพื่อนว่าเขาจะไม่นำความลับนี้ไปบอกแก่ใคร ก่อนเกิดการปฎิวัติหนูรู้ว่าถ้าพวกปฎิวัติทำการสำเร็จ พระบรมวงศานุวงศ์และพวกเจ้านายจะต้องได้รับความเดือดร้อน เขาจึงไปขอให้เวพิกาลีกกับหม่อมเจ้ารุจิราภาแล้วมาแต่งงานกับเขา แต่เธอไม่ยอม เมื่อเกิดการปฎิวัติร้อยโทหนูได้รับคำสั่งให้ไปทิ้งระเบิดที่สนามบินดอนเมือง ซึ่งเป็นฐานกำลังของพระองค์เจ้าบรมวงศ์เธอเจ้านายเก่าของเขา แต่หนูไม่ทำ เขาขับเครื่องบินไปที่บ่อฝ้ายเพื่อไปหาเวพิกา และชวนเธอให้ขึ้นเครื่องบินไปกับเขา เมื่อเวพิกาไม่ยอมเพราะเธอไม่สามารถทอดทิ้งท่านชายได้ หนูจึงขึ้นเครื่องบินแล้วขับดิ่งลงพื้นเพื่อฆ่าตัวตาย

2.2 ลักษณะทางกาย

ร้อยโทหนู เป็นทหารกรมอากาศยาน อายุประมาณ 25 ปี รูปร่างสูงโปร่ง หน้าตาคมคาย ริมฝีปากกระชับ สายตาที่ฉายแววเด็ดเดี่ยวกับท่าทางที่เข้มแข็งอาจสมกับเป็นทหาร เวลายิ้มจะมีรอยลักยิ้มมุมที่มุมปาก จัดได้ว่าเขาเป็นชายหนุ่มรูปงามคนหนึ่งซึ่งแน่นอนว่าย่อมจะมีหญิงสาวมากมายมาหลงเสน่ห์ แม้แต่ตัวเขาเองยังภูมิใจในความหล่อเหลาของตน ดังข้อความตอนหนึ่งว่า

"หนู ดุลงันต์ถอนใจหนัก ๆ เมื่อถามตัวเองขึ้นว่าเหตุใด เขาจึงได้มีจิตผูกพันกับธิดาพระวิเทศวรการยิ่งนัก ทั้ง ๆ ที่บุรุษรูปงามอย่างเขาก็มีสตรีทอดไมตรีให้มากมายเสมอมา"

(ช้วนิจนิรันดร. 2538 : 776)

หนูสำเร็จวิชาการบินจากประเทศฝรั่งเศส เขาสามารถพูดภาษาอังกฤษได้อย่างคล่องแคล่ว เป็นนายทหารหนุ่มที่เข้าตำราว่า ขี้เหล้าและเจ้าชู้ ชอบผู้หญิงสวยและทันสมัย

2. 1 ลักษณะนิสัย

เป็นคนกล้า เขาชอบและหลงใหลในการบินแบบผาดโผน การแสดงบินผาดโผนแต่ละครั้งของเขาทำให้ผู้ชมออกันขวัญแหวนไปตาม ๆ กัน ครั้งหนึ่งเมื่อกำลังอยู่บนเครื่องบินเครื่องเกิดขัดข้องแทนที่ เขาจะทิ้งเครื่องแล้วกระโดดร่มออกมาแต่เขากลับไม่ทำ เมื่อรอดชีวิตมาได้เขากลับเห็นเป็นเรื่องซ้ำและพูดติดตลกว่า

“กันมาทราบภายหลังว่า ที่เสด็จทรงพอพระทัยเป็นอย่างยิ่งก็อีตอนที่เครื่องบินยนต์มันเกิดดับขึ้นมาคือ ๆ แล้วทำท่าดวงสว่างลงมา ครั้นกันจะกระโดดร่มออกมา ก็เกรงว่าจะเสียชื่อที่อุตสาหไปร่ำเรียนวิชาขับเครื่องบินขับได้ถึงประเทศฝรั่งเศส ก็เลยต้องกลั่นใจแก้ไขเป็นพัลวันจนเครื่องบินติดขึ้นมาใหม่ได้สำเร็จ แต่ท่านเข้าพระทัยผิดคิดว่ากันแสดงการบินทำพิสดาร”

(ชีวโนจิรัตนดร. 2538 : 399)

ครั้งหนึ่งที่เชียงใหม่เขาได้แสดงการบินผาดโผนให้พวกสาว ๆ ดูด้วยการจิกหัวเครื่องบินให้ตกลงมาก่อนจะดึงให้เงยหน้าขึ้น ซึ่งเรียกเสียงหวีดร้องลั่นและตามมาด้วยเสียงถอนหายใจอย่างโล่งอกเมื่อมีผู้ชมว่าเขากล้ามาก เขาตอบว่า

“ถ้ากลัวก็คงไม่สมัครเป็นนักบิน...และความกล้าก็เป็นสิ่งที่มีเหตุผล ในขณะที่ความกลัวเป็นเรื่องไร้เหตุผล เมื่อกระหม่อมทำใจให้กล้าบินผาดโผนได้ จึงเหมือนกับการทำให้คนที่ไม่มีเหตุผลกลับกลายเป็นคนที่มีเหตุผลนั่นเอง”

(ชีวโนจิรัตนดร. 2538 : 794)

มีอารมณ์รุนแรง เมื่อเขารู้ตัวว่าเขาหลงรักเวฟิกา เขาก็ไม่สนใจว่าเขาจะรักเธอหรือไม่ เธอจะมีใครอยู่แล้ว ทั้ง ๆ ที่เพื่อนเตือนเพราะกลัวเขาจะผิดหวัง เขากลับตอบอย่างไม่แยแสว่า

“เท่าที่ฟังนายพูด ทั้งหล่อนและท่านชายยังมิได้ทันมีอะไรผูกพันกันมิใช่หรือ...เมฆเมื่ออยู่บนท้องฟ้าย่อมไม่มีผู้ใดกล่าวอ้างกรรมสิทธิ์ได้”

(ชัวนิจนินทร. 2538 : 560-561)

เขาพยายามหาโอกาสพบเพื่อแสดงตนให้เธอรู้ว่าเขารักเธอ และถึงแม้ภายหลังเธอจะหมั่นแล้วกับท่านชาย เขาก็ยังไม่ล้มเลิกความตั้งใจที่จะพยายามให้ได้เธอมาเป็นของเขาให้ได้ และด้วยความที่เขาเป็นทหารเขาจึงมักพูดแบบทหารว่า

“วิสัยทหารเมื่อเข้าสู่สมรภูมิแล้วก็ต้องรบให้ถึงที่สุดก่อน จึงจะรู้แพ้รู้ชนะ...ชั้นยินดีที่จะบินฝ่าเข้าไปในกลุ่มเมฆดำ ยิ่งกว่าการที่จะมาเลิกกับเรื่องนี้น่าย ๆ ”

(ชัวนิจนินทร. 2538 : 574-576)

ถึงแม้ความพยายามของเขาจะทำให้เวฟิกาต้องลำบากใจ จนบางครั้งท่านชายเกิดความเข้าใจผิด จนแม้ภายหลังเวฟิกาจะแต่งงานไปแล้วกับท่านชายรุจิระฯ ภายหลังบ้านเมืองเกิดการปฏิวัติล้มเลิกสถาบันกษัตริย์ที่อยู่เหนือกฎหมาย พวกราษฎรต้องพากันเดือดร้อน ท่านชายและเวฟิกานี้ไปอยู่ต่างจังหวัด คนขับเครื่องบินโหม่งโลก เขาตายเพราะความบ้าบิ่นและความไม่รู้จักยับยั้งอารมณ์รุนแรงของตนเอง มีผู้กล่าวถึงเขาว่า

“ลักษณะคนอย่างนายคุณเป็นคนบ้าบิ่นและอารมณ์รุนแรง ควรจะถอนตัวออกมาอยู่ห่าง ๆ หากเขาผิดหวังขึ้นมา อาจทำอะไรโดยไม่ยั้งคิด”

(ชัวนิจนินทร. 2538 : 943)

เป็นคนเจ้าชู้ ก่อนที่เขาจะมาชอบเวฟิกาเขาเป็นนายทหารที่เจ้าชู้ มีผู้หญิงมากมายยอมมาทอดกายให้เขาเซย์ชม แต่เมื่อเขาได้พบเวฟิกาเพียงครั้งแรกเขาบอกกับเพื่อนว่า เวฟิกาคือผู้ที่เขาถูกใจที่สุด และพยายามหาโอกาสแสดงความรักกับเธอ ทั้งๆที่เธอแสดงไมตรีด้วย เขาก็ไม่ละความพยายามและเมื่อมีโอกาสเขาพยายามประชิดถึงตัวเธอเสมอ เช่น จับมือเธอ หรือพูดให้เธอยอมรับว่าเธอก็รักเขา แต่ในช่วงนี้เขาก็ได้รู้จักกับผู้หญิงคนหนึ่ง ผู้หญิงคนนี้รักเขาและยอมเป็นของเขาเพียงแค่รู้จักกันไม่นานเท่าไร และเมื่อได้เธอแล้วเขาก็ไม่ได้สนใจที่จะรับผิดชอบ

รักษาคำพูด เมื่อเพื่อนคนหนึ่งมาพูดชักชวนให้เขาเข้าร่วมกับคณะที่จะทำการปฏิวัติ เปลี่ยนแปลงการปกครอง เขาไม่เห็นด้วยแต่เขาก็ให้สัญญาว่าจะไม่พูดเรื่องนี้ให้ใครรู้เพราะมันหมายถึงชีวิตของคณะปฏิวัติและที่สำคัญคือเพื่อนเขาต้องเดือดร้อนแน่นอน ในคณะนี้มีอยู่คนหนึ่ง ที่นิสัยไม่ดีชอบพูดจาก้าวร้าวคน วางอำนาจโดยคิดว่าถ้าทำการปฏิวัติสำเร็จจะจัดการขั้นรุนแรงกับ พวกพระบรมวงศานุวงศ์ทั้งหลาย เขาเกลียดคนคนนี้มากนี่ก็อยากจะเปิดเผยความลับของคณะที่จะทำการปฏิวัตินี้หลายครั้งแต่เขาก็ไม่ทำเพราะเขาคิดว่าเขาได้ให้สัญญากับเพื่อนไว้แล้ว

ถึง แม้เขาจะรักเวฟีกามากเพียงใด และรู้ว่าถ้าคณะปฏิวัติทำการสำเร็จเวฟีกาต้องเดือดร้อนเพราะสามีของเธอคือหม่อมเจ้ารุจิราภา เพราะพวกคณะปฏิวัติจะเล่นงานพวกเจ้านายต่าง ๆ ด้วย เขาอยากจะบอกเรื่องนี้ให้เวฟีการู้จะได้มีโอกาสป้องกันตัวเองทัน แต่ด้วยความที่เขาเป็นคนรักษาคำพูดเขาก็ไม่ได้บอกเรื่องนี้ให้กับคนเขารักที่สุดได้รู้

มีความจงรักภักดี เมื่อกลุ่มที่จะทำการปฏิวัติมองเห็นความเก่งกล้าสามารถของเขา จึงชักชวนให้เขาเข้าร่วมคณะด้วยและบอกจุดมุ่งหมายของการจะทำการปฏิวัติครั้งนี้ ซึ่งเป้าหมายของคณะปฏิวัติอยู่ที่พวกพระบรมวงศานุวงศ์ทั้งหลายที่มักจะมีฐานะและเป็นผู้ที่มีอำนาจ ทางด้านการเมืองซึ่งถ้าคณะปฏิวัติทำการสำเร็จย่อมหมายถึงยุบสภาบรรดาศักดิ์ และอำนาจทั้งหลายที่จะตามมา แต่เขาไม่ยอมร่วมมือด้วยเป็นอันขาดเขาพูดใส่หน้าพวกนั้นอย่างไม่มีเยื่อใยว่า

“ท่านผู้ใหญ่ที่ท่านพูดถึงเป็นผู้บังคับบัญชาที่ผมเคารพยิ่ง แม้เวลานี้ท่านจะหมดบุญวาสนาได้อยู่ในตำแหน่งหน้าที่อันสูงส่งตาม แต่ผมในฐานะที่เคยเป็นผู้บังคับบัญชาก็ยังยึดมั่นในความเคารพ และไม่ต้องการที่จะนำเรื่องเดือดร้อนไปกระทบกระเทือนท่าน”

(ช้วนิจนรินทร์. 2538 : 884)

ถึงแม้ภายหลังเจ้านายของเขาคือทูลกระหม่อมบรมเดชจะยอมเข้าร่วมกับฝ่ายที่จะปฏิวัติ เสียเอง ส่วนเขาซึ่งเป็นทหารโดยหน้าที่เขาต้องอยู่กับฝ่ายรัฐบาล ทำตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาคนปัจจุบัน และถึงฝ่ายรัฐบาลจะชนะเขาก็จะต้องถูกผู้คนกล่าวหาว่าเขาเป็นพวกกบฏ เพราะเจ้านายคนเดิมของเขาคนเดิมของเขาคือหัวหน้าคณะปฏิวัติ เพื่อจึงบอกอย่างไรเขาก็ต้องเสียชื่ออยู่แล้วจึงสมควรที่จะเข้าร่วมกับฝ่ายที่จะทำการปฏิวัติเสียเลย เขาตอบอย่างไม่แยแสกับคำกล่าวหาว่าเขาเป็นพวกกบฏเพราะเจ้านายเดิมของเขาคือหัวหน้าคณะปฏิวัติ เพื่อนจึงบอกอย่างไม่แยแสกับคำกล่าวหาของใครว่า

“จะดีจะชั่วจะผิดจะถูกเช่นไรย่อมรู้อยู่แก่ใจยิ่งกว่าผู้อื่น เมื่อเรามีได้เป็นอย่างที่เขา
กล่าวหา ก็ไม่เห็นจะต้องไปวิตกกังวลต่อค

ใครจะรู้หรือไม่รู้ก็เป็นเรื่องต่ำช้าเลวทรามอย่างยิ่ง โดยเฉพาะสำหรับชายชาติทหาร”

(ช้วนิจนรินทร์. 2538 : 1180)

แสดงให้เห็นว่าเขาจงรักภักดีต่อเจ้านายยิ่งกว่าการเห็นแก่ ลาภ ยศ สมบัติต่าง ๆ
และแม้แต่ชีวิตของตัวเอง

เรื่อง รายนาทะเล

1 มาโก เซบาสเตียน

1.1 ประวัติชีวิต

มาโกเป็นชาวพื้นเมืองของเกาะเซนต์วินเซนต์ของประเทศตรินิแดด ซึ่งเป็นประเทศที่มีหาด
ทราย ชายทะเลที่สวยงาม รวมทั้งเป็นบริเวณที่มีปลาวาฬชุกชุม มาโกรักและภาคภูมิใจในบ้าน
เกิดของตน และรักปลาวาฬทุกตัวเพราะปลาวาฬเป็นสัญลักษณ์ของเกาะนี้ แต่ปัจจุบันธุรกิจเกี่ยว
กับการล่าปลาวาฬกลายเป็นสิ่งที่ทำรายได้ให้แก่คนส่วนใหญ่ของเกาะนี้ มาโกกับเพื่อนเพียงไม่กี่
คนที่ไม่เห็นด้วยและพยายามต่อต้านด้วยการเดินขบวนประท้วง แต่ผลก็คือเขาถูกตำรวจทำร้าย
ร่างกายและถูกจับตัวไปดำเนินคดี ในเรือนักท่องเที่ยวสาวชาวไทยเคยได้พูดคุยกับเขา และรู้ถึง
เจตนาดีของเขาที่ต้องการจะช่วยชีวิตปลาวาฬซึ่งไม่สามารถตัวเองได้ เธอจึงขอร้องให้เพื่อนของ
เธอคือ แม็กซิม ไปประกันตัวเขาออกมา

หลังจากประกันตัวออกมาแล้วมาโกก็ยังไม่ล้มเลิกความตั้งใจ เขายังคงทำการขัดขวาง
พวกนักท่องเที่ยวที่ชอบมาล่าปลาวาฬ บางครั้งเขาก็ถูกทำร้ายร่างกาย ถูกเผาบ้าน และถูกตาม
ล่า มาโกต้องอยู่อย่างหลบ ๆ ซ่อน ๆ แต่เขาก็ยังคงยึดมั่นในอุดมการณ์ ในช่วงที่เขาหลบซ่อนอยู่นี้
เขายังคงติดต่อและได้รับการช่วยเหลือจากโนรี ทำให้เขารู้สึกซาบซึ้งในน้ำใจไมตรีของเธอและรู้สึก
ชอบเธอ

มาโกถูกตำรวจตามล่าตัว โนรีจึงโทรศัพท์ติดต่อให้แม็กซิมหาเรือมารับมาโก แต่ตำรวจดักรับ
โทรศัพท์จึงส่งคนมารับโดยที่มาโกไม่รู้ว่า他们是พวกใคร วันต่อมาเมื่อผู้พบมาโกถูกทำร้ายร่างกายจน

บาดเจ็บสาหัสนอนสลบอยู่ที่ชายทะเล พวกชาวทะเลรู้ดีว่ามาโกคงจะไม่รอดจึงจัดพิธีทำศพเขาอย่างสมเกียรติของชาวทะเล และพวกเขาสัญญาว่าจะร่วมมือกันทำตามอุดมการณ์ของมาโก

1.2 ลักษณะทางกาย

มาโกมีบรรพบุรุษเป็นชาวเกาะ ชาวทะเล เขาจึงเป็นชายหนุ่มที่มีรูปร่างใหญ่โต บึกบึน แข็งแกร่ง ดังคำบรรยายถึงรูปร่างของเขาว่า

“ร่างกายที่อนบนที่กำยำและเปล้าเปลือยและเลื่อมด้วยหยาดเหงื่อ ริวรอยและแผลเป็นตามแผ่นอกและลำแขน สื่อแสดงถึงวันวัยของชายชาติวีรที่ผ่านชีวิตกลางแจ้งและการผจญภัยมาอย่างโชกโชน...ชายหนุ่มยกมือซ้ายขึ้นลูบสักรูปปลามาวบนต้นแขนขวา”

(รายาแห่งทะเล. 2538 : 77-78)

มาโกคงจะเป็นชายหนุ่มที่มีหน้าตาเพราะเขามีคิ้วเข้มหนา โครงหน้ารูปสี่เหลี่ยมซึ่งสื่อถึงความบึกบึน มีดวงตาที่ฉายแววเด็ดเดี่ยวจริงจัง

1.3 ลักษณะนิสัย

รักและภาคภูมิใจในบ้านเกิดของตนเอง สามารถรู้เรื่องราวความเป็นมา ตำนาน ศิลปวัฒนธรรมของบ้านเมืองได้เป็นอย่างดีจนสามารถเล่าให้ผู้อื่นฟังได้ ทั้งๆที่อาชีพของเขาไม่จำเป็นต้องเรียนรู้เรื่องเหล่านี้เขาเคยมีอาชีพเป็นกัปตันเรือ เขาเล่าให้โนรีฟังเกี่ยวกับตำนานของบ้านเมืองเขาว่า

“มีตำนานเล่ากันว่า ขณะที่กลุ่มเรือขบวนหนึ่งกำลังเผชิญมรสุมใหญ่อยู่ในมหาสมุทร ก็มีปลาวาฬสีขาวตัวหนึ่งโผล่ขึ้นมาว่ายน้ำนำทางพาเรือขบวนนั้นฝ่าคลื่นลมจนไปถึงหมู่เกาะแห่งหนึ่งที่ยังไม่มีใครเคยเดินทางมาก่อนเลย พวกนักเดินเรือกลุ่มนั้นก็เลยได้ชื่อว่า มา พา ราฮ์ว...”

(รายาแห่งทะเล . 2536 : 33)

เขารู้วิธีกินตัวคินา ซึ่งเป็นสัตว์ทะเลประเภทหนึ่ง รู้ถึงวิถีชีวิตของชาวทะเลก่อนที่จะออกเรือ รู้ถึงความเชื่อต่าง ๆ ดังที่เขาเล่าให้โนรีฟังว่า

“ ในสมัยก่อนพวกเรือหาปลาจะเอาดอกอัลลามาสดวางไว้ที่หัวเรือ เชื่อกันว่าจะทำให้จับปลาได้มากขึ้นและไม่ต้องเผชิญกับพายุหรือคลื่นลมแรง ... แต่ถ้าวันไหนที่พายุร้ายและมีเพียงดอกอัลลามาสดลอยมาติดฝั่งก็เป็นเครื่องหมายว่า เจ้าของเรือคงทิ้งชีวิตไว้กลางทะเลแล้วพวกญาติพี่น้องก็จะต่อเรือลำนี้อย่างรวดเร็ว บรรจุน้ำดื่มและอาหารไว้เต็มลำแล้วปล่อยให้ลอยล่องไปในคืนวันเพ็ญแรกที่มาถึง แทนความอาลัยรักและอวยพรให้วิญญาณผู้เคราะห์ร้ายประสบความสุขตลอดไป ซึ่งหากไม่ทำเช่นนั้นคนที่ตายไปอาจจะต้องกลายเป็นพรายทะเลที่คอยรังควานเรือประมงลำอื่นได้”

(รายาแห่งทะเล. 2538 : 96)

มิจิตใจสงสารเมตตา เขาเป็นผู้นำในการประท้วงและเดินขบวนต่อต้านพวกนักท่องเที่ยวที่จะมาหาความสุขด้วยการลงเรือไล่ล่าปลาวาฬ ทั้งๆ ที่ความคิดของเขามีผู้เห็นด้วยน้อยมาก เพราะคนส่วนใหญ่ในเมืองเซนต์วินเซนต์ไม่ได้มองตรงจุดนี้ พวกเขาเห็นว่าธุรกิจการท่องเที่ยวล่าปลาวาฬทำรายได้ให้บ้านเมืองอย่างมหาศาล แต่มาโกเห็นว่าปลาวาฬเป็นสัตว์ที่น่าสงสารมาก ยิ่งมนุษย์เจริญขึ้นเท่าไรปลาวาฬก็ถูกล่ามากขึ้นเท่านั้น เขาจึงคิดว่าจะไม่ยอมให้ปลาวาฬถูกไล่ล่าต่อไป เขาจะปกป้องมันเพราะมันไม่สามารถปกป้องตัวเองได้ เพราะเขาคิดว่าไม่ว่าคนหรือสัตว์ไม่ได้เกิดมาเพื่อการถูกรุกราน ดังคำพูดที่เขาพูดให้เพื่อนบางคนซึ่งไม่เห็นด้วยต่อการกระทำของเขาฟังว่า

“ถึงอย่างนั้นก็เถอะไม่ว่าคนหรือสัตว์ก็ไม่ได้เกิดมาเพื่อการถูกรุกราน หรือให้ใครมาฆ่าฟันเล่นตามอำเภอใจ ถ้าไม่มีคนที่ลุกขึ้นมาต่อสู้เรียกร้องแทนผู้ที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ โลกเราก็จะกลับไปสู่ยุคที่ผู้แข็งแกร่งกว่าเอาแต่ข่มเหงรังแกผู้ที่อ่อนแอเป็นว่าเล่นอีกครั้ง”

(รายาแห่งทะเล. 2538 : 116)

พอเขารู้จากเพื่อนว่ามีลูกปลาวาฬวัยน้ำหนัมาเกยตื้น เขาก็คิดทันทีว่าพ่อแม่มันจะต้องถูกทำร้ายและถ้าไม่รีบช่วยมันคงต้องตายทั้งหมด เขาจำเป็นต้องไล่ต้อนมันออกไปสู่ทะเล

ก่อนที่มันจะตาย ทั้ง ๆ ที่มีเรือลำเล็กอยู่ลำเดียว ซึ่งอันตรายมากถ้าจะเสี่ยงเอาเรือลำนี้ออกไป แต่มาโกก็ทำ ทั้ง ๆ ที่เพื่อนเตือนว่ามันอาจจะหมายถึงชีวิตของเขา เขาอาจไม่ได้กลับมาและถึงแม้ว่าวันนี้จะเป็นวันที่เขาจะต้องไปขึ้นศาลซึ่งหมายถึงอิสรภาพของเขาด้วย แต่เขาก็ไม่ไป เขาบอกกับโนรีว่า

“ผมไม่ต้องการเห็นใครเป็นเหยื่อคนอื่นด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ไม่มีโอกาสจะต่อสู้ป้องกันตัวเองหรือมีปากมีเสียงเรียกร้องขอความเป็นธรรม” เมื่อโนรีบอกเขาว่ามันอันตรายสำหรับเขา เขาก็บอกว่า “ปลาวาฬพวกนั้นตกอยู่ในอันตรายมากกว่า และผมไม่อาจจะทนดูหรือปล่อยให้ลูกหลานปลาวาฬขาวมา พาราอัว ต้องถูกคนตามเข่นฆ่ามันอย่างไม่หยุดยั้งอย่างนี้ได้อีกต่อไป”

(รายาแห่งทะเล. 25338 : 133)

ถ้าเขาไม่ได้มีความรักความสงสารมันด้วยใจจริงแล้ว เขาคงไม่ยอมเอาอิสรภาพและชีวิตของเขาเป็นเดิมพันเช่นนี้

เป็นนักต่อสู้ แต่เป็นการต่อสู้เพื่อความถูกต้อง เป็นการต่อสู้เพื่อต้องการจะเห็นสังคมที่น่าอยู่กว่านี้ และเป็นการต่อสู้ที่ไม่ได้ใช้ความรุนแรง เขาใช้วิธีการเดินขบวนประท้วงโดยที่เขาไม่ได้มีอาวุธอะไรติดตัวไปเลย สิ่งที่เขาเอาออกไปด้วยคือกล้องถ่ายรูปเพื่อจะได้เก็บภาพมาเป็นหลักฐานที่แสดงถึงการกระทำที่โหดร้ายทารุณ ที่พวกนักท่องเที่ยวทำกับปลาวาฬ

โนรีเป็นห่วงและนึกถึงการกระทำของเขาว่า

“...จะมีใครสักกี่คนที่เอาแต่คิดถึงคนอื่นจนลืมห่วงใยชีวิตและความปลอดภัยของตัวเองอย่างนั้น และจะมีใครสักกี่คนที่มุ่งมาดปรารถนาที่จะทำในสิ่งซึ่งตั้งใจไว้โดยไม่ระย่อต่ออุปสรรคและความยากลำบาก...ทั้ง ๆ ที่สิ่งที่จะทำลงไปนั้นอาจจะไม่มีใครเล็งเห็นความสำคัญของมันเลย”

(รายาแห่งทะเล. 25338 : 154)

2. แม็กซิม

2.1 ประวัติชีวิต

แม็กซิมเป็นชายหนุ่มเชื้อสายรัสเซีย แต่ไปดำเนินชีวิตอยู่ที่ประเทศอเมริกา ครั้งหนึ่งเขาไปเที่ยวรัสเซียและได้รู้จักกับโนรี นักท่องเที่ยวสาวชาวไทย ทั้งสองมีน้ำใจไมตรีต่อกันและยังติดต่อกันในฐานะเพื่อน ต่อมาเมื่อแม็กซิมเรียนจบ เขาได้มาทำธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่ประเทศตุรกี ซึ่งกิจการของเขาประสบความสำเร็จ จากเด็กหนุ่มธรรมดา ๆ แม็กซิมกลายเป็นนักธุรกิจที่มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักของผู้คนในประเทศเล็ก ๆ แห่งนี้

แม็กซิมรู้ว่าโนรีเพื่อนเก่าของเขาจะมาเที่ยวที่ตุรกี แต่เขามีรายการที่จะต้องพานักท่องเที่ยวออกไปเที่ยวชมทะเลจึงอยู่รอพบเธอไม่ได้ แต่เขาก็ให้เธอพักที่บ้านของเขา เมื่อกลับมาแม็กซิมพาเธอไปทานอาหารที่โรงแรมมีชื่อแห่งหนึ่งของตุรกี ในขณะที่กำลังนั่งรับประทานอาหาร โนรีเห็นพวกประจักษ์พยานมาที่หน้าโรงแรมแล้วขับไล่นักท่องเที่ยวที่จะมาล่าปลาวาฬดำตรวจจับเหตุการณ์ด้วยวิธีรุนแรง โนรีวิ่งไปดูมาโกเธอจึงพลอยโดนลูกหลง ถูกตำรวจตีจนสลบ แม็กซิมพาเธอมารักษาที่บ้านและดูแลเธอเป็นอย่างดี เมื่อเขาได้ฟังเรื่องราวของมาโกจากโนรี เขาจึงไปประกันตัวมาโกออกมา แล้วดำเนินการกระทำของตำรวจว่าทำรุนแรงเกินกว่าเหตุ ซึ่งอาจจะเกิดผลเสียแก่การท่องเที่ยวได้

เมื่อแม็กซิมได้รับการขอร้องจากโนรีให้ช่วยเหลือพามาโกหนีการตามล่าตัวของตำรวจ เขาจัดการตามที่โนรีต้องการ แต่ก็ไม่ทันเพราะตำรวจดักเอาตัวมาโกไปก่อน โดยที่เขาไม่มีส่วนรู้เห็นกับเหตุการณ์นี้เลย

2.2 ลักษณะทางกาย

แม็กซิมเมื่อสมัยที่ยังเป็นวัยรุ่น เขาเป็นชายหนุ่มที่มีรูปร่างสันทัด สายตาสั้น สวมแว่นตา ทรงกลม ๆ เก๋ ๆ ใฝ่ผมยาว ใส่เสื้อยืดยั๊บ ๆ กับกางเกงยีนส์หัวเข้าขาด เขามีเชื้อสายรัสเซียเพราะคุณปู่เป็นชาวรัสเซียแต่อพยพไปอยู่อเมริกา ทำให้เขาสามารถพูดได้สองภาษา คือ อังกฤษและรัสเซีย แต่เมื่อเขาเรียนจบได้เข้าหุ้กับเพื่อน ๆ ทำกิจการท่องเที่ยว บุคลิกและการแต่งตัวของเขาก็เปลี่ยนไป เขาตัดผมสั้น สวมแว่นราคาแพง สวมชุดสากลสีขาวสะอาดเข้ากับรองเท้าหนังพื้นบางเฉียบซึ่งบ่งบอกรสนิยมในการแต่งกายอีกทั้งยังบอกฐานะของผู้แต่งได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

จากเด็กหนุ่มที่มีท่าทางเด๋อ ๆ ดำ ๆ ก็กลายเป็นชายหนุ่มที่มีบุคลิกดี มั่นใจตนเอง พุดจาคล่องแคล่ว เมื่อเขาไปที่สถานีตำรวจผู้บัญชาการตำรวจยังแสดงกิริยาสุภาพต่อเขา และเมื่อเขาขอประกันตัวผู้ที่ถูกจับในข้อหาเดินขบวนก่อความวุ่นวาย ทั้ง ๆ ที่ผู้บัญชาการตำรวจไม่อยากจะให้ประกันแต่ด้วยความเกรงใจเขาจึงยอมให้ประกันตัว

2.3 ลักษณะนิสัย

เป็นคนมีน้ำใจ เมื่อคราวที่พบกับโนรีที่เมืองเลนินกราดรัสเซีย เขาเห็นโนรีกำลังพยายามจะพูดกับทหารรักษาการณ์แต่ก็สื่อสารภาษากันไม่รู้เรื่อง แม็กซิมเห็นดังนั้นเขาก็เข้ามาช่วยพูดให้

เมื่อโนรีได้รับบาดเจ็บเขาก็เป็นคนพาเธอไปรักษาที่โรงพยาบาล แล้วพากลับมาพักฟื้น รักษาตัวที่บ้านของเขาเอง และดูแลเธอเป็นอย่างดี เมื่อเขามีงานต้องไปทำเกี่ยวกับเรื่องธุรกิจของเขา เขาก็หาคนมาดูแลรับใช้เธออย่างใกล้ชิด และเมื่อโนรีเล่าเรื่องของพวกเดินขบวนที่ถูกตำรวจจับไปให้เขาฟัง เขาก็ไปประกันตัวคนเหล่านั้นออกมาโดยที่เขาไม่ได้บอกเรื่องนี้ให้โนรีรู้เลย แม็กซิมกับโนรีเป็นเพียงแค่เพื่อนกันเท่านั้น

เป็นคนยุติธรรมรักความถูกต้อง แม้ว่าแม็กซิมจะทำธุรกิจท่องเที่ยว และเมื่อมีพวกชุมนุมประท้วงขับไล่ นักท่องเที่ยว ซึ่งต้องเกิดผลเสียต่อกิจการท่องเที่ยวของเขาอย่างแน่นอน แต่เมื่อแม็กซิมเห็นตำรวจทำรุนแรงต่อผู้ประท้วง เขากลับรู้สึกไม่ชอบใจ และเมื่อไปประกันตัวมาโกออกมา แม็กซิมก็กล่าวคำให้การกระทำของตำรวจต่อหน้าผู้บัญชาการตำรวจ

เรื่อง ทางสายพระจันทร์เสี้ยว

1. ลวงค์

1.1 ประวัติชีวิต

ครอบครัวของลวงค์กับครอบครัวของลิลลีนทกันมาก จากเพื่อนเล่นกันในวัยเด็กกลายมาเป็นความรักและความผูกพันกันในวัยหนุ่มสาว เมื่อพ่อของลวงค์เสียชีวิต คุณอุโฆษพ่อของ

ลิลได้เข้ามาช่วยดูแลกิจการและเป็นกำลังใจให้แก่พิมลพรรณแม่ของดวงค์ เพราะความใกล้ชิดและความสงสารทำให้คนทั้งคู่มีความสัมพันธ์กัน เมื่อดวงค์รู้เรื่องเขาโกรธและผิดหวังต่อการกระทำของคนทั้งสองมาก เขาอับอายและอดสูเกินกว่าที่จะทนอยู่ดูหน้าใครได้โดยเฉพาะลิล ดวงค์จึงหนีไปเรียนต่อที่ประเทศอังกฤษ ทั้ง ๆ ที่ตอนนี้เป็นนายตำรวจแล้ว ดวงค์ไม่บอกให้ใครรู้แม้แต่ลิล เมื่อลิลมารู้สาเหตุที่หลังเธอทั้งเสียใจและโกรธดวงค์มาก เธอจึงเดินทางไปอยู่ต่างประเทศกับแม่และไม่คิดจะกลับมาอีก

เมื่อดวงค์กลับมาจากประเทศอังกฤษเขาก็ไม่สนิทสนมกับแม่เหมือนเช่นเคย และยังทำตัวห่างเหินจนแม่ของเขาเสียใจ ดวงค์กับลิลจากกันนานกว่าสิบปี แล้ววันที่คุณอุโฆษตาย ลิลเดินทางกลับมาเมืองไทยเพื่อมาดูพิธีฝังศพอยู่ห่าง ๆ ดวงค์พบเธอเขาดีใจมาก และพยายามจะพูดปรับความเข้าใจกับเธอ เธอไม่ฟังและยืนยันจะกลับต่างประเทศในวันรุ่งขึ้น แต่เธอถูกคนร้ายวิ่งราวกระเป๋าสตางค์เธอจึงวิ่งตามไปพอดีกับรถมอเตอร์ไซด์คันหนึ่งวิ่งสวนมาชนเธอจนสลบจึงไม่ได้กลับ ดวงค์เฝ้าดูอาการเธออย่างใกล้ชิดจนไม่ได้หลับได้นอน เมื่ออาการดีขึ้นเธอยืนยันที่จะกลับ ทำให้ดวงค์น้อยใจและคิดว่าเธอคงจะมีคนรักใหม่แล้ว ขณะที่ดวงค์ขับรถกลับบ้านเขาได้รับแจ้งว่ามีคนร้ายปล้นทรัพย์และฆ่าเจ้าทรัพย์ตาย ดวงค์จึงขับรถตามไปทันคนร้าย แล้วดวลปืนกับคนร้ายอย่างไม่กลัวตายเพราะดวงค์คิดว่าเขาไม่รู้ว่าจะมีชีวิตอยู่เพื่อใคร ดวงค์ถูกยิงอาการสาหัส ลิลจึงต้องเป็นฝ่ายพยาบาลดูแลเขาบ้าง จนคนทั้งสองเกือบจะเข้าใจกัน แต่เมื่อลิลรู้ว่าดวงค์มีคู่หมั้นแล้ว เธอจึงเดินทางกลับต่างประเทศ ดวงค์จัดการแก้ปัญหาของตัวเองเสร็จก็เดินทางไปหาลิลทันที

1.2 ลักษณะทางกาย

ดวงค์เป็นชายหนุ่มที่มีรูปร่างใหญ่ ท่าทางสง่าผ่าเผย มีสีหน้าเฉยเมยอยู่เป็นนิจ ไม่ค่อยพูด เมื่อมีเรื่องซุกใจก็ยิ่งพูดน้อยลง

1.3 ลักษณะนิสัย

ยึดมั่นในความถูกต้อง เมื่อเขาบังเอิญได้รู้และเห็นว่าแม่ของเขามีอะไรกับพ่อของลิล เขาโกรธคนทั้งสองมากจนถึงกับคิดจะยิงทั้งคู่ แต่เมื่อนึกถึงคนที่อยู่ข้างหลังเขาก็ทำไม่ลง

และตั้งแต่นั้นมาเขาก็พูดกับแม่น้อยลง แสดงกิริยาห่างเหิน เช่นตอนที่แม่ถามเขาถึงเรื่องลิลเขาตอบแม่สั้น ๆ ดังคำบรรยายว่า

“ชายหนุ่มตอบสั้น ๆ แม้จะอยู่เคียงใกล้แต่สีหน้าและท่วงทีแสดงความห่างเหินกับผู้ให้กำเนิดอย่างเห็นได้ชัด”

(ทางสายพระจันทร์เสี้ยว. 2539 : 3)

หรือเมื่อตอนที่แม่ และเขานั่งรถกลับบ้านมาด้วยกัน เขาก็กระเฝียวมาจนชิดประตู และเมื่อแม่ถามเขาถึงลิลเขาก็ตอบอย่างเสียไม่ได้ ทำทางที่ห่างเหินเหมือนจะห่างเหินยิ่งขึ้น จนมารดาของเขาต้องพยายามกล้ำกลืนความรู้สึกขมขื่นที่เกิดขึ้นเมื่อเห็นกิริยาอาการของเขา และในบางครั้งเขาก็อยากจะต่อว่าแม่ ดังคำบรรยายว่า

“ชายหนุ่มนี้ก็อยากจะพูดอะไรแรงๆ ออกไปสักคำสองคำแต่แล้วก็กลับนิ่งเฉยและหันหน้ามองออกไปนอกหน้าต่างรถเป็นที่ยุติการสนทนากลางคัน”

(ทางสายพระจันทร์เสี้ยว. 2539 : 12)

มีความเชื่อมั่นในตนเอง เมื่อเขาได้รับตำแหน่งผู้กำกับ แม่ให้เขาไปดูฤกษ์ยามก่อนที่จะย้ายที่ทำงานเขาไม่ไป และตอบแม่ว่า

“ของอย่างนี้มันอยู่ที่ตนเอง...ถ้าเราไม่ไปจับของร้อนของสกปรกเสียอย่าง มันก็มาลวกหรือเปราะมือเราเองไม่ได้”

(ทางสายพระจันทร์เสี้ยว. 2539 : 47)

เมื่อเขาไปทำงานใหม่ ๆ เขาสั่งให้ลูกน้องย้ายหิ้งบูชาที่เคยติดตั้งอยู่ข้างฝาด้านหลังโต๊ะทำงานไปอยู่ฝั่งตรงข้าม แม้ลูกน้องและเพื่อน ๆ จะช่วยกันจัดไม่ให้พระพุทธรูปหันหน้าไปทางทิศตะวันตก เพราะถือกันว่าไม่เป็นมงคล แต่เขากลับยืนยันกรานจะให้เป็นตามคำสั่ง เพราะเขาถือว่า มงคลชีวิตอยู่ที่การปฏิบัติตนตามมงคลสูตร และการที่นั่งทำงานอยู่ต่อหน้าพระพุทธรูปก็จะเป็นเครื่องเตือนใจให้ทำแต่สิ่งที่ดีที่ชอบ

รักเดียวใจเดียว เรามีความรักความผูกพันกับลิมาตั้งแต่สมัยเขายังเป็นเด็ก ๆ ด้วยกัน ไม่ว่าลิมาจะขออะไรเขาไม่เคยขัดใจ และเมื่อเขาทนความอับอายต่อสิ่งที่แม่เขาทำไว้ไม่ได้ เขาก็หนีไปเรียนต่อที่อังกฤษแต่ตลอดเวลานั้นเขามีภาพถ่ายของลิมาติดอยู่ในกระเป๋าตลอดเวลา และถึงแม้เวลาจะห่างไปเป็นสิบปีเขาก็ไม่เคยลืมเธอ เมื่อเธอไม่ยอมรับฟังไม่ให้อภัยเขาเขาก็คิด แต่เรื่องนี้ ครั้งหนึ่งเขาตามจับผู้ร้ายที่มาคนตายไปอย่างกระชั้นชิด และถึงขั้นดวลปืนกัน เขาถูกยิงบาดเจ็บสาหัส ใคร ๆ ก็ว่าเขาบ้าระห่ำแต่ส่วนหนึ่งเป็นเพราะเขาคิดว่าชีวิตเขาไม่ได้มีความหมายกับใครอีกแล้วโดยเฉพาะลิมา

เรื่อง เพื่อน

1. ชชาติ

1.1 ประวัติชีวิต

ชาตรีกำลังเรียนอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ระหว่างปิดเทอมเขากับเพื่อน ๆ 4 คน คือ โกศล นาวา นพพล และประสาน ขวนกันขี่จักรยานไปเที่ยวระยองโดยคืนแรกพักที่ จะเขิงเทรา คืนที่สองไปพักบ้านญาติของประสานที่ชลบุรี คืนที่สามก็ไปพักที่ลัดทิบบ้านญาติของ นพพลพอดีที่มีงานวัด ทั้งหมดจึงพากันออกไปเที่ยวและที่นั่นเองชาตรีได้พบกับ “ตุ๊กตา” เด็กสาว อายุประมาณ 13 - 14 ซึ่งไม่ได้เรียนหนังสือเพราะต้องออกมาช่วยทางบ้านทำมาหากินด้วยการ แสดงขับรอมอเตอร์ไซด์ไต่ถัง ชาตรีทั้งในความสามารถและความสวยงามน่ารักของเธอ เขาก็เข้าไป ทำความรู้จัก และหลังจากคืนนั้นชาตรีก็ไปดูเธอแสดงทุกคืนจนทั้งคู่สนิทสนมกัน ชาตรีตกลงกับ เพื่อน ๆ ว่าจะอยู่ที่ลัดทิบบ้าง 2 วัน แต่เข้าวันที่ 5 แล้ว ชาตรีก็ยังไม่ยอมเดินทางต่อ เขาบอกให้ เพื่อน ๆ เดินทางล่วงหน้าไปก่อน เพราะเขาจะอยู่ช่วยตุ๊กตาและคณะดาราทองของเธอเก็บของ เพื่อไปแสดงต่อที่อื่น แต่เมื่อชนของเสร็จพี่ ๆ ของตุ๊กตาล้างเหล้าเขาเพื่อเป็นการตอบแทนที่เขามี น้ำใจ ชาตรีดื่มเข้าไปมากจนเมาหลับไป ตื่นขึ้นมาก็พบว่าตัวเองมาอยู่ที่บางละมุงกับคณะ มอเตอร์ไซด์ของตุ๊กตาแล้ว ชาตรีจึงอยู่ช่วยงานของคณะไปเรื่อย ๆ เพราะเขารู้สึกว่าเขารักตุ๊กตา แล้ว และเธอก็คงจะชอบเขา

คืนหนึ่ง นายดำ บ่อทอง นักเลงเจ้าถิ่นมาขอเข้าดูโดยไม่ยอมซื้อบัตรผ่านประตู จนเกือบ จะมีเรื่องกับชาตรี แต่พ่อของตุ๊กตามาห้ามทันและในคืนนั้นตุ๊กตาก็เกิดน้อยใจชาตรีเธอก็ขับรอมอเตอร์ไซด์ผาดโผนกว่าทุกวัน ทำให้เธอตกลงมา นายดำซึ่งพอใจตุ๊กตาพาเธอไปส่งโรงพยาบาล

และขอเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย พี่ ๆ ของตุ๊กตาซึ่งไม่ชอบหน้านายดำ และรู้ว่าชาตรีรักน้องสาวเขาอยู่ จึงหาทางให้ชาตรีพาตุ๊กตาทัน แต่นายดำก็ตามมาทัน ในที่สุดทุกคนก็ตกลงกันได้ ชาตรีจากตุ๊กตามาด้วยความรู้สึกที่ดีต่อกัน และทั้งคู่ก็ยังคงเก็บช่วงเวลาแห่งความสุขไว้ในความทรงจำของตนตลอดไป

1.2 ลักษณะทางกาย

ชาตรีเพิ่งเรียนอยู่ชั้น ม.6 อายุ ประมาณ 16-17 ปี เป็นลูกคนสุดท้องและเป็นลูกชายคนเดียวของครอบครัว พ่อแม่จึงรักและตามใจเขาเสมอ ซึ่งก็มีผลทำให้ชาตรีเป็นเด็กที่มีอารมณ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส ขำพูด และประกอบชาตรีเป็นเด็กที่มีหน้าตาดี ผิวขาวกว่าพี่ ๆ ซึ่งเป็นผู้หญิง จึงเป็นที่รักใคร่ของคนในครอบครัว และของเพื่อน ๆ

1.3 ลักษณะนิสัย

รักเพื่อน ในหมู่เพื่อนสนิทซึ่งมีอยู่ 4 คนนั้นแต่คนก็มีนิสัยที่แตกต่างกันออกไป บางคนชอบล้อเพื่อน บางคนโกรธง่าย ทำให้เกิดการทะเลาะกันด้วยเรื่องเล็กๆ น้อยๆ อยู่บ่อยๆ แต่ในที่สุดทุกคนก็ยังคงความเป็นเพื่อนกันอยู่จนกระทั่งเรียนจบมหาวิทยาลัยเพราะทุกคนต่างก็เห็นคุณค่าและความหมายของคำว่าเพื่อนจนไม่อยากจะสูญเสียมันไปง่ายๆ และผู้ที่ทำให้มิตรภาพของเพื่อนยังคงอยู่ตลอดไปก็คือชาตรีเขามักจะเป็นผู้คอยไกล่เกลี่ย คอยแก้ปัญหาต่างๆ เวลาเพื่อนเกิดผิดใจกัน โกรธกัน

ครั้งหนึ่งเมื่อไปเที่ยวระยองและแวะพักที่ชลบุรี เพื่อนคนหนึ่งไปมีเรื่องที่ตลาดถูกรุมทำร้ายจนสะบักสะบอมชาตรีและเพื่อน ๆ พวกนี้จะไปแก้แค้น แต่พอไปเห็นนักเลงเจ้าถิ่นซึ่งแต่ละคนหน้าตาไม่ผิดกับดาวร้ายในหนังไทย เขาเกิดอาการกลัวขึ้นมาทันที แต่ด้วยความรักเพื่อนเขาจึงไม่คิดหนี ดังบทบรรยายความคิดของเขาดังนี้

“ในเลี้ยววินาทีนั้นเองที่รูปหนึ่งผมเกิดใจผ่อขึ้นมาเฉยๆ เมื่อนึกถึงความเจ็บปวดที่จะได้รับจากการชกต่อยกับคนพวกนั้น ผมอาจจะโน้มไปทั้งตัวหรือไม่ก็หมอบกระแด่อย่างงพพล แม้กระทั่งบาดเจ็บสาหัสหรือพิการก็ตาม แต่ครั้นเมื่อมองดูเพื่อนทั้ง 3 คนแล้ว ผมก็บอกกับตัวเองว่าจะเป็นตายร้ายดีอย่างไร ผมก็คงไม่สามารถทอดทิ้งเพื่อนเพื่อเอาตัวรอดเพียงลำพังได้ ไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้นก็ตาม

(เพื่อน. 2540 : 52)

รักเดียวใจเดียว เมื่อเขารักตุ๊กตาแล้ว เขาก็ไม่ได้คิดจะมองหญิงอื่นอีกเลย แม้ตุ๊กตาจะแนะนำให้เขารู้จักกับเพื่อนของเธอซึ่งหน้าตาน่ารัก การศึกษาก็อยู่ในระดับเดียวกับเขา พุดจาก็เก่งหน้าซำยังแสดงที่ท้าวว่าสนใจเขาด้วย แต่เขากับไม่ได้ยินยินดี พยายามเลี่ยง หลบหน้า เพราะไม่ต้องการคุยกับเธอหน้าซำยังรู้สึกรำคาญ ที่เธอพยายามหาโอกาสมาคุยด้วย ดังทำที่ที่เขาแสดงให้กัลเพื่อนของตุ๊กตาเห็นว่าเขาไม่ได้ชอบเธอ ดังนี้

“ผมตัดบทอย่างรู้สึกหงุดหงิดกับท่าของกัล ทั้งในเรื่องความฝันบ้าๆบอๆ ของหล่อน และคำพูดที่กำกวมชวนให้ตุ๊กตาเข้าใจผิดโดยง่าย”

(เพื่อน . 2539 : 188-189)

หรือความรู้สึกที่เขามีต่อผู้หญิงคนนั้นว่า

“...ผมไม่เข้าใจเลยว่าทำไมกัลถึงชอบแสดงท้าวว่าสนิทสนมกับผมถึงขนาด ไปมาหาสู่ แต่แบบนั้น ”

(เพื่อน . 2539 : 205)

และหลังจากต่างก็รู้อย่างเด็กเกินไปสำหรับเรื่องรัก ๆ ใคร่ ๆ ทั้งตุ๊กตาและชาตรีก็จากกันด้วยดี และก็ยังคงระลึกถึงเรื่องราวที่ผ่านมาอย่างมีความสุข

มีความอดทน ชาตรีเป็นเด็กที่พ่อแม่ที่รักใคร่เอ็นดู เขาแทบจะไม่เคยได้รับความลำบากอะไร แต่เมื่อคราวที่เขาต้องลำบากเมื่อไปอยู่กับคณะระดมอเตอรืไซค์ได้ถึงเขาต้องนอนกลางดินกินกลางทราย ต้องมีหน้าที่หุงหาอาหารให้ชาวคณะได้กิน ต้องนอนอุดหนุนในมุ้งแคบๆ ร่วมกับชาวคณะแต่เขาก็สามารถทำได้ อยู่ได้ โดยไม่ได้ปรึกษาพูดหรือแสดงความอ่อนแอให้คนอื่นได้เห็นเลย.

วิเคราะห์ภาพลักษณ์ของตัวละครเอกฝ่ายชายในนวนิยายของประภัสสร เสวิกุล

ภาพลักษณ์ (Image) ที่มีใช้อยู่ในแวดวงวิชาการ มีใช้อยู่ 2 ความหมาย คือ

1. ภาพลักษณ์ หมายถึงจินตภาพหรือภาพในจิต ดังเช่น กุหลาบมลลิษะมาล (2519 : 36) กล่าวว่า ภาพลักษณ์หรือภาพในจิตนี้ เกิดจากการใช้ถ้อยคำสร้างให้เกิดความคิด ความรู้สึก และความประทับใจว่าสิ่งใดเป็นอย่างไร การสร้างภาพลักษณ์เป็นกลวิธีที่ทำให้ถ้อยคำเป็นโวหาร สร้างภาพ ทำให้เกิดความเข้าใจและความประทับใจว่าเป็นเช่นนั้นเป็นเช่นนั้น สวย-ไม่สวย ดี-ไม่ดี และประยอม ของทอง (2534 : 35) ให้ความหมายของคำว่าภาพลักษณ์ว่า ภาพลักษณ์ หมายถึง ภาพที่เกิดขึ้นจากความนึกคิดหรือที่คิดว่าควรจะเป็นเช่นนั้น ภาพที่นึกเห็นได้ในใจ ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่า Image

2. ภาพลักษณ์ หมายถึง ลักษณะที่ปรากฏทั้งในด้านบุคลิกภาพ โลกทัศน์ บทบาทและสถานภาพ ตลอดจนความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ดังเช่น นอร์สติน (Noorstin. 1973 : 126) ให้ความหมายว่า ภาพลักษณ์ คือ บุคลิกลักษณะและพฤติกรรมของบุคคลที่ปรากฏ และโบลดิง (Boulding. 1969 : 36) อธิบายว่าภาพลักษณ์ หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่แสดงออกมาทั้งในสถานที่ส่วนตัว (Private) และในที่สาธารณะ (Public) นอกจากนี้ กาญจนา แก้วเทพ (2535) ให้ความหมายว่า ภาพลักษณ์ คือบุคลิกลักษณะที่ปรากฏทั้งในด้านบทบาทที่พึงมีต่อตนเอง บทบาทในครอบครัว บทบาทในสังคม โลกทัศน์ การประกอบอาชีพ พฤติกรรมการแสดงออกในที่สาธารณะ และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม

ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า ภาพลักษณ์หมายถึง ลักษณะที่ปรากฏทั้งในด้านบุคลิก ลักษณะและพฤติกรรมของบุคคล ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้หลักวิเคราะห์ตามความหมายดังกล่าวข้างต้น โดยจะจำแนกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1. ภาพลักษณ์ของผู้ชายในครอบครัว

2. ภาพลักษณ์ของผู้ชายในสังคม

ภาพลักษณ์ของผู้ชายในครอบครัว หมายถึง ภาพลักษณ์ของผู้ชายที่มีสถานภาพอย่างหนึ่งอย่างใดในครอบครัว ได้แก่ ภาพลักษณ์ของผู้ชายในฐานะ บิดา สามี และบุตร ซึ่ง สุกัญญา สุภาพ (2528 : 36) ได้กล่าวถึง หน้าที่ของผู้ชายที่มีสถานภาพเป็นสามี ปฏิบัติต่อบุตร ภรรยาและครอบครัว ดังนี้

ในฐานะเป็นบิดา ควรช่วยภรรยาอบรมบุตรให้เป็นคนดี แต่ไม่ใช่อกในรูปขัดกับแม่บ้าน โดยเฉพาะบุตรชายควรจะมีบิดาเป็นผู้ช่วยสร้างบทบาทของความเป็นชาย ความเป็นบิดานี้จะออกมาในรูปการให้ความอบอุ่นแก่บุตรอย่างเพียงพอ ให้การรักษาและเอาใจใส่เมื่อบุตรเจ็บป่วย ให้ของขวัญแก่บุตรภรรยาในบางโอกาส มีอารมณ์ดี ไม่ขุ่นมัว ไม่ทะเลาะเบาะแว้งทุบตีกันต่อหน้าบุตร

ในฐานะเป็นสามี จะต้องซื่อสัตย์และรักใคร่ในตัวยุทธยา ให้การอุปการะตามสมควร โดยการให้เงินทองจับจ่ายใช้สอยหรือการซื้อข้าวของเครื่องใช้ ปกป้องและให้เกียรติในตัวยุทธยา ไม่นินทาเหยียดหยามหรือทุบตี มอบความเป็นใหญ่ให้โดยให้ภรรยาปกครองดูแลทรัพย์สินสมบัติและกิจการบ้านเรือน เป็นต้น

ในฐานะเป็นลูก รักเคารพและมีความกตัญญูต่อบิดามารดา ช่วยทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวมั่นคง ไม่ดื้อดึงหรือพูดเท็จ รักเรียนหรือทำางานดีและรักดี ไม่ฟุ้งเฟ้อยุสยุสสร้างบรรยากาศที่ดี เช่น ยิ้มแย้มแจ่มใส ไม่ทำความลำบากใจให้แก่บิดามารดา ไม่เจ้าอารมณ์ ซี้โมโห เอาแต่ใจตัวเอง ไม่ควรเห็นพ่อแม่เป็นทาสรับใช้ตน ให้ความสำคัญของบิดามารดา ไม่ควรลบหลู่ดูถูก ช่วยงานบ้านตามความสามารถ

สำหรับตัวละครเอกฝ่ายชายของ ประภัสสร เสวิกุล มีทั้งภาพลักษณ์ของผู้ชายในฐานะของครอบครัวตามที่กล่าวมานี้ ซึ่งผู้วิจัยจะเรียกว่า ภาพลักษณ์ของผู้ชายในครอบครัวที่พึงประสงค์ และภาพลักษณ์ของผู้ชายในฐานะของครอบครัวที่ตรงข้ามกับที่กล่าวมา ซึ่งผู้วิจัยจะเรียกว่า ภาพลักษณ์ของผู้ชายในครอบครัวที่ไม่พึงประสงค์

ภาพลักษณ์ของพ่อที่พึงประสงค์

ตัวละครของประภัสสร เสวิกุล ที่มีฐานะเป็นพ่อที่พึงประสงค์มีทั้งหมด 5 ตัว ได้แก่ เหลียง อาควิน อังตวน หมอมินและคารทุล ซึ่งประภัสสร เสวิกุล ได้เสนอภาพลักษณ์ของพ่อที่พึงประสงค์ไว้ดังนี้

1. **มีความรักลูก** ยอมสละทุกอย่างได้เพื่อลูก ไม่ว่าลูกจะยังเล็กหรือเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ความรักที่พ่อมีต่อลูกก็ยังคงเหมือนเดิมหรือบางทีอาจจะมากกว่าถ้าลูกยังไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้

เหลียงจากเรื่องลอดลายมังกร เมื่อเหลียงแต่งงานกับหมยหลังจนมีลูก 2 คน เหลียงต้องจากลูกมาเพื่อมาทำมาหากินในเมืองไทย แต่ตลอดเวลาที่อยู่เมืองไทยเหลียงรักและคิดถึงลูกเสมอและเมื่อเหลียงสามารถสร้างตัว สร้างฐานะได้ เหลียงก็พยายามวิ่งเต้นหาหนทางที่จะ

พาลูกมาอยู่เมืองไทยด้วย ทั้งๆ ที่ขณะนี้เหลียงก็มีลูกซึ่งเกิดจากภรรยาใหม่แล้วหลายคน และในที่สุดเหลียงก็พาลูกชาย 2 คน คือ เทียน กับแอนตีมาอยู่เมืองไทยได้สำเร็จสมดังความตั้งใจ

ปกติเหลียงจะเป็นคนมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง ทำอะไรตามความคิดเห็นของตนเสมอ ดังนั้นถึงได้ที่ตนคิดพิจารณาแล้วว่าดี ตนจะไม่ถามความคิดเห็นของใครแม้กระทั่งเรื่องซึ่งเป็นอนาคตของลูก เหลียงก็จะเป็นผู้กำหนดโดยไม่ถามความคิดเห็นของผู้ใด แม้กระทั่งลูกซึ่งเป็นเจ้าของอนาคต แต่เมื่อมาถึงสมัยนุชลูกสาวซึ่งเกิดจากเนี่ยนภรรยาคนที่สอง นุชไม่เห็นด้วยกับความคิดของเหลียงในเรื่องนี้จึงทะเลาะกัน หลังจากที่เหลียงกับนุชทะเลาะกัน นุชก็ไม่ยอมพูดกับพ่อ ไม่กินข้าวบ้าน และเก็บตัวอยู่ในห้องคนเดียว เหลียงต้องเป็นฝ่ายยอมง้อลูก และยอมให้ลูก ๆ เลือกเรียนต่อตามที่แต่ละคนต้องการ

เมื่อลูกสาวคนรองที่ชื่อนันทนาทอง เธอไม่ยอมบอกว่าใครคือพ่อของเด็กในห้อง เหลียงรู้สึกเสียใจมากกว่ารู้สึกโกรธแต่ก็ควบคุมสติอารมณ์ได้ และยังไม่ทันที่เหลียงจะได้จัดการอะไรกับเรื่องนี้ นันทนาก็หายออกจากบ้าน แล้ววันหนึ่งเธอก็กลับมาในสภาพที่อ่อนระโหย เหลียงได้เห็นสภาพของลูกสาว เขาสงสารลูกมากจนถึงกับน้ำตาไหล ดังคำบรรยายที่หลานคนหนึ่งเล่าถึงเหลียงในตอนนีว่

“ปู่เือนหน้าจากหน้าต่าและหันกลับมาทางลูกสาวคนรองช้า ๆ ดวงตาที่เคยแจ่มใสฝ่ามัวด้วยกระโถิฝ้าวของหยาดน้ำตาที่เอ่อออกมา...ปู่นั่งมองอานันทนาจากเก้าอี้ไม้มะเกลือที่จมร่างอยู่ทุกวัน นับตั้งแต่อานันทนาหายออกไปจากบ้าน ด้วยสายตาที่ปวดร้าวอยู่พักหนึ่งก่อนจะถอนหายใจลึก ๆ และค่อย ๆ ลูกขึ้นยืน...”

(ลอตลายมังกร. 2534 : 137)

เหลียงผู้ผ่านการต่อสู้ชีวิตอย่างโหดโชน ผู้มีความเข้มแข็งอดทน ไม่เคยยอมแพ้ต่ออุปสรรคใด ๆ บางครั้งบริษัทขาดทุนจนเกือบล้มละลาย เหลียงไม่เคยเสียใจจนร้องไห้ แต่เหลียงต้องมาร้องไห้เพราะความรักและสงสารลูกอย่างที่สุด

อาควิโนจากเรื่องอาควิโน อาควิโนเป็นผู้นำฝ่ายค้านและเป็นหัวหน้าในการประท้วงรัฐบาลของประธานาธิบดีอังตวนเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตย เขาถูกจับตัวและกักขังอยู่ในระหว่างการพิจารณาคดี ซึ่งโอกาสพ้นโทษนั้นแทบจะไม่มีเลย เมื่อภรรยาพาลูกมาเยี่ยมที่คุก เขาจึงให้อิสระแก่เธอด้วยการเซ็นใบหย่าให้ด้วยความเต็มใจเพื่อหวังจะให้ลูกและเมียที่เขารักอยู่อย่างมีความสุข

ไม่ต้องมากังวลถึงเขา เขารักลูกมากจนถึงกับไม่อยากจะให้ลูกซึ่งยังเล็กอยู่ลืมไปเลยว่ามีเขาเป็นพ่อ ดังคำพูดของเขาที่พูดแก่ภรรยาว่า

"อย่าพาลูกมาที่นี้อีกเลย...ผมไม่อยากจะแกต้องพะวักพะวน...ถ้าผู้การไรซาล จูริโอ ดีพอสำหรับคุณ เขาก็ควรดีพอสำหรับลูกด้วยและเจอรามีควรที่จะมีพ่อเพียงคนเดียวเท่านั้น"

(อาควิโน. 2536 : 39 - 40)

ช่วงที่เขาติดคุกอยู่ 8 ปี และถูกเนรเทศไปอยู่อเมริกาอีก 5 ปี เขาไม่เคยติดต่อกับภรรยาและลูกเลยทั้งๆ ที่เขาทั้งรักและคิดถึงลูกมาก แต่เขาก็ไม่อยากจะให้ลูกรับรู้ว่าเขาเป็นพ่อ เพราะเขาไม่ได้อยู่ในฐานะที่จะให้ความสุขกับลูกและภรรยาได้ และเขาเห็นว่าลูกและภรรยาจะปลอดภัยที่สุด ถ้าได้อยู่กับ พันเอกไรซาล จูริโอ เพราะเขาเป็นถึงเสนาธิการทหารสูงสุด และเป็นผู้ที่ประธานาธิบดีอังตนารักและไวใจมากที่สุด

เจอรามีอายุได้ 19 ปี เขายังจำพ่อเขาได้ดีทั้ง ๆ ที่ไม่ได้เห็นหน้าพ่อตั้งแต่อายุ 6 ขวบ เขากาภูมิใจในตัวพ่อมาก เพราะเขารู้เรื่องราวของพ่อมาตลอด แต่เขาก็อดน้อยใจไม่ได้ว่าอาควิโนทำกับเขาเหมือนไม่ใช่ลูกเพราะไม่เคยติดต่อหรือส่งข่าวคราวมาเลย ดังคำสนทนาของเขากับดูราเซียสผู้เป็นอาว่า

"ผมอยากรู้จักพ่อ...อยากรู้จักพ่ออย่างที่คนอื่น ๆ รู้จัก"

"เขาไม่เคยติดต่อกับแกเลยหรือ..." เจ้าของไร่ถามด้วยน้ำเสียงที่แปลกใจ

"ไม่เลย ตั้งแต่แม่แต่งงานกับผู้กองไรซาล เขาทำเหมือนผมไม่ใช่ลูกของเขา"

"ดูราเซียสนี่เงิบ ดวงตาที่บ่งบอกถึงความเป็นนักต่อสู้มันลดลง

"แต่อารู้จักจักดี เขารักแก...รักแกยิ่งกว่าสิ่งใดทั้งสิ้น"

(อาควิโน. 2536 : 95)

ทุกคนรู้ว่าที่อาควิโนไม่ยอมติดต่อกับเขา เพราะเขารักลูกและภรรยามากนั่นเอง

ประธานาธิบดีอังตนอจากเรื่องอาควิโน ประธานาธิบดีอังตนอปกครองบ้านเมืองด้วยวิธีการเด็ดขาด เอาแต่ได้ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว แต่ในความเป็นพ่อแล้วเขาก็ถือว่าเป็นพ่อที่รักลูกมากคนหนึ่ง สังเกตได้จากคำพูดของเขาในขณะที่เขานั่งรับประทานอาหารกับครอบครัว ว่า

" ลูกไม่เห็นค่อยงินอะไรเลย"

“หนูเพิ่งกินของว่างค่ะ” ลิซ่า ไดแอส ยิ้มให้บิดา

“หนูนี้พ่อไม่เห็นเจอรามีมาที่นี่” ประธานาธิบดีถามขณะใช้มีดป้ายเนยลงบนขนมปังชิ้นสุดท้ายที่ถืออยู่ในมือ

“หนูก็ไม่ค่อยได้เจอเขา” เด็กสาวยกไหล่ด้วยความเคยชิน “ดูเหมือนเขาจะอารมณ์ไม่สู้ดีอยู่เรื่อยๆ”

“ก็คงตามประสาวัยรุ่นนั่นแหละ” ผู้เป็นพ่อมองด้วยสายตาเอ็นดู “อย่าไปถือสาเลย ว่างๆ ก็ชวนเขามาทำเนียบบ้าง”

(อาควิโน. 2536 : 93 - 94)

จะเห็นว่าถึงแม้ลูกจะโตเป็นสาวแล้ว แต่ประธานาธิบดีก็ยังรักและสนใจลูก เมื่อเห็นลูกไม่กินอะไรก็เป็นห่วง และเมื่อรู้ว่าลูกสาวรักใคร่ชอบพอกับเจอรามี ซึ่งถึงแม้ในขณะนี้จะเป็นลูกเลี้ยงของพันเอกไรชานายทหารคนสนิทแล้วก็ตาม แต่เจอรามีก็เป็นลูกของศัตรูทางการเมืองคนสำคัญของเขาคืออาควิโน แต่เขาก็ไม่ได้ห้ามปรามลูกไม่ให้รักไม่ให้ติดต่อกับเจอรามี เพราะเขารู้ว่าลูกของเขา รักเจอรามีและเขาก็รักลูกมากเกินกว่าจะห้ามลูกได้

หมอมินจากเรื่องไฟ หมอมินแอบไปมีสัมพันธ์อันลึกซึ้งกับพยาบาลสาวที่ชื่อมาย ทั้งๆ ที่เขาก็มีภรรยาอยู่แล้ว เพราะความไม่เข้าใจกันระหว่างเขากับภรรยา และความรักความเข้าใจของมาย ทำให้หมอมินคิดที่จะหย่าขาดจากภรรยา เขาได้พูดเรื่องนี้กับภรรยาแล้ว แต่เมื่อมารู้ภายหลังว่าภรรยาของเขากำลังตั้งท้องได้ 2 เดือน เขาก็ตัดสินใจไม่ถูก ดังคำบรรยายความรู้สึกและคำสนทนาระหว่างมายกับหมอมินว่า

“มีอย่างหนึ่งที่หมออาจจะยังไม่ทราบ” หล่อนเอ่ยด้วยน้ำเสียงที่ลั่นเครือ

“...คุณมณีนุชเธอท้องเกือบสองเดือนแล้ว”

ชายหนุ่มยืนตะลึง “เขาไม่เคยบอกหมอเลย...” มินพึมพำ “...ไม่เคยเลยสักคำ”

ความเจ็บปวดและอึดอัดจุใจมเข้าจับกุมคนทั้งสอง เหงื่อเกาะหยดพราวที่หน้าผากชายหนุ่ม และเหมือนจะชุ่มไปทั้งแผ่นหลัง เขาสบตาหล่อนเหมือนจะขอความเห็นใจ...

(ไฟ. 2538 : 146 - 147)

ทั้ง ๆ ที่มีเป็นหมอที่เคยผ่านการผ่าตัดมานานนับไม่ถ้วน เขาไม่เคยมีอาการเหมือนที่กำลังเป็นอยู่ในขณะนี้เพราะความรู้สึกว่าเขากำลังจะเป็นพ่อของลูก เขากล้าที่จะบอกเลิกกับภรรยาได้ แต่เขาไม่ยอมที่จะทิ้งลูกไปได้ จนมายต้องยอมคืนอิสรภาพให้กับเขา

ศารทูลจากเรื่องสวนผีเสื้อ เมื่อศารทูลขับรถกลับเข้าบ้าน ปีกมีลูกชายวัยกำลังน่ารัก เห็นเข้าก็วิ่งเข้ามาหา เขาตะโกนบอกให้พี่เลี้ยงดูแลลูกเขาดี ๆ แต่เผอิญปีกมีหกล้มเสียก่อน เขารับจอตกลงมาดูลูกปีกมี หนูน้อยไม่เป็นอะไรมากเพียงแค่เลือดซึม แต่เพราะความรักและสงสารลูก ศารทูลจึงแทบจะทำอะไรไม่ถูก ดังคำบรรยายว่า

“ชายหนุ่มหันรีหันขวางและกอดลูกแนบกับอก ...เลือดและน้ำตาซึมผ่านเสื้อยืดที่ชายหนุ่มสวมอยู่เข้าไปสัมผัสผิวกาย ชายหนุ่มรู้สึกถึงความกรุณาและเย็นชืนที่แทบจะหลอมและละลายหัวใจเขาในเวลาเดียวกัน”

(สวนผีเสื้อ. 2536 : 20 - 21)

เมื่อเขาแน่ใจว่าเขากับภรรยาคงจะตกลงคืนดีกันไม่ได้แน่นอน เขาจึงขโมยตัวลูกชายไปเพชฌุรณกับเขาด้วย และในขณะที่นั่งอยู่ในรถเขาก็มองดูลูกด้วยสายตาแห่งความรัก ความเอ็นดู ดังคำบรรยายว่า

“ชายหนุ่มทอดสายตาอันอ่อนโยนไปที่สติ๊กเกอร์รูปตัวหนูปปีสีจาง ๆ ...ก่อนมองเลยมายังลูกชายตัวอ้วนกลมที่นอนขดตัวอยู่บนเบาะข้าง ๆ เหมือนตัวดักแด้ที่รอคอยเวลาที่จะเติบโต เป็นผีเสื้อที่โบกบินไปตามทิศทางของตัวเอง...บางทีหมอพันคนนั้นอาจจะพูดถูกก็ได้ที่ว่า เขาเพียงแต่ต้องการใครสักคนที่อยู่ใกล้ ๆ และคน ๆ นั้นอาจเป็นเจ้าปีกมีนี่เอง”

(สวนผีเสื้อ. 2536 : 122)

ศารทูลยอมหย่าให้ภรรยาแต่เขาก็ผิดสัญญากับเธอ เพราะเขาแอบเอาลูกชายกลับไปเพชฌุรณกับเขาด้วย

2. มีความรับผิดชอบ พ่อที่ตื่นอกจากจะให้ความรักความอบอุ่นแก่ลูกแล้ว ยังต้องมีความรับผิดชอบต่อลูกเอาใจใส่ เลี้ยงดูให้ลูกอยู่ดีมีความสุข ส่งเสริมให้ได้รับการศึกษาเล่าเรียน เพื่อที่จะเป็นพื้นฐานที่ดีสำหรับอนาคต

เหลียงจากเรื่องลอลลายมังกร เมื่อเหลียงรับลูกสองคนจากเมืองจีนมาอยู่เมืองไทยได้แล้ว เขาก็ส่งลูกทั้งสองคนไปเรียนต่อทางด้านการค้าที่ฮ่องกง และถ้าลูกคนใดมีความรู้ความสามารถด้านใดเหลียงก็จะสนับสนุนให้เรียนจนถึงที่สุด ลูกของเหลียงบางคนเรียนจบปริญญาเอกได้เป็นดอกเตอร์และเหลียงก็ให้กลับมาดูแลกิจการของบริษัท

เหลียงดูแลเอาใจใส่ลูกทุกคน ถึงแม้เหลียงจะทำงานจนแทบไม่มีเวลาพักผ่อน แต่เขาสามารถบอกได้ว่าลูกคนไหนมีนิสัยอย่างไร ดังคำบรรยายที่เหลียงพูดถึงลูกว่า

“...ระหว่างลูกชายใหญ่สองคนนั้น หากเปรียบเทียบด้านสติปัญญาหรือความรู้ความสามารถแล้วก็พอ ๆ กัน แต่คนที่ 1 เหมือนจูกัดกิ้น คือรอบรู้แม่นยำทางตำราและทฤษฎี ส่วนคนที่ 2 เหมือนจูกัดเหลียง คือเก่งด้านปฏิภาณไหวพริบ โดยเฉพาะในเรื่องที่อยู่นอกตำราต่าง ๆ “

(ลอลลายมังกร. 2536 : 19)

ในบางครั้งเหลียงก็ไม่สามารถกำหนดให้ลูกบางคนเป็นอย่างที่เหลียงต้องการได้ แต่เหลียงก็ยังทำหน้าที่ของความเป็นพ่อของตนเองต่อไป เมื่อมีใครมาถามเรื่องลูกเหลียงก็จะตอบอย่างคนที่มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนว่า

“...เราเหมือนช่างต่อเรือ เรือทุกลำก็จะทำจนสุดฝีมือ ติดหางเสือ ติดใบเรือที่ดีที่สุดให้เท่า ๆ กัน ตรีเศียร ยมเสี้ยมอาหารให้เท่ากัน หลังจากนั้นก็สุดแต่ว่าเขาจะเอาเรือไปทำอะไร และแล่นไปทางไหน”

(ลอลลายมังกร. 2536 : 32)

เมื่อเหลียงให้เทียนลูกชายคนโตดูแลบริษัทหลักทรัพย์ที่ฮ่องกง เทียนทำงานผิดพลาด บริษัทเกือบล้มละลาย เหลียงต้องเข้ามาช่วยแก้ไขสถานการณ์โดยที่เหลียงไม่ได้โทษว่าความผิดครั้งนี้เป็นของเทียนคนเดียว เหลียงถือว่าตนเองก็เป็นฝ่ายผิดด้วย ดังคำพูดของเหลียงว่า

“เราเป็นผู้ใหญ่ เมื่อใช้เด็กทำงานแล้วเกิดความเสียหายขึ้นมาจะไปกล่าวโทษหรือโยนความผิดให้เด็กเสียที่เดียวก็ไม่ถูก เปรียบเหมือนกับว่าเราเป็นเจ้าของฝูงม้า ย่อมต้องรู้จัก

กำลังและนิสัยใจคอของม้าแต่ละตัวให้ถ่องแท้ เมื่อขึ้นควบขี่ไม่ได้ตั้งใจ สมควรที่จะเขียนตีม้า หรือตัวเรามากกว่ากัน”

(ลวดลายมังกร. 2536 : 64)

อาควิโนจากเรื่องอาควิโน อาควิโนไม่เคยติดต่อกับภรรยาและลูกเลย รวมเวลาที่เขาคิดคูกอยู่แปดปีและถูกเนรเทศไปอยู่อเมริกาอีกห้าปี รวมสิบสามปีเขาไม่เคยยอมให้ภรรยาพาลูกมาพบเขาเลยทั้ง ๆ ที่ใจเขายังนึกถึงลูกเมียตลอดเวลาแต่เพราะความรับผิดชอบที่มากกว่า การทำตามใจตนเอง เขาไม่ต้องการให้ลูกเมียต้องเดือดร้อน หรือต้องได้รับความลำบากถ้าต้องมาอยู่กับเขา เขาจึงยอมเป็นฝ่ายลำบากเสียเอง

หมอมินจากเรื่องไฟ หมอมินขอหย่ากับภรรยาทั้ง ๆ ที่เธอไม่ได้เป็นฝ่ายผิด แต่หมอมินพอใจที่จะไปอยู่กับภรรยาคนใหม่มากกว่า เมื่อหมอมินรู้ว่าภรรยาของเขากำลังตั้งท้องเขาถึงกับตัดสินใจไม่ถูกว่าจะเลือกใครระหว่างภรรยาใหม่กับลูก และในที่สุดเขาก็เลือกลูก คงไม่ใช่เพราะความรักลูกเท่านั้นเพราะเขายังไม่ได้เห็นหน้าลูก แต่คงเป็นเพราะความรู้สึกที่จะเป็นพ่อคนทำให้เขาต้องมีความรับผิดชอบต่อลูกของเขาที่กำลังจะเกิดมาด้วย

ศารทูลจากเรื่องสวนผีเสื้อ ศารทูลเป็นคนทำอะไรตามใจตนเองเมื่อมาใช้ชีวิตคู่กับนกยูงซึ่งก็เป็นคนตามใจตัวเองเหมือนกัน จึงทำให้ชีวิตครอบครัวต้องล้มเหลวแยกกันอยู่ โดยตกลงกันว่าให้ลูกอยู่กับนกยูง ศารทูลรู้สึกพอใจกับชีวิตแบบนี้ แต่ในบางครั้งที่เขาได้มาพบหน้าลูก ความรู้สึกรับผิดชอบก็เกิดขึ้นแม้จะเพียงเสี้ยววินาที ก็ยังแสดงให้เห็นว่าเขาก็มีความรับผิดชอบต่อลูกและต่อการกระทำของเขาบ้างเหมือนกัน แม้ช่วงระยะเวลาจะสั้นก็ตาม

3. ให้การอบรมสั่งสอน การสั่งสอนอบรมลูกถือเป็นหน้าที่ของพ่อแม่ที่ต้องกระทำ การให้ความรัก ความอบอุ่น และการเลี้ยงดูอย่างดี ยังไม่สามารถทำให้คนคนหนึ่งเป็นคนโดยสมบูรณ์แบบหรือมีชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขถ้าคนคนนั้นไม่มีคุณธรรม

การสอนให้ลูกเป็นคนดี เชื้อฟุ้งผู้ใหญ่ รักพี่รักน้อง กตัญญูต่อผู้มีพระคุณ ฯลฯ ไม่ใช่หน้าที่ของแม่เพียงผู้เดียว พ่อก็เป็นบุคคลสำคัญที่จะต้องอบรมสั่งสอนและเป็นตัวอย่างที่ดีของลูก ๆ ได้

เหลียงจากเรื่องลวดลายมังกร เหลียงสอนลูกเรื่องการทำความผิดแล้วยอมรับผิดว่า

“คนเราเมื่อทำผิดแล้วยอมรับผิด ย่อมมีผู้เมตตาให้อภัยเสมอ แต่ถ้าตื้อดึงทิ่มจูมานะหรือ ไม่กล้าพอที่จะยอมรับความจริง คนเช่นนั้นก็มีแต่จะต้องทำความผิดเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ไม่รู้จักจบจักสิ้น เพียงเพื่อจะกลบเกลื่อนปิดบังความผิดอันแรกของตน”

(ถอดลายมั่งกร. 2534 : 64)

เหลียงสอนลูกหลานเสมอให้เป็นคนกตัญญูรู้คุณ ดังคำพูดของหลานคนหนึ่งของเหลียง
ได้พูดถึงเหลียงว่า

“แม้ปุ่จะพร่ำสอนลูกหลานให้เป็นคนกตัญญูรู้คุณ จนฉันจำคำพูดของปุ่ที่ว่า “บุญคุณแม่เพียงครั้งเดียว ชดใช้คืนร้อยปีก็ไม่หมดสิ้น”

(ถอดลายมั่งกร. 2534 : 70)

วิธีการสอนของเหลือยังมีทั้งสอนตรง ๆ สอนด้วยการเล่าเรื่องราวในอดีตให้ฟังและสอนด้วยนิทาน ดังคำบรรยายว่า

“ปู้มักจะเล่าถึงเรื่องราวในสมัยนั้นให้ลูกหลานได้ฟังอยู่เสมอ รวากับจะย้ำเตือนให้ทุกคน
ไม่หลงลืมตัว...ปู้มักจะเน้นเสมอว่า ความสุขสบายที่พวกเราได้รับกันอยู่ในทุกวันนี้ ล้วนเริ่ม
ต้นมาจากการที่ปู้ได้อาบเหงื่อต่างน้ำรับจ้างเป็นจับกังขนของ ซึ่งกว่าจะได้เงินสักสตางค์
สองสตางค์ก็ต้องเอาแรงงานเข้าแลกเหนื่อยยากแทบสายตัวจะขาด ดังนั้นหากลูกหลานใช้
จ่ายเงินทองอย่างสุรุ่ยสุร่ายโดยไม่คำนึงถึงความลำบากลำบากของปู้แต่หนหลัง ก็เปรียบเสมือน
กับคนอกตัญญู”

(ถอดลายม้งกร. 2534 : 99)

ลูกชายคนหนึ่งของเหลียงได้เล่าให้ลูกฟังว่าเมื่อสมัยที่ตนยังเด็กเหลียงมักจะเรียกลูก ๆ ให้นั่งฟังนิทานซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องความกตัญญู ดังบทบรรยายว่า

“...หากมีเวลาว่าง ปู่จะเรียกลูกทั้งสามคนมานั่งใกล้ ๆ และเล่าเรื่อง ‘ยี่จ๊ับตีเห่า’ หรือตำนานของผู้มีความกตัญญู 24 คน ให้ฟัง...”

(ถอดดลายมังกร. 2534 : 99 - 100)

ซึ่งก็มีผลทำให้ลูกหลานของเหลียงยึดมั่นในเรื่องความกตัญญูเป็นเรื่องสำคัญ มีเพียงชาวนุชชียหลานคนหนึ่งของเหลียงที่มีนิสัยขี้โกง เอาแต่ได้และขาดคุณธรรมซึ่งก็เป็นเพราะหลานคนนี้ไม่ค่อยได้ใกล้ชิดกับเหลียง ไม่ได้รับการอบรมสั่งสอนจากเหลียง ดังคำบอกเล่าของลูกชายเหลียงได้เล่าให้ลูกของตนฟังเกี่ยวกับชาวนุชชียว่า

“...มีพี่ชาวนุชชียเพียงคนเดียวที่ไม่เคยได้อยู่ใกล้ชิดปู่และย่าเนียม และคงเป็นคนเดียวที่ไม่เคยได้ฟังเรื่อง“ยี่จับสี่เห่า”...และบางทีสิ่งต่าง ๆ ในวัยเด็กเหล่านี้เอง ที่ส่งผลมาถึงความคิดและนิสัยใจคอของพี่ชาวนุชชียบางเรื่อง อย่างการที่ไม่เคยคำนึงถึงคุณธรรมเรื่องความกตัญญูเลยแม้แต่หน่อย”

(ลวดลายมังกร. 2534 : 100)

เหลียงสอนลูก ๆ ให้รักกัน ให้พี่รักน้องให้น้องเคารพพี่ไม่ว่าจะเป็นพี่ตัวเองหรือเป็นพี่สะไภ้ ครั้งหนึ่งนุชลูกสาวของเหลียงและเปิกก็ซึ่งเป็นพี่สะไภ้ของนุชทะเลาะกัน เหลียงสอนลูกในขณะที่กำลังนั่งกินข้าวกันอย่างพร้อมหน้าพร้อมตาว่า

“พี่น้องในครอบครัวเดียวกันก็เหมือนกับอวัยวะส่วนต่าง ๆ ในร่างกาย ถึงจะกระทบกระทั่งกันบ้าง ก็ถือว่าเป็นเรื่องธรรมดา แต่จะโกรธเคืองกันถึงขั้นเอามีดพร้ามาตัดส่วนหนึ่งส่วนใดทิ้ง ก็คงไม่ถูกต้อง เปิกก็กับชาวนุชชียก็ทำไม่ถูกที่ก่อความรำคาญรบกวนคนอื่น แต่นุชเองก็ทำไม่ถูกที่ล่วงเกินก้าวร้าวพี่สะไภ้...แล้วเย็นนี้ให้นุชขึ้นไปขอโทษเปิกก็ทันทีที่กลับมาจากที่ทำงาน”

(ลวดลายมังกร. 2534 :125)

เปิกก็ถูกละไ้ของเหลียงคิดจะแยกตัวออกไปสร้างบริษัทใหม่ เมื่อเหลียงรู้เข้าเหลียงก็ไม่ได้เรียกมาว่าตรง ๆ แต่ก็พูดเปรียบเปรยจนทำให้เปิกก็ต้องระงับความคิดที่จะตั้งบริษัทใหม่ เหลียงพูดว่า

“ทุกวันนี้ “นัฏกิกโกศล” ก็เหมือนเรือลำหนึ่งที่เรากำลังจะบรรทุกลูกหลานข้ามน้ำข้ามทะเลไปให้ถึงจุดหมายปลายทาง แม้ว่าเรือมันจะเก่าหรือทะเลจะไม่น่าดูอยู่บ้าง แต่คนเรือทุกคนก็ทุ่มเทจิตใจให้กับมัน และเราเชื่อมั่นว่าเรือลำนี้จะไม่มีวันล่มลงง่าย ๆ ทรายเท่าที่ลูกหลานทุกคนร่วมแรงร่วมใจกัน ประคับประคองมันตามความรู้ความสามารถ”

(ลวดลายมังกร. 2534 :109)

เหลียงสอนลูกหลานในเรื่องการทำงาน ว่าคนที่จะเป็นหัวหน้าเขาได้ต้องเรียนรู้งานนั้น ๆ เสียก่อน เรียนรู้ตั้งแต่ระดับล่างขึ้นมาเพื่อที่เวลามีปัญหาเกิดขึ้นจะได้รู้ว่ามันเกิดขึ้นได้อย่างไร และจะแก้ไขปัญหาตรงไหนส่วนไหนถึงจะถูก ลูกหลานของเหลียงทุกคนแม้จะจบสูง ๆ หรือบางคนจบมาจากต่างประเทศ แต่เมื่อเข้ามาทำงานในบริษัทก็ต้องเริ่มจากการเป็นคนงาน เป็นเสมียน แล้วจึงค่อย ๆ เลื่อนขึ้นไปเรื่อย ๆ ถ้ามีความพร้อมและความสามารถพอ ดังบทบรรยายว่า

"...และเป็นลูกหลานเจ้าของบริษัท แต่เรื่องการทำงานแล้วก็ต้องเริ่มต้นจากงานระดับเสมียน พิมพ์จดหมายโต้ตอบ กรอกข้อความในแบบฟอร์มต่าง ๆ สำนวณสต็อก วังเดินเอกสาร กับหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ตอนเที่ยงถ้าไม่ออกไปติดต่อรูกระข้างนอก ก็ต้องนั่งกินข้าววงสี่กับพวกพนักงานด้วยกัน ไม่มีสิทธิพิเศษอะไรทั้งสิ้น..."

(ลวดลายมังกร. 2534 : 109)

สอนเรื่องการทำงานร่วมกันโดยการตักน้ำผึ้งแจกให้ลูกแต่ละคนกิน แล้วถามถึงรสชาติความหวานของมัน เมื่อลูกทุกคนตอบว่ารสชาติดีมาก เหลียงจึงได้โอกาสสอนว่า

"น้ำผึ้งเป็นสิ่งมหัศจรรย์อย่างหนึ่ง...เราว่าต่อให้นักวิทยาศาสตร์ที่เก่งที่สุด ก็คงไม่สามารถใช้วิธีการสมัยใหม่ผลิตมันขึ้นมาให้ได้คุณภาพขนาดนี้และในราคาขนาดนี้ แต่สิ่งที่มีหัตถ์จริยยิ่งไปกว่าน้ำผึ้งก็คือสังคมของผึ้ง ผึ้งเป็นสัตว์ที่อยู่ร่วมกันอย่างมีระเบียบและเป็นระบบ มีการแบ่งสรรงานและความรับผิดชอบกันเป็นสัดส่วน แต่ละตัวก็ทำงานไปคนละอย่างโดยมีศูนย์รวมอยู่ที่นางพญาผึ้งเพียงตัวเดียว...สมมุติว่าถ้าสังคมผึ้งไม่เข้าไปในรูปที่มันเป็นอยู่ ผึ้งต่างตัวต่างก็คิด ต่างก็ทำไปตามใจของตัวเอง ไม่มีระเบียบไม่มีระบบ เราว่าอย่าว่าแต่น้ำผึ้งขวดนี้เลย แม้แต่เพียงแค่นี้พวกมันก็ยังไม่สามารถผลิตขึ้นมาได้"

(ลวดลายมังกร. 2534 : 152 - 153)

เหลียงสอนเรื่องความขยันขันแข็ง ความรู้จักอดออมและการไม่ใช้จ่ายเงินทองอย่างฟุ่มเฟือย โดยให้ดูตัวอย่างของมดว่า

“คนเราต้องเอาอย่างมดอย่าไปเอาอย่างหนอน เพราะมดนั้นถึงมันจะตัวเล็กนิดเดียว แต่ก็ขยันขันแข็งสามารถลากเหยื่อชิ้นใหญ่ ๆ ได้สบาย แต่ถึงกระนั้นมันก็กลับกินอาหารแต่น้อยจนแหวคอดกิว ผิดกับหนอนซึ่งเกลียดคร้านเอาแต่กินทั้งวันโดยไม่ทำงานทำการอะไรจนตัวอ้วนอู้อี้ ภายหลังท้ายก็กลายเป็นเหยื่ออันโอชะของนกของปลา”

(ลวดลายมังกร. 2534 : 202)

จะเห็นว่าเหลียงอบรมสั่งสอนลูกหลานโดยใช้วิธีการหลายวิธี และที่สำคัญกว่าการอบรมสั่งสอนคือ เหลียงปฏิบัติตัวเป็นตัวอย่างที่ดีให้ลูกหลานเห็นด้วย ไม่ใช่สอนเพียงอย่างเดียว ลูก ๆ ของเหลียงจึงซึมซับคำอบรมสั่งสอนและการกระทำที่ดีของพ่อแล้วยึดถือประพฤติปฏิบัติตาม

อาควิโนจากเรื่องอาควิโน อาควิโนไม่มีโอกาสอยู่ใกล้ชิดลูก ไม่มีโอกาสได้อบรมสั่งสอน แต่การกระทำของเขาซึ่งเป็นการกระทำเพื่อประเทศชาติ เพื่อประชาชน ก็นับว่าเป็นการสั่งสอนวิธีหนึ่ง และยังเป็นการสั่งสอนที่ดีเพราะเป็นการลงมือกระทำให้เห็น ซึ่งก็มีผลทำให้เจอรามียึดถือพ่อเป็นแนวทาง และเขาก็ได้ประพฤติปฏิบัติตนเช่นเดียวกับพ่อ

ภาพลักษณ์ของพ่อที่ไม่พึงประสงค์

ประภัสสร เสวิกุล ได้เสนอภาพของพ่อที่มีลักษณะนิสัยที่ไม่พึงประสงค์โดยผ่านทางตัวละคร 2 ตัว ได้แก่ พ่อของนัตจากเรื่องเวลาในขวดแก้ว และพ่อของล่องจูนจากเรื่องขอมอนโบนั้น ที่เธอฝันยามหนุน ว่ามีลักษณะนิสัยและพฤติกรรม ดังนี้

1. ไม่รักลูกหรือรักลูกไม่เท่ากัน

พ่อของนัตจากเรื่องเวลาในขวดแก้ว พ่อของนัตจะพยายามบอกกับลูกเสมอว่าเขารักลูก แต่พฤติกรรมของเขาแสดงออกมานั้นเห็นอย่างชัดเจนว่า เขารักตัวเองมากกว่า เพราะเขาทิ้งลูกซึ่งกำลังอยู่ในวัยเด็ก วัยที่ต้องการความรักความอบอุ่นจากพ่อแม่เป็นอย่างยิ่งเพราะยังไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ ให้อยู่กับแม่ซึ่งไม่ได้ประกอบอาชีพอะไร ส่วนเขาก็ไปมีความสุขกับผู้หญิงคนใหม่ ซึ่งเขาก็ไม่สามารถให้คำตอบที่มีเหตุผลกับลูกสาวได้ว่า ทำไมเขาจึงเลือกไปอยู่กับผู้หญิงคนใหม่ ดังที่เขาพยายามจะพูดให้ลูก ๆ เข้าใจเขาว่า

“ในโลกนี้มีเรื่องราวมากมายที่เกินกว่าเราจะเข้าใจได้ในเวลาอันสั้นหรือด้วยเหตุผลด้วย

ความเชื่อส่วนตัว และเมื่อถึงจุดหนึ่งที่เราจะต้องตัดสินใจด้วยตัวของเราเอง มันก็อาจไม่มีอะไรที่จะอธิบายให้คนอื่นเข้าใจได้เลย”

และเมื่อถูกถามว่าพวกเขาทำผิดอะไรพอจึงไม่ต้องการเขา พ่อของนัตก็ตอบอย่างคนที่รักตัวเองมากกว่ารักลูกว่า

“สำหรับพ่อแล้ว ลูกทั้งสองคนไม่เคยมีอะไรที่บกพร่องไม่ว่าจะเดี๋ยวนี้หรือเมื่อไหร่ และพ่อปรารถนาลูกยิ่งกว่าสิ่งใด...พ่อเพียงแต่ขอเวลาของตัวเองบ้าง ขอเวลาให้กับคนที่รักและเข้าใจพ่อ”

(เวลาในขวดแก้ว. 2534 : 39 - 40)

พ่อของนัตพยายามที่จะพูดให้ลูกรู้ว่าความรักคืออะไร เพื่อที่ลูก ๆ จะได้เข้าใจเขา ว่า

“ลูกจะต้องรู้จักชีวิต และรู้ค่าของความรักด้วย...ลูกจะต้องอุทิศเวลาและทุกสิ่งทุกอย่างให้กับมัน เมื่อใดที่ลูกรู้จักชีวิตและรู้ค่าของความรัก ลูกจะเป็นคนที่มีความสุขที่สุด”

(เวลาในขวดแก้ว. 2534 : 141 - 142)

พ่อของล่องจันจากเรื่องขอหมอนใบนั้นที่เธอฝันยามหนุน พ่อไม่เคยรักล่องจันเลยหน้าซ้ำยังเกลียดล่องจันด้วย เพราะเขาคิดว่าล่องจันเป็นผู้นำความหายนะมาสู่ครอบครัว เกิดมาแล้วทำให้เขาต้องตกอับทำกิจการก็ขาดทุนย่อยยับ จึงตั้งชื่อลูกคนนี้ว่า“ล่องจัน” โดยไม่ได้คำนึงถึงจิตใจของลูกว่าจะเสียใจ ทุกข์ทรมานใจแค่ไหนกับความผิดที่ล่องจันไม่ได้เป็นผู้ก่อมันขึ้นมาเลย ล่องจันเคยนึกถึงตนเองแบบน้อยใจว่า

“นับแต่เลิกจนโตที่ผมเฝ้าถามตัวเองเสมอว่า ผมทำอะไรผิดไว้แต่ครั้งไหนถึงได้เป็นที่เกลียดชังของพ่อ ผมเป็นลูกคนเดียวที่พ่อไม่เคยอุ้มไม่เคยโอบ หรือแสดงความรักใคร่ใยดีมาแต่ไหนแต่ไร...”

(ขอหมอนใบนั้นที่เธอฝันยามหนุน. 2535 : 9)

พ่อของล่องจันโยนความผิดพลาดของตนเองหรืออาจจะเป็นความผิดพลาดของโชคชะตาชีวิตโดยให้ลูกที่กำลังเกิดมาเป็นผู้รับผิดชอบ แม้แต่ล่องจันซึ่งยังเป็นเด็กก็ยังรู้ว่าพ่อไม่ยอมรับความผิดพลาดของตนเองในครั้งนี้ ดังความคิดของล่องจันว่า

"พ่อตั้งชื่อนี้ให้ผมเพราะตอนที่ผมมีผมนั้น พ่อขาดทุนจนหมดเนื้อหมดตัวกับงานรับจ้างถมที่ ที่ทำอยู่ซึ่งพ่อโทษว่าผมเป็นต้นเหตุให้พ่อล้มจมจนตั้งชื่อผมตั้งแต่นั้นยังอยู่ในท้องแม่ว่า "ล่องจิ้น" ทุกคนที่ได้ฟังที่มาของชื่อผมก็พากันหัวเราะ และเรียกผมว่า "ไ้จิ้น" หรือ "ไ้ล่องจิ้น" ต่อไปตามเดิม"

(ขอหมอนใบนั้นที่เธอฝันยามหนุน. 2535 : 14)

พ่อของล่องจิ้นไม่ได้เกลียดล่องจิ้นอย่างธรรมดาแต่เกลียดถึงขั้นที่เรียกว่า"จงเกลียดจงชัง" คอยหาโอกาสพูด คำว่า ให้ล่องจิ้นเสียใจอยู่เสมอ เมื่อล่องจิ้นผิดพลาดอะไรมา ก็จะคอยสมน้ำหน้า เยาะเย้ย ขี้ติเตียนทำให้ลูกเสียใจยิ่งขึ้นไปอีก พ่อของล่องจิ้นทำกับลูกเหมือนไม่ใช่พ่อใช้ลูกแต่เหมือนเป็นคู่แค้นคู่อาฆาตกัน เช่น เมื่อแม่พา ล่องจิ้นออกจากบ้านไปอาศัยบ้านเพื่อนอยู่ที่นครปฐม บ้านนี้เขาทำอาชีพเลี้ยงหมูขาย จิ้นจะคอยช่วยเหลือเขาให้อาหารหมูบ้าง ทำความสะอาดเล้าหมูบ้าง แต่วันหนึ่งเมื่อตื่นขึ้นมาก็พบว่าหมูทั้งเล้าตายหมดไม่เหลือแม้แต่ตัวเดียว ล่องจิ้นทั้งตกใจและเสียใจ เขาคิดว่ามันคงเป็นเพราะเขาจึงทำให้เกิดเรื่องเช่นนี้ ทำให้เขานึกถึงพ่อว่า

"...บางทีพ่ออาจจะถูกก็ได้ที่ที่ผมเป็นตัวช่วยตัวนำความวิบัติล่มจมสมกับชื่อ "ล่องจิ้น" ที่พ่อตั้งให้ด้วยความเคียดแค้นชิงชัง ผมมองดูแม่ที่นอนหลับอยู่ข้าง ๆ แล้วก็อดสะท้อนใจไม่ได้ว่า ที่แม่ต้องมาเลิกร้างกับพ่อ พลัดถิ่นาคาที่อยู่บ้านแตกสาแหรกขาดอย่างนี้ อาจเป็นเพราะผมเป็นตัวนำความช่วยมาสู่แม่ก็ได้"

(ขอหมอนใบนั้นที่เธอฝันยามหนุน. 2535 : 41)

เมื่อครอบครัวของเพื่อนแม่ที่แม่และล่องจิ้นมาขออาศัยอยู่ด้วยนั้นถูกโจรฆ่าตายทั้งบ้าน พ่อมางานศพนี้ด้วยและเมื่อพบหน้าจิ้นพ่อก็พูดจาเยาะเย้ยลูกของตนเองว่า

"ไ้ ล่องจิ้น...ทีนี้จะซุกหัวนอนที่ไหน มึงมันไ้ล่องจิ้นอยู่ที่ไหนก็มีแต่ความฉิบหาย"

(ขอหมอนใบนั้นที่เธอฝันยามหนุน. 2535 : 74)

พ่อของलोंจิ้นไม่ได้คิดเลยว่าการกระทำของเขามันเป็นการทำร้ายจิตใจลูกของเขาเองอย่างแสนสาหัส จนทำให้เด็กที่บริสุทธิ์คนหนึ่งเกือบต้องเสียชีวิต ถ้าไม่มีแม่ที่รักและเข้าใจ คอยปลอบใจและให้ความรักความอบอุ่นแก่เขา แต่लोंจิ้นก็เคยถามตัวเองบ่อย ๆ ว่า

“...ทำไมพ่อถึงทำเหมือนผมเป็นไอ้ตัวอะไรสักตัวที่ไม่ใช่ลูกแท้ ๆ ของพ่อ ทำไมพ่อถึงเหยียบย่ำผมให้จมดินอยู่ตลอดเวลา และทำไมพ่อถึงไม่เคยคิดว่าพ่อเป็นคนที่ทำร้ายจิตใจ และทำลายความเชื่อมั่น ทำลายอนาคตของผมมาตั้งแต่ผมเกิด โดยไม่เคยหยิบบิ้นเศษเสี้ยวของความเมตตาให้แม้แต่หนึ่งนิด หลายครั้งหลายหนที่ผมอดถามตัวเองไม่ได้ว่า ทำไมผมถึงต้องมาทนรับผิดชอบในความผิดพลาดของพ่อแต่หนหลังซึ่งผมไม่มีส่วนรับรู้แม้แต่น้อย และทำไมพ่อถึงไม่รู้จักย้อนกลับไปมองตัวเองในอดีต หรือมองดูผมในขณะนี้บ้าง แทนที่จะมัวจมปลักอยู่กับความเชื่อบ้า ๆ บอ ๆ หรือตั้งหน้าตั้งตาจ้องเกลียดจ้งจ้งผมอย่างไม่เลิกรา”

(ขอหมอนใบนั้นที่เธอฝันยามหนุน. 2535 : 321)

จากความคิด จากคำพูด และจากการกระทำที่ยกตัวอย่างมานี้ จะเห็นว่าพ่อของलोंจิ้นไม่ได้รักलोंจิ้นเลยแม้แต่หนึ่ง

2. ขาดความรับผิดชอบ ไม่ได้ทำหน้าที่ของพ่อในเรื่องการเลี้ยงดูเอาใจใส่ต่อลูก ไม่ให้ความสุข ไม่ส่งเสริมให้เรียน ฯลฯ

พ่อของนัตจากเรื่องเวลาในขวดแก้ว พ่อของนัตเมื่อไปทำงานก็มักจะกลับบ้านไม่ตรงเวลา ทำให้ลูกเมียต้องเฝ้ารอคอยการกลับของพ่อ ดังคำบอกเล่าของนัตว่า

“ตกเย็นแม่มักจะพาเราสองคนไปนั่งที่นอกชาน แม่จะค่อย ๆ หวีผมให้น้องสาวกับเป็นงานที่มีความสำคัญ ทั้ง ๆ ที่สายตาของแม่เฝ้ามองไปทางหน้าต่างอยู่ตลอดเวลา...บางวันเราจะนั่งกันอยู่เช่นนั้นจนกระทั่งหึ่งห้อยตามต้นลำพูชายน้ำเปล่งแสงเรือง ๆ พรึบพราย และยุ่งฝูงใหญ่ ส่งเสียงหึ่ง ๆ อยู่รอบตัวเรา ผมไม่แน่ใจว่าเรารอคอยอะไร อาจจะเป็นพ่อที่กลับบ้านไม่เป็น เวลาหรืออาจจะเป็นอะไรสักอย่างที่เราเองก็ไม่เคยรู้”

(เวลาในขวดแก้ว. 2534 : 5)

จนเมื่อนัดโตขึ้นพอที่จะเข้าใจอะไรได้บ้าง จึงรู้ว่าที่แม่พาเขาและน้องออกไปนั่งนอกชานเป็นประจำ บางวันก็ตึกตื่น ที่แท้แล้วแม่พาเขาและน้องออกมานั่งรอพ่อผู้ไม่มีความรับผิดชอบนั่นเอง ดังคำพูดของแม่ที่พูดกับนัดว่า

“...ที่เราสามคนแม่ลูกเฝ้าคอยพ่อจนมืดจนค่ำแทบทุกวันได้ไหม จำที่พ่อทิ้งเราให้อยู่กันตามลำพังเป็นเดือน ๆ ได้ไหม พ่อปล่อยให้เรามีชีวิตอยู่กับการรอคอยความไม่แน่นอน และความหวาดวิตกต่าง ๆ นานา ในขณะที่เขาใช้ชีวิตเจ้าสำราญอยู่นอกบ้านกับผู้หญิงคนแล้วคนเล่า...”

(เวลาในขวดแก้ว. 2534 : 90)

เมื่อแม่มีสามีใหม่นัดจึงขอพอลกลับมาอยู่กับแม่ เพื่อมาคอยดูแลแม่และน้องสาว หนึ่งถึงกับร้องไห้ที่ใจที่นัดกลับมาอยู่กับเธอ นัดสงสัยน้องมากจึงปลอบและสัญญากับน้องว่าจะไม่ทิ้งเธอไปไหนอีกแล้ว ในขณะที่เดียวกันนัดก็คิดถึงพ่อ ซึ่งหน้าที่ดูแลแม่และน้องควรจะเป็นของพ่อ ทั้งความคิดของนัดว่า

“ผมถอนหายใจลึก ๆ นึกถึงคำพูดของพ่อที่พร่ำบอกให้ผมรักน้องและห่วงใยน้อง...จนถึงเดี๋ยวนี้ผมก็ยังไม่เข้าใจว่า ทำไมพ่อจึงโยนหน้าที่นี้มาให้กับผม ทำไมพ่อไม่รับมันไว้เสียเอง แทนที่จะคอยถ่วงและปฏิเสธความรับผิดชอบต่าง ๆ จนตลอดชีวิต”

(เวลาในขวดแก้ว. 2534 : 101)

พ่อของलोंจันจากเรื่องขอหมอนใบนั้นที่เธอฝันยามหลับ พ่อของलोंจันไม่เคยมีความรับผิดชอบดูแลเอาใจใส่ต่อलोंจัน ไม่เคยถามเคยพูดคุยกับลูกเหมือนพ่อทั่วๆ ไป ไม่สนใจว่าลูกอยากจะเรียนอะไร ต่อไปในอนาคตอยากประกอบอาชีพอะไร ทำให้लोंจันไม่เคยคาดหวังถึงชีวิตในอนาคต ดังความรู้สึกของलोंจันว่า

“ตั้งแต่เล็ก ๆ มาแล้วที่ผมไม่เคยมีจุดมุ่งหมายในชีวิตของตนเอง ไม่เคยนึกอยากจะเป็นหมออย่างพี่ผม ตำรวจ-ทหารอย่างนายก็ หรือแม้กระทั่งนายช่างรับเหมาก่อสร้างอย่างพ่อ ซึ่งบางทีสิ่งนี้อาจจะเกิดจากการที่พ่อไม่เคยที่จะมุ่งหมายหรือวาดหวังอะไรในตัวผม จึงปล่อยให้ผมรู้สึกเหมือนกับตัวเองเกิดมาอย่างว่างเปล่า ไร้จุดหมายไร้ปลายทาง รวบรวมอะไรที่ล่องลอยปะปะตามกระแสน้ำไปวัน ๆ “

(ขอหมอนใบนั้นที่เธอฝันยามหลับ. 2535 : 126)

เมื่อล่งจิ้นถูกตำรวจจับตัวไปและต่อมาก็ถูกปล่อยตัวออกมาเพราะไม่มีความผิด แต่เนื่องจากเขายังเป็นเด็กจึงต้องมีผู้ปกครองเป็นผู้มารับตัวไป พ่อของล่งจิ้นเป็นผู้มารับตัวล่งจิ้นอย่างเสียไม่ได้เพราะอับอายกลัวจะเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล สารวัตรตักเตือนพ่อของล่งจิ้นเรื่องการดูแลเอาใจใส่ลูก เขากลับพบกับตำรวจในทำนองว่าเขาไม่ได้เป็นผู้รับผิดชอบเรื่องนี้ ดังคำสนทนาระหว่างพ่อของล่งจิ้นกับสารวัตรว่า

“มันไม่ได้อยู่กับผมมานานแล้ว...นังแม่มันชอบหิวกันไปตั้งแต่เล็ก ๆ จะมีเวลาเวลาอบรมมันสักวันหรือเปล่าผมไม่รู้ด้วย”

“นั่นมันเรื่องส่วนตัวของคุณ...ถึงอย่างไรเด็กก็เป็นลูกของคุณ และเมื่อคุณรับตัวกลับไปแล้วก็เป็นที่ของคุณที่จะต้องดูแลสั่งสอนต่อไป”

“จันก็รอให้แม่มันมารับ” พ่อสะบัดเสียงและทำท่าเหมือนจะลุกจากเก้าอี้

“คุณเป็นพ่อแบบไหนกัน...ลูกของตัวเองแท้ ๆ ทำไมจะต้องไปยุ่งคนอื่น คุณจะปล่อยให้ลูกนั่งรอแม่ที่ไม่รู้ว่าจะมาได้เมื่อไหร่อยู่บนโรงพักนี้เป็นวัน ๆ ยังงั้นหรือ หรือว่าคุณอยากให้เห็นลูกถูกส่งตัวไปโรงเรียนดัดสันดาน”

“คุณไม่มีสิทธิ์ที่จะมาตะคอกกราษฎร” พ่อขึ้นเสียง

“คุณก็ไม่มีสิทธิ์จะปฏิเสธความรับผิดชอบในเรื่องลูกของตัวเอง”

(ขอหมอนใบนั้นที่เธอฝันยามหนุน. 2535 : 159)

3 X2. ไม่อบรมสั่งสอน

พ่อของนัตจากเรื่องเวลาขวดแก้ว พ่อของนัตได้แต่บอกให้นัตรักน้องคอยดูแลน้องแทนพ่อ แต่พ่อไม่เคยพูดถึงแม่ไม่เคยสอนให้นัตรักแม่ บางครั้งยังพูดให้นัตเข้าใจแม่ผิด ๆ ด้วย เมื่อสมัยที่นัตและน้องยังเล็ก ๆ พ่อและแม่ทะเลาะกัน แม่ไปนอนบ้านยาย นัตและน้องอยู่กับพ่อเมื่อนัตถามถึงแม่ พ่อก็บอกว่า

“แม่เขาไปหาแฟนใหม่แล้ว”

“หญิงไม่ยอม...หญิงจะเอาไม้ตีหัวแฟนแม่”

“นัตก็เหมือนกัน...นัตจะเอาปืนยิงมันให้ตายเลย”

(เวลาในขวดแก้ว. 2534 : 48)

ถึงแม้จะเป็นการพูดเล่น แต่พ่อของนัตก็ไม่ควรจะพูดเช่นนี้ เพราะเท่ากับเป็นการสอนให้ลูกมีความรู้สึกที่ไม่ดีกับแม่ น้อยใจแม่ และบางทีอาจจะเกลียดแม่ไป หน้าที่ยังเป็นการทำร้ายจิตใจของลูก ๆ ด้วย เมื่อแม่กลับมาจากบ้านยายพอรู้เรื่องที่พ่อบอกกับลูก ๆ เรื่องแม่ ก็ทำให้แม่หันไปเล่นงานพ่อและทั้งคู่ก็เริ่มทะเลาะกันอย่างหน้าดำหน้าแดงต่อหน้าลูก ๆ ด้วยขมบนโต๊ะถูกขว้างปลิวว่อนไปคนละทางสองทาง และในที่สุดพ่อก็ผลุนผลันออกไปจากบ้านและหายไปอีกหลายวัน ปล่อยให้ลูก ๆ รอคอยพ่อต่อไป

นัตเองยังเคยคิดสงสัยว่าทำไมพ่อไม่เคยสอนให้นัตรักแม่ กตัญญูต่อแม่ ดังความคิดของนัตว่า

“พ่อจะคอยบอกผมช้าแล้วช้าเล่าให้ดูแลน้องดี ๆ เพราะเรามีอยู่กันเพียงสองคนพี่น้อง พ่อไม่เคยพูดถึงแม่ไม่เคยสั่งให้ผมเอาใจใส่แม่หรือเลี้ยงดูแม่เมื่อผมโตขึ้น...ผมไม่เคยเข้าใจ เหตุผลในเรื่องนี้...”

(เวลาในขวดแก้ว. 2534 : 54)

นัตชอบศิลปะแต่ชอบเข้าศิลป์ากรไม่ได้ จึงจะรอสอบไหมในปีหน้าแต่แม่กลัวว่าจะเสียเวลา จึงพานัตไปสมัครเรียนทางด้านกฎหมายที่มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง เมื่อหันหน้าเรื่องนี้มาเล่าให้พ่อฟังทั้ง ๆ ที่ค่าศึกษาเล่าเรียนนี้แม่เป็นฝ่ายออกเอง แทนที่พ่อจะพูดให้หันเข้าใจแม่ เข้าใจเหตุผลที่แม่ไม่อยากจะปล่อยให้นัตต้องปล่อยเวลาให้ผ่านไปโดยเปล่าประโยชน์ พ่อกลับตำหนิแม่ต่อหน้านัตว่า

“ไว้พ่อจะพูดกับแม่เขาเอง...ทำอย่างนั้นใช้ได้ที่ไหน ชอบทำอะไรเอาแต่ใจตัวเองไม่ยอมฟังเสียงคนอื่น นิสัยอย่างนี้แก้ไขไม่หายสักที”

(เวลาในขวดแก้ว. 2534 : 218)

นอกจากจะไม่สอนแล้วบางครั้งพ่อยังทำเหมือนกับสนับสนุนให้ลูก ๆ ปฏิบัติตัวเช่นเดียวกับพ่อ ถึงแม้จะเป็นการประชดหรือแกล้งแม่แต่ก็เป็นสิ่งที่พ่อไม่ควรกระทำ เช่น ครั้งหนึ่งเมื่อหนึ่งนัตให้พ่อมารับแม่และลูก ๆ ไปกินอาหารนอกบ้านเนื่องจากเป็นวันครบรอบแต่งงานของพ่อกับแม่ พ่อกลับแกล้งประชดประชันแม่ ดังคำสนทนาว่า

“เฮ้ย นัตกินเหล้ากับพ่อ” พ่อเทโชตาลงในแก้วเปล่าอีกใบหนึ่งแล้วส่งให้ผม

“สอนกันเข้าไปเถอะไอ้ที่มันดี ๆ” แม่ค้าน

“ลูกผู้ชายกินเหล้าไม่เป็นมันก็ไม่ใช่นะ” พ่อเริ่มแหยม

“เฮ้ย ไอ้หนึ่งอย่าลืมหาแฟนกินเหล้าล่ะลูก”

“ไม่เอาละ หนึ่งไม่ชอบ” หนึ่งหน้าเบ้ และตักสตูลใส่ปาก

“เฮ้ย ไม่กินเหล้าก็ต้องเจ้าชู้” พ่อยักคิ้ว “เลือกเอาสักอย่าง”

“จะรักจะชอบใครก็ดูให้มันดี อย่าไปคว่ำมาทั้งสองอย่างนั่นละ” แม่กระทบพ่อในที

“ยังได้สองอย่างซึงดี” พ่อยกแก้วขึ้นดื่ม “เรียกว่าชื้อหนึ่งแถมหนึ่งหาไม่ได้ง่าย ๆ

หรือกนะลูก”

(เวลาในขวดแก้ว. 2534 : 17)

พ่อของล่องจิ้นจากเรื่องขอหมอนใบนั้นที่เธอฝันยามหนุน ไม่เคยสอนให้ลูก รักแม่
 เคารพแม่ มีแต่สอนให้ดูถูกแม่ เห็นแม่เป็นผู้หญิงคนหนึ่งที่มีหน้าที่คอยดูแล รับใช้ ปราบนิบัติลูกและ
 สามี เมื่อแม่ทนไม่ได้ที่พ่อของล่องจิ้นนำเมียคนใหม่เข้ามาอยู่ในบ้าน แม่จึงเป็นฝ่ายออกจากบ้าน
 ไปเอง แม่พา ล่องจิ้น ระหกระเหินไปอาศัยเพื่อนอยู่ที่นครปฐม ส่วนพ่ออยู่ทางนี้กับบอกแก่ลูก ๆ ว่า
 แม่มีสามีใหม่และหนีออกจากบ้านตามสามีใหม่ไปแล้ว ทำให้ลูก ๆ เข้าใจแม่ผิดเกลียดแม่และไม่
 เคารพนับถือแม่ สังเกตได้จากคำพูดของนายก็ลูกคนเล็กของพ่อแม่ ที่พูดกับล่องจิ้นเกี่ยวกับเรื่อง
 ของแม่ว่า

“...ทำไมนายไม่อยู่กับแม่ กับซู้ที่แม่หนีตามไป” เมื่อล่องจิ้นให้ก็กราบขอโทษเขาแทนแม่
 ก็ยังไม่เชื่อและพูดต่ออีกว่า

“...ใคร ๆ เขาก็รู้กันทั้งนั้นว่าแม่หนีตามซู้ ทั้งพ่อทั้งฉันกับพี่ผมไปโดยไม่แยแส”

(ขอหมอนใบนั้นที่เธอฝันยามหนุน. 2535 : 207)

พ่อไม่เคยสอนให้พี่น้องรักกัน หน้าจ้ำยังสอนให้พี่น้องเกลียดกัน น้องรังเกียจพี่ ก็ไม่เคยมี
 ความรู้สึกว่าล่องจิ้นเป็นพี่แสดงท่าทางรังเกียจและยังคอยหาโอกาสกลั่นแกล้งอยู่เสมอ เพราะรู้ว่า
 พ่อเกลียดล่องจิ้น ล่องจิ้นเคยนึกถึงน้องด้วยความรู้สึกน้อยใจว่า

“...ถึงแม้จะเป็นพี่น้องกันแท้ ๆ แต่ผมกับนายก็ก็ดูค่อนข้างจะห่างเหินกัน เพราะมันออก
 จะวางท่าซ่มซมอยู่ในที่มาแต่ไหนแต่ไร นายก็ไม่เคยเรียกผมว่า “พี่” และดูเหมือนพ่อก็จะ

ไม่ใส่ใจกับเรื่องนี้ หน้าข้าบางครั้งยังดูพอกพอกใจที่เห็นมันแก่งหรือรังแกผมต่อหน้าต่อตา"

(ขอหมอนใบนั้นที่เธอฝันยามหนุน. 2535 : 13)

4. 3. ไม่เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ลูก นอกจากจะไม่อบรมสั่งสอนแล้ว บางครั้งยังทำตัวอย่างที่ไม่ดีให้ลูก ๆ เห็น เช่น ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ไม่ขยันไม่อดทนในการทำงาน ทะเลาะกันต่อหน้าลูก ๆ ยอมพ่ายแพ้ต่ออุปสรรค ฯลฯ

พ่อของนัตจากเรื่องเวลาในขวดแก้ว ไม่เคยประหยัดหรือคิดจะเก็บออม เมื่อยามมีเงินก็จะใช้จ่ายอย่างเต็มที่ ทั้ง ๆ ที่เวลาไม่มีก็แทบจะพาครอบครัวอดตาย นัตเองยังพูดถึงพ่อว่า

"บางครั้งเราอยู่กันอย่างมหาราช กินข้าวนอกบ้านตามภัตตาคารดี ๆ ดูหนังดูละครไม่หยุดหย่อน และไปเที่ยวต่างจังหวัดหรือชายทะเลกันแทบทุกสุดสัปดาห์ แต่บางครั้งเราก็อยู่กันแบบกระเป๋ยดกระเดียร ชื้อข้าวสารทีละลิตรมากรอกหม้อ หรือเหล้าเซียงซุนทีละก๊ง มายาได้พ่อ แต่ถึงจะจนแสนจนพ่อก็ไม่เคยที่จะทำตัวขอมข่อให้ใครเห็น เวลาอยู่นอกบ้านพ่อยังคงสวมเสื้อผ้าอย่างดี รองเท้าหนังมันปลาบ และหัวเราะเสียงดังราวกับไม่เคยรู้จักความทุกข์ยากเดือดร้อนมาเลยในชีวิต แม่บอกเราว่านั่นเป็นลักษณะของผู้ชายราชาสีสิงห์...ผู้ชายที่ยิ่งทะนง รักสวยรักงาม ชอบความสะดวกสบาย หลงตัว และไม่สนอกสนใจครอบครัว"

(เวลาในขวดแก้ว. 2534 : 54 - 55)

พ่อของนัตเป็นคนที่ไม่มีความอดทนถือว่าตนเองมีความรู้ความสามารถ เมื่อไม่พอใจเจ้านายหรือเพื่อนร่วมงานก็จะลาออกหางานทำใหม่ โดยไม่คำนึงถึงว่าช่วงเวลาที่ไม่มียานครอบครัวจะอยู่ได้อย่างไร เพราะเงินเก็บก็ไม่มีเพราะไม่เคยคิดจะเก็บ ดังคำบรรยายที่นัตพูดถึงชีวิตของพ่อว่า

"วิถีชีวิตพ่อขึ้น ๆ ลง ๆ เหมือนเส้นกราฟ พ่อเปลี่ยนงานบ่อยและประสบความสำเร็จในงานนั้นอย่างรวดเร็ว แต่ก็เป็นเพียงช่วงระยะเวลาสั้น ๆ แล้วก็มียันต้องตกงานให้ดิ้นรนหางานใหม่อยู่เป็นประจำ..."

(เวลาในขวดแก้ว. 2534 : 54)

เมื่อพ่อไม่สบายพ่อก็เข้าชั้นโรงพยาบาลพ่อก็ต้องนอนห้องคนไข้อนาถา เพราะพ่อไม่มีเงิน แต่ก็ยังหยังไม่ยอมให้พี่เหวภรรยาคนใหม่ของพ่อออกไปทำงาน ทำให้นัตนึกถึงสภาพของพ่อได้ว่า

“...ผมรู้จักพ่อดีพ่อไม่ใช่คนช่างเก็บเงิน ได้มาเท่าไรพ่อจะใช้ไปจนหมดกับการกินอาหารดี ๆ และเที่ยวเตร่ ต่อเงินขาดมือเมื่อไหร่พ่อถึงจะออกวิ่งเต้นหาใหม่ เมื่อพ่อตกงานเป็นเวลานานเช่นนี้ พี่แหววจึงมีแต่รายจ่ายโดยไม่มีรายรับและยิ่งพ่อต้องเข้าโรงพยาบาลรายจ่ายก็คงเพิ่มพูนขึ้นอย่างมากมาย”

(เวลาในขวดแก้ว. 2534 : 132 - 133)

เมื่อพ่อถูกทางบริษัทบีบให้ต้องออกจากงาน พ่อเสียใจมากแต่พ่อก็แก้ปัญหาด้วยการดื่มเหล้ามากขึ้น ซึ่งยิ่งเท่ากับทำตัวเองให้ทรุดโทรมลง จนแม้แต่เองซึ่งเคยภาคภูมิใจในตัวพ่อแต่เมื่อได้มาเห็นสภาพของพ่อในขณะที่ทำให้น้ำตาสองสายพ่อและทั้งรู้สึกว่พ่อไม่ได้เป็นวีรบุรุษอย่างที่เขาคิดไว้ ดังคำบรรยายว่า

“พ่อนั่งจมอยู่ในซอกมุมของร้านเหล้าเล็ก ๆ เหมือนเครื่องประดับบ้านเก่า ๆ ที่ถูกกองทิ้งไว้อย่างไร้คนไยดี...ดวงไฟแรงเทียนต่ำที่ห้อยลงมาจากเพดานร้านลาดแสงซีม ๆ เข้าไปตามรอยย่นบนหน้าผาก และบ่าลึกของกระบอกตาที่ดูน้ำตาเริ่มห้อยลงมา”

(เวลาในขวดแก้ว. 2534 : 117)

และเมื่อพ่อต้องเข้าโรงพยาบาล นัตได้ไปเห็นสภาพของพ่อแล้วนัตก็มีความรู้สึกต่อพ่อว่า

“นี่นะหรือคือผู้ชายที่หึงทะนง ผู้ชายที่ประณิตพิถิพิตันกับสิ่งต่าง ๆ ในชีวิต ผู้ชายที่เป็นวีรบุรุษอยู่ในใจของผมกับหนึ่งมาโดยตลอด แต่ความจริงแล้วก็คือผู้ชายธรรมดา ๆ คนหนึ่ง ที่ไม่ได้มีอะไรผิดแผกไปจากผู้ชายคนอื่น ๆ ที่นอนชมอยู่บนเตียงคนไข้ในห้องนี้ หรือผู้ชายคนอื่นที่เดินขวักไขว่ไปมาตามท้องถนนข้างนอกแม้แต่น้อย”

(เวลาในขวดแก้ว. 2534 : 132)

พ่อไม่เคยที่จะคำนึงถึงความรู้สึกของลูก เมื่อพ่อกับแม่มีปัญหากันก็มักจะทะเลาะวิวาทกันเป็นประจำ บางครั้งรุนแรงถึงกับทำลายข้าวของในบ้าน โดยไม่เคยคิดเลยว่ามิลูกมองดูการกระทำของพ่อแม่อยู่ จนนัตเองยังพูดว่า

“เราเติบโตมาด้วยความขัดแย้งของคนทั้งคู่ ภาพพจน์ของพ่อในสายตาเราคือผู้ชายที่
เหล้า สามเฒ่า และคู่ทะเลาะวิวาทของแม่...”

(เวลาในขวดแก้ว. 2534 : 13)

พ่อของล่องจันจากเรื่องขอหมอนใบนั้นที่เธอฝันยามหนุน เมื่อมีเงินก็ใช้จ่ายอย่าง
ฟุ่มเฟือยกินอาหารดี ๆ ราคาแพง ๆ เปลี่ยนรถคันใหม่ ดังคำบรรยายของล่องจันว่า

“ตั้งแต่พ่อเปิดบริษัทรับเหมาก่อสร้าง ซึ่งแม้จะเป็นเพียงบริษัทเล็ก ๆ แต่ก็ทำให้มีเงินทอง
เข้าบ้านมากกว่าแต่ก่อน พ่อขายเจ้าสกุตเตอร์ที่ขี่ไปส่งลูกคนโตกับคนเล็กเมื่อเราย้ายมา
อยู่บ้านใหม่ไม่ถึงปี และซื้อออร์ริสสองประตูสีเทาเข้ามาแทน...ผมจำได้ว่าอาหารที่พ่อ
ชอบซื้อมาฝากมักจะเป็นไก่ย่างจากร้าน“ชายทะเลจันทร์เพ็ญ” ก๋วยเตี๋ยวราดหน้าจาก“ห้อย
เทียนเหลา” หรือไม่ก็เกี๊ยวระหมี่จากเยาวราช...”

(ขอหมอนใบนั้นที่เธอฝันยามหนุน. 2535 : 27 - 28)

ภาพลักษณ์ของสามีที่พึงประสงค์

ประภัสสร เสวิกุล ได้เสนอภาพลักษณ์ของสามีที่พึงประสงค์โดยผ่านทางตัวละครทั้ง
หมด 7 ตัว ได้แก่ อาควิโน อังตวน ดาวิช เหลียง ตรัย หมอประเสริฐ และหม่อมเจ้าจิรอาภา ซึ่งมี
ลักษณะดังนี้คือ

1. รักและซื่อสัตย์ต่อภรรยา

อาควิโนจากเรื่องอาควิโน เมื่อเขาถูกดำเนินคดีในข้อหาต่อต้านกับฝ่ายรัฐบาลของ
อังตวน เขาโดนจำคุก ซึ่งตัวเขาเองก็รู้ตัวว่าเขาไม่สามารถคุ้มครองดูแลนารีตัวภรรยาของเขาต่อไป
ได้อีกแล้ว และก็ไม่รู้ว่าอีกกี่ปีเขาจึงจะได้รับอิสรภาพ เมื่อภรรยาขอให้เขาเซ็นใบหย่า แทนที่เขา
จะโกรธที่เธอเอาตัวรอดด้วยวิธีนี้ แต่เขากลับยินดีและเต็มใจอย่างยิ่ง และยังเป็นฝ่ายปลอบใจเธอ
ว่าไม่ต้องเสียใจกับการกระทำครั้งนี้เพราะมันเป็นหนทางที่ดีที่สุดแล้ว ที่จะทำให้เธอดำเนินชีวิตต่อ
ไปนี้ด้วยความปลอดภัยอย่างยิ่ง เพราะเธอจะไปแต่งงานกับพันโทไรซาลผู้บัญชาการทหารสูงสุด
ซึ่งเป็นนายทหารคนสนิทของประธานาธิบดีอังตวน และเป็นคนสำคัญคนหนึ่งที่ทำให้อาควิโนต้อง
ตกอยู่ในสภาพเช่นนี้ แต่เขากลับยินดีและสนับสนุนให้นารีตัวแต่งงานกับไรซาล ดังคำสนทนาของ
เขากับภรรยาว่า

“นาริต้า...” เขาเรียกชื่อหล่อนเบา ๆ และยกมือขึ้นเชยคางหญิงสาว “ขอให้ผมมองหน้าคุณอีกสักครั้งเถอะคนดี...”

หญิงสาวเงยหน้าขึ้นช้า ๆ หยาดน้ำตาเป็นเกร็ดพราวที่ปลายตา

“เรายังเข้าใจกันอยู่ใช่ไหม?” ชายหนุ่มเอ่ยถาม

“เรายังคงคิดถึงกันอยู่ใช่ไหม?”

“นาริต้าพยักหน้าแทนคำตอบ น้ำใส ๆ ซึ่งกันพร่างพรูจากดวงตาลงมาตามร่องแก้ม

“นิงเสียเถอะคนดี...” ชายหนุ่มเกลี้ยปลายนิ้วซับน้ำตาให้

“ผมไม่ต้องการอะไรมากไปกว่าที่จะได้รู้เพียงแค่นี้เท่านั้น”

“จ้ะคะ...” หญิงสาวกุมมือเขาไว้นั่น

“ขอปากกาให้ผม...” ชายหนุ่มหายใจเข้าลึก ๆ ...เอื้อมมืออีกข้างแตะมือหล่อนเป็นเชิงปลอบโยน

“ผมต้องเซ็นตรงนี้ใช่ไหม?” ชายหนุ่มจรดปากกาลง...เขานิ่งไปชั่วครู่ ก่อนจะตวัดปากกาเซ็นชื่อ

“เอะ...” เขาฝืนยิ้มขณะที่พับเอกสารใส่ของส่งคืนให้หญิงสาว

(อาคิโนะ 2536 : 38 - 39)

เมื่อเธอบอกว่าเธอจะหมั้นมาเยี่ยมเขาบ่อย ๆ เขากลับห้ามเธอไม่ให้มาเยี่ยมเขาอีก ไม่ใช่เพราะเขาโกรธเธอ แต่เขาต้องการให้เธอและลูกลิมเขา เพื่อความสุขของเธอและลูกต่อไป จะมีผู้ชายกี่คนที่ทำเช่นนี้ได้ คือการยอมยกภรรยาให้เป็นของคนที่ได้ชื่อว่าเป็นศัตรู โดยไม่มีการต่อว่าหรือพูดให้ภรรยาต้องเจ็บใจ เสียใจ แต่กลับเป็นฝ่ายปลอบโยนให้เธอสบายใจซึ่งตัวเขาเองยอมเป็นฝ่ายเศร้าโศกเสียใจเอง แต่ที่อาคิโนะทำเช่นนี้ได้เพราะเขารักภรรยาของเขาเท่านั้นเอง

อังตวนจากเรื่องอาคิโนะ ประธานาธิบดีผู้เข้มแข็งเด็ดขาด ทำได้ทุกอย่างเพื่อความอยู่รอดของตน อังตวนรักและซื่อสัตย์ต่อภรรยามาก ไม่ว่าภรรยาต้องการอะไรเป็นต้องได้ จนแม้อาคิโนะก็รู้สึกอึดอัดใจของเขาดี เพราะเมื่อมีผู้มาบอกว่าท่านผู้หญิงเออร์มีภริยาของประธานาธิบดี อังตวนที่ได้ลงสมัครเลือกตั้งเป็นผู้ว่าการนครคอร์นีเลียและเธอก็ได้รับเลือกตั้ง อาคิโนะรู้ว่าผลจะต้องออกมาเช่นนี้ ดังคำพูดของอาคิโนะที่พูดกับดวงเดือนถึงเรื่องของท่านผู้หญิงเออร์มีว่า

“ในฟิลันโน เธอเป็นทุกสิ่งทุกอย่างที่เธอต้องการจะเป็น”

“ดิฉันเพิ่งทราบผลการเลือกตั้งผู้ว่าการนครคอร์นีเลีย” หญิงสาวพูดขึ้นอย่างเพ็งนึกได้

“ผมทราบมาก่อนหน้านั้นแล้ว...” จาควินโตยิ้มขำ “...ทราบตั้งแต่วันที่ท่านผู้หญิงลง
สมัครรับเลือกตั้ง...เธอต้องได้ทุกสิ่งที่เธอต้องการเสมอ”

(อาควิโน. 2536 : 76)

เหตุที่อาควิโนสามารถพูดเช่นนี้ได้ เพราะเขารู้ว่าประธานาธิบดีองค์นั้นรักและตามใจ
ภรรยามากแค่ไหน

ดาวิชจากเรื่องซี้ด ดาวิชรักลิเดียเด็กสาวชาวทะเลทรายผู้ที่เขาได้เป็นเมียด้วยความรัก
ไม่ใช่ด้วยความใคร่ แม้ลิเดียจะบอกกับดาวิชว่าเขาไม่จำเป็นจะต้องยอมรับว่าเด็กที่อาจจะเกิดมา
จากการกระทำครั้งนี้เป็นลูก เพราะมันเป็นกฎของทะเลทรายว่า เด็กที่เกิดจากความยินยอมพร้อม
ใจของผู้หญิงย่อมไม่มีสิทธิ์จะอ้างใครเป็นพ่อ และถ้าดาวิชยอมรับว่าเป็นพ่อทุกคนก็จะพากันแย
หยันเพราะจะแน่ใจได้อย่างไรว่าเด็กไม่ใช่ลูกของชายอื่น แต่ดาวิชกลับไม่สนใจว่าใครจะคิดอย่างไร
เพราะเขารักลิเดียและรู้ว่าลิเดียยอมเป็นของเขาแต่เพียงผู้เดียว เขาบอกกับเธอว่า

“มองข้าให้เต็มตาและจดจำทุกสิ่งทุกอย่างในตัวข้าไว้ ถ้าเจ้ามีลูก ลูกของเราจะได้ไม่
ผิดแผกไปจากข้า...ข้าไม่อาจบอกได้ว่าเมื่อไหร่ข้าจะกลับมาพบเจ้าอีก แต่ขอเพียงให้เจ้ามั่นใจ
ว่าถึงอย่างไรก็ตาม วันหนึ่งข้าจะต้องกลับมาอย่างแน่นอน”

(ซี้ด. 2537 : 61)

เมื่อดาวิชได้เข้าไปอยู่ในเมือง ได้เป็นนายทหารใหญ่แต่เขาไม่เคยลืมบ้านเกิด ไม่เคยลืม
ลิเดีย เขายังต้องอยู่ในเมืองเพื่อทำหน้าที่ของลูกผู้ชายเรียนรู้วิทยาการต่าง ๆ เพื่อจะกลับมา เป็น
ผู้นำเผ่าเช่นเดียวกับพ่อของเขา เขาเคยนึกเบื่อหน่ายท้อแท้ใจอยากที่จะกลับมาหาลิเดีย แต่ด้วย
หน้าที่ทำให้เขาทำตามใจตัวเองไม่ได้ เมื่อเขาได้มีโอกาสพบกับนางเบซาร์แม่ของลิเดีย เขาถามหา
ลิเดียแต่นางเบซาร์ไม่ยอมบอก และยังบอกกับเขาว่าเขาไม่มีสิทธิ์มาอ้างว่าเป็นสามีของลิเดีย
เพราะทั้งคู่ไม่ได้แต่งงานกัน หรือไม่ได้มีพยานรู้เห็น แต่ดาวิชก็บอกแก่นางเบซาร์อย่างผู้ที่มีความรัก
ต่อผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็นเมียว่า

“ถึงเจ้าจะไม่ยอมรับในเรื่องนี้ แต่ข้าและลิเดียก็รู้อยู่เต็มอกว่าเราสองคนเป็นผัวเมียกัน ถึง
จะไม่มีสายตามนุษย์คนใดเป็นพยานรู้เห็น แต่เราก็คือในสายพระเนตรของอัลเลาะห์”

(ซี้ด. 2537 : 263)

เหลียงจากเรื่องลอลลายมังกร เหลียงมีเมียหลังเป็นภรรยาอยู่แล้วที่เมืองจีน แต่เมื่อเหลียงต้องมาทำมาหากินอยู่ในเมืองไทยและจำเป็นต้องมีภรรยาอีกคนเป็นคนไทยเพื่อที่จะได้ซื้อที่ดินในเมืองไทยเพื่อสร้างบริษัทได้ และเมื่อมีฐานะร่ำรวยขึ้นเหลียงก็หาทางพาเมียหลังและลูก ๆ มาอยู่เมืองไทยด้วย ถึงแม้เมื่อได้มาอยู่ร่วมบ้านเดียวกันเมียหลัง จะสร้างปัญหาและสร้างความลำบากใจให้แก่เหลียงหลายครั้งหลายหน เพราะเมียหลัง กลัวว่าลูก ๆ ของเนียมภรรยาคนใหม่จะได้ทรัพย์สมบัติมากกว่าลูกของตน แต่เพราะความที่เหลียงเป็นคนยุติธรรมและเพราะความรักและเข้าใจเมียหลัง ด้วยว่าทำไมจึงคิดเช่นนั้น ทำให้เหลียงไม่โกรธและให้อภัยเมียหลังเสมอ

ตรัยจากเรื่องขอให้รักเรานั้นนิรันดร เขารักลันธรีมากจนถึงกับเอาอนาคตของเขาเข้าแลก โดยเขาจะขอเป็นผู้ดูแลเธอในขณะที่เธอป่วยด้วยโรคร้ายแรง ทั้งที่เขากำลังเรียนอยู่และถ้าเขาเรียนไม่จบภายในกำหนดเวลาที่เขาได้ทุนมาก็เท่ากับอนาคตของเขาก็ต้องดับลงด้วย แต่เขาก็ยอมเพราะลันธรีมาต้องการคนดูแลอย่างใกล้ชิดและคน ๆ นั้นก็ต้องเป็นเขา แม้กระทั่งหมอประเสริฐเองยังพูดว่า

“เวลานี้ลันธรีต้องการใครสักคนที่จะคอยดูแลเธออย่างใกล้ชิด คนที่ต้องเสียสละและอุทิศทุกสิ่งทุกอย่าง ไม่ว่าจะเป็นเวลา ความสุขสบายส่วนตัว หรือแม้แต่อนาคตของตัวเอง เพื่อปกป้องรักษาเธอ และตรัยเป็นคนที่เหมาะสมเข้ามารับหน้าที่นี้”

(ขอให้รักเรานั้นนิรันดร. 2536 : 349)

เมื่อตรัยได้รู้อาการของลันธรีจากหมอประเสริฐ ตรัยรักและสงสารเธอมากถึงกับรับอารมณไว้มองอยู่ น้ำตาของลูกผู้ชายที่แข็งแกร่งคนหนึ่งถึงกับไหลพราก ดังคำบรรยายว่า

“ตรัย นวตรงค์ มีความรู้สึกเหมือนมีสายฟ้าฟาดลงกลางหัวใจ ประสาททุกส่วนแปรี่ยงลงแทบจะในทันที ความเหินห่างแล่นเข้าจับกุมจิตใจ และไม่มีแม้แต่เรี่ยวแรงที่จะยกมือขึ้นเช็ดน้ำตาที่ไหลพรากออกมาโดยไม่รู้สึกตัว”

(ขอให้รักเรานั้นนิรันดร. 2536 : 321)

ตรัยขอให้คุณหมอประเสริฐช่วยพูดกับพ่อของลันธรีให้เขาอนุญาตให้เขาเป็นผู้ดูแลลันธรีเอง ซึ่งหมอประเสริฐไม่เห็นด้วย เพราะอุบัติเหตุครั้งนี้มันไม่ใช่ความผิดของตรัย ตรัยไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบเรื่องนี้ หมอพยายามพูดให้ตรัยเข้าใจและเป็นห่วงอนาคตของตัวเองบ้าง แต่ตรัย

กลับตอบหมอประเสริฐอย่างคนที่มีหัวใจรักผู้หญิงคนหนึ่งอย่างจริงใจ ดังคำพูดของหมอประเสริฐกับตรัยว่า

“...เรื่องอะไรที่คุณจะเอาอนาคตของตัวเองมาทิ้งเพราะเด็กผู้หญิงที่กำลังจะตายเพียงคนเดียว เรื่องอะไรที่คุณจะเอาความไฝฝันซึ่งคุณฝันมาตลอดชีวิต กับความมุ่งหวังที่ใครต่อใครฝากไว้กับคุณมาฝังลงไปพร้อม ๆ กับชีวิตของลันดี”

“ผมไม่ทราบจะอธิบายให้คุณหมอฟังได้อย่างไร...” ตรัยกลืนความรู้สึกบางอย่างลงใจอก

“...เพราะมันไม่ใช่เพียงแค่ความรับผิดชอบ ความรู้สึกพิเศษ หรือความผูกพันที่ผมมีต่อเธอ” ชายหนุ่มยกมือขึ้นป้ายหยาดน้ำตาที่เริ่มรินออกมาใหม่

“เราทุกคนล้วนเกิดมาเพื่อคนใดคนหนึ่ง และถึงตอนนี้ผมก็รู้ว่าผมเกิดมาเพื่อลันดี...ผมพร้อมที่จะดูแลลันดีไปจนลมหายใจสุดท้ายของเธอ”

“คุณรู้สึกอย่างไรกันแน่กับลันดี...” คุณหมอยกถามอย่างคาดคั้น

“ผมรักลันดี” กระแสเสียงของชายหนุ่มกังวานก้อง และเหมือนจะสะท้อนกลับไปกลับมาในความรู้สึกนึกคิดของตนเองและอีกฝ่ายหนึ่ง

“คุณหมออาจคิดว่ามันรวดเร็วเกินไป หรืออาจค้านว่าผมยังรู้จักลันดีไม่เพียงพอ แต่ผมขอยืนยันว่าความรักไม่ได้ต้องการระยะเวลาหรือเหตุผลอื่นใดอีก เพราะลันดีทั้งความรักแท้ที่เรามีต่อคนที่เรารักก็เพียงพอสำหรับทุกสิ่งทุกอย่างแล้ว”

(ขอให้อ่านนิรันดร. 2536 : 325 - 326)

หมอประเสริฐจากเรื่องขอให้อ่านนิรันดร ก็รักภรรยาซึ่งเป็นชาวฟิลิปปินส์ของเขามาก แม้ภรรยาจะเสียชีวิตไปนานแล้วแต่หมอก็ยังนึกถึงภรรยาอยู่ เมื่อหมอได้เห็นความรักของตรัยที่มีต่อลันดีทำให้หมอประเสริฐเก็บไปนอนคิด และนึกถึงเรื่องราวในอดีตที่เคยมีความสุขอยู่กับภรรยา ดังคำบรรยายความรู้สึกของหมอในคืนนั้นว่า

“...เสียงสุนัขเห่าดังมาจากที่ไหนสักแห่ง ดังก้องในความเงียบของยามราตรี ทำให้คุณหมอดคิดไม่ได้ว่า หากภร่ายายังอยู่หล่อนคงจะปลุกเขาให้ลุกขึ้นดูว่ามันเห่าอะไร หมอประเสริฐอดที่จะยิ้มออกมาไม่ได้กับการที่ต้องลุกขึ้นมากลางดึก เพื่อเปิดหน้าต่างออกไปในความมืดเบื้องนอก ทั้ง ๆ ที่โดยมากแล้วเขาแทบจะไม่ได้ลืมตาขึ้นด้วยซ้ำ...”

(อาควิโน. 2536 : 327)

เมื่อหมอประเสริฐถูกคุณสมบุญฟ้องขอจันทรมาตำหนิว่าทำไมต้องมาเป็นนายหน้า
พูดให้เขายอมรับและเข้าใจตรัย หมอประเสริฐจึงพูดให้คุณสมบุญเข้าใจว่าเขาารู้ความรู้สึกของ
ตรัยได้ดีเพราะเขาก็เคยมีความรู้สึกเช่นตรัยมาก่อน ดังเรื่องที่เขาเล่าให้คุณสมบุญฟังว่า

"...ผมแต่งงานกับภรรยามาร่วม 40 ปี และอยู่กับเธอจนกระทั่งวินาทีสุดท้ายที่เธอจากไป
ผมเชื่อว่ามีผู้ชายเพียงไม่กี่คนที่พบกับเหตุการณ์เช่นที่ผมพบมา กับความรู้สึกที่เหมือนใจจะ
ขาดเสียให้ได้กับความรู้สึกสูญเสียจนแว้งว่าง และกับความรู้สึกที่ไม่รู้แม้กระทั่งว่าจะมีชีวิตอยู่
ต่อไปได้อย่างไร..."

(ขอให้อ่านหน้านั้นในนิตยสาร. 2536 : 333)

หมอประเสริฐไม่เคยถอดแหวนแต่งงานออกจากนิ้ว แม้ภรรยาจะตายจากไปนานนับ 10
ปีแล้วก็ตาม เพราะมันคือตัวแทนของความรักที่เขามอบให้แก่ภรรยาและภรรยามอบให้แก่เขา แต่
เมื่อหมอได้เห็นความรักอันบริสุทธิ์ของตรัยที่มีต่อฉันดีแล้ว หมอถึงกับยอมถอดแหวนแต่งงานออกจากนิ้ว
เป็นครั้งแรก แต่หมอก็ได้บอกกับตรัยที่แสดงถึงความรักของหมอที่มีต่อภรรยาว่า

"แหวนวงนี้เป็นสิ่งที่มีค่าสูงสุดในชีวิตผม เพราะเป็นสิ่งที่ผู้หญิงที่ผมรักมากที่สุดสวมให้
กับนิ้วผมด้วยมือของเธอเองในวันที่ผมแต่งงานกับเธอ และตลอดระยะเวลาเกือบ 40 ปีที่
ผ่านมา ผมไม่เคยที่จะถอดแหวนวงนี้ออกจากนิ้วเลย"

(ขอให้อ่านหน้านั้นในนิตยสาร. 2536 : 364)

หม่อมเจ้าจิราภรณ์จากเรื่องช้วนิจนิรันดร์ ท่านพาเวฟิกาผู้เป็นภรรยาไปรักษาตัว
ต่างประเทศจัดหาหมอที่เก่งที่สุดมาดูแลรักษาภรรยา ซื้อบ้านหลังใหญ่โตเพื่อพักอาศัยระหว่างการ
รักษาตัว แม้ภรรยาจะบอกว่ามันไม่จำเป็นที่ต้องซื้อบ้านใหญ่โตขนาดนี้ ให้หาแค่บ้านเช่าก็พอแต่
หม่อมเจ้าจิราภรณ์ไม่ทรงยอมเพราะรักภรรยาจึงต้องการสิ่งที่ดีที่สุดให้กับภรรยา ทรงบอกกับ
ภรรยาว่า

"รู้หรือไม่ว่าที่ฉันต้องการจะเก็บบ้านหลังนี้ไว้ก็เพื่อเตือนใจตัวเอง ให้รำลึกถึงวันขึ้นคืน
สุขของเราทั้งสองคนในช่วงเวลาที่พักอยู่ที่นี่ จะว่าไปแล้วมันก็เหมือนกับเป็นเรือนหอที่เราดื่มน้ำผึ้ง
พระจันทร์กันทีเดียว ฉันอยากจะให้เธอรู้ว่าฉันตั้งใจที่จะเก็บทุกสิ่งทุกอย่างที่เป็นประจักษ์พยาน

ระหว่างเราไว้ให้ดีที่สุด เพื่อว่าวันหน้าวันหลังเมื่อมีลูกมีหลาน แกจะได้พลอยชื่นชมเหมือนกับที่ฉัน เคยชื่นชมในวังวราภุทีซึ่งเป็นสักขีพยานถึงความรักระหว่างเสด็จพ่อกับหม่อมแม่มาแล้ว”

(ชีวนิพนธ์ร. 2538 : 1072)

กรุงเทพฯจะมีการจัดงานใหญ่ฉลองพระนคร ซึ่งท่านควรจะไปร่วมงานนี้ด้วยเพราะนับเนื่องอยู่ในราชวงศ์ แต่ท่านก็จะไม่ไปเพราะผลการตรวจรักษาเวฟิกายังไม่รู้ผล แม้เวฟิกาจะบอกให้ท่านกลับไปก่อน ไม่ต้องทรงเป็นห่วงเมื่อได้ผลแล้วจะรีบโทรเลขไปทูลให้ทราบ แต่หม่อมเจ้าจิราภาาก็ไม่ทรงยอมทิ้งภรรยาไปอยู่ดี เพราะความรักและเป็นห่วงภรรยา ท่านกล่าวว่า

“ฉันจะทิ้งเธอให้อยู่ตามลำพังได้อย่างไร” รับสั่งด้วยน้ำเสียงที่แสดงความรู้สึกห่วงใยอย่างยิ่งจนผู้ฟังอดที่จะตื้นตันไม่ได้”

(ชีวนิพนธ์ร. 2538 : 1028)

อีกเหตุหนึ่งที่ท่านไม่ยากกลับพระนครเพราะอยากจะยืดเวลาการอยู่ตามลำพังกับภรรยาให้นาน ๆ เพราะไม่ต้องการกลับไปพบหน้าคุณนายทหารคนหนึ่งที่มาหลงรักเวฟิกาอยู่ ตั้งแต่ท่านกับเวฟิกายังไม่ได้แต่งงานกัน ครั้งหนึ่งหม่อมเจ้าจิราภาแอบเห็นร้อยโทตุนจับมือเวฟิกาเมื่อเขาไปเยี่ยมเธอที่โรงพยาบาล จนแม้เมื่อแต่งงานกันแล้วท่านก็ไม่เคยพูดเรื่องนี้ให้เวฟิกาฟัง แต่ท่านแอบเก็บความสะเทือนใจนั้นไว้เพียงลำพัง

2. มีความรับผิดชอบในฐานะของสามี

อาคิโนจากเรื่องอาคิโน มีความรับผิดชอบในฐานะสามีที่ควรมีต่อภรรยาด้วยการยอมปล่อยเธอให้เป็นอิสระจากเขาโดยยอมเซ็นใบหย่าให้ ไม่หวังเหนี่ยวให้เธอรอคอยเขา ซึ่งก็รู้ว่าเมื่อไหร่จะได้รับอิสระภาพ เพื่อที่เธอจะได้ไปแต่งงานกับผู้พันไรซาลและเธอจะได้ปลอดภัยจากภัยอันตรายใด ๆ ทั้งปวง

ดาวิชจากเรื่องซี้ด เมื่อได้กับลิเดียโดยความสมัครใจของเธอเอง ซึ่งก็เป็นกฎของชาวทะเลทรายว่าฝ่ายหญิงจะไม่สามารถเรียกร้องให้ชายผู้นั้นมารับผิดชอบต่อเด็กซึ่งอาจจะเกิดมาแต่ดาวิชก็มีความรับผิดชอบโดยยืนยันกับลิเดียว่าเขาจะยอมรับเด็กที่อาจจะเกิดมาเป็นลูกของเขา ดังคำสนทนาของเขากับลิเดียว่า

“เจ้าก็รู้ธรรมเนียมทะเลทรายดี เด็กที่เกิดจากความยินยอมพร้อมใจของผู้หญิงย่อมไม่มีสิทธิ์จะอ้างใครเป็นพ่อ”

“แต่ข้าจะรับเป็นพ่อของลูกเจ้า” ดาวีซยืนยัน

(จี้ค. 2537 : 61)

ดาวีซแต่งงานกับฮัสซาด้วยเหตุผลเพื่อจะระงับความบาดหมางที่อาจจะเกิดขึ้นระหว่างเขากับพวกชาวทะเลทรายซึ่งพ่อของฮัสซาเป็นผู้นำอยู่ก่อน เขาไม่ได้แต่งงานด้วยความรัก แต่เมื่อแต่งงานกันแล้วเขาก็มีความรับผิดชอบต่อเธอในฐานะของสามี เมื่อเขามีความจำเป็นที่จะต้องเข้ามารับการศึกษาวិชาการทหารเพิ่มเติมที่ในเมือง ฮัสซาถูกมูสตาฟาซึ่งเป็นโจรทะเลทรายจับตัวไปแล้วข่มขืนเธออย่างยับเยิน เมื่อดาวีซรู้เรื่องเขารับตามไปช่วยเธอและฆ่ามูสตาฟาตาย เขาพาเธอมารักษาตัวที่โรงพยาบาลเขานั่งเฝ้าใช้เธอทั้งกลางวันและกลางคืนอยู่ถึง 5 - 6 วัน โดยไม่ยอมพักผ่อนหลับนอน และเมื่อเธอฟื้นขึ้นมาเขาก็ยินดีที่จะรับผิดชอบต่อเธอด้วยการนำเธอกลับไปเป็นภรรยาของเขาเหมือนเดิม แต่ฮัสซาเองเป็นฝ่ายไม่ยอมให้เขาทำเช่นนั้น เพราะความละอายใจและเกรงกลัวว่าเขาจะเสื่อมเสียถ้ามีคนรู้เรื่องนี้ แต่ดาวีซก็ยังยืนยันที่จะทำตามที่เขาคิด เพราะเขารู้สึกว่าที่ฮัสซาต้องตกอยู่ในสภาพเช่นนี้มันเป็นความผิดของเขาด้วยที่ไม่ได้ดูแลเธอ ดังคำสนทนาของเขา กับฮัสซาว่า

“เจ้าไม่จำเป็นต้องวิตกกังวลต่อผู้ใด” ดาวีซพูดด้วยน้ำเสียงที่หนักแน่น “หากใครก็ตามเอ่ยถ้อยคำให้เจ้าระคายใจ ข้าจะตัดปากมัน และหากใครก็ตามที่บังอาจมองเจ้าอย่างหยาบหยาม ข้าก็จะควักตาของมันเสีย”

“เจ้าทำเช่นนั้นเพื่อสิ่งใด”

“เพราะเจ้าเป็นเมียข้า...ข้าขอให้คำมั่นว่าแต่จะไปจะดูแลเจ้าอย่างดี”

(จี้ค. 2537 : 312 - 313)

เหลียงจากเรื่องลวดลายมังกร เหลียงมีภรรยาหลายคน แต่ภรรยาเหลียงก็สามารถอยู่ร่วมบ้านเดียวกันได้ เพราะเหลียงไม่ได้ล้อเอียงหรือแสดงให้เห็นว่ารักคนหนึ่งคนใดมากกว่า เหลียงให้ความรักความอบอุ่นแก่ภรรยาและลูก ๆ ของภรรยาทุกคนเท่าเทียมกัน ซึ่งก็แสดงให้เห็นว่าเหลียงมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของการเป็นสามีได้อย่างดี

ดริยจากเรื่องขอให้รักเรานั้นนิรันดร์ ดริยรับผิดชอบต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับ

ลันธริมา ทั้ง ๆ ที่เขาไม่ได้เป็นผู้ขับรถจนทำให้เกิดอุบัติเหตุร้ายแรงแก่ลันธริมา แต่เขาก็ยืนยันที่จะรับผิดชอบต่อเหตุการณ์ครั้งนี้ด้วยการขอแต่งงานกับลันธริมาเพื่อจะได้คอยดูแลเธออย่างใกล้ชิด ซึ่งหมอประเสริฐก็ได้พูดเตือนสติเขาว่าไม่จำเป็นที่เขาจะต้องมารับผิดชอบขนาดนั้น และพ่อของลันธริมาเองก็ไม่ยอมที่จะให้เขาแต่งงานกับลันธริมาด้วย แต่ด้วยความตั้งใจจริงของเขาที่จะขอรับผิดชอบในตัวลันธริมาจึงทำให้หมอประเสริฐและคุณสมบุญเห็นใจยอมให้เขาแต่งงานกับลันธริมา เขาเคยบอกกับลันธริมาถึงเรื่องอุบัติเหตุครั้งนี้ว่า

“เรื่องต่างๆ มันผ่านพ้นไปแล้ว ลันคืออยากกล่าวโทษตัวเองอีกเลยนะ เพราะจริงๆ แล้ว ถ้าจะมีใครสักคนที่รับผิดชอบเรื่องนี้คนนั้นก็ควรจะเป็นผมไม่ใช่คุณ เพราะหากผมไม่หลุนลันออกมาจากงานคืนนั้น ลันก็คงไม่ต้องพลอยมารับเคราะห์กรรมไปด้วยแบบนี้”

(ขอใหรักร้านนั้นวันคร. 2536 : 319)

เมื่อคุณสมบุญอนุญาตให้เขาเป็นผู้คอยดูแลลันธริมาได้ ทั้ง ๆ ที่ตัวเขาเองก็ยังไม่ค่อยสมประกอบจากอุบัติเหตุครั้งนั้น แต่ในเมื่อต่อไปนี้เขาจะต้องดูแลรับผิดชอบในตัวลันธริมาเขาจึงต้องทำตัวเองให้เข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ดังความคิดของเขาว่า

“...ขณะที่บอกกับตัวเองว่าเขาจะต้องยืนหยัดอยู่ในโลกให้ได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องอยู่ดูแลคุ้มครองลันธริมาให้สมกับที่เคยลันวาทาไว้กับหมอประเสริฐ...และจะไม่มีวันระย่อต่ออุปสรรคใด ๆ ทั้งสิ้น ชายหนุ่มก้มลงมองไม้เท้ารักแร้ทั้งสองข้างที่ถือรวบอยู่ในมืออีกครั้ง ก่อนตัดสินใจเหวี่ยงมันลงไปในบึงกว้างที่ละช้า...”

(ขอใหรักร้านนั้นวันคร. 2536 : 345)

ตรัยถึงกับต้องขอหยุดพักการเรียนเพื่อคอยดูแลลันธริมาอย่างใกล้ชิด เพราะระยะหลังอาการของเธอรุนแรงน่ากลัวมากมีเลือดออกทั้งทางปากทางจมูก ซึ่งตรัยต้องคอยดูแลเธออย่างใกล้ชิดแทบจะไม่ได้หลับได้นอน แต่เขาก็ทำทุกอย่างด้วยความเต็มใจแต่ในที่สุดลันธริมาก็ตายจากเขาไป แต่ก่อนตายเธอขอให้เขากลับไปเรียนให้สำเร็จเพื่อเธอจะได้ภาคภูมิใจด้วย เมื่อลันธริมาตายตรัยแทบจะตายตามไปด้วย เขาหมดกำลังใจในชีวิตแทบจะไม่อยากทำอะไรเลย แต่ในเมื่อเขาได้ปากกับลันธริมาไว้แล้วว่าเขาจะกลับไปเรียนให้สำเร็จ เขาก็รับผิดชอบต่อคำพูดของเขาที่ให้ไว้กับเธอถึงแม้เธอจะตายไปแล้วก็ตาม ด้วยการกลับไปเรียนอีกจนสำเร็จได้รับปริญญา และในวันที่รับปริญญาเขาได้เชิญรถที่ลันธริมาเคยนั่งขึ้นมารับปริญญาด้วย

หม่อมเจ้าจิรอาภาจากเรื่องขั้วนิจันดร ท่านถือว่าเป็นความผิดของท่านที่ไม่ดูแลเวฬิกาให้ดีเมื่อขึ้นขั้วมาจนทำให้เธอต้องตกลงมาได้รับบาดเจ็บ ท่านจึงขออนุญาตพ่อของเวฬิกาพาเธอไปรักษาตัวที่เมืองนอก และเพื่อไม่ให้เป็นการเสื่อมเสียแก่เวฬิกาที่ต้องเดินทางไปกับพระองค์ ท่านจึงขอแต่งงานกับเวฬิกาก่อนที่จะเดินทางไป

เมื่อเกิดการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครอง พวกพระบรมวงศานุวงศ์ต่างได้รับความเดือดร้อน เพราะเนื่องจากคนในคณะปฏิวัติบางคนรังเกียจเจ้านาย และพยายามบีบคั้นต่าง ๆ นานา เช่น รัชทายาทสมมติ ยึดวัง ฯลฯ หม่อมเจ้าจิรอาภาก็ถูกกระทำเช่นนั้นจนต้องทิ้งวังไปอยู่ที่ต่างจังหวัด ท่านมีความรู้สึกที่เวฬิกาต้องมาพลอยเดือดร้อนเพราะมาแต่งงานกับท่าน ท่านขอโทษเธอ และยินดีจะให้อิสระแก่เธอ แต่เธอไม่ยอมจากท่านไปและน้อยใจในคำพูดของท่าน ท่านจึงอธิบายให้เธอฟังถึงความรู้สึกที่ท่านต้องรับผิดชอบต่อเธอว่า

“เธอมองดูหน้าฉันดูดวงตาฉันแล้ว เธอจะรู้ว่าฉันเจ็บปวดเพียงไรที่ต้องพูดเรื่องนี้ออกมา แต่เพราะฉันรักเธอมากเกินไปจะทำร้ายเธอให้จมปลักอยู่กับคนที่ลึนไร้อนาคต ฉัน จึงยินยอมที่จะเป็นฝ่ายทำร้ายตัวเองแบบนี้”

(ขั้วนิจันดร. 2538 : 1027)

3. การให้เกียรติภรรยา

อาคิโนจากเรื่องอาคิโน อาคิโนรักให้เกียรติดวงเดือนภรรยาคนใหม่ ด้วยการพาเธอไปในทุกแห่งที่เขาไป และแนะนำให้เพื่อน ๆ ของเขาที่อยู่ในอเมริการู้จักกับเธอ และเมื่อเขาได้รับนิรโทษกรรมให้กลับมายังประเทศบ้านเกิดเมืองนอนของตนเองได้ เขาก็พาดวงเดือนกลับมาด้วย ทั้ง ๆ ที่ เขาเป็นถึงระดับผู้นำของประเทศ แต่ดวงเดือนภรรยาของเขาไม่ใช่ชาวฟิลิปปินส์ เธอเป็นคนไทย โดยที่เขาไม่ได้คำนึงว่าจะเป็นปัญหากับเขาหรือไม่ ที่เขากล้าทำเช่นนี้เพราะเขารักและให้เกียรติแก่ภรรยาของเขานั้นเอง

อังตวนจากเรื่องอาคิโน อังตวนรักและให้เกียรติภรรยาของตนเสมอทั้งในโอกาสส่วนตัวและต่อหน้าผู้อื่น เมื่อพันโทโรซาลมาเยี่ยมท่านผู้หญิงเออร์มีภรรยาของเขา เพราะเธอถูกประชาชนคนหนึ่งทำร้ายขณะที่จัดงานเพื่อฉลองชัยชนะที่เธอได้รับเลือกให้เป็นผู้ว่านครคอร์นิเลีย เขาชมภรรยาของเขาต่อหน้าพันโทโรซาลด้วยความจริงใจว่า

“เออร์มียังเข้มแข็งเหมือนเดิม” ผู้เป็นสามีเอ่ยชม

“วันเข้มแข็งได้ ก็เพราะมีคุณคอยให้กำลังใจ” หล่อนยิ้มอย่างอ่อนหวาน
และเมื่อประธานาธิบดีจะออกไปพูดธุระกับพันโทไรซาลข้างนอก เขาก็ขออนุญาตภรรยา
ก่อนจะออกไปว่า

“ขอเวลาสักครู่นะคนดี ผมจะบอกพยาบาลให้มาอยู่เป็นเพื่อนคุณ” ประธานาธิบดี
อังดรอน ไฮเซ่ ไดแอล ก็มลงจุมพิตริมฝีปากภรรยาเบาๆ ก่อนโอบไหล่นายทหารคู่บารมีเดิน
ออกมาจากห้อง”

(อาคิโน. 2536 : 82)

ดาวิชจากเรื่องซีด ดาวิชให้เกียรติฮัสซาซึ่งได้ชื่อว่าเป็นภรรยาของเขา ถึงแม้ทั้งคู่จะ
แต่งงานกันโดยไม่ได้รับกันก็ตาม แต่ดาวิชก็ยกย่องให้เกียรติเธอด้วยการจะพาเธอกลับไปเป็น
ภรรยาของเขาเหมือนเดิม แม้ว่าเธอจะถูกมุลตาฟาพาเธอไปข่มขืนแล้วก็ตาม และบอกกับเธอว่า
ถ้าใครพูดถึงเรื่องของเธอ เขาจะจัดการกับมันผู้นั้นทันที

หม่อมเจ้าจิราภาจากเรื่องช้วนิจนิรันดร ท่านมีฐานันดรศักดิ์อันสูงส่งแต่ท่านก็ให้
เกียรติแก่ภรรยาซึ่งเป็นเพียงประชาชนธรรมดา ด้วยการขอคำปรึกษาจากเธอบ้าง ขออนุญาตเธอ
บ้างเมื่อท่านจะไปไหน เช่นครั้งหนึ่งท่านขอภรรยาว่า

“เธอจะว่าอะไรหรือไม่ หากฉันจะเดินทางกลับพระนครในเดือนมิถุนายนหรือกรกฎาคม”
(ช้วนิจนิรันดร. 2537 : 1072)

แล้วก็ทรงอธิบายเหตุผลให้ฟังว่าทำไมท่านจึงจะต้องกลับในเวลานั้น ทั้ง ๆ ที่ท่านจะไป
โดยไม่ปรึกษาหรือขออนุญาตจากเธอก็ได้ แต่เป็นเพราะท่านรักและให้เกียรติภรรยาในการที่จะให้
รับรู้และออกความคิดเห็นด้วย

ภาพลักษณ์ของสามีที่ไม่พึงประสงค์

ประภัสสร เสวิกุล เสนอภาพลักษณ์ของสามีที่ไม่พึงประสงค์โดยผ่านตัวละคร 6 ตัว
ได้แก่ ทินกร พ่อของนัด ไฟซาล หมอมิน สารทูล พ่อของล่องจัน ซึ่งมีลักษณะดังนี้

1. ไม่รักและไม่ซื่อสัตย์ต่อภรรยา คนที่เป็นสามีภรรยากันต้องรักและซื่อสัตย์ต่อกัน ครอบครัวใดที่สามีรักและซื่อสัตย์ต่อภรรยาครอบครัวนั้นก็มีความสุข เช่นเดียวกันครอบครัวใดที่สามีไม่รักและไม่ซื่อสัตย์ต่อภรรยาครอบครัวนั้นก็ไม่มีความสุข ทำให้เกิดการทะเลาะวิวาทกัน ไม่ไว้ใจกัน ครอบครัวไม่เป็นสุขและอาจถึงขั้นเลิกรากันไป บางครอบครัวมีลูกด้วยกันแล้วก็จะทำให้ปัญหาต่างๆ ตกแก่ลูก ซึ่งก็อาจจะเป็นปัญหาของสังคมต่อไป

ทินกรจากเรื่องเมเปิลแดง ทินกรได้อัลยาเป็นภรรยาเพราะเขาเสียใจที่ลิดาภญิงสาวที่เขารักกำลังจะแต่งงาน เขามาหาอัลยาด้วยหัวใจที่บอบช้ำ เมื่อมาได้รับความเอาใจใส่ดูแลอย่างดี ความใกล้ชิด ทำให้ทินกรและอัลยาได้เสียกัน ซึ่งไม่ได้เกิดจากความรักของทินกรเลย ซึ่งก็ดูเหมือนว่าทินกรกำลังรู้สึกสับสนในตัวเอง จึงพยายามพูดปลอบใจตัวเองและอัลยาในทำนองว่า เขารักเธอ ดังคำพูดของเขาว่า

“...ผมรู้ว่าตัวเองออกจะแย่มาก ๆ ที่เดียว โลเล ไม่เคยรักจริง...เมื่อก่อนอาจจะใช่ แต่เดี๋ยวนี้มันเปลี่ยนไปแล้ว...อัลยา ถ้าผมจะบอกคุณว่าคุณเป็นคนที่ผมรักมากที่สุด คุณจะเชื่อไหม...ผมเหมือนคนเห็นแก่ตัว พอผิดหวังจากผู้หญิงคนหนึ่งก็วิ่งมาหาอีกคนหนึ่ง”

(เมเปิลแดง. 2536 : 126 - 127)

เมื่อทินกรได้อัลยาเป็นภรรยาแล้ว เขาลืมเรื่องของลิดาภญิงที่เขารักมากที่สุดคนหนึ่งไปเลย เหมือนไม่เคยมีเธออยู่ในหัวใจ เขาพรั่นพรึงแต่เขารักอัลยา และจะขาดเธอไปไม่ได้ แต่เขาก็เอาแต่ใจตัวเอง โมห่ง่าย หงุดหงิด ทำให้อัลยาเสียใจ น้อยใจบ่อย ๆ กว่าที่ตกลงว่าจะแต่งงานแต่งงานได้ ก็ทะเลาะกันหลายครั้ง และในที่สุดงานแต่งงานก็ไม่ทันได้เกิดขึ้นเพราะอัลยาถูกรถชนตายในขณะที่กำลังจะข้ามถนนมาหาทินกรเพื่อพากันไปทำพิธีแต่งงานที่โบสถ์ เธอถูกรถชนตายเพราะทินกรร้องเรียกเธอให้ข้ามถนนมาหาเขา อัลยาต้องตายเพราะความใจร้อน ชี้อหุนหงิด ความเอาแต่ใจตัวเอง ซึ่งก็หมายถึงความรักตัวเองมากกว่าความรักที่เขามีให้อัลยานั่นเอง

พ่อของนัตจากเรื่องขอหมอนใบนั้นที่เธอฝันยามหนุน พ่อของนัตไม่ได้รักแม่ของนัตแต่รักตัวเองมากกว่า ทั้ง ๆ ที่คำพูดของเขายกย่องแม่ของนัตอยู่ แต่การกระทำไม่ได้แสดงว่ารักเลย เขาไปมีภรรยาใหม่ทั้ง ๆ ที่แม่ของนัตไม่มีความผิดอะไรเลย และในที่สุดเขาก็ไปอยู่กับภรรยาคนใหม่ทิ้งลูกเมียให้อยู่กันตามลำพัง เมื่อถูกลูกถามว่าเขาไม่รักแม่หรือจึงทำเช่นนั้น เขาตอบว่า

“พ่อไม่เคยเลิกรักแม่...” พ่อเน้นเสียง “แต่พ่อรักความรักที่ผู้หญิงคนนั้นมีให้กับพ่อ”

(เวลาในขวดแก้ว. 2534 : 41)

เป็นคำตอบที่สรุปได้ว่าเขารักตัวเองมากกว่ารักเมียรักลูก เพราะเขาต้องการจะไปมีความสุขกับผู้หญิงคนใหม่นั้นเอง

ไฟศาลจากเรื่อง ชีค หลงรักเลดี้แอนนิตาของท่านอิรล์แห่งแซกซันตัน และจะแต่งงานกับเธอ ไฟศาลได้พาเธอมาที่โบเดอร์ฮาร์ดด้วย แต่เมื่อเลดี้แอนนียากจะไปเที่ยวชมดินแดนทะเลทรายและขอให้ดาวิชพาไป กษัตริย์ฟาฮัดก็ทรงอนุญาต ในขณะที่เลดี้แอนนีกำลังชื่นชมความงามของทะเลทรายอยู่นั้นก็เกิดพายุทรายทำให้คนทั้งคู่ไม่สามารถถอยออกมาได้ทันในวันนั้นกว่าพายุจะสงบก็ล่วงเข้าวันใหม่เลดี้แอนนีกะเอบจะเอาชีวิตไม่รอด แทนที่ไฟศาลจะเป็นห่วงหญิงคนรักว่าจะเป็นอันตรายจากพายุทราย เขากลับโกรธแค้นดาวิชเพราะเขาไม่ชอบหน้าดาวิชอยู่ก่อนแล้ว คิดเพียงแต่จะลงโทษดาวิชเมื่อกลับมา และคิดว่าจะไม่ยอมแต่งงานกับเลดี้แอนนิตาเพราะเกิดความคลางแคลงใจในความบริสุทธิ์ของเธอ ดังคำพูดที่ไฟศาลพูดกับกษัตริย์ว่า

“ถ้าเรื่องราวระหว่างเลดี้แอนนิตากับไอ้เด็กคนนั้นมันเกิดเลยเกิดขึ้นมาจริง ๆ หม่อมฉันก็คงจะต้องเลิกล้มความตั้งใจเดิม”

(ชีค. 2537 : 211)

แต่เมื่อกษัตริย์ฟาฮัดเตือนสติให้เขาคิดถึงผลที่จะตามมาถ้าเขาไม่แต่งงานกับเลดี้แอนนิตาเขาเองจะเป็นฝ่ายเสียเปรียบ เขาจึงยอมแต่งงานกับเธอ ทั้งที่ไม่ได้รักเธออีกแล้ว ทั้ง ๆ ที่เลดี้แอนนิตายังบริสุทธิ์ทุกอย่าง และมันไม่ใช่ความผิดหรือความตั้งใจของเธอเลยที่จะไปติดอยู่ในทะเลทราย และดาวิชซึ่งเป็นคนที่ซื่อสัตย์และจงรักภักดีต่อสถาบันกษัตริย์ก็ยืนยันถึงความบริสุทธิ์ใจของตนด้วยการกล่าวพระนามอัลเลาะห์ให้เป็นพยานคำพูดของเขา จะอย่างไรก็ตามไฟศาลก็ไม่ทรงเชื่อและยังรังเกียจเลดี้แอนนิตาอย่างเห็นได้ชัด ไฟศาลก็ไม่เคยแสดงความรักเธอเลย และไม่สนใจความรู้สึกของเธอด้วยว่าจะเข้าใจเสียใจแค่ไหน แม้แต่กษัตริย์ฟาฮัดก็ทรงรู้เรื่องนี้และพูดตักเตือนไฟศาล แต่ไฟศาลก็ไม่สนใจที่จะรับฟังหรือเปลี่ยนแปลงความคิดของตน ดังคำสนทนาของฟาฮัดกับไฟศาลว่า

"ข้ารู้ว่ามันเป็นเรื่องส่วนตัวของเจ้า...แต่เจ้าก็คงปฏิเสธไม่ได้ว่าเจ้าอยู่ในฐานะรัชทายาทของโบเดอร์ฮาบัต และความเคลื่อนไหวทุกอย่างของเจ้าล้วนเป็นสิ่งที่คนจับตามองและเล่าลือต่อ ๆ กัน และเวลานี้ในวงสังคมต่างซุบซิบกันถึงเรื่องที่เจ้าจะเลิกลาห่างเหินกับเมียชาวอังกฤษ"

"หม่อมฉันไม่สนใจปากชาวบ้าน...เสด็จพี่คงจำได้ว่าเสด็จพี่เป็นคนตรัสเองว่าหม่อมฉันจำเป็นต้องแต่งงานกับเลดี้แอนน์โดยไม่มีทางเลือกทางอื่น" ไฟซาลเอ่ยด้วยน้ำเสียงที่ขมขื่น "หม่อมฉันทูลตามตรงว่า ถึงบัดนี้หม่อมฉันก็ยังทำใจไม่ได้เมื่อนึกถึงคืนที่เลดี้แอนน์หายไปกับไอ้เบคูนคนนั้นทั้งคืน"

(ซีค. 2537 : 235)

แสดงว่าไฟซาลไม่ได้รักเลดี้แอนน์ด้วยจิตใจ แต่รักตัวเธอรักความสาว ความสวย ความบริสุทธิ์ของเธอ เพราะเพียงแค่อะไรหายไปกับผู้ชายคนหนึ่งด้วยเหตุผลวิสัยเขาก็สามารถเลิกรักเธอได้ ซึ่งก็แสดงให้เห็นอีกด้วยว่าเขารักตัวของเขาเองมากกว่าเพราะเขากลัวว่าเขาจะไม่ใช่ชายคนแรกของเธอ และเขากลัวว่าดาวิซจะหัวเราะเยาะเขา ซึ่งมันไม่อาจเป็นไปได้เลย

หมอมินจากเรื่องไฟ หมอมินไม่รักและไม่ซื่อสัตย์ต่อภรรยา ทั้ง ๆ ที่เขาก็รู้อยู่แล้วว่า มณีนุชมีฐานะร่ำรวยกว่าเขามากแต่เขาก็แต่งงานกับเธอ ต่อมาภายหลังเขาเองที่เป็นคนคิดไปเองว่าเป็นปมด้อยที่มีภรรยาที่ร่ำรวยกว่า ทั้ง ๆ ที่มณีนุชไม่เคยแสดงอะไรที่เป็นการดูถูกเหยียดหยามตรงกันข้ามเธอรักและให้เกียรติเขาเสมอ แต่เขากลับไม่ซื่อสัตย์ต่อเธอด้วยการได้นางพยาบาลในโรงพยาบาลที่เธอสร้างให้เขาเป็นผู้ดูแลเป็นภรรยา

เขาโกหกภรรยาว่าจะไปประชุมที่แท้ก็ไปหาความสุขกับเมียน้อย เมื่อภรรยามารู้ภายหลังว่าไม่ได้ไปประชุม เธอก็ไม่ได้โกรธหรือต้องการจะจับผิดอะไรแต่หมอก็ร้อนตัว แล้วยังหาเรื่องตำหนิว่าเธอไม่ให้เกียรติเขา ก้าวก้าวในเรื่องส่วนตัวของเขา และในที่สุดเขาก็แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าเขารักภรรยาคนใหม่มากกว่ามณีนุช เพราะเขายอมทำตามคำขอร้องของมายที่ให้ไปขอยกกับมณีนุชเพื่อมาใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันกับเธออย่างเปิดเผย โดยที่เขาไม่นึกถึงเลยว่ามณีนุชจะรู้สึกเศร้าโศกเสียใจแค่ไหน เขาพูดกับเธออย่างคนที่หมดรักเธอแล้วว่า

"ผมมีเรื่องที่จะพูดกับคุณ...ผมอยากมีอิสระ"

"นุชก็ให้อิสระหมดเวลา" หล่อนยิ้มและยื่นมือออกไปจะแตะต้นแขนสามี

"ผมหมายถึงอิสระจากคุณ" หญิงสาวยกมือค้าง และค่อย ๆ ปล่อยให้มันตกลงข้างตัวอย่างสิ้นแรง

“ให้เราพูดกันอย่างตรงไปตรงมาเถอะนะ...คุณก็รู้ว่าเรามีพื้นฐาน ความสนใจในเรื่อง
ราวต่าง ๆ และการใช้ชีวิตที่แตกต่างกันมาตั้งแต่ต้น ผมเองอาจเป็นฝ่ายผิดที่คิดว่าสักวันเราคง
จะปรับตัวเข้าหากันได้ แต่คุณก็รู้อีกนั่นแหละว่าวันนั้นมันไม่มีทางที่จะมาถึง”

(ไฟ. 2538 : 119 - 120)

จะเห็นว่าหมอมีนัดเอง พูดเองตลอดโดยไม่ยอมรับฟังความคิดและความรู้สึกของ
มณีนุชภรรยาที่รักสามีและให้เกียรติสามีมาตลอด

สารทูลจากเรื่องสวนผีเสื้อ สารทูลรักแต่ตัวเองชอบทำอะไรตามใจตัวเอง โดยไม่คิด
ว่าเขาไม่ใช่หนุ่มโสดแต่เขามีภรรยามีลูกแล้ว เขาไม่เคยคิดที่จะปรับตัวเข้าหาภรรยา ต่างฝ่ายต่าง
เห็นว่าตนเองถูกต้อง และอีกฝ่ายต้องยอมรับให้ได้ เมื่อยอมไม่ได้ก็แยกกันอยู่โดยไม่เห็นเป็นเรื่อง
เสียหายหรือร้ายแรงอะไร นั่นก็เป็นเพราะว่าเขาไม่ได้รักกันอย่างจริง ๆ นั่นเอง เขาและภรรยาไม่
ได้เลิกกันเพียงแต่ทั้งคู่ตกลงว่าจะแยกกันอยู่สักระยะหนึ่ง เขาไปอยู่เพชรบูรณ์ได้ 7 เดือนจึงกลับมา
เยี่ยมลูกเยี่ยมเมีย แทนที่เขาจะรู้สึกดีใจที่จะได้มาพบหน้ากันเขากลับไม่รู้สึกละอะไรเป็นพิเศษ และ
เมื่อกลับมาบ้านพบผู้ชายคนหนึ่งกำลังนั่งคุยกับนกยูงภรรยาของเขาอย่างสนทนสนม เขากลับไม่
รู้สึกยินดียินร้ายอะไร และทั้ง ๆ ที่นกยูงยังแสดงให้เห็นว่าเธอยังมีเยื่อใยกับเขาอยู่ เขาเองกลับมี
ท่าทีเบื่อหน่ายเธอ ไม่เต็มใจที่จะแสดงความรักต่อเธอ หน้าซ้ำจิตใจของเขายังคิดถึงอยู่แต่หมอพน
ที่ชื่อวิฟาร์ซึ่งเพิ่งจะพบกันได้ไม่กี่ชั่วโมง ดังกิริยาอาการของเขาที่แสดงต่อภรรยาว่า

“นกยูงพยักหน้าและเดินมาที่เตียงพลางทอดตัวลงนั่ง สารทูลโอบหล่อนไว้หลวม ๆ กลืน
เหงื่อจาง ๆ และกลืนน้ำหอมที่เขาคุ้นเคยอวลอยู่ใกล้ ๆ ชวนให้คิดถึงวันและคืนหลายเดือนที่
ล่องเลยมาพร้อมกับความเหงาและว้าเหว่

“ตัวคล้ำไปนะ” นกยูงก้มหน้าลง มือของหล่อนลูบคลำบนคางที่สากคายด้วยคราบ
เคราและกระโถแตก

“จูบเค้าหน่อยซิ” หล่อนร้องขอ

“สารทูลถอนหายใจลึก ๆ เหงือกและแผลจากการถอนฟันดูเหมือนจะพร้อมใจกัน
อักเสบขึ้นมาใหม่ และเขาไหลไปคิดถึงหมอพนที่ชื่อวิฟาร์”

(สวนผีเสื้อ. 2536 : 26 - 27)

ในคืนแรกที่เขากลับมาถึงนั่นเอง เขาก็เดินออกไปยืนมองที่หน้าร้านหมอฟันที่ชื่อวิฟาร์ที่ เขาเพิ่งพอใจในวินาทีแรกที่เห็นเธอ เข้าขึ้นภรรยาถามว่าเขาไปไหนมา เขาก็หงุดหงิดและบอกภรรยา ว่าเขาจะเมื่อดูออกไปข้างนอก แล้วก็ไล่ให้ภรรยาไปทำงาน เมื่อเธอบอกว่าจะกลับค่า ๆ และจะมีเพื่อนชายมาส่ง เขากลับมีความรู้สึกที่บอกไม่ถูกว่าจะดีใจหรือจะเสียใจดี ดังคำบรรยายอาการ ของเขาว่า

"ศรทูลหลับตานิ่ง ชายหนุ่มบอกไม่ถูกเหมือนกันว่าเขาควรจะปึงปึง ควรจะแสดง อาการหึงหวง หรือควรจะดีใจที่นกยูงมีใครอีกสักคนในชีวิตของหล่อน หลังจากที่เขาและ หล่อนแทบจะล้มเหลวในชีวิตการแต่งงานอย่างสิ้นเชิง เหลือแต่ยังไม่ได้หย่าขาดกันให้เป็น เรื่องเป็นราวเท่านั้น"

(สวนผีเสื้อ. 2536 : 37)

ถ้าเขารักภรรยาจริง ๆ เพียงแต่เขายอมมองน้องเธอ ก็เชื่อว่าเธอพร้อมที่จะคืนดีและใช้ ชีวิตคู่กับเขาตลอดไป แต่นี้เป็นเพราะเขาไม่ได้รักเธอจึงไม่พยายามที่จะปรับความเข้าใจกันและหัน หน้ามาปรึกษาหารือกัน ใจเขาปฏิเสธเธอตลอดเวลา ดังความคิดความรู้สึกของเขาว่า

"ถ้าเพียงแต่เขา...เขาถามตัวเองในใจ ไม่มีทางหรอก...ชายหนุ่มซึ่งปฏิเสธ...ถึงอย่างไร ก็ไม่มีทางที่เขากับนกยูงจะคืนรักกันเหมือนเดิม"

(สวนผีเสื้อ. 2536 : 39)

พ่อของล่องจันจากเรื่องขอหมอนใบนั้นที่เธอฝันยามหลับ พ่อของล่องจัน ไม่เคยแสดงอาการหรือคำพูดอะไรเลยที่แสดงว่าเขารักภรรยา มีแต่แสดงอาการและคำพูดที่ดูถูกเหยียดหยามภรรยาอยู่ตลอดเวลา มีภรรยาเหมือนกับมีคนรับใช้ที่ต้องมีหน้าที่คอยดูแลรับใช้เขาแทบทุกเรื่อง และเมื่อเขาพอจะมีฐานะขึ้นมาบ้าง เขาก็แสดงความเห็นแก่ตัวความไม่ซื่อสัตย์ต่อภรรยาคู่ทุกข์คู่ยากกันมา โดยการพาผู้หญิงคนใหม่เข้ามาอยู่ในบ้าน เมื่อภรรยาของเขาไม่ยอม เขากลับว่าเธออย่างเสีย ๆ หาย ๆ ว่า

"จำใส่กะโหลกไว้บ้างซิว่าฉันเป็นคนหาเลี้ยงทุกคนในบ้านนี้ ตอนที่ลำบากลำบากก็มีฉัน ตีนถีบปากกัดงก ๆ อยู่คนเดียว ครั้นพอมีกินขึ้นมาจะหาความสุขส่วนตัวบ้าง ทำไมเธอถึงต้องมาเอะอะวืงววาย"

(ขอหมอนใบนั้นที่เธอฝันยามหลับ. 2535 : 29)

เมื่อภรรยาของเขาเป็นฝ่ายเสียใจ และทนไม่ได้ที่จะอยู่ร่วมชายคาเดียวกันกับเมียหย้อย จึงเป็นฝ่ายออกจากบ้านไปเอง แทนที่เขาจะเป็นห่วงภรรยาที่เคยร่วมทุกข์ร่วมสุขกันมายามยากจน เขากลับไม่ได้สนใจว่าเธอจะเศร้าโศกเสียใจแค่ไหน เขาไม่ได้ห้ามหรือไม่ได้ถามสักคำว่าเธอจะไป อยู่ไหน เขาพูดมาเพียงประโยคเดียวว่า “งั้นก็ตามใจ”

2. ไม่มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของสามี สามีที่ไม่มีความรับผิดชอบคือไม่ดูแล เอาใจใส่ทุกข์สุขของภรรยา กลับบ้านไม่ตรงเวลาทำให้ภรรยาต้องเป็นห่วง เห็นแก่ตัว ไม่หาเลี้ยง ครอบครอง ไม่ทำหน้าที่ของการเป็นสามีที่ตนเอง

ทบทวนจากเรื่องมเปิลแดง เมื่อทบทวนมีความสัมพันธ์กับอัลยาแล้วเขาก็คิดจะแต่งงาน กับเธอ แต่ไม่ได้เคยคิดถึงปัญหาที่จะเกิดขึ้นและปัญหาที่จะตามมา เช่น เขาไม่ได้ถามหรือปรึกษากับ อัลยาเลยว่าจะยินดีกลับไปอยู่เมืองไทยกับเขาหรือไม่ แต่เขากลับพูดออกมาอย่างคนที่เห็นแก่ ตัวว่า

“คุณต้องหัดทานอาหารไทยแล้วละที่รัก...คุณจะต้องอดทนเพื่อผมได้ไหมอัลยา...ผมรู้ว่ามัน คงจะต้องยากมากสำหรับคุณ ในการที่จะเปลี่ยนจากความเป็นอยู่ที่คุ้นเคยมาอยู่ใน วัฒนธรรมอีกแบบหนึ่ง แต่อย่างน้อย ๆ เราก็มีเวลาเตรียมตัวอีกนานกว่าผมจะกลับไปเมือง ไทยถึงตอนนั้นคุณคงชินขึ้นแล้วละ”

(เมเปิลแดง. 2536 : 141)

เมื่ออัลยาบอกถึงความวิตกกังวลของเธอที่จะแต่งงานกับเขาว่าอาจจะเกิดปัญหาเรื่อง เชื้อชาติ ซึ่งมีผลต่อหน้าที่การงานของเขา เขาเองก็คิดเรื่องนี้อยู่เหมือนกันแต่ยังหาทางออกไม่ได้ และเมื่ออัลยาพูดขึ้นมาก่อนจึงเหมือนกับไปจีจุดที่เขาที่กำลังวิตกกังวลอยู่ ซึ่งเขาเองก็ยังไม่รู้จะทำ อย่างไรและเมื่อหาคำตอบให้กับเธอไม่ได้เขาก็พาลเธอ จนเธอน้อยใจกลับไปบ้านเธอก่อน

พ่อของนัตจากเรื่องเวลาในขวดแก้ว พ่อของนัตไม่มีความรับผิดชอบ ไม่เคยสนใจว่า เขาทำให้เมียและลูกต้องเป็นห่วงในการกลับบ้านไม่ตรงเวลาของเขา เขาทำให้เมียต้องพาลูก ๆ ออกมานั่งรอเขาที่ระเบียงบ้านจนดึกจนดื่น เมื่อเขากลับมาเห็นสภาพของเมีย และลูกที่ยังเล็ก ๆ มานั่งรอรับเขาแทนที่เขาจะคิดปรับปรุงตัวเอง แต่กลายเป็นว่าบางวันเขาก็ไม่กลับเลย และบางทีก็ หายไปเป็นเดือน ๆ เขาทำให้เมียต้องน้อยใจ เสียใจ และวิตกกังวลว่าเขาจะไปมีผู้หญิงคนใหม่หรือ เปล่า และก็เป็นอย่างนั้นจริง ๆ

วันหนึ่งพ่อของนักกีฬาผู้หญิงคนใหม่มาบ้าน และเมื่อพ่อและแม่ของนักเล้กกัน พ่อไปอยู่กับผู้หญิงคนใหม่ นักขอร้องให้พ่อมาหาเขาบ่อย ๆ พ่อของนักกีฬาลับตอบลูกอย่างคนที่ไม่มีความรับผิดชอบต่อภรรยาเลยว่า

"มันไม่ได้ช่วยให้อะไรดีขึ้นหรอก...โดยเฉพาะกับตัวของแม่เอง ตราบใดที่เขายังไม่ยอมรับความจริงของสถานการณ์ที่เปลี่ยนไปเขาก็จะไม่มีความสุข และเรียกร้องเอาแต่สิ่งที่มันเป็นไปไม่ได้...พ่ออยากให้เวลาแม่เขา ให้เขาได้อยู่ตามลำพัง อย่างน้อยเขาก็จะได้รู้สึกถึงคุณค่าและความสามารถของตัวเอง และรู้ว่าเขาอยู่ได้โดยไม่จำเป็นต้องมีคนอื่น"

(เวลาในขวดแก้ว. 2534 : 41)

ไฟชาลจากเรื่องซี้ด เมื่อแต่งงานกับเลดี้แอนน์แล้วเขาก็ยังคงคลั่งใจในความบริสุทธิ์ของเธออยู่ เขาจึงไม่สนใจเธอ ไม่ดูแลเอาใจใส่เธอทั้งๆที่เธอรักเขาและไม่เคยพูดหรือกระทำการอะไรที่สื่อให้เห็นว่าเธอมีใจกับดาวิชเลย และที่สำคัญเธอยอมจากบ้านเมืองของเธอมาเพื่อมาแต่งงานอยู่กับเขา แต่เขากลับไม่สนใจว่าเธอจะคิดอะไร จะทำอะไร ส่วนเขาก็ทำตามใจในสิ่งที่เขาอยากจะทำ เขาพูดกับเลดี้แอนน์เหมือนกับคนที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกัน จนแม้เลดี้แอนน์ก็จับน้ำเสียงและการกระทำของเขาออก ดังคำพูดของเธอกับไฟชาลว่า

"ฝ่าบาททำเหมือนไม่อยากจะอยู่ใกล้หม่อมฉัน...ตลอดเวลาเกือบสองปีที่แต่งงานกันมา ฝ่าบาทมีเรื่องที่จะเสด็จไปโน่นมานี่ตามลำพังแทบทุกคืน"

"ก็ฉันมีงานต้องทำ" เสียงของเจ้าชายดังขึ้นกว่าเดิม "เธอก็รู้ดีว่าถึงแม้ฉันจะอยู่ในฐานะรัชทายาทของไบเคอร์ฮาบัต แต่ฉันก็จากบ้านเกิดเมืองนอนไปเรียนต่อที่บริเตนตั้งแต่สมัยสงคราม ถึงตอนนี้ฉันก็จำเป็นต้องทำความรู้จักคุ้นเคยกับผู้คนต่างๆ เอาไว้เพื่อเป็นฐานสนับสนุนในวันหน้า"

"แต่ฝ่าบาทน่าจะมีเวลาให้หม่อมฉันบ้าง" เลดี้แอนน์ก้มหน้าซ่อนหยาดน้ำตาที่รินออกมาจากหน่วยตา

"เรามีเวลาอยู่ด้วยกันมากมายในอนาคต"

(ซี้ด. 2537 : 218)

ความไม่รับผิดชอบในฐานะของสามีที่ควรรับผิดชอบต่อภรรยาของไฟชาลนั้นกษัตริย์ฟาอัดก็ทรงเล็งเห็นและเรียกเขามาเตือนเขากลับตอบอย่างไม่สนใจ ดังคำสนทนาของฟาอัดกับไฟชาลดังนี้

“ข้ารู้ว่ามันเป็นเรื่องส่วนตัวของเจ้า...แต่เจ้าก็คงปฏิเสธไม่ได้ว่าเจ้าอยู่ในฐานะรัชทายาทของโบเดอร์ฮาบัต ความเคลื่อนไหวทุกอย่างของเจ้าล้วนเป็นสิ่งที่คนจับตามองและเล่าลือต่อ ๆ กันเวลานี้ในวงสังคมต่างซุบซิบกันถึงเรื่องที่เจ้าละเลยห่างเหินกับเมียชาวอังกฤษ”

“หม่อมฉันไม่สนใจปากชาวบ้าน” เจ้าชายหนุ่มยกไหล่

(ซีค.2525 : 235)

สารทูลจากเรื่องสวนผีเสื้อ แต่งงานกับนกยูงท่ามกลางความไม่เห็นด้วยของผู้ใหญ่ทั้งสองฝ่ายโดยเฉพาะพ่อแม่ของนกยูง เพราะเธอเป็นลูกสาวของคนมีเงินแต่เขาดูท่าทางแล้วจะมองไม่เห็นอนาคตเลย เพราะเขาไม่ได้มีอาชีพที่มั่นคง จนพ่อแม่ของนกยูงต้องยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือด้วยการซื้อบ้านจัดสรร รถยนต์มือสอง รวมทั้งฝากงานในบริษัทให้สารทูล แทนที่เขาจะเกิดความรู้สึกหึงในศักดิ์ศรีและพยายามทำตัวให้พ่อแม่ของเธอเห็นว่าเขาก็เป็นลูกผู้ชายที่สามารถเลี้ยงดูเมียและลูกเองได้ เขากลับไม่มีความรู้สึกตรงนี้ ดังคำบรรยายว่า

“ขณะที่นกยูงเริ่มรุดหน้าในหน้าที่การงาน สารทูลซึ่งไม่เคยทำงานอยู่ได้ระบบกับใครเขาก็เอาแต่ก่อเรื่องก่อราวไม่ได้หยุด จนที่สุดก็ต้องระเห็จออกจากงานมาอยู่บ้านเฉย ๆ พักหนึ่งก่อนจะรวบรวมเงินทองขึ้นไปซื้อที่ทำสวนมะขามหวานที่เพชรบูรณ์”

(สวนผีเสื้อ. 2536 : 62)

พ่อของล่องจันจากเรื่องขอหมอนไบนั่นที่เธอฝันยามหนุน มีเมียเหมือนมีทาสไว้คอยรับใช้ เธอทำทุกสิ่งทุกอย่างเท่าที่ผู้หญิงตัวเล็ก ๆ คนหนึ่งจะทำให้กับสามีที่ตนรักได้ แต่พ่อของล่องจันไม่เคยทำอะไรที่เป็นการแสดงให้เห็นว่าเขาเอาใจใส่ รับผิดชอบดูแลภรรยาให้มีความสุข พ่อของล่องจันมักจะกลับบ้านผิดเวลา บางครั้งก็ดึก ๆ ดื่น ๆ และมักจะดื่มเหล้าเมามาเมาเมอล่องจันพุดถึงพ่อของตนในตอนนั้นว่า

“ผมยังจดจำได้ดีถึงภาพที่แม่อดตาหลับขับตานอนคอยเปิดประตูบ้านให้พ่อยามดึก ๆ ดื่น ๆ และเฝ้าดูแลปรนนิบัติโดยไม่พูดจาว่าบ่นอะไรแม้แต่คำเดียว ในขณะที่พ่อเหยียดยาวอยู่บนเก้าอี้ผ้าใบให้แม่ออดรองเท้า ถูเท้า เอาผ้าขนหนูชุบโอเดอโคโลญจ์ม่วยเช็ดเนื้อเช็ดตัว และเปลี่ยนเสื้อเปลี่ยนผ้าให้ โดยพ่อจะฮัมเพลง”ปรัชญาซีเมา”...อย่างสบายอารมณ์”

(ขอหมอนไบนั่นที่เธอฝันยามหนุน. 2535 : 28)

เมื่อล่องจันทามพอลถึงเรื่องที่เอาผู้หญิงคนใหม่เข้ามาอยู่ในบ้าน เขากลับตอบอย่างคนที่เห็นแก่ตัว ไม่รู้สึกว่สิ่งที่เขาทำมันเป็นความผิดแต่อย่างใด ดังคำสนทนาของล่องจันกับพ่อของเขาว่า

"นั่นรับว่าฉันกับแม่แก่ทะเลาะกันเรื่องที่จะเอาเพ็ญเข้ามาอยู่ในบ้าน เขาอวดดีที่จะหอบผ้าหอบผอนออกไปเอง..."

"แล้วพ่อคิดบ้างไหมว่าแม่จะทนอยู่กับผู้หญิงคนอื่นในบ้านของตัวเองได้ยังไง"

"เจ้าคุณปู่ของแกมีเมียเป็นร้อย" พ่อหัวเราะร่ากับเป็นเรื่องราวธรรมดา

"แล้วทำไมฉันจะมีเมียเล็กเมียน้อยอีกสักคนไม่ได้...แกไม่รู้หรือว่าฉันเหน็ดเหนื่อยแค่ไหนกว่าจะตั้งตัวได้ในตอนนั้น ฉันทำงานทุกอย่างดิ้นรนทุกอย่างด้วยตัวเอง ครั้นพอมีเงินมีทองนี่ก็อยากจะหาความสุขส่วนตัวบ้าง ทำไมจะต้องมีใครมาเดือดเนื้อร้อนใจด้วย"

(ขอหมอนใบนั้นที่เธอฝันยามหนุน. 2535 : 217)

3. ไม่ให้เกียรติแก่ภรรยา สามีที่ไม่ให้เกียรติภรรยาได้แก่... สามีที่ไม่ให้ความสำคัญกับภรรยา เห็นภรรยาเป็นเพียงผู้ที่มีหน้าที่คอยรับใช้ คอยรับฟังคำสั่ง ไม่มีสิทธิ์เท่าเทียมกับตน ตนจะทำอะไรก็ได้โดยไม่ต้องฟังความคิดเห็นของภรรยา

ทินกรจากเรื่องเมเปิลแดง ทินกรรู้สึกไม่พอใจที่อัลยาพูดคุยกับเจ้านายและเพื่อน ๆ ของเขาเกี่ยวกับเรื่องการเมืองในประเทศของเธอ และเมื่อออกมาจากงานเลี้ยงทินกรก็หงุดหงิดและต่อว่าเธอ ซึ่งเธอก็ไม่เข้าใจว่าทำไมเธอจะพูดไม่ได้ และเขาก็ไม่ได้บอกเหตุผลเพียงแต่พูดว่าเขาไม่ชอบ และแสดงอาการหงุดหงิดโมโหด้วยการขับรถเร็วและฝ่าไฟแดง ทำให้โดนใบสั่งและเมื่อเขาสำนึกผิดได้เขาก็ขอโทษเธอ แต่พอพูดกันไปได้สักครู่ทินกรก็โมโหเธออีก แล้วพูดกับเธอด้วยน้ำเสียงไม่พอใจ ทำให้เธอเสียใจจนถึงกับร้องไห้ ดังคำบรรยายว่า

"...อัลยาชบหน้าลงกับไหล่กว้าง น้ำตาแห่งความน้อยใจยังไหลออกมาไม่ขาดสาย...ยังไม่ทันไรเขาก็ทำเสียงดูอย่างกับเธอทำผิดอย่างร้ายแรง อย่างนี้จะไม่ให้ฉันน้อยใจอย่างไรได้ ยิ่งคิดน้ำตาก็ยิ่งไหล..."

(เมเปิลแดง. 2536 : 156)

ซึ่งแสดงว่าเขาไม่ให้เกียรติในความคิดของเธอ เขาเพียงแต่เห็นว่ามันไม่ถูก แต่เขาก็ไม่สามารถอธิบายให้เธอฟังได้ว่ามันไม่สมควรอย่างไร หน้าซ้ายยังแสดงนิสัยพาลด้วยการมีอารมณ์หงุดหงิดเมื่อรถติดไฟแดง และเขาก็ขับรถฝ่าไฟแดง จนโดนตำรวจเขียนใบสั่งให้

พ่อของนัตจากเรื่องเวลาในขวดแก้ว พ่อของนัตกระทำพฤติกรรมบางอย่างที่นอกจากจะบ่งบอกถึงความรักเมีย ไม่รับผิดชอบเลี้ยงดูลูกเมียแล้ว การกระทำของเขายังแสดงให้เห็นว่าเขาไม่ได้ให้เกียรติเมียซึ่งเป็นแม่ของลูกเขาถึงสองคน ด้วยการมีผู้หญิงคนใหม่เมื่อแม่รู้เข้าก็พูดด่าว่าผู้หญิงคนนั้น แต่พ่อของนัตกลับตำหนิภรรยาเก่าและพูดชมเชยภรรยาคนใหม่ให้เธอได้ฟังดังคำสนทนาระหว่างพ่อกับแม่ของนัตว่า

“คุณไม่เคยเข้าใจผม...ไม่เข้าใจมาตั้งแต่ต้นจนถึงเดี๋ยวนี้”

“อ้อ ถ้าจะให้เข้าใจคุณ ก็ต้องให้ฉันรับรองแม่นั้นอย่างนั้นนะซี...”

“ไม่ถึงอย่างนั้นหรอกเพียงแต่คุณจะมีอะไรให้มันกว้างกว่านี้คิดถึงความรู้สึกคนอื่นบ้าง”

“เอาไหมล่ะ ให้ฉันเอาพานไปกราบแม่นั้น ขึ้นชมที่มันแย่งผัวคนอื่นไปได้...”แม่ขึ้นเสียง

“คุณอย่าก้าวร้าวถึงขนาดนะ” เสียงของพ่อดังไม่แพ้กัน

“ทำไมมันวิเศษมาจากไหน นั่นถึงจะพูดถึงไม่ได้ ถ้ามันดีจริงละก็คงจะไม่...”

“หยุดนะ” พ่อตวาดลั่น จนทุกคนในบ้านหันมามองเป็นจุดเดียว

(เวลาในขวดแก้ว. 2534 ; 18)

พ่อของนัตเถียงแทนภรรยาใหม่ และยังตวาดภรรยาเก่าของตนในบ้านอาหาร ซึ่งเป็น การไม่ให้เกียรติแก่เธออย่างยิ่ง

ไฟชาลจากเรื่องซี้ด ไฟชาลแต่งงานกับเลดี้แอนน์แล้ว ไฟชาลก็ยังไม่เลิกระแวงแคลงใจต่อภรรยา เขาไม่เคยพาเธอออกงานสังคม หรือพาไปไหนเหมือนอย่างที่มีควรกระทำต่อภรรยาและโดยเฉพาะอย่างยิ่งภรรยาของผู้ที่จะได้เป็นกษัตริย์แห่งโบเดอร์ฮับบอดงค์ต่อไป จนแม้เลดี้แอนน์เองก็น้อยใจในเรื่องนี้ ดังคำบอกเล่าของเลดี้แอนน์ต่อดาร์วิชว่า

“แต่ไฟชาลไม่เคยลืมเรื่องนี้ เขาระแวงแคลงใจอยู่ตลอดเวลา”

ดาร์วิชตอบกลับไปฟังกรอบหน้าต่าง พลังถอนหายใจแรงๆ “ไฟชาลควรจะเชื่อใจภรรยาของเขา และผมเองก็เป็นลูกผู้ชายพอที่จะไม่คิดข่มเหงน้ำใจใคร”

“ไฟซาลไม่ได้คิดอย่างเธอ” หล่อนหัวเราะอย่างขมขื่น

“และที่เขายอมแต่งงานกับฉันก็เพราะต้องการความสนับสนุนจากอังกฤษที่จะผลักดันให้เขามีบทบาททางการเมืองในไบเคอร์ฮาบัดต่อไป และเมื่อได้สิ่งที่เขาต้องการแล้วฉันก็หมดความหมายต่อเขาทันที”

“คุณหมายความว่ายังไง”

“ก็หมายความว่าตอนนี้เขาหย่าขาดจากฉันแล้ว”

(ซีด. 2537 : 325 - 326)

นอกจากตัวเขาเองจะไม่ให้เกียรติแก่ผู้ที่เป็นภรรยาของเขาเองแล้ว เขายังทำให้ใครต่อใครรู้ว่าเขาใช้เธอเป็นเครื่องมือในการทำให้เขาก้าวหน้าต่อไป

หมอมินจากเรื่อง ไฟ หมอมินเป็นผู้ที่นอกจากจะไม่ให้เกียรติแก่ภรรยาแล้วยังอาจกล่าวได้ว่าเขาเป็นผู้ทำลายเกียรติของภรรยาตนเองอีกด้วย เพราะการที่เขาได้นางพยาบาลในโรงพยาบาลของภรรยาของเขาเองเป็นภรรยา และเพื่อนของนางพยาบาลผู้นั้นซึ่งอยู่ในโรงพยาบาลเดียวกันก็รู้เรื่องนี้ นอกจากนี้เขายังแสดงให้เห็นว่าเขาไม่เคยมีความสุขเลยเมื่ออยู่กับภรรยา ทำให้มายรู้สึกว่หมอมินรักเธอมาก จนที่จะแย่งหมอมินมาจากภรรยาของเขาซึ่งก็เป็นเจ้านายของเธอเอง ดังคำบรรยายความคิดของมายว่า

“หล่อนนึกถึงวันแรก ๆ ที่ทำงานร่วมกับเขาในห้องผ่าตัด แม้หมอจะดูเหมือนเป็นผู้ชายที่มีชีวิตสมบูรณ์แบบประสบความสำเร็จในชีวิตแต่ด้วยหนุ่ม แต่หล่อนก็ดูออกว่าเขาไม่ใช่คนที่มีความสุขนัก...ความใกล้ชิด ความเข้าใจ และความเห็นอกเห็นใจต่อกัน ค่อย ๆ เปลี่ยนเป็นความปรารถนาที่จะมีชีวิตอยู่ร่วมกัน แม้จะเป็นเพียงเสี้ยวชีวิตที่ขาดวินว้าแหว่ง แต่ก็ในช่วงเวลาที่ต่างคนต่างก็มีความสุขอย่างแท้จริง หล่อนได้พบเห็นหมอมินอีกคนหนึ่ง ซึ่งเต็มไปด้วยความอ่อนโยนน่ารัก แตกต่างไปจากสีหน้าเคร่งเครียดและอารมณ์ขุ่นมัวที่เขาມีอยู่ที่โรงพยาบาล หล่อนได้ยินเสียงหัวเราะเต็มเสียง รอยยิ้มที่บริสุทธิ์เหมือนเด็กหนุ่ม และรสน้ำหวานอันอบอุ่นละมุนละไม ซึ่งหล่อนแน่ใจว่าผู้หญิงคนนั้นคงไม่มีโอกาสได้สัมผัสมาก่อน”

“นี่ฉันปล่อยให้ผู้ชายที่น่าสงสารคนนี้จมปลักอยู่กับผู้หญิงที่เห็นแก่ตัวแบบนั้นได้อย่างไร

(ไฟ. 2538 : 93)

มณีนุชภรรยาของหมอมีนซื้อโรงแรมแห่งหนึ่งมาปรับปรุงให้เป็นโรงพยาบาล เพื่อต้องการให้หมอมีนสามีของเธอเป็นผู้ดูแลกิจการ แต่หมอมีนกลับไม่เคยให้เกียรติยกย่องเธอ ไม่ยอมให้เธอไปแสดงตัวหรือไปพบเขาที่โรงพยาบาลเลยแม้แต่ครั้งเดียว

สารทูลจากเรื่องสวนผีเสื้อ สารทูลกับนกยูงซึ่งเป็นภรรยาของเขาซึ่งใช้ชีวิตคู่กันมาจนมีลูกชายวัยกำลังน่ารักหนึ่งคน แต่ดูเหมือนว่าชีวิตคู่นี้จะไปไม่รอด เขาและภรรยาจึงแยกกันอยู่ โดยยังไม่ได้หย่าขาดจากกัน ยังไปมาหาสู่กันอยู่ สารทูลไปอยู่เพชรบูรณ์นานถึง 7 เดือน จึงกลับมาเยี่ยมเมียและลูก แต่เมื่อเขามาเห็นผู้ชายคนหนึ่งอยู่ในบ้าน เขาไม่รู้สึกหึงหวงอะไรมากมาย แต่เมื่อเห็นท่าทางว่านกยูงคงจะรักและตกลงปลงใจกับชายคนนี้ เขาก็มีความรู้สึกเหมือนถูกแย่งของที่ตนเองเคยเป็นเจ้าของ เขาก็พาภรรยาของเขาเข้าโรงแรม่านรูดและจัดการปลุกปล้ำภรรยาของเขาเอง ซึ่งเป็นการกระทำที่ดูถูกน้ำใจภรรยาอย่างยิ่ง

และเมื่อเขาตัดสินใจแล้วว่าเขากับนกยูงคงเลิกกันแน่ เขาก็ทำให้เธอกลายเป็นเหมือนสิ่งของที่ไร้ค่าสำหรับเขา โดยการยกภรรยาให้กับชายคนที่มาติดพันภรรยาของเขา ดังคำบรรยายว่า

“...ชายหนุ่มยังนึกขำไม่หายในท่าทางไม่เชื่อหูตัวเองของมัน เมื่อเขาเอ่ยปากขอน้ำแกวเดียวก่อนลุกจากเก้าอี้ น้ำหนึ่งแก้วแตกต่างกับเมียหนึ่งคน...”

(สวนผีเสื้อ. 2536 : 121)

ซึ่งเป็นการกระทำที่น่าเกลียดอย่างยิ่งเพราะเขาลดค่าคนที่เคยเป็นเมียเขา และยังคงเป็นแม่ของลูกเขาอยู่ด้วยการยกเมียให้ชายอื่นด้วยการแลกกับน้ำดื่มเพียงแก้วเดียว ซึ่งก็หมายถึงการลดค่าของตัวเองลงไปด้วย

พ่อของล่องจันจากเรื่องขอมอนใบนั้นที่เธอฝันยามหนุน พ่อของล่องจันเลี้ยงดูเมียเหมือนกับเลี้ยงดูคนใช้ เขาไม่เคยให้เกียรติแก่ภรรยาของเขาเลย ภรรยาของเขามีหน้าที่เพียงคอยดูแลรับใช้คนในบ้านหมายถึงเขาและลูก ๆ เท่านั้น ภรรยาของเขาไม่เคยมีสิทธิ์มีเสียงในเรื่องใด ๆ ทั้งสิ้น แม้แต่เรื่องการอบรมสั่งสอนลูกภรรยาของเขาก็ไม่เคยมีสิทธิ์ตรงนี้ เพราะเขาจะเป็นผู้จัดการเองทั้งหมด ดังคำบรรยายถึงความคิดคำนึงของล่องจันว่า

“แม่เป็นคนที่แทบจะไม่มีบทบาทอะไรในบ้าน เพราะทุกอย่างพ่อจะเป็นคนจัดการเพียงลำพัง หน้าตาของแม่ดูเหมือนจะไม่ต่างจากคนใช้ของบ้านเจ้านายสมัยโบราณเท่าไรหรอก จากตื่นแต่เช้ามีดเพื่อไปจ่ายตลาดแล้วรีบกลับมาทำกับข้าวมือเข้าให้พ่อทาน ลงมือทำความสะอาดบ้านและซักผ้าผืนเมื่อพ่อและลูก ๆ ออกไปทำงานและไปโรงเรียน รีดผ้า จ่ายกับข้าว สำหรับอาหารเย็น ทำกับข้าว ล้างถ้วยล้างชาม แล้วยังต้องคอยบีบนวดพ่อจนตีก้นแทบทุกคืน

แม่เป็นคนไม่มีปากเสียงซึ่งทำให้ถูกพ่อข่มขู่อยู่เสมอ อะอะขึ้นมาพ่อเป็นต้องหาว่าแม่โง่เพราะไม่ได้รู้เรียนหนังสือจนจบอนุปริญญาอย่างพ่อ หรือหาว่าไม่มีสกุลรุนชาติ เคยเป็นแม่ค้าขายผักกลางตลาด...”

(ขอหมอนใบนั้นที่เธอฝันยามหนุน. 2535 : 10)

นอกจากตัวเขาเองจะไม่เคยให้เกียรติภรรยาแล้ว เขายังเหยียดหยามภรรยาอยู่ตลอดเวลาทั้งต่อหน้าและลับหลัง และบางครั้งถึงกับพูดให้คนอื่น ๆ ได้ยินอีกด้วย เขาเคยตำหนิภรรยาของเขาต่อหน้าล่องจันซึ่งเป็นลูกว่า

“แล้วนางแม่วดเก่งของแกละเป็นอย่างไรบ้าง” พ่อถามด้วยน้ำเสียงเย้ยหยัน

“พ่ออย่าก้าวร้าวถึงแม่นะ”

“ทำไมฉันจะก้าวร้าวถึงมันไม่ได้” พ่อเสียงดังขึ้น

“มันมีตัวเศษวิโสอะไร ถึงแกเองก็เถอะ หนอยทำเป็นปิกกล้าหาแข็ง นี่กว่าจะมีปัญญาแค่นี้ ที่แท้ก็ต้องปล่อยลูกมาเป็นจับกังเป็นเด็กส่งของ ทำลายชื่อเสียงวงศ์ตระกูลของฉันย่อยยับ”

“แม่ไม่ได้เป็นอย่างที่พ่อพูด” ผมตะเบ็งเสียงเถียง

“นี่กว่าฉันไม่รู้จักแม่แกดีหรือ...มันก็แค่แม่ค้ากลางตลาด อุตส่าห์หยิบมาชุบมาเลี้ยงก็ไม่เคยสำนึกกะลาหัว”

(ขอหมอนใบนั้นที่เธอฝันยามหนุน. 2535 : 69 - 70)

ภาพลักษณ์ของลูกที่พึงประสงค์

ประภัสสร เสวิกุล เสนอภาพลักษณ์ของลูกที่พึงประสงค์โดยผ่านตัวละครที่มีบทบาทเป็นลูก 5 ตัว ได้แก่ นัต มะลิวัลย์ ดาวีซ ล่องจัน ชิมโป ซึ่งลักษณะของลูกที่พึงประสงค์ของประภัสสร เสวิกุล มีดังนี้

1. มีความรักต่อพ่อแม่ ลูกที่ดีควรรักพ่อรักแม่ไม่ว่าพ่อแม่จะรักตนเองหรือไม่ก็ตาม พ่อแม่บางคนอาจจะไม่เลี้ยงดูเอาใจใส่ ไม่ให้ความยุติธรรม ไม่สั่งสอนอบรม ฯลฯ แต่ลูกไม่มีสิทธิ์ไปต่อว่า ไปตำหนิพ่อแม่ได้

นิตจากเรื่องเวลาในขวดแก้ว นิตต้องพลอยได้รับผลกระทบจากการที่พ่อแม่เลิกกัน บางทีแม่ก็บ่นด่าว่าพ่อแล้วพาลเอากับนิต หรือบางทีพ่อก็พูดจากระทบแม่โดยผ่านทางนิต ทั้ง ๆ ที่นิตมีความรู้สึกวาทังพ่อและแม่ทำไม่ถูก แต่นิตก็ไม่เคยพูดอะไรออกมาที่ทำให้พ่อแม่เสียใจ เพราะนิตยังคงรักพ่อและสงสารแม่ แม้นิตจะรู้ว่าพ่ามีเมียใหม่และแม่ก็ด่าว่าพ่อให้นิตฟังอยู่ทุกวัน ดังคำบรรยายความรู้สึกของนิตว่า

“...ผมเติบโตมากับคำพูดของแม่ที่กรอกหูอยู่ทุกเมื่อเชิวันถึงความไม่ดีต่าง ๆ นานาของพ่อ ทั้ง ๆ ที่ตลอดระยะเวลาเหล่านั้น จิตใต้สำนึกของผมคัดค้านท่งเถียงแม่อยู่ไม่หยุดหย่อน จนกลายเป็นเข้าข้างพ่อโดยไม่รู้ตัว”

(เวลาในขวดแก้ว. 2534 : 76 77)

แม้นิตจะรู้ว่าพ่อผิดจริงเพราะพ่อทิ้งนิตทั้งแม่ไปมีภรรยาใหม่แต่นิตก็ยังคงรักพ่อ และแม่แม้จะพ่ารำพูดถึงความไม่ดีต่าง ๆ นานาของพ่อให้นิตฟังอยู่เสมอ แต่ความรู้สึกของนิตที่มีต่อพ่อคือ

“ความรู้สึกที่ว่าพ่อรักผมและหนึ่ง แม้พ่อจะไม่ค่อยมีเวลาอยู่กับลูกมากนัก แต่พ่อก็ใช้มันอย่างคุ้มค่า”

(เวลาในขวดแก้ว. 2534 : 13)

นิตสังเกตและเฝ้ามองพฤติกรรมของแม่ที่เปลี่ยนไปแต่เขาก็ไม่สามารถช่วยแก้ไข เหตุการณ์ให้มันดีขึ้นได้เพราะมันเป็นเรื่องของผู้ใหญ่ นิตทำได้เพียงเฝ้ามองแม่แล้วก็สงสารแม่ ดังความรู้สึกของนิตว่า

“ผมถอนหายใจลึก ๆ ระยะเวลา ๗ ปีนี้แม่นอนไม่ใคร่หลับจนต้องหันมาพึ่งยานอนหลับเป็นประจำ บางครั้งฤทธิ์ยาทำให้แม่หลับยาวไปจนถึงตอนกลางวัน ครั้นถึงตอนค่ำแม่อีกยังคงตาส่วงอยู่ต้องใช้ยานอนหลับเข้าไปช่วย...”

(เวลาในขวดแก้ว. 2534 : 27)

ระยะหลังแม่เริ่มอารมณ์ดีขึ้นบ้างเพราะแม่มีลุงอมรมาเป็นเพื่อนปลอบใจ ซึ่งนัตก็โตพอจะรู้ว่าแม่กับลุงอมรมีอะไรกัน แม้นัตจะไม่ชอบลุงอมรแต่นัตกลับไม่โกรธแม่เพราะเขาเห็นว่าแม่ทุกข์ทรมานมาหลายปี ถ้าสิ่งนี้จะทำให้แม่จะมีความสุขบ้างแม่อีกมีสิทธิ์ทำได้ ดังคำบรรยายความรู้สึกของนัตที่มีต่อแม่ว่า

“แม่ไม่กลับบ้านหลายวัน และโทรศัพท์เข้ามาเพียงครั้งเดียว แม่แม่จะไม่บอกอะไรแต่ผมกับนิงก็เดาได้ว่าแม่คงใช้เวลาเหล่านั้นกับผู้ชายที่ชื่ออมร ผมไม่เคยกล่าวโทษแม่ในเรื่องนี้ ถ้ามีใครสักคนต้องรับผิดชอบในสิ่งที่เกิดขึ้น คนคนนั้นก็ควรจะเป็นพ่อยิ่งกว่าใคร”

(เวลาในขวดแก้ว. 2534 : 57)

จะเห็นว่านัตรักทั้งพ่อและแม่ นัตรู้ว่าสิ่งที่พ่อและแม่ทำต่างก็ไม่ถูก แต่นัตไม่ได้กล่าวโทษว่าใครผิดอยู่คนเดียว นัตมีเหตุผลที่จะแก้ตัวให้ทั้งพ่อและแม่อยู่เสมอ และเหตุผลนั้นก็คือความรักที่นัตมีให้กับพ่อและแม่นั่นเอง

มะลิจากเรื่องเด็กชายมะลิวัลย์ มะลิวัลย์เกิดมาในขณะที่พ่อแม่ยากจนอดมื้อกินมื้อ พ่อของมะลิวัลย์เป็นคนชอบกินเหล้ากินได้ทุกวัน ในขณะที่ลูก ๆ ต้องหลบลงพร้อมกับความหิวและเป็นโรคโลหิตจาง โรคปากนกกระจอก เลือดออกตามไรฟัน เพราะเนื่องจากการขาดอาหารที่มีคุณค่า พ่อใจใหญ่ชอบเลี้ยงเพื่อนฝูงบางครั้งก็พาเพื่อนมากินมานอนที่บ้านเป็นเดือน ๆ มะลิวัลย์ไม่ได้มองว่าพ่อทำไม่ถูกไม่รับผิดชอบต่อครอบครัว แต่เขากลับมองพ่อแบบลูกที่มีความรักและชื่นชมในตัวพ่อ ดังคำที่มะลิวัลย์บรรยายลักษณะของพ่อว่า

“พ่อเป็นคนมีสตาจิดิตตัวเมื่อไหร่เป็นต้องหาเรื่องเลี้ยงเหล้าคนได้ไม่เลือกหน้า บางครั้งแม้จะไม่มีเงินสตกียังอุตสาหะเข็นร้านเหล้าไว้ก่อน...ดังนั้นจึงไม่น่าประหลาดใจที่พ่อมีเพื่อนกิน(เหล้า) และเพื่อนตาย(คาขวดเหล้า) มากมาย”

(เด็กชายมะลิวัลย์. 2531 : 40 - 41)

เมื่อมะลิวัลย์เรียนจบและได้ทำงาน เขาตื่นเต้นดีใจกับเงินเดือนเดือนแรกมากจึงไปเลี้ยงฉลองกับเพื่อน ๆ จนเมามายกลับบ้าน พอรุ่งเช้าเขาได้รู้ว่าคนที่จัดการดูแลเขาที่เขาเมามาเมื่อคืนนี้คือแม่ เพราะพ่อบอกว่า

“แม่แกล้งเขานอนร้องไห้ ตั้งแต่ได้ยินเสียงแกอ้วก”

ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ผมไม่เคยแตะเหล้าอีกเลย...ส่วนพ่อนะหรือ ก็ยังคงดื่มเหล้าแค่ปีละ 2 วัน เท่านั้นเองคือวันฝนตกกับวันฝนไม่ตก...เหมือนเดิม”

(เด็กชายมะลิวัลย์. 2531 : 123)

มะลิวัลย์รักแม่จนไม่คิดจะทำอะไรที่ทำให้แม่ต้องเสียใจและรักพ่อไม่เคยตำหนิพ่อในเรื่องกินเหล้ากลับเห็นว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดาของพ่อ

ดาวีซจากเรื่องซี้ด ดาวีซรักเคารพและภาคภูมิใจในพ่อของตนเองมาก ด้วยวัยเพียง 14 ปี เขาสามารถตามฆ่าคนที่ฆ่าพ่อเขาได้ทั้งหมดในวันเดียวกับที่คนพวกนั้นฆ่าพ่อเขา เมื่อต้องมีหัวหน้าเผ่าคนใหม่ขึ้นมาแทนพ่อ เขาทนอยู่ในเผ่าต่อไปไม่ได้เพราะเขาศรัทธาในตัวพ่อเพียงผู้เดียว ภาพที่พ่อเขาถูกฆ่าตายติดตาเขาอยู่ตลอดเวลาทำให้เขาลับไม่ลง จนอิบรอฮีมผู้เป็นตาต้องพูดให้เขาสบายใจว่าพ่อของเขาไปเป็นสุขแล้วเขาจึงยอมนอนหลับได้อย่างสนิทใจ ดังคำสนทนาของดาวีซกับตาว่า

“ทำไมไม่หลับไม่นอน” เสียงของอิบรอฮีมดังขึ้นเบา ๆ

“ข้านอนไม่หลับ” ดาวีซถอนหายใจและเงยไปครู่ใหญ่

“ตาว่าบนสวรรค์มีสวนอินทผลัม มีธารน้ำใส มีอูฐ และมีผู้หญิงเยอะแยะไหม”

“มีสิ” อิบรอฮีมตอบด้วยเสียงอู้อี้

“แล้วตาว่าพ่อข้าจะได้ขึ้นสวรรค์หรือเปล่า”

“ได้สิ” ชายชรายืนยัน “ซี้ดฮาบาสศรัทธามั่นคงในองค์อัลเลาะห์และอุทิศตัวเพื่อพระองค์

มาตลอดชีวิต

ดาวีซหลับตาลง ยิ้มอย่างเป็นสุขชั่วครู่ต่อมาเด็กชายก็ส่งเสียงกรนเบา ๆ”

(ซี้ด. 2537 : 36)

เมื่อมีผู้ถามว่าเขาเป็นใคร เขาจะตอบอย่างภาคภูมิใจทุกครั้งว่าเขาเป็น“ลูกชายซัดฮาบาส” เขาต้องออกมาจากเผ่าเพราะเขาไม่เชื่อและไม่ศรัทธาผู้ใดว่าจะป็นหัวหน้าเผ่าที่ดีเท่ากับพ่อเขาได้ เขาจึงไม่อาจจะยอมอยู่ใต้การปกครองของใครได้ และเขาก็คิดว่าเขาจะต้องกลับมาเป็นหัวหน้าเผ่า และทำในสิ่งที่พ่อเขาต้องการจะทำให้สำเร็จให้ได้ ดังคำสนทนาของเขากับอัมมาร์จอมโจรแห่ง ทะเลทรายที่จะชวนเขาไปอยู่ด้วยเพราะเห็นความฉลาด ความกล้าหาญ เด็ดเดี่ยวในตัวเขาว่า

“ข้ามีแต่เพียงความฝันที่จะกลับไปยังเผ่าของข้า” ดาวิซตอบด้วยน้ำเสียงที่หนักแน่น
“...และเป็นผู้นำที่ดีเหมือนพ่อข้า”

“เจ้าคงไม่รู้ว่าความใฝ่ฝันของเจ้านั้นมันยิ่งใหญ่ และยากลำบากเพียงใด..ลูกชายซัดฮาบาส ทำไมเจ้าถึงต้องการเป็นกษัตริย์ที่ขึ้นทะเบียนอยู่กับที่ แทนที่จะเลือกเป็นลมทะเลทรายที่ท่องไปอย่างเสรี”

“ข้าต้องการเป็นอย่างที่พ่อข้าเคยเป็น” ดาวิซเน้นเสียง “และไม่เคยกังวลว่าสิ่งนั้นมันจะเป็นอะไร”

(ซีค. 2537 : 62)

เมื่อเขาได้มีโอกาสเข้าไปเรียนเป็นนายทหารที่ในเมือง เขาต้องการนำความรู้ความสามารถมาพัฒนาชนเผ่าของเขา เขาดีใจมากที่ได้กลับมายังเผ่าอีกครั้ง ไม่ใช่เพราะเขาจะได้กลับมาเป็นใหญ่ แต่เพราะเขาจะกลับมาทำหน้าที่ของพ่อที่ต้องการจะทำแต่ยังไม่สำเร็จ ดังคำสนทนาของเขากับร้อยเอกรอเจอร์ผู้ที่ได้รับหน้าที่ให้มาคอยดูแลเขาว่า

“ตลอดระยะเวลา 4 ปี นับแต่การตายของพ่อ ผมเฝ้ารอเพียงเพื่อที่จะกลับมาที่นี่อีกครั้ง กลับมาทำในสิ่งที่พ่อทำค้างเอาไว้ กลับมาเพื่อทำให้ความปรารถนาของพ่อปรากฏเป็นจริงขึ้นมา

(ซีค. 2537 : 122)

การกระทำทุกอย่างที่กล่าวมาทั้งหมดเป็นสิ่งยืนยันได้ถึง ความรัก ความศรัทธา และความภาคภูมิใจของดาวิซที่มีต่อซัดฮาบาสผู้เป็นพ่อนั่นเอง

ล่องจันจากเรื่องขอมอนใบนั้นที่เธอฝันยามหนุน แม่รักและสงสารล่องจันมากกว่าลูกคนอื่น ๆ เพราะแม่เห็นว่าพ่อเกลียดและไม่ยุติธรรมกับเขา ล่องจันจึงรักแม่มาก เมื่อเขา

ยังเด็กเขาเห็นพี่กับน้องมีเสื้อผ้าใหม่ ๆ ของเล่นใหม่ ๆ เขานึกอยากจะได้บ้างแต่เขาไม่เคยบอกแม่ ไม่เคยร้องขออะไรจากแม่ เพราะเขาก็รู้ว่าแม่ก็มีสภาพไม่แตกต่างอะไรจากเขา เขาไม่อยากให้แม่ ต้องมาลำบากเพราะเขา

เมื่อพ่อกับแม่แยกทางกัน ล่องจิ้นร้องตามมาอยู่กับแม่ แม้ว่าจะไม่เห็นหนทางเลยว่าจะ ไปอยู่ที่ใด เมื่อแม่ขายข้าวแกง ล่องจิ้นช่วยเหลืองานแม่ทุกอย่างเท่าที่เด็ก คนหนึ่งจะทำได้โดยที่แม่ ไม่ต้องบอก ดังคำบรรยายว่า

“ทุกเช้าผมจะช่วยแม่ถือถังอะลูมิเนียมใส่จานชามเดินตามแม่ไปตลาด และตกเย็นหาก โรงเรียนเลิกเร็วก็จะไปช่วยแม่ขนของกลับ และหิ้วค้ำหลังจากอาบน้ำอาบท่ากินข้าวกินปลาแล้ว ผมกับแม่ก็จะล้อมวงกันในมุ้งหลังใหม่ที่ชาวสะอาด และลงมือนับสตางค์ที่แม่เทออกมาจากกล่อง ลังกะลี้ด้วยท่าทางที่เต็มไปด้วยความสุข”

(ขอหมอนใบนั้นที่เธอฝันยามหนุน. 2535 : 47)

เมื่อ ล่องจิ้น โตขึ้นและคิดถึงเหตุการณ์ในอดีตที่แม่ได้กับช่างตัดผมที่ชื่อนายทองแสง ซึ่งคนผู้นี้ต่อมาได้ทำให้แม่ต้องเจ็บตัวเจ็บใจ ล่องจิ้นไม่ได้ตำหนิหรือต่อว่าแม่แต่เขากลับรู้สึกที่ตนเอง เป็นคนผิด ที่ไม่ได้ดูแลใกล้ชิดแม่ เพราะช่วงนั้นเขากำลังมีความรักอยู่กับนิจเพื่อนสาวคนหนึ่ง ดัง คำบรรยายว่า

“ผมไม่เคยรู้เลยว่าแม่เองก็ว่าเหวและขาดที่พึ่งพิงนับแต่สิ้นอาตากับอาอี่ และผมก็ไม่เคย ให้อภัยตัวเองในการที่ละเลยห่างเหินแม่ในช่วงนั้น เพราะมัวแต่ซุกอยู่กับนิจ...และแม้กระทั่งทุก วันนี้ ผมก็แทบไม่อยากจะเชื่อเลยว่า เรื่องของแม่กับนายทองแสงที่เกิดขึ้นนั้นมันเป็นเรื่องจริง”

(ขอหมอนใบนั้นที่เธอฝันยามหนุน. 2535 : 82)

ล่องจิ้นไม่เคยยอมให้ใครมาพูดถึงแม่ในทางที่ไม่ดีเด็ดขาด ล่องจิ้นจะจัดการกับคนคน นั้นอย่างรุนแรงทันทีไม่ว่าจะเป็นก๊น้องของเขาด้วยการต่อยปากจนเลือดกลบ ต่อยเฮียเสื้อพี่ชาย ของนิจคนที่เขารักจนเขากับนิจต้องเลิกรักกัน แขนงนายทองแสงสามีใหม่ของแม่ที่ทำร้ายแม่ และแม่ แต่พ่อของเขาเองที่พูดจาตู่ถูกแม่ ล่องจิ้นก็เกือบจะรับสติไม่อยู่ ดังคำบรรยายความรู้สึกของ ล่องจิ้นที่ได้ฟังพ่อดำแม่ว่า

“...มันก็แค่แม่ค้ากลางตลาด อุตส่าห์หิบบมาซุบเลี้ยงก็ไม่เคยสำนึกกะลาหัว”

“พ่อ” ผมกำหัดแน่นและทำท่าจะโผนเข้าไปหา แต่เมื่อถูกคิดขึ้นมาได้ผมก็สับัดหน้า ผลุนผลันออกมาจากที่นั่น”

(ขอหมอนใบนั้นที่เธอฝันยามหนุน. 2535 : 70)

และถึงแม้พ่อจะเกลียดเขา ให้ความอยู่ติธรรมแก่เขาตลอดมา แต่ล่องจุ่นไม่เคยเกลียดพ่อ ความรู้สึกของเขามีสื่อพ่อ เป็นเพียงความรู้สึกน้อยใจ เสียใจ พ่อมักจะเยาะเย้ย และซ้ำเติมเมื่อเขาผิดพลาดทำเหมือนเขาไม่ใช่ลูก และเมื่อมีโอกาสที่เขาจะทำเช่นนั้นกับพ่อได้บ้างเขากลับไม่ทำ และกลับรู้สึกว่าเขาสงสารพ่อเกินกว่าที่จะทำเช่นนั้นกับพ่อได้ เช่น เมื่อเขาจับได้ว่าภรรยาคนใหม่ของพ่อโทรศัพท์ติดต่อกับผู้ชายซึ่งเป็นสามีเก่าของเธอ และกำลังจะหลอกเงินพ่อไปปรนเปรอให้กับสามี เขากลับเกิดความรู้สึกโกรธเธอ และเกิดความรู้สึกบางอย่างที่เขาก็ไม่เข้าใจตัวเอง ดังคำบรรยายว่า

“ผมทิ้งตัวลงแรงๆ กับพื้นห้อง แบนแผ่นหลังกับแผ่นฝา และยกมือขึ้นทิ้งเส้นผมตัวเองแรง ๆ ผมไม่เข้าใจเลยว่าทั้ง ๆ ที่พ่อเองก็ทุ่มเทให้แม่ดูเฝ้าอย่างไม้อั่น แต่ทำไมหล่อนถึงได้ไม่จรรักษ์กิดดีต่อพ่อ หนำซ้ำยังคบค้าผู้ชายอื่น และขนเงินขนทองไปบำรุงบำเรอชู้รักอย่างมากมายกายกอง ผมไม่เข้าใจว่าทำไมพ่อถึงได้หลงใหลผู้หญิงคนนี้อย่างไม่ลืมหูลืมตา ทั้ง ๆ ที่ไม่ได้วิเศษวิโสมาจากไหน และที่ผมไม่เข้าใจอย่างที่สุดก็คือ ทำไมผมต้องมาเป็นเด็อดเป็นคั่นแทนพ่อในเรื่องผู้หญิงสารเลวคนหนึ่งไปด้วย”

(ขอหมอนใบนั้นที่เธอฝันยามหนุน. 2535 : 328 - 329)

ความรู้สึกที่เขาบรรยายมา และบอกว่ามันเป็นความรู้สึกที่เขาไม่เข้าใจตนเองว่าเขาเป็นอะไร จริง ๆ แล้ว มันคือความรู้สึกของลูกที่รักพ่อจึงโกรธและเจ็บแค้นแทนพ่อนั่นเอง

และเมื่อพ่อต้องผิดหวังในสิ่งที่พ่อได้ตั้งความหวังไว้สูงมากคือให้พี่ถมเรียนแพทย์แต่พี่ถมก็ไม่สามารถเรียนได้เพราะเนื่องจากสุขภาพไม่ดี พ่อหวังให้นายก้น้องชายของเขาเรียนนายร้อย แต่นายก้นี้ไปเกิดเรื่องต้องถูกจับเข้าคุกและถ้าผิดจริงก็อาจจะถูกขังซึ่งก็หมายความว่านายก้นี้จะไม่ไดเรียนนายร้อยตามที่พ่อหวังไว้ ส่วนล่องจุ่นซึ่งพ่อไม่ได้เคยสนใจหรือตั้งความหวังไว้ว่าจะเรียนอะไร แต่ล่องจุ่นก็ไม่สามารถทำร้ายน้ำใจและความหวังของพ่อได้ เขาจึงยอมเข้าไปรับผิดและยอมติดคุกแทนนายก้นี้เสียเอง ไม่ใช่เพราะเขารักและสงสารน้องแต่เป็นเพราะเขารักและสงสารพ่อซึ่งไม่เคยรักเขาเลยนั่นเอง

ชิมโปจากเรื่องหิมาลัย ชิมโปเป็นลูกที่รักพ่อแม่มาก เมื่อแม่เข้าใจผิดว่าเขาที่ทำให้ตระกูลต้องเสียชื่อ และทำให้ลูกต้องตาย โดยที่ความจริงแล้วเขาไม่ได้ตั้งใจจะให้เกิดเหตุการณ์เช่นนั้น เขากำลังจะอธิบายให้แม่ฟัง แต่แม่ไม่ยอมฟังกลับฆ่าตัวตายด้วยการเปิดหน้าต่างแล้วกระโดดลงมา ชิมโปซึ่งเป็นคนมีสติ และเป็นคนที่รักและเทิดทูนบิดามารดามาก ถึงกับขาดสติจะกระโดดตามแม่ลงมา เพราะความรักแม่ ดีแต่ว่ากมลากับราหุมาจุดแขนเขาไว้ทัน เขากลับตื่นนอนและพำพิงกับคนบ้าว่า

"ปล่อยข้า" เด็กหนุ่มตื่นนอน และส่งเสียงราวบ้าคลั่ง

"ข้าเป็นลูกอกตัญญู ไม่สมควรที่จะมีชีวิตอยู่อีกต่อไป"

(หิมาลัย. 2538 : 382)

เขาคิดว่าการที่แม่เขาต้องตายนี้ มันเป็นความผิดของเขาซึ่งเขาจะต้องชดเชยด้วยชีวิตของเขาเอง จนราหุและกมลต้องพยายามอธิบายยกเหตุผลต่าง ๆ มาพูดให้เขาได้คิดและได้สติขึ้น

2. มีความกตัญญูต่อพ่อแม่ คือการเชื่อฟังพ่อแม่ ดูแลเอาใจใส่และเลี้ยงดูพ่อแม่ เมื่อพ่อแม่แก่เฒ่าหรือเมื่อมีโอกาสจะทำให้ไม่ว่าจะเวลาใดก็ตาม ไม่ทำให้พ่อแม่เสียใจหรือผิดหวัง

นัดจากเรื่องเวลาในขวดแก้ว นัดเป็นเด็กที่มีรูปร่างสมบูรณ์จนเพื่อน ๆ เรียกเขาว่า อ้วน และเพราะความอึดอัด อ้วนย้ายจึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เขาไม่ชอบเล่นกีฬา เขาจึงหันมาสนใจศิลปะและดนตรี เมื่อเรียนจบมัธยมปลายเขาจึงเข้าสอบแข่งขันเพื่อเรียนระดับมหาวิทยาลัย และวิชาที่เขาเลือกก็คือ จิตรกรรม แต่เขาสอบไม่ติดจึงไม่ได้เรียน เขาขอเวลาแม่เพื่อจะเตรียมตัวสอบใหม่ในปีหน้า แต่แม่ไม่ยอมเพราะเห็นว่ามันล่าช้าไปอยากจะทำให้เขาเรียนอะไรก็ได้ให้มันจบไป จะได้ไม่ต้องเสียเวลา จึงพาเขาไปสมัครเรียนที่มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งและให้เขาเลือกเรียนกฎหมาย ซึ่งเขาไม่ชอบและไม่เคยคิดว่าจะเรียนได้ แต่เพราะคำพูดของแม่บางคำที่ทำให้เขาต้องฝืนใจตัวเองและทำตามความต้องการแม่ คำพูดนั้นคือ

"แล้วฉันชอบที่จะนั่งก ๆ ขายของอยู่แบบนี้หรือ... คนเรานั้นก็ไม่ค่อยมีที่จะได้ทำตามความพอใจของเราไปเสียทุกอย่างหรอก อะไรที่เราพอจะทำได้ก็ทำมันเข้าไปก่อนเถอะ ชอบไม่ชอบถือเป็นอีกเรื่องหนึ่ง"

“ทุกครั้งที่มีการต่อรองอะไร ไม่ตายที่แม่ยกมาอ้างเสมอก็คือพูดให้เขารู้สึกว่า แม่ต้องทนตรากตรำยากลำบากในทุกวันนี้ก็เพราะลูก ซึ่งก็มักจะได้ผลเสมอ เพราะทำให้ผมหรือหนึ่งหุบปากได้ทันที แต่แม่ไม่รู้หรือว่าพร้อม ๆ กับที่เกิดความรู้สึกเห็นอกเห็นใจแม่ นี่ถึงบุญคุณของแม่ ผมก็เกลียดชังตัวเองที่เกิดมาทำให้แม่ต้องลำบากทุกซีกยาก บางครั้งผมเคยคิดว่าหากเพียงแต่แม่ไม่มีเราสองคนพี่น้องแม้อาจจะมีความสุขกว่านี้

(เวลาในขวดแก้ว. 2534 : 213)

เป็นเพราะเขาสงสารและมีความกตัญญูต่อแม่จึงทำให้เขายอมเรียนและก็เรียนจนจบทั้ง ๆ ที่จบมาแล้วเขาก็ยังคงพูดว่าเขาไม่ได้ชอบวิชานี้เลย

ทั้ง ๆ ที่นี้แต่อายุแค่ 14 ปีแกกว่าน้องเพียงปีเดียว แต่นัดก็รักน้องดูแลเอาใจใส่น้องเป็นอย่างดีสมกับเป็นพี่ที่ดี จนเพื่อน ๆ บอกว่าเขาคงรักน้องมาก เขาเองก็ตอบไม่ได้ว่าเป็นเพราะเขารักน้องหรือเป็นเพราะเขาเชื่อฟังคำสั่งของพ่อ ดังคำพูดที่เขาบอกกับเพื่อน ๆ ว่า

“ไม่รู้สิ...นั่นก็ไม่รู้เหมือนกัน แต่พ่อบอกฉันเสมอว่าเรามีกันแค่สองคนพี่น้อง ให้ฉันรักน้องมาก ๆ บางทีมันอาจเหมือนคติประจำใจมากกว่าจะรู้สึกจริงจังกับมันก็ได้”

(เวลาในขวดแก้ว. 2534 : 73)

มะลิจากเรื่องเด็กชายมะลิวัลย์ เมื่อมะลิวัลย์เรียนจบและได้ทำงาน มะลิวัลย์ตื่นตื่นดีใจกับเงินเดือนเดือนแรกเขาและเพื่อน ๆ จึงพากันไปเลี้ยงฉลองจนเมาแประ แต่ถึงจะเมาแค่ไหนเขาก็พยายามจะกลับบ้านเพราะรู้ว่าแม่ต้องรอเขาอยู่ เขาไม่อยากให้แม่ต้องเป็นห่วงเขาดังคำบรรยายว่า

“แม้จะเมาแสนเมาผมก็ยังพยายามตั้งสติและเตือนตัวเองว่าแม่กำลังคอยผมอยู่ และผมไม่ควรเพิ่มภาระให้แม่อีก เพราะลำพังพ่อซึ่งตอนนั้นดื่มหนักเพียงคนเดียวก็ทำให้แม่แทบจะแย่อยู่แล้วทุกคืน ผมประคองตัวจนถึงบ้านก็ด้วยความเป็นห่วงกังวลแม่...”

(เด็กชายมะลิวัลย์. 2531 : 122)

และพอรู้ว่าเมื่อมาถึงบ้านเขาถึงกับคายของเก่าออกมาอย่างเลอะเทอะ และคนที่ดูแล
ทำความสะอาดเช็ดเนื้อเช็ดตัวให้เขาเป็นพ่อ ส่วนแม่เสียใจที่เห็นเขาмаกกลับมาจนไม่ได้ออกมา
ดูแลเขา เขาจึงสัญญากับตัวเองว่าเขาจะไม่ทำตัวเช่นนั้นอีกเลย

ดาวีซจากเรื่องซิค ดาวีซเป็นคนที่มีความกตัญญู แต่ยังไม่ทันได้ตอบแทนบุญคุณ
ของซิคสวาทาผู้เป็นพ่อ ซิคสวาทาก็ตายเสียก่อน แต่สิ่งหนึ่งที่เป็นเครื่องยืนยันได้ว่าดาวีซมีความ
กตัญญูต่อพ่อก็คือ ดาวีซคิดและตั้งใจอย่างแน่วแน่ว่าเขาจะต้องกลับมาเป็นผู้นำของเผ่าอย่างพ่อให้
ได้ กลับมาเพื่อมาทำในสิ่งที่พ่อต้องการจะทำในขณะที่ยังมีชีวิตอยู่ให้สำเร็จลุล่วงไป แม้สิ่งนั้นจะ
ยากเย็นแสนเข็ญเพียงใดก็ตาม ถึงแม้เขาจะมีโอกาสเลือกอนาคตที่ดีกว่านี้เขาก็ไม่เลือก จอมโจร
แห่งทะเลทรายเคยชวนให้เขาอยู่ด้วยซึ่งแน่นอนว่าต่อไปเขาจะต้องยิ่งใหญ่เหมือนจอมโจรผู้นี้เพราะ
เขาได้เรียนรู้อะไรหลาย ๆ อย่างจากจอมโจรผู้นี้ แต่เขากลับตอบไปอย่างผู้ที่ยึดมั่นในความกตัญญู
ดังคำสอนของอัมมาร์จอมโจรแห่งทะเลทรายกับดาวีซว่า

“ทำไมเจ้าไม่เลิกล้มความฝันอันนั้นเสียแล้วอยู่กับข้าตลอดไป”

“ถ้าข้าทำเช่นนั้นก็เท่ากับทรยศต่อพ่อและเผ่า...และข้าเชื่อว่าท่านคงไม่ปรารถนาที่จะ
เลี้ยงดูคนที่ไร้ศักดิ์ศรีและคุณค่าเช่นนั้น”

(ซิค. 2537 : 62 - 63)

เขาไม่ยอมทรยศกับคำสัญญาที่เขาให้ไว้กับหลุมฝังศพของพ่อเป็นอันขาด แม้พันโท
ชาร์ล คลิฟฟอร์ดนายทหารอังกฤษ ก็รู้ถึงนิสัยในเรื่องความกตัญญูของเขาดี จึงเอามาเป็นข้ออ้าง
ให้เขายอมกลับไปเป็นตัวแทนของกองทัพอังกฤษในการปกครองดูแลเบดูอินที่เคยอยู่ในความ
ปกครองของพ่อเขา ทั้ง ๆ ที่เขายังไม่อยากจะกลับไปในตอนี้และเพราะเขาไม่อยากจะกลับไปในฐานะ
ตัวแทนของกองทัพอังกฤษ แต่พันโทชาร์ลฉลาดพอที่จะพูดให้เขายอมไป คำพูดของพันโทชาร์ลก็
คือ

“ตอนนี้เธอมีหน้าที่ทั้งส่วนตัวและราชการที่จะต้องกลับไปสู่ถิ่นกำเนิด หากเธอปฏิเสธใน
ครั้งนี้นอกจากจะมีความผิดทางวินัยทหารแล้ว เธอยังเป็นผู้ละเลยความรับผิดชอบที่พึงมีต่อ
คนของเธอ ซึ่งถือได้ว่าเธอทรยศต่อคำสัญญาที่ให้ไว้ต่อพ่อเธอ”

(ซิค. 2537 : 120)

ที่เขายอมกลับไปในครั้งนี้ไม่ใช่เพราะความกลัวจะมีความผิดทางวินัย หรือเพราะกลัวจะถูกหาว่าไม่มีความรับผิดชอบ แต่เพราะกลัวว่าจะได้ชื่อเป็นคนอกตัญญู

ล่องจิ้นจากเรื่องขอมอนไบนั่นที่เธอฝันยามหนุน ล่องจิ้นเชื่อฟังคำสั่งสอนของแม่ ไม่ว่าแม่จะพูดจะสอนอะไรแม่เพียงครั้งเดียวล่องจิ้นก็จะเชื่อและยึดถือนำมาปฏิบัติ แม่สอนให้เขากตัญญูรู้คุณต่ออาต๋ย อออี เพื่อนที่แม่มาขอพึ่งพิงยามตกยาก ล่องจิ้นก็ทำตามด้วยความจริงใจและเต็มใจ แม่นางกวักที่อาอี้ยให้แม่เพื่อจะได้ขายของดีมาให้เขา แล้วบอกว่า

“...ผมไม่รู้ว่แม่อิษฐานอะไรบ้างในตอนนั้น แต่เมื่อแม่มอบพระองค์นี้ให้ผมในภายหลัง แม่บอกให้ผมรำลึกถึงพระคุณของอาอี้ยและอาต๋ยต่อจากคุณพระรัตนตรัย”

(ขอมอนไบนั่นที่เธอฝันยามหนุน. 2535 : 47)

และตั้งแต่นั้นล่องจิ้นก็สวมนพระนางกวักติดตัวไว้ตลอดและระลึกถึงผู้มีพระคุณทั้งสองตามแม่สั่งสอนมาโดยตลอด

แม้ภายหลังแม่และเขาจะย้ายออกมาจากบ้านอาต๋ยและอาอี้ยแล้ว แต่แม่ก็จะให้ล่องจิ้นไปช่วยเหลืองานที่บ้านนั้นทุกวัน ซึ่งล่องจิ้นก็เต็มใจไปทำ ดังบทบรรยายว่า

“แม่ย้ายออกจากบ้านอาอี้ยมาอยู่ตามลำพังเมื่อตอนที่ผมเรียนชั้นมัธยม 2 โดยเช่าห้องแถวเล็ก ๆ อยู่ท้ายตลาด และจ้างเด็กสองสามคนมาเป็นลูกมือ แต่ถึงกระนั้นเช้า ๆ เย็น ๆ แม่ก็ให้ผมขี่จักรยานไปดูแลอาต๋ยกับอาอี้ยเสมอ และยังคงช่วยอาต๋ยเลี้ยงหมูเหมือนอย่างเคย มิใช่ที่อาอี้ยจะไล่ให้ผมรีบกลับไปช่วยแม่ก็ตาม”

(ขอมอนไบนั่นที่เธอฝันยามหนุน. 2535 : 48)

เมื่อพ่อให้เขาหยุดพักเรียนเพื่อมาช่วยดูแลทางบริษัทรับเหมาที่พ่อทำอยู่เนื่องจากพ่อประสบอุบัติเหตุ ทั้ง ๆ ที่เขารู้สึกว่าเขายังเด็กเกินไปที่จะทำงานนี้ แต่ในเมื่อไม่มีใครนอกจากเขา และจะเป็นโอกาสให้พ่อพิสูจน์ได้ว่าเขาทำได้ และที่สำคัญเหนือสิ่งอื่นใดเขาต้องการให้แม่ภาคภูมิใจในตัวเขา ดังบทบรรยายว่า

“...ไม่ว่าผมจะเต็มใจรับมันหรือไม่ก็ตาม แต่ผมก็ตั้งใจแน่วแน่ว่าผมจะไม่มีวันให้ใครมาหัวเราะเยาะผมได้ ถึงผมจะทำให้แม่ผิดหวังในเรื่องการเรียน แต่ผมก็สัญญากับตัวเองว่าจะไม่

ยอมทำให้แม่ผิดหวังในตัวผมในเรื่องอื่น ๆ อีกเป็นอันขาด ผมตั้งใจทำงานนี้อย่างเต็มที่ และ
จะกระหมัดกระหม่อมเก็บหอมเงินที่ได้ไว้เป็นทุนทำมาหาเลี้ยงตัว เพื่อว่าสักวันหนึ่งผมจะรับ
แม่มาอยู่กับผมให้ได้”

(ขอหมอนใบนั้นที่เธอฝันยามหนุน. 2535 : 359)

เหตุที่ล่องจันทน์ยอมทำงานนี้ก็เพราะล่องจันทน์จะทำให้แม่ภาคภูมิใจในตัวเขา และเขายังจะ
สามารถหาเงินมาเลี้ยงแม่ในเวลาต่อไปได้

ชิมไปจากเรื่องหิมาลายัน ชิมไปเสียใจมากที่แม่กระโดดหน้าต่างบ้านลงมาเพื่อฆ่า
ตัวตาย และเขาก็ไม่สามารถจัดงานศพให้แม่ได้อย่างสมเกียรติเพราะเขาโดนข้อหาราชภัยยังต้อง
หลบซ่อนตัวอยู่ แต่เขาก็ทำเท่าที่จะทำได้ ดังคำบรรยายว่า

“วันนี้ลูกยังต้องราชภัยอยู่จึงจัดงานศพท่านแม่ได้เพียงเท่านี้ หากวันใดที่ลูกพ้นภัยแล้ว
ลูกให้สัญญาว่าจะสร้างสถูปอันงดงามเพื่อบรรจุอัฐิของท่านแม่อย่างแน่นนอน”

(หิมาลายัน. 2538 : 382)

เมื่อท่านลุงดาโชผู้ซึ่งเลี้ยงเขามาดุจลูกชายของตนเพราะพ่อของเขาตายไปนานแล้วถูก
ฆ่าตาย เขาโกรธมากจนถึงกับพูดว่า

“ดีละ ไหน ๆ ข้าก็กลายเป็นคนชั่วหาความดีไม่ได้แล้ว ข้าจะยินยอมทำความเลวจริง ๆ
สักครั้งเพื่อทดแทนพระคุณท่านลุง สืบไปภายหน้าจะได้ไม่มีผู้ใดมาตราบาปข้าว่าเป็นคน
อกตัญญูอีกต่อไป

(หิมาลายัน. 2538 : 382)

เขายอมให้คนตราหน้าว่าเขาเป็นคนชั่ว คนเลวได้ แต่เขาไม่ยอมให้ใครมาตราหน้าว่าเขา
เป็นคนอกตัญญูไม่ได้ เพราะเขาเป็นคนที่ยึดมั่นในความกตัญญูยิ่งนัก

3. เป็นคนรักดีไม่ดี ตัวละครที่เป็นลูกของ ประภัสสร เสวิกุล บางครั้งแม้จะมีเหตุ
เกิดความน้อยใจ เสียใจ หรือต้องพบกับความเลวร้ายใด ๆ ก็ตาม แต่ตัวละครที่เป็นลูกเหล่านี้ไม่

เคยยอมพ่ายแพ้ต่ออุปสรรค ไม่เคยทำร้ายตัวเองให้ต้องต่ำลง เลวลง ก็เพราะความเป็นคนรักดีไม่ได้นั่นเอง

นัดจากเรื่องเวลาในขวดแก้ว แม้นัดจะพบกับปัญหาที่พ่อและแม่ต้องแยกทางกัน พ่อไปมีเมียใหม่ แม่กลายเป็นคนซึ่งหึงหวงใจเจ้าอารมณ์และมักจะพาลด่าว่าเขาอยู่เป็นประจำ แต่นัดก็เข้าใจและเห็นใจแม่ นัดแก้ปัญหาด้วยการกลับบ้านให้ค่าลงเพื่อจะไม่ต้องพบหน้าแม่หรือมีเวลาที่แม่จะพบน้าเขาบ่อยลง แต่เขาก็ไม่ได้ไปทำตัวเหลวไหลที่ไหน เมื่อโรงเรียนเลิกเขากับเพื่อนผู้หญิงชื่อจ๋อมมักจะเดินกลับบ้านด้วยกัน และแวะที่ร้านกาแฟข้างทางเพื่อเข้าไปเปิดเพลงจากตู้เพลงฟังกัน และเพลงนั้นก็เป็นเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเก็บความทรงจำที่ดี ๆ เอาไว้ และถ้าวันใดจ๋อมกลับไปก่อนเขาก็มักจะไปเดินตามศูนย์การค้าไม่ได้ซื้อของอะไร เพียงแต่เดินดูไปเรื่อย ๆ เพื่อปลอบใจเวลาให้มันผ่านไปจนใกล้ค่ำเขาก็จะกลับบ้าน ดังคำบรรยายว่า

“ผมกลับถึงบ้านเมื่อใกล้ค่ำ หลังจากที่ได้เดินเตร็ดเตร่ไปอย่างไร้จุดหมายปลายทางตั้งแต่บ่าย ผมเบื่อหน่ายตัวเอง โรงเรียน บ้านและทุกสิ่งทุกอย่าง นึกอยากจะหนีไปให้ไกลแสนไกลเพื่อพ้นจากสิ่งเหล่านี้

(เวลาในขวดแก้ว. 2534 : 56)

แต่นัดก็ไม่เคยทำเรื่องเสียหายอะไร และก็ไม่ได้หนีไปไหนเหมือนอย่างที่เขาคิดไว้ เพื่อนของนัดบางคนเคยชวนนัดไปลองสูบบุหรี่ ด้วยความเป็นเด็กและด้วยความไม่กล้าขัดใจเพื่อนเขาก็ตามเพื่อนไป แต่เมื่อเขารู้ว่ามันเป็นสิ่งไม่ดีเขาก็ไม่เคยลองมันอีกเลย ดังคำบรรยายว่า

“ควันกัญชาทำให้แสบคออย่างร้ายเมื่อสูดดมเข้า ทั้งเหงื่อที่ซึมออกมาก็เหม็นชวนคลื่นไส้...ผมไปที่บ้านกลางสวนสองหรือสามครั้ง แล้วก็ไม่ได้ไปอีก เพราะกลัวว่าสักวันหนึ่งอาจโดนหน้าต่างลงมา...และผมเชื่อว่าฤทธิ์ของกัญชาทำให้เปลี่ยนแปลงไปมาก ในระยะหลัง...นอกจากไม่ได้เป็นทหารดังหวังแล้ว มันก็ไม่ได้เป็นอะไรในชีวิต”

(เวลาในขวดแก้ว. 2534 : 59)

มะลิจากเรื่องเด็กชายมะลิวัลย์ มะลิวัลย์ก็เป็นเด็กที่มีปมด้อย เพราะเกิดมาขาพิการตั้งแต่เล็ก ๆ ก็เลี้ยงยากชี้โรค พอโตมาได้หน่อยก็ไม่สบายมากถึงกับต้องเข้าโรงพยาบาล

และผลก็คือเขาเป็นโพลีโอดต้องกลายเป็นเด็กพิการ เขาถูกเพื่อน ๆ ล้อเลียนกลั่นแกล้งรังแก จนเขาเกือบทนรับสภาพนี้ไม่ไหว แต่พอเขาได้รับคำแนะนำจากเพื่อนรักที่ชื่อตึงฮั่วพุดให้เขาได้คิดว่า

“ขามันก็อยู่ส่วนขา...นายอย่าเอามันไปใส่ไว้ในหัวให้เกะกะ ก็สิ้นเรื่อง”

(เด็กชายมะลิวัลย์. 2531 : 28)

ตั้งแต่นั้นมามะลิวัลย์ไม่เคยคิดถึงเรื่องขาพิการของเขาอีกเลย เขาใช้ความพยายามที่จะทำให้เพื่อน ๆ ในกลุ่มยอมรับเขาให้ได้ จนในที่สุดเพื่อนในกลุ่มก็เล่นกับเขาเหมือนเขาเป็นเด็ก ปกติธรรมดาคนหนึ่งทุกคนลืมเรื่องความพิการของเขาไปเลย

ดาวิชจากเรื่องซี้ค ดาวิชถึงแม้จะเกิดอยู่ในทะเลทราย ได้พบได้เจอความป่าเถื่อนมาหลายรูปแบบและเคยอยู่กับจอมโจรผู้ที่ได้รับฉายาว่าปีศาจแห่งทะเลทราย แต่เขาก็เป็นคนไม่ดี เขาไม่ยอมเป็นโจรตามที่อัมมาร์จอมโจรทะเลทรายชักชวน เขาเป็นคนรักษาคำพูดเมื่อเขานำเอาของมีค่าบางอย่างไปคืนให้แก่บาทหลวงที่เขาช่วยให้ออกมาจากทะเลทรายได้ บาทหลวงผู้นั้นมองเห็นแววของความเป็นคนรักดีของเขา จึงอยากสนับสนุนให้เขามีอนาคตมากกว่าจะไปอยู่ในทะเลทรายด้วยการให้เขาเข้าโรงเรียนนายสิบทหาร ดาวิชเคยเกิดความท้อแท้ใจเขามาพบบาทหลวง บาทหลวงได้พูดเตือนสติเขาว่า

“ลูกเอ๋ย...เราทุกคนล้วนถือกำเนิดมาจากดินจากทราย แต่คนบางคนเป็นเพียงเม็ดทรายในทะเลทราย ในขณะที่คนบางคนเป็นทรายที่ถูกหล่อหลอมให้เป็นเครื่องแก้วเจียรไน”

“มีประโยชน์อะไรสำหรับทรายที่ถูกหล่อหลอมเล่าครับ” เด็กหนุ่มถามเบา ๆ

“ประโยชน์อย่างยิ่งของมันก็คือ เมื่อคนรู้คุณค่าและที่มาของแก้วเจียรไนอย่างต้องแท้ เขาก็จะรู้จักรักทรายเม็ดอื่นในทะเลทราย”

(ซี้ค. 2537 : 175)

และบาทหลวงก็ดูคนไม่ผิด เพราะต่อมาทรายเม็ดยังนั้นได้เป็นถึงนายกรัฐมนตรีแห่งโบเดอร์ฮาบัต และอาจจะโค่นราชบัลลังก์ของกษัตริย์โบเดอร์ฮาบัตได้โดยง่ายถ้าเขาคิดจะทำ

ล่องจิ้นจากเรื่องขอมอนไบนันที่เธอฝันยามหนุน ล่องจิ้นเป็นเด็กที่มีปัญหามาตั้งแต่มิได้เกิด เพราะในขณะที่แม่ตั้งท้องเขาเกิดอาการของพอกักขาดทุนย้อยยับ พอเกลียดล่องจิ้น

ตั้งแต่เขายังอยู่ในท้อง พ่อเขาคลอดออกมาพอกก็ตั้งชื่อที่ไม่เป็นมงคลให้แก่เขาว่า “ล่องจิ้น” ซึ่งหมายถึงการขาดทุน การหมดตัว แม้ล่องจิ้นจะได้รับความยุติธรรมจากพ่อ แต่ล่องจิ้นก็ไม่ได้คิดโกรธเกลียดพ่อเพียงแต่นึกน้อยใจ เสียใจในชีวิตของตนเอง ล่องจิ้นไม่ได้โอกาสที่และน้องที่มีชีวิตความเป็นอยู่ที่แตกต่างจากเขาอย่างสิ้นเชิง ล่องจิ้นยังคงอยู่กับแม่ได้อย่างมีความสุขในช่วงเวลานั้น

เมื่อล่องจิ้นได้รู้จักเพื่อนคนหนึ่งชื่อแปะ เพื่อนคนนี้ก็เป็เด็กที่มีปัญหาเหมือนกันคืออยู่กับป่า พ่อแม่ทิ้งเขาไปตั้งแต่ยังเล็กเขาไม่เคยเห็นหน้าพ่อแม่จนบัดนี้ แปะเป็นเด็กมีปมด้อยเพราะรู้สึกว่พ่อแม่ไม่ต้องการตน แปะจึงแก้ปัญหาด้วยการอยากมีเพื่อนเยอะ ๆ และเพื่อนที่หาได้ง่าย ๆ และมีเยอะก็คือเพื่อนตามบ่อนการพนัน แปะเคยพาล่องจิ้นไปในสถานที่แห่งนี้ ล่องจิ้นก็ไปและยังเคยลองเล่นการพนันล่องจิ้นดวงดีชนะพนันได้เงินมาหลายบาท แต่เขาก็ไม่ชอบเข้ายังแนะนำดักเตือนเพื่อนในเรื่องนี้ ดังคำสนทนาของล่องจิ้นกับแปะว่า

“นายจะเล่นการพนันให้มันได้อะไรขึ้นมาวะ” ผมถามอย่างอดที่จะหงุดหงิดไม่ได้

“...นายน่าจะส่งกระจกดูสารรูปตัวเองเวลานี้เสียก่อน นายนะเหมือนคนที่ถูกผีสิงจนแทบจะไม่เหลือความเป็นคนอยู่ในตัวแล้ว”

“การพนันเป็นเรื่องของโชค” ประเวศน์เอ่ยขึ้นเบา ๆ หลังจากที่ยีบไปพักหนึ่ง

“ก็ถ้านายรู้ว่าเป็นเรื่องของโชค และนายไม่มีโชคทางนี้ แล้วนายจะขึ้นเล่นต่อไปทำไม” ผมระเบิดเสียงหัวเราะอย่างเหลืออด

“นายเชื่อเรื่องโชคด้วยหรือ” แปะย้อนถาม “ถ้านายเชื่อเรื่องโชค นายเชื่อไหมที่เราบอกนายว่านายเป็นคนมีโชคทางการพนัน” ประเวศน์ชะโงกหน้าเข้ามาใกล้

เราบอกนายแล้วว่าเราไม่ชอบการพนัน และเราไม่ต้องการเอาเงินของแม่มาผลาญ”

(ขอหมอนใบนั้นที่เธอฝันยามหนุน. 2535 : 332 - 333)

ชิมไปจากเรื่องหิมาลายัน ชิมไปมีบุคลิกลักษณะนิสัยที่ส่อไปในทางไม่ดีซึ่งชิมไปเ็นักบวชผู้เป็นที่ปรึกษาของเจ้าผู้ครองแคว้นจุปาดาวามองเห็นลักษณะนี้ของเขา และรู้ว่าชิมไปจะเป็นใหญ่ต่อไปในอนาคต ทั้ง ๆ ที่มีองค์รัชทายาทที่มองเห็นอยู่แล้วว่่าน่าจะเป็นผู้ที่ครอบครองนครนี้ต่อไปคือดังซี แต่ริมไปเขาก็เชื่อมั่นว่าลักษณะนิสัยอย่างชิมไปต้องเป็นผู้ปกครองคนต่อไปแน่ ๆ จึงเข้าช่วยเหลือเขาเมื่อเขาถูกตุลปะหัวหน้าทหารรักษาวังทำร้ายด้วยเคล็ดวิชาฝ่ามือ จนเกือบเอาชีวิตไม่รอด แต่ริมไปเ็นมาช่วยไว้ได้ทันแล้วนำตัวเขาไปให้เพื่อนสนิทที่ชื่อราหูเป็นผู้ดูแลรักษาเขาให้

หายจากพิษบาดแผล แล้วยังกำชับราหว่าให้ดูแลคนคนนี้ให้ดี โดยบอกราหว่าอย่างคนที่เชื่อมั่นใน
สายตาตัวเองว่า

"ราหว่า...ความเป็นความตายของจุปาดาวาในภายภาคหน้าฝากไว้กับเด็กคนนี้ และบัดนี้
มันอยู่ในความคุ้มครองของเจ้าแล้ว"

"ท่านอย่ากังวลเลย" ราหว่าหัวเราะเสียงแหลม

"หากเป็นจริงดังเช่นที่ท่านว่า ข้าก็ควรจะภาคภูมิใจว่าครั้งหนึ่งข้าได้กำหนดตของ
จุปาดาวาไว้ในมือข้าเช่นกัน"

(หิมาลัยน. 2538 : 103)

2. ภาพลักษณ์ของผู้ชายในสังคม

ภาพลักษณ์ของผู้ชายในสังคม หมายถึง ลักษณะและพฤติกรรมของผู้ชายที่มี
สถานภาพและบทบาทในสังคม

ภาพลักษณ์ของผู้ชายในสังคมที่ปรากฏในนวนิยายของประภัสสร เสวิกุล โดยผ่านทาง
ตัวละครเด่น ๆ เท่าที่ผู้วิจัยได้ศึกษาพบว่ามีภาพลักษณ์ต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ภาพลักษณ์ของผู้ชายที่มีบทบาทเป็นผู้นำ

2.2 ภาพลักษณ์ของผู้ชายที่มีบทบาทเป็นผู้ประกอบอาชีพ

2.3 ภาพลักษณ์ของผู้ชายที่มีบทบาทเป็นเพื่อน

ประภัสสร เสวิกุล ได้เสนอภาพลักษณ์ของผู้ชายในสังคมที่มีบทบาทดังกล่าวนี้โดย
เสนอทั้ง ภาพลักษณ์ที่ดี และภาพลักษณ์ที่ไม่ดี ในที่นี้ผู้วิจัยจะเรียกภาพลักษณ์ของผู้ชายในสังคม
ที่ดีว่า ภาพลักษณ์ของผู้ชายในสังคมที่พึงประสงค์ และภาพลักษณ์ของผู้ชายในสังคมที่ไม่พึง
ประสงค์

ภาพลักษณ์ของผู้ชายในสังคมที่พึงประสงค์

2.1 ภาพลักษณ์ของผู้ชายที่มีบทบาทเป็นผู้นำ ผู้นำคือผู้ที่ป็นหัวหน้า ไม่ว่าจะเป็น
หัวหน้าประเทศ หัวหน้าครอบครัว หัวหน้างาน ฯลฯ ผู้ที่จะเป็นหัวหน้าที่ดีนั้น จะต้องเป็นผู้ที่มี
ความรู้ความสามารถ มีความเข้มแข็งเด็ดขาด มีความองอาจกล้าหาญ และที่สำคัญคือมี
คุณธรรมหลาย ๆ ด้านประกอบกัน เพื่อจะได้พาผู้อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของตนไปสู่ความ
สำเร็จ ความสุข และความเจริญรุ่งเรืองตามที่ทุกคนหวังไว้ ผู้ชายที่เป็นผู้นำที่ดี ที่พึงประสงค์ของ
ประภัสสร เสวิกุล นั้นมีทั้งหมด 9 ตัว ได้แก่ โคลัมโบ เจ้าคริสตวรรค์ อาควิโน ดาวิท กษัตริย์
ฟายัด มาห์มุต ซิมโป เหลียง มาโก ซึ่งมีลักษณะดังนี้

2.1 เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ซึ่งหมายรวมถึงผู้ที่มีการศึกษาจากสถาบันการศึกษา และผู้ที่จบจากมหาวิทยาลัยชีวิตหรือจากประสบการณ์ คือแม้จะไม่ได้ผ่านการศึกษาในระบบแต่ก็ผ่านการเรียนรู้ การต่อสู้ชีวิตมามากพอที่จะทำให้เป็นผู้ที่มีความเฉลียวฉลาด สามารถที่จะปกครองดูแลผู้อื่นได้

โคลัมโบจากเรื่องอำนาจ พันโทโคลัมโบจบการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยทหารบก ดร.เฟอร์ดินานมองเห็นแววฉลาดและแววความเป็นผู้นำของเขา ตั้งแต่เขายังเป็นเพียงแค่นายร้อยทหาร ดร.เฟอร์ดินานจึงไม่แปลกใจเลยที่รู้ว่าเขาทำการปฏิวัติรัฐบาลของนายพลรามอนได้สำเร็จ และโคลัมโบก็เชิญ ดร.เฟอร์ดินานมาเป็นที่ปรึกษา แม้กระนั้น ดร.เฟอร์ดินานเองก็ยังกลัวที่จะอยู่ใกล้ชีวิตหรือทำงานร่วมกับโคลัมโบ ดังคำบรรยายความรู้ลึกของ ดร.เฟอร์ดินานว่า

“ดร.เฟอร์ดินานพิมพ์ว่า เขารู้สึกตัวว่ากำลังอยู่ใกล้ชีวิตกับบุคคลที่น่ากลัวที่สุด แต่เขาก็ไม่อาจผลไปได้ง่าย ๆ บางทีเขาอาจจะกลายเป็นสิ่งใดอีกตัวหนึ่งในกรงของพันโทโคลัมโบ โกเมซ ก็ได้”

(อำนาจ. 2533 : 20)

โคลัมโบ ฉลาด รู้เท่าทันความคิดของคนอื่นเสมอ ถึงแม้เขาจะเชื่อใจ มั่นใจในความสามารถของ ดร. เฟอร์ดินาน แต่เขาก็ต้องอ่านอย่างสำรวจตรวจตราแลพินิจพิเคราะห์กับรายงานและโครงร่างในการพัฒนาประเทศที่ ดร.เฟอร์ดินานนำเสนอด้วยตนเองทุกครั้ง แล้วเขาก็ฉลาดพอที่จะรู้เท่าทัน ว่าแผนพัฒนาที่ ดร.เฟอร์ดินานร่างมาเสนอให้เขานั้น ต้องมีบุคคลสำคัญที่ชื่อผู้พันซีโรร่วมเสนอแนวคิดอยู่ด้วยแน่นอน ดังบทสนทนาของโคลัมโบกับร้อยเอกซานโตส นายทหารคนสนิทว่า

“นั่นรู้ดีกว่า ดร.เฟอร์ดินานไม่ได้ร่างแผนนี้ตามลำพัง... เธอเห็นรอยแก้มักด้วยหมึกสีม่วง ตรงย่อหน้าที่สามไหม... มีคนอยู่คนหนึ่งโน เอล เควญญาที่ชอบใช้หมึกสีม่วง” พันโทโคลัมโบ โกเมซ กล่าวซ้ำ ๆ อย่างตลกตลก”

พอร้อยเอกซานโตสรู้ว่าเป็นผู้พันซีโรคนสำคัญทางการเมืองที่ประชาชนส่วนใหญ่ชื่นชม ก็อาจจะไปจัดการกับผู้พันซีโร แต่พันโทโคลัมโบฉลาดพอที่จะรู้ว่าทำอะไรที่ตอนนี้จะไม่เกิดผลดีแน่นอน จึงบอกแก่นายทหารคนสนิทว่า

“ถ้าเธอทำอะไรเขา ประชาชนที่อยู่ข้างนอกทำเนียบจะต้องกรูกันเข้ามาลากเธอไปยิงเป้า ที่กลางจัตุรัส” เขามองดูนายทหารคนสนิทยิ้ม ๆ “หนทางที่ดีที่สุดเวลานี้ก็คือจัดคนคอย อารักขาเขาเจียบ ๆ ระวังอย่าให้เขาเป็นอันตรายแม้แต่เท่ารอยแมวข่วน...”

(อำนาจ. 2533 : 48 - 49)

อาควิโนจากเรื่องอาควิโน อาควิโนเป็นผู้ที่มีความรู้ เขาเป็นคนเดียวในตระกูล อาควิโนที่ได้เรียนถึงระดับมหาวิทยาลัย เขาเคยเป็นนักข่าวหนังสือพิมพ์ เป็นนายกเทศมนตรีด้วย วัยเพียงยี่สิบกว่า ๆ เป็นวุฒิสมาชิก เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และตำแหน่งสุดท้ายคือเป็นผู้นำ ฝ่ายค้านที่เป็นผู้นำขบวนประท้วงการปกครองของฝ่ายรัฐบาล เขามีความสามารถในด้านการพูด และสามารถพูดภาษาอังกฤษได้อย่างสละสลวย น้ำเสียงชัดเจนแจ่มใส เมื่อเวลาที่เขาพูดจะได้รับความสนใจจากผู้ฟังเป็นอย่างดี ดังคำบรรยายว่า

“ผู้พูดใช้เวลาว่าสองชั่วโมงในการบรรยายที่เต็มไปด้วยเนื้อหาสาระและความเผด็จร้อน ชนิดที่ปลุกวิญญาณแห่งความรักเสรีภาพและยุติธรรมของหนุ่มสาวให้เดือดพล่าน”

(อาควิโน. 2536 : 17)

อาควิโนเป็นคนฉลาดและรู้เท่าทันคน เขารู้ว่าตัวเองต้องมีแผนอะไรบางอย่างจึงนิรโทษกรรมให้เขากลับเข้าประเทศได้หลังจากที่เขาเป็นนักโทษทางการเมืองและถูกเนรเทศไปอยู่อเมริกา ถึง 5 ปี แต่เขาก็มีเหตุผลที่ฉลาดพอที่จะกลับมาแม้รู้ว่ามันอันตราย โดยวิธีที่เขาคิดเขาเป็นเดิมพัน แต่เขาก็คิดแล้วว่ามันคุ้มเพราะถึงแม้เขาจะอยู่หรือตายในการกลับมาครั้งนี้ประโยชน์จะเกิดแก่ประชาชนชาวฟิลิปปินส์ทั้งสิ้น ดังความคิดของเขาที่บอกแก่ดวงเดือนสาวคนรักว่า

“ผมรู้จักเขาดี...การที่เขายินยอมให้ผมกลับฟิลิปปินส์ครั้งนี้ ก็เพื่อต้องการลดความตึงเครียดของสมาชิกวุฒิสภาอเมริกันในเรื่องปัญหาสิทธิมนุษยชนในฟิลิปปินส์ ไม่ใช่เรื่องสำนักเปิดกว้างทางการเมืองอย่างที่เขาสัมภาษณ์อยู่เป็นประจำ”

(อาควิโน. 2536 : 14)

และก็เป็นอย่างที่เขาควิโนคิดจริง ๆ ทั้ง ๆ ที่ก่อนหน้านี้เขาอยู่ที่อเมริกาแต่เขาก็ติดตามข่าวคราวความเป็นไปของประเทศของเขาและการปกครองประเทศของประธานาธิบดีอับดุลอยู่ตลอดเวลา

ดาวีซจากเรื่องซี้ด ดาวีซเป็นผู้นำที่มีความฉลาด มีความรู้ ความสามารถ เขาเรียนจบนักเรียนนายสิบด้วยผลการเรียนดีเด่นคนหนึ่ง แล้วจึงถูกส่งตัวไปเรียนนายร้อย ก่อนจะสำเร็จหลักสูตรต้องมีการฝึกภาคสนามที่เหมือนกับในสถานการณ์จริงทุกอย่าง และเขาก็สามารถทำได้ดีจนเพื่อน ๆ บอกว่า

“หากสงครามยังไม่สิ้น แกคงจะได้เป็นนายพลแน่”

(ซี้ด. 2533 : 184)

แม้แต่กษัตริย์ฟาฮัดก็ทรงพอพระทัยกับผลการเรียนของเขา ดังคำกล่าวของท่านที่กล่าวแก่ดาวีซว่า

“เจ้าเติบโตขึ้นมากทีเดียวดาวีซ ข้าได้รับรายงานผลการเรียนของเจ้าตลอดเวลา และดีใจที่เจ้าไม่ได้ทำให้ข้าผิดหวังเลยแม้แต่หน่อย”

(ซี้ด. 2533 : 194)

เมื่อดาวีซได้เป็นผู้บัญชาการกองทหารรักษาพระนคร ซึ่งกษัตริย์ฟาฮัดทรงไว้วางใจและเป็นผู้แต่งตั้ง เพราะพระองค์อยากจะให้ดาวีซเข้ามามีส่วนร่วมในการออกความคิดเห็นในการปกครองบ้านเมือง เมื่อทางบริษัทอิสทิสรียออยเข้ามาเสนอเงินให้แก่ไบเดอร์ฮาบัตเป็นจำนวนมหาศาลเพื่อแลกกับการขอสัมปทานในการขุดเจาะน้ำมัน ดาวีซได้แสดงความฉลาดของตนให้ที่ประชุมเห็น ดังคำพูดของเขาดังนี้

“กระหม่อมได้ยื่นว่าอังกฤษคืนเอกราชแก่ไบเดอร์ฮาบัตแล้ว”

“เป็นความจริง” พระประมุขผงกเศียร

“แต่ที่ข้ายังไม่ได้นึกก็คือ การที่ไบเดอร์ฮาบัตกลับขายเอกราชนั้นแก่บริษัทน้ำมันของพวกคริสเตียนอีกครั้งหนึ่ง”

คำพูดของลูกชายซี้ดฮาบาสทำให้ทุกคนในที่นั้นนั่งคอแข็ง”

(ซีค. 2533 : 316)

ซึ่งจากคำพูดนี้ก็ทำให้กษัตริย์ไฟซาลได้คิด และพึงพอใจในความฉลาดของดาวิซ เพราะดาวิซรู้ว่าถ้ายอมให้ชุดเจาะและพบน้ำมันจริง ประเทศอังกฤษซึ่งปกครองไบเดอร์ฮาบต์อยู่ในขณะนี้และกำลังจะคืนเอกราชให้เนื่องจากการเรียกร้องของประชาชนชาวไบเดอร์ฮาบต์และจากการที่อังกฤษเองก็กำลังเดือดร้อนไม่สามารถจะโอบอุ้มหรือปกครองไบเดอร์ฮาบต์ต่อไปได้ แต่ถ้าอังกฤษรู้ว่าไบเดอร์ฮาบต์มีแหล่งทรัพยากรสมบัติอันมหาศาลยอมเป็นที่แน่นอนว่าอังกฤษจะไม่ยอมคืนเอกราชให้ไบเดอร์ฮาบต์อย่างแน่นอน

กษัตริย์ฟาฮัดจากเรื่องซีค กษัตริย์ฟาฮัดฉลาดที่จะปกครองคน ทรงรู้ว่าดาวิซเป็นคนฉลาด มีความสามารถและเป็นผู้ที่มีความจงรักภักดีต่อสถาบัน ซึ่งดาวิซจะเป็นประโยชน์ต่อพระองค์และสถาบันกษัตริย์ต่อไป จึงทรงผูกใจดาวิซได้ด้วยวิธีที่ชาญฉลาด แม้ไฟซาลจะเตือนว่าพระองค์กำลังเลี้ยงลูกเสือลูกตะเข้ แต่ฟาฮัดก็รู้วิธีที่จะปราบลูกเสือลูกตะเข้ นั้น ดังคำบอกเล่าของพระองค์ว่า

“เจ้าคงจำได้ว่า สมัยที่เรายังเล็ก ๆ มีละครสัตว์เยอรมันมาแสดงที่ฟาร์วาร์ห์” ประมุขแห่งไบเดอร์ฮาบต์ตรัสด้วยน้ำพระเสียงเรียบ ๆ “เจ้ากับข้าชอบเข้าไปดูสัตว์ที่หลังโรง โดยเฉพาะพวกช้าง เสือ และสิงโตฝูงใหญ่ ครั้งหนึ่งข้าถามคนฝึกสัตว์พวกนั้นว่า ทำอย่างไรจึงกำราบพวกมันให้เชื่องและฝึกหัดได้ดังใจประสงค์ คนฝึกตอบแก่ข้าว่า ถ้าเมื่อใดเราทำตัวจนสัตว์ร้ายแน่ใจว่าเราไม่เป็นภัยอันตรายต่อมัน เมื่อนั้นมันก็จะป็นภัยอันตรายแก่เรา”

(ซีค. 2537 : 198 - 199)

ไฟซาลทรงฉลาดรอบรู้เพราะทรงติดตามข่าวสารอยู่ตลอดเวลาและรู้ว่าประเทศที่จะมีอำนาจยิ่งใหญ่ต่อไปในวันข้างหน้าคืออเมริกา ดังข้อความที่พระองค์พูดให้ไฟซาลฟังว่า

“ข้าคิดว่าแกนของสงครามครั้งนี้ไม่ได้อยู่ที่เยอรมัน อิตาลี หรืออังกฤษ แต่อยู่ที่สหรัฐอเมริกา เมื่อประเทศนั้นก้าวเข้าไปยืนอยู่กับฝ่ายไหน ฝ่ายนั้นย่อมจะได้ชัยชนะอย่างแน่นอน...หลังสงครามแล้ว หากพันธมิตรได้ชัยชนะ อังกฤษก็คงหวนกลับมามีอิทธิพลในตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือ เพื่อปกป้องคลองสุเอซอันเป็นเส้นทางสู่อินเดีย...ดังนั้นเพื่อป้องกันไม่ให้อังกฤษผนวกไบเดอร์ฮาบต์กับอียิปต์ ลิเบีย หรือซูดาน ในภายหน้า เมื่อสิ้นสงคราม ข้าจึงคิดที่จะ

ลอบส่งเจ้าไปอังกฤษโดยทางลับเพื่อศึกษาศิลปวิทยาการ และคบหาสมาคมกับผู้คนชั้นสูงเอาไว้ล่วงหน้า อย่างน้อยก็คงพอช่วยผ่อนหนักเป็นเบา"

"แต่ถ้าหากฝ่ายอักษะเป็นผู้ชนะ" เจ้าชายไฟซาลแย้งขึ้นเบา ๆ

"หากเป็นเช่นที่เจ้าว่า อาณาจักรเล็ก ๆ อย่างไบเดอร์ฮาบต์ก็อาจจะกลายเป็นมหาอาณาจักร ที่มีอาณาเขตครอบคลุมถึงอดีตอาณานิคมต่าง ๆ ของอังกฤษในแอฟริกาเหนือ เพราะตลอดระยะเวลาแห่งสงคราม ข้าได้ให้ความร่วมมือกับโรมด้วยดีเสมอมา"

(ซีค. 2537 : 45 - 46)

ไม่ว่าฝ่ายอิตาลีซึ่งกำลังครอบครองไบเดอร์ฮาบต์อยู่จะเป็นฝ่ายชนะในสงครามโลก หรืออังกฤษซึ่งทำท่าว่าอยากจะทำครอบครองไบเดอร์ฮาบต์เป็นฝ่ายชนะสงคราม ไบเดอร์ฮาบต์ก็ไม่เสียมีแต่ได้ด้วยซ้ำ เป็นเพราะความฉลาดของกษัตริย์ไฟซาลนั่นเอง แม้พันโทชาร์ล คลิฟฟอร์ด นายทหารแห่งอังกฤษยังนึกยกย่องชมเชยในความฉลาดของไฟซาล ดังความคิดคำนึงของเขาว่า

"...หากเจ้าชายนักเรียนนอกองค์นั้นใช้ความรู้สมัยใหม่ที่ร่ำเรียนมาผสมกับความฉลาดเฉลียวในสายเลือดเพียงครั้งเดียวของกษัตริย์ฟ้าฮัตต์ รัฐบาลอังกฤษก็ยากที่จะยึดดินแดนไบเดอร์ฮาบต์ไว้เป็นอาณานิคมได้อีกต่อไป"

(ซีค. 2537 : 102)

มาห์มูทจากเรื่องขึ้นอยู่กับดินฟ้าอากาศ ผู้การมาห์มูทต้องการจะปฏิวัติรัฐบาลของเอนเวอร์และทาลัต ที่ปกครองบ้านเมืองด้วยความเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว โกงกินชาติบ้านเมืองจนเกิดความเดือดร้อนไปทั่ว แต่มาห์มูทก็ไม่มีกำลังพอจึงคิดที่จะนำเรื่องนี้ไปปรึกษาและขอความร่วมมือจากชิมรานาหัวหน้ากองทหารรักษาพระองค์และองค์สุลต่านโมฮัมเหม็ด เพราะสุลต่านและชิมรานาก็เดือดร้อนเพราะรัฐบาลชุดนี้ ถ้างานนี้สำเร็จประเทศชาติและประชาชนก็จะสุขสบายขึ้น และมาห์มูทก็จะขอเพียงให้สุลต่านปล่อยเพื่อนของเขาที่ถูกจับมาเพราะรักผู้หญิงคนเดียวกับที่สุลต่านต้องการ ซึ่งเป็นความคิดของคนที่ฉลาดเพราะเป็นการยิงนกสองตัวด้วยกระสุนนัดเดียว แต่สุลต่านและชิมรานาไม่ตกลงเพราะชิมรานาติดต่อนายทหารนอกการที่ประชาชนส่วนใหญ่ยังให้ความนับถือและเชื่อมั่นอยู่แล้ว

เมื่อแผนครั้งนี้ไม่สำเร็จผู้การมาห์มูทเริ่มดำเนินแผนใหม่ทันที ด้วยการไปติดต่อขอเข้าร่วมกับคณะรัฐบาลของเอนเวอร์และทาลัตเพราะมาห์มูทก็เคยเป็นผู้หนึ่งที่ร่วมกับคณะรัฐบาลชุดนี้

ปฏิบัติการปกครองได้เป็นผลสำเร็จมาแล้ว เมื่อมีผู้ถามว่าทำไมเขาจึงเข้าร่วมมือกับเอนเวอร์และทาลัต ผู้การมาห์มุตก็ตอบอย่างคนที่ฉลาด รอบคอบไตร่ตรองมาอย่างดีแล้วว่า

“เพราะผมรู้จักเอนเวอร์และทาลัตดีกว่าที่รู้จักเซลิม ปาชา และชิมรานา...ถึงแม้ว่าผมและพวกเรากลายนคนจะมีความขัดแย้งกับเอนเวอร์และทาลัตมาโดยตลอด แต่เขาก็ไม่เคยเล่นงานยังเติร์กด้วยกันถึงตาย และเขาทั้งคู่ก็มีประสบการณ์ทางการเมืองและการบริหารบ้านเมืองมาพอสมควร แล้วการปฏิวัติของเซลิม-ชิมรานาครั้งนี้อาจทำให้เขาได้คิดทบทวนถึงข้อบกพร่องต่าง ๆ ของตัวเอง...”

(ขึ้นอยู่กับดินฟ้าอากาศ. 2537 : 326)

จะเห็นได้ว่าความคิดและการกระทำของมาห์มุตนั้น ไม่ว่าเขาจะอยู่ฝ่ายใดหรือฝ่ายใดจะชนะ ผู้การมาห์มุตก็จะได้รับผลประโยชน์ทั้งคู่

ชิมโปจากเรื่องหิมาลายัน ชิมโปเป็นคนฉลาด เรียนรู้วิชาต่าง ๆ ได้รวดเร็วและสามารถทำได้ดี ไม่ว่าจะเป็นการขี่ม้า การยิงธนู เขาได้เรียนรู้เคล็ดวิชาวายุซึ่งมีอำนาจร้ายแรงมากจากนักบวชผู้มีคุณธรรมคนหนึ่ง ซึ่งเคล็ดวิชานี้ถ่ายทอดกันมานับเป็นพัน ๆ ปี แต่มีข้อแม้ว่า จะมีเพียงผู้เดียวในโลกนี้เท่านั้นที่จะมีเคล็ดวิชานี้

ชิมโปฉลาดพูด เขามีฝีมือเหนือกว่าดังซี พระอนุชาของเจ้าผู้ครองนครซึ่งมักจะชวนเขาไปขี่ม้าแข่งกันบ้าง ยิงธนูแข่งกันบ้าง แต่ชิมโปก็มักจะเป็นฝ่ายชนะ เมื่อชนะชิมโปก็ไม่ได้พูดให้ดังซีต้องได้อาย เขาฉลาดที่จะพูดไม่ให้ดังซีโกรธหรืออายเขา ดังคำพูดที่เขาพูดเมื่อคราวแข่งม้าจนวิ่งเข้ามาถึงเส้นชัยพร้อม ๆ กัน ทั้ง ๆ ที่ดังซีควรม้าออกมาก่อน ว่า

“...ทั้งนี้เป็นด้วยฝ่าบาททรงเมตตา ฝ่าบนปรน妃เท่านั้นให้ข้าพระองค์โดยแท้”

“เจ้านี้สำคัญนัก” อีกฝ่ายหัวเราะอย่างสບอารมณ์ และโอบไหล่ชิมโปด้วยความสนิทสนม...”

(หิมาลายัน. 2538 : 9 - 10)

จากคำพูดอันชาญฉลาดนี้ทำให้ชิมโปรอดพ้นจากความอาฆาตมาดร้าย ของดังซีผู้มีนิสัยพาลไม่ยอมแพ้ไปได้

เหลียงจากเรื่องลอลลายมังกร เหลียงเป็นเจ้าของกิจการ เป็นประธานบริษัท ที่มี ความฉลาดหลักแหลมในเรื่องการค้าการขาย จนทำให้กิจการเจริญรุ่งเรืองมาจนชั่วลูกชั่วหลาน ทั้ง ๆ ที่เหลียงเริ่มจากการไม่มีอะไรเลย ต้องรับจ้างแบกหาม รับจ้างเข็นผัก ฯลฯ

เหลียงคิดทำกิจการและขยายกิจการไปเรื่อย ๆ อย่างไม่หยุดยั้ง แต่การทำงานแต่ละครั้ง เหลียงได้มีการเตรียมการ การคิด และการวางแผนอย่างรอบคอบ รวมทั้งการแก้ไขถ้าเกิดปัญหา โดยเหลียงจะรักษาชื่อเสียงมากกว่าสิ่งใด เพราะการค้าไม่มีอะไรสำคัญไปกว่าชื่อเสียงและความไว้วางใจจากลูกค้า เหลียงเคยประสบปัญหาเรื่องการส่งสินค้าต่างประเทศเข้ามาขายในเมืองไทยแต่ของมาไม่ทัน เหลียงใช้สติปัญญาแก้ปัญหาดังหลายนคนหนึ่งของเหลียงเล่าให้ฟังดังนี้

“หลังจากเก้าเดือนผ่านไป สินค้าที่สั่งซื้อจากเมืองนอกก็มาถึงในสภาพที่ชำรุดเสียหาย เกือบครึ่งหนึ่ง จำนวนที่เหลืออยู่ก็ไม่ เพียงพอที่จะส่งให้ลูกค้าได้ทุกเจ้า ปู่จึงใช้วิธีสั่งของให้ลูกค้าในกรุงเทพฯจนครบก่อน พร้อม ๆ กับวิ่งเต้นกู้ยืมเงินธนาคารที่เป็นตัวแทนส่งเงิน ไปซื้อ สินค้าเมืองนอกมา กว้านซื้อของของตัวเองจากร้านค้าในกรุงเทพฯส่งไปให้ลูกค้าต่างจังหวัด”

(ลอลลายมังกร. 253 : 2534)

2. มีความกล้าหาญ กล้าคิด กล้าพูด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ และสามารถตัดสินใจ ได้อย่างรวดเร็วและเด็ดขาด

โคลัมโบจากเรื่องอำนาจ โคลัมโบไม่เคยเกรงกลัวใคร ตั้งแต่เขายังเป็นนายทหารเขา เคยขอให้ประธานาธิบดีรามอนแต่งตั้งเขาให้ไปเป็นผู้จัดการกับข้าศึกและคนที่ทำงานล่าช้าว่า

“เขาเคยเสนอพลเอกรามอนให้แต่งตั้งเขาเป็นแม่ทัพเข้าจัดการกับกองทหารเพื่อนบ้านที่รุกเข้ามาในดินแดนซึ่งยังอยู่ในกรณีพิพาท และเคยเตือนพลเอกรามอนให้ปลดสมาชิกในสภาปกครองสูงสุดซึ่งไม่ ไหนออกจากตำแหน่ง ก่อนที่เขาจะเข้าไปจับพวกนั้นโยนออกมา”

(อำนาจ. 2533 : 26)

และเมื่อเขาทำการปฏิวัติรัฐบาลของพลเอกรามอนได้สำเร็จ เมื่อได้รับรายงานว่ายังมีพวก ที่จงรักภักดีต่อพลเอกรามอนอยู่ โคลัมโบก็แสดงความเข้มแข็งเด็ดขาดด้วยการออกคำสั่งว่า

เสด็จเจ้าศรีสวรรค์จากเรื่องลับสุดยอด เสด็จเจ้าศรีสวรรค์เป็นองค์มกุฎราชกุมารแห่งเมืองเวียงพาน แม้พระองค์จะเป็นคนใจเย็น รักความสงบ ไม่ชอบความรุนแรง แต่เมื่ออยู่ในคราวคับขันพระองค์ก็สามารถควบคุมสติอารมณ์ได้ ไม่เกรงกลัวภัยอันตรายที่กำลังจะเกิดขึ้น ดังเช่นตอนที่พระองค์ไม่รู้ว่าฝ่ายตรงข้ามกำลังขับรถตามมา แต่พอตณผู้ที่มีความสามารถเรื่องการขับรถและถูกกำหนดให้มาเป็นคนขับรถให้เสด็จเจ้าศรีสวรรค์ได้ทูลให้พระองค์ทราบที่กำลังถูกตามมา พระองค์กลับไม่ได้แสดงอาการตื่นเต้นหรือตกใจอะไรเลย ทั้ง ๆ ที่ก็รู้ว่าอาจจะเกิดเหตุร้ายกับพระองค์ ดังคำพูดของพระองค์และคำบรรยายถึงกิริยาอาการของพระองค์ว่า

“เรากำลังถูกตามมา”

“คุณรู้ได้ยังไง” เสด็จเจ้าศรีสวรรค์ทรงหันกลับไปมองก่อนผินพระพักตร์มาถามด้วยน้ำเสียงราบเรียบ

“กระหม่อมว่าถ้ามันไม่ทำเพื่อเป็นการเตือนว่ามันรู้ทันเรา มันก็กำลังหาทางจะเล่นงานเราอยู่”

“แล้วเราจะรู้ได้ยังไงว่ามันต้องการอะไรแน่”

“ง่ายมาก” ผมยิ้มที่มุมปากและหักหัวรถเข้าจอดข้างทาง

เสด็จเจ้าศรีสวรรค์ทรงประทับนั่ง สายพระเนตรที่มองมาทางผมแม้จะมีแววฉงนสนเท่ห์ แต่ก็มิได้แสดงออกถึงความหวาดกลัวแม้แต่น้อย”

(ลับสุดยอด. 2533 : 116)

เมื่อรู้ว่าพวกที่ตามมามีเจตนาร้าย ตณก็ใช้ความสามารถขับรถพาท่านหนีอย่างรวดเร็ว แต่ฝ่ายนั้นก็ยังตามมาอย่างไม่ลดละ รถคันที่เสด็จเจ้าศรีสวรรค์เป็นรถที่มีอุปกรณ์พิเศษสามารถยิงรถของคู่ต่อสู้ได้ และถ้าเกิดเหตุฉุกเฉินก็สามารถกดปุ่มระเบิดทำลายรถตัวเองได้ ตณจะกดปุ่มยิง แต่เขาไม่รู้ว่าปุ่มไหนเพราะไม่ได้เคยขับรถคันนี้มาก่อน จึงไปกดปุ่มระเบิดรถตัวเอง มีตัวเลขที่หน้าปัดกำลังนับถอยหลังเพื่อจะระเบิด ตณตกใจมากจนสิ้นไปหมด แต่เสด็จเจ้าทรงควบคุมสติอารมณ์ไว้ได้ดีกว่าทรงเตือนสติตณให้ลองกดปุ่มอื่น ๆ ระเบิดเวลา จึงหยุดทำงานทั้งสองจึงรอดมาได้

ตณชื่นชมในควมมีสติและความกล้าหาญของพระองค์ และเมื่อต่อมาเขาถูกทำให้เป็นผู้ขับรถพาเสด็จเจ้าศรีสวรรค์หนีข้ามฝั่งไปยังประเทศไทย เขาต้องเสี่ยงกับการขับรถกระโดดข้ามเครื่องกั้นไปยังพื้นที่กำลังเคลื่อนที่ออกจากฝั่งแล้ว และเมื่อข้ามมาได้ตณหันไปดูหน้า

เสด็จเจ้าศรีสวรรค์ปรากฏว่าตฤณรู้ได้ทันทีว่าผู้ที่นั่งรถมากับเขานั้นไม่ใช่เสด็จเจ้าศรีสวรรค์ ดังคำพูดของตฤณว่า

“ผมข้าเลื่องคองค์มกุฎราชกุมาร พระเสโทไหลโถมพระวรกายใบหน้าซีดเผือดและแววตาฉายประกายหวาดกลัวอย่างสุดขีด...ผมนึกถึงสายพระเนตรในคืนที่เราถูกตามล่าหลังจากกลับจากการประชุมกับบรรดาผู้นำฝ่ายขวา สายพระเนตรที่ส่งบึงปราศจากความหวาดกลัวแม้กำลังอยู่ในสถานการณ์อันคับขัน”

(ลับสุดยอด. 2533 : 266)

เสด็จเจ้าศรีสวรรค์ไม่ได้หนีมาด้วยแต่ส่งคนที่หน้าตาเหมือนท่านมาแทนเพราะไม่อยากจะใจความหวังดีของคนบางคน แต่ท่านกลัวพอที่จะอยู่ท่ามกลางประชาชนของท่านแม้จะรู้ว่ามีอันตรายถึงชีวิต

อาควิโนจากเรื่องอาควิโน อาควิโนเป็นผู้นำที่มีความกล้าหาญมาก เขารู้ตัวว่าเขากำลังต่อสู้กับผู้มีอำนาจ และรู้ตัวด้วยว่าคนคนนี้จะทำได้ทุกอย่างแม้กระทั่งการโกหกประชาชนทั้งประเทศ และที่สำคัญคือเขารู้ว่าเขาอาจต้องตาย แต่เขาก็ยอมเดินทางกลับมา ดังบทสัมภาษณ์ที่นักข่าวถามเขาว่า

“คุณอาจถูกจับทันทีที่เดินทางถึงฟิลิปปินส์ มีสิ่งบางอย่างที่จะเป็นเครื่องกำประกันอิสรภาพของคุณ”

“ไม่มีเลย ผมเพียงแต่อยากขอร้องอังตวนว่า จงให้อิสรภาพและเสรีภาพ หรือแม้กระทั่งความตายแก่ผม”

“คุณคิดอย่างไรต่อข่าวที่ว่ามีการวางแผนจะลอบสังหารคุณอยู่”

“ในประเทศฟิลิปปินส์การลอบสังหารเป็นบริการทางสาธารณะอย่างหนึ่ง ผมยินดีกับการเผชิญหน้ากับการลอบสังหารใด ๆ ก็ได้ทั้งสิ้น และยินดีที่จะให้ร่างของผมเป็นปูชนียวัตถุที่ประธาธิปไตยที่จะออกงามต่อไปในฟิลิปปินส์”

(อาควิโน.2536 : 59)

อาคิโนกล้ำต่อสู้แม้รู้ว่าการตายกำลังรออยู่ ซึ่งน้อยคนนักที่จะทำได้อย่างเขา และเขากล้าเปิดเผยตัวว่าเป็นศัตรูทางการเมืองของอังตวนอย่างไม่เกรงกลัว และกล้าที่จะวิจารณ์การดำเนินงานของอังตวนอย่างเปิดเผย ทั้ง ๆ ที่เขายังอยู่ในฐานะที่ไม่มั่นคงปลอดภัย เขาวิจารณ์อังตวนเมื่อมีนักข่าวมาขอสัมภาษณ์เขาว่า

“ผมตอบได้ทันทีเลยว่าสภาพเศรษฐกิจของฟิลิปปินส์ขณะนี้ทรุดโทรมมาก เนื่องจากแผนการเศรษฐกิจและพัฒนาของอังตวนล้มเหลวอย่างไม่มีเป็นท่า...ผมขอเรียนว่าผมไม่ใช่คนสร้างความยุ่งเหยิงขึ้นในฟิลิปปินส์ ทั้งหมดเป็นผลงานของประธานาธิบดีอังตวนกับพรรคพวกของเขา ผมเป็นผู้ตั้งใจจะล้างปัญหานี้...”

(อาคิโน. 2536 : 58)

จากคำพูดของอาคิโนแสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดว่าเขากล้าวิจารณ์การทำงานของอังตวนและรัฐบาลอย่างตรงไปตรงมา และกล้าเปิดเผยตัวว่าจะต่อสู้กับความไม่ถูกต้องของอังตวน

ดาวิชจากเรื่องซี้ด เมื่อดาวิชต้องกลับไปทดสอบภาคปฏิบัติก่อนที่จะจบหลักสูตรนักเรียนนายสิบ เขาถูกส่งตัวไปเป็นผู้นำเผ่าในถิ่นที่พ่อเขาเคยเป็น เขาถูกต่อต้านจากผู้คนในเผ่าหลายครั้งแต่เขาก็ใช้ความสามารถและความเด็ดเดี่ยวแก้ไขสถานการณ์ได้ ครั้งหนึ่งเกือบจะเกิดเหตุการณ์รุนแรงระหว่างทหารของเขาซึ่งมีอาวุธทั้งมีดและปืนอยู่ในมือกับชาวเบดูอินที่มีจำนวนมากกว่ากำลังประจันหน้ากัน ดาวิชมองเห็นเหตุร้ายที่กำลังจะเกิดขึ้นดังความรู้สึกของเขาว่า

“...คมมีดที่มองเห็นอยู่เบื้องหน้าคงจะจมหายไปบนหน้าอกหรือช่องท้องของเบดูอินคนใดคนหนึ่งทีละเข้ามา และเลือดคงกระจุยขึ้นเมื่อจ้าวโคโมกระชากปืนยาวกลับ แต่หลังจากนั้นอะไรเล่าที่จะติดตามมา ร้อยเอกหนุ่มได้กลิ่นคาวเลือดและควันปืนล่องลอยมาจากที่ไกล ๆ ติดตามด้วยบรรยากาศเย็นชืดของความตาย”

ดาวิชซึ่งกำลังบาดเจ็บจากการถูกยิง ได้ใช้ความกล้าหาญแก้ไขสถานการณ์ตอนนี้ได้ดังบทบรรยายว่า

“ทุกคนหยุดเดี๋ยวนี้” กังวานเสียงที่ทรงอำนาจกังวานขึ้น และร่างตระหง่านของดาวิชเดินแหวกคนที่ขวางทางอยู่ เข้ามาหยุดยืนอยู่กึ่งกลางระหว่างทหารอังกฤษกับเบดูอิน และกึ่งกลางระหว่างความเป็นกับความตาย”

(ซีค. 2537 : 157)

ดาวิชกล้าที่จะไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาถ้าเขาไม่เห็นด้วยกับเรื่องนั้น ๆ ถึงแม้ว่าจะถูกทำโทษทางวินัยด้วยการขังคุกเขาก็ยอมรับด้วยความเต็มใจ ดังเช่นเหตุการณ์ตอนที่พันโทชาร์ลจะให้เขากลับไปเป็นผู้นำกลุ่มแต่อยู่ในฐานะนายทหารของอังกฤษว่า

"ไม่ครับผมยืนกรานปฏิเสธ"

"นั่นหมายความว่าเธอขัดคำสั่งผู้บังคับบัญชา และจะต้องได้รับการลงโทษอย่างหนัก" เสียงของพันโทชาร์ลดังลั่น

"ผมยอมรับโทษทุกอย่าง" ดาวิชเจ็ดหน้า "แต่ไม่มีวันยอมผิดคำมั่นที่ให้ไว้กับพ่อ"

"นั่นไม่ยากให้ประวัติราชการของเธอต้องต่างพร้อย"

"ผมจะเป็นผู้กำหนดอนาคตของตัวเอง...และที่ผมเข้ามาอยู่ที่นี้ ไม่ใช่เพราะผมสมัครใจหรือเลื่อมใสในความคิดและกฎเกณฑ์ของพวกอังกฤษ แต่เป็นเพราะผมถูกทำนากับตาแก่นักบวชจับตัวส่งมา และถ้าพวกเบดูอินจะยอมรับผมก็ต้องในฐานะของความเป็นดาวิช ไม่ใช่ด้วยเครื่องแบบของนายสิบหรือในฐานะคนของพวกอังกฤษ"

(ซีค. 2537 : 110)

ดาวิชกล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมา แม้ว่าจะก่อให้เกิดอันตรายกับเขาก็ตาม

ดาวิชกล้าพูดในที่ประชุมที่มีบุคคลระดับใหญ่และโดยเฉพาะอย่างยิ่งมีกษัตริย์ฟาฮัดอยู่ด้วย เขากล้าที่จะแสดงความคิดเห็นที่ไม่เห็นด้วยกับเจ้าชายไฟซาลซึ่งเป็นพระอนุชาของกษัตริย์ และจะเป็นผู้สืบราชสมบัติต่อจากฟาฮัด ที่จะยอมให้บริษัทอิธิรัน ออยล์ เข้ามาขุดเจาะน้ำมันในไบเดอร์ฮาบัด

กษัตริย์ฟาฮัดจากเรื่องซีค เนื่องจากไบเดอร์ฮาบัดเป็นเพียงทะเลเล็ก ๆ ที่มีประชาชนส่วนใหญ่เป็นพวกชาวทะเลทรายที่ชอบการเร่ร่อน ยังไม่สามารถรวมตัวให้เป็นปึกแผ่นได้ จึงมักจะถูกประเทศใหญ่ วนเวียนผลัดกันเข้ามาครอบครอง ซึ่งกษัตริย์ฟาฮัดก็ทรงคำนึงถึงเรื่องนี้ และพยายามที่จะให้ไบเดอร์ฮาบัดหลุดพ้นจากสภาพนี้อยู่ และพระองค์ก็ไม่ได้เกรงกลัวที่จะแสดงให้ชาวต่างชาติผู้ที่มีอำนาจในการปกครองดูแลไบเดอร์ฮาบัดได้ในความไม่พอใจ และความตั้งใจ

ที่จะปกครองตนเองของพระองค์ให้ฝ่ายตรงข้ามรู้ ดังคำสนทนาของพระองค์กับพันโทชาร์ลนายนทหารอังกฤษผู้ดูแลโบเคอร์ฮาบัด ในขณะที่นั่งชมกีฬาด้วยกันว่า

“...ทุกวันนี้เรามัวไปมุ่งกันที่ผลการแข่งขันมากกว่าตัวคนเล่น ชัยชนะเป็นสิ่งที่เปราะบางและไม่มีใครจะดำรงความเป็นผู้ชนะไว้ได้ตลอดเวลา ถ้าเราไม่สร้างคนให้เป็นนักกีฬาอย่างแท้จริง เราก็จะไม่มีวันรู้จักกับชัยชนะที่ได้มานั้นด้วยซ้ำ”

“ฝ่ายบาทรับสั่งราวกับต้องการทีมที่ใหญ่โตมโหฬาร” พันโทชาวอังกฤษดักคอ “หรือไม่ก็ให้ทุกคนในโบเคอร์ฮาบัดร่วมอยู่ในทีมของฝ่ายบาท”

“นั่นมันก็ไม่ต่างอะไรกันมิใช่หรือ...ไม่ว่าท่านจะหมายถึงกีฬาหรือการเมือง ถ้าเรามีคนเล่นที่มีคุณภาพและเคารพกติกา”

“กระหม่อมอยากกราบทูลว่าวิถีกาลเพียงจะเริ่มต้น อีกนานนักกว่าอรุณแห่งโบเคอร์ฮาบัดจะรุ่ง”

“นั่นรู้...แต่ก็ใช่ว่ามันจะไม่มีวันรุ่งเสียเมื่อไหร่ เช่นเดียวกัน ท่านก็คงยอมรับว่าแต่เนิ่นไป ตะวันเริ่มจะลับฟ้านอกกราชอาณาจักรอังกฤษ...”

(ซี.ค. 2537 : 101)

มาห์มุดจากเรื่องขึ้นอยู่กับดินฟ้าอากาศ ผู้การมาห์มุด กล้าที่จะไปบอกความตั้งใจของตนที่จะชวนให้สุลต่านโมฮัมเหม็ดและซิมรานาหัวหน้ากองทหารรักษาพระองค์ของสุลต่านร่วมมือกันทำการปฏิวัติรัฐบาลของนายพลเอนเวอร์และนายพลทาลัตด้วยตัวเขาเพียงผู้เดียว เพราะถ้าเรื่องนี้ถึงรัฐบาลก็แน่นอนว่าความไม่ปลอดภัยจะเกิดแก่เขาและเมื่อทางสุลต่านและซิมรานาปฏิเสธ ดังคำกล่าวของมาห์มุดว่า

“และผมเองก็ต้องระวังตัวมากขึ้นเพราะเท่ากับเผยแพร่ไปสำคัญให้สุลต่านกับซิมรานาเห็นแล้ว หากเขาไม่ร่วมมือกับเราก็คงเอาเรื่องนี้ไปเปิดเผยให้เอนเวอร์กับทาลัตรู้เพื่อเอาความดีความชอบก็ได้”

มาห์มุดกล้าที่จะย้อนกลับไปขอร่วมมือกับฝ่ายเอนเวอร์และทาลัตจัดการกับฝ่ายซิมรานา โดยเขาบอกกับลูกน้องและเพื่อน ๆ ว่า

“แต่ทุกคนไม่ต้องเป็นห่วงหรอก หากเป็นเช่นนั้นจริงผมจะยอมตายเพียงลำพังไม่ให้พวกเรารู้ว่าเป็นอันตราย”

(ขึ้นอยู่กับดินฟ้าอากาศ : 2537.309)

ชิมโปจากเรื่องหิมาลายัน เมื่อดังซีซึ่งเป็นพระอนุชาของเจ้าผู้ครองแคว้นมาชักชวน ชิมโปแข่งม้าหรือยิงธนู เขาก็จะรับคำท้าทันทีและแสดงฝีมืออย่างเต็มที่ ทั้ง ๆ ที่ชิมโปก็รู้นิสัยของ ดังซีอยู่แล้วว่าคนอย่างดังซีแพ้ไม่ได้ ถ้าแพ้จะโกรธและหาเรื่องให้คู่แข่งขึ้นเดือดร้อน แต่ชิมโปก็ไม่เคยกลัวหรือไม่เคยอ่อนข้อให้เขาจะแสดงฝีมืออย่างเต็มที่ทุกครั้ง และถ้ามีการเอาเปรียบชิมโปก็กล้าที่จะแย้งทันที ดังการแข่งขันครั้งหนึ่ง

“เราจะผลัดกันยิงเป้าทั้งสองที่อยู่ข้างหน้าโน่นสลับกันคนละครั้งจนกว่าลูกธนูจะหมดจากกระบอກ”

“ฝ่าบาทหมายถึงคนละ 10 ดอก” ชิมโป จักลอง ถามย้ำ

“ไม่ใช่” อีกฝ่ายปฏิเสธ “ข้าพุดว่าจนกว่าลูกธนูจะหมดกระบอກ”

“แต่ลูกธนูของข้าพระองค์มีเพียง 10 ส่วนของฝ่าบาทมี 12”

(หิมาลายัน. 2538 : 11)

ชิมโปกล้าที่จะทักท้วง และเมื่อดังซียังแสดงความเอาเปรียบอยู่อย่างเดิม ชิมโปก็กล้าที่จะแข่งขันด้วยทั้ง ๆ ที่รู้ว่าถูกเอาเปรียบ เพราะความเชื่อในฝีมือของตน ซึ่งก็มีผลทำให้ดังซีเป็นฝ่ายต้องอาย เพราะชิมโปยิงเข้าเป้าได้ทุกลูก

ถึงเมื่อดังซีจะได้ขึ้นครองแคว้นแล้วก็ตาม แต่เมื่อใดที่พระองค์ทำไม่ถูกต้อง ชิมโปก็กล้าหาญพอที่จะพุดเตือนสติพระองค์โดยไม่กลัวราชอาญาที่จะตามมา ดังเช่นตอนที่ดังซีจะนำราษฎรและทหารเข้าจับไล่ชาวต่างชาติที่เข้ามายึดครองจุปาดาวา ทั้ง ๆ ที่ตอนนี้จุปาดาวาไม่มีโอกาสจะทำอะไรได้เลย เพราะฝ่ายนั้นมีจำนวนมากกว่าและที่สำคัญคือมีอาวุธที่ทันสมัยที่ชาวจุปาดาวาไม่มี ชิมโปพุดเตือนสติดังซีว่า

“การกระทำของพระองค์ไม่ต่างอะไรจากแมงเม่าที่บินเข้ากองไฟ มีแต่ทำให้สถานการณ์เลวร้ายลงกว่าเดิม”

(หิมาลายัน. 2538 : 687)

ซึ่งคำพุดเช่นนี้มีแต่ชิมโปเท่านั้นที่จะกล้าพุดได้ และเหตุการณ์ก็เป็นอย่างที่ชิมโปคาดการณ์ไว้

เหลียงจากเรื่องลอลลายมังกร เหลียงกล้าเสี่ยง กล้าตัดสินใจที่จะลงทุนทำการค้า เมื่อกิจการขาดทุนจนเหลียงต้องหมดตัว เหลียงก็จะพยายามเก็บเล็กผสมน้อยทำงานทุกอย่างไม่ว่าจะยากลำบากแค่ไหน เหลียงเคยแม้กระทั่งรับจ้างเช็นผักในตลาดและนอนตามตลาด แต่พอเก็บเงินได้จำนวนมากพอเหลียงก็จะเสี่ยงลงทุนทำการกิจการอีก ปู่กล้าเสี่ยงลงทุนติดต่อซื้อขายกับชาวต่างประเทศโดยยังไม่รู้ว่าสินค้าจะมาถึงหรือไม่

เหลียงกล้าที่เข้าช่วยเหลือกิจการที่ให้ลูกชายคนโตดูแลอยู่ที่ฮ่องกง โดยการเสี่ยงกับการหมดตัว ดังที่หลานชายคนหนึ่งได้เล่าถึงเหลียงในเรื่องนี้ว่า

“...เงินตั้ง 100 ล้านบาท เมื่อ 27 - 28 ปีก่อนมันน้อย ๆ เสียเมื่อไหร่ ถ้าเกิดผิดพลาดอะไรขึ้นมา “รัฐกิจหลักทรัพย์” และบริษัทอื่น ๆ ก็จะมีพอลอยลุ่มไปด้วย”

สาเหตุที่เหลียงกล้าทำดังนี้เพราะเหลียงถือว่าเมื่อเหลียงให้ลูกดูแลแล้วลูกเกิดทำผิดพลาดเหลียงก็ต้องกล้าพอที่จะยอมรับความผิดพลาดนี้มาเป็นของตน ดังคำกล่าวของเหลียงว่า

“เราเป็นผู้ใหญ่ เมื่อใช้เด็กทำงานแล้วเกิดความเสียหายขึ้นมาจะไปกล่าวโทษ หรือโยนความผิดให้เด็กเสียทีเดียวก็ไม่ถูก เปรียบเหมือนกับว่าเราเป็นเจ้าของฝูงม้า ย่อมต้องรู้กำลังและนิสัยใจคอของม้าแต่ละตัวให้ถ่องแท้ เมื่อขึ้นควบขี่ไม่ได้ตั้งใจ สมควรที่จะเสียนติม้าหรือตัวเรามากกว่ากัน”

(ลอลลายมังกร. 2534 : 64)

เหลียงกล้าที่จะยอมรับความจริงในข้อนี้ ว่าตนเองก็มีส่วนผิดฉะนั้นจึงไม่โยนความผิดนี้ให้แก่ลูกหลานแต่เพียงผู้เดียว

มาโกจากเรื่องรายาแห่งทะเล มาโกเป็นคนแรกที่กล้าแสดงตัวต่อต้านกับความเจริญที่กำลังจะเข้ามาสู่บ้านเมืองของเขา ทั้ง ๆ ที่เป็นการขัดกับความต้องการของคนส่วนใหญ่ในสังคมนั้น เพราะเขาเห็นว่ามันเป็นการทำลายสภาพธรรมชาติ ทำลายวัฒนธรรมและทำลายปลาว่าพิธีวัตถุที่เป็นสัญลักษณ์ของเมืองตูลังกิที่เขารัก เขาบอกว่า

“ผมพอใจจะเป็นคนที่แปลกกว่าคนอื่น ดีกว่าจะยอมทำอะไรตามอย่างชาวบ้านทั้ง ๆ ที่รู้อยู่ว่า สิ่งที่กำลังทำอยู่นั้นมันไม่ถูกต้อง”

และเมื่อโนรีผู้เข้าใจเขาและหวังดีต่อเขาเตือนเขา เขาก็ตอบเธออย่างคนที่ยึดหลักหาญและเชื่อมั่นในการกระทำของเขาว่า

“ผมเชื่อมั่นว่าสิ่งที่ผมทำลงไปไม่ใช่ความผิด ดังนั้นจึงไม่จำเป็นต้องฟังพยานคำทำนายทนายทักอะไรทั้งสิ้น เพราะต่อให้ผมแพ้คดีในวันนี้ แต่อีกสิบอีกร้อยปีข้างหน้าก็ต้องมีคนรู้ความจริงเอง”

(รายาแห่งทะเล. 2538 : 97)

มาโกเป็นผู้นำในการประท้วงเรียกร้องให้เลิกเกมส์กีฬาปลาวาฬซึ่งเป็นกีฬาที่น่ารังเกียจได้ให้แก่ตุรกีอย่างมหาศาล เขาประท้วงด้วยคำพูดด้วยมือเปล่า แต่เขาก็ถูกทางการตำรวจจัดการอย่างรุนแรงด้วยการใช้กระบองตีหัว และจับตัวไปเข้าคุก แต่เมื่อมีคนไปช่วยเขาออกมาได้ เขาก็ยังไม่เลิกล้มความตั้งใจ เพียงแต่เปลี่ยนวิธีการที่จะช่วยเหลือปลาวาฬเหล่านั้นโดยไม่เกรงกลัวต่ออันตราย อันอาจจะหมายถึงชีวิตของเขาเอง

3. มีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ของตน ความรับผิดชอบคือการรู้ว่าหน้าที่ของตนคืออะไร และยอมรับผลอันจะเกิดจากการกระทำของตนไม่ว่าผลนั้นจะออกมาในด้านใด

โคลัมโบจากเรื่องอำนาจ โคลัมโบมีความรับผิดชอบสูงมาก เมื่อเขาปฏิวัติรัฐบาลของนายพลรามอนได้สำเร็จ เขาก็รู้ว่าเขายังจะต้องทำงานต่อไป เพราะตอนนี้แอลเคเวญาเปรียบเหมือนคนไข้ที่ป่วยหนัก ซึ่งต้องได้รับการดูแลรักษาอย่างปัจจุบันทันด่วน เขาจึงทำงานตลอดเวลาแทบจะไม่มีเวลาพักผ่อนแม้เวลาอาหารว่างเขาก็นั่งอ่านรายงานไปด้วยกินอาหารว่างไปด้วย เขาไม่มีเวลาแม้แต่การดูแลตัวเอง ดังคำบรรยายสภาพของเขาตามที่มากาเร็ตมองเห็นว่า

“...ท่าทางของเขาเหน็ดเหนื่อยและอ่อนเพลียลงไปกว่าเมื่อไม่กี่วันก่อนอย่างเห็นได้ชัด ขอบตาดำคล้ำ แก้มตบ และผิวหนังแห้งขาดน้ำหล่อเลี้ยง มีแต่ท่าทางเท่านั้นที่ยังคงแฝงไว้ด้วยความทะนงเด็ดเดี่ยว”

(อำนาจ. 2533 : 85)

ที่สภาพเขาเป็นเช่นนี้เพราะเขาทำงานอย่างไม่มีเวลาพักผ่อนนั่นเอง และแม้แต่หารยามที่ทำเนียบรัฐบาลยังพากันตกใจมาตั้งแถวรับไม่ทัน เมื่อเห็นโคลัมโบมาทำงานในเวลาสี่สองของวันใหม่ ซึ่งไม่เคยมีมาก่อนไม่ว่าจะเป็นรัฐบาลยุคไหน

โคลัมโบมีความรู้ลึกว่าทุกคนโดยเฉพาะทหารมีหน้าที่ที่จะต้องดูแลรักษาชาติบ้านเมืองอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นจึงไม่ใช่เป็นเรื่องเก่งกาจหรือวิเศษอะไรที่ทหารจะสามารถชนะข้าศึกศัตรู

และไม่จำเป็นต้องยกย่องชมเชย หรือให้รางวัลอะไร ดังความคิดที่โคลัมโบรู้สึกและพูดถึงการกระทำของผู้การปาสกาลว่า

“นี่เป็นงานในหน้าที่ ที่เขาจะต้องทำให้สำเร็จ และเขาก็ไม่ใช่เด็กที่จะมาอดอ้อนเอารางวัลทุกครั้งที่ทำอะไรเสร็จสิ้นลง”

(อำนาจ. 2533 : 264)

ที่โคลัมโบรู้สึกเช่นนี้ เพราะเขาเอาตัวเขาเองเป็นบรรทัดฐาน เพราะเขาเองถือว่าการกระทำของเขามั่นคือน้ำที่ที่เขาจะต้องทำ

เจ้าศรีสุวรรณศรีจากเรื่องลับสุดยอด เมื่อบ้านเมืองเวียงพานเกิดความระส่ำระสาย มีการแบ่งเป็น 2 กลุ่มใหญ่ต่อสู้เพื่อแย่งชิงอำนาจกัน ผู้ที่จงรักภักดีต่อราชตระกูลก็คิดที่จะทูลเชิญเสด็จเจ้าศรีสุวรรณศรีไปประทับอยู่ที่เมืองไทยก่อน เพื่อความปลอดภัยของพระองค์ พระองค์ก็ไม่สามารถขัดต่อความหวังดีของคนเหล่านั้นได้ จึงตอบตกลง แต่แล้วพระองค์ก็ไม่ได้เสด็จไปกับคนพวกนั้น พระองค์ส่งคนที่หน้าตาเหมือนพระองค์ไปเป็นตัวแทน กว่าพวกนั้นจะรู้ความจริงว่าคนที่พาเสด็จมาด้วยนั้นไม่ใช่เสด็จเจ้าศรีสุวรรณศรีก็ต่อเมื่อแก้ไขอะไรไม่ทันแล้ว แต่เสด็จเจ้าศรีสุวรรณศรีก็ฝากจดหมายมาให้กับคนผู้นั้นเพื่อขอโทษ และให้เหตุผลมาว่า

“ฉันรู้ว่าการที่จะอยู่ในเวียงพานต่อไปมีอันตรายใหญ่หลวงต่อตัวฉัน แต่การที่ฉันจะคิดหลบหนีเอาตัวรอดออกไปเพียงลำพัง ก็เป็นอันตรายที่ยิ่งใหญ่ต่อประชาชนและประเทศเวียงพานโดยส่วนรวม ประชาชนจะเสียขวัญและชาติพันธุ์ที่ยึดเหนี่ยว อย่างน้อยที่สุดการที่ฉันอยู่ที่นี้ก็ยังพอที่จะเป็นหลักประกันสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ฉันขอสัญญาว่าตราบเท่าที่ฉันยังมีชีวิตอยู่จะไม่ยอมให้ใครมาแตะต้องสิ่งเหล่านี้โดยง่าย...”

(ลับสุดยอด. 2533 : 266 267)

พระองค์ยอมอยู่อย่างไม่ปลอดภัยท่ามกลางประชาชน ดีกว่าจะหนีเอาตัวรอดแต่เพียงลำพัง ทั้ง ๆ ที่พระองค์ก็ทำได้ เป็นเพราะว่าพระองค์มีความรับผิดชอบต่อประเทศชาติและประชาชนของพระองค์นั่นเอง

อาคิโนจากเรื่องอาคิโน อาคิโนทำทุกอย่างได้เพื่อประเทศชาติ แม้จะแลกด้วยชีวิตของเขาก็ตาม เขาไม่ได้รู้สึกว่สิ่งที่เขาทำเป็นความดี ความวิเศษเหนือคนอื่นอย่างไร เขาจึงพูดชมเชยและขอบคุณดวงเดือนนักศึกษามหาวิทยาลัยที่ทำวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับเรื่องการปกครองในฟิลิปปินส์เพื่อจะได้ให้ชาวโลกได้รับรู้การปกครองที่เป็นจริงในฟิลิปปินส์ ดังคำพูดของอาคิโนกับดวงเดือนว่า

“ผมอ่านวิทยานิพนธ์ของคุณจบแล้ว และไม่ทราบจะขอบคุณคุณได้อย่างไร หรือทำอย่างไรให้คุณทราบได้ว่าผมพอใจวิทยานิพนธ์ของคุณมาก”

“ดิฉันแทบไม่ได้ทำอะไรเลย...ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นผลงานที่ชาวฟิลิปปินส์สร้างขึ้นมาทั้งสิ้น”

“งานที่ผมหรือชาวฟิลิปปินส์คนอื่น ๆ ทำเพื่อประเทศของเรา เป็นงานในหน้าที่...แต่สำหรับคุณ มันเป็นเรื่องแตกต่างออกไปคุณทำด้วยความศรัทธาและใจรัก วิทยานิพนธ์ของคุณมีค่ามากสำหรับผม ไม่ใช่ในฐานะที่เกี่ยวข้องพันถึงผม แต่ในฐานะที่ผมเป็นชาวฟิลิปปินส์”

(อาคิโน. 2536 : 92)

ดาวิชจากเรื่องซี้ค ดาวิชเคยนึกท้อแท้ต่อภาระหน้าที่อันหนักอึ้งของตนในขณะนี้ แต่เขาก็ไม่ท้อถอยหลังจากที่เขาได้ฟังบาทหลวงพูดเตือนสติถึงหน้าที่ที่เขาจะต้องทำ ซึ่งไม่ใช่เพื่อตัวเขาเองแต่เพื่อพวกพ้องและเผ่าพันธุ์ เขาก็มีพลังที่จะทำภาระหน้าที่ของตนต่อไปอย่างเข้มแข็งเด็ดเดี่ยว ดังคำสอนของบาทหลวงกับดาวิชว่า

“จำที่เราพูดกันเมื่อตอนสายวันนี้ได้ไหม” ท่านสารุคุณเอ๋ยถาม

“เราพูดกันถึงความแตกต่างระหว่างเมดทรายกับเครื่องแก้วเจียระไน ลูกก็รู้ใช่ไหมว่าหลายต่อหลายคนได้ทุ่มเทเรี่ยวแรงลงไปมากมายเพียงไรว่าจะได้เครื่องแก้วอย่างลูกขึ้นมา เครื่องแก้วซึ่งจะทำให้ใครต่อใครตระหนักถึงคุณค่าของทรายเมดอื่นในทะเลทราย...แล้วจู่ ๆ ลูกก็จะพบแก้วเจียระไนกลับคืนสู่ความไร้ค่าเช่นกรวดทรายสามัญอีกกระนั้นหรือ”

(ซี้ค. 2537 : 272)

เมื่อดาวิชได้ฟังบาทหลวงพูดเตือนสติ เขาก็สำนึกถึงหน้าที่ของเขาที่จะต้องทำต่อไปโดยไม่มีสิทธิ์ที่จะเบือนหน้าหนีหรือท้อแท้

ฟาอ์ดจากเรื่องซีด ฟาอ์ดทรงทำทุกอย่างเพื่อให้ไบเดอร์ฮาบัตได้พัฒนาขึ้น เข้มแข็งขึ้นเพื่อจะได้ไม่ต้องตกเป็นอาณานิคมของใคร พระองค์ทรงส่งพระอนุชาไปเรียนต่างประเทศ เพื่อหวังจะให้นำความรู้กลับมาพัฒนาบ้านเมือง และหวังจะให้อนุชาปูทางเพื่อความสัมพันธ์ไมตรีกับประเทศอังกฤษซึ่งเป็นประเทศมหาอำนาจในขณะนั้นเพื่อการคานอำนาจกับประเทศอิตาลี ซึ่งก็เสี่ยงต่อการรู้ทันของเคาน์จิโอวานนี ซึ่งเป็นข้าหลวงใหญ่ของอิตาลีประจำเมืองไบเดอร์ฮาบัต และเคาน์จิโอวานนีกับนายพลฟรานเชสโกก็รู้ทันเจตนาของฟาอ์ดจริง ๆ เคาน์จิโอวานนีจึงคิดจะกำจัดฟาอ์ด แต่นายพลฟรานเชสโกเข้าใจฟาอ์ดดีว่าทำไมจึงทรงทำเช่นนั้น ดังคำสนทนาของบุคคลทั้งสองว่า

“ผมไม่เข้าใจความคิดของท่านนายพล” เคาน์จิโอวานนีวางชิการ์ลงในที่เขี่ย “ตลอดสงครามฟาอ์ดเอาใจออกห่าง ลอบส่งน้องชายไปอยู่กับฝ่ายอังกฤษ ผมว่าเราน่าจะฉวยโอกาสสุดท้ายนี้ยิงเป้าฟาอ์ดเสียด้วยซ้ำ”

“สงครามสิ้นสุดแล้ว...ฟาอ์ดได้ทำหน้าที่ของตนเองอย่างดีที่สุดในการรักษาปิตุภูมิของเขาไว้ เขาไม่ใช่ผู้ทรยศ เพราะเราต่างหากที่เข้ามายึดครองแผ่นดินของพวกเขา”

(ซีด. 2537 : 66)

มาห์มุตจากเรื่องขึ้นอยู่กับดินฟ้าอากาศ มาห์มุตเข้าร่วมกับพวกนายทหารกลุ่มยังเติร์กเพื่อปฏิวัติโค่นล้มสถาบันกษัตริย์ ที่ปกครองบ้านเมืองด้วยความเหินแก่ตัว ประชาชนต้องเดือดร้อน แต่พอปฏิวัติสำเร็จนายพลเอนเวอร์กับนายพลทาลัตซึ่งเป็นนายกกลับไม่ได้ทำตัวแตกต่างไปจากสุลต่านองค์ก่อนเลย คือโกงกินชาติบ้านเมือง ต่างพากันกอบโกยผลประโยชน์เข้าสู่ตัวเอง ไม่นึกถึงประชาชน ทั้ง ๆ ที่ตัวผู้การมาห์มุตที่เป็นบุคคลสำคัญที่ทำให้การปฏิวัติของนายพลเอนเวอร์และทาลัตสำเร็จ แต่เขากลับถูกกำจัดด้วยการส่งให้ไปดูแลเมืองที่อยู่เกือบชายแดนประเทศ แต่มาห์มุตก็ไม่ได้โกรธหรือไม่พอใจกลับเห็นเป็นการดีที่จะคอยดูแลบ้านเมืองทางแถบนั้น แต่เมื่อรู้ภายหลังว่านายพลทั้งสองกลับกลายมาเป็นผู้โกงกินชาติบ้านเมืองเสียเอง มาห์มุตโกรธมากและคิดว่าที่ประเทศชาติและประชาชนต้องมาเดือดร้อนเพราะคนกลุ่มนี้เป็นเพราะตัวเขาเองด้วย ดังคำพูดของมาห์มุตว่า

“ผมเสียใจที่ยังเติร์กกลับกลายเป็นเช่นนี้”

“มันไม่ใช่ความผิดของผู้การหรอกค่ะ” นิลูเฟซ็อนสายตารับมองดูเขาอย่างจะปลอบโยน..เพราะแม้แต่ผู้การเองก็ยังโดนเอนเวอร์เล่นงานเนรเทศไปเป็นผู้ช่วยทูตทหารที่

ซาราเจโวเลย”

(ขึ้นอยู่กับดินฟ้าอากาศ. 2537 : 116)

แม้มาห์มูทจะไม่ได้ร่วมรู้เห็นกับการโง่กินครั้งนี้ แต่เพราะความเป็นคนรับผิดชอบของเขา เขาจึงถือว่าความเดือดร้อนของชาติบ้านเมืองครั้งนี้เป็นความผิดของเขาด้วย เขาจึงคิดจะรวบรวมนายทหารและประชาชนที่มีความรักชาติบ้านเมืองวางแผนที่จะทำการปฏิวัติรัฐบาลของนายพลเอนเวอร์

ชิมโปจากเรื่องหิมาลายัน เมื่อนายพลอเล็กซานเดรียัดแคว้นจุปาตาวาได้สำเร็จ และข่มเหงรังแกชาวจุปาตาวาตามอำเภอใจ ชิมโปโกรธมากคิดจะต่อสู้แต่ได้รับคำเตือนจากริมโปชนักบวชผู้เป็นอาจารย์ของชิมโปห้ามไว้ เพราะถ้าเขาทำเช่นนั้นมันหมายถึงการสูญเสียอย่างใหญ่หลวงของจุปาตาวา เพราะกำลังทหารและอาวุธของอเล็กซานเดรียมากมายและทันสมัยกว่ามาก ทางที่ดีที่สุดคือให้ชิมโปยอมไปก่อน โดยเสนอให้ชิมโปเป็นผู้คอยติดตามรับใช้อเล็กซานเดรียอย่างใกล้ชิด ชิมโปโกรธอาจารย์มากและจะไม่ยอมทำเช่นนั้นเด็ดขาด แต่เมื่ออาจารย์ได้อธิบายเหตุผลให้เขาฟังถึงหน้าที่ที่เขาจะต้องทำเพื่อชาวจุปาตาวา ดังคำอธิบายของอาจารย์ว่า

“ที่ข้าพเจ้าไปพบอเล็กซานเดรียในวันนี้ด้วยเมตตาต่อชาวจุปาตาวาทั้งปวง เกรงว่าทหารต่างชาติจะบีบคั้นหนักมือขึ้น แต่หากเจ้าสามารถเข้าถึงตัวนายใหญ่ของพวกเขา และทำให้มันมีความเชื่อถ้อยยำเกรงก็ย่อมช่วยพุดจาหม่อนหนักเป็นเบาได้”

(หิมาลายัน. 2538 : 669)

และถึงแม้จะเสียศักดิ์ศรีของตนเองและตระกูล แต่ในเมื่อมันเป็นหน้าที่ที่เขาจะต้องทำเพื่อรักษาประเทศชาติและชีวิตของชาวจุปาตาวาเขาจึงยอมเป็นข้าของอเล็กซานเดรีย

เหลียงจากเรื่องลอดลายมังกร เหลียงในฐานะนายจ้างเหลียงก็มีหน้าที่ที่จะทำให้งานของตนอยู่กับตนอย่างมีความสุข เหลียงเลี้ยงคนงานเหมือนคนในครอบครัวทำงานด้วยกัน กินด้วยกัน ดังคำพูดของเหลียงที่สอนลูกหลานในเรื่องการดูแลเลี้ยงคนงานว่า

“องค์ประกอบสำคัญที่ทำให้กิจการของเราก้าวหน้ามาจนถึงทุกวันนี้ก็คือคน...เครื่อง

จักรก็คงเป็นเพียงแค่แท่งเหล็กถ้าไม่มีคนงานคอยเดินเครื่อง คอยหยอดน้ำมัน หรือปิด สวิตช์...เราถึงได้เลี้ยงดูคนงานของเราเหมือนคนในครอบครัว รู้ทุกขี้อุสขของเขา ให้โอกาส เขาเจริญก้าวหน้า สนับสนุนให้ต่างคนต่างแข่งขันกันทำงาน"

(ลอลลายมังกร. 2534 : 27)

เพราะเหลียงมีความรับผิดชอบต่อคนงานของตนทุกคน คนงานของเหลียงจึงมักจะอยู่กับเหลียงกันจนแก่จนเฒ่าหลายคน

มาโกจากเรื่องราวแห่งทะเล มาโกมีความรับผิดชอบและถือเป็นหน้าที่ของเขาต่อ การเป็นพลเมืองของเกาะตุรงกิ เกาะที่มีชื่อในเรื่องความสวยงามและคงความเป็นธรรมชาติไว้ได้ มากที่สุด และสิ่งที่มีชื่อเสียงของเกาะนี้อีกอย่างหนึ่งก็คือเป็นแหล่งที่มีปลาวาฬชุมชุมที่สุด และ เมื่อเขาเห็นว่าสิ่งซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของเกาะนี้กำลังจะสูญหายไปเพราะฝีมือของนักท่องเที่ยวนั้น แต่ ไม่มีใครสนใจในด้านนี้เพราะต่างรู้สึกว่าการท่องเที่ยวนำมาซึ่งเงินทองของชาวตุ รงกิ แต่มาโกทนไม่ ได้ที่จะเห็นตุรงกิต้องเสื่อมโทรมลงเพราะฝีมือของนักท่องเที่ยวนั้นและคนตุรงกิที่เห็นแก่ตัวบางคน เขา และเพื่อน ๆ อีกไม่กี่คนที่เห็นด้วยกับเขาจึงพากันเดินประท้วงนักท่องเที่ยวนั้นไปตามถนนและไปหยุดที่ หน้าโรงแรมที่มีนักท่องเที่ยวนั้นมาพักอยู่เป็นจำนวนมาก ที่เขาทำเช่นนี้ไม่ใช่ต้องการความเด่นดัง หรือหวังผลประโยชน์อะไร แต่เขาทำไปเพราะสำนึกในหน้าที่ของชาวตุรงกิคนหนึ่งที่จะพยายาม รักษาบ้านเมืองของตนให้คงสภาพสวยงามนั้นไปอีกนานเท่านาน ดังที่เขาบอกแก่โนรีเมื่อเธอถาม เขาว่า

"ทำไมคุณถึงต้องต่อสู้เพื่อปลาวาฬพวกนั้นด้วย ทั้ง ๆ ที่ดิฉันรู้สึกว่าชาวเซนต์วินเซนต์เอง ก็ไม่ได้ใส่ใจกับเรื่องนี้สักเท่าไรร้ หน้าข้าทางการเองยังออกมาปกป้องพวกนักล่าปลาวาฬแบบ นี้อีก"

"ผมเคยบอกคุณแล้วไงว่า ผมเป็นนักปฏิวัติสมัครเล่น เพื่อสิ่งที่ดีกว่าของสังคมที่ยังช่วย ตัวเองไม่ได้"

(รายาแห่งทะเล. 2538 : 83)

4. เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ยอมเสียสละกำลังกาย กำลังทรัพย์ และยอมเหนื่อยยากเพื่อยังประโยชน์ให้แก่พวกพ้องของตน

โคลัมโบจากเรื่องอำนาจ

โคลัมโบปฏิวัติรัฐบาลของนายพลรามอนเพราะเห็นความเดือดร้อนที่เกิดกับประชาชนไม่ได้ ดังคำกล่าวของโคลัมโบแก่ประชาชนหลังจากทำการปฏิวัติสำเร็จแล้วว่า

“ในการที่ผมและคณะได้ก่อการปฏิวัติขึ้นในครั้งนี้ไม่ใช่ด้วยความมกใหญ่โตสูงหรือด้วยเหตุผลส่วนตัวใด ๆ ทั้งสิ้น แต่ผมทำไปเพราะทนดูเพื่อนร่วมชาติต้องตกอยู่ในความทุกข์ยากต่อไปอีกไม่ได้ ตลอดระยะเวลาสิบกว่าปีที่นายพลรามอนเข้ามามีอำนาจ อาจกล่าวได้ว่าเขาไม่เคยทำอะไรให้เพื่อนร่วมชาติเลย ความสำเร็จสิ่งเดียวที่เขาทำไว้ในเอล เควญญา ก็คือ การสร้างความเดือดร้อนให้แก่พวกท่านโดยทั่วถึงกัน ในขณะที่พวกเขาและบริวารเสพสุขกันอย่างสำราญ”

(อำนาจ. 2537 : 32)

แม้เขาจะไม่ปฏิวัติก็เชื่อว่าเขาก็จะมีชีวิตที่สุขสบายกว่านี้เพราะเขาก็มีตำแหน่งใหญ่โต และเขายังเป็นคนหนึ่งที่ประธานาธิบดีรามอนไว้วางใจ นับว่าโคลัมโบเป็นผู้มีความเสียสละเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว

เจ้าศรีสวรรค์จากเรื่องลับสุดยอด เจ้าศรีสวรรค์ยอมได้รับการบีบบังคับจากรัฐบาลผสมที่เข้ามาร่วมมีอำนาจในการปกครองเวียดนามด้วย แต่พระองค์ไม่ปริปากบอกใครยอมอดทน เพราะไม่ต้องการให้เกิดการฆ่าฟันกันเอง ดังคำพูดของพระองค์ว่า

“เป็นห่วงจะอยู่เอื้องฮาวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในเวียดนาม พวกสุนัขว่าสมเด็จเจ้าเหนือหัวกับตูบได้รับการบีบบังคับอย่างฉันทนา ตรงกันข้ามเขาได้ฮับหลายกว่าพวกสุนัข แต่เขาได้ตั้งใจที่จะอดทนและอดกลั้นเพื่อสันติภาพ และความปรองดองชาติของชาวเวียดนาม”

(ลับสุดยอด. 2533 : 113)

ทั้ง ๆ ที่ถ้าพระองค์ออกปากหรือแสดงให้เห็นผู้จงรักภักดีที่ท่านถูกรัฐบาลฝ่ายเจ้าลุงขุนเหล็กรังแก ก็เชื่อได้ว่าจะมีผู้ยอมต่อสู้และตายแทนท่านได้ แต่ท่านก็ไม่ทำเพราะเห็นแก่ราษฎรของท่านมากกว่าเห็นแก่ตัวเอง

อาควิโนจากเรื่องอาควิโน อาควิโนยอมเสียสละอย่างใหญ่หลวงเพื่อประเทศชาติและประชาชนชาวฟิลิปปินส์ ด้วยการยอมเสียสละชีวิตของตนเองเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจอธิปไตย ประชาชนจะได้หลุดพ้นจากอำนาจเผด็จการของประธานาธิบดีอัสซวน ดังคำพูดของเขาต่อนักข่าวว่า

“ผมไม่เคยมีความทะเยอทะยาน สิ่งเดียวที่ผมมีอยู่ก็คือจิตสำนึกทางการเมือง ที่จะนำการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอย่างสมบูรณ์มาสู่พี่น้องประชาชนชาวฟิลิปปินส์”

(อาควิโน. 2536 : 56)

อาควิโนไม่ได้ทำเพื่อประเทศชาติของตนเท่านั้น แต่เขาขอเอาชีวิตเป็นเดิมพันเพื่อชาวโลกด้วย ดังคำพูดของเขาว่า

“การต่อสู้ของผมครั้งนี้ ไม่ใช่เป็นการต่อสู้เพื่อชาวฟิลิปปินส์เท่านั้น หากแต่เป็นการต่อสู้กับอำนาจเผด็จการทั้งมวล ผมขอเอาชีวิตเป็นเดิมพันในการต่อสู้ครั้งนี้ เพราะไม่ว่าผมจะอยู่หรือตาย จะชนะหรือพ่ายแพ้ มันจะมีส่วนในการผลักดันให้อำนาจเผด็จการในฟิลิปปินส์และในโลกต้องประสบกับวาระสุดท้าย และประชาชนจะได้พบกับประชาธิปไตยที่แท้จริงเสียที”

(อาควิโน. 2536 ; 99)

นับได้ว่าเขาเป็นผู้มีความเสียสละและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมาก เพราะนอกจากเขาจะยอมอุทิศตนเพื่อให้ได้มาซึ่งประเทศชาติของเขาแล้ว เขายังคิดว่าการกระทำของเขาน่าจะมีส่วนทำให้ชาวโลกได้ดำเนินในเรื่องของประชาธิปไตยด้วย

ดาวีซจากเรื่องซีด ดาวีซอาจจะหาผลประโยชน์ได้อย่างมากมายมหาศาลถ้าเขายอมให้บริษัทขุดเจาะน้ำมันของอเมริกา หรือของบริษัทอิสิทรีน ออยล์ได้สัมปทาน แต่ดาวีซไม่ทำ เพราะเขาเห็นว่าจะนำมาซึ่งความเดือดร้อนอย่างใหญ่หลวงแก่ประเทศชาติและประชาชน ดังคำพูดของดาวีซที่กล่าวปฏิเสธกับตัวแทนของบริษัทสแตนดาร์ด ออยล์ ในเรื่องการไม่ยอมรับผลประโยชน์เป็นการส่วนตัวใด ๆ ทั้งสิ้นว่า

"น้ำมันดิบเป็นความกรุณาของอัลเลาะห์ที่ประทานแก่ชาวมุสลิมผู้มีศรัทธามั่นคงต่อพระองค์ ผมไม่มีอำนาจสิทธิ์ขาดอันใดที่จะฉกฉวยประโยชน์จากสิ่งนี้"

ดาวีชมองตอบสายตาของอีกฝ่ายอย่างไม่แยแสต่อผลประโยชน์ที่ได้รับการเสนอ

"ผมต้องการเพียงแต่ให้มีการจัดสรรปันส่วนอย่างถูกต้องของคลองธรรมให้ประเทศชาติ และประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกอย่างทั่วถึง ไม่ใช่ตกอยู่ในมือของคนเพียงไม่กี่คน อย่างที่เคยเป็นมาและกำลังเป็นอยู่ในขณะนี้"

(ซัค. 2537 : 392)

กษัตริย์ฟาห์ัดจากเรื่องซัค ทรงเห็นแก่ประโยชน์ของประเทศชาติมากกว่าห้วงพระองค์เอง ทรงยอมสละราชบัลลังก์เพื่อจะให้ดาวีซทำอะไรได้สะดวกใจกว่านี้ เพราะพระองค์รู้ว่าดาวีซจงรักภักดีต่อพระองค์และต่อสถาบันกษัตริย์ แต่พระองค์ก็ทรงเป็นห่วงพระอนุชาที่ไม่มีความสามารถ มีแต่ความโลภ แต่ถึงอย่างไรไฟซาลก็เป็นน้องชายของพระองค์ พระองค์จึงคิดจะสละราชสมบัติโดยจะแต่งตั้งให้ดาวีซเป็นนายกรัฐมนตรีเพื่อจะดำเนินนโยบายในการปกครองประเทศได้อย่างเต็มที่ แต่ถึงจะอย่างไรก็ทรงเป็นห่วงไฟซาลน้องชายของพระองค์จึงทรงแต่งตั้งให้ไฟซาลขึ้นเป็นกษัตริย์ แต่ก็มีข้อผูกมัดไฟซาลเพื่อไม่ให้มีอำนาจหรือยุ่งเกี่ยวกับทางการเมืองมากเกินไป ดังข้อความที่พระองค์ร่างขึ้นว่า

"ประการแรก ให้ไบเดอร์ฮาบัตเป็นสาธารณรัฐอิสลามที่ยึดถืออัลกุรอานเป็นจารีตแห่งสังคม ให้ชนเผ่าต่าง ๆ ร่วมมีสิทธิมีเสียงในการปกครองประเทศโดยเสมอภาค

"ประการที่สอง ให้มีคณะกรรมการน้ำมันแห่งชาติ ทำหน้าที่กำหนดนโยบายและผลประโยชน์ของชาติในเรื่องน้ำมัน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและทั่วถึงแก่ประชาชนส่วนใหญ่

"ประการที่สาม...หากเจ้าชายไฟซาลไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขสองประการแรกได้ ให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาหากระบวนการปกครองที่เหมาะสมมาใช้แทนระบบปัจจุบัน"

(ซัค. 2537 409 - 410)

จากการกระทำของพระองค์นี้ แสดงให้เห็นว่าพระองค์ทรงเสียสละอย่างใหญ่หลวงเพื่อประโยชน์ส่วนรวม เพราะถึงกับทรงยอมสละราชสมบัติและยังมีข้อแม้ให้พระอนุชายุติถือปฏิบัติ เพราะทรงทราบนิสัยของพระอนุชาดี และพระองค์ยินดียอมสละให้ราชวงศ์ของท่านต้องสูญสิ้นไป ถ้าพระอนุชาของพระองค์ไม่ทำตามกติกาที่พระองค์กำหนดไว้

ภาพลักษณ์ของผู้นำที่ไม่พึงประสงค์ ประภัศร เสวิกุล เสนอภาพลักษณ์ของ
ผู้ชายที่เป็นผู้นำในด้านต่าง ๆ ที่ไม่พึงประสงค์โดยผ่านทางตัวละครชายเด่น ๆ 4 ตัวได้แก่
อังตวน ไฟซาล สุลต่านโมฮัมเหม็ดที่ 5 และดั่งซี ซึ่งมีลักษณะดังนี้

1. เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว อะไรก็ตามที่ทำให้ตนได้ประโยชน์จะทำทั้งนั้น โดยไม่
คำนึงถึงว่าจะเกิดผลเสียหายแก่ใคร อย่างไร มากน้อยแค่ไหน ขอให้ตนเองและครอบครัวเป็นผู้ได้
ผลประโยชน์เป็นใช้ได้

อังตวนจากเรื่องอาควิโน อังตวนเป็นผู้นำที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวและครอบครัว
ของตัวเองมาก เขาทำได้ทุกอย่างแม้กระทั่งการโกงกินประเทศชาติของเขาเอง เขาต้องการรวบรวม
อำนาจการปกครองฟิลิปปินส์ทั้งหมดให้เป็นของเขาของคนในครอบครัวเขา เขาจึงส่งเออร์มีภรรยา
ของเขาลงสมัครเป็นผู้ว่าการนครคอร์รัปชั่น และคนโดยทั่วไปก็รู้ว่าเธอต้องชนะการเลือกตั้ง ดังคำ
พูดของอาควิโนว่า

“แต่ในฟิลิปปินส์เธอเป็นทุกอย่างที่เธอต้องการจะเป็น”

“ดิฉันเพิ่งทราบผลการเลือกตั้งผู้ว่าการนครคอร์รัปชั่น” หญิงสาวพูดขึ้นอย่างเพิ่ง
นึกขึ้นได้

“ผมทราบมาก่อนหน้านั้นแล้ว...ทราบตั้งแต่วันที่ท่านผู้หญิงลงสมัครรับเลือกตั้ง...เธอ
ต้องได้ทุกอย่างที่เธอต้องการเสมอ

(อาควิโน. 2536 : 76)

ประธานาธิบดีเองก็โกงการเลือกตั้ง เพื่อหวังจะครอบงำชาติบ้านเมืองตลอดไป ดังคำ
บอกเล่าของอาควิโนว่า

“อังตวนเริ่มไม่โอ้อวดในอำนาจ และเหตุการณ์รุนแรงขึ้นเมื่อเขาสมัครรับเลือกตั้งเป็น
ประธานาธิบดีในสมัยที่สอง...อังตวนได้รับชัยชนะถึงร้อยละ 62 ของผู้มาลงคะแนนเสียง
พรรคสังคมนิยมเริ่มรณรงค์ในเรื่องที่อังตวนทุจริตการเลือกตั้ง แต่ผลก็คือการนำไปสู่การที่
ประธานาธิบดีอังตวนประกาศกฎอัยการศึกในปี ค.ศ.1973 โดยให้เหตุผลว่าจะนำประเทศ
ฟิลิปปินส์เข้าสู่สังคมใหม่ แต่เหตุผลที่แท้จริงซึ่งอยู่เบื้องหลังก็คือสภาพเศรษฐกิจที่ทรุดโทรมลง

อย่างหนักคนว่างงานเพิ่มขึ้น...”

(อาคิโน. 2536 : 66 - 67)

ประธานาธิบดีอดัมสันทำได้แม้กระทั่งการสั่งให้ฆ่าอาคิโนซึ่งเคยเป็นเพื่อนของเขาแต่กลับกลายมาเป็นคู่แข่งทางการเมืองที่สำคัญของเขา และมีวิสัยทัศน์ว่าประชาชนจะนิยมชมอาคิโนมากกว่าเขา แต่ที่เขายังคงดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีอยู่ได้เพราะอำนาจของเขาที่ฝังลึกมานาน และเพราะเขามีนายพลโทโรซาลผู้บัญชาการทหารสูงสุด ซึ่งเปรียบเสมือนทาสผู้ซื่อสัตย์ของเขา คอยเป็นฐานกำลังให้แก่เขา

ไฟซาลจากเรื่องซี้ด ไฟซาลไม่พอใจกษัตริย์ฟาฮัดที่ขายของตนที่เรียกค่าสัมปทานการขุดเจาะน้ำมันจากบริษัทอิสเทิร์น ออยล์ แพนเกินไปทั้ง ๆ ที่ทางบริษัทก็เสนอผลประโยชน์ให้แก่กษัตริย์ฟาฮัดและไบเดอร์ฮาบัตเป็นจำนวนมากอยู่แล้ว โดยไม่คำนึงถึงว่าถ้าไบเดอร์ฮาบัตมีน้ำมันจริงผลประโยชน์ากน้ำมันจะมีค่ามากมายมหาศาลเกินกว่าที่ทางบริษัทอิสเทิร์นออยล์ให้แก่ไบเดอร์ฮาบัต ฟานเดนเบิร์กตัวแทนของบริษัทดูท่าทางของไฟซาลออกกว่าเป็นคนเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว จึงหาโอกาสมาพูดเรื่องผลประโยชน์แก่ไฟซาลสองต่อสองในร้านอาหารแห่งหนึ่งว่า

“สักเท่าไรที่ท่านพอจะจ่ายให้ได้” เจ้าชายหนุ่มเอ่ยถามเบา ๆ

“เท่าไรที่ฝ่าบาทประสงค์” อีกฝ่ายพูดด้วยน้ำเสียงระดับเดียวกัน

“ล้านปอนด์สเตอร์ลิง”

นักธุรกิจชาวต่างชาติหรีตาอย่างไตร่ตรอง

“กระหม่อมขอถวาย 8 แสน หากกษัตริย์ฟาฮัดยินยอมยกเว้นค่าสัมปทานสำรวจ...และหากบริษัทอิสเทิร์น ออยล์ ได้รับอนุมัติให้ขุดเจาะน้ำมันเมื่อไหร่ กระหม่อมยินดีถวายเป็นการส่วนพระองค์ปีละ 1.8 เปอร์เซนต์ของกำไรสุทธิ

“นั่นไม่ค่อยมีความรู้เรื่องธุรกิจหรือสัญญาบ้าง...เขาเป็นว่าคิดกันง่าย ๆ แค่อ้อยละ 2 ของปริมาณน้ำมันที่ขุดได้ คุณด้วยราคาในตลาดน้ำมันขณะนั้นก็นั่นแหละ”

(ซี้ด. 2537 : 231 - 232)

จากคำสนทนานี้แสดงให้เห็นชัดเจนถึงความเป็นคนที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าบ้านเมือง และแม้เมื่อไฟซาลได้เป็นกษัตริย์ต่อจากฟาฮัดแล้วแทนที่จะรักบ้านเมืองและเห็นแก่บ้านเมืองยิ่งกว่าสิ่งใด ก็ยังไม่วายจะเห็นแก่ตัว ดังเหตุการณ์ที่บริษัทของอเมริกาเข้ามาขอ

สัมปทานในการขุดเจาะน้ำมัน ดาวิซซึ่งเป็นนายกรัฐมนตรีอยู่ในขณะนั้นก็เห็นดีด้วยที่จะมีการเปิดประมูลกันใหม่ เพื่อที่จะให้ผลประโยชน์ตกแก่ชาติบ้านเมืองที่สุดทางบริษัทของอเมริกาเข้าพบกับดาวิซเพื่อเจรจาเรื่องผลประโยชน์แต่ดาวิซไม่ตกลงด้วย ตัวแทนของบริษัทจึงเข้าพบกับไฟซาลและผลออกมาคือทางบริษัทของอเมริกาได้สัมปทานในการขุดเจาะน้ำมัน ซึ่งก็เป็นเพราะบริษัทได้เสนอผลประโยชน์อันมหาศาลให้แก่ไฟซาลเป็นการส่วนตัวนั่นเอง

สุลต่านโมฮัมหมัดที่ 5 จากเรื่องขึ้นอยู่กับดินฟ้าอากาศ สุลต่านเป็นกษัตริย์ที่นอกจากจะไม่มีความสามารถในการปกครองบ้านเมืองแล้ว ยังใส่ใจอยู่กับสุราและนารี พระองค์ไม่สนใจว่าประชาชนจะได้รับความเดือดร้อนจากการโกงกินของหัวหน้ากองทหารรักษาพระองค์ และจากคณะรัฐบาลของนายพลเอนเวอร์กับทาลัตเพียงใด

ซิมรานาเคยทูลปรึกษากับพระองค์ในเรื่องการจะปฏิวัติรัฐบาลชุดนี้เพื่อประโยชน์ของเขาเองแต่ทูลสุลต่านว่าเพื่อสุลต่าน แต่สุลต่านโมฮัมหมัดกลับไม่เห็นด้วยทรงตอบว่า

“ทุกวันนี้ข้าก็มีความสุขดีอยู่แล้ว...และข้าไม่อยากถูกเนรเทศเหมือนเช่นอับดุลฮามิดโดนมาแล้ว”

(ขึ้นอยู่กับดินฟ้าอากาศ. 2537 ; 143)

แสดงให้เห็นว่านอกจากจะทรงซี้ซั๊ดแล้ว ยังแสดงให้เห็นว่าพระองค์พอใจกับสภาพที่พระองค์ได้รับความสุขสบายแต่ไร้เกียรติเช่นนี้

เมื่อผู้การมาห่มทูลผู้หวังดีต่อประเทศชาติและซื่อสัตย์ต่อพระองค์มาขอให้พระองค์ร่วมกำจัดรัฐบาลชุดนี้เพื่อความสุขของประชาชนและเพื่ออำนาจความยิ่งใหญ่ของพระองค์จะได้คืนกลับมา แต่พระองค์กลับไม่เห็นด้วยเพราะกลัวความเดือดร้อนที่อาจจะเกิดขึ้นกับพระองค์ โดยไม่คิดว่าถ้าสถานการณ์ยังคงเป็นอยู่อย่างนี้ ผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนที่สุดก็คือประชาชนของพระองค์เอง

ดังซีจากเรื่องหิมาลายัน ดังซีเห็นแก่ประโยชน์ของตนอย่างไม่น่าให้อภัย ดังซีคบคิดกับคนต่างชาติเพื่อมาฆ่าญาติพี่น้อง วงศ์ตระกูลของพระองค์เองเพราะหวังที่จะเป็นใหญ่ในแผ่นดินเพียงพระองค์เดียว จึงหลงเชื่อคำยุยงของปาล คันเซน ยอมให้มันกระทำการอันน่าอัปยศที่สุด ดังคำบรรยายว่า

“ปาลพิมพ์พาขณะที่โดดลงไปหีบพระเศียรขึ้นมา และสลัดอาวูลับไปอีก 2-3 อัน พระเศียรขององค์ชายใหญ่น้อยก็พลันร่วงลงราวใบไม้ถูกปลิดใบ...ทหารรักษาพระองค์ที่คอยที่ อยู่ก็กรูกันออกมารายล้อมไว้โดยรอบ และกันเจ้านายผู้ชายออกไว้ทางหนึ่ง แม้แต่ที่ยังเป็น ทหารก็อยู่ก็ดึงออกมาจากอ้อมมารดา เสี่ยงกรีดร้องหากันดังระงมผสมเสียงร้องให้ กระจองอแง...”

(หิมาลายัน. 2538 ; 336)

ดังที่รู้สึกสลดใจกับภาพที่เห็นนี้ แต่ก็เพียงชั่วระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น เพราะต่อไปนี้ดังที่ ก็จะเป็นใหญ่แต่เพียงผู้เดียวไม่ต้องกลัวว่าใครจะมาแย่งอำนาจของตน เหมือนที่ตนคิดจะแย่ง อำนาจมาจากพี่ชายของตนเอง

2. มีความมัวเมาในกิเลสตัณหา ชอบแต่เรื่องสนุกสนานสำราญใจ ไม่ชอบเรื่อง การงาน ต้องมีสุรานารีมาคอยปรนเปรอความสุขอยู่เสมอ

ไฟชาลจากเรื่องซี้ด ไฟชาลเป็นพระอนุชาของกษัตริย์ฟ้าฮัดและจะเป็นผู้ที่สืบ ราชสมบัติต่อไป แต่ไฟชาลยังไม่ทำตนให้เป็นตัวอย่างที่ดี กลับชอบไปที่ร้านอาหารชื่อ พันหนึ่งราตรีเพื่อไปหานางเบซาร์สาวใหญ่เจ้าของร้านซึ่งเป็นนางระบำด้วย เพราะพระองค์พอใจ ความสวยและรสนิยมของนางที่ปรนเปรอให้กับพระองค์ พระองค์ไปหานางเป็นประจำจนแม้ กษัตริย์ฟ้าฮัดก็สังเกตเห็นแล้วกล่าวเตือน แต่ไฟชาลก็ไม่ทรงเชื่อ ดังคำสนทนาวว่า

“ข้ารู้ว่ามันเป็นเรื่องส่วนตัวของเจ้า” ทรงถอนพระทัยเบา ๆ “แต่เจ้าก็คงปฏิเสธไม่ได้ ว่า เจ้าอยู่ในฐานะรัชทายาทของโบเดอร์ฮาบัด ความเคลื่อนไหวทุกอย่างของเจ้าล้วนเป็นสิ่งที่คน จับตามองและเล่าลือต่อ ๆ กัน...”

“หม่อมฉันไม่สนใจปากชาวบ้าน” เจ้านายหนุ่มยกไหล่

(ซี้ด. 2537 : 235)

แม้จะได้รับคำตักเตือนแล้ว เจ้าชายไฟชาลก็ยังคงทำตามพระทัยเช่นเดิม คือไปเป็น ลูกค้าขาประจำของนางระบำเบซาร์

สุดด้านโมฮัมเหม็ดที่ 5 จากเรื่องขึ้นอยู่กับดินฟ้าอากาศ สุดด้านทรงพอพระทัย แต่สุรานารี ไม่สนพระทัยที่จะคิดช่วยเหลือประชาชนให้หลุดพ้นจากอำนาจการปกครองของรัฐบาล นายพลเอนเวอร์ที่มุ่งแต่เอาเปรียบ โกงกิน ประเทศชาติ แต่พระองค์กลับสนพระทัยที่จะดูระบำ ดึ่มสุรา และโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้หญิง ทรงมีผู้หญิงในฮาเร็มมากมายแต่เมื่อมาพบ ไอเซภรรยา ของอำมาตย์ผู้เฒ่าคนหนึ่ง พระองค์ก็ทรงพอพระทัยนางขึ้นมาทันทีและให้chimรานาจัดการติดต่อ นางมาให้พระองค์ให้ได้ เมื่อยังไม่ได้ตัวนางมาพระองค์ก็โกรธนางและโกรธคนรักของนางด้วย แล้ว จึงจับคนรักของนางมาเป็นตัวประกันเพื่อให้นางมาหาพระองค์ พระองค์ทำอะไรโดยไม่คิดถึงจิตใจ ของผู้อื่นและไม่คิดถึงความต้องการเลยแม้แต่นิดเดียว

ดั่งชี จากเรื่องหิมาลายัน ดั่งชีทรงโปรดสุราและนารี เมื่อพระองค์ได้อภิเษกกับ นัลดราห์ใหม่ ๆ พระองค์หลงนางมากถึงกับไม่ออกจากราชการ ดังบทบรรยายว่า

"ดุริยางค์ยังคงสลับสับเปลี่ยนกันขับประโคม ตลอดเวลาทั้งเจ็ดทิวาราตรีที่บรรพชาห์หนุ่ม ประทับอยู่แต่ในห้องบรรทมกับนัลดราห์ ทั้งมีรับสั่งห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดรบกวนหรือเจียดกราย เข้าใกล้ตำหนักหลวงโดยเด็ดขาด แม้กระทั่งพระกนิษฐาไซนัม หรือแม้ดาโชมหิपाल ซึ่งเคย เข้านอกออกในได้สะดวกตาย ก็ยังมีพันธข้อห้ามตามรับสั่งนี้"

(หิมาลายัน. 2538 : 584)

นอกจากนารีแล้วดั่งชียังชอบดึ่มสุรา ดังคำบรรยายว่า

"ห้องพระโรงเมฆมังกะที่เคยสง่างามสมกับเป็นที่ว่าราชการและประชุมขุนนางใหญ่น้อย มาเป็นเวลานับร้อย ๆ ปี เพลานี้กลับมีสภาพที่ไม่แตกต่างไปจากร้านสุราหรือโรงระบำ ดั่งชี เลจุ ประทับอยู่เหนือราชอาสน์ พระหัตถ์ขวาดูเหมือนจะไม่คลาดคลาจากจอกสุราที่คอย ถูกรินเต็มให้เต็มอยู่เสมอ ส่วนพระหัตถ์ซ้ายก็โอบกอดยุวนารีที่นั่งแนบร่างอยู่บนพระเพลา พลังทอดพระเนตรเหล่านางระบำที่จับระบำกันอยู่ที่พื้นห้องพระโรงรายหัวขุนนางและข้า เฝ้าที่ดึ่มสุรากันรื่นเริง"

(หิมาลายัน. 2538 : 554)

3. ไม่มีความสามารถที่จะปกครองบ้านเมือง บุคคลพวกนี้อยากเป็นใหญ่เป็นโต อยากมีอำนาจ แต่ไม่มีความสามารถหรือความรู้ที่จะพัฒนาสังคมของตนให้เจริญก้าวหน้าได้ เมื่อเกิดปัญหาที่ไม่รู้ว่าจะแก้ปัญหาอย่างไร

อังตวนจากเรื่องอาคิโน อังตวนนอกจากจะเห็นแก่ตัวแล้ว เขายังไม่มีความสามารถที่จะปกครองบ้านเมือง เขาดำเนินนโยบายผิด แล้วก็ยังไม่สามารถจะแก้ปัญหาให้ได้ ดังคำวิจารณ์ของอาคิโนถึงการทำงานของอังตวนว่า

“สภาพเศรษฐกิจของฟิลิปปินส์ขณะนี้ทรุดโทรมมาก เนื่องจากแผนการเศรษฐกิจและพัฒนาของอังตวนล้มเหลวอย่างไม่เป็นท่า เงินทุนในประเทศหลังไหลออกนอกประเทศ คนระดับที่เป็นมันสมองของประเทศก็ต่างพากันหนีออกนอกประเทศ โรงงานปิดตัวเองเป็นแถว...”

(อาคิโน. 2536 : 58)

ไฟซาลจากเรื่องซี้ด ไฟซาลเป็นกษัตริย์ที่ไม่ได้สนใจในเรื่องการบ้านการเมือง พระองค์สนใจแต่อำนาจ ผลประโยชน์และความสนุกสนาน พระองค์ไม่เคยคิดที่จะเรียกร้องเอาเอกราชคืนมาจากอังกฤษ แต่เมื่อดาวิชเป็นผู้นำทหารบางส่วนและประชาชนเรียกร้องเอกราชจากอังกฤษทำให้อังกฤษต้องปรึกษากันอีกครั้ง แล้วอังกฤษก็ยอมให้มีการประชุมปรึกษารื้อกันได้ที่กรุงลอนดอน โดยอังกฤษมีข้อแม้ว่าผู้ที่จะไปเป็นตัวแทนของไบเดอร์ฮาบัตต้องเป็นเจ้าของไฟซาลไม่ใช่ดาวิช ผลการตกลงคืออังกฤษจะคืนเอกราชให้ แต่มีเงื่อนไขบางอย่างที่ไฟซาลไม่รู้ และก็ไม่ได้สังเกตจริงจัง ดังคำสนทนาของกษัตริย์ฟาฮัดกับเจ้าชายไฟซาลเมื่อกลับมาจากการไปประชุมที่ประเทศอังกฤษว่า

“อังกฤษตกลงที่จะมอบเอกราชแก่ไบเดอร์ฮาบัตในอีกหนึ่งปีข้างหน้า และในระยະนี้ก็จะเตรียมเรื่องต่าง ๆ ไปเรื่อย ๆ “ เจ้าชายไฟซาลกราบทูลด้วยท่าทางที่ภาคภูมิใจ

“อังกฤษเรียกร้องอะไรจากเราบ้าง” พระเชษฐาตรัสถามเรียบ ๆ

“ก็ไม่มีอะไรเป็นพิเศษ นอกจากขอคองทหารบางส่วนไว้ชั่วระยะเวลาหนึ่ง เพื่อป้องกันมิให้เกิดช่องว่างและการแทรกแซงจากนอกประเทศ ขอให้ราชอาณาจักรไบเดอร์ฮาบัตที่จะเกิดขึ้นใหม่นี้เข้าร่วมเป็นสมาชิกในภาคีประเทศเครือจักรภพ รวมทั้งจัดทำความตกลงทวิภาคี ว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ความมั่นคง และวัฒนธรรมกับลอนดอนในโอกาสแรก”

“เท่านั้นหรือ”

“ในบันทึกความตกลงมีเพียงเท่านั้นพระเจ้าข้า”

“แล้วที่อยู่นอกบ้านทีกละ”

เจ้าชายไฟซาลก็มพระพักตร์ทูลตอบไม่เต็มเสียง “ลอนดอนขอรับรองให้เราวางตัวเป็นกลางในความขัดแย้งระหว่างอังกฤษกับประเทศในแอฟริกาเหนือและตะวันออกไกล กับประสงค์จะเห็นหม่อมฉันเป็นนายกรัฐมนตรีคนแรกของราชอาณาจักรไบเดอร์ฮาบด์”

(ซีค. 2537 : 310 - 311)

เมื่อกษัตริย์ฟ้าฮัดได้ทรงฟังสัญญาณก็ทรงรู้ว่าไบเดอร์ฮาบด์ ก็ยังอยู่ในอำนาจของอังกฤษ แต่เจ้าชายไฟซาลไม่รู้สักอะไรตรงนี้เลยกลับภาคภูมิใจด้วยซ้ำที่อังกฤษขอให้แต่งตั้งตนเป็นนายกรัฐมนตรีคนแรกของไบเดอร์ฮาบด์ และที่อังกฤษขอเช่นนั้นก็เท่ากับไม่ยอมให้ไบเดอร์ฮาบด์มีอิสระจริงๆ นั่นเอง เพราะเจ้าชายไฟซาลทรงนิยมชมชื่นอังกฤษ และอีกประการหนึ่งคืออังกฤษรู้ว่าคนอย่างเจ้าชายไฟซาลนั้นปกครองง่ายมาก

สุลต่านโมฮัมเหม็ดที่ 5 จากเรื่องขึ้นอยู่กับดินฟ้าอากาศ สุลต่านโมฮัมเหม็ดไม่มีความรู้ความสามารถในการปกครองบ้านเมืองเลย สาเหตุนี้เมื่อพวกเขายังเติร์กียึดอำนาจจากสุลต่านองค์ก่อนได้ จึงยินดีที่จะแต่งตั้งสุลต่านโมฮัมเหม็ดขึ้นครองราชย์แทน ซึ่งก็เหมือนหุ่นให้พวกรัฐบาลชุดใหม่เชิดเล่นนั่นเอง ดังคำบรรยายว่า

“...โมฮัมเหม็ดก็คือคนที่ถูกพวกนายทหารหนุ่มเลือกขึ้นมาเป็นสุลต่านองค์ใหม่ ไม่ใช่เพราะพระองค์ทรงเฉลียวฉลาด แต่หากเพราะพระองค์ไม่ทรงรอบรู้เรื่องราวใด ๆ และไม่ใช่ว่าพระองค์มีลักษณะของผู้หน้าที่เข้มแข็งกล้าหาญ แต่หากเพราะพระองค์อ่อนแอขาดคุณลักษณะที่ดีเช่นสุลต่านที่ยิ่งใหญ่ในราชวงศ์ออตโตมานทั้งปวง”

(ขึ้นอยู่กับดินฟ้าอากาศ. 2537 : 136)

สรุปได้จากคำบรรยายนี้ว่าสุลต่านโมฮัมเหม็ดเป็นสุลต่านที่ไม่มีความสามารถอะไรเลย

ดังซีจากเรื่องหิมาลายัน ดังซีไม่มีความสามารถในการปกครองบ้านเมือง และเขาไม่ชอบทำงานอะไรที่มันยาก ๆ เมื่อออกว่าราชการขุนนางก็นำเรื่องร้องทุกข์และความเดือดร้อนของราษฎรขึ้นกราบทูล แทนที่ดังซีจะพิจารณาและหาทางช่วยแก้ไขความเดือดร้อนของราษฎรของพระองค์ให้บรรเทาเบาบางลงไป ดังซีกลับไม่พอใจที่ขุนนางนำเรื่องเหล่านี้ขึ้นกราบทูลตรัสอย่างเบื้อหน้าว่า

“พวกชาวไร่ชาวนาล้วนช่างวุ่นวายหาความเพียงพอไม่ได้” ดังที่ถ่มซานพระศรีลงในวัน
พระโศภณ

“บางครั้งอากาศหนาวจัดหิมะไม่ละลาย ก็พากันโอดครวญว่าขาดแคลนน้ำทำไร่นา
เสียหาย ครั้นพอมีน้ำบริบูรณ์ก็กลับหาว่าน้ำมากเกินไป เช่นนี้อย่าว่าแต่มนุษย์อย่างข้าเลย
แม้แต่เทพยดาก็เอาใจไม่ถูก” ขุนนางผู้นั้นนิ่งเงียบไม่บังอาจพูดอะไรต่อ

เมื่อมีขุนนางผู้เฒ่าคนหนึ่งกราบทูลเรื่องโจรผู้ร้ายชุกชุม ดังนั้นก็กระซอกเสียงด้วยความ
ไม่พอใจพระทัยตอบว่า

“พวกเจ้าล้วนรับราชการมาหลายแผ่นดินจนมียศศักดิ์สูงส่ง เหตุไฉนจึงไม่รู้จักคิดอ่าน
แก้ไขให้เรื่องราวลุล่วงเรียบร้อยลงเล่า”

(หิมาลายัน. 2538 : 538 - 539)

เมื่อขุนนางผู้เฒ่านั้นทูลว่าเป็นตามประเพณีที่เบรหาร์ต้องรับฟังเรื่องราวความเป็นไปของ
บ้านเมืองแล้วประธานพระราชวินิจฉัย แต่เบรหาร์ดังนั้นก็กลับบอกว่าพระองค์ชอบฟังแต่เรื่องรื่นรมย์
แล้วสั่งให้นำตัวขุนนางผู้นั้นไปโบยแล้วสั่งห้ามไม่ให้ผู้ใดนำเรื่องระคายหูมาพูดในท้องพระโรงอีก
เป็นอันขาด แสดงให้เห็นว่าดังที่ไม่มีคุณสมบัติของการเป็นพระราชาเลยเพราะไม่สนใจทุกข์สุข
ของราษฎร ไม่สามารถแก้ปัญหาเดือดร้อนให้กับราษฎรได้ และที่สำคัญพระองค์ทรงมองเห็นว่า
เรื่องเหล่านี้เป็นเรื่องน่าเบื่อหน่าย ทั้ง ๆ ที่เป็นหน้าที่โดยตรงของพระมหากษัตริย์ทุกพระองค์

บทที่ 4

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผลการวิเคราะห์ตัวละครเอกฝ่ายชายในนวนิยายของประภัสสร เสวิกุล จำนวน 34 ตัว จากนวนิยายทั้งหมด 19 เรื่อง โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาลักษณะตัวละครและภาพลักษณ์ของตัวละครเอกฝ่ายชายที่ปรากฏในนวนิยายของประภัสสร เสวิกุล

ผลการวิเคราะห์มีดังนี้

1. ด้านลักษณะตัวละคร ผู้วิจัยได้ศึกษา ลักษณะทางกาย และลักษณะนิสัย ดังนี้

1.1 ลักษณะทางกาย ประภัสสร จะไม่เน้นลักษณะทางกายของตัวละคร จึงไม่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับลักษณะทางกายมากนัก นอกจากตัวละครเอกตัวนั้นจะเป็นกษัตริย์ เป็นคนในระดับสูง เป็นผู้นำ จึงจะมีลักษณะทางกายและบุคลิกภาพที่โดดเด่น คือ มีรูปร่างดี หน้าตาดี บุคลิกดี ท่าทางสุภาพ พุดจาไพเราะ น้ำเสียงก้องกังวาน ท่าทางเชื่อมั่นในตนเอง แต่ถ้าตัวละครเอกตัวนั้นเป็นบุคคลธรรมดาสามัญ ประภัสสรจะไม่บรรยายลักษณะทางร่างกายมากนัก

1.2 ลักษณะนิสัยของตัวละครเอกฝ่ายชายของประภัสสร เสวิกุล แบ่งได้เป็นสองลักษณะ คือลักษณะนิสัยที่ดีและลักษณะนิสัยที่ไม่ดี

1.2.1 ลักษณะนิสัยที่ดี พบว่าตัวละครเอกฝ่ายชายของประภัสสร เสวิกุล นั้นส่วนใหญ่จะมีลักษณะนิสัยที่ดี คือเป็นลักษณะนิสัยที่คนในสังคมควรยึดถือปฏิบัติ เช่น มีความมานะอดทน มีความรับผิดชอบ มองโลกในแง่ดี มีความกตัญญู มีความซื่อสัตย์ เป็นต้น ซึ่งตัวละครที่มีลักษณะนิสัยเช่นนี้จะทำให้เกิดผลดีแก่ตนเองและผู้อื่นรวมทั้งสังคมด้วย และลักษณะนิสัยดังกล่าวก็มีทั้งที่เกิดจากการอบรมสั่งสอน และเกิดด้วยตัวของตัวเอง ตัวละครที่มีลักษณะนิสัยที่ดี เช่น เสด็จเจ้าศรีสวรรค์ กษัตริย์ฟ้ายึด หม่อมเจ้าจิราภา ไคลัมโบ อาควิน ชิมโป มาห์มุต ตาวิช เหลียง ตริย ล่องจัน นัต มะลิวัลย์ ฯลฯ

1.2.1 ลักษณะนิสัยที่ไม่ดี พบว่าตัวละครเอกฝ่ายชายของประภัสสรที่มีลักษณะนิสัยไม่ดีนั้นมีน้อยตัว และเป็นลักษณะนิสัยที่ไม่ควรปฏิบัติเพราะจะเกิดผลเสียทั้งแก่

ตนเอง แก่ผู้อื่น และแก่สังคม เช่น ความเห็นแก่ตัว ความไม่ซื่อสัตย์ ไม่มีเหตุผล เป็นต้น และสาเหตุของลักษณะนิสัยดังกล่าวนี้ก็เกิดเป็นผลมาจากการอบรมเลี้ยงดู ตัวละครที่มีลักษณะนิสัยที่ไม่ดี เช่น เจ้าชายไฟซาล สุลต่านโมฮัมหมัดที่ 5 ดั่งซี อังตวน รอสซิโน ชาญชัย ฯลฯ

นอกจากนี้ยังพบว่า ตัวละครที่มีลักษณะนิสัยที่ดีนั้น ก็มีลักษณะนิสัยบางอย่างที่ไม่ดีอยู่ด้วย แต่มีเพียงเล็กน้อย และตัวละครที่มีลักษณะนิสัยที่ไม่ดีนั้น ก็มีลักษณะนิสัยบางอย่างที่ดีอยู่ด้วย

2. ด้านบทบาทของตัวละคร ผู้วิจัยได้ศึกษา 2 ด้าน คือ บทบาททางด้านครอบครัว และบทบาททางด้านสังคม และพบว่าประภัสสร เสวิกุล เสนอให้เห็นภาพลักษณ์ของตัวละครที่มีบทบาทที่พึงประสงค์ และบทบาทที่ไม่พึงประสงค์

2.1 บทบาททางด้านครอบครัว ได้แก่ ฐานะลูก ฐานะสามีและฐานะพ่อ

2.1.1 ในฐานะพ่อที่พึงประสงค์ พบว่า พ่อที่พึงประสงค์ก็คือพ่อที่ได้ทำหน้าที่ตามบทบาทของความเป็นพ่อได้ดี คือ มีความรักลูก มีความรับผิดชอบ สั่งสอนอบรมลูก เป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่ลูก พ่อที่มีลักษณะนิสัยเช่นนี้ทำให้ครอบครัวนั้นมีความสุขถึงแม้บางครั้งครอบครัวจะยากจนแต่ก็มีความสุขได้

2.1.2 ในฐานะพ่อที่ไม่พึงประสงค์ คือพ่อที่มีลักษณะตรงกันข้ามกับลักษณะของพ่อที่พึงประสงค์ คือ ไม่ทำหน้าที่ตามบทบาทของความเป็นพ่อ คือ ไม่มีความรักลูก ขาดความรับผิดชอบ ไม่อบรมสั่งสอน ไม่ดูแลเอาใจใส่ ซึ่งก็มีผลทำให้ครอบครัวนั้นไม่เป็นสุข

2.1.3 ในฐานะสามีที่พึงประสงค์ สามีที่พึงประสงค์คือสามีที่มีบทบาทและทำหน้าที่ตามบทบาทของสามีได้อย่างสมบูรณ์แบบ คือ มีความรักและซื่อสัตย์ต่อภรรยา มีความรับผิดชอบ ให้เกียรติแก่ภรรยา ซึ่งก็มีผลทำให้ใช้ชีวิตคู่อย่างมีความสุข

2.1.4 ในฐานะสามีที่ไม่พึงประสงค์ คือมีลักษณะตรงกันข้ามกับสามีที่พึงประสงค์ คือ ไม่ทำหน้าที่ตามบทบาทของความเป็นสามี คือ ไม่รักและไม่ซื่อสัตย์ต่อภรรยา ไม่มีความรับผิดชอบ ไม่ให้เกียรติแก่ภรรยา เอาแต่ใจตัวเอง ซึ่งก็มีผลต่อครอบครัว ต่อลูก เพราะบางครั้งก็เกิดการหย่าร้างกัน

2.1.5 ในฐานะลูกที่พึงประสงค์ ลูกที่พึงประสงค์ก็คือ ลูกที่ทำหน้าที่ตามบทบาทของความเป็นลูก คือ รักและเชื่อฟังพ่อแม่ เป็นเด็กรักดี มีความรับผิดชอบ มีความกตัญญู ทำให้พ่อแม่สบายใจ

จากการศึกษาตัวละครเอกฝ่ายชายของประภัสสร เสวิกุล

ไม่พบตัวละครเอกฝ่ายชายที่มีฐานะเป็นลูกที่ไม่พึงประสงค์

2. 2 บทบาททางด้านสังคม หมายถึง ลักษณะและพฤติกรรมของผู้ชายที่มีบทบาทอย่างใดอย่างหนึ่งในทางสังคม พบว่าประภัสสร เสวิกุล ได้เสนอภาพผู้ชายในสังคมที่มีบทบาทในการเป็นผู้นำมากที่สุด โดยภาพลักษณ์ของผู้ชายในสังคม ในนวนิยายของประภัสสร เสวิกุลซึ่งมีทั้งภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์และภาพลักษณ์ที่ไม่พึงประสงค์

2.2.1 ภาพลักษณ์ของผู้หน้าที่พึงประสงค์ พบว่าผู้นำส่วนใหญ่จะเป็นผู้นำที่พึงประสงค์ ซึ่งมีทั้งผู้นำทางด้านการเมือง คือ กษัตริย์ ประธานาธิบดี นายก นายทหาร และผู้นำทางด้านเศรษฐกิจ คือ เจ้าของบริษัท เจ้าของกิจการ เจ้าของไร่ ซึ่งมีลักษณะดังนี้ มีความฉลาด มีความรับผิดชอบ มีความเสียสละเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว ซึ่งก็มีผลทำให้งานกลุ่มชน สังคม และประเทศชาติที่มีผู้นำเช่นนี้อยู่เจริญก้าวหน้าไปได้ แต่บางครั้งก็มีอุปสรรค เพราะนอกจากลักษณะนิสัยที่ดีของผู้นำเหล่านี้แล้วยังต้องอาศัยปัจจัยอื่น ๆ อีก

2.2.2 ภาพลักษณ์ของผู้หน้าที่ไม่พึงประสงค์ คือ มีลักษณะนิสัยที่เห็นแก่ตัว มัวเมาในกิเลสตัณหา ไม่มีความรู้ความสามารถ เมื่อได้มีโอกาสเป็นผู้นำก็หาแต่ความสุขส่วนตัว กอบโกยผลประโยชน์ ใช้อำนาจในทางที่ไม่ถูก จึงทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่คนในสังคมนั้น ๆ ตัวละครที่มีภาพลักษณ์ของผู้หน้าที่ไม่พึงประสงค์ มีทั้งผู้นำที่เป็นกษัตริย์ เป็นนักการเมือง เป็นเจ้าของกิจการ

อภิปรายผล

นวนิยายของประภัสสร เสวิกุล ที่ผู้วิจัยนำมาศึกษามีทั้งหมด 19 เรื่องนั้นมีหลายแนว คือ มีทั้งนวนิยายแนวครอบครัว นวนิยายแนวการเมือง นวนิยายแนวชีวิตรัก ฯลฯ จะพบว่า ตัวละครเอกส่วนใหญ่จะเป็นผู้ชาย และอาจจะจำแนกประเภทของตัวละครเอกตามบทบาทได้เป็น 3 ประเภทคือ ตัวละครเอกที่เป็นกษัตริย์ ตัวละครเอกที่เป็นผู้นำ และตัวละครเอกที่เป็นสามัญชน สังเกตได้ว่าส่วนมากผู้แต่งมักจะนำเสนอให้ตัวละครเอกเป็นผู้ชาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้แต่งรู้และเข้าใจถึงบุคลิกลักษณะ อารมณ์ความรู้สึก ความต้องการของผู้ชายได้ดีกว่า และอาจเป็นเพราะผู้แต่งต้องการจะแสดงให้เห็นบทบาทของผู้ชายที่ยังเป็นเพศที่ได้ชื่อว่าเป็นผู้นำในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นทางด้านครอบครัวหรือทางด้านสังคม

บุคลิกลักษณะทางกายนั้นพบว่าผู้แต่งไม่ค่อยเน้นหรือบรรยายละเอียดนัก แต่ถ้าเมื่อใดตัวละครเอกนั้นมีบทบาทเป็นผู้นำ โดยเฉพาะผู้นำทางการเมือง ผู้แต่งจะเน้นให้เห็นถึงบุคลิกที่องอาจเข้มแข็ง น่าเกรงขาม ท่าทางเชื่อมั่นในตนเอง เสียงดังน้ำเสียงก็กังวานแสดงถึงความมีอำนาจ และมีความเป็นสุภาพบุรุษ

ลักษณะนิสัยที่พบในตัวละครเอกก็จะพบตัวละครเอกที่มีลักษณะนิสัยดี มีจำนวนมาก กว่าตัวละครเอกที่มีลักษณะนิสัยที่ไม่ดี และลักษณะนิสัยที่พบไม่ว่าจะเป็นลักษณะนิสัยที่ดี หรือ ลักษณะนิสัยที่ไม่ดี ก็เป็นผลที่มาจากกรอบมโนธรรม เมื่อตัวละครตัวใดมีลักษณะนิสัยที่ดีก็มักจะ ประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิต และเช่นกันตัวละครตัวใดมีลักษณะนิสัยที่ไม่ดีก็จะพบกับ ความล้มเหลวในชีวิต ซึ่งก็เป็นกฎเกณฑ์ธรรมดาที่เป็นจริง

นอกจากนี้ยังพบว่าตัวละครที่จัดอยู่ในประเภทลักษณะนิสัยที่ดีนั้น บางครั้งก็มี ลักษณะนิสัยที่ไม่ดีอยู่ด้วย และตัวละครที่จัดอยู่ในประเภทลักษณะนิสัยที่ไม่ดีนั้น บางครั้งก็มี ลักษณะนิสัยที่ดีอยู่ ซึ่งเป็นลักษณะของปุถุชน แสดงให้เห็นว่าผู้แต่งสร้างตัวละครได้สมจริงตาม ธรรมชาติวิสัยของมนุษย์ ซึ่งอาจจะเป็นเพราะผู้แต่งต้องการให้อ่านทราบความจริงในชีวิตอย่าง หนึ่งว่า คนเรานั้นย่อมมีทั้งส่วนดีและส่วนไม่ดี เพียงแต่ว่าส่วนใดจะมีอำนาจมากกว่าและ แสดงออกมาให้เห็นชัดกว่า

ภาพลักษณ์ของตัวละครเอกฝ่ายชายก็เป็นภาพลักษณ์ตามบทบาท และหน้าที่ที่ตัว ละครนั้น ๆ ควรจะปฏิบัติ หรือควรจะทำสักสิ่ง ที่ประภัสสรต้องการจะเสนอภาพลักษณ์ของผู้ชาย ในบทบาทต่าง ๆ นั้นเพื่อยืนยันให้เห็นความจำเป็น และความสำคัญที่คนทุกคนต้องอยู่ในบทบาท โดยบทบาทหนึ่ง และควรจะทำ หรือปฏิบัติหน้าที่ของตัวอย่างไรเมื่อสวมบทบาทนั้น และถ้าไม่ ทำหน้าที่ตามบทบาทนั้น ๆ แล้วจะมีผลต่อตนเอง ต่อครอบครัว และต่อสังคมอย่างไร :

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า นวนิยายของประภัสสร เสวิกุล นอกจากจะแต่งขึ้นเพื่อให้อ่านได้ รับความเพลิดเพลินจากการอ่านแล้ว ยังมีเจตนาที่จะพัฒนาและยกระดับจิตใจของผู้อ่านให้สูงขึ้น เพื่อที่มนุษย์จะได้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาพัฒนาการแนวคิดในวรรณกรรมของประภัสสร เสวิกุล เนื่องจาก ประภัสสร เสวิกุล เป็นนักเขียนที่มีผลงานออกมาอย่างต่อเนื่อง เพื่อจะได้ทราบว่าแนวคิดของเขา พัฒนาไปตามบริบทของสังคมหรือไม่ อย่างไร
2. ควรศึกษาเรื่องสั้นของประภัสสร เสวิกุล
3. ควรศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับตัวละครเอกฝ่ายชายของนักเขียนหญิง เพื่อจะได้ทราบว่า นักเขียนหญิงได้สะท้อนให้เห็นภาพลักษณ์ของตัวละครผู้ชายอย่างไร
4. ควรศึกษาเปรียบเทียบระหว่างภาพลักษณ์ของผู้ชายในวรรณกรรมของนักเขียนหญิง และภาพลักษณ์ของผู้หญิงในวรรณกรรมของนักเขียนชาย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กุสุมา รัชชมณี. "ดาวิซกับชาร์ฟ," ปากกาชนนก. สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 37 (47) : 41 ; พฤษภาคม 2534.
- กุหลาบ มัลลิกะมาส. วรรณคดีไทย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2519
- _____. วรรณคดีวิจารณ์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2529.
- กาญจนา แก้วเทพ. "แนวทางการศึกษาสำหรับประเด็นเรื่องผู้หญิงกับสื่อสารมวลชน," ภาพลักษณ์ของผู้หญิงในสื่อสารมวลชน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- เจริญพร ปรปักษ์ประลัย. "ขอหมอนใบนั้นที่เธอฝันยามหนุน ปมชีวิตของหนุ่มสาววัยร้อน," สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 38 (48) : 43 - 44 ; 3 - 9 พฤษภาคม 2535.
- จิตรลดา สุวัติกุล. การสอนในทัศนและหลักเกณฑ์จากวรรณกรรมไทยร่วมสมัยเรื่อง"เขาชื่อ กานต์"ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518. อุดลัษณา.
- เจือ สตะเวทิน. ศิลปะการประพันธ์. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2510.
- ชูศักดิ์ ภัทรกุลวณิช. "เวลาในขวดแก้ว," คนกับหนังสือ. ม.ป.ท. , 2536.
- ดวงมณ จิตรจำนงค์. หลังม่านวรรณศิลป์. กรุงเทพฯ : เกล็ดไทย, 2528.
- _____. "ประภัสสร เสวิกุล : เรื่องสั้นร่วมสมัย อีกวันหนึ่งของจรัญ คนบนยอดดึก ห่วงดอกหญ้า," ภาษาและหนังสือ. 16 (1) : 39 - 44 ; เมษายน - กันยายน 2526.
- เทวทัต (นามแฝง). "ขอให้รักเรานั้นนิรันดรพารกเพื่อพบ - พบเพื่อพารก," สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 40 (7) : 46 - 47 ; กรกฎาคม 2536.
- นพ ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา. ปาถกฐาเรื่องนวนิยาย. กรุงเทพฯ : 2519.
- บัวแพน นันทพิสัย. "เด็กชายมะลิวัลย์อ่านแล้วอารมณ์ดี," สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 40 (2) : 44 - 48 ; มิถุนายน 2536.
- บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, ม.ล. แนวทางการอ่านนวนิยาย. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2511.
- _____. แนวทางการศึกษาวรรณคดี. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2518.
- _____. การวิเคราะห์วรรณคดีไทย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2517.
- ประภัสสร เสวิกุล. ขอหมอนใบนั้นที่เธอฝันยามหนุน. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า, 2535.
- _____. ขอให้รักเรานั้นนิรันดร. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า, 2535.

ประภัสสร เสวิกุล. ขึ้นอยู่กับดินฟ้าอากาศ. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า, 2537

_____. ข้อปาริชาติ. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า, 2530.

_____. ขั้วนิจันรันดร. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า, 2538.

_____. ซี้ด. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า, 2531.

_____. เด็กชายมะลิวัลย์. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า, 2530.

_____. ทางสายพระจันทร์เสี้ยว. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า, 2539.

_____. เพื่อน. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า, 2540.

_____. ไฟ. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า, 2532.

_____. เมเบิดแดง. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า, 2527.

_____. รายาแห่งทะเล. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า, 2538.

_____. ลวดลายมังกร. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า, 2537.

_____. ลับสุดยอด. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า, 2527.

_____. เวลาในขวดแก้ว. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า, 2528.

_____. สวนผีเสื้อ. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า, 2534.

_____. หิมาลายัน. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า, 2537.

_____. อาควิโน. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า, 2527.

_____. อำนาจ. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า, 2526.

ประยอม ชองทอง. "นักเขียนรับเชิญ," สกุลไทย. 37 (1912) : 35 ; มิถุนายน 2534.

ปรารธนา บัวเชย. วิเคราะห์แนวคิดและการใช้ภาษาในนวนิยายของประภัสสร เสวิกุล

ปริญญานิพนธ์กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2535. อัดสำเนา

พัชรีย์ วราศรัย. นวนิยายไทยที่เสนอภาพสังคมชาวจีนในเมืองไทย. วิทยานิพนธ์ อ.ม.

กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537. อัดสำเนา

พิทยา ว่องกุล. "อำนาจ : ความทะยานอยากที่ไม่รู้จักจบ," วารสารธรรมศาสตร์. ม.ป.ท. , 2527.

พิศมัย ศรีอนุพันธ์. "วรรณกรรมปัจจุบัน : นวนิยาย (Novel)," วารสารวัฒนธรรมไทย.

22 : 23 - 33 ; กรกฎาคม 2536.

"มือรับเชิญ," นิตยสารแพรว. 266 : 176 - 180 ; 25 กันยายน 2535.

ยุรฉัตร บุญสุนิต. "ไฟประภัสสร," ปากกาชนน. สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 38 (27) : มิถุนายน 2535.

รัญจวน อินทรกำแหง. การอ่านและพิจารณาหนังสือ. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2520.

รีณฤทัย สัจจพันธ์. วรรณกรรมปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2526.

- ลำน้ำ(นามแฝง). "คลื่นลมเรือชีวิตในลอคลายมังกร," IMAGE. 4 : APRIL 1991.
- "วัฒนธรรม-บันเทิง : ประภัสสร เสวิกุล," มติชนรายวัน. 7 มิถุนายน 2535.
- วิพุธ ไกลวงศ์. การอ่านและการพิจารณาวรรณกรรม. กรุงเทพฯ : องค์การคำครุสภา, 2525.
- วิภา กงกะนันท. วรรณคดีศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2530
- สรวรยา เลหากรรณณวนิช. "บทวิจารณ์วรรณกรรมเรื่อง "ลอคลายมังกร" ของ ประภัสสร เสวิกุล," วารสารภาษา. 9 (1) : 91 - 98 ; พฤษภาคม 2535.
- สัมฤทธิ์ ทองสีมา. อาหรับในนวนิยายของลักษณะดี ไสภาค สุวรรณและประภัสสร เสวิกุล.
วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536. ชัดสำเนา.
- สายทิพย์ นกุลกิจ. วรรณกรรมไทยปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน,
2534..
- สุชาดา สุธรรมรักษ์. เอกสารประกอบการเรียนวิชา จต 101 จิตวิทยาเบื้องต้น ภาควิชาแนะแนว
และจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน,
2531.
- สุพัตรา สุภาพ. สังคมและวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2525.
- เสาวลักษณ์ อนันตศานต์. วรรณกรรมเอกของไทย ขุนช้าง-ขุนแผน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
รามคำแหง, 2517.
- อัจฉรา สุชาธมณ. จิตวิทยาเบื้องต้น กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2514.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวสุวรรณา
ชื่อสกุล	นาควาต
วัน เดือน ปี เกิด	15 กรกฎาคม 2500
สถานที่เกิด	8/3 ต.ตลาด อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ 10130
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	252/1 หมู่ 5 ต.บางพึ่ง อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ 2 ระดับ 7
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบางหัวเสือบุญแจ่มนิยมนิล ถ.สุขาภิบาล 6 ต.บางหัวเสือ อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ
ประวัติการศึกษา	
ระดับประถมศึกษา	โรงเรียนประชานาถ อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ
ระดับมัธยมศึกษา	โรงเรียนประชานาถ อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ
ปก.ศ.สูง (วิชาเอกภาษาไทย)	วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
กศ.บ. (วิชาเอกภาษาไทย)	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน
กศ.ม. (วิชาเอกภาษาไทย)	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร

การวิเคราะห์ตัวละครเอกฝ่ายชายในนวนิยายของประภัสสร เสวิกุล

บทคัดย่อ
ของ
สุวรรณา นาคवाद

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย
พฤษภาคม 2541

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ มีจุดมุ่งหมายที่จะวิเคราะห์บุคลิกลักษณะ บทบาท และ
ภาพลักษณ์ของตัวละครเอกฝ่ายชายในนวนิยายของ ประภัสสร เสวิกุล จำนวน 34 ตัว

ผลการศึกษาผู้วิจัยพบว่า ตัวละครของ ประภัสสร เสวิกุล แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ
กษัตริย์ ผู้นำหรือผู้ปกครอง และสามัญชน

ด้านลักษณะทางกาย ผู้วิจัยพบว่า ประภัสสร เสวิกุล ไม่เน้นลักษณะทางกาย แต่ถ้า
เป็นตัวละครที่มีบทบาทเป็นกษัตริย์ เป็นผู้นำ จะมีลักษณะทางกายที่โดดเด่น เช่น มีบุคลิกดี รูป
ร่างสง่างาม ท่าทางองอาจเข้มแข็ง เสียงดัง น้ำเสียงมีอำนาจ

ด้านลักษณะนิสัย ผู้วิจัยพบว่า ลักษณะนิสัยของตัวละครส่วนใหญ่ มีลักษณะนิสัยที่ดี
มากกว่าไม่ดี และลักษณะนิสัยของตัวละครเป็นผลมาจากการอบรมเลี้ยงดู เมื่อตัวละครมีอุปนิสัย
อย่างไรก็ได้รับผลตามอุปนิสัยนั้น ๆ เช่น อุปนิสัยดี ก็จะได้รับผลดีทั้งแก่ตนเอง ครอบครัว สังคม
และประเทศชาติ อุปนิสัยของตัวละครที่ปรากฏแสดงให้เห็นถึงภาพลักษณ์ของตัวละครเช่นกัน

ผลการวิเคราะห์ภาพลักษณ์ตัวละครเอกฝ่ายชายในนวนิยายของ ประภัสสร เสวิกุล
จำแนกได้ 2 ลักษณะ คือ

1. ภาพลักษณ์ของผู้ชายในครอบครัว คือ ในฐานะของพ่อ สามี และลูก
 2. ภาพลักษณ์ของผู้ชายในสังคมที่ปรากฏ คือ ภาพลักษณ์ของการเป็นผู้นำ
- ภาพลักษณ์ที่กล่าวนี้ มีทั้งภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ และภาพลักษณ์ที่ไม่พึงประสงค์

ตัวละครเอกฝ่ายชายในนวนิยายของ ประภัสสร เสวิกุล สะท้อนลักษณะของผู้ชายใน
สังคมที่เป็นจริง และสะท้อนภาพของผู้ชายในสังคมที่ประภัสสร เสวิกุล ต้องการให้เป็น
ภาพสะท้อนดังกล่าวอาจนำไปเป็นคติข้อคิดเพื่อเป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้เป็นอย่างดี

AN ANALYSIS OF MALE CHARACTERS IN PRAPATSORN
SEVIKUL ' NOVELS

AN ABSTRACT
BY
SUWANNA NAKWAD

Present in partial fulfillment of the requirement for the
Master of Education degree in Thai
at Srinakharinwirot University
May 1998

The purpose of this study is to analyze the characteristics, roles and images of 34 main - male characters in Prapatsorn Sevikul' novels.

The results were found that the characters' kind of Prapatsorn Sevikul are classified into 3 type : they are kings , leaders or governors and common men.

In the personalities, the results were found that Prapatson Sevikul didn't emphasize the personalities of features but the writer emphasized the roles of characters who acted as kings and leaders which their personalities must look very good such as smart, graceful, bold and strong. Their voices are loud and powerful.

In the characteristics, the results were found that most of them are good and training had been an influence for their characteristics. Their characteristics reflected themselves, their families,societies and countries and their images.

The emphasizes' results of the main-male characters'images in Prapatsorn Serikul's novels are classified into two types.

1. The images of men in the families in the roles of fathers, husbands and sons.

2. The images of men in societies are the images of leadership both positive and negative.

The main - malecharacters in Prapatsorn Sevikul's novels reflected the images of men both in the real societies and in societies that the writer wanted to be. These reflections may be taken as moral in everyday life.